

Wilbur Smith - Vrijeme za umiranje

Sjedila je nepomično znatno više od dva sata, i potreba za kretanjem postala je gotovo nepodnošljiva. Svaki mišić u njenom tijelu drhtao je od žudnje za pokretom. Njene butine su utrnule, a unatoč savjetima nije ispraznila mjehur prije no što su se sakrili, jer smetalo joj je muško društvo, a bila je previše nervozna da ode sama u afrički bush i pronađe osamljeno mjesto. Sada je žalila zbog svoje smjernosti i plašljivosti.

Gledala je kroz prorez u gruboj travnatoj strukturi skrovišta, niz uski otvoreni tunel koji su strojničari napravili u gustom grmlju, jer čak i najmanja grančica mogla je skrenuti metak koji leti tri tisuće stopa u sekundi. Tunel je bio dug šezdeset jarda, pročišćen tako da se teleskopski nišan na pušci mogao lako prilagoditi.

Bez pokretanja glave, Claudia pogleda prema mjestu u skrovištu gdje je čekao njen otac. Njegova puška bila je naslonjena na granu ispred njega, a desna ruka počivala je na dršci. Trebao ju je podignuti samo koji inč do obraza kako bi bio spreman za pucanje.

Čak i uz njenu fizičku neugodu, ljutila ju je pomisao da njen otac puca iz toga zlokobno sjajnog oružja. No, on ju je uvijek ispunjavao divljim i konfliktnim osjećajima, ništa što bi učinio ili rekao nije ju ostavljalo hladnom. Dominirao je njenim životom, a ona ga je zbog toga i voljela i mrzila. Stalno je pokušavala pobjeći, a on ju je stalno vraćao natrag. Znala je da je čovjek kraj nje glavni razlog što je još bila neudana u dvadeset i šestoj godini, unatoč svojem izgledu, svojim postignućima, brojnim bračnim ponudama, od kojih su barem dvije bile od ljudi za koje je vjerovala da ih voli. Nikada nije pronašla nikog tko bi se mogao usporediti s tatom.

Pukovnik Riccardo Monterro, vojnik, inženjer, učenjak, gurman, multimilijunaš, sportaš, bonvivan, lovac na žene - svi su mu ti opisi savršeno odgovarali, ali niti jedan ga nije opisivao onako kako ga je ona znala; nisu prikazivali blagost i snagu zbog kojih ga je voljela, niti okrutnost i nemilosrdnost zbog kojih ga je mrzila. Nisu opisivali ono što je učinio njenoj majci, pretvorivši je u alkoholiziranu olupinu. Claudia je znala da je sposoban uništiti i nju ako mu to dozvoli. Bio je bik i matador. Bio je opasan čovjek, u čemu je bila glavnina njegove privlačnosti.

Netko joj je jednom rekao: «Neke žene uvijek padaju na prave gadove». Odmah se namrštila na tu misao, ali kasnije je razmislila i djelomično je prihvatila. Bog je znao da je tata jedan od takvih ljudi. Veliki, grubi gad, sa svojim šarmom, zlatnosmeđim očima i sjajnim zubima koji su odavali latinsko podrijetlo, mogao je pjevati kao Caruso i pojesti svu tjesteninu koju bi mu stavila na tanjur.

Ona je naslijedila njegove fizičke osobine, oči, zube i sjajnu maslinastu kožu, ali pokušavala je odbaciti sve njegove vrijednosti i krenuti putem suprotnim njegovom. Odabrala je studij prava u inat njegovoj neosjetljivosti na zakone, a kako je on bio republikanac, davno prije no što je shvatila politiku odlučila je postati demokrat. Zbog toga što je on nagomilao toliko bogatstvo, Claudia je namjerno odbila posao za 200.000 dolara koji joj je ponuđen nakon što je diplomirala peta u klasi i prihvatila je posao za 40.000 dolara u agenciji za građanska prava. Zbog toga što je tata zapovijedao inženjerskom satnijom u Vijetnamu i još govorio o žutima, njen rad s Inuitima na Aljaski stvarao joj je zadovoljstvo pojačano njegovim neodobranjem. I Eskime je zvao žutima. Ipak, bila je ovdje u Africi na njegov zahtjev, a pravi užas te činjenice bio je što je došao ubijati životinje i što mu se ona suprotstavljala.

Kod kuće je ono malo slobodnoga vremena koje je imala provodila radeći za Društvo za očuvanje prirode i životinja Aljaske. Društvo je većinu svojih napora i sredstava uložilo u borbu protiv naftnih tvrtki i njihovih uništavanja okoline. Tvrtka njezinog oca, Anchorage alatke i inženjerstvo, bila je glavni dobavljač za bušotine i cjevovode. Izbori koje je učinio bili su proračunani i namjerni.

Ipak je bila s njime u stranoj zemlji, čekajući poslušno da ubije neku lijepu divlju životinju. Vlastita dvoličnost joj se gadila. Nazivali su tu ekspediciju safari. Nikada ne bi niti pomislila da sudjeluje u takvome odvratnom pothvatu, zapravo je s prijezirom odbijala njegove pozive prethodnih godina. Na to ju je nagnala tajna koju je saznala nekoliko dana prije očevoog poziva.

Ovo bi mogao biti zadnji put da je nasamo s njime. Ta ju je pomisao užasavala više od prljavog posla u kojemu su sudjelovali.

«O Bože», mislila je. «Što ću bez njega? Kakav će biti moj svijet bez njega?»

Pomislivši to, okrenula je glavu, što je bio prvi pokret u dva sata, i pogledala preko ramena. U malom skrovištu neposredno iza nje sjedio je još jedan čovjek. Bio je to profesionalni lovac. Iako je njen otac lovio s tim čovjekom u tucet prethodnih safarija, Claudia ga je upoznala tek prije nekoliko dana kad su se zrakoplovom južnoafričke tvrtke spustili u Harare, glavni grad Zimbabvea. Od tamo su poletjeli u lovčevom dvomotorcu Beechcraft baronu koji je dobio od vlade Zimbabvea, sve do ovoga golemog lovišta kraj mozambičke granice.

Zvao se Sean Courtney. Poznavala ga je četiri dana, i već ga je mrzila kao da ga poznaje čitav život. Nije bilo čudno što ju je razmišljanje o ocu navelo da se okrene prema njemu. I on je također bio opasan čovjek. Čvrst, nemilosrdan i tako vraški zgodan da su je svi njeni instinkti vrišteći upozoravali.

Oštro se namrštio na nju svojim svijetlozelenim očima na tamno osunčanom licu; bore u kutovima očiju odražavale su njegovu ljutnju zbog njenog pokreta. Dodirne joj bok jednim prstom, upozorivši ju da ostane mirna. Dodir je bio lagan, ali ona osjeti uznemirujuću mušku snagu u njegovom prstu. I prije je primijetila njegove ruke, pokušavajući ne biti impresionirana njihovom gracioznošću. «Ruke umjetnika, kirurga ili ubojice», pomislila je tada, ali sada ju je taj dodir vrijeđao. Osjetila se seksualno napastovanom. Ponovno pogleda naprijed kroz pukotinu u zidu od trave, kipteći od prijezira. Kako se usuđuje dodirnuti ju.

Točka na njenom boku je gorjela, kao da ju je žigosao prstom.

Toga poslijepodneva, prije no što su napustili logor, Sean je inzistirao da se svatko od njih istušira posebnim sapunom bez mirisa koji im je dao.

Upozorio je Claudiju da ne koristi parfem, a jedan od slugu u šatoru joj je ostavio svježe opranu i ispeglanu kaki košulju i hlače.

«Te velike mačke mogu te namirisati na dvije milje niz vjetar», rekao joj je Sean. Ipak, nakon dva sata u vrućini doline Zambezija mogla ga je namirisati dok je sjedio iza nje, blizu, ali ne dodirujući je - svjež muški znoj, zbog kojeg je osjećala gotovo neodoljivi poriv da se pomakne u svom platnenom stolcu. Osjećala se nemirno zbog njega, ali prisilila se na mirovanje. Shvati kako diše duboko, pokušavajući uhvatiti daške njegovog mirisa, a zatim se ljutito prekine.

Na nekoliko inča od njenih očiju jedan zeleni list koji je visio u otvoru u travnatom zidu polako sleti, okrećući se poput vjetrokaza, a ona gotovo istodobno osjeti lagani večernji vjetrić. Sean je postavio sklonište ispod toka vjetrova, i sada kad je povjetarac stigao do njih, donio je novi miris, smrad lešine. Mamac je bila stara ženka bivola. Sean ju je odabrao iz stada od dvije stotine golemih crnih životinja.

«Ta stara djevojka je odavno prestara za parenje», naglasio joj je. «Pogodi je nisko kod ramena, u srce», naredio je ocu.

Bila je to prva životinja čije je namjerno ubojstvo vidjela Claudia. Pucanj teške puške šokirao ju je, ali ne tako strašno kao purpurni mlaz krvi na jarkom afričkom svjetlu i tužno mukanje stare ženke. Vratila se do mjesta gdje su ostavili Tovotino lovačko vozilo i sjela sama na prednje sjedalo s osjećajem mučnine dok su Sean i njegovi tragači komadali tijelo.

Podigli su ga na niže grane stabla divlje smokve čekrkom na prednjoj strani Tovote, raspravljajući o točnoj visini koja će omogućiti da odrasli lav stane na stražnje noge i djelomično zadovolji svoju glad, a da tijelo prije toga ne pojede veliki čopor mačaka.

To je bilo prije četiri dana, a još dok su radili miris krvi je privukao jato metalnozelenih muha. Sada su vrućina i muhe učinile svoj posao i Claudia se mrštila na smrad koji je dolazio s povjetarcem. Činilo se da joj smrad prekriva jezik i grlo poput sluzi; gledajući truplo na drvetu, zamišljala je kako se crna koža pomiče od crva koji se ukopavaju u trulo meso ispod nje.

«Lijepo.» Sean je namirisao smrad prije no što su ušli u sklonište. «Poput zrelog Camemberta. Niti jedna mačka u krugu od deset milja neće moći odoljeti.» Dok su čekali, sunce je umorno tonulo niz nebo, a boje grmlja sijale su bogatijim svjetlom, za razliku od usijanog podneva. Blaga hladnoća večernjeg povjetarca probudila je divlje ptice iz stupora izazvanog vrućinom. U raslinju kod obala potoka lori je pozivao kok! kok! kok! promuklo poput papige, a u granama iznad njihovih glava par sjajnih kolibrija zaposleno je lepršao, viseći naopačke iz paperjastih cvatova u kojima su skupljali nektar. Claudia je polako podigla glavu, promatrajući ih s intenzivnim zadovoljstvom. Iako je bila dovoljno blizu da vidi njihove tanke cjevaste jezike kako se zabijaju duboko u žuto cvijeće, mala bića ignorirala su je kao da je dio drveta.

Još je gledala ptice, kad zamijeti iznenadnu napetost u skloništu. Njen otac se ukočio, stisnuvši lagano rukom dršku puške. Njegovo uzbuđenje bilo je gotovo dodirljivo. Gledao je kroz svoju rupu, ali ona unatoč naporu nije mogla vidjeti što ga je toliko uzбудilo. Kutom oka primijeti kako Sean Courtnev prilazi naprijed između njih, beskrajno polako pomičući ruku, kako bi uhvatio oca za lakat u namjeri da ga zaustavi.

Zatim začuje njegov šapat, tiši od povjetarca: «Čekaj!»

Tako su čekali, mrtvački mirni, dok su se minute polako vukle.

«Lijevo», reče Sean tako neočekivano da se trgnula na to jedva čujno mrmljanje. Njene oči pogledaše lijevo. Nije vidjela ništa osim trave, grmlja i sjena. Gledala je ne trepćući dok joj se oči nisu napunile suzama, tako da je morala brzo zatreptati; ovoga puta ugleda kako se nešto miče poput magle ili dima, smeđa pruga u visokoj suncem opaljenoj travi.

Zatim naglo, dramatično, životinja iziđe na otvoreno tlo ispod trupla na drvetu.

Unatoč kontroli, Claudia dahne, a dah joj se zaustavi u grlu. Bila je to najljepša životinja koju je ikad vidjela, velika mačka, mnogo veća no što je očekivala, vitka, sjajna i zlatna. Okrene glavu i pogleda ravno u nju. Vidjela je da je vrat životinje kreni boje, a sunčeve zrake sijale su na dugim bijelim brkovima. Uši su bile okrugle, ukrašene crnim i uspravne, osluškujući. Oči su joj bile žute, nepomirljive i sjajne poput dragulja, a zjenice crni prorezi koji su gledali zid skloništa.

Claudia nije disala. Bila je ukočena od uzbuđenja i užasa dok je mačka zurila u nju. Tek kad je okrenula glavu i pogledala truplo na drvetu, tiho je ispustila zrak iz pluća.

«Nemoj je ubiti. Molim te, nemoj je ubiti», gotovo je vrisnula. S olakšanjem je vidjela da se njen otac nije pomaknuo i da je Seanova ruka još na njegovom laktu.

Tek tada je shvatila da je to ženka; nije bilo grive. Slušala je dovoljno razgovora uz logorske vatre da bi znala da love samo odrasle mužjake i da su za ubijanje ženka određene velike novčane kazne, pa čak i zatvor. Lagano se opustila i prepustila uživanju u trenutku, nevjerojatnoj ljepoti životinje. Claudijino zadovoljstvo tek je počelo, jer lavica se još jednom ogledala, a zatim, zadovoljna, otvorila ralje i duboko mijauknula.

Gotovo istoga trena na čistinu iziđu njeni mladunci. Bilo ih je troje, i bili su poput mekih dječjih igračaka, prošarani tamnim mrljama. Spotali su se o šape koje su bile prevelike za njihova sitna tijela. Nakon nekoliko trenutaka oklijevanja tijekom kojih ih njihova majka nije ograničavala, započeli su igru, hrvajući se i padajući jedan preko drugoga uz oštro mladunačko rezanje.

Lavica ih je ignorirala i popela se na stražnje noge do trupla. Gurne glavu u otvoreni trbuh iz kojeg je bila iščupana utroba i počne jesti. Red crnih bradavica na njenom trbuhu bio je

izvakan, a dlaka slijepljena slinom mladunaca. Još ih nije odbila od sise i mladunci nisu primjećivali njeno hranjenje, nastavljajući s igrom.

Zatim je na čistinu stupila druga lavica, u pratnji dvoje poluodraslih mladunaca. Bila je mnogo tamnije boje, gotovo plava uzduž kičme; krzno joj je bilo prošarano starim ožiljcima od kopita, rogova i pandža, što je ukazivalo na život proveden u napornom lovu. Polovica jednog uha bila je otrgnuta a rebra su se vidjela kroz kožu. Bila je stara. Dvoje poluodraslih mladunaca koji su je slijedili vjerojatno će biti njeno zadnje leglo. Sljedeće godine, kad je napuste i kad bude preslaba da prati čopor, postat će plijenom hijena, ali sada je još bila živa, sa svim svojim iskustvom.

Pustila je da mlada lavica prva priđe truplu; već su dva njena partnera bila ubijena u sličnim situacijama, ispod trupla koje je visjelo na drvetu i bila je nepovjerljiva. Nije počela jesti, već je nemirno koračala čistinom, dok joj je rep nemirno mahao. Svako malo zastala bi i pogledala prema travnatom zidu skloništa.

Njena dva starija mladunca gledali su truplo, sjedeći na stražnjicama i režeći od gladi i frustracije, jer meso im je bilo izvan dohvata. Konačno, hrabriji od dvojice povukao se, a zatim zaletio u skok. Zakvačivši se prednjim pandžama dok su mu stražnje noge slobodno visjele, pokušao je uhvatiti zalogaj, ali mlada lavica žestoko se okomila na njega, režeći i udarajući ga dok nije pao na leđa i povukao se.

Starija lavica nije pokušala braniti svojeg mladunca. To je bio zakon čopora: odrasli lovci, najvrjedniji članovi čopora, hrane se prvi. Čopor je ovisio o njihovoj snazi. Tek nakon što bi oni bili siti, mogli bi se hraniti mladunci. U teškim vremenima kad je lovina bila rijetka, a otvoreni teren otežavao lov, mladi bi mogli izgladnjati do smrti, a odrasle lavice ne bi se parile dok lovina ponovno ne postane obilna. Tako je bio osiguran opstanak čopora. Ukoreni mladunac pridružio se svojem bratu ispod trupla, počevši se natjecati s njime za komade utrobe koji su ispadali lavici.

Jednom se mlada lavica spustila na tlo zbog neudobnog položaja, i Claudia je užasno vidjela da joj je glava puna bijelih crva koji su gmizali iz mesa dok je jela. Zatresla je glavu razbacujući crve poput rižinog zrnja. Frenetično se udarala šapom po glavi kako bi skinula debele crve koji su pokušavali ući u otvore njenih ušiju. Zatim je istegnula vrat i divlje kihнула, ispuhujući ih iz nosnica.

Njeni mladunci shvatili su to kao poziv na igru ili hranjenje. Dvoje je skočilo na njenu glavu, pokušavajući joj se objesiti na uši, dok je treći jurnuo pod trbuh i pričvrstio se na bradavicu poput pijavice. Lavica ih je ignorirala i ponovno se popela na stražnje noge kako bi nastavila jesti. Mladunac za bradavicom uspio je visjeti još nekoliko sekunda, a zatim je pao pod njene stražnje šape, povrijeđena ponosa. Ispuzio je skrušeno ispod njenih nogu, prljav i raskuštran. Claudia se zakikoće, nije se mogla suzdržati, i pokuša prigušiti zvuk dlanovima. Sean je odmah udari u rebra. Jedino stara lavica

reagirala je na njen kikot. Ostatak čopora bio je previše zauzet, ali lavica je čučnula i spustila uši uz lubanju, gledajući netremice prema zaklonu. Claudia izgubi svaku želju za smijehom i zadrži dah.

«Ne može me vidjeti», reče si neuvjerljivo. «Sigurno me ne može vidjeti.» Ali, nekoliko dugih sekunda, oči životinje bile su prikovane za njene.

Zatim, stara lavica naglo ustane i nestane u gustišu pokraj drveta. Kretala se poput zmije, vješto klizeći kroz travu. Claudia polako izdahne i proguta slinu s olakšanjem.

Dok se ostatak čopora igrao i hranio ispod drveta, sunce je kliznulo ispod krošnja i na njih se spustio kratki afrički sumrak.

«Da je s njima mužjak, sad bi se pojavio», reče Sean tiho. Noć je bila vrijeme mačaka, tama ih je činila hrabrima i žestokim. Svjetlo je na očigled nestajalo.

Claudia začuje nešto iza travnatog zida kraj sebe, prolazak nekog bića kroz visoku travu, ali grmlje je bilo puno takvih sitnih zvukova i ona se nije obazirala na njih. Zatim začuje jasan,

nepogrješiv zvuk. Koraci neke velike životinje, blagi i tihi, ali vrlo blizu; osjeti kako joj se koža ježi od straha. Brzo okrene glavu.

Njeno lijevo rame bilo je pritisnuto uza zid skrovišta, a u njemu se nalazio inč dugačak prorez. Oči su joj bile na istoj razini kao i rupa, i ona ugleda pokret. Jedan trenutak nije shvaćala što gleda, a zatim shvati da je to komad glatke tamne kože, na samo nekoliko inča od njenih očiju. Dok je gledala s užasom, krzno je prolazilo pokraj nje i tada začuje nešto drugo, disanje životinje, njuškanje s druge strane zida skrovišta.

Instinktivno posegne slobodnom rukom iza sebe, ne skrećući pogled s proreza. Ruku joj uhvati hladan čvrsti stisak. Dodir koji ju je prije nekoliko minuta vrijeđao, sada joj je pružao više utjehe no što je vjerovala da je moguće. Nije ju začudilo niti to što je posegnula za Seanovom rukom, a ne tatinom.

Gledala je kroz prorez i iznenada ugleda tamo oko, golemo okruglo oko koje je sijalo poput žutog dragulja, strašno neljudsko oko, nepomično, koje ju je promatralo svojom crnom zjenicom na rukohvat od njenog lica.

Htjede vrisnuti, ali grlo joj je bilo stisnuto. Željela je skočiti na noge, ali noge su joj bile mrtve. Njen puni mjehur bio je poput kamena u donjem dijelu trbuha, i ona osjeti kako joj bježi nekoliko toplih kapi. To ju je trgnulo, poniženje je bilo veće od užasa i ona stisne stegna i butine, stisnuvši Seanovu ruku, gledajući to strašno oko.

Lavica ponovno glasno onjuši, a Claudia se tiho trgne, ali ostane mirna. «Neću vrisnuti», reče sebi.

Lavica je ponovno onjušila zrak s druge strane zida, i nozdrve su joj se napunile ljudskim mirisom; ispustila je eksplozivni urlik koji je potresao slabe zidove. Claudia priguši krik u grlu prije no što joj je uspio pobjeći. Zatim žute oči nestanu iz proreza i ona začuje velike šape kako kruže oko skrovišta.

Okrene glavu prema zvuku i ugleda Seanovo lice. Smiješio se. To ju je šokiralo nakon svega što je proživjela, taj bezbrižni osmijeh na njegovim usnama i zadirkivanje u očima. Ismijavao ju je. Njen užas splasne, a naraste bijes.

«Svinja», pomisli. «Arogantna, prokleta svinja.» Znala je da joj je lice blijedo a oči tamne i široke od užasa. Mrzila se zbog toga, i mrzila je njega što je bio svjedokom njenoj neugodi.

Htjede istrgnuti ruku iz njegova stiska, ali još je mogla čuti veliku mačku, vrlo blizu. Iako ga je mrzila, znala je da se bez njegova stiska ne bi mogla kontrolirati. Zato ga ne ispusti, ali okrene lice prateći zvukove lavice, tako da je Sean ne može vidjeti.

Lavica je prošla ispred skrovišta. Kroz rupu je vidjela njeno zlatno tijelo kako brzo nestaje, te da su nestali mlada lavica i njeni mladunci, uzburjani urlikom upozorenja. Teren ispod drveta s mamcem bio je pust.

Svjetlo je brzo nestajalo. Za nekoliko minuta bit će mrak i pomisao o grabežljivcu u tami bila je gotovo nepodnošljiva. Sean posegne preko njenog ramena i pritisne joj nešto malo i tvrdo na usne. Na tren se opirala, a zatim otvori usta i pusti da joj u njih gurne kocku gume za žvakanje.

«Čovjek je poludio.» Bila je zbunjena. «Guma za žvakanje u ovom trenutku?»

Kad je zagrizla kocku shvati da joj je slina presušila i da su joj usta iznutra ispucala i suha. Na okus pepermintna slina joj ponovno

poteče, ali bila je toliko ljuta na njega da nije osjetila zahvalnost. Znao je da su joj usta suha od straha i nije to htjela priznati.

Lavica zareži u polutami iza skrovišta i Claudia s čežnjom pomisli na Tovotu koja je bila parkirana milju iza njih na cesti. Gotovo pročitavši joj misli, otac tiho upita: «Kada si rekao nosačima da dovezu kamion?»

«Nakon zadnjeg svjetla», odgovori mu Sean tiho. «Još petnaest ili dvadeset minuta.»

Lavica je čula njihove glasove i ponovno prijeteći zarežila.

«Drška kuja», reče Sean veselo. «Režeća Sue osobno.»

«Šuti!», sikne Claudia. «Pronaći će nas.»

«O, zna ona gdje smo», odgovori Sean i podigne glas i pozove.

«Gubi se, stara kujo, vrati se svojim bebama!»

Claudia istrgne ruku iz njegove. «Proklet bio, ubit ćeš nas!»

Ali glasni ljudski glas uzburkao je mačku i nekoliko minuta iza zida je vladala tišina. Sean uzme kratku ružnu dvocijevku koja je stajala naslonjena na zid kraj njega i stavi je na krilo. Otvori cijevi Nitro Expressa 577, izvadi patrone i zamijeni ih novima iz svojeg remena. Bio je to njegov mali praznovjerni ritual, to mijenjanje patrona, uvijek ga je izvodio na početku lova. «Sada me slušaj, Capo», reče Riccardo. «Ako ubijemo tu staru kurvu bez dobrog razloga, odjel za lov će mi uzeti dozvolu. Dobar razlog je kad je već nekome odgrizla ruku, ne prije. Čuješ li me?»

«Čujem», klimne Riccardo.

«U redu, ne pucaj dok ti ne kažem, ili ću ja ubiti tebe, tako mi Boga!»

Nacerili su se jedan drugom u sumraku i Claudia s nevjericom shvati da se njih dvojica zabavljaju. Ta dva luda tikvana su se dobro zabavljali!

«Kad Job stigne s kamionom, bit će mrkli mrak, i ne može ga dovesti do skrovišta. Morat ćemo ići do njega kraj riječnog korita. Ti ideš prvi, Capo, a onda Claudia između nas. Držite se zajedno i što god činio, ne trči! Nitko ne smije trčati, za ljubav Božju!»

Zatim su ponovno čuli lavicu kako tiho hoda oko njih. Zarežila je još jednom, i gotovo odmah se začuje odgovor na njeno rezanje na drugoj strani skrovišta. Mlada lavica je bila tamo.

«Banda je tamo», komentirao je Sean. Zvuk glasova i rezanje stare lavice prizvalo je ostatak čopora, i lovci su postali lovina. Bili su zarobljeni u skrovištu. Tama je bila gotovo potpuna.

Zalazak sunca bio je samo usijani trak na zapadnom obzorju.

«Gdje je kamion?», šapne Claudia.

Sean reče: «Dolazi.» Zatim mu se glas promijeni. «Dolje!», reče oštro. «Dolje!» Iako nije čula ništa, spusti se sa svog stolca i čučne na zemlju.

Lavica se ponovno došuljala do prednjeg zida, gotovo bešumno, i sada se bacila na njega, urlajući divlje dok je trgala krhku strukturu prednjim pandžama. Claudia s užasom shvati da zid pada na nju.

«Držite glave dolje», vikne Sean i podigne dvocijevku u trenutku kad se zid raspao.

Opali uz gromoglasni prasak; hitac je osvijetlio unutrašnjost plamenom jakim kao svjetlost žarulje.

«Ubio je zvijer.» Unatoč mržnji prema krvavom sportu, Claudia s krivnjom osjeti olakšanje, ali kratkotrajno. Pogodak je samo uznemirio mačku i potjerao je na trenutak. Čula je kako juri u mrak, divlje režući.

«Promašio si», optuži ga bez daha dok joj je barut smrdio u nosnicama.

«Nisam je pokušavao povrijediti.» Sean otvori pušku i ponovno je napuni patronama iz pojasa. «Samo hitac upozorenja iznad nje.»

«Dolazi kamion.» Riccardov glas bio je miran i nezabrinut. Claudijine uši još su zvonile od hitca, ali mogla je čuti udaljeni zvuk Tovotinog dizel motora.

«Job je čuo hitac.» Sean ustane. «Dolazi ranije. U redu, spremimo se na polazak.»

Claudia spremno ustane i pogleda preko niskog travnatog zida skrovišta u tamnu prijetecu šumu oko sebe, sjetivši se puta koji je vodio do riječnog korita koje je služilo kao cesta. Morat će hodati gotovo četvrt milje u noći kako bi stigli do sigurnosti kamiona. Duh joj uzdrhti na tu pomisao.

U drveću na pedesetak jarda od njih, lavica ponovno zaurla.

«Bučna zvijer», nasmije se Sean i uhvati ju za lakat da je povede do vrata.

Ovaj put nije se odupirala, već se uhvati za njegovu ruku.

«Uhvati Capov pojas», on blago uzme njenu ruku i povede ju do stražnje strane očevog pojasa.

«Drži se», reče joj. «I zapamti, što se god dogodi, ne trči. To će ih odmah privući na tebe. Mačka i miš, tome ne mogu odoljeti.»

Sean upali bateriju. Bila je to velika crna Maglite baterija, ali čak i njena moćna zraka gubila se u golemosti šume oko njih. Na svjetlu su se odražavale oči, sijale su poput zlokobnih zvijezda, mnogo očiju u mračnom grmlju, i nije bilo moguće razlikovati mladunče od odraslih lavova.

«Idemo», reče Sean tiho, a Riccardo krene niz usku stazu, vukući Claudiju sa sobom.

Išli su polako, tijesno zbijeni. Riccardo je pokrivao prostor ispred njih svojom lakom puškom, a Sean pozadinu teškom puškom i baterijom.

Svaki put kad je zraka uhvatila oči u noći, činile su se bližima, dok Claudia nije mogla vidjeti tijela životinja iza njihova sjaja. Bile su blijede poput leptira, nemirne dok su se približavale - obje lavice su prilazile, brzo koračajući kroz travu, promatrajući ih intenzivno, okrećući glave kad bi ih pogodilo svjetlo.

Staza je bila strma i gruba, i duga, tako duga. Svaki korak bio je agonija nestrpljenja za Claudiju dok je posrtala iza oca, ne gledajući gdje staje, promatrajući mačje oblike koji su šetali pred njom.

«Dolazi Režeća Sue!», upozori ih Sean tiho dok je stara lavica skupila hrabrost i krenula na njih, stenjući poput parne lokomotive, zaglušujućim zvukovima koji su izlazili iz njenog grla i otvorenih ralja; dugi rep šibao je sa strane na stranu poput biča od hipopotamove kože. Stali su zbijeni u grupu, a Sean zamahne baterijom i puškom prema životinji.

«Bježi!», vikne na nju. «Idi, nestani!»

Lavica je dolazila, spuštenih ušiju, s dugim žutim zubima i ružičastim jezikom koji se njihao u raljama.

«Je! Režeća Sue!», urlao je Sean.

«Raznijet ću ti tu tvoju glupu glavu!»

Prekinula je napad u zadnjem trenutku, zaustavivši se na prednjim nogama, deset stopa od njih, dok je prašina lebdjela oko nje na svjetlu baterije.

«Nestani!», naredi joj Sean, a uši joj se usprave dok se okretala i poslušno vraćala natrag u šumu.

«To je bila igra pilića, nasmije se Sean.

«Samo nas je isprobavala.

«Kako si to znao?», Claudijin glas zvučio je napuklo i oštro u njenim vlastitim ušima.

«Po repu. Sve dok maše repom, samo se zafrkava. Kad ga ukoči, pazi se.»

«Evo kamiona», reče Riccardo.

Mogli su vidjeti Tovotina svjetla kroz drveće dok se kamion kotrljao riječnim koritom ispod njih.

«Hvala Bogu», šapne Claudia.

«Još nije gotovo», upozori Sean dok su silazili niz stazu.

«Tu je još i Urlajuća Gertie.»

Claudia je zaboravila mlađu lavicu i uplašeno se ogleda oko sebe trčeći iza oca.

Zatim su konačno stigli na obalu riječnog korita, osvjetljeni svjetlima kamiona koji je stajao na trideset jarda od njih s upaljenim motorom. Mogla je vidjeti glave tragača na sjedalima iza reflektora. Tako blizu, tako jako blizu; nije si mogla pomoći. Pusti očev pojas i potrči prema kamionu preko rahlog bijelog pijeska riječnog korita.

Začuje kako Sean viče iza nje: «Prokleta glupačo!»

Odmah zatim začuje i strašni urlik lavice u napadu. Pogleda postrance dok je trčala - velika mačka bila je gotovo na njoj, dolazeći pod kutom iz visoke trske koja je okruživala rijeku.

Bila je golema i blijeda na svjetlima Tovote, i brza poput zmije. Njeno urlanje stisnulo je Claudijin trbuh, a noge su joj posustale u dubokom pijesku.

Vidjela je kako lavica drži rep visoko i uspravno. Čak i u svojem užasu sjetila se što joj je Sean rekao.

«Ovaj put se neće zaustaviti, ubit će me.»

Jedan bitni trenutak Sean nije shvatio da djevojka trči. Pažljivo je gledao niz strmi put do riječnog korita, s baterijom u lijevoj ruci i dvocijevkom u desnoj. Držao je pušku na ramenu s palcem na

Gradska knjižnica 17

sigurnosnom zaporku i promatrao staru lavicu na rubu trske kako puze na trbuhu prema njima. Ali bio je siguran da sada samo izigrava agresiju, nakon što je izdržao njen odglumljeni napad. Daleko iza nje bila su dva mladunca, sjedeći na travi i fascinirano promatrajući svoju majku, previše plašljivi da bi se uključili. Nije vidio mladu lavicu, iako je bio siguran da je ona sada glavna prijetnja; trska je bila gusta i visoka.

Osjetio je kako ga je Claudia udarila po boku, ali pomislio je da se spotaknula, ne shvaćajući da je počela trčati. Još je tražio mladu lavicu, šarajući po trski svjetlom baterije, kad začuje Claudijine trčeće korake na pijesku. Okrene se i vidje da je sama na suhom koritu.

«Prokleta glupačo!», vikne u bijesu. Djevojka je bila stalni izvor iritacije, otkako je došla prije četiri dana. Sada se oglušila na njegovu izričitu naredbu i on je u trenu znao, i prije napada lavice, da će ju izgubiti. Gubitak klijenta, ili njegovo osakaćivanje, bila je najveća sramota koja se može dogoditi profesionalnom lovcu. To bi značilo kraj njegove karijere, dvadeset godina rada i muke.

«Prokleta glupačo!», svu gorčinu usmjerio je na trčeću priliku. Jurne kraj Riccarda, koji je još stajao ukočen od šoka i u tom trenutku lavica izjuri iz trske u kojoj je ležala.

Riječno korito bilo je dobro osvijetljeno svjetlima kamiona, pa Sean baci bateriju i s obje ruke zgrabi pušku, ali nije mogao pucati. Kut je bio pogrešan, djevojka je bila između njega i lavice. Claudia je nespretno trčala kroz gusti pijesak, gledajući napad, dok su joj ruke mahale u neskladu s nogama.

«Dolje!», vikne Sean. «Ispruži se!» Ali, ona nastavi trčati zaklanjajući lavicu koja je jurila na nju, razbacujući pijesak ispruženim pandžama. Stenjala je i urlala svakim korakom, a rep joj je bio ukočen i uspravan.

Sjene djevojke i mačke bile su groteskne i crne na bijelom pijesku, brzo se spajajući, i Sean spazi kako se lavica priprema za skok; gledao je bespomoćno preko nišana puške, ne mogavši ih razdvojiti, niti opaliti a da ne rani djevojku.

U zadnjem trenu, Claudia se spotakne, nogu slabih od straha i s krikom padne na pijesak.

Sean odmah nanišani grudi lavice. Svojom puškom mogao

je pogoditi dva novčića bačena u zrak na udaljenosti od trideset koraka, prije no što bi pali na zemlju. S tom je puškom ubio stotine leoparda, lavova, nosoroga, bivola, slonova - i ljudi, mnogo ljudi u Rodezijskom ratu. Nikada nije trebao drugi hitac. Sada je meta bila vidljiva i mogao je s nadmoćnim samopouzdanjem poslati raspadajući metak kroz lavicu, od grudi do korijena repa. Bio bi to kraj mačke i safarija, a vjerojatno i njegove dozvole. U najmanju ruku, to bi značilo mjesece istrage i suđenja. Mrtva lavica razbjesnila bi vladu i odsjek za lov. Lavica je gotovo bila na paloj djevojci, između njih je bilo samo nekoliko stopa bijelog pijeska, i Sean spusti cijev. Bio je to strašan rizik, ali on je uživao u rizicima. Kockao se s djevojčinim životom, ali naljutila ga je, pa zaslužuje malo rizika.

Opali u pijesak na dvije stope ispred lavičinih otvorenih ralja. Veliki teški metak napravi erupciju pijeska, fontanu bijelog zrnja koje na tren potpuno obavije životinju. Ispunio joj je usta i ušao u pluća dok je zauralala, začepio joj je nozdrve i ušao u otvorene oči zasljepljujući je. Dezorijentirana, ona odmah prekine napad.

Sean potrči naprijed, spreman za drugi hitac, ali to nije bilo potrebno. Lavica se povukla, okrenuvši se divlje, šapama trljajući pijeskom ispunjene oči. Potrči natrag u trsku, zaletjevši

se slijepo u obalu, zakotrljavši se po tlu, i ustavši ponovno. Zvuk njenog urlanja polako je oslabio.

Sean priđe Claudiji i podigne je jednom rukom na noge. Noge je nisu mogle držati i morao ju je napola vući, a napola nositi do kamiona. Smjesti je na prednje sjedalo.

Istodobno, Riccardo ude na stražnje sjedalo Tovote, a Sean skoči na prag, držeći slobodnom rukom pušku uperenu u mrak, spreman za novi napad.

«Kreni!», vikne Jobu, a Matabele vozač otpusti spojku i oni pojure koritom, tresući se i njišući na neravnom terenu.

Nitko nije govorio gotovo minutu, dok nisu izišli iz korita na ravniji put. Tada Claudia reče slabim glasom: «Ako se ne pomokrim istog trena, eksplodirat ću.»

«Možemo te usmjeriti na Režeću Sue kao aparat za gašenje vatre i isprati je», reče Sean hladno, a Riccardo se nasmije na stražnjem

Q

sjedalu. Iako je prepoznala nervozno olakšanje i napetost u očevom smijehu, mrzila ga je. On je pojačavao potpuno poniženje koje je pretrpjela.

Do logora je bilo sat vožnje i kad su stigli, Moses, Claudijin logorski sluga napunio je tuš vrućom vodom. Tuš je bio bačva za naftu od dvadeset galona obješena na grane mopana drveta i paravan od trave s betonskim podom.

Stala je pod mlaz vruće vode i osjetila kako poniženje i mučnina zbog adrenalina polako nestaju, zamijenjeni dobrim osjećajem koji se javlja poslije preživljavanja ekstremne opasnosti.

Dok se sapunala, slušala je Seana. Bio je na pedeset jarda u priručnoj gimnastičkoj dvorani u pozadini svojeg šatora, ali njegovo pravilno šišteće disanje jasno se čulo dok je podizao željezne utege. Nije propustio vježbanje u četiri dana koliko su bili u logoru, bez obzira na to koliko je dan u lovu bio naporan.

«Rambo!», nasmiješi se prijezirno njegovoj muškoj taštini, ali, ipak, u zadnjih nekoliko dana uhvatila se više no jednom kako razmišlja o njegovim mišićavim rukama, ravnom trbuhu, pa čak i stražnjici, okrugloj i čvrstoj poput para nojevih jaja u kaki hlačama.

Moses je nosio svjetiljku ispred nje, prateći je od tuša, odjevenu u svileni ogrtač, s ručnikom vezanim poput turbana. Pripremio joj je odjeću, kaki hlače i Guccijevu majicu, čizme od nojeve kože - upravo što bi i sama odabrala. Moses je svakog dana prao njenu prljavu odjeću, a njegovo peglanje bilo je savršenstvo. Njene hlače blago su pucketale dok ih je navlačila.

Doprinosile su njenom dobrom osjećaju.

Osušila je kosu i očešljala se. Upotrijebila je svoju šminku i ruž, a kad je pogledala u malo ogledalo, osjetila se još bolje.

«Tko je sada tašt?» nasmiješi se i ode van, ljudima koji su sjedili oko vatre. Bila je zadovoljna kad su prestali govoriti i promatrali njen dolazak. Sean ustane sa svog stolca kako bi je pozdravio svojim smiješnim manirima koji su je uznemirivali.

«Sjedi!», pokušala je zvučiti grubo.

«Ne moraš skakati gore-dolje.»

Sean se lagano nasmiješi. «Nemoj joj dati da vidi kako joj uspijeva šarmiranje», upozori se, pridržavši joj platneni stolac dok je sjedala sa čizmama okrenutim prema vatri.

«Donesi gospođici piće», naredi Sean konobaru.

«Znaš što voli.»

Poslužitelj joj donese piće na srebrenom pladnju. Bilo je savršeno. Dašak Chivasa u kristalnoj čaši, jedva dovoljno da oboji Perrier vodu, punu leda. Poslužitelj je bio odjeven u bijeli kanza ogrtač s rubom ispod koljena, purpurnom trakom preko ramena i fesom iste boje na glavi.

Njegova dva pomoćnika stajali su u pozadini, odjeveni isto kao i on. Claudiji je to bilo

pomalo neugodno, dvadesetero slugu brinulo je za njih troje, tako kolonijalno i eksploatirajući. Ovo je ipak bila 1987. a carstvo je odavno nestalo -ali whiskey je bio odličan. «Pretpostavljam da očekuješ da ti zahvalim što si mi spasio život», reče ona srknuvši piće. «Nikako, pače.» Sean je odmah shvatio da ona mrzi takvo oslovljavanje. «Ne očekujem niti da se ispričaš zbog svoje nevjerojatne gluposti. Iskreno, više sam brinuo da ne ubijem lavicu. To bi bilo tragično.»

Prepirali su se lagano, vješto, i Claudia shvati da uživa u tome. Uživala je u svakom pogotku koji je prošao kroz njegov gard, i to je bilo bolje od uspješnog dana na sudu. Bila je razočarana kad je poslužitelj mrtvačkim glasom objavio: «Kuhar kaže da je večera gotova, Mambo». Sean ih povede u šator za objede osvijetljen svijećama u mnogostrukom svijećnjaku od Meissen porculana. Posuđe je bilo od čistog srebra, Claudia je provjerila marke, a kristalne čaše VWaterford blještale su na stolnjaku od čipke Madeira. Poslužitelji u ogrtačima stajali su kraj svakoga platnenog stolca, spremni za posluživanje.

«Što bi želio noćas, Capo?», upita Sean.

«Dodir Wolfganga Amadeusa», predloži Riccardo, a Sean pritisne tipku na kazetofonu prije no što će sjesti. Na svjetlu svijeće zatitraju zvuči Mozartovog klavirskog koncerta broj sedamnaest. Juha je bila načinjena od graška i bisernog ječma, te bivolje moždine, začinjena ljutim čili umakom koji je Sean zvao Peli Peli Ho Ho.

Claudia je naslijedila očev ukus za čili, češnjak i crno vino,

ali čak niti ona nije mogla jesti drugo jelo, bivolje iznutrice u bijelom umaku. Oba čovjeka voljela su «zelene» iznutrice, što je bio eufemizam za nedovoljno čišćenje njihovog primarnog sadržaja.

«To je samo sažvakana trava», naglasi njen otac, na što joj se smučilo dok se nije okrenula i uhvatila miris posebnog jela koje je kuhar pripremio samo za nju. Ispod zlatne korice pite pušio se ukusan gulaš od iznutrica i bubrega antilope. Kuhar je zatresao svojom bijelom kapom kad je predložila da doda deset režnjeva češnjaka.

«Kuharica kaže ne češnjak, gospođice.»

«Moja knjiga kaže mnogo češnjaka, kaže deset režnjeva, u redu, šefe?» Kuhar se nacerio kapituliravši. Claudia je gotovo trenutačno osvojila cjelokupno osoblje logora svojim ležernim manirima i opuštenim šarmom.

Vino je bilo bogati i robustan afrički Cabernet, dobar koliko i njen omiljeni Chianti, i posvetila je hrani punu pozornost.

Napori dana, sunce i svjež zrak pojačali su njen tek. Poput oca, mogla je jesti i piti bez da se na njen struk uhvati imalo sala. Jedino razgovor je bio razočaranje. Kao i svake druge večeri, muškarci su govorili o puškama, lovu i ubijanju divljih životinja. Razgovori o oružju bili su joj gotovo nerazumljivi.

Njen otac rekao bi nešto kao: «Weatherby 300 tjera metak od 180 grama 3200 stopa u sekundi, što ti daje 4000 stopa po libri izlazne energije i ogroman hidrostatički šok.»

Sean bi odgovorio: «Vi Jenkiji ste opsjednuti brzinom. Roy Weatherby je ispalio više metaka na afričku divljač nego što si ti pojeo špageta, Capo. Daj mi visoku sekcijску gustoću, Noslerovu konstrukciju i umjerenu brzinu.»

Normalna inteligentna osoba ne bi mogla voditi takav razgovor satima, mislila je, a ipak je svake večeri safarija do sada odlazila u krevet i ostavljala ih za logorskom vatrom s konjacima i cigarama.

Kad su, međutim, govorili o životinjama, bila je zainteresiranija, čak je mogla i sudjelovati, kako bi pokazala svoje neodobranje. Govorili su uglavnom o pojedinim životinjama, legendarnim starim mužjacima za koje je Sean imao imena od milja, što je smetalo Claudiji, baš kao što joj je smetalo kad je tatu zvao

«Capo», kao da je mafijaški don. Jednu od takvih životinja zvao je «Frederik Veliki, ili jednostavno «Fred». Bio je to lav kojeg su lovili sada, lav zbog kojeg su objesili truplo bivola.

«Vidio sam ga dva puta ove sezone, jedan klijent je čak i pucao na njega. Toliko se tresao od nervoze da gaje promašio za nogometno igralište.»

«Pričaj mi o njemu», Riccardo se nagnuo naprijed u iščekivanju.

«Tata, pričao ti je o njemu prošle noći», podsjeti ga Claudia slatko. «I prije toga, i prije toga.»

«Male djevojke trebalo bi gledati, a ne slušati», nasmije se Riccardo. Nisam li te nečemu naučio? Pričaj mi o Fredu, ponovno.»

«Dugačak je više od jedanaest stopa. Ima glavu poput nilskog konja i grivu kao crni stog sijena. Kad hoda, leluja poput vjetra u granama masasa drveta», pretjerivao je Sean. «Pametan? Lukav? Fred zna sve, na njega su pucali barem tri puta, koliko ja znam. Jednom ga je ranio španjolski lovac na terenu lana Piercvja prije tri sezone, ali oporavio se. Ne bi toliko narastao da je glup.»

«Kako ćemo ga uloviti?», upita Riccardo.

«Mislim da ste odvratni», upadne Claudia prije no što je Sean stigao odgovoriti. «Nakon što ste vidjeli te veličanstvene stvorove, te lijepe mladunče. Kako ih možete ubijati?»

«Nisam vidio ubijenih mladunaca danas», primijeti Riccardo klimnuvši poslužitelju koji mu je nudio još iznutrica. «Zapravo, prilično smo se namučili da osiguramo njihovo preživljavanje.»

«Posvećujete četrdeset i pet dana svojeg života ubijanju lavova i slonova!», vikne Claudia.

«Zato mi se ne pravi pravednim, Riccardo Monterro.»

«Uvijek sam fasciniran zbunjenim procesom razmišljanja tvogeg prosječnoga vrištećeg liberala», reče Sean, a Claudia mu se okrene čeznući za sukobom.

«U mom umu nema zbunjenosti. Ovdje ste radi ubijanja životinja.»

«Isto tako i farmeri ubijaju životinje», složi se Sean. «Kako bi imali zdravo i napredno stado i mjesto na kojem će živjeti.»

«Ti nisi farmer!«

«O, da, jesam», suprotstavi se Sean. «Jedina razlika je što ih ja ubijam na daljinu, a ne u klaonici, ali kao i kod svakog farmera, moja glavna briga je preživljavanje grla za rasplod.»

«To nisu domaće životinje», reče Claudia.

«To su lijepe divlje životinje.»

«Lijepe? Divlje? Kakve to ima veze? Kao i sve drugo u modernom svijetu, divljač Afrike mora platiti ako želi preživjeti. Capo plaća desetine tisuća dolara kako bi ulovio slona i lava. On daje tim životinjama vrijednost u novcu mnogo veću od vrijednosti koza i krava, tako da nova nezavisna vlada Zimbabvea može ostaviti milijune akara terena na kojima živi divljač. Ja unajmljujem jedan od tih terena i imam najjaču motivaciju na svijetu da ga zaštitim od lovokradica, kako bih imao dovoljno divljači za ponudu lovcima. Ne, pače, legalni lov je jedan od najučinkovitijih načina očuvanja Afrike.»

«I tako ćete spasiti životinje pucajući u njih iz moćnih pušaka?», reče Claudia prijezirno.

«Moćnih pušaka?», nasmije se Sean. «Još jedan emotivni liberalni krik papige. Bi li ti bilo draže da koristimo slabe puške? Ne bi li to bilo kao da od mesara tražimo da koriste samo tupe noževe za rezanje vratova? Ti si inteligentna žena, misli glavom, ne srcem. Pojedina životinja nije važna. Njen životni vijek je nekoliko kratkih godina. U slučaju lava kojeg lovimo, on iznosi vjerojatno dvanaest godina. Neprocnjeno je jedino trajno preživljavanje cijele vrste. Ne pojedinca, nego cijele vrste. Naš lav je stari mužjak na kraju svojega korisnog vijeka tijekom kojeg je štitió ženke i mlade, dodavši gene svojoj rasi. Umrijet će prirodno za godinu ili dvije. Mnogo bolje je da njegova smrt proizvede deset tisuća dolara koji će se potrošiti za pružanje sigurnog staništa njegovim mladuncima, nego da njegovu divljinu preplave rojevi crnaca sa svojim stadima koza.»

«Bože, poslušaj se», Claudia tužno zavrti glavom. «Rojevi crnaca, to su riječi rasista i bigota. To je njihova zemlja, zašto ne bi mogli živjeti gdje pozele.»

«I to je logika vunenoglavog liberalizma», nasmije se Sean.

«Odluči na čijoj si strani, lijepih divljih životinja ili lijepih divljih crnaca. Ne možeš imati oboje; kad se natječu za životni prostor, životinje uvijek gube, osim ako mi lovci ne platimo račune za njih.»

S njim se nije lako prepirati, zaključila ona; laknulo joj je kad ih je prekinuo njen otac, davši joj vremena da se sabere.

«Nema sumnje na čijoj je strani moja draga kći. Napokon, Sean, govoriš sa starijim članom komisije za vraćanje Inuita u njihove tradicionalne zemlje.»

Ona mu se slatko nasmiješi.

«Ne Inuita, tata. Ljudi će misliti da si omekšao. Nisu čak niti Eskimi - obično ih zoveš žutima, zar ne?»

Riccardo zagladi guste valove srebrene kose na glavi. «Da ti kažem koliko daleko idu moja kći i njena komisija u svojim istraživanjima koliko Alaske pripada Inuitima?»

«Ionako će ti reći», Claudia se nagne da pogladi očevu ruku.

«To je jedna od njegovih priča za zabave. Zabavna je, svjedjet će ti se.»

Riccardo nastavi kao da ona nije ništa rekla.

«Odu u Četvrtu ulicu i Anchorageu, tamo su svi barovi, i pokupe par Eskima koji su još na nogama. Stave ih u zrakoplov i odlete s njima na poluotok, i kažu im: Sada nam recite gdje je živio vaš narod. Pokažite nam tradicionalna lovišta. Što je s onim jezerom tamo, je li vaš narod nekada tamo lovio ribu?» Riccardo promijeni glas, bio je odličan imitator: «Naravno!, kaže Eskim na stražnjem sjedalu, vireći kroz prozor, očiju punih Jacka Danielsa. «Tamo je ribario moj djed.»

Promijeni glas imitirajući Claudiju: «A što je s onim planinama tamo, onima koje zli bijeli ljudi koji su vam ih ukrali nazivaju Brooks Range, je li tvoj djed lovio tamo?» Promijeni glas u Eskimov: «Sigurno, čovječe. Tamo je pobio gomilu medvjeda. Sjećam se kako mi je baka pričala o tome.»

«Nastavi, tata. Noćas imaš odličnu publiku. Gosp. Courtnev uživa u tvojoj domišljatosti, Claudia ga ohrabri.

«Znaš što?», upita Riccardo. «Claudiji niti jedan Eskim još nije odbio jezero ili planinu koju mu je ponudila, nije li to nešto? Moja mala djevojčica ima odlične rezultate, niti jedno odbijanje.

«Jednostavno imaš sreće, Capo», reče mu Sean.

«Barem ti mogu nešto ostaviti, ovdje su uzeli sve.»

Claudia se probudi na zvuke porculana izvan svojeg šatora i Mosesovo uljudno nakašljavanje. Nitko prije joj nije donio čaj u krevet. Bio je to luksuz koji je učinio da se osjeća fantastično dekadentna. Bilo je mračno i hladno. Mogla je čuti pucketanje mraza na platnu šatora dok je Moses otvarao prorez. Nije očekivala da će u Africi biti tako hladno.

Sjedne u svojem logorskom krevetu s pokrivačem preko ramena, uhvativši dlanovima šalicu čaja i promatrajući Mosesa kako se kreće šatorom. Natočio je kantu vruće vode u njen lavor i stavio kraj njega čist ručnik. Napuni čašu za pranje zuba vodom i istisne joj pastu na četkicu. Zatim donese goruće ugljevlje u metalnoj košari i stavi je na sredinu šatora.

«Prehladno danas, gospođice.»

«I prerano», složi se ona pospano.

«Jeste li čuli kako su lavovi urlali sinoć, gospođice?»

«Nisam čula ništa», zijevne. Kraj njenog kreveta je limeni orkestar mogao svirati Preljepa Ameriko da ju ne probudi.

Moses završi postavljanje njene odjeće na pomoćni krevet. Ulaštio joj je čizme tako da su sijale.

«Ako trebate nešto, gospođice, zovite me», reče joj povlačeći se iz šatora.

Ona iskoči iz toplog kreveta i stane iznad žara, drhteći dok je zagrijavala hlače prije no što će ih navući.

Zvijezde su još sijale kad je izišla iz šatora. Zastane kako bi ih pogledala, zadivljena tim draguljima južne hemisfere. Pronađe Veliki križ s osjećajem postignuća i zatim ode do vatre kraj koje su sjedili muškarci, te stavi ruke iznad plamena.

«Nisi se promijenila otkako si bila mala», otac joj se nasmiješi.

«Sjećaš li se kako smo se borili da te izvučem iz kreveta svakog jutra prije škole?» Poslužitelj joj donese šalicu čaja.

San zazviždi, i ona začuje kako Job starta Tovotu i dovozi je pred vrata ulaza u logor. Počeli su utovarivati svoju tešku opremu -jakne, kape i vunene šalove.

Kad su stigli do kamiona, našli su puške u stalcima, a Job i Shadrach, dva Matabelea, stajali su u pozadini s malim Ndorobo tragačem između sebe. Tragač je izgledao poput djeteta, sežući do

Claudijinog pazuha, ali imao je prijatni naborani osmijeh i svijetle vragoljaste oči. Sviđalo joj se sve crno osoblje u logoru, ali Matatu je bio njezin miljenik. Podsjećao ju je na jednog od patuljaka iz Snjeguljice. Tri crnca bila su ogrnuta u velike vojničke kapute i Balaclava kape. Odgovorili su na Claudijin pozdrav bijelim osmijesima u tami. Svi su bili opčinjeni njenom magijom.

Sean sjedne za volan, a Claudia se smjesti na prednje sjedalo između njega i oca. Čučne iza vjetrobrana i stisne se uz oca da se zagrije. U kratkom vremenu koje je provela na safariju, zavoljela je taj početak dnevne avanture.

Vozili su se polako zavojitim grbavim putom, a kad je jutro otjeralo noć, Sean isključi svjetla. Claudia je gledala šumu combretuma i travnate ravnice koje su je presijecale; Sean ih je nazivao vleis. Pokušavala je prva primijetiti neku lijepu plašljivu životinju, ali Sean ili otac uvijek bi promrmljali prvi: «Kudu s lijeva», ili «Riječni bivol», ili bi se Matatu nagnuo kako bi je potapšao po ramenu i pokazao neki rijedak prizor svojom rukom s ružičastim dlanovima. Prašnjavi put bio je pun tragova životinja koje su ga prešle u noći. Jednom su naišli na svježi slonovski izmet koji se još pušio na hladnom zraku, gomilu visoku do koljena. Svi su izišli iz Tovote kako bi je pažljivo ispitali. Claudia je u početku bila uznemirena tim interesom za izmet, ali sada se već naviknula.

«Stari prosjak», reče Sean. «Na svojim zadnjim zubima.»

«Kako znaš?», upita ona.

«Ne može žvakati hranu», odgovori on. «Pogledaj grančice i lišće u izmetu, cijele su.»

Matatu je čučnuo kraj traga, ispitujući velike okrugle otiske veličine poklopaca kante za smeće.

«Vidi kako su mu glatka stopala», reče joj Sean. «Izderana kao stare gume. Star i velik.»

«Je li to on?», upita Riccardo s nadom i pogleda svoju pušku Rugby 416 na sjedalu.

«Matatu će nam reći», slegne Sean, a mali Ndorobo pljune u prašinu i zavrti glavom dok je ustajao.

Zatim progovori Seanu na svahiliju.

«Nije onaj kojeg hoćemo. Matatu zna tog mužjaka», prevede Sean. «Vidjeli smo ga prošle godine kraj rijeke. Ima jednu slomljenu kljovu, a druga je istrošena do kraja. Nekad su bile veličanstvene, ali sada je daleko od toga.»

«Kažeš da Matatu može prepoznati određenog slona po otiscima», Claudia nije mogla vjerovati.

«Matatu može prepoznati određenog bivola u stadu od pet stotina, i prepoznat će ga nakon dvije godine prema njegovom tragu.» Sean je malo pretjerivao. «Matatu nije tragač, on je čarobnjak.»

Vozili su se dok su se oko njih događala mala čuda: mužjak kudua, siv poput duha, prošaran prugama, s grivom i grbom, te sjajnim rogovima nestao je u šumi. Genet-mačka uhvaćena nakon noćnog lova, točkasta i zlatna poput minijaturnog leoparda, gledala ih je zaprepašteno iz trave.

Klokanski štakor skočio je ispred Tovote. Odredi brbljavih gvinejskih fazana sa žutim šljemovima na glavama trčali su kroz travu pokraj staze.

Claudia više nije morala pitati: «Koja je to ptica?» ili «Koja je to životinja?» Počela ih je prepoznavati i to ju je zadovoljavalo.

Prije izlaska sunca, Sean zaustavi Tovotu u podnožju kamenitog brda koje se uzdizalo iz šume i oni izidoše iz kamiona, ponijevši tešku odjeću. Popeli su se na kopje tri stotine stopa dugom stazom, bez pauze, i Claudia pokuša sakriti teško disanje kad su stigli na vrh. Sean je savršeno tempirao uspon i kad su stigli na vrh sunce je eksplodiralo iza udaljene šume i zapalilo je dramatičnim bojama.

Gledali su panoramu sastavljenu od šuma i čistina koje su sijale zlatnom travom sve do drugih visokih kopjea poput vilinskih dvoraca punih tornjeva. Druga brda bila su velike kvrge crnih stijena, poput otpadaka preostalih od nastanka svijeta.

Skinuli su veste, jer uspon ih je zagrijao, a prve zrake sunca obećavale su podnevnu vrućinu. Sjeli su na prednji rub brda i promatrali šumu dalekozorima. Iza njih, Job je postavio kutiju s hranom koju je nosio i za nekoliko minuta zapalio vatru. Bilo je prerano za doručak kad su izlazili iz logora, ali sada Claudia osjeti kako joj rastu zazubice na miris slanine i jaja.

Dok su čekali doručak, Sean je pokazivao teren. «Tamo je mozambička granica, iza drugog kopjea, samo sedam milja odovud.»

«Mozambik», promrmlja Claudia, gledajući kroz dalekozor.

«Zvuči tako romantično.»

«Nije baš tako. To je još jedan trijumf afričkog socijalizma i pažljivo promišljene ekonomske politike kaosa i uništenja», promrmlja Sean.

«Ne podnosim rasizam prije doručka», reče mu Claudia ledeno.

«U redu», naceri se Sean. «Dovoljno je reći da preko granice imaš dvanaest godina marksizma, korupcije, pohlepe i nesposobnosti koji su upravo počeli donositi plodove. Imaš građanski rat izvan kontrole, glad koja će vjerojatno ubiti milijun ljudi i epidemične bolesti, uključujući i AIDS, koje će ubiti još milijun ljudi u sljedećih pet godina.»

«Zvuči kao dobro mjesto za odmor», reče Riccardo. «Što je s doručkom, Job?»

Job im donese tanjure s jajima i slaninom te prženim francuskim kruhom, nakon kojih su slijedile šalice jake aromatične kave. Jeli su iz krila, promatrajući usput šumu dalekozorima. -:

«Odličan si kuhar, Job», reče Claudia. I

«Hvala, gospodice», odgovori on tiho. Govorio je engleski s blagim naglaskom. Bio je čovjek u kasnim tridesetim godinama, visoke i moćne građe i širokih inteligentnih očiju na lijepom okruglom licu tipičnom za Matabelee i njihove Zulu pretke.

«Gdje si učio?», upita Claudia, a Matabele oklijevajući pogleda Seana prije no što će odgovoriti svojim dubokim blagim glasom: «U vojsci, gospodice.»

«Job je bio satnik Ballantvneovih izviđača sa mnom», objasni Sean.

«Satnik!», izjavi Claudia. «Nisam znala da.», brzo se prekine, osjećajući neugodu.

«Nisi znala daje u rodezijskoj vojsci bilo crnih časnika», završi Sean umjesto nje. «O Africi trebaš naučiti mnogo više no što ti pokazuju na tvojoj televiziji.»

Shadrach, drugi oružar, sjedio je na pedeset jarda uzduž grebena, gdje je bolje mogao vidjeti sjever. On tiho zazviždi i pokaže

u tom smjeru. Sean pokupi zadnji ostatak žumanjka s tanjura komadom tosta i stavi ga u usta. Pruži tanjur Jobu.

«Hvala, Job, bilo je odlično.»

Krene da se pridruži Shadrachu.

Njih dvojica zurili su prema šumi. j

«Što je?», reče Riccardo nestrpljivo. j

«Slon», odgovori Sean, a otac i kći skoče i dojure do njih.

«Gdje? Gdje?», upita ona.

«Veliki?», reče Riccardo.

«Možeš li mu vidjeti kljove? Je li to on?»

«Predaleko da bih bio siguran, dvije milje.» Sean polaže nejasnu sivu mrlju među drvećem, a Claudia se začudi kako je teško vidjeti tako veliku životinju. Trebalo joj je nekoliko minuta prije no što ga je primijetila.

«Što misliš?», upita Riccardo. «Je li to Tukutela?»

«Mogao bi biti», klimne Sean. «Ali, izgledi su tisuću na jedan.»

Tukutela. Claudia je slušala kako razgovaraju o tom slonu za logorskom vatrom. Tukutela, Ljutiti, bio je jedna od tih legendarnih životinja kakvih je u Africi ostala samo šačica. Mužjak slona s kljovama koje su težile svaka više od stotinu funta. Tukutela je bio glavni razlog zbog kojeg se njen otac zadnji put vratio u Afriku. Jer, jednom ga je vidio. Prije tri godine, bio je na safariju sa Seanom Courtnevjem, i njih su dvojica slijedili velikog slona pet dana. Matatu ih je vodio preko stotinu milja njegovim tragom prije no što su ga sustigli. Vrebali su na dvadeset koraka od drevne, goleme životinje dok se hranio plodovima marula drveta. Proučavali su svaki nabor i udubinu na njegovoj sivoj koži. Bili su tako blizu da su mogli prebrojiti preostalih nekoliko dlaka u njegovom repu, i sa strahopoštovanjem su gledali njegove kljove. Riccardo Monterro platilo bi bilo koju cijenu za takve trofeje. Upitao je Seana šapćući: «Mogu li ga ikako dobiti?» Vidio je ako Sean oklijeva prije no što će zavrtjeti glavom.

«Ne, Capo. Ne možemo ga dirati. Vrijedi više od moje dozvole i terena.» Jer, oko svojeg vrata Tukutela je nosio ogrlicu, čvrstu stvar od najlona, jaku poput kamionske gume, a na njoj je bio odašiljač.

Prije nekoliko godina starog su slona pogodili strijelicom iz helikoptera članovi vladinog projekta za istraživanje slonova, i dok je bio u nesvijesti, pričvrstili su mu odašiljač oko vrata. To ga je učinilo životinjom iz istraživačkog uzorka i stavilo izvan dometa legalnih safari lovaca. Naravno, još je uvijek bio u opasnosti od krivolovaca, ali licencirani lovci nisu ga smjeli loviti.

Dok je slon bio drogirani, dr. Glvnn Jones, vladin veterinar koji je vodio projekt, izmjerio mu je kljove. Njegov izvještaj nije bio za javnost, ali njegova sekretarica bila je bujna plavuša koja je mislila da je Sean Courtnev najimpresivnija stvar koju je ikad vidjela u svom kratkom životu. Tako mu je kopirala primjerak izvještaja.

«Prema Jonesovim mjerama, jedna kljova je teška 130 funta, a druga je nešto lakša», šaptao je Sean Riccardu dok su proučavali starog mužjaka; promatrali su kljove sa čežnjom.

Kod usne su bile debele poput Seanovog stegna i nisu se sužavale. Bile su gotovo crne od biljnih sokova. Vrhovi su bili zaobljeni i tupi; prema doktoru Jonesu, lijeva kljova bila je duga 8 stopa i 45 inča, a desna 8 stopa i 6 inča, od usne do vrha. Na kraju su otišli i ostavili slona u njegovim usamljenim lutanjima. A tada, prije nekih šest mjeseci, sekretarica je doručkovala sa Seanom u svojem malom stanu u Harareu i usput rekla: «Jesi li znao da je Tukutela skinuo ogrlicu?»

Sean je ležao gol u njenom krevetu, ali tada brzo ustane.

«Što si rekla?»

«Jonesy je poludio. Stavili su na Tukutelu radio-tragač i dobili samo njegovu ogrlicu. Uspio ju je potrgati i baciti na msasa drvo.»

«Pametna mala ljepotice», reče Sean sretno. «Dođi ovamo po svoju nagradu.» Djevojka je bacila svoj ogrtač na pod i pojurila preko sobe.

Tako je Tukutela zbacio svoju ogrlicu i više nije bio životinja iz istraživačkog uzorka.

Ponovno je bio legalna lovina. Istog dana, Sean je poslao brzojav Riccardu na Aljasci i dobio odgovor toga popodneva: «dolazim stop plaćam puni safari 1. srpnja do 15. kolovoza stop želim tog slona stop capo».

I sada je stajao na grebenu kopjea proučavajući daleku mrlju sivila u šumi i tresući se od uzbuđenja.

Claudia ga je proučavala s otvorenim čuđenjem. To je bio njen otac, najopakiji mačor u čoporu, majstor savoirfaire. Vidjela je kako pregovara o ugovoru za deset milijuna dolara, gubi kraljevske svote na stolovima Vegasa bez vidljivih emocija, ali ovdje je drhtao od uzbuđenja poput školarca na prvom spoju; ona osjeti navalu ljubavi prema njemu.

«Nisam shvaćala koliko mu to znači», pomisli. «Možda sam pregruba. Ovo je zadnja stvar u životu koju stvarno želi.» Poželi ga zagrliti i reći mu: Žao mi je, tata. Žao mi je što sam ti htjela uskratiti zadnje zadovoljstvo.

Riccardo nije bio svjestan njenog postojanja. «Mogao bi biti Tukutela», ponovi tiho, govoreći sam sebi, kao da će se time želja ostvariti, ali Sean zavrti glavom.

«Četiri dobra tragača promatraju rijeku. Tukutela ne može proći a da ga ne vide, a osim toga, još je prerano. Ne bih očekivao da napusti dolinu dok se i zadnja rupa s vodom ne osuši, za tjedan ili deset dana.»

«Mogao se provući.» Riccardo je ignorirao njegovo objašnjenje. «Moguće je da je to on.»

«Otići ćemo pogledati, naravno», klimne Sean slažući se. Riccardova strast nije ga začudila toliko koliko njegovu kćer. Potpuno ju je razumio, vidio je pedeset i više ljudi poput Riccarda, moćnih, agresivnih, uspješnih ljudi koji su mu bili klijenti, ljudi koji nisu pokušavali sakriti svoje instinkte. Lovački imperativ bio je dio duše svakog čovjeka; neki su to poricali ili potiskivali, a drugi skretali u manje nasilne oblike izražavanja, vitlajući palicama ili reketima na igralištima, zamjenjujući malu bijelu lopticu s plijenom, ali ljudi poput Riccarda Monterra puštali su svoje strasti i ne bi ih zadovoljavalo ništa drugo do vrhunskog uzbuđenja lova i ubijanja.

«Shadrach, donesi bwanin banduki 416», pozove Sean.

«Job, ne zaboravi boce s vodom. Matatu, akwendi, idemo.»

Spustili su se ravno niz strmu padinu kopjea, skačući od stijene do stijene, a na dnu su prešli u trčecu formaciju s Matatuom na čelu, nakon kojeg su slijedili Job i Sean sa svojim gotovo natprirodnim vidom, klijenti u sredini, a Shadrach u pozadini kako bi dodao Riccardu pušku kad je ovaj zatreba. Išli su brzo, ali prošao je gotovo jedan sat prije no što je Matatu otkrio veliki okrugli trag u

mekoj zemlji i hrpu ogoljenih grančica i grana koje je slon ostavio nakon jela. Matatu se zaustavi, okrene prema njima i zavrti očima, viknuvši oštro s gađenjem.

«Nije Tukutela. To je stari mužjak s jednom kljovom», Sean im reče. «Isti onaj čiji smo trag vidjeli na cesti jutros. Okrenuo je ovamo.»

Claudia je promatrala očevo lice, vidjevši intenzitet njegova razočaranja i osjeti kako joj se srce steže.

Nitko nije govorio na povratku do Tovote, ali kad su stigli, Sean reče tiho: «Znao si da neće biti lako, zar ne, Capo.» Nacere se jedan drugom.

«U pravu si, naravno. Lov je sve. Kad ga ubiješ, to je samo mrtvo meso.»

«Tukutela će doći», Sean im obeća. «Ovo je njegovo područje. Bit će ovdje prije mladog mjeseca, obećajem ti, ali u međuvremenu, tu je lav. Idemo provjeriti mamac da vidimo hoće li nas posjetiti Frederik Veliki.»

Do suhog korita i mamca bilo je samo dvadeset minuta vožnje. Ostavili su Tovotu na bijelom pijesku, i Claudia osjeti tremor užasa prošle noći dok su se penjali na drugu obalu. Vidjela je tragove lavice u zemlji iza skrovišta. Sean i njegovi nosači pušaka uzbuđeno su govorili, a Matatu je brbljao poput uzbuđene ptice.

«Što je?», upita Claudia, ali nitko joj nije odgovorio i morala je potrčati da bi ih dostigla dok su jurili niz otvoreni tunel kroz grmlje do ostataka trupla na divljoj smokvi.

«Neka mi netko kaže što se dogada», molila ih je Claudia, ali držala se daleko od trupla. Smrad je bio prejak da bi se mogao podnijeti. Ljudi nisu pokazivali niti malo odvratnosti dok su pregledavali ostatke, a čak je i Claudia mogla vidjeti razliku od prethodne večeri.

Jučer, leš je bio naizgled netaknut, a sada je više od polovice bilo požderano. Ostali su samo glava i prednji dio, i Sean se morao protegnuti na prstima kako bi ih dosegnuo. Kostii kičme i rebra bili su sažvakani u komadiće, a debela crna koža razderana pandžama i očnjacima, pa je visjela u krpama poput pogrebne zastave.

Dok su Sean i nosači pušaka pregledavali truplo, Matatu je pretraživao zemlju oko drveta, uzbuđeno pocikujući poput psa koji je našao trag. Sean uzme nešto s bijelih rebara i pokaže to Riccardu; obojica se uzbuđeno nasmiju, pružajući stvar iz ruke u ruku.

«Hoće li netko govoriti sa mnom, molim vas?», inzistirala je Claudia i Sean je pozove.

«Dođi, ne stoji tako daleko.»

Oklijevajući, teatralno držeći nos, ona se približi a Sean ispruži desnu ruku podignutog dlana. Na njemu je bila jedna dlaka, duga i crna gotovo poput jedne od njenih.

«Što je to?»

Riccardo uzme dlaku iz Seanove ruke, držeći je između palca i kažiprsta, a Claudia spazi da su se dlake na njegovoj ruci naježile od uzbuđenja, a tamne talijanske oči sjajile dok je odgovarao.

«Dlaka iz grive.»

Uzme je za ruku i dovuče do podnožja drveta.

«Pogledaj. Vidi što nam je Matatu našao.» "

Mali tragač se ponosno cerio pokazujući zemlju. Pet lavića i dvije lavice ugazili su tlo u prašinu, ali jedan savršeni otisak vidio se u toj zbrci tragova. Bio je dvostruko veći od drugih tragova, velik poput tanjura za juhu. Vidjevši ga, Claudia ponovno osjeti buđenje užasa. Životinja koja je ostavila takav trag bila je čudovišna.

«Prošle noći, nakon što smo otišli, on je došao. Čekao je dok mjesec nije zašao, i došao u najcrnjim satima noći», objasni Sean. «I otišao je prije zore. Pojeo je gotovo pola bivola i pobjegao prije prvog svjetla. Rekao sam vam da je lukavi stari vrag.»

«Lav?», upita Claudia.

«Ne bilo koji stari lav.» Riccardo zavrti glavom. «Frederik Veliki je konačno došao.»

Sean se okrene i pozove svoje ljude. Trojica, Job, Shadrach i Matatu čučnu oko njega u krug; Claudia i Riccardo stajali su zaboravljeni dok su ovi planirali lov, smišljali taktiku, raspravljali svaki aspekt, svaku mogućnost. Njihova koncentracija bila je potpuna. Prošao je jedan sat prije no što je Sean ustao i prišao ocu i kćeri.

«Trik je u tome da ga navedemo da dođe prije noći», reče im.

«Svi se slažemo da je jedini način za to da postavimo novi mamac i sagradimo novo skrovište. Lavice su uništile ovo i stari Fred

će biti vraški sumnjičav. Vrebat će negdje vani dok ne padne mrak ili dok ga nekako ne uspijemo namamiti.»

Sean sjedne između njih i zašuti na trenutak.

«Znaš, Capo, ponekad sam za dobrog prijatelja, za nekoga kome mogu vjerovati, spreman malo zaobići pravila.»

Govorio je odlučno, šarajući grančicom prašinu između svojih nogu, ne gledajući Riccarda.

«Slušam», klimne Riccardo.

«Možda ima samo jedan način da ulovimo tog lava», reče Sean blago. «Da ga namamimo svjetlom.»

Neko vrijeme vladala je tišina. Iako Claudia nije znala što to znači, shvatila je da Sean predlaže nešto izvan zakona ili pravila, i da je njen otac u iskušenju. Bila je ljuta na Seana što

joj iskušava oca, ali znala je da ne treba intervenirati. Šutjela je, želeći da otac odbije prepustiti se iskušenju.

Riccardo zavrti glavom. «Ne, učinimo to kako treba.»

«Možemo pokušati», slegne Sean. «Ali, već su ga pogodili kod mamca. Neće biti lako.»

Šutjeli su gotovo jednu minutu, a tada Sean nastavi: «Lav je noćna životinja. Noć je njegovo vrijeme. Ako zaista želiš tog lava, mislim da ćeš ga morati uloviti u mraku.»

Riccardo uzdahne i zavrti glavom. «Jako ga želim, ali ne toliko da bih ga ubio bez poštovanja.»

Sean ustane. «To je tvoj safari, Capo», složi se tiho.

«Samo želim da znaš da to ne bih ponudio svakome. Zapravo, ne mogu se sjetiti bilo koga drugog.»

«Znam», reče Capo. «Hvala, Sean.» Sean ode natrag do smokve kako bi pomogao ljudima spustiti ostatke trupla da ga čopor može dohvatiti.

Cim se udaljio, Claudia upita oca: «Mamljenje svjetlom? Što je to?»

«Zasljepljivanje životinje reflektorom u mraku i pucanje dok je na svjetlu. To je ilegalno, izrazito ilegalno.»

«Gad», reče ona gorko.

Riccardo nije reagirao na tu uvredu, već blago nastavi: «Bio je spreman riskirati karijeru zbog mene.

To je jedna od najboljih stvari koju je netko za mene učinio.»

«Ponosna sam što si ga odbio, tata, ali on je gad.»

«Ne razumiješ», reče on. «Ne možeš razumjeti.» On ustane i ode, a ona odmah osjeti krivnju.

Razumjela je. Razumjela je da je to njegov zadnji lav, i da mu je kvarila to zadovoljstvo. Bila je razderana između ljubavi prema njemu i instinkta zaštite prema veličanstvenoj životinji, te osjećaja za pravdu.

«Trebalo bi biti lako učiniti pravu stvar», pomisli ona. «Ali to je vrlo rijetko.»

Sljedećih dana lovili su starog lava prema pravilima. Morali su nabaviti svježi mamac za njega i lavice, i Riccardo je ubio bivola kojeg mu je pokazao Sean, još jednu neplodnu ženku. Dva dana kasnije ubio je i starog bivola s izlizanim rogovima i rebrima koja su se vidjela kroz kožu.

Svakoga dana Sean je pomicao mamac ili premještao skrovište, pokušavajući pronaći lokaciju na kojoj će se stari lav osjećati dovoljno sigurno da priđe i na danjem svjetlu. Večer za večeri, sjedili su u skrovištu sat nakon padanja noći i zatim se vraćali natrag u logor obeshrabreni. Kad bi se vratili do mamca sljedećeg jutra, otkrili bi da ga je lav jeo, ostavljajući dlake i goleme otiske, i odlazio prije zore.

Gorko psujući životinju, Sean je promijenio taktiku. Spustio je ostatke trulog mamca na lancu kako bi ga lavice i mladunci mogli lako dohvatiti.

Do tada je ostala uglavnom suha koža i sažvakana kost. Petsto metara uzvodno, objesio je svježi mamac, na visini na kojoj ga je mogao dohvatiti samo veliki lav, na drvo koje je stajalo usamljeno na čistini. Nadao se da će bez uznemirivanja lavica i mladunaca lav doći ranije. Kako bi učinio da se osjeća još sigurnije, smjestio je skrovište preko suhog korita u grane drveta tikovine. Bila je to platforma na petnaest stopa iznad zemlje. S nje su mogli vidjeti teren s druge strane riječnog korita.

Sean nije očistio svu travu oko drveta. Želio je da se lav osjeća sigurno u travi. Otvorio je samo mali prolaz, jedva širok kao lavlje tijelo, kroz koji su mogli vidjeti mamac.

«Ako dođe, morat ćeš čekati dok se ne podigne kako bi jeo,

Capo», objasni Sean kad su se popeli u skrovište jedan sat nakon podneva i počeli čekati.

Sean je dozvolio Claudiji da ponese knjigu Karen Blixen Izvan Afrike.

«Samo nemoj šuštat listovima«, upozori je.

Lavice i mladunci došli su rano. Bili su tako naučeni hraniti se na mamcu da nisu pokazivali strah kad su prilazili. Prvo su prišli novom mamcu na travnatoj čistini i čežljivo ga promatrali. Obje lavice pokušale su ga dohvatiti, ali bio je previsoko za njih. Zadnjih nekoliko dana oči mlade lavice, Urlajuče Gertie, bile su iritirane i upaljene od pijeska kojim ju je zasuo Sean. Suze su joj curile niz obraze, a kapci bili natekli i upaljeni, ali sada su zacjeljivali.

Oteklina je nestala, ostali su samo tragovi žutog gnoja u kutovima očiju.

Nakon nekog vremena, odustali su od pokušaja da dosegnu leš i povelu mladunče do starog smrdljivog mamca. Lovci su mogli čuti čopor kako reži i komada mamac petsto metara nizvodno, ali kako je popodne prolazilo, zvuči su slabili. Lavice su se zasitile i otišle ležati u sjeni.

Polu sata prije zalaska sunca, lagani vrući vjetrovi koji je puhao cijelo poslijepodne naglo prestane i na ravnicu se spusti ona čudna tišina afričke večeri. Rijetko zimsko lišće na drveću bilo je mirno, niti jedna vlat žute trave nije se micala na čistini, a mekana trska papirusa ispod obale prestala je sa svojim neprekidnim savijanjem i mirno stajala. Bilo je tako tiho da Claudia odvrati pogled s knjige, a zatim je polako zatvori i počne osluškivati tišinu.

Iznenada se oglasi antilopa na drugoj obali, alarm koji je bio toliko jasan i glasan u tišini da Claudia instinktivno poskoči. Odmah osjeti lagani i čvrsti Seanov dodir na boku, upozorenje, te začuje očevo disanje, brzo i duboko kao da je upravo prestao trčati.

Tišina je postala zlokobna, kao da je svijet zadržao dah. Zatim začuje kako otac tiho ispušta zadržani zrak u plućima. Izraz mu je bio kao u vjerskog fanatika koji se moli. Bože, kako je zgodan, pomisli ona. Osim srebrenih zalistaka sa strana, izgledao je mnogo mlađi no što je bio, tako taman, mršav i snažan. Još nije bilo vanjskih znakova izdaje njegova tijela koja ga je uništavala iznutra.

Njegovo uzbuđenje bilo je zarazno i ona osjeti kako i njena krv teče brže, tjerana ubrzanim pulsom. Polako okrene glavu u smjeru očevog pogleda. Gledao je desno, preko rijeke, gdje se šumsko drveće sastajalo s travom na rubu čistine.

Jedino živo biće tamo bila je velika ptica slična papigi na visokoj grani vrbe. Sean joj je rekao da je to sivi lori, zloglasna ptica koja je smetala lovcima svojim glasnim krikovima upozorenja. Ptica je kriještalala: «Bjež! Bjež!». Lepršajući na visokoj grani, okretala je vrat gledajući travu i pod vrbe.

«Dolazi. Ptica ga vidi», Sean šapne kraj njena uha, a Claudia napregne oči kako bi bolje vidjela.

«Gledaj travu», pokaže joj Sean i ona vidje pokret. Vrhovi trave su drhtali i razmicali se u pokretu koji je išao niz čistinu prema obali, a zatim se sve ponovno umiri. Bilo je to poput kretanja velike pastrve u mirnom jezeru. Nevidljivo biće; samo je površina trave označavala njegov prolazak.

Nekoliko dugih minuta prestalo je svako kretanje.

«Sluša i provjerava mirise», objasni Sean. Nikada ne bi mislila da može pokazati uzbuđenje, ali njegov šapat bio je napet i hrapav.

Kretanje trave počne ponovno, prilazeći drvetu s mamcem, i njen otac iznenada kratko uzdahne. U isti trenutak, Sean je ponovno upozori. Možda joj je još jednom htio dodirnuti bok, ali njegovi prsti uhvatili su njeno stegno.

Dodir je bio šok, tim jači zbog prvog pogleda na životinju. Lav je prošao kroz prolaz u travi koji su ugazile lavice i ona ugleda vrh njegove glave, gustu grivu, tamnu i lelujavu, kako se njiše u ritmu njegovih carskih koraka.

Na trenutak, ona vidje bljesak žutih očiju ispod grive.

Nikada nije vidjela tako zlokobno, ali i veličanstveno stvorenje. Bio je to kratak trenutak, prije no što ga je trava ponovno sakrila, ali ostavio ju je potresenu i bez daha, a Seanova ruka još je bila na njenoj butini.

Iznenada shvati da je seksualno uzbuđena. Napetost u donjem dijelu trbuha, krućenje bradavica i topla vlaga u međunožju je iznenade. Osjeti gotovo neodoljiv poriv da otvori butine pod Seanovim prstima, iako bi to bilo nevjerojatno glupo. Kad bi morala opisati ljudsko biće koje je najviše ljuti i vrijeđa, to bi bio on. Znala je da bi je nemilosrdno iskoristio kad bi pokazala i najmanju slabost.

«A čak mi se i ne sviđa», reče sebi očajno. Ali, njene noge su drhtale i on je to morao osjetiti, a ona se nije mogla pomaknuti.

Zatim on makne svoju ruku, ali na uvredljiv način. Nije je jednostavno podigao, pretvorio je pokret u milovanje, povukavši prste preko butine i boka; nije bila spremna za taj uznemirujući osjećaj. Osjeti kako joj se obrazi i vrat žare od odbojnosti, ali nastavi gledati preko riječnog korita prema kretanju u travi koje se zaustavilo ispod drveta.

Tišina je trajala dok je Claudia pokušavala kontrolirati svoje osjećaje.

«To nije on», reče si. «Nisam reagirala na njega. Ništa mi ne znači. To je napetost i uzbuđenje trenutka, nema veze s njime. Nije mi ni najmanje privlačan. Volim osjetljivost i suptilnost, a on je očito brutalan i neosjetljiv.

S druge strane rijeke trava se naglo uskomeša i začuje se teško tijelo kako pada na tlo.

Iza nje, osjeti kako se Sean tresu od tihog smijeha, i za jedan nevjerojatan trenutak pomisli da se smije njoj.

Tada on prošapta: «Legao je. Možete li vjerovati, odmara se ispod mamca. Drski kućkin sin.» Sean je mislio o djevojci koliko i o lavu. Neskrivenu antipatiju koju je gajila prema njemu vraćao joj je u punoj mjeri, što mu je pružalo još više zadovoljstva kad ju je zadirkivao i gnjavio.

Naravno, skrovište za lov na lava uvijek je bilo dobro mjesto za izbacivanje žena iz ravnoteže. Tako je započeo mnogo dobrih avantura. Kad su bile u skrovištu, bile su psihički pod njegovom kontrolom, poput djece u učionici. On je bio učitelj i morale su se pokoravati njegovoj volji. Napetost i nervozno uzbuđenje činilo ih je prijemčivima i poslušnim, obećanje opasnosti i krvi pojačavalo je svjesnost, fizičku i seksualnu. Bilo je zabavno otkriti da ova razmažena, umišljena američka kuja nije drukčija od ostalih.

Vjerojatno se u ovom trenutku mrzila zbog trenutačnog popuštanja. Lagano se nasmiješio kad je sjeo iza nje. Procjenjivao je to finim instinktom koji je bio njegov dar. S pažnjom je pročitao Casanovine memoare i taj stari lopov tamo je sve dobro opisao. Kad je prijemčiva, svaka žena daje male suptilne signale, disanje, crvenjenje kože, promjenu držanja, sitne pokrete tijela, čak i miris, koje malo ljudi zna i prepoznati, a kamoli interpretirati. Bio je to dar najvećih ljubavnika. Znati kad treba djelovati i koliko daleko ići u svakom stupnju, u tome je trik, reče sebi.

S mjesta na kojem je sjedio mogao je vidjeti njen desni obraz i duge tamne trepavice, iako je namjerno okrenula glavu od njega.

Vežala je svoju crnu kosu u debelu pletenicu koja joj je visjela između lopatica. Vrat joj je bio izložen, elegantni stup koji je podržavao njenu malu glavu. Vrat i obrazi još su bili crveni od ljutitog uzbuđenja ispod kože koja je već tamnila pod afričkim suncem; već bi mogla reklamirati neki skupi losion za sunčanje u nekom sjajnom ženkom časopisu.

Dok ju je proučavao, crvenilo nestane i ona se vrati, ali ispod tanke košulje, bradavica na maloj, gotovo dječjoj dojci jasno se ocrtavala. Još je bila istaknuta, veličine i boje zrele maline, tamne boje vina koja se vidjela kroz tanki materijal. Zatim poče splašljivati i nestajati; fenomen ga je intrigirao i on se ponovno tiho nasmije.

«Priuštió si sam sebi erekciju», kikotao je.

«A čak i ne podnosiš malu vješticu.» Prebaci svoju pozornost s njenih leđa na nevidljivu mačku u travi preko rijeke.

Prije no što su ponovno vidjeli lava, pao je gotovo potpuni mrak. Na zapadnom obzorju visio je samo tračak sunčevog svjetla, ali Sean je smjestio mamac i skrovište tako da je sunce

osvjetljavalo scenu. Čuli su kako trava šušti kad se lav uspravio i nagnuli se u iščekivanju. Riccardo podigne dršku puške do ramena i progleda kroz teleskopski nišan.

Iznenada, lav se podigne iz trave, velika tamna bezoblična masa jedva vidljiva na mračnom nebu, i oni začuju škripu lanca koji je držao truplo.

Lav se objesio na njega svom težinom, kidajući mamac.

«Možeš li vidjeti?», upita Sean Riccarda. Lav je proizvodio toliko buke da je podigao glas gotovo do glasnoće razgovora, ali Riccardo nije odgovorio. Kretao je cijev puške u sporim krugovima, pokušavajući očajnički vidjeti nišan u mraku.

«Ne!», napokon prizna poraz. «Previše je mračno.»

Claudia osjeti olakšanje što neće svjedočiti ubijanju, ali Sean tiho reče: «U redu, morat ćemo sjediti ovdje i pokušati ga vidjeti pred zoru.»

«Cijelu noć!» Unatoč zabrani buke, Claudia je bila toliko uznemirena mogućnošću provođenja noći u skrovištu da je glasno protestirala.

«Potpisala si da ćeš biti čvrsta, zar ne?», nasmiješi joj se Sean.

«Ali, ali, neće li Job dovesti kamion?» Zvučila je očajno. " «Ne ako ne čuje hitac.» Ona bijedno utone u stolac.

Noć je bila duga i hladna, i komarči su došli iz zelene bare u riječnom koritu, zujeći oko njihovih glava, ignorirajući sredstvo kojim se Claudia namazala po koži.

Preko rijeke, lav se hranio u intervalima, a zatim odmarao. Malo poslije ponoći počne urlati; gromoglasan zvuk trgnuo je Claudiju iz drijemeža, a srce joj poskoči u grudnom košu. Strašan zvuk završio je sve slabijom serijom grlenog rezanja.

«Zašto to radi?», upita Claudia bez daha.

«Da svijetu da do znanja tko je ovdje glavni.»

Zatim su došle hijene, vrišteći i tuleći poput čopora sablasti, uzbuđene mirisom plijena, i lav ih otjera pojurivši travom, režeći i urlajući, ali one su se vratile čim je ponovno počeo jesti, izazivajući ga u krugu oko drveta.

Jedan sat prije zore Claudia konačno zaspe, zgrbljena u stolcu, vrata savijenog pod neprirodnom kutom. Probudi se naglo i vidje da se dovoljno razdanilo da bi mogla vidjeti lanac koji je držao truplo bivola.

U obližnjoj šumi par nosorožaca, grotesknih crnih ptica velikih poput divljih purana sa sličnim crvenim glavama započeo je svoju jutarnju pjesmu u ritualnom duetu. Pokraj nje Riccardo se protezao i zijevarao, a Sean ustane, zanjihavši platformu.

«Što se dogodilo?», promrmlja Claudia. «Gdje je lav?»

«Otišao je prije sat vremena», reče joj otac.

«Davno prije svjetla.»

«Tu ćeš mačku uloviti samo na jedan način, Capo, i to osvjetljavanjem, ili će ti trebati vraški puno sreće.»

«Ja sam sretan momak», naceri se Riccardo; začuli su udaljeni zvuk Toyote koji se pojačavao dok je Job dolazio po njih.

Cijeli taj dan ostali su u logoru, nadoknađujući izgubljenu noć, ali na večer su se vratili u skrovište čekati lava. Međutim, on je nestao. Nije se pojavio niti sljedeće noći, i safari se našao u slijepoj ulici. Sean i njegov tim marljivo ali neuspješno pokušavali su ga pronaći. Izviđači koje je Sean postavio da prate kretanje slona na prijelazima rijeke Chiwewe koja je bila sjeverna granica Seanovog terena nisu vidjeli ništa.

Riccardo Monterro nije bio zainteresiran za lov na manje zanimljivu divljač kao što je sable antilopa, kudu ili eland. Te će aktivnosti biti za neki drugi safari.

Samo dvije lavice i njihovi mladunci ostali su na obalama riječnog korita, nastanivši se tamo trajno.

«Courtneyjev hotel s pet zvijezdica», žalio se Sean. «Svakoga dana poslužujemo poslastice.»

Čopor se toliko navikao na njihove posjete da su se lavice povlačile na samo sto jarda u šumu, povremeno tiho režeći i promatrajući sa zanimanjem kako se novo truplo stavlja na drvo. Jedva su kontrolirale nestrpljivost dok se Tovota ne bi povukla, i odmah su se bacale na najnoviji obrok.

Međutim, Frederik Veliki nije se vratio.

Nisu vidjeli trag njegovih otisaka oko mamaca ili na stazama koje je Sean svakoga dana pretraživao u krugu od četrdeset milja oko logora.

«Ali, zašto bi samo tako nestao?», protestirao je Riccardo.

«Jer je mačka - a tko bi znao što misle mačke.»

Od one kratke epizode u skrovištu, odnos između Seana i Claudije suptilno se promijenio. Njihovo zadirkivanje postalo je gorče i žešće, a otvorena odbojnost intenzivnija. Njihovi pokušaji međusobnog vrijeđanja bili su sve inspiriraniji.

Kad ga je nazvala rasistom, nasmiješio joj se. «U Americi ta riječ predstavlja najgoru uvredu koja može okončati čovjekovu političku karijeru ili uništiti posao i izolirati ga od društva. Svi je se toliko bojite, a crnci to znaju iskoristiti. Čak i najtvrdi biznismen ili političar prevrće se kao štene i cvili ako ga tako nazovete», reče joj on

veselo. «Ovo nije Amerika, pače, i mi se ne bojimo te riječi. Ovdje je rasizam isto što i tribalizam, a svi smo mi strašni tribalisti, a posebno crnci. Ako želiš iskusiti pravi posvećeni tribalizam i rasizam, dođi živjeti u jednu od novih nezavisnih afričkih država. Ako nazoveš prosječnog crnog političara rasistom, to će shvatiti kao kompliment, bit će to kao da ga nazoveš patriotom.»

Njeni povrijeđeni protesti bili su nagrada za njegove napore, i on je tražio nove načine provociranja.

«Jesi li znala da sam ja Južnoafrikanac?», pitao je, a ona se začudila.

«Mislila sam da si Britanac.»

On zavrti glavom i nasmiješi se na način koji ju je toliko ljutio.

«Vjerujem da podržavaš sankcije tvoje vlade protiv moje zemlje.»

«Naravno, to čini svaka pristojna osoba.»

«Čak i ako to znači da zbog toga umire od gladi milijun crnaca?» On ne sačeka njen odgovor.

«Što je s uskraćivanjem američkog biznisa mojoj zemlji, i to podržavaš?»

«Borila sam se za to na fakultetu», reče mu ona ponosno.

«Nikada nisam propustila skup ili marš.»

«Znači, tvoj je plan promijeniti zemlju povlačeći sve svoje misionare i paleći katedralu, to je briljantno!«

«Izvrćeš činjenice.»

«Trebali bismo ti biti zahvalni što si uspjela prisiliti vlastite građane da nam prodaju naša sredstva za pet centa po dolaru. Preko noći si stvorila dvije stotine multimilijunaša u Južnoj Africi, i svaki od njih je bijelac. Čestitam i iskreno hvala, pače.»

Ali, dok su se svađali, bili su svjesni jedno drugoga i fizički kontakt koji su podijelili ležao je između njih poput otrovne zmije, opasan i intrigirajući.

Claudia je bila u celibatu gotovo dvije godine, otkako se rastala od fizičara s kojim je živjela kratko vrijeme dok njegove bračne ponude nisu postale neizdržive. Celibat nije odgovarao njenoj latinskoj prirodi, ali bila je profinjena. Zatekla se kako leži budna u šatoru noću slušajući Seanov glas kraj vatre dok je razgovarao s njenim ocem, blago muško mrmljanje, dovoljno tiho da nije mogla razaznati

riječi. Jednom je pomislila da je čula svoje ime, te ustala i pokušala čuti, razočarana što ne zna o čemu govore.

Zatim je, kad bi se konačno rastao s Riccardom i krenuo u svoj šator, morao proći pokraj njenog. Ležala je ukočeno u krevetu slušajući njegove korake i promatrajući njegovu

baterijsku lampu, pripremajući ledeni odgovor i najuvredljivije izraze; osjetila bi razočaranje kad bi on prošao pokraj šatora bez zaustavljanja.

Devetog jutra safarija, kad su otišli do rijeke provjeriti mamac, mlada lavica s potpuno izliječenim očima ponovno je agresivno režila na Seana i izazvala ga sa sto jarda mašući repom čim bi sišao iz Tovote da provjeri truplo. Kad se povukla, vidjeli su ružičastu mrlju krvi na mekom bež krznu ispod njenog repa.

«Urlajuća Gertie se počinje pariti», izjavi Sean. «Sada imamo mamac kojemu Frederik neće moći odoljeti. Rekao si da si sretan momak, Capo. Sada ćemo vidjeti koliko sretan.»

Sean je želio uloviti lava prije no što će proći ta izvanredna prilika, nije bilo vremena pratiti jedno od golemih krda bivola uzduž rijeke Chiwewe radi svježeg mamca, pa je Riccardo ubio mladog mužjaka kudua iz krda kraj logora. Objesili su truplo na drvo na čistini gdje su zadnji put vidjeli velikog lava; ovaj put bilo je dovoljno nisko da ga dohvate lavice. Popeli su se u skrovište u rano poslijepodne. Za sat vremena lavice su otkrile svježi miris i došle niz riječno korito praćene hrpom mladunaca. Dok je starija lavica trgala svježi leš kudua, mlada je jela samo povremeno. U međuvremenu je nemirno hodala ugaženom travom ispod drveta, režeći na mladunče, valjajući se na leđima ili ližući krv ispod repa. Povremeno bi ustala pogledavši u šumu i spustila glavu do zemlje, ispustivši dugi melankolični jecaj. Bio je to zvuk tako pun čežnje da Claudia osjeti sućut prema lijepoj životinji.

«Odlično, Gertie», šapne Sean iza Claudijinog ramena.

«Pozovi velikog tatu, reci mu što imaš za njega.»

«Nije pošteno», pomisli Claudia žestoko.

«Nije pošteno tako je iskoristiti.»

Iznenada obje lavice skoče i okrenu se prema šumi, a starija ženka tiho zareži. Madunci prekinu svoju beskrajnu igru i približe se majkama. Zatim mlada lavica krene naprijed kroz travu, njišući

tijelom u seksualnom izazovu, proizvevši niz zvukova dobrodošlice.

«Mirno, Capo», Seanova ruka bila je na Riccardovoj, sprječavajući ga da podigne pušku.

«Pričekaj.»

Tada iz šume iziđe lav. Prvo su vidjeli samo vrh grive iznad trave, dok je dolazio prema lavici. Ona besramno jurne naprijed i sastane se s njim na ugaženoj čistini.

«Čekaj, Capo», šapne Sean. Htio je da djevojka vidi prizor.

Lavica protrlja tijelo o lava, milujući ga punom duljinom svojih svilenih bokova, a on zatrese grivom, pa se činilo da se dvostruko povećala; lizao joj je glavu dok se stiskala uz gusti tamni grm njegove grive.

Zatim se ona okrene i pokaže mu stražnjicu, visoko dignuvši rep, ispustivši mlaz ružičastog urina pod njegov nos. Lav zareži i savije gornju usnu, pokazavši velike žute ocnjake u grimasi strasti. Leda mu se refleksno skvrče, a Claudia se promeškolji u stolcu dok je lav istezao vrat i lizao ženku ispod repa dugim ružičastim jezikom.

Lavica se prepusti na tren njegovom lizanju, a zatim se okrene i oni začuše duboko predenje u znak poziva. Sean stavi ruku na Claudijinu butinu. Gesta je bila skrivena od njenog oca stolcem. Ona se ne povuče.

Lavica se okrene uz mužjaka, potrči nekoliko koraka i spusti se na zemlju, gledajući preko ramena. Lav joj priđe, krećući se ukočeno, te pokrije njeno tijelo svojim, zajašivši je; dok je spuštao bokove, njegov penis iziđe iz kože, ružičasto sjajeći, a lavica položi svoj rep uzduž leda.

Sean prijede prstima do spoja Claudijinoh butina, osjetivši tepih njene pubične dlake pod tkaninom hlača. Njene butine lagano su se otvorile pod njegovim dodirom.

Lav se zgrbio iznad ženke u nizu konvulzivnih grčeva, a zatim zabacio svoju golemu glavu te urliknuo; lavica urlikne s njim, a on je lagano ugrize za vrat u posesivnoj gesti.

Nekoliko dugih trenutaka bili su ukočeni, a zatim lav skoči s nje. U istom trenu, Claudia posegne i stavi svoju ruku na Seanovu. Uzme njegov mali prst i okrene ga tako oštro da ga je gotovo slomila. Agonija sijevne njegovom rukom do ramena.

Gotovo je kriknuo u znak protesta, ali Riccardo je sjedio blizu

i sigurno bi pretpostavio što se događa, iako mu je pogled bio zaklonjen platnom stolca. Sean se s naporom suzdrži od krika i povuče ruku, masirajući povrijeđeni prst. Mogao je vidjeti kako se kut Claudijinih usta osvetnički smiješi.

Preko rijeke, lavica je ustala i otrešla se. Zatim krene šireći oko sebe osjećaj zadovoljstva i dođe do obale rijeke.

Tamo zastane i pogleda lava koji je sjedio na stražnjim nogama, napola sakriven u travi.

«Spremi se, Capo», Sean je još masirao svoj prst.

Bilo je pet sati poslijepodne i sunce je bilo pod savršenim kutom, osvjetljavajući drugu obalu kao pozornicu. Udaljenost od skrovišta do drveta s mamcem iznosila je 96 jarda. Riccardo Monterro bio je najbolji strijelac kojeg je Sean ikad vodio na safari. Na toj udaljenosti, mogao je pogoditi istu rupu s tri metka.

Lavica zavodnički mijaukne, a lav ustane i krene za njom na obalu. Stajao je iza nje, osvijetljene zlatnim svjetlom, okrenut postrance.

«To je dar s neba, Capo», šapne Sean i lupne Riccarda po ramenu. «Pucaj!»

Riccardo polako podigne dršku puške do ramena. Bio je to Weatherby Magnum 300. Masivni metak ispod igle bio je napunjen s 80 zrna baruta i Noslerovim metkom od 180 grama. Prijeći će riječno korito brzinom većom od 3000 tisuće stopa u sekundi. Kad ude u živo meso, napraviti će udarni šok koji će pretvoriti unutarne organe, pluća i srce u želatinu i isisati je kroz masivnu izlaznu rupu, rasprsnuvši ih u crvenoj izmaglici preko trave iza životinje.

«Pucaj!», reče Sean, a Riccardo Monterro pogleda kroz teleskopski nišan; tijelo lava ispunjavalo je većinu leće.

Mogao je vidjeti pojedine dlake u gustoj grivi i detalje mišića ispod kože. Jedan inč ispod ramena, na postraničnoj središnjoj liniji tijela, bio je tanki ožiljak na koži. Bio je oblika konjske potkove, sretne potkove, i bio je savršeni cilj. Riccardo poravna linije nišana s ožiljkom; lagano su se njihale u ritmu njegovog srca. Počne stiskati okidač, osjećajući konačni otpor pod prstom prije no što će opaliti.

Claudia je sjedila pokraj oca ukočena od užasa. Lav okrene glavu i pogleda je preko rijeke.

Parenje ju je duboko potreslo i dirnulo.

«Previše je veličanstven da bi umro», pomisli ona i gotovo feez svjesnog napora otvori usta i vrisne svom snagom. i «Bježi, proklet bio! Bježi!»

Rezultat je iznenadio čak i nju. Nije vjerovala da živo biće može tako brzo reagirati. Iz lijene nepokretnosti, sve tri životinje eksplodirale su u pokretu i rastopile se u zlatnoj mrlji trka.

Najstarija lavica gotovo trenutačno nestane u trci sa svim mladuncima. Mlada lavica pojuri rubom rijeke. Njen trk bio je tako brz da se činilo da ne dodiruje zemlju; jurila je površinom poput lastavice koja pije vodu u letu, a lav ju je slijedio. Unatoč svoj svojoj težini i velikoj grivi, kretao se lagano kao i ona, pružajući mišićave noge u punom trku.

Riccardo Monterro se zanese u stolcu, s puškom na ramenu, gledajući kroz nišan, prateći mačkin trk. Lavica nestane u travi. Lav ju je pratio, ali trenutak prije no što je nestao, hitac Weatherby puške udari njihove bubnjiće, bolan i zaglušujući. Čak i na punom svjetlu, dugi jezik plamena bljesne preko riječnog korita.

Lav posrne u trku i uz jedan glasni kašljaj nestane u travi. U tišini, njihove uši odzvanjale su sjećanjem na hitac; smeteno su promatrali praznu čistinu.

«Dobar posao, pače», reče Sean blago.

«Nije mi žao», reče ona prkosno, a otac napuni pušku divljim pokretom koji je izbacio praznu čahuru u zrak. Ustane njišući skrovište i side niz ljestve bez da pogleda kćer. Sean uzme svoju dvocijevku i krene za njim. Stajali su u podnožju drveta, a Riccardo otkopči džep na grudima

i ponudi Seanu Havanu iz kutije od svinjske kože. Niti jedan od njih obično nije pušio tijekom dana, ali Sean sada prihvati cigaru i odgrize joj vrh.

Zapalili su svoje cigare i neko vrijeme pušili u tišini. Zatim Sean reče tiho: «Reci, Capo.» Riccardo je bio tako dobar strijelac da je mogao točno reći gdje je otišao njegov hitac odmah nakon što ga je ispalio. Kratko je oklijevao, za zatim reče mršteći se: «Mačka je jurila. Bio sam prebrz. Nisam pucao dovoljno ispred njega.»

«Želudac?», upita Sean.

«Da», klimne Riccardo. «Želudac.»

«Sranje», reče Sean. «Sranje i opet sranje.»

Obojica pogledaju preko guste visoke trave i grmlja na drugoj obali. Tovota je stigla za deset minuta, pozvana hitcem. Job, Shadrach i Matatu cerili su se u očekivanju, bili su u šest safarija s Riccardom Monterrom i on nikada nije promašio. Iskočili su iz Tovote, pogledali preko rijeke i njihovi osmijesi polako su nestali, zamijenjeni izrazima nezadovoljstva kad je Sean rekao «Intumbu! U trbuh!»

Njih trojica vratiše se natrag u Tovotu i počеше se u tišini pripremati za praćenje.

Sean je žmirkao na suncu. «Mrak za jedan sat», reče. Nemamo vremena pustiti ranu da se stvrdne.»

«Mogli bismo ga ostaviti do jutra», reče Riccardo. «Do tada će biti pri kraju.»

Sean zavrti glavom. «Ako uquine ovdje, hijene će ga rastrgati.

Nema trofeja. Osim toga, ne možemo ostaviti jasnika da se muči cijelu noć.»

Zašutjeli su kad se Claudia spustila s drveta niz ljestve. Kad je stigla do tla, nije ih pogledala, zabacivši pletenicu preko ramena i krene prema Tovoti. Popne se na prednje sjedalo i prekriži ruke na grudima, gledajući mrko pred sebe.

«Žao mi je», reče Riccardo. «Znam je dvadeset i šest godina.

Trebao sam pretpostaviti da će to učiniti.»

«Ne moraš ići, Capo», Sean mu nije izravno odgovorio.

«Ostani s Claudijom. Ja idem preko obaviti posao. Za to me plaćaš.»

Riccardo je bio na redu da ignorira primjedbu.

«Ponijet ću Rigby», reče.

«Napuni je metcima mekog vrha», savjetovao ga je Sean.

«Naravno.» Došli su do Tovote, a Riccardo zamijeni lakši Weatherby velikom puškom Rigby.

Provjeri jesu li u njoj metci mekog vrha, a zatim napuni i svoj remen.

Sean se nasloni na Toyotu i zamijeni metke u svojoj dvocijevki novima iz pojasa.

«Jadna životinja», reče on. Iako je gledao Riccarda, govorio je Claudiji. «Bio bi to čist pogodak, ali sada je tanio u travi, još živ bez pola trbuha. Najbolnija rana koja postoji.»

Vidje kako je djevojčino lice probljedilo. Nije ga gledala.

«Bit ćemo sretni ako još netko ne pogine», nastavi Sean s jezivim zadovoljstvom. »Vjerojatno Matatu. On mora pratiti trag, a uvijek odbija trčati. Ako netko pogine, to će biti Matatu.»

Unatoč sebi, Claudia pogleda malog Ndoroba.

«Prestani, Sean», naredi Riccardo.

«Ona zna koliko je to bilo glupo.»

«Zna li?», upita Sean. «Pitam se.» Zatvori pušku.

«U redu, Capo, odjeni kožnu jaknu. Ako te lav sruši, malo će te zaštititi, ne previše, ali malo.» Tri crnca čekali su na rubu obale. Job je nosio sačmaricu punu velike sačme, ali druga dvojica bili su nenaoružani.

Trebalo je biti posebno hrabar da bi se pratio ranjeni lav u gusto grmlje bez oružja.

Čak i u svojem uzbuđenju, Claudia je primijetila povjerenje s kojim su gledali Seana Courtneyja.

Osjetila je da su dijelili smrtnu opasnost toliko puta prije da je tu malu skupinu vezivala posebna veza. Njih četvorica bili su bliži od braće, ili ljubavnika i ona osjeti ubod zavisti. Nikada u životu nije bila tako bliska drugom ljudskom biću.

Sean dodirne svakog od njih po ramenu lakom nesentimentalnom gestom afirmacije, a zatim tiho reče nešto Jobu. Sjena prođe preko Matabeleovog lijepog lica i na trenutak se činilo da bi mogao protestirati, ali zatim klimne prihvaćajući i krene prema Tovoti, te stane kraj Claudije s puškom.

Sean je držao svoju dvocijevku u naručju češljajući gustu sjajnu kosu prstima s čela i mičući je s očiju trakom od kože koju je stavio oko čela.

Iako ga je mrzila, divila se njegovoj herojskoj prilici dok se pripremao za strašnu opasnost koju mu je ona u neku ruku pripremila. Rukavi su bili izrezani iz njegove jakne, a nosio je kratke kaki hlače, pa su mu udovi bili goli i tamni. Bio je čak i viši od oca, ali njegov struk je bio vitkiji, a ramena šira. Svoju tešku pušku nosio je lagano u jednoj ruci.

Gledao ju je, a pogled mu je bio ravan, zelen i prijeziran. Iznenada je uhvati osjećaj nesreće, i htjede ga moliti da ne prijeđe

rijeku, ali prije no što je mogla progovoriti, on se okrene.

«Spreman, Capo?», upita on, a Riccardo klimne, držeći Rigby preko grudi. Njegov izraz bio je ozbiljan. «U redu, idemo.» Sean klimne Matatuu, i mali čovjek ih povede niz obalu.

U riječnom koritu zauzeli su lovačku formaciju s tragačem na čelu. Sean je išao iza njega, gledajući trsku ispred sebe.

Riccardo je išao sljedeći, ostavivši razmak od deset koraka kako bi smanjio mogućnost zbrke u bliskom susretu, a Shadrach ih je slijedio na začelju.

Dok su prelazili, napunili su džepove glatkim kamenčićima iz korita. Ispod druge obale, zastali su kako bi oslušnuli, a zatim Sean prođe Matatua i krene prvi.

Stajao je sam na ugaženoj čistini ispod drveta gotovo pet minuta, slušajući i gledajući visoku travu.

Zatim počne bacati kamenčiće u travu, sistematski pretražujući područje gdje je nestao lav. Kamenčići su udarili u drugo kamenje ili se odbijali od stabljika grmlja, ali nije bilo reakcije. Sean lagano zazviždi a ostali se popnu na obalu i smjeste na položaje, pa Sean klimne Matatuu.

Polako su krenuli naprijed.

U Africi ima mnogo spomenika koji označavaju mjesta gdje počivaju ljudi koji su žurili za ranjenim lavom. Matatu je svu pažnju koncentrirao na zemlju pod svojim nogama. Niti jednom nije pogledao travnati zid ispred sebe. Imao je potpuno povjerenje u Seana. Na rubu trave lagano sikne i rukom iza leđa napravi tajanstvenu gestu.

«Krv», reče Sean Riccardu bez gledanja.

«I dlaka s trbuha. Bio si u pravu, Capo. Pogodak u želudac.»

Mogao je vidjeti vlažni sjaj krvi na peteljkama trave.

«Akwendi!», reče Matatuu i uvuče zrak poput skakača na stijeni prije skoka u ledeni bazen. Zadržao je dah dok je ulazio u visoku travu oko sebe, ograničivši si vidokrug kao u mutnoj vodi.

Metak je proizveo snažan udarac u lavlji bok koji je odrvenio cijelo njegovo tijelo iza grudnog koša.

Zatim se trava zatvorila oko njega dok je jurio naprijed i odmah se osjeti sigurno. Nakon dvadeset koraka stane i pogleda preko ramena slušajući i uvlačeći mirise mašući repom.

Nije osjećao bol, samo odrvenjelost i težinu u utrobi kao da je progutao stijenu. Mirisao je vlastitu krv i okrenuo se u stranu. Izlazna rana koju je metak ostavio bila je veličine čaše za jaje i iz nje se cijedila gotovo crna krv. S krvlju se miješao sadržaj njegovih crijeva. Tekućina je stvarala slabi zvuk kapajući na tlo ispod njegovih nogu. Poliže ranu i krv mu zamrlja ralje.

Zatim podigne glavu i ponovno počne slušati. Čuo je ljudske glasove u daljini, iza rijeke, i lagano zareži, osjećajući kako mu raste bijes, povezujući krv i težinu u trbuhu s prisutnošću čovjeka.

Zatim ga pozove lavica, dubokim rezanjem, i on se okrene i krene za njom. Nije trčao, jer težina u njegovom trbuhu ga je kočila, a stražnje noge bile su odrvenjele i teške. Lavica ga je čekala malo dalje. Protrlja se spremno o njega i pokuša ga odvesti, hodajući ispred njega. Teško je išao za njom, zaustavljajući se kako bi lizao ranu, a ona se okrene nestrpljivo i zareži, ližući mu lice, njuškajući i ližući mu ranu, zbunjena i smetena njegovim ponašanjem. Njegove noge sada su bile teške poput debala, a ispod njega je bio gustiš od divlje ebanovine. On se okrene i progura se u gusto raslinje, uzdahnuvši dok je spuštao tijelo, podvivši rep pod sebe dok je lijegao na tlo.

Lavica se brinula na rubu gustiša, pozivajući ga tiho. Kad nije odgovorio, ona uđe u gustiš i legne kraj njega. Lizala mu je ranu, a lav zatvori oči, počevši lagano dahtati dok je počinjala bol.

Bol je rasla u njegovom tijelu i postajala golema, gušća težina koja je sve više rasla, naizgled šireći njegov trbuh do točke eksplo-diranja. Lav lagano proštenje i zagriže vlastiti bok, pokušavajući ubiti tu stvar u sebi, tu živu agoniju koja je izjedala njegovu utrobu.

Lavica mu pokuša odvratiti pažnju. Bila je zbunjena i zabrinuta, migoljeći se i gurajući mu stražnjicu pred lice, nudeći mu natekle genitalije, ali lav zatvori oči i okrene glavu. Svaki dah strugao mu je u grlu poput pile.

Zatim ponovno začuje glasove, šapćuće glasove ljudi, i Podigne glavu, a oči mu oštro planu kad je našao fokus svoje patnje.

Mržnja izraste iz agonije trbuha, a bijes mu je bio mračan i

sveobuhvatan. Nešto udari u grane gustiša i on zareži svojim, izmučenim grlom. ;

Išli su polako kroz travu višu od svojih glava. Nisu vidjeli više od dva-tri koraka ispred sebe.

Lavlja krv bila je na travi razmaknutoj prolaskom njegova tijela, pa je trag bilo lako pratiti.

Krv na travi dala je Seanu i Matatu točnu sliku o težini rane, a izmet pomiješan s krvlju rekao im je da su crijeva probijena.

Bila je to smrtonosna rana, ali smrt će biti spora i bolna.

Nakon dvadeset jarda u travi, Matatu zastane i pokaže mlaku tamne krvi.

«Stao je tu», šapne, a Sean klimne.

«Neće daleko«, pretpostavi Sean.

«Čeka nas, Matatu, a kad dođe, trči iza mene. Čuješ li?»

Matatu mu se naceri. Obojica su znali da neće poslušati. Matatu nikada nije bježao, uvijek je izdržavao napade.

«U redu, glupi mali tikvane», Sean je bio napet.

«Idemo to obaviti.»

«Glupi mali tikvan», ponovi Matatu sretno. Znao je da ga Sean zove tako samo kad je posebno ponosan na njega ili zadovoljan.

Pratili su trag krvi, zastajući svakih nekoliko koraka, a Sean je bacao kamenčice u travu ispred njih i kad nije bilo odgovora, ponovno su kretali naprijed. Sean začuje klikanje osigurača na Rigbvju. Riccardo ga je pomicao naprijed-natrag dok su napredovali, odajući svoju napetost.

Iako ga je zvuk iritirao, Sean osjeti divljenje prema tom čovjeku. Ovo je bila jedna od vjerojatno najopasnijih aktivnosti kojima se čovjek može baviti. Nema mnogo gorih stvari od lava pogođenog u trbuh koji čeka u zasjedi. To je bio Seanov posao, ali za Riccarda je to bio životni test na kojem još nije pao.

Sean baci još jedan kamenčić u travu i oslušne.

Dok su hodali, razmišljao je o strahu. Za neke ljude, strah je bio uništavajući osjećaj, ali za one poput Seana, bio je ovisnost. Volio je osjećaj straha, bilo je to kao droga koja mu teče žilama, pojačavajući osjete. Osjećao je pod prstima reljef na dršci puške od oraha i svaku

vlat trave na golim nogama. Njegov vid bio je toliko pojačan da je sve vidio kao kroz kristalnu leću koja povećava slike. Mogao je okusiti sam zrak koji je disao i namirisati zdrobljenu travu pod nogama te krv lava kojeg su pratili.

Predao se strahu poput ovisnika injekciji s heroinom.

Baci novi kamen u gustiš ebanovine koji je stajao poput otoka u moru trave ispred njih i on padne kroz grane, udarajući i krčkajući, a lav zareži u dubini gustiša.

Strah od smrti bio je ugodan do neizdrživosti, emocionalni orgazam, jači no što bi mu mogla dati bilo koja žena, i on otkoči pušku rekavši: «Dolazi, Matatu. Bježi!» Ushićenost mu je bila u glasu i vrijeme se usporilo, još jedan fenomen izazvan strahom.

Kutom oka vidio je Riccarda Monterra kako mu prilazi, zauzevši mjesto na crti vatre i znao je koliko ga to košta.

«Dobar čovjek», reče glasno. Na zvuk njegovog glasa, grane ebanovine se zatresu i teško tijelo jurne prema njima uz zastrašujuće stenjuće urlanje.

Matatu je bio potpuno miran, poput gardista na paradi. Nikada nije bježao. Sean stane s jedne njegove strane, Riccardo s druge, i podignu puške nanišanivši u zid trave dok je životinja jurišala na njih gazeći Stabljike i urlajući zvukom koji je bio fizički napad na njihova osjetila. Trava se otvori i golemo tamno tijelo skoči prema njima.

Opalili su istodobno i grmljavina hitaca priguši urlanje. Sean ispali i drugu cijev i dva hitca stopila su se u jedan. Golemi metak pogodi životinju zaustavivši je kao da se zaletjela u zid.

Riccardo je repetirao svoju pušku i odjek hitaca ispunjavao je zrak oko njih.

Mrtva životinja padne pred njihove noge, dok su stajali s podignutim puškama gledajući krvavi leš opijeni brzinom, divljaštvom i odjekom hitaca u glavama.

Shadrach istupi naprijed u tišini. Kao i Matatu, nije se povukao, i stane kraj lesa, a zatim se povuče i vikne naglas ono što nitko još nije shvatio.

«To nijelav!»

Čim je to izgovorio, lav nasrne. Zaletio se na njih iz gustiša poput njegove družice, ali još brže, tjeran agonijom u trbuhu i crnim

bijesom koji ga je ispunjavao. Pojavio se poput lokomotive u punoj brzini, zatekavši ih nespremne, praznih pušaka, skupljene oko lesa lavice, a Shadrach je bio između njih i lava.

Lav je izjurio u punom naletu i zgrabio Shadracha, zagrizavši mu bok, a zalet napada zabio ga je u zbijenu skupinu ljudi iza Shadracha.

Sve ih je srušio na tlo; Sean je pao na leda, udarivši punom snagom u zemlju lopaticama i vratom.

Držao je pušku pred grudima, instinktivno je pokušavši zaštititi, a ugravirana drška zabila mu se u grudnu kost. Bol mu sijevne kroz grudi, ali on zadrži oružje i otkotrlja se u stranu.

Na deset stopa od njega, lav je trgao Shadracha. Pritisnuo ga je masivnim šapama dok mu je grizao bok.

«Hvala bogu što nije leopard», pomisli Sean dok je punio pušku. Leopard se ne fiksira na jednog čovjeka ako napadne grupu lovaca. Skakao bi od jednog do drugoga, osakaćujući i ubijajući zapanjujućom brzinom. Osim toga, glavni leopardov plijen je babun, pa on točno zna kako onesposobiti primata. Ide instinktivno na glavu, trgajući skalp i vrh lubanje, dok stražnjim nogama udara u trbuh, prosipajući crijeva žutim pandžama, vrlo brzo, vrlo efikasno.

«Hvala bogu što nije leopard.» Velika zvijer bila je na Shadrachu, grizući mu nogu, a sa svakim urlikom, crveni mlaz krvi šikljao mu je iz ralja. Matabele je vrištio i instinktivno udarao golemu kosmatu glavu objema stisnutim šakama.

Sean vidje Riccarda kako se spustio na koljena i puzio prema svojoj puški. «Ne pucaj, Capo», vikne Sean. U ovakvoj gužvi, neiskusni čovjek s napunjenom puškom bio je mnogo opasniji od same životinje. Metak iz Rigbvja bi probio tijelo lava i sve iza njega. Sean je držao dva rezervna metka u lijevoj ruci između dva prsta. Bio je to stari lovački trik za brzo punjenje, i on stavi dva metka u cijev te zatvori pušku.

Lav je žvakao donji dio Shadrachova tijela. Sean je mogao čuti kako se lome kosti poput suhog tosta pod tim strašnim očnjacima. Nozdrve su mu bile pune lavljeg smrada, prašine i zadaha krvi iz životinje i čovjeka.

Vidje da se Riccardo dokopao puške.

Bio je na koljenima, pepeljastog lica od šoka, puneći pušku.

«Ne pucaj!», vikne ponovno Sean. Lav je bio točno između njih. Metak koji bi pogodio životinju pogodio bi i njega.

Potrebna je posebna tehnika da se skine životinja s čovjeka koji leži, a da ih se ne ubije oboje. Bilo je smrtonosno opasno doći do njih i pucati u životinju.

Sean nije pokušao podići nogu. Zakotrljao se poput panja tri puta, držeći pušku, što je bio manevar iz njegovog izviđačkog života. Sada je ležao uzduž lava, gotovo ga dodirujući, i gurne mu pušku pod rebra, naciljavši gore, te opali.

Bio je potreban samo jedan metak.

Pucanj podigne lava sa Shadrachova tijela, bacivši ga malo postrance, a metak izleti iz njegovih leđa između ramena te nestane u nebu.

Sean spusti pušku i klekne kraj Shadracha, uzevši ga u ruke, i pogleda njegovu nogu. Očnjaci su napravili niz ubodnih rana. Meso je bilo razderano od kuka do koljena.

«Matatu!» vikne on. «U Tovoti. Prva pomoć. Donesi!» I tragač nestane u travi.

Riccardo dopuzi do Seana i pogleda nogu.

«Draga majko Božja», reče blago. «To je femoral.» Svijetla arterijska krv šikljala je u redovnim mlazovima iz najdublje rane i Sean posegne unutra, gurnuvši prste u vruće meso. Uhvati klizavu gumenastu cijev palcem i kažiprstom i pritisne svom snagom.

«Brzo, Matatu, trči, mali tikvane, trči!», urlao je.

Do Tovote je bilo manje od tri stotine jarda, a Matatu je jurio poput uplašene antilope. Vratio se za nekoliko minuta.

Job je bio s njim, noseći bijeli kovčeg s crvenim križem na poklopcu, i odmah ga otvori.

«Medu instrumentima, reče Sean brzo. «Hemostati.»

Job mu doda čelične kvačice, a Sean ih pričvrsti na razderanu arteriju i zalijepi za bok vrpcom. Ruke su mu bile crvene od krvi, ali njih dvojica su obavili taj posao pedeset puta tijekom rata i njihovi pokreti bili su brzi i sigurni.

«Pripremi infuziju», naredi on Jobu.

«Dat ćemo mu vrećicu Ringerove otopine za početak.»

Dok je govorio, otvarao je tubu Betadva i gurnuo otvor što je dublje mogao u jednu od ubodnih rana u Shadrachovom kuku, te stisnuo gustu jodnu pastu unutra dok se nije pojavila na otvoru rane poput žute paste za zube. Shadrach je ležao ne protestirajući, ne pokazujući bol, gledajući ih dok su radili, odgovarajući Jobu jednosložnim riječima na sindebeleu.

«Infuzija je spremna», reče Job.

Bez riječi, Sean uzme kanticu iz njegovih ruku. Shadrach je bio njegov čovjek, njegova odgovornost. Nikome ne bi dozvolio da to učini, čak niti Jobu. Okrene Shadrachovu ruku, izloživši unutrašnjost lakta te pronade žilu i pogodi je iglom u prvom pokušaju, te klimne Jobu da pusti plazmu da teče.

«Hej, Shadrach», Seanov osmijeh bio je uvjerljiv dok je stavljao krvavi dlan na Matabeleov obraz.

«Mislim da si dobro sredio tog starog lava. Pojede ti nogu i mrtav je - puf! Samo tako!»

Shadrach se nasmije. Riccardo se začudi čuvši taj zvuk, iako je i prije radio i borio se s čvrstim ljudima. «Daj Shadrachu jednu od svojih cigara, Capo», predloži Sean, i počne zamatati nogu čistim bijelim zavojem da zaustavi ostatke krvarenja.

Kad je zamotao nogu, brzo pregleda ostatak Shadrachova tijela. Namaze Betadvom sve rane od pandža.

«Ne smijemo previdjeti niti jednu ogrebotinu», proštenje on.

«Taj stari lav hranio se trulim leševima. Njegovi zubi i ralje su izvori infekcije, a između pandža mu je trulo meso. Gangrena ubije većinu žrtava napada.»

Još uvijek nezadovoljan, Sean ubrizga punu ampulu penicilina u vrećicu za infuziju. To će preplaviti tijelo antibiotikom. Sean klimne i ustane. Trebalo mu je manje od trideset minuta. Proučavajući zavoje i infuziju koju je Job držao iznad Shadracha, Riccardo je sumnjao da bi uvježbani doktor radio brže i efikasnije.

«Idem po Toyotu», reče im Sean. «Ali, morat ću je dovesti okolo. Trebat će mi nešto vremena, bit će mrak dok se vratim.» Mogao je poslati Joba po kamion, ali htio je biti s djevojkom. «U kovčegu ima rezervnih pokrivača, omotajte ga da mu bude toplo.» On pogleda Shadracha.

«Takva mala ogrebotina. Želim te na poslu vrlo brzo, inače ću ti skinuti od plaće.»

Uzme pušku i krene natrag prema obali.

Dok je koračao riječnim tokom, konačno ga obuzme ljutnja, tim jača što ju je više odlagao.

Claudia je sjedila sama na prednjem sjedalu Tovote kad je on stigao do kamiona. Izgledala je izgubljena, ali on nije osjećao samilost. Gledala je s užasom njegove krvave ruke.

Sean stavi pušku u stalak bez da ju je pogledao, te prolije vodu iz kantice kako bi isprao ruke.

Sjedne za vozačevo sjedalo i pokrene Tovotu, okrene je i krene natrag putom kojim su došli.

«Hoćeš li mi reći što se dogodilo?», Claudia konačno upita. Htjela je djelovati drsko i hrabro, ali njen glas je bio tanak i pokoran.

«U redu», složi se Sean. «Reći ću ti. Umjesto brzog milosrdnog pogotka, nastao je totalni kaos i zbrka. Lavica nas je napala prva. Greškom smo je pogodili u visokoj travi. Ne da smo imali mnogo izbora. Dolazila je na nas.» Sean upali svjetla, jer sunce je zalazilo. «U redu, lavica je mrtva. Njeni mladunci još sisaju, pa su sad gotovi svi troje. Umrijet će od gladi za tjedan dana.»

«O, ne», šapne Claudia.

«Zatim je navalio lav. Uhvatio nas je nespremne. Nismo ga očekivali i srušio je Shadracha.

Gotovo mu je pojeo nogu. Kost je slomljena od kuka do koljena. Može izgubiti cijelu nogu, ne znam, možda bude imao sreće i završi s trajnim šepanjem. Kako god uzmeš, više neće biti tragač. Naći ću mu posao derača koža ili sluge, ali on je Matabele ratnik i manualni posao će mu slomiti srce.»

«Tako mi je žao.»

«Tebi je žao?», upita Sean. Njegov glas bio je dubok i bijesan.

«Shadrach je moj prijatelj i drug. Spasio mi je život više puta no što se mogu sjetiti, a ja sam isto učinio za njega. Ratovali smo zajedno, spavali pod istim pokrivačem, jeli iz istog tanjura, putovali deset tisuća milja po vrućini, prašini i kiši. On je više od prijatelja. Imam dva brata, majku i oca, ali Shadrach mi znači više od svih njih. I ti mi kažeš da ti je žao. Pa, hvala, pače. To je velika utjeha.»

«Imaš potpuno pravo biti ljut. Shvaćam.»

«Ti shvaćaš?», upita on. «Ti ne shvaćaš ništa. Ti si arogantna

neznalica s druge hemisfere. Ti si građanka zemlje brzog fiksa, i dolaziš primjenjivati svoja jednostavna naivna rješenja ovdje u Africi. Pokušavaš spasiti jednu životinju od njene sudbine, i na kraju ubiješ ženku i tri mladunca te uništiš jednog od najboljih ljudi koje ćeš ikad sresti i načiniš od njega doživotnog invalida.»

«Što još mogu reći?», upita ona. «Bila sam u krivu.»

«U ovom kasnom trenutku tvoja novopronadena poniznost je vrlo ganutljiva.» Njegov ju je glas šibao. «Sigurno, bila si u krivu. Baš kao što ste ti i tvoj narod krivi što pokušavate izgladnjeti afričku naciju od trideset milijuna duša kako bi prihvatili jedno od vaših naivnih rješenja. Kad šteta koju ste počinili bude nepopravljiva, hoćete li opet reći: Žao nam je, bili smo u krivu, i otići i ostaviti moju zemlju i narod da krvari i pati?»

«Što da učinim?»

»Imamo još trideset dana safarija«, reče on gorko. »Želim da se za to vrijeme držiš dalje od mene. Jedini razlog što neću odmah prekinuti predstavu i poslati te natrag Eskimima i tvojim ljudskim pravima je što mislim da ti je otac dobar čovjek. Od sada si u nemilosti. Još jednom pisni i naći ćeš se na sljedećem zrakoplovu za Anchorage. Jesam li bio jasan?«

«Vrlo.» U njenom tonu ponovno se pojavi tračak duha.

Niti jedno od njih više nije progovorilo tijekom vožnje do čistine s drvetom.

Do tada su Job i Matatu zapalili vatru.

Sjaj plamenova doveo je Seana do mjesta gdje je ležao Shadrach i on iziđe iz Tovote i odmah mu priđe.

«Kako je s bolom?» Čučne pokraj njega.

«Sitnica», odgovori Shadrach, ali Sean je vidio laž u sivilu njegove kože i utonulim očnim jabučicama. On napuni jednokratnu injekciju ampulom morfina. Čekao je da lijek počne djelovati prije no što su podigli Shadracha i položili ga u pozadinu kamiona.

Job i Matatu oderali su oba lava i stavili gomilu zelenih nasoljenih koža na okvir na kojem će se osušiti na noćnom vjetru.

«Vraški lav», Sean reče Riccardu. «Imaš veličanstveni trofej.»

Riccardo zavrti glavom i reče: «Odvedimo Shadracha natrag ulogor.»

Sean je vozio pažljivo preko neravnijih mjesta, pokušavajući zaštititi Shadracha od pomicanja.

Claudia je inzistirala da sjedi otraga sa Shadrachom, stavivši mu glavu u krilo. Riccardo je sjedio naprijed sa Seanom i upita ga: «Što će biti sada?»

«Zvat ću Harare čim dođemo u logor. U zrakoplovnoj luci će ga dočekati privatna ambulatna kola. Neće me biti nekoliko dana. Pobrinut ću se za Shadracha i, naravno, dati izvješće odjelu za divljač i pokušati izgladiti situaciju.»

«Još nisam niti pomislio na to», reče Riccardo. «Ubili smo lavicu s mladuncima i stradao nam je čovjek. Sto će učiniti vlada?»

Sean slegne u tami. «Postoje veliki izgledi da će mi uzeti dozvolu i teren.»

«K vragu, Sean, nisam to znao. Mogu li išta učiniti?»

«Ništa, Capo, ali hvala na ponudi. Ti si izvan toga. To je između mene i odjela.»

«Ja mogu preuzeti odgovornost za lavicu, reći da sam je ubio.»

«Ne vrijedi.» Sean zavrti glavom. «Nema krivice na klijentima. To je doktrina odjela. Što god učiniš, ja sam u potpunosti odgovoran.»

«Ako ti uzmu dozvolu.» Riccardo zastane, a Sean ponovno zavrti glavom.

«Ne, Capo, neće otkazati safari. To je također doktrina odjela. Završi safari. Nemoj uvrijediti klijenta koji plaća. Vlada treba tvoju valutu. Tek kad odeš, navalit će na mene. Ti si izvan toga. Vratit ću se za dva dana, i zajedno ćemo loviti tog slona. Ne moraš brinuti.»

«Činiš da izgledam poput sebičnog kopileta. Brinem o tebi i tvojoj dozvoli, ne o vlastitoj zabavi.»

«Obojica se zabavljamo, Capo. Napokon, ako izgubim dozvolu, bit će to naš zadnji lov, Capo.»

Claudia je mogla čuti razgovor i znala je zašto otac nije odgovorio. Znao je da mu je to zadnji lov, sa ili bez dozvole. Prošla je kroz emocionalnu oluju u zadnjih nekoliko sati; razmišljajući o tati, osjeti kako joj suze naviru na oči. Pokušala ih je potisnuti, ali nije mogla, i ona se rasplače zbog svih njih, zbog oca, lavice i mladunaca, zbog tog lijepog lava, zbog Shadracha i njegove rastrgane noge.

Jedna od suza padne na Shadrachovo lice i on je pogleda. Ona obriše kapljicu s njegova lica palcem, a glas joj je bio prigušen od žalosti kad mu je šapnula: «Bit će u redu, Shadrach.»

Čak i ona je bila svjesna kako je to besramna laž.

Sean je ugovorio radio kontakt sa svojim uredom u Harareu u deset sati navečer. Put kući postao je tako spor da su stigli u logor sa samo nekoliko minuta vremena za podizanje antene i povezivanje radija s Tovotinim akumulatorom.

Veza je bila dobra; jedan od razloga kasnog dogovora bio je bolji radio prijem u hladnoći večeri. Reemin glas sa njenom gjurati intonacijom bio je jasan. Bila je lijepa hinduistica koja je vodila Seanov ured u Harareu s nemilosrdnom efikasnošću.

«Imamo žrtve», Sean je koristio termin iz Šumskog rata za evakuaciju žrtava. «Želim da me dočeka hitna pomoć.»

«U redu, dobro, Sean.»

»Uspostavi telefonsku vezu s mojim bratom Garrickom u Johannesburgu za deset sati sutra ujutro.»

«Hoću, Sean.»

«Ugovori mi sastanak s direktorom odjela za lov sutra poslijepodne.»

«Direktor je u New Yorku na konferenciji o divljem životu. Tu je zamjenik.»

Sean isključi ručni mikrofon gorko psujući; zaboravio je na konferenciju. Zatim ponovno pritisne gumb.

«U redu, Reema, ljubavi, ugovori mi sastanak s Geoffrevem Manguzom.»

«Zvuči ozbiljno, Sean.»

«Upravo smo izumili tu riječ.»

«Kakav ti je plan leta? Moram ispuniti plan leta.»

Vlast je uvijek bila nervozna zbog južnoafričkog progona terorista u Zimbabve ili pohoda na teroristička skrovišta u samom Harareu, pa su obično zahtijevali da planovi letova budu napravljeni 48 sati unaprijed.

«Letimo za pedeset minuta. U Harare stižemo u 23 sata. Piš lot i dva čovjeka», reče joj Sean.

Od logora do uzletišta bio je sat vožnje. Riccardo i Claudia bili su u Tovoti.

Sean je izvadio stražnja sjedala iz Beechcrafta. Shadrach je već buncao u groznici.

Temperatura mu je bila visoka, a žlijezde u medunožju bile su mu tvrde i velike poput oraha.

Sean nije želio gledati pod zavoje, bojeći se što bi mogao vidjeti, ali jedna od manjih ogrebotina na Shadrachovom truhu već je bila inficirana. Iz nje se cijedio vodenasti gnoj i počela je smrdjeti po truleži.

Sean stavi novu dozu penicilina u posudicu infuzije, a zatim vrlo polako podignu Shadracha u zrakoplov i smjeste ga na madrac.

Shadrachova žena bila je čvrsta Matabele s djetetom na leđima vezanim komadom platna.

Natovarili su njenu obimnu prtljagu i ona se popela kraj Shadracha te sjela na madrac, stavivši dijete na krilo. Otvori bluzu i pruži djetetu dojku natečenu od mlijeka. Prazni prostor za prtljagu Job je ispunio vrećama suhog mesa, vrijednog komfora u Africi. Zatim je Job odveo Tovotu na kraj piste kako bi Seanu dao dovoljno svjetla za polijetanje.

«Job će brinuti o tebi dok me nema, Capo. Zašto ne uzmeš sačmaricu i ne odeš u lov na grlice i šljuke kod jezera? Najbolji lov na ptice koji postoji, bolji i od lova na bjelokrile grlice u Meksiku», predloži Sean.

«Ne brini za nas. Bit ćemo u redu.»

«Vratit ću se čim budem mogao. Tukatela neće prijeći prije mladog mjeseca. Vratit ću se do tada. Obećajem, Capo.»

Sean ispruži ruku i Riccardo je prihvati.

Sean reče: «Obavio si dobar posao s lavovima, Capo, ali nikada ti nije nedostajalo guzice.»

«Kakva ti je to riječ?», upita Riccardo. «Guzica?»

«A dobra jenki riječ? Cojones?»

«To će odgovarati», Riccardo mu se nasmiješi.

Claudia je stajala kraj svojeg oca i nasmiješi se oklijevajući, gotovo sramežljivo, te zakorači kao da će mu pružiti ruku.

Odvezala je kosu i iščetkala je u gustu tamnu grivu oko glave. Njen izraz bio je blag, a oči velike i sjajne. Na svjetlima Tovote, njen klasični latinski izgled bio je više nego zgodan i Sean prvi put shvati da je ona zaista lijepa. Unatoč ljepoti i pokajničkom stavu, zadržao je hladan i odbojan izraz, pristojno joj klimnuo, ignorirao njenu ruku, popeo se na krilo zrakoplova i ušao u kabinu.

Sean je sam napravio pistu i izravnao je vukući gomilu starih kamionskih guma iza Tovote. Bila je uska, neravna i kratka, postupno se spuštajući prema rijeci. Izravnao je repna krila i stao na kočnice gledajući niz nagib. Naciljao je svjetla Tovote na drugom kraju piste dok je dodavao snagu motorima, a zatim pusti kočnice. Nedaleko od drveća na kraju piste povuče krilca i poleti u zrak. Kao i uvijek, opsuje s lažnim olakšanjem dok je letio iznad drveća i okretao zrakoplov prema Harareu.

Tijekom leta pokušavao je smisliti strategiju. Direktor odjela za lov bio je stari prijatelj i Sean je s njim riješio niz podjednako ozbiljnih situacija. Međutim, zamjenik, Geoffrev Manguza, bio je konj doslovno druge boje. Direktor je bio jedan od malo bijelih službenika koji su još vodili odjele vlade. Manguza će ga uskoro naslijediti, prva crna glava na čelu odjela za lov. On i Sean borili su se na suprotnim stranama tijekom Šumskog rata, a Manguza je bio gerilski vođa i politički komesar. Širile su se glasine da nije volio vlasnike terena za safari, koji su većinom bili bijelci. Koncept privatnog iskorištavanja države vrijeđao je njegove marksističke principe, a ubio je previše bijelaca tijekom rata da bi ih volio ili ih poštivao.

Bit će to težak susret; Sean uzdahne.

Reema gaje čekala dok je slijetao. Kao moderna indijska žena, ostavila je sari i obukla odijelo. Međutim, nije bila toliko moderna da bi htjela sama izabrati muža. Njen otac i ujaci radili su na tome i već pronašli kandidata u Kanadi. Bio je profesor orijentalnih religija na sveučilištu u Torontu.

Sean ih je mrzio zbog toga. Reema je bila ukras Courtnev safarija, i znao je da ju neće moći zamijeniti.

Ambulantna kola čekala su na asfaltu pokraj hangara. Reema je redovno potkupljivala stražu na glavnim vratima sušenim mesom.

I

- U Africi meso ili obećanje mesa otvara sva vrata.

Slijedili su hitnu pomoć do bolnice u kombiju. Dok je Sean sjedio na suvozačevom sjedalu pregledavajući najhitniju poštu koju mu je Reema donijela, ona je recitirala popis najvažnijih događaja od njegovog odlaska.

«Carter, kirurg iz Atlante, je otkazao.» Bio je to dvadeset i jednodnevni safari, i Sean oštro pogleda gore, ali ga Reema smiri.

«Telefonirala sam njemačkom proizvođaču sapuna u Muenchenu, gosp. Buchneru, onom kojeg smo odbili u prosincu. Pristao je. Tako smo popunjeni do kraja sezone.»

«Što je s mojim bratom?», prekine je Sean. Nije joj rekao da bi sezona mogla završiti ranije.

«Vaš brat očekuje poziv, a od šest ujutro telefon još radi.» U Zimbabveu to je bilo nešto što se ne može uzeti zdravo za gotovo.

U bolnici je bilo barem pedeset ozbiljno bolesnih pacijenata koji su čekali na red. Duge klupe bile su pune jadnih ljudi, a kolica su blokirala prolaze i vrata. Činovnici na prijemu nisu žurili i mahnuli su Shadrachovim kolicima da se maknu u kut.

«Prepustite to meni», reče Reema, i ona uhvati starijeg činovnika za lakat, te ga odvede u stranu s andeoskim osmijehom, govoreći mu nešto ljubazno.

Nakon pet minuta, Shadrachovi papiri bili su procesuirani i ispitaio ga je istočnonjemački doktor.

«Koliko je to koštalo?», upita Sean.

«Jeftino», odgovori Reema. «Vreća suhog mesa.»

Sean je naučio dovoljno njemačkog od svojih klijenata da bi mogao razgovarati s doktorom o Shadrachovom slučaju. Čovjek je bio siguran da će sve biti u redu. Sean pozdravi Shadracha. «Reema ima tvoj novac. Dolazit će ti svakoga dana. Ako nešto trebaš, reci joj.»

«Bit ću s vama u duhu kad budete lovili Tukutelu», reče Shadrach tiho, a Sean pročisti grlo prije no što je odgovorio. «Lovit ćemo zajedno mnogo slonova, stari prijatelju», i brzo ode. Sljedećeg jutra kad je konačno dobio vezu s Johannesburgom, telefonska linija je pucketala od statičkog elektriciteta.

«Gosp. Garrick Gourtnev je na sastanku odbora», reče mu djevojka na centrali u Centaine House, stožeru Courtnev Group. «Ali, naredio je da vas odmah spojim.»

U svojem duhovnom oku, Sean je još jednom vidio salu za sastanke obloženu rezbarenim orahom, golema Pierneefova platna uokvirena elaboriranim okvirima, i svojeg brata, Garrvja, kako sjedi u fotelji na čelu dugog stola ispod kristalnog lusteru koji je njegova baka uvezla iz Murana u Italiji.

«Sean!», Garrvjev glas presiječe statički elektricitet, hrabar i samouvjeren. Kako se samo promijenio do malog derišta koje je zapišavalo vlastiti krevet.

Sean je mogao dobiti taj posao da ga je želio i pripremao se za njega. Sean je bio najstariji sin, ali nije želio posao. Ipak, uvijek je osjećao dodir nezadovoljstva kad bi pomislio na Garrvjev Rolls i Leat mlažnjak, te vikendicu u južnoj Francuskoj.

«Halo, Garry. Kako je?»

«Sve u redu ovdje», reče mu Garry. «U čemu je problem?» Za njihov odnos bilo je tipično da bi pri svakom kontaktiranju morao postojati neki problem koji treba riješiti.

«Možda ću morati staviti malo meda uz sir», reče mu Sean diplomatski. Bio je to njihov privatni kod za novac do Švicarske, i Garry je znao da će Sean morati nekoga potkupiti. To se događalo često.

«U redu, Sean. Samo mi reci svotu i broj računa.» Garry je bio Seanov partner u safari tvrtki i posjedovao je 40 posto dionica.

«Hvala, Garry. Zvat ću te sutra. Kako je ostatak obitelji?» Brbljali su još nekoliko minuta, a kad je spustio slušalicu, Reema je došla iz vanjske sobe.

«Konačno sam došla do odjela za lov.»

Pokušavala je cijelo jutro. «Drug Manguza će te primiti u pola pet ovog poslijepodneva.»

Geoffrey Manguza bio je visoki Shona vrlo crne puti i kratke kose. Nosio je srebrene naočale i tamnoplavo odijelo. Međutim, njegova kravata bila je Hermes. Sean je davno prepoznao znak kočije s konjima, a sat je bio Patek Phillipe s remenom od crne krokodilske kože. To nije bila klasična oprema jednog marksista; Sean je to smatrao ohrabrujućim. Međutim, zamjenik direktora nije ustao iz stolca da ga dočeka.

«Pukovniče Courtney», pozdravi ga on bez osmijeha, koristeći Seanov prijašnji položaj kako bi mu dao do znanja da zna kako je Sean zapovijedao Ballantvneovim izviđačima, jednom od elitnih rodezijskih grupa, nakon što je Ballantvne, osnivač regimente, ubijen u akciji. Bilo je to podsjećanje da su njih dvojica bili neprijatelji, i još bi mogli biti.

«Draže mi je samo gospodine», nasmiješi se Sean.

«Onaj drugi posao sada je iza nas, druže Manguza.»

Zamjenik direktora nagne glavu, ne pokazujući slaganje niti neslaganje. «Što mogu učiniti za vas?»

«Nažalost, moram izvijestiti slučajno kršenje pravila lova.» Izraz Geoffreva Manguze postane tvrdi, i ostane takav dok je Sean opisivao slučajno ubojstvo lavice i Shadrachovo osakaćenje. Kad je završio pruživši mu pisano izvješće koje je napravila Reema, Geoffrev Manguza ostavi dokument na stolu postavivši nekoliko nestrpljivih i grubih pitanja.

«Shvaćate, pukovniče Courtney», ponovno upotrijebi čin, «da moram najozbiljnije razmotriti cijeli taj posao. Čini mi se da je bilo zanemarivanja i ozbiljne nebrige za sigurnost klijenata i vlastitog osoblja. Zimbabve više nije kolonija i ne možete tretirati naše ljude kao što ste prije.»

«Prije no što date preporuku direktoru, htio bih objasniti nekoliko stvari», reče mu Sean.

«Možete govoriti, pukovniče.»

«Sada je gotovo pet sati.» Sean provjeri svoj sat.

«Ne biste li mi dozvolili da vam platim piće u golf klubu, da razgovaramo o svemu u udobnijem okruženju?»

Manguzin izraz bio je nečitljiv, ali nakon nekoliko trenutaka on klimne. «Kako želite. Moram riješiti nekoliko malih stvari prije no što odem, ali doći ću za vama u pola šest.»

Ostavio je Seana da čeka na verandi golf kluba četrdeset minuta prije no što se pojavio.

Nekada je to bio Kraljevski Salisburv Golf klub. Međutim, prve dvije riječi maknute su iz imena da ne podsjećaju na kolonijalnu povijest. Bez obzira na to, prva primjedba

Geoffreva Manguze koju je dao kad je sjeo nasuprot Seana i naručio gin i tonik bila je:

«Čudno, zar ne, prije nekoliko godina, jedini način da crnac uđe u ovaj klub bio je da postane konobar, a ja sam sad u komitetu i moj hendikep je pet.» Sean ne odgovori i promijeni temu na krivolov na nosoroge kod granice sa Zambijom. Manguza nije želio razgovarati o tome.

Promatrao je Seana kroz svoje naočale i rekao čim je ovaj prestao govoriti.

«Želite mi objasniti nekoliko stvari», reče on. «Oboje smo zaposleni ljudi, pukovniče.»

Njegova izravnost bila je uznemirujuća. Sean je bio spreman na tipično afričko okolišanje, ali prihvati njegov stil.

«Prije svega, gosp. Manguza, htio bih vam reći koliku cijenu ja i moji partneri plaćamo za teren Chiwewe.» Namjerno je upotrijebio riječ «cijena». «Zvao sam ih jutros i objasnio nesretni događaj. Oni jedva čekaju da riješimo slučaj po bilo koju cijenu.» Ponovno upotrijebivši tu riječ, zastane značajno.

U pregovaranjima poput ovoga postojala je određena etiketa. Zapadnom umu to je bilo podmićivanje, ali u Africi to je jednostavno bio sustav Dash, univerzalno i prihvatljivo sredstvo obavljanja poslova. Vlada je mogla stavljati postere na sve javne zgrade koji prikazuju čizmu koja gazi zmiju pod sloganom «Zgazimo korupciju», ali nitko to nije ozbiljno shvaćao. Zapravo, na neki bizarni način, ti su posteri predstavljali službeno priznavanje takve prakse.

U ovoj fazi, Geoffrev Manguza trebao bi se složiti da je potrebna kompenzacija, ili dati neki drugi znak daje spreman slušati razum. Nije rekao ništa, gledajući Seana kroz naočale dok ovaj nije ponovno progovorio.

«Ako ste završili s pićem, zašto ne prošećemo osamnaestom stazom?» Veranda je bila puna u ovom trenu i mnogo je ušiju moglo slušati razgovor. Manguza proguta zadnji gutljaj pića i bez riječi povede niz stube do livade.

Sean se držao ruba staze i dok su igrači i njihovi nosači prolazili kraj njih, on tiho reče:

«Rekao sam partnerima da ste najmoćniji čovjek u odjelu, i da je bijeli direktor samo vaš gumeni pečat. Rekao sam im da imate moć zaustaviti službenu istragu i odbaciti optužbe koje bi mogle nastati iz ovog nesretnog slučaja. Bio

sam toliko siguran da sam se s njima kladio u deset tisuća američkih dolara. Ako dobijem okladu, novac je vaš, gosp. Manguza, u bilo kojoj valuti koju kažete, bilo gdje u svijetu.»

Manguza stane i okrene se prema Seanu, a ovaj ustukne kad mu je vidio izraz. Glas mu je drhtio od bijesa kad je rekao: «Vaša pretpostavka da sam otvoren za mito je osobna uvreda.

To bih mogao tolerirati, ali to je i uvreda revoluciji i revolucionarnim herojima koji su umrli u borbi za oslobođenje ove zemlje od imperijalnog i kolonijalnog jarma, to je uvreda partiji i našim vođama, duhu marksizma i cijelom afričkom narodu.»

«Samo sam predložio tričavih deset tisuća dolara, a ne povratak monarhije, za ljubav Allaha.»

«Možete se smiješiti svojim bijelim osmijehom, pukovniče Courtnev, ali mi vas dobro znamo. Mi znamo o vašim južnoafričkim vezama i gomili Matabele huligana koje ste okupili oko sebe. Znamo da su se svi oni borili s vama protiv snaga revolucionarne demokracije. Oni su kontrarevolucionari i kapitalistički sluge, a vi ste njihov vođa.»

«Greškom sam ubio lavicu, a jedan od mojih kapitalističkih slugu je ugrizen, to su sve moje kontrarevolucionarne aktivnosti.»

«Promatramo vas, pukovniče», reče mu Manguza zlokobno.

«Možete biti sigurni da ću u vašem slučaju napraviti ispravne preporuke i da uvreda meni i mom narodu neće biti zaboravljena.»

Manguza se okrene i krene prema zgradi kluba, a Sean zavrti glavom.

«Znači, zbogom lijepom terenu Chiwewe», promrmlja on.

«Ovo sam stvarno uprskao!»

Osjeti osjećaj katastrofe u dubini trbuha.

Ured Courtnev safarija bio je u Avenijama, između vladine, zgrade i Golf kluba, i Reema ga je čekala u vanjskom uredu, čiji su zidovi bili ukrašeni posterima životinja i klijenata s trofejima.

Ona ustane od stola u trenutku kad je Sean ušao.

»Bolnica je zvala prije sat vremena, Sean. Amputirali su Shadrachovu nogu.«

Nekoliko dugih trenutaka Sean nije mogao govoriti niti se kretati, a zatim polako prijeđe do kabineta i uzme gotovo praznu

bocu Chivasa iz gornje police. Sjedne na sofu i natoči si tri prsta whiskeyja.

«Kraj savršenog dana», reče on i nagne whiskey.

Reema ga ostavi sjediti na sof. U boci je ostalo za još dva pića, i kad ju je ispraznio, Sean ode do Monomatapa hotela. Hotel je bio pun turista, a među njima je bila plava teutonska Valkira u odijelu iz filma Moja Afrika. Ugledala ga je u trenutku kad je ušao u predvorje i nasmiješila se.

«Do vraga», reče si Sean. «Jeftinije je od whiskeyja i poslije nema mamurluka.»

Njemačka gospođica oduševljeno se smijala Seanovom lošem njemačkom i on uskoro sazna da ona ima predsjednički apartman na četrnaestom katu. Naručila je bocu Mumma koju su popili u krevetu.

Ujutro, dok je Reema ispunjavala plan leta, odnijevši vreću suhog mesa u kontrolu zračnog prometa, Sean se vrati u bolnicu.

Odrezali su Shadrachovu nogu nekoliko inča ispod kuka. Istočnonjemački doktor pokazao je Seanu rentgenske snimke.

«Beznadno!» pokaže komade kosti. «Kao konfeti!»

U kirurškom odjelu nije bilo mjesta za sjedenje, pa je Sean stajao kraj Shadrachovog kreveta neko vrijeme i razgovarali su o zajedničkim bitkama i safarijima. Nisu spominjali nogu, a kad im ponestane sjećanja, Sean da sestri stotinu dolara da bolje pazi na Shadracha i ode u zračnu luku.

Reema je napravila plan leta, a Beechcraft je bio pun goriva i ostale opreme, od svježeg voća i povrća do toaletnog papira za logor.

«Ti si heroina, Reema», reče on, a zatim joj opiše sastanak s Geoffrevem Manguzom.

«Ne izgleda baš sjajno», završi on.

«Bolje počni tražiti novi posao.»

«Žao mi je Sean», reče ona.

«Ali, ne brini za mene. Pitala sam se kako ti reći novosti. Odlazim u Kanadu 16. rujna. Sve je sređeno. Bit ću žena profesora.»

«Bit ćeš sretna», naredi joj Sean i prvi je put poljubi, a ona pocrveni, što je učini zgodnijom nego ikad.

Sean je tri puta nisko preletio logor, a treći put ugleda Toyotu kako ide prema pisti s Jobom za volanom i Matatuom otraga. Sletio je i prekrpio zrakoplov galvaniziranom žicom da obeshrabri slonove i lavove u pokušajima trganja krila i žvakanja guma.

Kad su Job i Matatu stigli u Tovoti, prenijeli su teret iz zrakoplova, a tada im Sean reče za Shadrachovu nogu.

Borili su se zajedno cijelog rata i bili su naviknuti na žrtve, ali Sean spazi bol i žaljenje u Jobovim očima dok je ovaj govorio:

«Treat ćemo novog nosača pušaka broj dva. Pumula, kožar, dobar je čovjek.»

«Da, uzet ćemo ga», složi se Sean.

Neko vrijeme tiho su stajali, odajući počast svojem osakaćenom prijatelju.

Zatim su se šutke popeli u Tovotu i vratili u logor.

Claudia Monterro nosila je za večeru haljinu umjesto hlača, od lepršave bijele svile sa seminolskim ukrasima od tirkiza. Učinak je bio zaprepašćujući uz njenu tamnu kožu i crnu kosu.

Međutim, Sean nije želio pokazati divljenje i usmjerio je svaki razgovor na njenog oca.

Kad je rekao Riccardu za Shadracha i sastanak s Manguzom, večer je postala mračna i nevesela. Claudia je ostavila muškarce kod vatre, ali nije prošlo mnogo vremena kad je Riccardo otišao u svoj šator. Sean uzme bocu whiskeyja i krene prema naselju za sluge.

Jobov šator i šator njegove dvije žene bili su odvojeni od drugih, na obali rijeke iznad dubokog jezera u kojem je ležao nilski konj poput tamnog kamenog otoka u vodenoj struji.

Kad je Sean sjeo na rezbareni stolac za vatrom nasuprot Jobu, jedna od njegovih žena donijela je dvije čaše i kleknula kraj njega dok im je točio velike porcije. Lijepa mlada Matabele djevojka s Jobovim djetetom na leđima odnijela je čašu svojem mužu i ovaj nazdravi Seanu preko vatre.

Pili su u tišini, a Sean je gledao Jobovo lice dok je ovaj zurio preko rijeke. Tišina im je odgovarala i tješila ih; Sean pusti misli natrag u prošlost dok je uživao u ukusu whiskeyja. Sjetio se dana kad je prvi put sreo Joba Bhekanija. Bilo je to na brijegu koji je imao jedino broj, Brijeg 31, kameniti brijeg, načičkan gustom divljom ebanovinom i Jesse grmljem na kojem je čekao neprijatelj. Job je bio na brdu dva dana, i oči su mu bile divlje i krvave. Sean se toga jutra spustio padobranom s odredom svojih izviđača. Borili su se rame uz rame ostatak toga dana, a u sutonu, kad je brdo očišćeno, a preživjeli neprijatelji pobjegli u šumu, Sean i Job odvucli su se zajedno do helikoptera koji ih je čekao. Išli su nizbrdo polako, umorno, vukući oružje, zagrlivši se oko ramena dok im se krv miješala cureći niz odore.

«Braća po krvi, htio ti to ili ne», reče mu Sean, cereći se Jobu namazan kamuflačnom bojom, pepelom i prašinom. Tjedan dana kasnije Job je pušten iz bolnice, a Sean ga je čekao s papirima za transfer.

«Prebačen si u Ballantvneove izviđače, satniče.»

Job se nasmiješio jednim od svojih rijetkih osmijeha i rekao: «Idemo, pukovniče.»

Iz dosjea Sean je saznao da je Job rođen na rijeci Gwai i da je išao u lokalnu misionarsku školu gdje je dobio stipendiju za Sveučilište Rodezije i Nvasalanda. Tamo je diplomirao na području politike, povijesti i socijalne antropologije. Zatim je s novom stipendijom otišao na Brown College u Chicagu i magistrirao iste godine kad je Ian Smith objavio jednostranu neovisnost.

Tek mnogo kasnije nakon što su iskušali svoje prijateljstvo, Sean je saznao kako je Job čuvao očeve krave na rijeci Gwai i kao dijete zavolio divljinu. Jobov otac bio je jedan od unuka kralja Lobengule, sina velikog Mzilikazija, pa je Job bio direktan potomak kraljevske Zulu loze, što se vidjelo po njegovom držanju i crtama lica. Moćna čeljust i visoko čelo, tamne inteligentne oči i kupolasta lubanja ispod guste kose.

Tijekom studija i boravka u Americi, Job je zamrzio komunističku doktrinu, pa je bilo normalno da se po povratku u Afriku uključi u Rodezijske afričke odrede strijelaca, te za godinu dana dobije svoje činove.

Nakon rata, kad je Ugovor Lancaster House predao zemlju Robertu Mugabeu, a njegovom narodu demokraciju, Job je s

počastima položio ispite za ulazak u civilnu službu, jer vlada i politika bili su brzi putovi do bogatstva i moći.

Međutim, bio je etiketiran kao «izdajica» koji se borio na pogrešnoj strani u ratu, gubitničkoj strani, i bio je Matabele, a moć je imalo pleme Shona. Svaka vrata napredovanja bila su mu zatvorena. Ljutit i razočaran, vratio se Seanu.

«Prokletstvo, Job, ti si previše dobar za bilo koji posao koji ti ja mogu ponuditi u safariju.»

«Tragač, kožar, nosač pušaka, što god imaš, uzimam», inzistirao je Job.

Tako su lovili zajedno baš kao što su se i borili, rame uz rame, i za godinu dana Sean ga je promovirao u jednog od direktora Courtney safarija. Uvijek su smatrali te mirne večeri, kad bi pili whis-key oko logorske vatre, sastankom direktora.

Joba je zabavljalo da prihvati različite uloge za različite okolnosti. Pred safari klijentima prebacivao se u ono što je nazivao «mod crnje s plantaže», kad je zvao Seana bwana i nkosi, glumeći davno prošlu kolonijalnu eru.

«Ne budi glup, Job, ponižavaš se», protestirao je Sean u početku.

«To klijenti očekuju», razmišljao je Job. «Prodajemo im iluziju, čovječe. Igraju se izviđača i Ernesta Hemingwaya. Kad bi saznali da imam magisterij iz povijesti i politike, to bi ih uplašilo.» Sean je neodlučno prihvatio igru.

Kad su bili sami kao sada, Job je prelazio u «mod homo sa-piens» i postajao inteligentan obrazovan čovjek kakav je zaista i bio. Dok su govorili, podjednako su koristili sindebele i engleski, a svaki od njih savršeno je govorio jezik drugoga.

«Gledaj, Sean, ne brini previše o gubitku ovog terena. To se još nije dogodilo, a ako se i dogodi, pronaći ćemo neki izlaz.»

«Utješi me malo, treba mi to.»

«Mogli bismo tražiti drugi teren, negdje u zemlji Matabelea gdje moja obitelj još ima utjecaja. Niz put Matetsi ili čak na rijeci Gwai, to je moj domaći teren.»

«Nije dobro.» Sean zavrti glavom.

«Nakon ovog fijaska, imat ću na sebi znak zvijeri.»

«Prijavit ćemo se na moje ime», predloži Job i opako se nasmiješi. «Bit ćeš jedan od mojih direktora i zvat ćeš me bwana.»

Zajedno se nasmijaše, i raspoloženje im se popravi; kad je Sean krenuo natrag u glavni logor kroz tamu, prvi put poslije više dana osjeti se ponovno optimistično. Job je imao moć izazvati u njemu tu promjenu.

Kad je prišao svojem šatoru, nešto blijedo pokrene se u sjeni ispod drveća i on naglo stane.

Zatim začuje zveckanje srebrenog nakita i shvati da ga je sigurno čekala.

«Mogu li govoriti s tobom?», reče Claudia tiho.

«Hajde», dozvoli joj on.

«Nisam baš dobra u ovome», prizna ona, a on je ne ohrabri.

«Htjela sam se ispričati.»

«Ispričavaš se pogrešnoj osobi, ja još imam obje noge.»

Ona se tržne, a glas joj zadrhti. «Nemilosrdan si, zar ne?»

Zatim podigne bradu. «U redu, valjda to zaslužujem, bila sam idiot. Mislila sam da znam sve, ali ispada da znam vrlo malo, i u neznanju sam napravila neprocjenljivu štetu. Znam da neće mnogo pomoći, ali očajnički mi je žao.»

«Ti i ja smo iz različitih svjetova, nemamo niti jednu zajedničku misao ili osjećaj. Nikada nećemo razumjeti jedno drugo, a kamoli biti prijatelji, ali znam koliko ti je snage trebalo da to kažeš.»

«Primirje, onda?», upita ona.

«U redu, primirje.« On ispruži ruku, a ona je prihvati. Koža joj je bila glatka poput latica ruže, ruka vitka i hladna, ali stisak je bio čvrst poput muškog.

«Laku noć», reče ona i pusti mu ruku, okrenuvši se.

Gledao ju je kako hoda natrag prema svojem šatoru. Mjesec će biti pun za dva dana i bijela haljina bila je prozirna i maglovita. Ispod nje, njeno tijelo je bilo vitko, a udovi dugi i elegantni.

U tom trenutku, divio se njenom duhu i sviđala mu se više nego ikad od trenutka kad ju je upoznao.

Sean je spavao lakim snom vojnika i lovca. Prirodni zvukovi u grmlju nisu ga uznemirivali, čak niti krici čopora hijena oko utvrđene kolibe za trofeje, gdje su se sušile lavlje kože.

Međutim, lagano grebanje platna njegova šatora odmah ga je probudilo, i on skoči na krevetu dohvativši bateriju i pušku.

«Tko je?» upita tiho.

«Ja sam, Job.»

Sean pogleda na svoj Rolex, bila su tri sata.

«Udi, što je?»

«Jedan od tragača koje smo ostavili na rijeci došao je u logor. Trčao je dvadeset milja.»

Sean osjeti kako mu se ježi koža na vratu i spusti noge s kreveta.

«Da?», upita orno.

«Ove je večeri Tukutela prešao rijeku iz Nacionalnog parka.» X «Sigurno?»

«Sigurno. Vidjeli su ga iz blizine. To je Tukutela, Ljutiti, i nema ogrlicu oko vrata.»

«Gdje je Matatu?» Sean ustane i posegne za hlačama, a mali Ndorobo reče na ulazu:

«Spreman sam, bwana.»

«Dobro. Idemo za dvadeset minuta. Ranci za marširanje i čuture s vodom. Uzet ćemo Pumulu na Shadrachovo mjesto. Želim biti na Tukutelinom tragu prije no što svane.»

Golih grudi, Sean dođe do Riccardovog šatora i začuje njegovo hrkanje.

«Capo!» Hrkanje odmah prestane. «Jesi li budan? Imam slona za tebe. Diži guzicu iz kreveta.

Tukutela je prešao. Krećemo za dvadeset minuta.»

«Prokletstvo!» Mogao je čuti da Riccardo još napola spava.

Posrtao je u mračnom šatoru. «Gdje su mi, do vraga, hlače? Hej, Sean, probudi Claudiju, hoćeš li?»

U njenom šatoru gorjela je lampa. Sigurno je čula komešanje.

«Jesi li budna?», upita Sean ispred šatora, a ona otvori ulaz i stane sa svjetiljkom iza sebe.

Njena spavaćica sezala je gotovo do članaka, oko vrata joj je bila čipka, ali tkanina je bila tako fina da je svjetlo prolazilo kroz nju, i vidjeli su se obrisi njenog golog tijela.

«Čula sam da pričaš s ocem», reče ona. «Bit ću spremna. Hoćemo li hodati? Da uzmem čizme za hodanje ili mokasine?»

Bio je siguran da ona namjerno izvodi tu predstavu i osjeti

ljutnju koja je bila potpuno strana njegovoj prirodi. «Danas ćeš hodati dalje i brže nego ikad u životu», reče joj on grubo. «Pokazuje se kao kurva» - pomisli ignorirajući dokazanu činjenicu

da je njegov ukus obično odobravao kurve - «baš kad sam je počeo poštovati.» Zausti da je prekori, ali ugrize se za usnu i pokuša ne gledati oblik njenih kukova, graciozan poput

porculanske vaze iz dinastije Tang. Htio se okrenuti kako bi pokazao svoju indiferentnost i neodobravanje, ali još je stajao tamo kad je pustila krilo šatora da padne.

«Primirje, nek je proketo», promrmlja bijesno dok se vraćao u svoj šator. «Ona je još u ringu i udara.» Ali ljutnja ga je zbunjivala. Bio bi oduševljen da je to učinila bilo koja druga žena, čak i upola tako lijepa.

«Ona ima previše stila za to», objasni si i sjeti se koliko je prezire i ne voli. «Ta će te fufica zavrtjeti oko malog prsta», upozori se i prasne u smijeh. Strašna tragedija Shadrachove amputacije i siguran gubitak dozvole bili su umanjeni.

Išao je u lov na jednu od legendarnih afričkih životinja, a prisutnost ove žene je na neki čudan način dodavala začim njegovom raspoloženju.

Na travi kroz koju su prolazili bilo je inje. Sijalo je na svjetlima Tovote, a životinje koje su vidjeli bile su letargične od hladnoće, jedva se mičući kamionu s puta.

Stigli su do prijelaza na rijeci Chiwewe sat prije zore. Voda je bila crna i sjajna poput antracita na zadnjim zrakama mjesečine, a visoko drveće uz obje obale bilo je poput dvije srebrene vojske mitskih divova.

Sean parkira Tovotu daleko od puta i ostavi jednog od kožara da je čuva. Zauzeli su lovačku formaciju, s klijentima u sredini. Pumula je zauzeo Shadrachovo mjesto u pozadini; bio je to mišićavi mirni čovjek s gustom crnom bradom. Nosio je Riccardovu pušku u navlaci.

Svi ljudi, uključujući i Riccarda, nosili su rance, čak je i Claudia nosila svoju čuturu s vodom. Job je nosio Riccardovu drugu pušku, Wheatherby, preko ramena, a Sean je kao i uvijek imao svoj Nitro Evpress 577. Kad bi lov počeo, nikada je ne bi puštao iz ruku.

Kretali su se uzvodno, a nakon jedne milje su se zagrijali i ubrzali tempo. Sean primijeti da se Claudia dobro kreće na svojim dugim nogama, i bez teškoće održava tempo. Nacerila mu se kad je vidjela njegov izraz odobravanja.

Svjetlo zore bilo je sve jače; nosač koji je došao s vijestima o Tukutelinom prelasku uzvikne i pokaže naprijed. Dovoljno se razdanilo da bi se mogao vidjeti svjež znak na drvetu mahagonija koje se nalazilo uz rijeku.

«Tamo!», reče tragač.

«Označio sam trag.»

Sean je odmah vidio da je to prirodno mjesto za prelazak velikih životinja. Stada nilskih konja napravila su put kroz trsku, sve do obale. Bivoli i slonovi koji su tuda prolazili povećali su je. Afrička divljina je prošarana mrežom tragova divljači; više od tucet takvih tragova izlazilo je iz šume, poput žica na kotaču, kako bi se koncentrirali na riječnom prijelazu. Cijela družina ubrza korak na tragačev uzvik, ali Matatu krene ispred svih i zaleti se niz put, okrećući glavu kako bi najbolje iskoristio svjetlo dana, udarajući lagano u zemlju vrhom štapa od drveta divlje vrbe koji je nosio.

Nije prošao niti pet koraka kad se ispravi i pogleda Seana, s izrazom sreće i uzbuđenja na licu. «On je!», zacrvruće.

«To su noge oca svih slonova. To je Tukutela! Ljutiti!»

Sean pogleda veliki trag u finoj prašini staze i osjeti kako proljetna plima počinje teći u njegovom životu.

Njegovo uzbuđenje zamijeni osjećaj sudbine, gotovo religiozne težine.

«Matatu!», reče.

«Prati trag!» Formalno je označio početak lova.

Trag je bio jasan poput autoceste, slijedeći stazu divljači ravno u šumu. Stari mužjak hodao je brzo kao da je znao daje riječni prijelaz opasno mjesto. Možda je zato izabrao prijeći u suton, da ga mrak pokrije dok se ne udalji.

Pet milja je hodao bez zastajanja, a zatim je iznenada skrenuo u gustiš koji je procvjetao novim pupoljcima. Kretao se naprijednatrag, hraneći se pupoljcima i cvjetovima grmlja, i trag mu je bio zbrkan. Matatu i Job otišli su u gustiš kako bi otkrili trag, dok je ostatak družine čekao da obave posao.

«Žedna sam!», Claudia otkvači jednu od čutura s vodom s pojasa.

«Ne!», zaustavi je Sean. «Ako piješ na prvu žed, željet ćeš piti cijeli dan, a tek smo počeli.» Oklijevala je na tren, razmišljajući da mu se suprotstavi, ali zatim vrati čuturu za pojas. «Strog si vođa», reče ona.

Matatu tiho zvizne na drugoj strani gustiša.

»Pronašao je trag«, reče im Sean i povede ih kroz grmlje.

«Koliko smo napredovali?», upita Matatua. Krenuli su gotovo deset sati nakon slona, ali svaki put kad bi on zastao radi hrane, smanjivali su razmak.

«Nije jeo dugo», slegne Matatu.

«A sada opet brzo hoda.»

Mužjak je skrenuo s traga divljači i slijedio kameni greben, kao da namjerno skriva vlastiti trag. Nije ostavio ništa za prosječno ljudsko oko, ali Matatu ga je pratio s punim autoritetom.

«Jesi li siguran da je još na tragu?», upita Riccardo nervozno.

«Capo, previše puta si lovio s Matatuom da bi postavio to pitanje», reče mu Sean.

«Ali, kako može vidjeti?», htjela je znati Claudia. «To su samo stijene i šljunak.»

«Noge slona ostavljaju ožiljke na kamenu, deru mahovinu, ostavljaju tragove prašine. Između kamenja raste fina trava i on ju je savio u smjeru svojeg prolaska. Savijena trava drukčije hvata svjetlo.

«Možeš li ti pratiti trag?», upita Claudia, a Sean zavrti glavom.

«Ne, nisam čarobnjak. Govorili su jedva čujnim šaptom, ali Sean reče: «Dosta brbljanja, od sada moramo šutjeti.»

Tako su nastavili u tišini, a šuma oko njih bila je u stalnoj promjeni. U njoj je bilo četrdeset različitih vrsta drveća iz obitelji combretum, a to i nije bila samo šuma combretuma, jer su i mnoge druge vrste bile pomiješane s njima, a svaka je imala prepoznatljiv oblik stabla, boju i teksturu kore, grane ogoljene ili prepune lišća u

fi

bezbroy nijansi zelene, zlatne, narančaste i zemljane boje.

Ponekad ih je šuma okruživala poput palisade, a za par trenutaka otvarao se pogled na čistine, brda i proplanke sa spaljenom travom na kojima su mladice činile zeleni tepih na crnom pepelu.

Ova trava privlačila je stada antilopa. Stajale su na otvorenom, sable antilope s dugim rogovima savijenim poput sablje, s ponosnim vratovima poput čistokrvnih arapskih konja, s gornjim dijelovima tijela crnim poput pepela i bijelim trbusima.

Bile su tu i antilope s rogovima ispruženim prema naprijed i bijelim paperjastim repovima, zebre koje su se u daljini doimale sivima i gnuovi s rimskim nosevima i bradama koji su se ganjali poput klaunova u bezumnim krugovima, dižući oko sebe oblake crnog pepela.

Kad lavovi ne love, životinje koje su njihova prirodna lovina su nevjerojatno povjerljive i gledaju ih s udaljenosti od pedeset jarda.

Na isti način su osjetile da ljudi koji prolaze kraj njih nisu prijatnija i puštale ih da se približe prije no što će se polako maknuti.

Claudia je bila tako oduševljena da nije osjećala umor nakon četiri sata brzog hoda.

U klancu između dva brda voda je bila uhvaćena u uskom kamenom bazenu. Bila je ustajala i puna plina od trulog bilja, ali stari slon je tu pio i ostavio gomilu svojeg žutog spužvastog izmeta pokraj nje.

«Odmorit ćemo se deset minuta ovdje», reče im Sean.

«Sada možeš piti.» Pogleda Claudiju.

«Ali pokušaj uzeti samo dva gutljaja, ako ne želiš probati nešto ovakvo.» Pokaže prljavu mlaku, a ona se naceri.

Ostavio ju je sjediti kraj oca i otišao do Matatua koji je stajao sam kraj mlake.

«Što je?», upita. Nakon dvadeset godina, morao je pročitati raspoloženja malog čovjeka.

Matatu zavrti glavom, a lice mu se nabora.

«Nešto nije u redu», reče mu.

«Slon je nesretan. Ide u jednom pravcu, a zatim u drugom. Putuje brzo, ali bez cilja. Ne jede, i hoda kao da mu zemlja pali noge.»

«Zašto, Matatu?»

«Ne znam», prizna ovaj. «Ali, ne sviđa mi se to, bwana.»

Sean se vrati Claudiji.

»Pogledajmo tvoje noge.»

Vidio je kako lagano šepa zadnjih sat vremena.

«Ti to ozbiljno?»

Ona se počne smiješiti, ali on joj uzme jednu nogu u krilo, odveže vezice i skine joj čizmu i čarapu. Stopala su joj bila uska i duga poput šaka, ali koža je bila osjetljiva a na peti je imala svijetlu ružičastu točku, i još jednu na vrhu palca. Sean očisti mjesta pamučnom krpom i kirurškim alkoholom. Pružalo mu je zadovoljstvo držati ta lijepo oblikovana stopala, ali oštro joj reče: «Ovo te sigurno boli. Ne pokušavaj biti hrabra, još nekoliko milja i imala bi žuljeve poput grozdova, a mi bismo sa sobom imali invalida.»

On lupne osjetljiva mjesta.

«Pro mijeni čarape», naredi.

«I sljedeći put reci mi čim te zaboli.»

Ona ga poslušala i nastaviše hod. i

Malo prije podneva, trag je ponovno promijenio smjer i krenuo prema istoku. «Dobili smo sat ili dva», šapne Sean Capou.

«Ali Matatuu se to ne sviđa, a ni meni. Slon je napet i čudan i ide ravno prema mozambičkoj granici.»

«Misliš da nas je osjetio?»

Capo je bio zabrinut, ali Sean zavrti glavom.

«Nemoguće, još smo satima iza njega.»

Ponovno su nakratko stali u podne kako bi jeli i odmorili se, a kad su ponovno krenuli, nakon jedne milje su ušli u šumarak marula drveća. Zrelo žuto voće ležalo je na zemlji ispod drveća i stari slon mu nije mogao odoljeti. Jeo je pohlepno, izgubivši na to barem tri sata, tresući drveće da otrese još voća; zatim je ponovno krenuo na istok kao da se iznenada sjetio sastanka.

«Dobili smo barem tri sata», reče im Sean, ali mrštio se.

Samo smo deset milja od mozambičke granice. Ako je prijeđe, izgubili smo ga.»

Sean je razmišljao o tome da potrče. U starim danima Šumskog rata, on, Job i Shadrach nikada nisu hodali kad su pratili neprijatelja. Trčeći su mogli prijeći šezdeset ili sedamdeset milja na

I

dan. On pogleda Claudiju; mogla bi ga iznenaditi, jer se kretala poput sportaša i unatoč žuljevima, još je uvijek hodala žustro. Zatim pogleda Riccarda i odustane od ideje. Capo se mučio na vrućini od 40 stupnjeva. Sean je ponekad zaboravljao da je Riccardo vrlo blizu šezdesete godine. Uvijek je bio u dobroj formi, ali sada je pokazivao znakove nemira, a oči su mu utonule u duplje, dok mu je koža poprimila sivkastu boju.

«Stari izgleda bolesno«, pomisli Sean.

«Ne mogu ga više tjerati.»

Pusti da mu odluta pažnja, i gotovo naleti na Matatua kad je ovaj iznenada stao, još uvijek nagnut nad trag.

«Što je?», upita. Uzbuđenje malog čovjeka bilo je očito. Vrtio je glavom i mrmljao na svojem Ndorobo dijalektu kojeg čak niti Sean nije razumio.

«Što.??», Sean prekine kad je vidio što gleda Matatu.

«O, sranje!», izleti mu. Dva odvojena ljudska traga došla su sa strane i pregazila trag slonovih nogu. Zemlja je bila pjeskovita i meka, a tragovi jasni.

Dvojica, i nose gumenu obuću. Sean je prepoznao obrazac na donovima. Bile su to jedinstvene Bata tenisice, proizvedene lokalno, i prodavane za nekoliko dolara na svakoj tržnici i dućanu.

Čak je i Riccardo vidio ljudske otiske.

«Tko je, do vraga, to?», upita on, a Sean ga ignorira i povuče se kako bi s Jobom gledao Matatua na djelu.

Matatu je trčkarao gore-dolje uzduž traga poput stare kokoši, a zatim im se vrati. Čučnuli su, u ratni savjet u kojem je nedostajao samo Shadrach.

«Dvojica. Jedan je mlad, visok i mršav, hoda na prstima. Drugi je stariji, niži, deblji. Obojica nose rance i banduki.»

Sean je znao da je Matatu to zaključio iz duljine koraka, različitog načina na koji su ljudi koračali pod teretom i oružjem koje su nosili u jednoj ruci. «To su stranci. Ljudi u dolini ne nose cipele, a ovi su došli sa sjevera.»

«Zambijski krivolovci», promrmlja Job.

«Traže rogove nosoroga, ali naišli su na slona, a on je prevelik da bi ga pustili.»

«Kopilad!», reče Sean gorko. Godine 1970. je zabilježeno da uzduž rijeke Zambezi u Zambiji ima 12 tisuća crnih nosoroga. Sada više nije bilo niti jednog jedinog. Jemenski plemići plaćali su pedeset tisuća dolara za nož s drškom od nosorogovog roga. I krivolovci su se organizirali poput vojske. Na južnoj strani doline Zambezija bilo je još nekoliko stotina nosoroga i oni su prelazili rijeku noću sa zambijske strane, zaobilazeći ophodnje odjela za lov. Mnogi od njih bili su gerilci u ratu. Bili su čvrsti ljudi i ubojice ljudi i životinja koje su lovili.

«Sigurno nose AK puške.» Job ga pogleda.

«I ima ih vjerojatno više od dvojice, sigurno imaju ljude sa strane. Ima nas manje i lošije smo naoružani, Sean. Što želiš učiniti?«

«To je moj teren», reče Sean. «A Tukutela je moj slon.»

«Onda ćeš se morati boriti protiv njih za oboje.» Jobovo plemenito Matabele lice bilo je ozbiljno, ali oči su mu sijale: nije mogao sakriti žudnju za borbom.

Sean ustane. «Prokleta točno, Job. Ako ih stignemo, morat ćemo se boriti protiv njih.»

«Onda moramo požuriti.» Matatu ustane pokraj njega.

«Imaju dva sata prednosti, a Tukutela mora stati da bi jeo. Ulovit će ga prije no što stignemo.»

Sean priđe Riccardo i Claudiji koji su se odmarali u sjeni.

«Krivolovci», reče im. Vjerojatno imaju automatsko oružje. Barem dvojica, vjerojatno više, svi su nemilosrdni ubojice.»

Gledali su ga bez riječi, i on nastavi. «Morat ćemo se brzo kretati kako bismo ih spriječili da stignu Tukutelu prije nas. Ostavit ću tebe i Claudiju s Pumulom da nas pratite vlastitom brzinom. Job, Matatu i ja idemo pratiti trag i pokušati ih otjerati prije no što stignu do slona. Ti zadrži Rigby, Capo, a Job će uzeti Weatherby.»

Kad se počeo okretati, Riccardo ga uhvati a ruku. «Seane, želim tog slona. Više no bilo što drugo u životu, želim ga.»

«Pokušat ću ga sačuvati za tebe», klimne Sean. Potpuno je razumio. I on se osjećao isto.

«Hvala», Riccardo spusti ruku, a Sean ode do Joba i Matatua.

Oni su dali svoje rance Pumuli i ponijeli samo čaturice s vodom. Sean pogleda svoj Rolex.

Prošlo je četiri minute otkako su

i

naišli na trag, četiri potrošene minute.

«Potjera!», naredi Sean. «I očekujte zasjedu.»

Job se nasmiješi. «Stara vremena«, reče.

«Ponovno se osjećam mlad.»

Matatu povuče svoju krpu između nogu i zakvači je pod remen, a zatim se okrene i potrči niz trag. Sean je vidio kako održava taj tempo cijeli dan. On ode na desno krilo, a Job, koji je bio ljevoruk, na svoju prirodnu stranu. Sean promijeni metke u pušci i počne trčati. Za nekoliko sekunda, Riccardova grupa nestala je u šumi iza njih i Sean se koncentrira na ono što ih je čekalo naprijed.

Trebala je posebna vještina i golemo iskustvo da se formacija održi netaknutom na ovakvom terenu. Ljudi na krilima morali su biti malo ispred tragača, predviđajući liniju traga, pretražujući teren radi zasjede, štiteći Matatua i držeći pedeset koraka sa svake strane, i održavajući kontakt jedan s drugim, i sve to u trku, bez vizualnog kontakta, dok je Matatu u sredini postavljao furiozni tempo.

Kad se trag okrenuo, čovjek na vanjskom krilu morao se okrenuti prema sredini, prelazeći dvostruku udaljenost u odnosu na svoj par na drugoj strani, a kad je trag prelazio preko otvorenog terena, morali su povećati kut krila, formirajući invertiranu kopljastu formaciju, uvijek štiteći sredinu, održavajući kontakt suptilnim ptičjim zvižducima šumske grlice, bulbula, svračka, a svaki je imao svoje značenje, naredbu ili upozorenje.

Sve to uz dvije bitne stvari: tišinu i brzinu. Job i Sean trčali su poput para kudua, lako i bezvučno, saginjući se ispod grana u gustišima, brzo i oprezno.

Nakon prvog sata, Matatu rukom signalizira prema čistini u šumi, a Sean odmah shvati. «Još dvojica», značio je signal.

Drugi par krivolovaca pridružio se prvom, i zajedno su pratili slona. Trčali su još jedan sat, ne zastajkujući ni na tren, a Matatu signalizira ponovno iz sredine.

«Vrlo blizu», elokventan bljesak ružičastog dlana.

«Pazite, opasnost.» Sean zazviždi poput jarebice, usporivši korak; to je bio signal za trenutačni kontakt i oni uspore.

Trag ih je vodio do ruba visoravni, uzduž drevnog slonovskog traga ugaženog u zemlju. Kad su došli na vrh ravnog platoa osjetili su večernji povjetarac s istoka, hladan i dobrodošao, i Sean podigne znojno lice.

Plato je bio širok manje od milje i prešli su ga brzo, stigavši do drugog ruba; spustili su se na trbuhe i puzili ne pokazujući svoje siluete na obzorju. Zatim su čučnuli ispod grebena i pretražili teren ispod sebe, plitku dolinu nakon koje je sljedila još jedna pošumljena visoravan. Riječno korito vijugalo je sredinom doline, a njegov tok bio je označen uskom trakom tamnozelenog riječnog grmlja. Ostatak doline bio je prilično otvoren: blijeda zimska trava koja je sijala na suncu, mravinjaci veliki poput koliba, raštrkana stabla akacije s kišobranastim krošnjama i žutim deblima. Sean brzo pregleda teren.

Na lijevoj strani, Job proizvede zvuk antilope, to je bio jedan od najhitnijih alarma u njihovom repertoaru. Pokazivao je prema dolini, lijevo od njih. Sean pogleda u tom smjeru.

Na tren nije vidio ništa, a zatim iznenada na čistinu iziđe Tukutela, Ljutiti.

Bio je sakriven od Seana jednim od golemih mravinjaka, ali sada je izišao na otvorenu livadu, i Sean glasno uzdahne. Čak i s milje udaljenosti Sean shvati da se samo slabo sjećao veličanstvenosti te životinje.

Tukutela je bio tamnosiv poput vulkanske stijene, visok i čvrst. Čak i na ovoj udaljenosti Sean je mogao vidjeti nabore na njegovoj drevnoj koži, i obris njegove kralježnice ispod nje. Uši su mu se lagano njihale sa svakim korakom, a rubovi su im bili razderani poput para borbenih zastava poderanih metcima i zacrnjenih dimom baruta.

I Tukuteline kljove bile su crne, zaprljane starošću i sokom visokog drveća koja je uništio tim kljovama. Iz njegove donje usne, kljove su izlazile prema naprijed, a zatim se zakrivljavale prema unutra, tako da su se vrhovi gotovo sastajali na devet stopa od usta. Nisu se sužavale, bile su čvrsti stupovi slonovače koji su visjeli tako nisko da su bili ispod razine zimske trave, opterećujući čak i to veliko tijelo.

Vjerojatno više nigdje neće biti takvih kljova. Taj je slon bio legenda i povijest.

Sean osjeti krivnju. Bez obzira na legalnost, ubijanje ove životinje bit će zločin protiv Afrike, bogova, divljine i same ljudske duše, ali ipak je znao da ne bi oklijevao, i to saznanje dodavalo je snagu njegovoj krivnji. Što je plemenitija lovina, to je veća i želja lovca da je ulovi. Job ponovno zvizne, odvrćući Seanovu pažnju od slona, i on ugleda krivolovce.

Već su se približavali slonu. Mogao je vidjeti svu četvoricu. Izišli su iz drveća na dnu padine i u koloni se kretali livadom. Trava im je sezala do pazuha, i glave i ramena vidjele su se poput plutenih bova na ribarskoj mreži u blijedom moru trave. Svaki je nosio automatsku pušku AK 47 preko ramena.

Laki brzi metci ovog oružja nisu bili odgovarajući za lov na velike životinje, ali Sean je znao tehniku. Približit će se i sva četvorica otvoriti vatru, ispaljujući stotine metaka u slona, srušiti ga snagom automatske paljbe.

Kolona krivolovaca nije išla izravno prema slonu, pokušavajući ga zaobići sa strane, kako mu vjetar ne bi donio njihov miris. Unatoč tome, trčali su brzo i pristizali ga.

Slon je još bio nesvjestan njihovog postojanja, krećući se dugim njišućim koracima prema riječnom koritu, ali Sean shvati da će ga stići i otvoriti vatru prije toga.

Uputa vlade vlasnicima lovačkih terena bila je jasna. Naoružani ljudi koji su se bez dozvole kretali terenima vršeći lovačke operacije smatrali su se krivolovcima. Oni su ubili četiri šumara odjela za lov tijekom zadnje četiri godine, i uputa je bila da se na njih otvori vatra bez upozorenja. Premijer Robert Mugabe izrekao je to još jasnije. «Ubijte ih», bile su njegove točne riječi.

Nitro Express 577 bilo je razorno oružje na blizinu, ali na više od sto jarda teški metak brzo je gubio brzinu. Grupa krivolovaca bila je udaljena šest stotina jarda preko doline i Sean skoči i pojuri pognut niz padinu do mjesta na kojem je Job ležao iza palog debla.

On se spusti kraj njega.

«Daj mi Weatherby», naredi mu i uzme lakše oružje iz Jobovih ruku. Job je bio izvrstan strijelac, ali ova situacija zahtijevala je bolje od toga.

Sean otvori spremnik za metke i provjeri je li puška puna. U njoj je bio Nosler od 180 grama i Sean pokuša procijeniti koliko će se

metak spustiti nakon šesto jarda, uz lagani povjeratac s lijeve strane. Sjećao se iz balističke tablice da će pad metka na tristo i pedeset jarda biti šest inča, a na šesto bi trebao biti oko četiri stope ili više.

Računajući, skine košulju, zavije je u smotuljak i stavi na deblo iza kojeg su se skrivali.

«Podrži me velikim bandukijem. Pucaj vrlo visoko», reče Jobu i smjesti se iza debla, stavivši cijev puške na košulju. Namjesti pomični teleskopski nišan i pogleda kroz njega.

Pronađe glave krivolovaca. Na takvom povećanju mogao je prepoznati dvojicu ljudi koje je opisao Matatu prema tragovima. Visoki mršavi je vodio, odjeven u plavu jeans jaknu, što je bila tradicionalna gerilska odora iz rata. Iza njega je išao niži i teži čovjek. Imao je prugastu kamuflažnu kapu i kaki košulju.

Iza njih, Sean je mogao vidjeti slona. Povećanje je skratilo udaljenosti, pa su krivolovci izgledali vrlo blizu svojoj lovini. Dok ih je gledao, voda skupine skine automatsku pušku s ramena i načini pokret drugom rukom. Iza njega, tri čovjeka se rasporede u borbenu liniju i skinu puške s ramena, držeći ih visoko.

Sean se zgrči iza svoje puške, ukopa pete, umiri disanje, s prstom na okidaču. Usmjeri pogled na visokog vodu i pusti da se teleskopski nišan poklopi s čovjekovom glavom.

Slika je lelujala na vrućini, i Sean je gledao vodenastu crtu fatamorgane, jer ona je bila indikator jačine i smjera vjetra; kad se naginjala, značilo je da puše vjetar, ali sada je bila ravna.

Duboko udahne, ispusti pola zraka iz pluća i umiri se. Nanišani za punu visinu tijela iznad krivolovčeve glave. Stisne dršku puške cijelim dlanom kao da modelira glinu.

Drška udari u njegovo rame dok je cijev poskakivala u snažnom povratnom udaru Weatherbyja i on izgubi pogled na metu.

Prije no što se mogao sabrati, Job izjavi: «Shayile! Pogodak!» Kad je Sean vratio leće natrag, vidio je samo tri glave u travi.

Sva trojica se okrenu i počnu pucati prema Seanu i Jobu punom automatskom vatrom, a njihovi AK-ovi zvučili su poput bubnjeva.

Iza njih Sean ugleda kako stari slon bježi punom brzinom. Njegove uši bile su nagnute unatrag, a velike crne kljove podignute visoko iznad trave. Zaletio se u usku traku tamnog grmlja i izjurio na drugoj strani.

«Trči, ljepoto», dahne Sean. i; «Ako te ja ne mogu imati, neće nitko drugi.»

Usmjeri ponovno pažnju na krivolovce.

Bili su udarna postrojba, to je bilo odmah jasno. Dvojica su vatrom pokrivali trećeg koji je trčao do vođe u travi, i povukao ga na noge. Voda u jeansu izgubio je svoju pušku, i bio je presavijen, držeći se za bok.

«Okrznulo ga!», promrmlja Sean i ponovno opali. Vidje kako prašina leti iznad trave, i metak udari kraj ljudi. Krivolovci se počеше izvlačiti, vukući vodu sa sobom, zaklonivši se iza mravinjaka. Sean i Job su pucali, ali udaljenost je svake sekunde bila sve veća, i nisu mogli pogoditi ništa prije no što je banda nestala u travi, iako je Sean vidio kako metci padaju blizu ljudi.

Sean i Job sačekali su petnaest minuta gledajući niz dolinu, ali više ih nisu vidjeli, i Sean ustane.

«Idemo pogledati.»

«Pažljivo», upozori ga Job.

«Mogu se vratiti i postaviti zasjedu.» To je bio jedan od gerilskih trikova, i oni oprezno krenu naprijed.

Matatu ih je doveo do mjesta gdje je pao voda. Bilo je to područje zgažene trave. Oružje je nestalo, jedan od ljudi sigurno ga je uzeo. Matatu uzme jednu od stabljika trave i pruži je Seanu. Krv na njoj bila je gotovo suha. Međutim, krvarenje nije bilo snažno. Našli su manje od tucet kapljica na travi i zemlji.

«Rana u meso», promrmlja Sean. Vjetar je sigurno skrenuo metak s vitalnih područja čovjekovog tijela. «Koga ćemo pratiti, Tukutelu ili krivolovce?», želio je znati Job.

«Oni su do sada vjerojatno na pola puta do Lusake», naceri se Sean. «Slijedi slona!», naredi Matatuu.

Pratili su Tukutelu preko rijeke i na drugu stranu doline. Nakon prvog paničnog bijega, stari slon krenuo je korakom koji je gutao velike udaljenosti i koji je mogao zadržati danima. Išao je prema istoku, prema mozambičkoj granici, prateći jedino pukotinu u liniji brda ili se malo spuštajući kad nije bilo prolaza.

Trčali su njegovim tragom. Ne pripremvši se za zasjedu, mogli su se tjerati do samih granica izdržljivosti, ali slon im je odmicao, i dan je prolazio. Sunce je bacalo duge sjene ispred njih. Nije bilo definirane granice s Mozambikom, ograde ili čistine u šumi, ali šesto čulo upozori Seana da su je već prošli.

Htjede narediti zaustavljanje, kad Job tiho zazviždi i lijevom rukom načini znak za zaustavljanje. Matatu se podigne i zavrti glavom slažući se, i njih trojica se okupe gledajući trag koji je nestajao u tamnoj istočnoj šumi.

«Mozambik», reče Job. «Otišao je.» Nitko nije rekao ništa.

«Još ide brzo.» Matatu pljune na trag.

«Brže no što čovjek može trčati. Nećemo ga vidjeti ponovno ove godine.»

«Da, ali doći će sljedeća sezona», reče Sean.

«Sljedeće godine vratit će se u nacionalni park i ponovno doći preko rijeke Chiwewe. Čekat ćemo ga.»

«Možda.» Matatu uzme prstohvat duhana iz roga oko svog vrata. «Ili će ga ponovno naći krivolovci, ili će ući u minsko polje u Mozambiku, ili će uginuti od starosti.»

Pomisao ispuni Seana melankolijom. Tukatela je bio dio stare Afrike. Sean je rođen prekasno da bi doživio to razdoblje. Mogao je samo vidjeti njegove ostatke, ali ipak je imao duboko nostalgično divljenje za povijest i prošlost ovog kontinenta. Sve je išlo prebrzo, pregaženo pohlepnom utrkom za moći bezumnih horda novih nacija, rivalitetom plemena i bezakonjem novog doba. Afrika je još jednom postala tamni kontinent, ali ovaj put bez slave svojega prirodnog bogatstva, jer divljač je bila desetkovana, šume posječene za gorivo, zemlja upotrijebljena za primitivno poljodjelstvo i stočarstvo, a Saharska pustinja svake je godine bila sve južnije. Tukatela je bio jedno od zadnjih preostalih blaga.

Sean se okrene. Želio je tog slona. Želio ga je svakim djelićem svojeg bića. Sada kad se okrenuo natrag prema zapadu razočaranje mu je opteretilo noge i srce, i hodao je teško. Malo prije ponoći zatekli su Riccardo i Claudiju kako spavaju na madracu od trave, pod zaklonom pokraj vatre koja je sagorjela do pepela, dok je Pumula čuvao stražu kraj druge vatre.

f

Riccardo se probudi istog trena kad mu je Sean dodirnuo rame i brzo ustane.

«Jesi li ga našao? Što se dogodilo? Što je s krivolovcima?»

«Otišao je, Capo. Preko granice. Potjerali smo krivolovce, ali Tukatela je pobjegao», reče mu Sean, a Riccardo se spusti na madrac i u tišini sasluša Seanovu priču o lovu i kontaktu s krivolovcima.

Claudia je sjedila kraj oca, i kad im je Sean ispričao kako je Tukatela prešao u Mozambik, ona ga zagrlila oko ramena da ga utješi.

«U redu», Sean ustane. «Postoji jedan od mojih lovačkih putova koji ide na oko pet milja južno odovud. Matatu i ja ćemo se vratiti po kamion, a Job će vas odvesti do puta. Tamo ćemo se sresti. Trebat će nam četiri do pet sati.»

Po svjetlu zvijezda Matatu je vodio Seana četiri sata kroz gusto grmlje, dovevši ga na kraju do kamiona.

Trebalo im je još jedan sat vožnje do mjesta sastanka gdje su našli Claudiju i Riccarda i ostale kako sjede kraj vatre pokraj puta.

Umorno su se popeli u kamion i Sean okrene i krene prema logoru. Bilo je četiri ujutro, prošlo je više od dvadeset i četiri sata otkako su s nadom krenuli u lov.

Vozili su u tišini neko vrijeme, a Claudia je zaspala na očevom ramenu. Zatim Riccardo zamišljeno upita: «Znaš li gdje je otišao Tukatela?»

«Izvan našeg dosega, Capo», reče mu Sean mrko.

«Ozbiljno», Riccardo je bio nestrpljiv.

«Postoji li neka redovna staza kojom se kreće?»

«Tamo je opasna zemlja», promrmlja Sean.

«Kaos i zbrka. Spaljena i napuštena sela, dvije vojske koje se bore međusobno, a Mugabeovi momci im se pridružuju. »

«Kuda je otišao taj slon?», inzistirao je Riccardo.

«Mora imati neki određeni put.»

Sean klimne. «Otkrili smo ga, Job, Matatu i ja. Pretpostavljamo da se od lipnja do rujna krije u močvarama ispod brane Cabora Bassa. Nakon toga prelazi Zambezi i ide na sjever u Malawi, u gustu prašumu oko Mlanje. Tamo se skriva dok ne počnu kiše i onda ponovno silazi na jug, prelazi Zambezi kraj Tetea i vraća se u nacionalni park Chiwewe.»

«Znači, sada ide prema močvarama?», upita Riccardo. «Više nego vjerojatno, klimne Sean.

«Pokušat ćemo sljedeće sezone, Capo.»

Stigli su do logora u zoru, a tamo su ih čekali vrući tuševi i čista odjeća, te obilan doručak u šatoru. Sean stavi na njihove tanjure slaninu i pečena jaja.

«Kad završimo doručak, pokušat ćemo nadoknaditi san, do podneva.»

«Meni odgovara», reče Claudia spremno.

«Zatim ćemo održati sastanak. Moramo napraviti planove za ostatak safarija, imamo još gotovo tri tjedna. Možemo pokušati uloviti drugog slona, ne mogu ti ponuditi ništa poput Tukutele, ali možemo pronaći nekog od šezdeset funta, Capo.»

«Ne želim šezdeset funta», reče Riccardo. «Želim Tukutelu.»

«Kao i svi mi, ali ne spominjimo to više.» Seanova iritiranost bila je vidljiva. «Ne možemo učiniti ništa, zato zaboravimo to.»

«Što ako prijedemo granicu i krenemo za njim u močvare?», Riccardo nije podigao pogled sa svojeg doručka, i Sean mu pogleda lice prije no što će se nasmijati.

«Na trenutak si me zabrinuo. Mislio sam da si ozbiljan. Ulovit ćemo Tukutelu sljedeće sezone.»

«Neće biti sljedeće sezone», reče mu Riccardo. «Slijedimo ga u močvare.»

Sean ga je gledao. «Bože, ti to ozbiljno!«

«Rekao sam ti. Ne želim ništa u životu više od toga slona.»

«I zato očekuješ da svi mi počinimo samoubojstvo zbog tvojeg hira.»

«Ne, ne očekujem zbog hira - recimo, za pola milijuna dolara.»

Sean zavrti glavom, ali ne reče ništa, a Riccardo nastavi.

«Osjećam se odgovornim što ćeš izgubiti svoju dozvolu. S pola milijuna mogao bi kupiti teren u Zambiji ili Botswani ili pedeset tisuća akara lovišta u Južnoj Africi. Pola milijuna. Razmisli.»

Sean skoči od stola tako divlje da je srušio svoj tanjur na zemlju. Ode bez okretanja.

Stajao je sam na rubu logora gledajući prema rijeci gdje je pilo malo krdo impala, a bjeloglavi orao ribar sjedio na mrtvom

I

drvetu iznad zelene vode. Sean ih nije vidio.

Pomisli kako će biti sljedeće godine bez njegovog terena. Dugovao je bratu, Garrvju, gotovo pedeset tisuća dolara, a njegov minus u banci u Harareu iznosio je gotovo deset tisuća. Reema mu je rekla da upravitelj banke želi razgovarati s njim. Sean je izbjegao taj susret u svojem zadnjem posjetu Harareu.

Imao je više od četrdeset godina, i nije uštedjeo ništa. Njegov otac bio bi oduševljen da ga primi natrag u obiteljsku tvrtku, ali Garry je bio direktor, i njemu bi se to manje sviđalo.

Pomisli na urede s regulacijom temperature, kravate i tamna poslovna odijela, beskrajne sastanke s odvjetnicima i inženjerima, gužvu u prometu i smrad grada.

Sjeti se filozofije svojeg oca koju je brat spremno prihvatio, da čovjek mora početi na dnu tvrtke i raditi na putu prema gore. Garry je imao prednost od više nego dvadeset godina.

Garry je to volio, a on mrzio.

Pomisli na pola milijuna dolara. S toliko novca u džepu mogao je pokazati nos direktoru banke, Geoffrvju Manguzi, Garrvju Courtnevju, i ostatku svijeta, i reći im svima da se nose.

Okrene se od rijeke i krene niz put do Jobovog šatora. Job je jeo sam kraj logorske vatre, a posluživala ga je najmlađa žena. On izda tihu naredbu Jordanu da ode kad je vidio Seana, a zatim skinu s vatre kotlić s kavom i natoči još jednu šalicu. Stavio je mlijeko u prahu u šalicu. Sean sjedne na stolac kraj njega i uzme šalicu. Progovori na sindebeleu.

«Što bi ti pomislio o čovjeku koji prati velikog slona poput Tukutele do njegovog tajnog skrovišta u močvarama uz Zambezi?«

«Toliko glup čovjek ne zaslužuje razmišljanje«, Job puhne u svoju kavu da je ohladi; sjedili su neko vrijeme u tišini.

Matatu koji je spavao u svojoj kolibi osjetio je prisutnost svojeg gospodara i izišao, trepćući i zijevajući na ranom suncu; čučne kraj Seanovih nogu. Sean stavi ruku na rame malog

čovjeka. Osjeti kako se ovaj uvija od zadovoljstva zbog tog dodira. Nije morao niti pitati Matatua. On će ići kamo i Sean, bez pitanja, bez trenutka oklijevanja, pa Sean progovori Jobu. «Jobe, stari prijatelju, dat ću ti da razmisliš o još nečemu. Monterro želi slijediti slona i nudi pola milijuna dolara. Što misliš o pola milijuna dolara?»

Job uzdahne. «Ne moram dugo razmišljati o tome. Kad krećemo?»

Sean mu snažno stisne ruku i ustane.

Riccardo je sjedio za stolom sa šalicom kave i cigarom, a Claudia je bila kraj njega, raspravljajući nešto. Oči djevojke bile su crvene i sjajne, ali ona zašuti kad je Sean ušao u šator.

«Capo», reče Sean.

«Nemaš pojma kako će biti tamo prijeko. Bit će to kao u Vijetnamu, ali bez podrške Vojske SAD-a. Razumiješ li?»

«Želim ići», klimne Capo.

«U redu. Ovo su moji uvjeti. Potpisat ćeš da ja nisam odgovoran za bilo što, što ti se dogodi.»

«U redu.»

«Zatim želim pismenu potvrdu za pun iznos u slučaju tvoje smrti.»

«Daj mi papir.»

«Ti si lud, Capo, znaš li to?»

«Naravno», naceri se Riccardo. «A ti?»

«O, ja sam rođen lud», nasmije se Sean dok su se rukovali, a zatim se uozbilji.

«Želim preletjeti iznad granice da vidim ima li kakvih iznenađenja koja bi nas čekala. Ako je sve u redu, prelazimo noćas. To će značiti forsirane marševe i putovanje bez mnogo opreme. Želim ući i izići za deset dana.»

Riccardo klimne, a Sean mu reče: «Odmori se sada. Trebat će ti.»

Htio se okrenuti, kad uhvati ljutiti Claudijin pogled. «Javit ću Reemi da po tebe sutra pošalje zrakoplov. Poslat će te prvim komercijalnim letom natrag u Anchorage.»

Claudia htjede odgovoriti kad Riccardo stavi tvoju ruku na njene. «U redu», reče on. «Ona će otići, ja ću se pobrinuti za to.»

«Itekako će otići», reče Sean.

«Sigurno ne ide u Mozambik s nama.»

Sean je vrpčama sakrio identifikacijske oznake na krilima i trupu zrakoplova, kako ga se ne bi moglo prepoznati sa zemlje. Provjerio je da se vrpca čvrsto drži za metal i da se neće odlijepiti. Dok je radio, Job je provjerio rezerve za hitne slučajeve na zrakoplovu, u slučaju da ih sruše. Umjesto teške dvocijevke, uzeo je Seanovu laku pušku 3006 s crnom drškom od fiberglasa.

Uzletjeli su i Sean krene prema istoku, na visini od pedeset stopa iznad krošanja. Letio je s kartom na krilu, provjeravajući markere na tlu kako su se pojavljivali ispred njih. Job je sjedio na kopilotovu sjedalu, a Matatu iza Joba. Čak i nakon svih tih godina, Matatu se užasavao leta i povremeno mu je bilo zlo. Sean mu nije dao da sjedi iza njega.

«Mali vrag će mi ponovno povratiti za vrat.»

Tako je Job morao preuzeti taj rizik.

Stigli su do granice i okrenuli prema sjeveru, tražeći pokrete trupa ili druge dokaze ljudske prisutnosti. Nisu pronašli ništa, dok trideset minuta kasnije nisu naišli na veliku vodu, unutarne more napravljeno branom na rijeci Zambezi.

«Cabora Bassa», pomisli Sean. Jedna od najvećih i najskupljih elektrana u Africi, koju su izgradili Portugalci prije no što su napustili koloniju.

Iako bi Južnoafrikanci kupili svu energiju koju elektrana može proizvesti i prenijeli je do svojih rudnika kod Palabore u Transvaalu, a cijena bi olakšala očajno ekonomsko stanje Mozambika, Cabora Bassa više nije prodavala niti jedan kilovat struje. Dalekovodi prema jugu su neprekidno sabotirani od pobunjeničkih snaga, a vladine trupe bile su tako

demoralizirane da nisu niti pokušavale popravljati štetu. Zato su prošle godine odustali od zadnjeg pokušaja popravljanja.

«Do sada su turbine vjerojatno gomile hrde. Još jedan veliki uspjeh afričkog marksizma, nasmije se Sean i počne okretati natrag prema jugu. Uletio je dublje u Mozambik, određivši cik-cak kurs kako bi pokrio više terena, tražeći okupirana sela ili pokretne vojne postrojbe. Vidjeli su samo dijelove nekada kultivirane zemlje na kojima je sada ponovno raslo grmlje i korov, te spaljena i napuštena sela, bez

znaka ljudskog života oko koliba bez krovova. Sean presiječe cestu između Villa de Manice i Cabora Basse, te krene uzduž nje desetak milja. Bio je tako nisko da je mogao vidjeti rupe na cesti i korov u kolskim tragovima. Niti jedno vozilo nije ovuda prošlo mjesecima, možda i godinama. Mostovi su uništeni eksplozivom i minama, spaljeni i istrunuli.

On krene natrag prema zapadu i granici, tražeći mjesto koje su tako dobro zapamtili. Kad su stigli, prepozna simetrične brežuljke koje su zvali Inhlozane, Djevojčine grudi, a južno od njih bilo je sjecište dviju manjih rijeka od kojih su ostala samo korita i poneki zeleni bazen s vodom.

Job pokaže naprijed. «Tamo je.» Matatu na stražnjem sjedalu zaboravio je svoj strah i neugodu, nasmijano stisnuvši Seanovo rame.

«Inhlozane. Sjećaš li se, bwanah

Sean nagne zrakoplov nad sjecištem dviju rijeka, kružeći oko njih, dok su sva trojica gledala dolje. Nisu mogli vidjeti tragove staroga gerilskog logora. Zadnji put su bili ovdje u proljeće 1976. i to kao Ballantvneovi izviđači.

Jedan zarobljenik je pod mukama otkrio postojanje velikoga gerilskog logora za obuku u ovom području, i rodezijska vojna uprava poslala je jednog od mlažnjaka Vampire u fotografsku misiju. Logor je bio dobro skriven, primijenjeno je svako moguće sredstvo kamuflaže. Međutim, rodezijski stručnjaci bili su vrlo vješti, većina su bili bivši zaposlenici RAF-a. Moguće je kamuflirati kolibe u kojima žive stotine ljudi, ali putovi između njih su ih odavali. Tisuće stopala kretalo se svakog dana između baraka i koliba za obuku, između zahoda i blagovaonica, i u tlu su bili ugaženi putovi koji su iz zraka izgledali poput žila u mrtvom lišću.

«Između dvije i dvije i pol tisuće», rekao je voda izviđačkog eskadrona zračnih snaga. Tamo su otprilike šest mjeseci, pa im je obuka uskoro gotova. Vjerojatno samo čekaju kiše prije početka velike ofanzive.»

Simultani napad dvije tisuća obučениh terorista doveo bi rodezijske snage na rub sloma.

»Preventivni udar«, naredio je general Peter Walls, rodezijski zapovjednik. «Želim spreman borbeni plan za dvadeset i četiri sata.» Kodno ime za napad bilo je «Popaj»

Rivalitet između Selousovih izviđača i Ballantvneovih izviđača bio je jak, i Sean je uživao što su njegovi momci dobili priliku za napad u operaciji «Popaj»

Išli su sporim i drevnim Dakotama, nagurani u trupovima, po pedeset ljudi s opremom u jednom zrakoplovu, koji su sjedili na svojim padobranima. Bio je gotovo jednak broj crnih i bijelih vojnika, izjednačenih pod kamuflažnim bojama. Skočili su s tri stotine stopa, što je bilo jedva dovoljno da se padobrani otvore prije udara u zemlju. U šali su se nazivali «mesne bombe»

Mjesto iskakanja bilo je dvanaest milja od gerilskog logora, devedeset i šest milja unutar mozambičke granice. Bili su na tlu prije zalaska sunca. Svih tri stotine Izviđača su se okupili i bili spremni za pokret prije noći.

Približili su se logoru na svjetlu mjesečine, noseći rance koji su težili gotovo stotinu funta, od čega je većina bilo streljivo za automatske puške RPD. Stigli su do račvanja rijeke nakon ponoći i pripremili zasjedu uzduž južne obale, gledajući na suho korito i pritke zelene bazene, okrenuti prema logoru na drugoj obali.

Sean je s Jobom puzio uzduž obale provjeravajući osobno svaki položaj, šapćući sa svojim ljudima, dozivajući ih imenima. Ostatak noći su ležali iza svojih pušaka, i slabi mirisi dima i kuhane hrane dolazili su do njih na laganom povjetarcu.

U zoru, truba je označila pokret u mračnoj šumi koja je skrivala logor, i oni su vidjeli nejasno kretanje mnogo ljudi u tami ispod drveća.

Dvadeset minuta kasnije, točno u trenutku kad je bilo dovoljno svjetla za ciljanje, Vampiri su došli sa zapada i izbacili svoje kanistere s napalmom. Lopte narančastog plamena eksplodirale su sa zlim crnim dimom na blijedom nebu; vrućina i kemijski smrad napalma došli su do Izviđača u zasjedi.

Vampiri su namjerno izbacili svoje terete uz sjeverni rub logora, odsijecajući taj smjer plamenim zidom.

Dvadeset sekunda kasnije došli su bombarderi Canberra, a njihove bombe bile su fragmentirajuće i snažne. Pale su na logor uz zaglušne detonacije, podižući fontane prašine i otpada; gerilci koji su preživjeli izišli su iz šume, vrišteći i zavijajući u panici.

Napalm ih je odsjekao od sjevera, i pokuljali su u riječno korito, naišavši ravno na puške.

Sean ih je pustio da se približe, proučavajući ih s hladnim zanimanjem. Bilo je gotovo podjednako muškaraca i žena, ali bilo je teško razlikovati spolove. Nisu nosili odore, neki su bili u kaki košuljama i majicama s portretima gerilskih vođa ili parolama.

Drugi su nosili plavi jeans ili jakne za šumu, ili su bili golih grudi, u donjem rublju. Gotovo svi su bili mladi, u kasnoj adolescenciji, i svi su bili prestravljeni, bježeći od napalma i bomba.

Skočili su u jezerca i pijesak je usporio njihovo kretanje. Dok su trčali, gledali su preko ramena vatru i prašinu u logoru, pa nitko nije vidio vojnike koji su ih čekali na drugoj obali. Korito je bilo puno ljudi poput rupe sa štakorima, i kad su prvi došli do druge obale, počevši se penjati uz strminu, Sean zvizne u svoju zviždaljku. Zvuk je bio ugušen paljbom kad je tri stotine automatskih pušaka istodobno zapucalo.

Sean je očvrsnuo godinama brutalnog ratovanja, ali čak i on je bio zapanjen učinkom. Na bliskoj razdaljini, plotun pušaka kidao je ljudska tijela na komadiće, uništavajući red za redom. Bijeli pijesak riječnog korita je kuhao, dižući se do strukova, pretvorivši trčeće prilike u sablasne silhuete u prašini, a zatim ih skrivao kad bi padali ili bili odneseni vatrom.

Buka je trajala četiri minute, a zatim više nije bilo meta; puške su utihnule. Ispalili su pedeset tisuća metaka u riječno korito i cijevi pušaka su bile tako vruće da su se zacrvenjele. Iako su im uši bile zaglušene pucnjavom, mogli su čuti krikove i jecaje preživjelih u riječnom koritu. Sean ponovno zvizne i oni skoče na obalu, krenuvši naprijed u borbenoj liniji. Naredio je da jedini zarobljenici budu časnici ili politički komesari. Dok su prelazili rijeku, ubijali su one koji su još pokazivali znakove života, jednim metkom u glavu iz blizine, pobrinuvši se tako da se ne oporave od rana kako bi napali još jednu rodezijsku farmu ili odrezali ruke i noge crnih seljaka koji bi im odbili

dati hranu i žene. U koritu nisu ostavili preživjele, a zatim su krenuli prema logoru, bacajući granate u rovove, pretražujući kolibe radi preživjelih, karata i dokumenata. Kao svi dobri marksisti, gerilci su bili opsjednuti pravljenjem bilježaka. Zarobljavanje logorskih arhiva bio je jedan od glavnih zadataka operacije «Popaj»

Trčeći na čelu svojih ljudi, Sean je prvi stigao do stožera u sredini logora. Prepoznao ga je po zastavi koja je visjela na stupu ispred nastambe.

Vrata su bila opasna. On opali rafal kroz travnati zid i uleti unutra kroz prozor. U prednjem uredu je bio visoki crnac. Bio je odjeven u plavi jeans i uzimao je pregršt dokumenata iz parafinskih kutija koje su služile kao ladice, bacajući ih na sredinu poda. Očito ih je pokušavao zapaliti, ali sada ih baci i posegne za pištoljem u koricama za pojasom.

Sean ga sruši udarcem noge i dok je padao, udari ga drškom svojeg oružja u vrat iza uha. Dok se Sean vraćao na noge, Matatu se pojavi kraj njega poput nacerenog gnoma i nagne se da presiječe vrat onesviještenom gerilcu svojim lovačkim nožem.

«Ne», zaustavi ga Sean. «Želimo ga živog.» Job je stigao za njim, ušavši u sobu sa spremnom automatskom puškom.

«U redu, satniče», naredi mu Sean. «Prikupi sve ovo.» On pogleda na svoj sat. «Helikopteri će biti ovdje za dvadeset minuta.»

Rodezijskim zračnim snagama nedostajalo je helikoptera. Bili su pod sankcijama svih nacija osim Južne Afrike, a britanski ratni brod blokirao je mozambički kanal da im onemogući opskrbu.

Za ovu operaciju mogli su riskirati samo dva helikoptera, a jedan on njih je bio natovaren pronađenim dokumentima koji su težili gotovo pet tona: popisima novaka i njihovih organizacija, glavnim metama i listama opskrbe, dosjeima o opremi, priručnicima za obuku, evaluacijama rodezijskih kontramjera, komunističkom propagandom, kartama linija napada i sigurnim prolazima, rasporedom borbe za cijelu gerilsku vojsku. Bilo je to blago, i njegovo pronalaženje bio je udarac za neprijatelja gori nego stotine mrtvih tijela u riječnom koritu, ali je zauzelo jedan od dragocjenih helikoptera.

Drugi helikopter Alouette Sean je koristio za evakuaciju ranjenika i zarobljenika. Međutim, Izviđači su pretrpjeli više žrtava no što je bilo očekivano: tri čovjeka su ozlijeđena pri skoku padobranima, s razderanim ligamentima i hrskavicom, a pet drugih su ranjeni u brzo potisnutoj uzvratnoj vatri nekolicine gerilaca. Zatim se jedan od gerilaca napravio mrtvim i bacio granatu kad su Izviđači prišli, ubivši crnog vojnika i ranivši još dvojicu. Izviđači su uvijek pružali svojim mrtvima pristojan pogreb, i tijela su već bila u zelenim vrećama.

Uz vlastite žrtve, Seanovi ljudi uhvatili su osam mogućih časnika i komesara. Gerilski vode nisu nosili oznake činova, ali obično su se mogli prepoznati po boljoj kvaliteti odjeće, sunčanim naočalama, satovima i kemijskim olovkama u džepovima.

Imali su previše putnika za helikoptere, i Sean je bio prisiljen držati ih sa sobom prilikom povratka kopnom. Odabrao je one koji su izgledali dovoljno jaki da izdrže forsirani marš s Izviđačima, a jedan od njih bio je i čovjek kojeg su zarobili u zapovjedničkoj kolibi.

Četrdeset i pet minuta nakon početka napada, zadnji helikopter je poletio i Izviđači su bili spremni za pokret. Nisu očekivali jak kontranapad, ali Sean nije želio riskirati. Bio je na riječnoj obali, gledajući bojište. Nisu imali vremena za prebrojavanje tijela, ali zračne snage će izvesti izviđački let i dobit će točnu procjenu s fotografija.

«Ima ih barem tisuću i pet stotina», procijeni Sean. Ležali su u gomilama i redovima poput posječenog žita, i muhe su se već skupljale na njima u sivoj magli.

Sean se okrene od prizora. «U redu», pozove. «Krećemo!»

Prvi odred od pedeset ljudi krene laganim trkom.

Kamioni će prijeći preko granice i ući što dublje mogu da ih dočekaju, ali ljudi će ipak morati trčati trideset milja i više prije vožnje, puni maraton pod oružjem, iako je većina streljiva potrošena i ranci su bili gotovo prazni.

Job dotrči do Seana koji je stajao na obali. «Zarobljenik kojeg si uhvatio, pukovniče.

Prepoznao sam ga. To je sam drug Kina.»

«Jesi li siguran?», Sean nije čekao Jobov odgovor. «K vragu, da sam znao, poslao bih ga helikopterom.»

Drug Kina je bio visoko na popisu traženih u Rodeziji. Bio je zapovjednik sjeveroistočnog sektora, ekvivalent bojnika-general, i

I

jedan od najuspješnijih zapovjednika, čovjek s mnogo zanimljivih priča koje bi mogao ispričati vojnoj obavještajnoj službi.

«Pobrini se da sigurno stigne na cilj, satniče», naredi Sean kratko. «Ponašaj se prema njemu kao prema novoj ženi.»

«Kina odbija hodati», reče Job. «Ne možemo ga ubiti, i ne možemo ga nositi. On to zna.» Sean priđe do mjesta gdje je bio zarobljenik. Čuio je s rukama iza glave.

«Na noge i hodaj!», naredi Sean, a Kina pljune na njegove čizme. Sean otkopči svoje korice i izvuče revolver Magnum 357. Stavi ga na čovjekovu glavu.

«Na noge!», ponovi. «Zadnja prilika.»

«Nećeš pucati», zareži čovjek. «Ne usuđuješ se.» Sean opali.

Cijev je bila usmjerena preko ramena druga Kine, ali cijev mu je bila pritisnuta uz uho.

Drug Kina vrisne i uhvati se za uho s obje ruke. Tanki potočić krvi iz probušenog bubnjića curio mu je između prstiju.

«Na noge!» reče Sean, a Kina ponovno pljune na njega, još se držeći za povrijeđeno uho.

«Nakon ušiju, iskopat ćemo ti oči, oštrim štapom.»

Drug Kina ustane.

«Brzim korakom, naprijed!» Job ga preuzme. Stavi ruku između Kininih lopatica i gurne ga niz obalu.

Sean još jednom pogleda bojno polje. Akcija je bila izvršena brzo i potpuno, što bi Izviđači rekli - «dobar lov»

«U redu, Matatu», reče Sean tiho. «Idemo kući. I mali Ndorobo potrči ispred njega.

Kad je drug Kina posustao, zbog bolnih koljena i bola u bubnjiću, Sean mu je dao injekciju morfija iz jednokratne injekcije i vode iz svoje čaturice.

«Za vojnika revolucije koji ubija djecu i reže stopala starim ženama, ovo je šetnja parkom», reče mu Sean. «Podigni se, Kina, ili ću ti raznijeti i drugo uho. Uzme ga za jedno rame, a Job za drugo. Napola su ga nosili dok morflj nije počeo djelovati, ali zadržali su trčeći tempo kroz šumu i preko kamenitih brda.

«Možda si ubio neke naše ljude danas.» Nakon jedne milje

morfij je počeo djelovati i Kina počne govoriti. «Danas si dobio jednu bitku, pukovniče Courtney, ali sutra ćemo mi dobiti rat.» Kinin glas bio je oštar i samouvjeren.

«Kako znaš moje ime?», upita ga Sean zabavljajući se.

«Ti si slavan, pukovniče, ili bolje zloglasan. Pod tvojim vodstvom, ovaj čopor pasa ubojica je još opasniji nego kad ga je vodio ubojica Ballantyne.»

«Hvala ti na komplimentu, stari moj Kina, ali ne proglašavaš li pobjedu malo prerano?»

«Strana koja kontrolira zemlju noću dobiva rat.»

«Mao Zedong», nasmiješi se Sean. «Odgovarajući citat za nekoga tko se zove kao ti.»

«Mi konačno kontroliramo zemlju, vi ste se sakrili po gradovima i selima. Vaši bijeli farmeri gube hrabrost, njihovim ženama je dosta rata. Crni seljaci nas otvoreno podržavaju. Britanija i svijet su protiv vas. Čak i Južna Afrika, vaš jedini saveznik, nezadovoljna je borbom. Skoro, vrlo skoro.»

Prepirali su se trčeći, i Sean nije mogao potisnuti divljenje prema ovom zatvoreniku. Bio je bistar, njegov engleski bio je impresivan, a shvaćanje politike i vojne taktike još impresivnije. Bio je fizički jak i čvrst. Sean je mogao osjetiti žilave mišice u ruci dok ga je podržavao, a malo drugih ljudi s uništenim bubnjićem bi izdržalo tempo marša.

«Bio bi odličan Izviđač», pomisli Sean.

«Kad bismo ga mogli preobratiti. Mnogi od njegovih najboljih ljudi bili su bivši gerilci, uhvaćeni i preobraćeni od rodezijske obavještajne službe.

Dok su trčali, proučavao je druga Kinu s novim interesom. Bio je vjerojatno nekoliko godina mlađi od Seana. Imao je fine etiopljanske crte lica, uski nos i izrezbarene usne, a ne široke i negroidne. Čak niti morfij nije mu umanjio inteligenciju u tamnim očima. Bio je lijep čovjek, i naravno, čvrst i potpuno nemilosrdan.

Ne bi došao do svojeg čina da nije bio takav.

«Želim ga», odluči Sean. «Bože, bio bi vrijedan kao cijela regimenta.» On čvršće stisne čovjekovu ruku, u znak vlasništva. «Ovaj mali ide u puni tretman.»

Prethodnica je naišla na ophodnju Frelimoa kad je jutro odmaklo i razbila je gotovo ne smanjujući tempo. Leševi u Frelimo-kamuflažnim odorama ležali su pokraj puta dok su prolazili.

Sastali su se s kamionima malo poslije podneva. Kamione su čuvala oklopna kola Eland, i nosili su konzerve hladnog piva Castle. Izviđači su prešli četrdeset i dvije milje za sedam sati i pivo je imalo okus nektara.

Sean pruži konzervu drugu Kini. «Žao mi je zbog uha», reče mu i nazdravi konzervom. «I ja bih isto učinio tebi», nasmiješi se Kina, ali oči su mu bile tvrde. «Do našeg sljedećeg susreta?», predloži on zdravicu.

«Dok se ne sretne ponovno», složi se Sean i preda ga bijelom naredniku na čuvanje. Popeli su se u zapovjedna oklopna kola i krenuli u zadnji stupanj povlačenja. Sean je preveo svoju kolonu preko granice deset i pol sati nakon početka napada. Ian Smith, premijer, došao je na radiostanicu kako bi mu čestitao i predao mu medalju, srebreni križ.

Sean nije saznao za bijeg druga Kine dok kolona nije stigla u logor te večeri. Izgledalo je da je Kina prezeo platno kamiona i nestao kroz otvor dok je stražar drijemao. Bez obzira na lisice, skočio je iz kamiona u pokretu, zaštićen prašinom koju su stvarali stražnji kotači, i otkotrljao se u visoku travu uz put.

Dva mjeseca kasnije, Sean je vidio izvještaj obavještajne službe prema kojem je Kina bio zapovjednik uspješnog napada koji je uništio konvoj s opskrbom na putu Mount Damin. «Da, Matatu, sjećam se dobro», odgovori Sean na njegovo pitanje i napravi još jedan krug oko stare terorističke baze prije no što je izravnao zrakoplov i krenuo natrag prema jugu. Međutim, nije letio dalje na jug do željezničke pruge koja je povezivala luku Beire s granicom Zimbabvea. To je bio fokus svih vojnih i pobunjeničkih aktivnosti u području, i teren je sigurno bio pun trupa Frelimoa i Zimbabvea naoružanih RPG raketama i spremnima da pucaju na neoznačeni zrakoplov u niskom letu bez letne dozvole.

«Izgleda da postoji mogućnost», reče Sean Jobu.

Job se složi. «Granica kod našeg logora se čini nebranjena i napuštena.» t;j

«Vrijedi pokušati za pola milijuna dolara?», upita Sean, a Job mu se naceri.

«Još jedna stvar prije no što odemo kući», reče im Sean. To je zahtijevalo preciznu navigaciju i oko za teren, ali Sean se vrati natrag u Zimbabve i oni dolete nad mjesto gdje su prvi put naišli na trag krivolovaca; od tog mjesta, Matatu je istežao glavu da vidi dolje u svim smjerovima, i konačno su stigli do visoravni i doline gdje su dostigli krivolovce i zapucali na njih. Iz zraka su udaljenosti izgledale mnogo kraće nego sa zemlje. Matatu usmjeri Seana uzduž traga starog slona prema granici. GfnilDNse da njegov dar za smjerove i teren nije ometen visinom, i Sea je pratio kurs na karti koja mu je bila u krilu.

«Ovuda», Matatu se nagne nad sjedalo i pokaže prema sjeveru. Sean ga odmah poslušao i okrene nekoliko stupnjeva ulijevo.

Nekoliko minuta kasnije, Matatu zatraži ponovno skretanje na jug.

«Mali vrug osjeća trag slona, on razmišlja kao slon», čudio se Sean, i u tom trenutku Matatu vrisne od uzbuđenja i pokaže na stranu.

Dok su letjeli preko drugog suhog korita, Sean primijeti tragove u mekom pijesku. Bili su tako duboki da su iznutra bili u sjeni, niz tamnih perla na bijeloj podlozi. Čak i Sean koji je dvadeset godina promatrao Matatua kako radi bio je zapanjen. Matatu je po čistom instinktu pronašao mjesto gdje je slon prešao rijeku. Bila je to natprirodna vještina.

Sean zaokruži oko tragova pod strmim kutom.

«Kuda sada?», upita prema stražnjem sjedalu, a Matatu ga potapša po ramenu i pokaže niz riječni tok. Sean je pratio crni prst bez pogovora.

«Tamo je!», Job iznenada vikne, a Matatu vrisne od smijeha i pljesne rukama, skačući u sjedalu poput djeteta.

Milju ispred njih, rijeka je ulazila u široku ravnicu u kojoj je još bilo vode od zadnjih kiša. Slonova grbava leđa visjela su se iznad vrhova visoke trske koja je okruživala jezero, poput sivog kita u moru zelenila.

Dok su se spuštali prema njemu, slon je čuo motor zrakoplova. Podigne glavu i raširi uši, okrenuvši se prema njima, i oni ugledaju kljove, te legendarne stupove crne slonovače podignute prema nebu. Ljepota njihove zakrivljene simetrije ponovno je pogodila Seana. Vidjeli su ih samo na trenutak dok su prelijetali iznad slona, ali slika je bila živo urezana u njegovom umu. Pola milijuna dolara i te kljove - riskirao je život stotinu puta za mnogo manju nagradu.

«Idemo još jednom pogledati?», upita Job, okrećući glavu kako bi bolje vidio natrag.

«Ne», Sean zavrtje glavom. «Nećemo ga uznemirivati više no što je potrebno. Znamo gdje je, idemo kući.»

«To je mojih pola milijuna dolara kojima se tako razbacuješ», reče Claudia ocu.

«Kako si to otkrila?», upita Riccardo. Ležao je u krevetu odjeven u donji dio pidžame, golih grudi. Claudia primijeti da je većina njegove dlake još čvrsta, kovrčava i crna, sa samo malo sijedih u sredini grudi.

«Moje nasljedstvo», reče ona slatko. «Trošiš moje nasljedstvo, tata.»

Riccardo se nasmije. Imala je nastup odvjetnika za razvode, uletjevši u njegov šator kako bi obnovila svađu za koju je on mislio da je završena još ujutro.

«Ako mi već nećeš ostaviti taj novac u oporuci, barem mi daj da uživam u njemu sada.»

«Prema zadnjoj procjeni, mlada damo, dobit ćeš malo više od trideset šest milijuna nakon isplate poreza, i nakon što si ja dozvolim ovu malu ekstravaganciju. Dodajem da je svaki cent vezan I uz zadužbinu koju niti najbolji odvjetnici neće moći uništiti. Ne želim I davati moje teško zaradene novce nekima od tvojih humanitarnih organizacija.»

«Tata, znaš da me novac nikada nije zanimalo. Zanima me da Ikrenem s tobom u taj ljudi lov na slona. Došla sam s tobom u Afriku I pod uvjetom da budem uključena u sve. To je bila naša pogodba.»

ini

«Reći ću to još jednom, tesoro, moje blago.» Tako ju je zvao samo kada bi bio vrlo dobre volje ili vrlo umoran. «Ne ideš u Mozambik s nama.»

«Pogazio bi svoje svečano obećanje?», optuži ga ona.

«Bez razmišljanja», uvjeri je on, «ako se radi o tvojoj sigurnosti ili sreći.»

Ona skoči sa stolca i počne hodati šatorom. Promatrao ju je sa skrivenim zadovoljstvom.

Ruke su joj bile prekrížene preko malih grudi, i žestoko se mrštila, ali to nije stvaralo bore na njenom mekoj koži. Podsjećala ga je na mladu Sophiju Loren, njegovu omiljenu glumicu.

Ona stane kraj njegova kreveta i pogleda ga.

«Znaš da je uvijek po mom», reče. «Zašto nam ne olakšaš situaciju i ne pustiš me sa sobom?»

«Žao mi je, tesoro. Ne ideš.»

«U redu», ona duboko udahne. «Ne želim to učiniti, tata, ali ne daješ mi izbora. Počela sam shvaćati što ti to znači, zašto si spreman platiti toliku količinu novca za priliku da uloviš slona, ali ako ne mogu ići s tobom, što je moje pravo i moja dužnost, spriječit ću i tebe.»

On se ponovno nasmije, lagano i nezabrinuto.

«Kako ćeš me zaustaviti, djevojčice?», upita on.

«Mogu reći Seanu Courtnevju što mi je rekao doktor Andrews.»

Riccardo Monterro skoči na noge u jednom brzom pokretu i uhvati ju za ruke. «Što ti je rekao Andrews?», upita on glasom oštrim poput žileta.

«Rekao mi je da si zadnjeg studenog imao malu crnu točku na desnoj ruci», reče ona. On instinktivno stavi svoju desnu ruku na leđa, ali ona nastavi. «Imala je lijepo ime, melanom,

poput djevojke, ali uopće nije bila lijepa, i predugo si čekao. Izrezao ju je, ali patolog ju je procijenio na stupanj Clarke 5. To je šest mjeseci do godine, tata. To mi je rekao.»
Riccardo Monterro sjedne na krevet, a njegov glas iznenada postane vrlo umoran.

«Kada ti je to rekao?»

«Prije šest tjedana.» Ona sjedne kraj njega.

«Zato sam pristala doći u Afriku s tobom. Nisam htjela da budemo razdvojeni niti jedan dan koji nam je preostao. Zato idem s tobom u Mozambik.»

«Ne», on zavrti glavom. «Ne mogu te pustiti.»

«Onda ću reći Seanu da u svakom času tumor može stići do tvog mozga.»

Nije morala objašnjavati. Andrews je vrlo plastično opisao mnoge moguće smjerove kojima je mogla krenuti bolest. Ako ode do pluća, bit će to smrt od gušenja, ali ako pogodi mozak ili živčani sustav, doći će do paralize ili potpune dezorganizacije ličnosti.

«Ne bi to učinila», reče on zavrtjevši glavom. «Zadnja stvar u životu koju zaista želim. Ne bi mi je uskratila?»

«Bez razmišljanja», ponovi ona njegove riječi. «Ako mi uskratiš pravo da budem s tobom svaki dan, sve do kraja, kao što i priliči kćeri.»

«Ne mogu te pustiti.» On zarije lice u šake, u gesti poraza koja ju je pogodila, i trebala joj je sva odlučnost da zadrži miran ton.

«A ja ne mogu pustiti tebe da umreš sam», odgovori ona.

«Ne shvaćaš koliko želim tu stvar, to mi je zadnje u životu. Stari slon i ja idemo zajedno. Ne shvaćaš, kad bi shvaćala, pustila bi me.»

«Ne sprječavam te», reče ona nježno. «Želim da me povedeš sa sobom.» Dok je govorila, oboje su osjetili slabu vibraciju u zraku i pogledali gore.

«Beechcraft», promrmlja Riccardo. «Sean se vraća na pistu.» Pogleda na sat. «Bit će ovdje za sat vremena.»

«I što ćeš mu reći?», upita Claudia.

«Hoćeš li mu reći da idem s vama?»

«Ne!» urlikne Sean. «Niti slučajno. Zaboravi to, Capo. Ne može ići i to je konačno!»

«Za pola milijuna, ja mogu odlučivati», reče mu Riccardo tiho. «Ja kažem da ona ide, i ide.»

Stajali su kraj Tovote. Riccardo i Claudia dočekali su Seana kad je stigao u logor. On udahne i pogleda oca i kći koji su stajali ispred njega. Vidio je da su im izrazi odlučni.

Bio je na rubu da ponovno drekne, ali se uz napor zaustavi.

«Budi razuman, Capo», ublaži svoj ton.

«Znaš daj nemoguće.»

Mrko su ga gledali, ne prihvaćajući razloge niti prepirku.

«Tamo je rat. Ne mogu ju povesti.»

«Claudia ide s nama.»

«Vraga ide!»

«Zašto praviš probleme, zato što sam žena?», progovori Claudia prvi put. «Mogu sve što mogu i muškarci.»

«Možeš li pisati stoječki?», on je pokušava dekoncentrirati, da izgubi živce, ali ona ignorira grubu šalu i nastavi kao da ništa nije rekao.

«Vidio si kako hodam. Mogu izdržati vrućinu i ce-ce muhe. Dobra sam kao i moj otac.»

On se okrene od nje i reče Riccardo: «Ne možeš joj to dozvoliti kao otac. Možeš li zamisliti što bi joj se dogodilo da ju uhvati banda Renamo ubojica?»

Vidje kako se Riccardo trznuo, ali vidjela je i Claudia, i prije no što je mogao popustiti, uhvati ga za ruku i čvrsto progovori:.

«Ili idem, ili ne ide nitko i možeš zaboraviti svojih pola milijuna dolara, pukovniče Sean Courtney.»

To je bio ključ, pola milijuna dolara. Imala ga je, i oboje su to znali. Nije si mogao dozvoliti da to propusti, ali pokuša još jednom.

«Je li ona ovdje glavna, Capo? Primam li naredbe od tebe ili od nje?»

«To neće funkcionirati», Claudia pokuša zadržati miran ton, iako ga je željela rastrgati zubima i noktima. «Otac i ja smo se složili. Idemo oboje, ili uopće ne idemo. Nije li tako, tata?»

«Bojim se da jest, Sean.» Riccardo je izgledao umorno i obeshrabreno. «Nema pregovaranja. Ako želiš svoj novac, vodimo Claudiju sa sobom.»

Sean se okrene na peti i ode prema svojem šatoru, ali nakon nekoliko koraka se okrene i stane s rukama na bokovima.

Seanovo vikanje privuklo je sluge u logoru i okupili su se oko šatora za objede vireći kroz vrata i prozore, u iščekivanju i radoznalosti.

«Što to, do vraga, gledate?», vikne Sean.

«Nemate li pametnijeg posla?» i svi brzo nestanu.

Sean se okrene i polako se vrati do oca i kćeri kraj Tovote.

«U redu», složi se zureći hladno u Claudiju. «Prereži si vrat, ali ne dolazi meni po zavoje.»

«Neću, obećajem.» Njen glas je bio meden, i iritirao ga mnogo više nego da se očigledno naslađivala pobjedom, i oboje su znali da je primirje završilo.

«Imamo nešto papirologije, Capo.» Sean ih odvede do šatora ne okrenuvši se.

Na svojem prenosivom Remingtonu natipkao je s dva prsta izjave o odgovornosti, za Riccarda i njegovu kći. Svaka je počinjala: «Priznajem da sam u potpunosti svjestan opasnosti i ilegalnosti.» Zatim natipka priznanje duga za Riccarda i pozove Joba kao svjedoka potpisivanja. Zapečati sve kopije u omotnicu adresiranu na Reemu u Harareu i zaključa ih u mali čelični sef u pozadini šatora za objede.

«Učinimo to, dakle», reče.

Ekspedicija se sastojala od tri bijelca, Joba, Matatua, Pumule i nabijenog bradatog tragača koji je vidio Tukutelin trag na prelasku rijeke. Njegovo ime je bilo Dedan.

«Previše nas je, ali svaka kljova teži 130 funta», objasnio je Sean. «Matatu je premali za nosača. Trebamo četiri velika čovjeka.»

Prije no što su natovarili opremu u Tovotu, Sean naredi da se položi na zemlju, i zatim provjeri svaki ranac. Claudia je protestirala kad je otvorio njenu osobnu torbu. «To je napad na moju privatnost!»

«Tuži me vrhovnom sudu, pače», izazove je dok je nemilosrdno kopao po torbi, bacajući većinu tuba i bočica kozmetike, dozvolivši joj samo tri tube kreme za vlaženje kože i zaštitu od sunca.

«Jedno rezervno donje rublje», naredi, bacajući pola tuceta gaćica. «Ali, trebat ćeš još dva para debelih čarapa. Uzmi ih.»

Izvadi njenu kutiju tampona. «Sve što može muškarac i još povrh toga», primijeti hladno. «Ne trebaš kutiju, zauzima previše prostora. Ostavi je.» Njen loše potisnut bijes pružio mu je gorko zadovoljstvo.

Kad su završili, ostavili su samo najnužnije stvari, i ranci su brižno izvagani i podijeljeni s obzirom na snagu njihovih nosača. Sean, Job, Pumula i Dedan nosili su po šezdeset funta, Riccardo i Matatu četrdeset, a Claudia dvadeset i pet.

«Mogu nositi više», protestirala je. «Daj mi četrdeset, isto kao i Matatuu.» Sean se nije potrudio odgovoriti joj.

«Štoviše, jedem upola manje od svih vas!» Ali on je već otišao nadgledati utovarivanje u Tovotu.

Kad su napustili logor Chiwewe bilo je još četiri sata do sumraka, ali Sean je prvi dio put vozio vrlo brzo, bacajući ih na sjedalima. Bio je to dijelom izraz njegovog nezadovoljstva Clau-dijinom prisutnošću, ali većinom snažnom željom da do sumraka stigne do mjesta prelaska granice.

Dok je vozio, govorio je strogo kontroliranim glasom. «Prije no što započnemo ovo turističko putovanje mozambičkim rajem proletarijata, tim sjajnim draguljem afričkog socijalizma, budite tako dobri da saslušate nekoliko činjenica i brojeva.» Nitko nije protestirao, pa on nastavi: «Do 1975. Mozambik je bio portugalska kolonija. Gotovo pet stotina godina bio je pod portugalskom kontrolom i razumno sretna i napredna zajednica od nekih petnaest milijuna duša. Portugalci su, za razliku od britanskih i njemačkih kolonijalista, imali slobodniji stav prema miješanju rasa, i rezultat je velika populacija mulata, te službenu politiku *assimilado*, pod kojom je bilo koja obojena osoba, ukoliko bi usvojila određene civilizacijske standarde, smatrana bijelom i imala portugalsku nacionalnost. Sve je to dobro funkcioniralo, kao i većina kolonijalnih uprava, a posebno britanskih.»

«Sranje», reče Claudia mrko. «To je jeftina propaganda.

«Jeftina?», Sean se napeto nasmiješi. «Pazi, vidi se tvoja predrasuda. Ipak, prosječni Indijac ili Afrikanac iz bivše britanske kolonije danas živi mnogo gore nego tada. A to vrijedi stotruko za prosječnog crnca koji živi u Mozambiku.»

«Barem su slobodni», presiječe ga Claudia, a Sean se nasmije.

«To je sloboda? Ekonomija kojom upravljaju dobro poznati socijalistički principi kaosa i uništenja koji su rezultirali negativnom

stopom rasta od deset posto godišnje svake godine od povlačenja Portugalaca. Strani dug je dvostruko veći od nacionalnog proizvoda, sustav školovanja je totalno uništen, samo pet posto djece redovito polazi školu, postoji jedan doktor na četrdeset i pet tisuća ljudi, samo jedan od desetorice stanovnika ima pristup pitkoj vodi, smrtnost novorođenčadi je 340 djece na tisuću rođenja. Jedine gore zemlje na svijetu su Afganistan i Angola, ali kao što kažeš, barem su slobodni. U Americi, gdje svi imaju tri velika obroka na dan, sloboda može biti velika stvar, ali u Africi puni trbuh vrijedi mnogo više.»

«Ne može biti tako loše», protestirala je ona.

«Ne, složi se on. «Mnogo je gore. Nisam spomenuo druga dva činitelja, građanski rat i AIDS. Kad su Portugalci potjerani, predali su vlast diktatoru zvanom Samora Machel i njegovoj Frelimo partiji. Machel je bio zakleti marksist. Nije vjerovao u besmislicu izbora, i njegova vladavina je izravno odgovorna za trenutačno stanje u zemlji, i za pojavu Nacionalnog mozambičkog pokreta otpora, poznatijeg prijateljima pod nazivom Renamo. Nitko ne zna mnogo o njemu, koji su mu ciljevi, tko su mu vođe. Znamo jedino da kontroliraju većinu zemlje, posebno sjever, i da su prilično okrutni tipovi.»

«Renamo je južnoafrička organizacija kojom upravlja i podržava je Pretorija», pomogne mu Claudia. «Želi zbaciti suverenu vlast i destabilizirati južni dio kontinenta.»

«Odlično, pače», Sean klimne s odobravanjem. »Proučavala si mudrost i erudiciju Organizacije afričkog jedinstva i nesvrstanih. Čak si usvojila i njihov žargon. Kad bi samo Južna Afrika imala vojnu i tehnološku sposobnost počinuti i pola nepodopština za koju je osuđuju, ne bi bila samo najmoćnija zemlja u Africi, vladala bi cijelim svijetom.»

«Stalno zaboravljam da si jedan od njih, što je prilično glupo od mene. Ne pokušavaš sakriti svoj bigotizam. Jednostavna je činjenica da su tvoja vlada i apartheid pošast i prokletstvo Afrike.»

«Naravno, mi smo odgovorni za sve, epidemiju AIDS-a, glad u Etiopiji, Angoli i Mozambiku, slom vlade u Ugandi i Zambiji, korupciju u Nigeriji i Zaireu, sve je to prljava zavjera Južnoafrikanaca. Čak smo i ubili Samora Machel, dali smo votku ruskoj posadi njegovog Tupoljeva i namamili ih svojom vještinom preko granice.

Machel je udario u jednu od naših rasističkih planina takvom snagom da su mu mozak i ostali organi odmah isпали iz tijela, a ipak su ga naši apartheidski doktori održavali u životu dovoljno da im izda državne tajne. To je istina prema Organizaciji afričkog jedinstva i nesvrstanim.

«Ušutite», reče Monterro. «Dosta mi je. Oboje umuknite.»

«Žao mi je», naceri se Sean. «Zanio sam se. Samo sam vam htio reci što možemo očekivati kad prijeđemo granicu. Možemo se samo nadati da nećemo sresti nikoga od momaka iz Frelimoa ili Renamoa, među njima nema veće razlike. I jedni i drugi ispaljuju iste metke.» Na tu pomisao mu se naježio vrat, i osjeti kako mu se raspoloženje popravlja. Ponovno je išao u smrtnu opasnost i počelo je uzbuđenje. Prisutnost djevojke ga odjednom više nije nervirala, već počela pojačavati njegova očekivanja, i on osjeti kako slabi njegova odbojnost prema njoj. Bilo mu je drago što je ovdje, a ne na putu za Aljasku. Vozio je u tišini koja je zahvatila sve, čak i ljude koji su stajali držeći se za šipku u pozadini kamiona. Što su se više približavali granici, tišina je postajala dublja.

Sean se konačno okrene i pogleda preko ramena, a Job klimne.

«To je to, dame i gospodo», reče Sean tiho.

«Svi van!» On zaustavi Tovotu na mjestu gdje je put prelazio preko kamenitoga grebena.

«Gdje smo?», upita Riccardo.

«Najbliže granici koliko smo mogli sigurno prići, na oko tri milje. Odovud idemo pješice.»

Riccardo krene van, ali Sean oštro reče: «Čekaj, Capo, stani na onaj kamen, ne ostavljaj tragove.»

Jedan po jedan, noseći svoje rance, izlazili su iz kamiona, stajući točno na mjesto osobe ispred sebe. Matatu je bio zadnji, i išao je unatraske, brišući tragove metlom od suhe trave, uklanjajući znakove izlaska iz kamiona.

S njima je išao i kuhar koji će vratiti kamion natrag u logor.

«Idi u miru, Mambo», reče Seanu dok je odlazio.

«Slaba šansa», nasmije se Sean i mahne mu da krene.

I

Zatim se okrene Jobu: «Protupraćenje, idemo!»

Riccardo i Claudia nikada nisu vidjeli postupak protupraćenja, jer su u lovu uvijek trčali slobodno. Formacija protupraćenja bila je indijanska kolona. Job je išao naprijed, a svi su ga pratili u stopu, koračajući njegovim tragovima.

Iza njih je Matatu, stari majstor, uklanjao znakove prolaska, okrećući kamenčiće da lišajevi na njima budu s gornje strane, podižući vlati trave, brišući zemlju metlom od trave, podižući lišće otpalo s niskih grana, ili zgažene stabljike.

Job je izbjegavao putove divljači i meki teren, birajući uvijek najzaklonjeniji pravac hoda i krećući se iznenađujuće brzo. Nakon pola sata, Claudia je osjetila hladnoću svježeg znoja između lopatica i na prednjoj strani, u dekolteu košulje.

Job ih je odveo na vrh niskog kopjea i Sean im da znak da se sakriju ispod linije obzorja sa zalazećim suncem iza sebe.

Gledajući ih kako rade, Riccardo tiho primijeti: «Pumula i Dedan znaju što rade.» Njih dvojica su otišli čuvati bokove bez naredbe.

«Da.» Sean se smjesti između njega i Claudije, koristeći isti niski grm kao zaštitu. «Obojica su bili u Izviđačima, radili su to prije.»

«Zašto smo stali ovdje?», upita Claudia.

«Na granici smo», objasni Sean. «Potrošit ćemo ostatak dana proučavajući teren ispred sebe. Čim iziđe mjesec, krećemo naprijed. Do tada se možeš odmoriti.»

On podigne svoj Zeissov dalekozor i pogleda kroz njega; nekoliko jarda dalje, Job je legao na trbuh i pogledao kroz vlastiti dalekozor u istom smjeru. Povremeno bi spuštali dalekozore kako bi odmorili oči ili uklonili zamišljenu mrlju s leća. Claudia primijeti kako su pazili na taj ključni dio svoje opreme, ali njihova koncentracija na teren je unatoč tome bila apsolutna, i završila tek kad se više ništa nije vidjelo. Sean tada stavi dalekozor u gornji džep i okrene se njoj.

«Vrijeme za tvoju šminku», reče. Na tren nije shvaćala, a zatim osjeti masni dodir kamuflažne kreme na licu i instinktivno se povuče.

«Mirno», otrese se on. «Tvoje bijelo lice sja poput ogledala. Dobro je za kukce i sunce.»

On joj namaze lice i gornje strane šaka.

«Izlazi mjesec.» Sean završi s vlastitom kamuflažom i zatvori poklopac na tubi s kremom.

«Sada možemo krenuti.»

On ponovno promijeni formaciju, stavivši ljude na bok, Joba i Pumulu, dok je sam predvodio sredinu, a Matatu je bio na kraju, skrivajući tragove.

Jednom je stao i provjerio Claudijinu opremu. Otkopčeni zatvarač na njenom rancu stalno je lupkao u ritmu njenih koraka, tako tiho da nije niti primijetila.

«Zvučiš poput juriša lake konjice», dahne joj on u uho, i popravi kopču.

«Arogantno kopile», pomisli ona, i nastave u tišini, sat za satom bez stajanja. Nije znala u kojem su trenutku prešli granicu. Mjesečina je bila srebrna kroz krošnje, a sjene drveća igrale su se na Seanovim širokim ramenima ispred nje.

Postupno su tišina i mjesečina učinili hod nerealnim poput sna, i ona shvati daje kao hipnotizirana, da se kreće poput mjesečara, i kad se Sean naglo zaustavio, zaletjela se u njega i pala bi da ju nije prihvatio svojom mišićavom rukom.

Stajali su ukočeni, slušajući, zureći u mračnu šumu. Nakon gotovo pet minuta, Claudia se lagano pomakne kako bi se oslobodila njegove ruke, ali njegov stisak se pojača i ona popusti.

Na desnoj strani Job zazviždi poput ptice i Sean se bez zvuka spusti na zemlju povukavši ju sa sobom. Ona sa strahom shvati da vani postoji stvarna opasnost. Njegova ruka joj više nije smetala. Instinktivno se opustila i pritisnula uz njega. Osjećaj je bio dobar.

Još jedan zvižduk iz tame, i Sean stavi usne na njeno uho.

«Ostani!», dahne i ona se osjeti usamljeno i izloženo kad ju je pustio; gledala je kako nestaje poput duha u šumi.

Kretao se pognuto s puškom u ruci, dodirujući zemlju prstima lijeve ruke, uklanjajući suhe grančice i lišće koje bi moglo pucketati pod njegovim nogama. Spusti se na deset stopa od Joba i pogleda njegovo tamno tijelo. Blijedi dlan Jobove ruke dao je signal, i Sean se koncentrira na mjesto koje je ovaj pokazao.

Nekoliko dugih minuta nije vidio niti osjetio ništa, ali potpuno je vjerovao Jobu i čekao s lovačkim strpljenjem. Iznenada uhvati miris u noćnom povjetarcu i podigne nos kako bi ga omirisao.

i

Njegovo povjerenje i strpljenje se isplatilo. Bio je to kiseli dim gorućeg duhana, jedan od jeftinih portugalskih cigarilosa. Dobro ih se sjećao, imali su ih gerilci za vrijeme rata, a vjerojatno ih imaju i pripadnici Frelimoa.

On signalizira Jobu i oni krenu naprijed puzeći poput leoparda, u potpunoj tišini, četrdeset koraka. Sean ugleda sjaj cigarete kad je čovjek povukao dim. Zatim čovjek zakašlje i pljune. Bio je u podnožju jednog od velikih stabala ravno ispred njih; on ga je sada mogao vidjeti. Sjedio je naslonjen na deblo.

«Tko je to? Lokalni domorodac? Krivolovac? Lovac na pčele? Izbjeglica? Ništa od toga nije bilo vjerojatno. Čovjek je bio budan i pozoran, sigurno stražar. Zaključivši to, Sean osjeti drugi pokret nešto dalje i spusti se na zemlju.

Drugi čovjek iziđe iz šume i priđe ravno stražaru koji je ustao da ga dočeka. Kad je ustao, Sean ugleda automatsku pušku AK 47 na ramenu s cijevi prema dolje. Dvojica ljudi tiho su razgovarali.

«Smjena straže», pomisli Sean kad se novi stražar naslonio na drvo, a drugi nestao u šumi.

«Tamo je logor», pretpostavi Sean.

Još na trbuhu, on krene naprijed, zaobišavši u širokom luku stražara koji je sigurno bio svjež i oprezan. Kad je bio unutar perimetra, Sean čučne i krene brzo naprijed.

Pronašao je logor u naboru terena prema brdima. Bio je to leteći logor, bez koliba i zaklona, samo dvije male vatre koje su dogorjele do pepela. Nabrojio je jedanaest ljudi koji su ležali oko vatre, pokriveni pokrivačima preko glava na tipični afrički način. Na straži ih je možda bilo još pet ili šest, ali skupina je bila mala.

Čak i bez automatskog oružja Sean i njegovi ljudi mogli su se obračunati s njima. Svi njegovi ljudi još su nosili svoje omče od klavirskih žica, a Matatu svoj lovački nož koji je bio toliko oštar da je bio na polovici svoje originalne širine. Nitko u logoru se ne bi niti probudio. Sean sa žaljenjem zavrti glavom, sada je bio siguran da su to bili pripadnici regularnih Frelimo trupa ili Renamo gerilci. Nije bio u sukobu s njima, tko god bili. Sve dok ne ometaju njegov lov na slona. Sean se povuče, a Job ga je čekao na obodu logora.

«Jedanaest kraj vatre», dahne Sean.

«Našao sam još dva stražara», složi se Job.

«Frelimo?»

«Tko zna?», slegne Job, a Sean mu dodirne ruku i oni otpuze dalje od logora kako bi mogli slobodnije govoriti.

«Što misliš, Job?»

«Mala skupina, nisu opasni. Možemo ih zaobići.»

«Mogli bi biti prethodnica veće skupine», predloži Sean.

«To nisu pravi vojnici», promrmlja Job prijezirno.

«Puše na straži, spavaju kraj vatre, to nisu vojnici, to su turisti.» Sean se nasmiješi na ovu primjedbu. Znao je da je Jobova odlučnost više anglo-saksonska nego afrička. Kad bi odlučio, bilo ga je teško razuvjeriti.

«Želiš nastaviti?»

«Za pet stotina tisuća dolara», šapne Job, «naravno da sam spreman.»

Claudia je bila uplašena. Afrička noć bila je tako puna tajna, nesigurnosti i prijetnje. Čekanje je pogoršavalo njenu nervozu. Seana nije bilo gotovo sat vremena, i osjećala se usamljeno i ranjivo iako je uz nju bio otac.

Zatim se Sean iznenada vratio, i ona osjeti navalu olakšanja. Htjela mu se približiti i stisnuti se uz njega, srameći se istodobno svoje slabosti. Sean je nešto šaptao njenom ocu, i ona se približi kako bi čula. Njena ruka dodirne Seanovu golu ruku ali on to ne primijeti, pa je ona ostavi tamo radi sigurnosti i utjehe.

«Mala skupina naoružanih ljudi je ulogorena ispred», objašnjavao je on. «Ne više od dvadeset. Nemamo pojma tko su, ali možemo ih zaobići i nastaviti, ili se možemo vratiti. Ti odluči, Capo.»

«Želim tog slona!»

«Ovo je vjerojatno tvoja zadnja prilika da se izvučeš», upozori ga Sean.

«Gubiš vrijeme», reče Riccardo. Claudia je bila na mukama zbog očeve odluke. Bio bi takav antiklimaks sada se vratiti natrag, a opet, njen prvi okus prave Afrike bio je tako uznemirujući. Kad se

marš nastavio i kad je krenula iza Seana, shvatila je da je ovo prvi put da se nalazi izvan zaklona civilizacije, prvi put da je policija ne može zaštititi, da nema zakona, prava ili milosti. Bila je ranjiva poput antilope pred leopardom, u šumi punoj grabežljivaca.

Ubrza korak, približivši se Seanu i otkrije na svoje iznenađenje da se osjeća življom nego ikad u životu. Prvi put u životu bila je na dnu postojanja, na razini preživljavanja. Bio je to novi i snažan osjećaj. Bila je sretna što se otac nije želio vratiti.

Odavno je izgubila osjećaj za smjer, jer Sean je vodio nepredvidivo. Skretali su kroz šumu, ponekad se krećući brzo, a ponekad puzeći i zaustavljajući se na signal s boka koji najčešće nije niti čula. Primijetila je kako Sean svakih nakoliko minuta gleda noćno nebo, pretpostavivši da se orijentira prema zvijezdama, ali njoj su one bile zbunjujuće koliko i svjetla nepoznatog grada.

Nakon nekog vremena, ona shvati da već neko vrijeme nisu skrenuli niti zastali, i ponovno idu u ravnoj crti. Očigledno, opasnost je privremeno prestala. Kad se uzbuđenje završilo, ona uskoro osjeti težinu svojih nogu i umor u slabinama. Ranac na njenim leđima višestruko je otežao, i ona pogleda na sat. Osvijetljeni brojčanik joj pokaže da hodaju već pet sati otkako su zaobišli skriveni logor.

«Kada ćemo se odmoriti?» pitala se, ali bilo je pitanje časti hodati blizu Seana i ne zaostajati niti jedan korak. Kao da su se otvorila vrata hladnjaka, temperatura je pala kad su prešli sljedeću čistinu i rosa s dugih stabljika trave natopila joj je nogavice i čizme. Zadrhtala je prvi put od neugode.

«Pokazat ću ti.» Nije usporila korak posegnuvši za svojom skijaškom jaknom od Goretexa na vrhu ranca. Sada je bilo stvarno hladno, mraz im je pucketao pod nogama, a stopala su joj bila ukočena, ipak, zadržala je svoj položaj u liniji i iznenada shvatila da jasno može vidjeti svaku gustu kovrču kose niz Seanov vrat.

«Zora. Mislila sam da nikada neće doći.» Kad je to pomislila, Sean konačno stane i ona se zaustavi kraj njega, drhteći od umora.

«Oprosti, Capo», reče Sean tiho. «Morao sam malo forsirati. Morali smo se maknuti od te skupine prije svjetla. Kako si?»

«Nema problema», promrmlja Riccardo, ali na svjetlu zore njegovo lice bilo je blijedo i ispijeno. Patio je koliko i ona, i nadala se

da i sama ne izgleda tako loše. On pronade mjesto za sjedenje i ukočeno se spusti.

Sean pogleda Claudiju koja je još stajala kraj njega. Nisu govorili, ali na njegovim usnama bio je lagani tajanstveni osmijeh.

«Ne pitaj me kako sam», pomisli ona.

«Radije bih popila otrov nego ti rekla istinu.»

On lagano nagne glavu, u prijeziru ili poštovanju, nije bila sigurna.

«Prvi i treći dan su uvijek najgori», reče on.

«U redu sam», reče ona. «Mogu bez problema nastaviti.»

«Sigurno», naceri se on otvoreno.

«Ali bolje se malo pobrini za tatu.»

Donio je šalice čaja do mjesta gdje je ležala s ocem, umotana u laganu vreću za spavanje zbog jutarnje hladnoće. Job ga je skuhao na maloj vatri bez dima koju su ugasili odmah čim je voda zakuhala. Čaj je bio jak, sladak i okrjepljujući, nikad nije probala nešto bolje. Uz čaj joj on pruži i kutiju keksa od kukuruza i hladne odreske mesa. Pokušala ih je ne progutati odmah.

»Krećemo za nekoliko minuta«, upozori ju on, a kad je vidio neodobravanje u njenim očima objasni joj:.

«Nikada ne spavamo kraj vatre, to može privući negativce.»

Nastavili su još pet milja, i usred jutra, na višem terenu, koji su mogli lagano braniti, Sean joj pokaže kako napraviti rupu za bok i upotrijebiti ranac kao jastuk. Zaspala je kao klada.

Nije mogla vjerovati kad ju je probudio za samo nekoliko minuta. «Četiri su sata.» On joj pruži šalicu i novi paket keksa.

«Spavala si šest sati, krećemo za pet minuta.»

Ona brzo zamota vreću za spavanje i pogleda se u metalnom ručnom ogledalu koje je uzela kad ga je Sean izbacio iz ranca.

«O, Bože», šapne ona. Kamuflačna krema se skorila i ogulila od znoja. «Izgledam poput pijanog Ala Jolsona.» Ona skupi kosu, provukavši češalj kroz zamršene uvojke, a zatim je zaveže i stavi vrpču. Kretali su se cijele noći, s kratkim pauzama svaka dva sata. U početku, Claudijine noge bile su drvene, ali uskoro je ukočenost nestala iz njih i mogla je zadržati svoje mjesto bez zaostajanja, iako je Seanov tempo bio brz kao i prošle noći.

I

I

I

U zoru su popili čaj. Claudia je počela ovisiti o tekućini. Uvijek je bila kavopija ali sada se zatekla kako fantazira o sljedećoj šalici čaja.

«To je jedina stvar koja me pokreće», priznala je ocu napola se šaleći.

«Kažu da su Englezi osvojili svijet uz pomoć čaja», klimne Riccardo slažući se, dok im je Sean prilazio s mjesta gdje je razgovarao s Matatuom i Jobom.

«Na samo smo nekoliko sati hoda od trske u kojoj smo vidjeli Tukutelu iz zraka.» On pogleda Claudiju. «Htio bih da pokušamo doći tamo prije spavanja, ali naravno, neki od nas su malo umorni.», on zašuti, optužujući i izazivajući.

«Moram malo prošetati da mi se slegne doručak», reče ona prijazno, ali željela je da joj lice nije prekriveno crnom kremom. Mrzila mu je priznati i najmanju prednost.

Kad je Sean otišao, njen otac skupi lišće čaja u šalici i izbaci ga van.

«Ne padaj na njega, tesoro. On je prevelik zalogaj čak i za tebe.»

Gledala ga je ljutito i uznemireno. «Da padnem na njega? Jesi li poludio, tata? Ne mogu ga vidjeti!»

«To i mislim», nasmije se on.

Ona skoči i baci ranac na leda pretjeranom snagom i reče ocu s prijezirom. «Mogla bih se nositi s njim i petoricom takvih, zatvorenih očiju i s jednom rukom iza leda, ali imam bolji ukus.»

«Što je dobro za tebe», promrmlja on dovoljno tiho da ga nije mogla jasno čuti.

Malo prije podneva toga dana, Matatu ih je odveo u polje papirusa što je okruživalo zeleno jezero koje su vidjeli iz zraka. Odveo ih je direktno do velikog traga u blatu i sakupili se oko njega da ga ispitaju.

«Vidite!», reče im Matatu. «Tu je Tukutela stajao kad je čuo kako dolazi indeki. Ovdje se okrenuo i pogledao u nebo i izazvao nas.» Imitirao je starog slona, držeći glavu pod istim kutom, zgrbivši leda i stavivši ruke na uši. Bilo je to tako dobro imitiranje da se na trenutak učinilo daje postao slon i svi se nasmijaše. Claudia zaboravi umor i zaplješće.

«I što je onda učinio stari slon?», upita Sean i Matatu se okrene i pokaže smjer traga.

«Otišao je punom brzinom, brzo i daleko.»

«Dobro», reče Sean. «Znači da zaostajemo za njime točno četrdeset i osam sati, a moramo i spavati, pa ćemo zaostajati pedeset i pet sati kad ponovno krenemo.»

Tukutelina majka bila je matrijarh stada većeg od stotinu životinja. Njen zadnji estrus bio je u pedeset i prvoj godini, i tijekom plodnih dana objahalo ju je šest mladih slonova, snažnih i na vrhuncu moći. Bila je to idealna formula za začecje izvanrednog primjerka, stara slonica i mladi slon. Iako nije bilo sigurno koje ju je sjeme oplodilo, stara je ženka nosila gene velikih slonova, u tijelu i kljovama, u inteligenciji i porivu za dominacijom. Isti geni učinili su je vodom krda, i prenijela ih je na fetus u njenoj utrobi.

Nosila ga je dvadeset i dva mjeseca; tada je, u godini kad su njemački askari pod generalom von Lettow-Vorbeckom divljali istočnom Afrikom, 1915. napustila krdo i u društvu druge stare slonice koja joj je bila pratilja četrdeset godina, otišla duboko u močvare na južnoj obali rijeke Zambezi. Tamo je na malom otoku okruženom palmama i miljama polja papirusa, s bjeloglavim orlom iznad glave očistila prostor za leglo. Kad je došlo vrijeme, raširila je stražnje noge i čučnula cičeći u agoniji sa surlom na grudima.

Njene oči nisu imale suzne kanale pa su suze curile niz obraze kao da plače, i grčevi su potresali njeno veliko tijelo.

Druga stara slonica stajala je pokraj nje kao babica, milujući je surlom, i trljajući joj leda. Izbacila je sloničevu glavu i odmorila se minutu prije no što je u zadnjem divljem naporu

ispala ružičasta posteljica i slončić pao na zemlju, prekinuvši pupčanu vrpcu. Tukutela se odmah počeo boriti, još uvijek zarobljen u sjajnoj membrani. Stara slonica stajala je iznad njega i pažljivo je uklonila.

Zatim ga je majka surlom polako i s ljubavlju podigla na noge i stavila ga između svojih prednjih nogu, proizvodeći duboki

zvuk ljubavi. Još uvijek vlažan, gladak, i sjajan od rađanja, pokriven nježnom dlakom, gotovo slijep, Tukutela je savio svoju malu surlu na čelo i instinktivno posegnuo za sisama na majčinim grudima.

Dok je prvi put probao bogato gusto mlijeko, njegova majka pokupila je posteljicu i nagurala je u vlastita usta, žvačući i gutajući, istodobno koristeći surlu da sakrije krvavu mrlju na pijesku.

Njih troje ostali su na otoku gotovo dva tjedna, za koje je vrijeme mladunac svladavao upotrebu nogu i surle. Pigmenti na koži su mu potamnili, a oči se prilagodile jakom afričkom suncu. A tada, kad je zaključila da je dovoljno jak, odvela ga je do krda, gurajući ga ispred sebe i podižući preko strmih i neprohodnih mjesta.

Buka stotine slonova koji su se hranili stizala je daleko, pucketanje i lomljava grana, cicanje mladunaca u igri. Tukutelina majka zatrubila je na povratku i krdo je dočeka, dojurivši prema njoj. Zatim, kad su otkrili novog mladunca, okupili su se oko njega kako bi ga dodirnuli surlama, ubrizgavajući njegov miris u svoja usta, kako bi ga uvijek mogli prepoznati.

Tukutela se skrivao iza majčinih nogu, uplašen golemim tijelima koja su ga okružila, proizvodeći zvukove straha, ali njegova majka omota oko njega surlu i umiri ga. Za nekoliko sati je napustio njenu zaštitu i pridružio se drugim mladuncima, počevši si stvarati nišu u hijerarhiji krda.

Krdo je bila blisko povezana skupina, gotovo svi članovi su bili krvni srodnici, ovisni jedan o drugom, pa je edukacija i discipliniranje mladih bila svačija briga.

Mladunci su uvijek bili u sredini krda, i njihove nepodopštine bile su pod nadzorom starih neplodnih slonova koje su imale ulogu dadilja. Njihova briga i zaštita bili su intenzivni, ali kršenje zakona krda bilo je odmah kažnjavano: udarac granom preko leđa i slabina malog nevaljalca osigurao bi trenutačnu poslušnost.

Tukutela je naučio svoje mjesto u svakoj situaciji; u sredini kad je krdo bilo opušteno, hraneći se; između majčinih prednjih nogu kad su hodali, ili bježali od opasnosti.

Naučio je odmah reagirati na signal uzbune, prepoznati ga čak i kad bi ga dala životinja na kraju skupine.

Signal je izazivao trenutačnu tišinu, kontrast prethodnoj sretnoj buci krda - jezivi fenomen slonovskog ponašanja.

Tukutelin razvoj bio je gotovo paralelan razvoju ljudskih bića; njegovo djetinjstvo trajalo je dvije godine tijekom kojih bi mu otpale male mliječne kljove s kojima je rođen i onda je ušao u mladalačke godine kad su se počele pojavljivati prave kljove. U početku su bile pokrivene glatkom caklinom, ali kad ih je počeo upotrebljavati za hranjenje i borbu s vršnjacima, ona se izderala i pojavila se prava slonovača.

Njegovi će zubi nastaviti rasti u duljinu i širinu tijekom cijelog života, čak i u ekstremnoj starosti, ali geni koji su diktirali taj izvanredni razvoj došli su od njegove majke s ostalim darovima snage, mase i inteligencije.

U dobi od tri godine, Tukutela je naučio stav prijetnje i podređenosti prema drugima, a njegova igra bila je puna mahanja ušima, prijetnje, i jurišanja što je još više razvilo njegovo robustno tijelo. Kad ga je majka odbila od sise, njena briga postala je manje intenzivna i imao je više slobode, iako su ga još štitili na prvi znak prijetnje, a u hodu je njegovo mjesto bilo kraj nje, ispred ostalih, pa je vrlo rano upoznao teritorij krda.

Bilo je to golemo područje, od obala jezera Nyasa do prašuma planina Chimanmani na jugu, od duboke klisure na zapadu gdje je rijeka Zambezi prolazila između uskih litica uz riku i

stalnu grmljavinu, do istoka, gdje se ista rijeka širila preko širokih ravnica i močvara prije ulaska kroz višestruka ušća u Indijski ocean.

Upoznao je planinske prijelaze i drevne staze slonova. Naučio je gdje su šumarci s ukusnim voćem i vrijeme sazrijevanja. Majka ga je vodila kroz spaljene savane kad su se prve nježne mladice probijale kroz pepeo sve do slanih stijena gdje su slonovi tisuće godina kljovama trgali komade mineralima bogate zemlje i jeli ih poput male djece koja uživaju u slatkišima, kopajući rupe u crvenoj afričkoj zemlji.

Krdo je bilo u planinama Mavurandoha na jugu kad su msasa šume listale novim lišćem a njihov sok počinjao teći. Bili su u gustim prašumama planine Mlanje kad se ostatak zemlje pekao na dugim afričkim sušama. Stara slonica ih je uvijek vodila do vode, jer krdo je u potpunosti ovisilo o dragocjenoj tekućini. Morali su piti svakoga dana, kako ne bi doživjeli strašne muke, i trebali su goleme količine za održavanje svojih velikih tijela, čišćenje kože i uživanje. Rupe s vodom bile su važna okupljališta za krdo, mjesto gdje su veze ojačavane i gdje su se odigravali mnogi rituali njihova socijalnog života. Čak i čin produžetka vrste obično se događao kraj vode a kada su slonice birale mjesto za rađanje to je gotovo uvijek bilo kraj vode.

Ponekad je bilo dovoljno vode, u velikim afričkim rijekama, planinama na kojima je padala stalna kiša, u širokim močvarama gdje su koračali u vodi do trbuha kroz papirus do otoka. U drugim vremenima, morali su kopati za vodom u suhim koritima ili strpljivo čekati na red da bi gurnuli surlu u duboki tajni bunar i usisali gutljaj gorko slankaste tekućine.

Njihov teritorij bio je širok, a kontakti s ljudskim bićima rijetki. U dalekoj zemlji bio je veliki rat i privukao većinu bijelih ljudi. Ljudi koje je sretalo krdo obično su bili polugoli i primitivni domorodci koji su bježali pred njima. Ipak je Tukutela vrlo rano naučio da je ta čudna majmunolika bića okruživala posebna aura užasa. U petoj godini mogao je na mnogo milja identificirati njihov čudni kiseli miris na lakom povjetarcu, a čak i najslabiji tračak tog mirisa činilo je krdo nemirnim.

Tukutela je imao jedanaest godina kad je doživio svoj prvi važniji susret s ljudskim bićima. Jedne noći kad su se kretali svojim stalnim putem uzduž južne obale Zambezija, njegova majka je naglo stala i visoko podigla surlu kako bi omirisala zrak.

Tukutela ju je oponašao i postao svjestan neodoljivog mirisa. Puhnuo je okus u svoja usta i slina je potekla s njegove donje usne. Ostatak krda se sakupio iza njih, obuzet istim apetitom. Nitko od njih još nije omirisao šećernu trsku.

Stari matrijarh povela ih je uz vjetar i za nekoliko milja izišli su na područje riječne obale koje je nedavno očišćeno i zasađeno trskom. Dugo lišće u obliku mača sijalo je na mjesecini, a aroma je bila slatka i neodoljiva. Krdo je navalilo u novo polje, čupajući biljke i gurajući ih u usta s pohlepnom strašću.

Uništenje je bilo golemo, i usred toga krdo je iznenada bilo opkoljeno svjetlima i povicama ljudskih glasova te bubnjanjem u metalne kante. Panika i pometnja obuzela je krdo; dok su jurili iz

polja, začula se šokantna serija glasnih pucnjeva i vidjeli bljesci hitaca. Bio je to prvi put da Tukutela namiriše smrad baruta. Zauvijek će ga zapamtiti i povezati uz urlike slonova koji su bili smrtno pogođeni.

Krdo je prvo potrčalo, a zatim se ustalilo u brzom hodu koji je bio brzine konjskog kasa. Do jutra, jedna od mladih slonica s prvim mladuncem ispod trbuha nije mogla održati taj tempo i spustila se na prednja koljena, dok joj je krv tekla iz rane na boku.

Predvodnica se okrenula da joj pomogne, dozivajući je i hrabreći, ali ženka nije mogla ustati i ona joj priđe. Pomoću kljova i surle podigne palu životinju na noge i pokuša je povesti. Bilo je to uzaludno, jer je umiruća slonica ponovno pala na zemlju, savivši noge ispod sebe, a miris njene krvi uznemirivao je krdo. Okupili su se oko nje, mašući ušima i njišući kljovama.

Jedan od mužjaka zajaši slonicu u očajničkom pokušaju da je oživi u stiliziranom pokušaju kopulacije, ali mlaz arterijske krvi šikne iz rane i ona se uz uzdah prevrne na stranu. Za razliku od većine životinja slonovi prepoznaju smrt, pogotovo među pripadnicima svojeg krda, i čak je i nezreli Tukutela bio pogođen čudnom melankolijom koja je uslijedila nakon smrti slonice. Neki članovi krda približili su se lesu i dodirnuli ga surlom u znak pozdrava, prije no što su otišli u grmlje.

Matrijarh je ostala kad su ostali otišli, i Tukutela s njom. Gledao je kako njegova majka kida grane s okolnog drveća i gomila ih na leš slonice. Bila je zadovoljna tek kad je bio potpuno skriven.

Mladunac mrtve slonice je stajao kraj lesa svoje majke i matrijarh ga potjera ispred sebe krenuvši za krdom. Dva puta se slončić pokušao vratiti majci, ali stara slonica ga je spriječila okrenuvši ga surlom i gurnuvši dalje.

Milju dalje, ostatak krda je čekao u šumarku žutog drveća.

Mnogi mladi slonovi su sisali, i slonica gurne siroče prema jednom od starijih slonica koji je gotovo prestajao sisati i pokazivao slab interes za majčine sise.

Gurnula je malog slonica među ženke prednje noge i mala životinja je instinktivno podigla surlu na čelo i posegnula za sisom. Slonica nije prigovorila, prihativši ulogu pomajke.

Matrijarh je stajala kraj njih, ohrabrujući ih, a kad je povela krdo, siroče je zamijenilo starijeg slonica između prednjih nogu slonice. Činilo se da su kontakti s ljudima koji su nosili oružje postajali svake sezone sve češći, posebno kad su mužjaci bili u rasplodnom krdu.

Odrasli slonovi bili su slabo povezani s rasplodnim krdom. Bučno i hvalisavo ponašanje mladih životinja bilo im je dosadno, a natjecanje za hranom prezahtjevno. Čim bi neki od njih stresao zrele plodove s visokih grana drveća, tucet mladunaca bi dojurilo na njih; kad bi gurnuli masu drvo kako bi dohvatili svježe lišće naginjući se čelom o debla i kidajući ih uz glasne praskove, odmah bi četiri ili pet pohlepnih mladih ženka bilo na srušenoj krošnji kako bi obrstile svježe lišće.

Zato bi odrasli slonovi otišli dalje od krda, usamljeni ili u skupinama od tri ili četiri. Možda su instinktivno shvaćali da će krdo vjerojatno privući lovce i da će biti sigurniji dalje od njega. Ponekad su bili udaljeni samo nekoliko milja, a ponekad trideset ili četrdeset, ali uvijek su bili svjesni lokacije krda i vratili bi se kad se slonice počnu tjerati.

Kad su slonovi bili s krdom, bilo je najvjerojatnije da će se začuti pucnjava pušaka i vrištanje ranjenih životinja, te bijeg uspaničenih tijela u grmlje.

Kad je Tukutela bio adolescent, ispod deset godina, šest golemih slonova bilo je uz krdo, s golemim kljovama, ali kako je odrastao, njihov se broj počeo smanjivati. Svake sušne sezone jedan ili više njih pali su od pušćane vatre i ostali su samo slabiji primjerci ili oni s oštećenim kljovama.

Do tada je Tukutela postao neobično velik i kljove su mu se počele razvijati, čiste, bijele i oštre, obećavajuće. Kako je on rastao, njegova majka bila je sve slabija. Obrisi njenih kostiju počeli su se pojavljivati kroz nabore sive kože, pa je postala mršava poput kostura. Njen šesti i zadnji kutnjak već se izlizao i jela je s teškoćom; počelo je polako umiranje od gladi izazvano starošću. Prepustila je svoje mjesto na čelu krda mladoj, snažnijoj ženki i kasala za njima.

Na strmim mjestima gdje je staza slonova prelazila preko planina Tukutela bi ju čekao na grebenima, pomažući joj da prijeđe teža mjesta i stajao je kraj nje noćima kao kad je bio mladunac.

Bila je sušna sezona i rupe s vodom bile su napola pune.

Pristupi vodi bili su zaprljani krdima slonova, bivola i nosoroga, i na nekim mjestima je blato bilo duboko do slonovskih trbuha. Tamo je stara slonica zapela.

U naporima da se oslobodi, pala je na stranu i blato ju je usisalo dok samo dio glave nije bio slobodan.

Borila se dva dana. Tukutela joj je pokušavao pomoći, ali čak niti njegova golema snaga nije bila od koristi. Blato ju je čvrsto držalo, i nije mu davalo oslonca.

Pokušaji stare slonice bili su sve slabiji, a krikovi tiši, dok se na kraju nije potpuno umirila, i čulo se samo disanje.

Umirala je još dva dana, i Tukutela je cijelo vrijeme stajao kraj nje. Krdo je davno otišlo, ali on je ostao. Njen trenutak umiranja nije bio jasan, jedino je prestalo teško disanje, ali Tukutela je odmah znao i podigao surlu zatrubivši od tuge, tako glasno, da je uznemirio jato ptica na vodi.

Otišao je do ruba šume i otkinuo lisnate grane, odnijevši ih do rupe i pokrivši svoju majku njima, gradeći zeleni grob. Zatim ju je ostavio i otišao u ravnicu.

Nije se vratio u krdo gotovo dvije godine. Do tada je seksualno sazrio i više nije mogao odoljeti mirisu estrusa koji mu je donosio vjetrić.

Kad ih je našao, krdo je bilo okupljeno na obali rijeke Kame, deset milja uzvodno od mjesta gdje se sastaje sa Zambezijem. Neki od članova krda izišli su mu u susret i oni omotaju surle u znak pozdrava, gurnuvši se čelima, a zatim ga prihvate u krdo.

Dvije slonice su bile spremne za parenje, a jedna od njih je bila veličine približne Tukuteli. Bila je debela od dobre ispaše koju su omogućile kiše. Njene kljove bile su tanke i vrlo bijele, ravne i oštre poput igala, a uši još nisu bile razderane oštrim granama.

Raširila ih je prepoznajući Tukutelu kao vršnjaka i pride mu kako bi omotali surle.

Stajali su priljubljenih glava, proizvodeći nježne zvukove, a zatim se počeli milovati vrhovima surla niz tijela.

Vrhovi surla bili su osjetljivi i spretni poput ljudskih prstiju i Tukutela posegne između njenih stražnjih nogu prema vaginalnom otvoru. Ona se počela njhati, pomičući cijelo tijelo u ekstremnom

užitku. Dok ju je on dodirivao, njena tekućina curila mu je niz surlu, i miris mu je ispunjavao glavu. Penis mu se pojavio iz kožnih nabora, dug poput čovjeka i debeo poput ljudske noge; vrh se vukao po zemlji ispod njegovog trbuha. Njegova duljina bila je prekrivena ružičastim i crnim pjegama, ali koža je bila glatka i sjajna, a glavič je zjapio poput usta trube. Slonovi pripadaju skupini testiconda, i njegovi testisi bili su zadržani duboko u tjelesnim šupljinama i nisu se vidjeli.

Kad su oboje bili potpuno uzbuđeni, Tukutela je lagano gurne prema rijeci. Zelena voda se sklopila iznad njih, intenzivirajući njihovo zadovoljstvo i podržavajući njihova velika tijela, čineći ih laganima.

Zaronili su dok samo njihove surle nisu bile ispod površine, plivajući zajedno, i izranjajući poput kitova dok se voda cijedila s njih, čisteći im kože od prašine i blata, čineći ih tammima poput ugljena.

Tukutela se nadvio nad nju i stavio prednje noge sa strane njenih bokova. U vodi ga je lako izdržavala. Njena vagina bila je smještena daleko između stražnjih nogu, i trebala mu je sva njegova duljina da je dosegne. Njegov je penis oživio, pulsirajući i trzajući se dok se prilagodavao kutu njenog otvora. Samo prva trećina se mogla zariti u nju. Njegovo cijelo tijelo zadrhti i zgrči se i obje životinje zatrube i zapljuskaju u vodi, praveći pjenu.

Ostao je s krdom tri dana, a tada je parenje ženka završilo i

Tukutela postao nemiran. Naslijedio je instinkt za preživljavanjem svoje majke i osjećao je opasnost uz krdo. Trećeg dana otišao je u sivo • grmlje. Bio je sam, bez društva drugih mužjaka.

Svake sezone kad se vraćao u krdo bio je sve jači, njegove kljove dulje i deblje, tamne poput alabastera od biljnih sokova. Povremeno su se drugi mužjaci natjecali za ženke i morao se boriti za svoje pravo.

U početku, tjerali su ga iskusniji mužjaci, ali svake sezone njegove kljove i lukavost bili su sve veći, sve dok mu se nitko nije mogao suprotstaviti i dok nije mogao birati ženke.

Međutim, nikada nije ostajao dulje od nekoliko dana s krdom i uvijek je odlazio sam tražeći mjesta koja mu je pokazala majka, močvare nedostupne čovjeku, najgušće šume i travnate savane. Kao da je shvaćao opasnost koju znače njegove kljove.

U trideset i petoj godini bio je golem, težak sedam tona i visok iznad dvanaest stopa u ramenu. Njegove kljove još nisu dostigle punu duljinu, ali bile su simetrične, duge i oštre. Danima nakon napuštanja krda ove sezone bio je neobično nervozan. Kretao se nemirno, često ispitujući zrak, podižući surlu i pušuci si u usta. Jednom ili dvaput je otkrio slabi kiseli miris, samo sjenu u njegovoj svijesti.

Međutim, nije se mogao kretati bez kraja. Njegovo golemo tijelo zahtijevalo je tonu trave, lišća, voća i kore svakoga dana. Morao je stajati kako bi jeo. U ranim jutrima stajao je u gustim šumarcima combretum drveća, guleći koru. Koristio se vrhovima kljova kako bi napravio pukotine, a zatim hvatao krajeve surlom i trgao komade duge petnaest stopa. Savio bi koru u loptu i stavio je u usta.

Koncentriran na taj posao, oslabio je svoju pažnju. Slon ima loš vid, ne može razlikovati statične predmete na udaljenosti od nekoliko jarda iako odmah može prepoznati pokret. Osim toga, oči su mu smještene daleko sa strana lubanje, što otežava gledanje prema naprijed, a uši blokiraju periferni vid.

Koristeći slabi jutarnji vjetrić kako bi zavarali slonov odličan osjet mirisa, krećući se s izuzetnom pažnjom kako ne bi ništa čuo, lovci su mu se približavali straga držeći se njegove slijepe točke. Bila su dvojica i slijedili su ga otkako je napustio krdo. Došuljali su se tik do njega.

Slon se okrenuo postrance lovcima, spreman krenuti prema sljedećem drvetu, pokazavši im svoje duge kljove.

«Pucaj!», reče jedan čovjek drugom, i španjolski proizvođač serija podigne svoju dvocijevku koja je bila ugravirana i optočena zlatom, te nanišani Tukutelin mozak. Naciljao je tamnu okomitu udubinu ispred uha i slijedio je do najniže točke. Tamo je bio pravi otvor bubnjića. Zatim pomakne nišan tri inča od tog mjesta uzduž imaginarne linije od otvora uha prema oku. Španjolac je bio na svojem prvom safariju. U Pirenejima je ubijao muflone i crvene jelene, ali divlji afrički slon nije plašljivo biće i njegovo srce je udaralo u rebra, a naočale su mu bile zamagljene znojem dok su se ruke tresle.

Profesionalni lovac koji ga je vodio strpljivo ga je uputio kako i gdje pucati, ali sada nije mogao zadržati mirnu ruku, a disanje mu je svake sekunde bilo sve teže, a cijev nemirnija. U očajanju, on povuče okidač.

Metak pogodi Tukutelu stopu iznad lijevog oka i petnaest inča od prednje polutke mozga, ali spužvasta kost lubanje ublažila je udarac. Zateturao se na nogama, podigao surlu u zrak i riknuo.

Španjolski lovac se okrenuo i potrčao, a Tukutela se okrenuo prema pokretu, jurnuvši naprijed. Profesionalni lovac je bio točno ispred njegove surle, te podigne pušku i nacilja Tukutelinu glavu, u gornje nepce otvorenih usta između dugih kljova.

Udarna igla udarila je u prazno, puška nije opalila i Tukutela zamahne surlom kao sjekirom, srušivši čovjeka na zemlju.

Španjolac je još trčao i Tukutela krene za njim, stigavši ga bez napora. Uhvati ga surlom oko struka. Čovjek vrisne, a Tukutela ga baci trideset stopa u zrak. Vrištao je sve dok nije udario u zemlju, ostavši bez zraka.

Tukutela ga zgrabi za jedan članak i zamahne njime o stablo najbližeg drveta snagom koja je uništila čovjekove unutarnje organe, slezenu, jetra i pluća.

Tukutela je divljao kroz šumu s lesom u surlu, udarajući njime drveće, podižući ga i udarajući njime o zemlju, dok nije ostao samo batrljak noge u njegovoj surlu. Bacio ga je i vratio se do lovca.

Udarac surle razbio je njegovu ključnu kost slomio obje ruke

rebra, ali lovac je još bio živ i svjestan.

Vidio je kako se Tukutela vraća po njega opuštene surle, raširenih ušiju, dok mu je krv iz rane curila niz glavu, miješajući se s krvlju Španjolca na grudima i prednjim nogama.

Lovac se pokušao odvući. Tukutela je stavio jednu veliku nogu na sredinu njegovih leđa, pribivši ga o zemlju, a zatim surlom otkinuo udove jedan po jedan, ruke i noge, trgajući ih u zglobovima i bacajući na sve strane. Konačno, omota surlu oko čovjekove glave i otkine je s ramena. Zakotrljala se poput lopte preko zemlje kad ju je Tukutela odbacio. Njegov bijes je splasnulo, zamijenjen bolom u glavi, i on stane iznad tijela koja je uništio, njišući se s jedne na drugu nogu, tutnjeći od bola. Zatim ga uhvati melankolija smrti.

Unatoč bolu u glavi i sporom curenju krvi u oko, on započne ritual smrti koji je naučio od svoje majke prije mnogo godina. Sakupio je dijelove žrtava i nagomilao ih na hrpu. Pokupio je iz trave njihove stvari - puške, šešire, čuture - i stavio ih na gomilu. Zatim je počeo guliti kožu s drveća kako bi sve pokrio zelenilom.

Rana od metka je zacijelila, ali uskoro je zadobio druge ožiljke. Oštro otežano koplje zamke otvorilo mu je kožu od ramena do koljena, i gotovo je umro od infekcije koja je uslijedila.

Njegove uši razderale su se na trnju i oštrim granama, i rubovi im postali iskrzani i ofucani. Borio se za ženke kad bi dolazio u krdo i mada mu se niti jedan slon nije mogao suprotstaviti, njihove kljove su ga razrezale i označile. A bilo je i drugih susreta s ljudima.

Unatoč strašnoj opasnosti povezanoj s time, prvo kušanje slatkog soka šećerne trske prije toliko vremena postalo je prava ovisnost. Tukutela je tako postao pljačkaš polja. Ponekad bi danima vrebao u blizini polja, skupljajući hrabrost. Zatim bi u noćima bez mjeseca, u najdubljim satima noći, bešumno krenuo naprijed, poput mačke. Ječam, kukuruz, papaja, yam, volio je sve, ali šećernoj trsci nije mogao odoljeti.

U početku je bježao od zapaljenih baklja, vikanja i bubnjeva, ali onda je naučio odgovoriti na vikanje vlastitim divljim krikovima i napasti čuvare zabranjenih polja.

U različitim prilikama tijekom sljedećih deset godina ubio je osam ljudskih bića u takvim pohodima, trgajući njihova tijela na komade. Postajao je nervozan u svojoj pohlepi za trskom. Dok bi nakon prethodnih pljačaka putovao stotinu milja u jednom pravcu da izbjegne osvetu, sada se počeo vraćati na isto polje noć za noć.

Seljaci su poslali poruku kolonijalnom komesaru, moleći za pomoć. On je poslao jednog od svojih askarija naoružanog puškom 404. Bio je to policajac, a ne lovac ili dobar strijelac.

Sakrio se u rupi usred polja, misleći da se slon neće vratiti na polje te noći; jer Tukutela je već imao reputaciju u velikom području i njegove navike bile su poznate. Bio je ozloglašen kao pljačkaš polja koji je pobio mnogo seljaka i nikada se nije vratio na mjesto zločina.

Askari se probudio iz dubokog sna na dnu svoje jame da bi vidio Tukutelu koji mu je zaklanjao zvijezde iznad glave, žvačući trsku.

Uzeo je svoju pušku i opalio prema njegovom trbuhu. Rana nije bila smrtonosna i Tukutela ga je nemilosrdno lovio, krećući se niz vjetar dok nije otkrio miris i slijedio ga do jame u kojoj se čovjek skupio paraliziran užasom.

Tukutela je gurnuo svoju surlu u jamu i izvadio ga van.

Rana je zacjeljivala mnogo tjedana. Bol je razdirala njegovu utrobu i Tukutelina mržnja prema čovjeku je rasla.

Iako nije shvaćao razloge, njegovi kontakti s ljudima postajali su sve češći. Njegov stari teren se smanjio; svake sezone, bilo je sve više putova i cesta koje su presijecale njegova tajna mjesta. Motorna vozila, bučna i smrdljiva, zujila su kroz tiha mjesta u ravnici. Velike šume su srušene i zemlja je preorana. Svjetla su gorjela u noći, i ljudski glasovi dopirali su odasvud.

Tukutelin svijet se smanjivao.

Njegove kljove stalno su rasle, sve dulje i deblje, dok u šezdesetoj godini nisu postale golemi tamni stupovi.

Ubio je još jednog čovjeka 1976. godine, crnca koji je pokušao braniti svojih nekoliko jadnih akara ječma kopljem za bacanje. Glava koplja zabila se u Tukutelin vrat i stvorila stalan izvor infekcije, neprekidno cureću ranu.

Odavno je prestao tražiti rasplodno krdo. Miris estrusa na vjetru u njemu je budio samo slatku nostalgiju, ali poriv za razmnožavanjem je oslabio i on je ostajao usamljen u sve manjim šumama.

Neka područja njegovoga starog teritorija bila su nedirnuta, i Tukutela ih je znao iz iskustva, shvativši da je u takvim utočištima siguran od prijetnje čovjeka. Nije znao da su to nacionalni parkovi, u kojima ga je štiti zakon, ali provodio je u njima sve više vremena i tijekom godina naučio njihove točne granice i sve teže ih napuštao i izlazio u opasni svijet izvan njih.

Čak i tamo je bio oprezan, napadajući ljude iz mržnje i straha kad god bi naišao na njih, ili bježeći od njih na prvi miris. Njegova vjera u sigurnost utočišta bila je poljuljana kad su ga lovci pronašli čak i tamo. Čuo je pucanj puške i ubod projektila, ne razlikujući zvuk puške sa strijelicama od pravog oružja, ali kad je pokušao locirati i uništiti napadače, obuzela ga je čudna obamrlost, strašna slabost u njegovim debelim nogama, i on nesvjestan padne na zemlju. Probudio

se sa strašnim ljudskim smradom svuda oko sebe, gustim i odbojnim u zraku, pa čak i na njegovoj koži koju su dodirnuli.

Kad se nesigurno podigao na noge, otkrio je čudan zmijoliki uređaj oko svojeg vrata, a kronična upala na vratu uzrokovana kopljem gorjela je vatrom antiseptika. Pokušao je strgnuti ogrlicu, ali bila je jača od njega i tako je frustriran uništavao šumu oko sebe, rušeći visoko drveće i kidajući grmlje.

Ljudi koji su gledali njegov bijes iz daljine smijali su se, a jedan reče: «Tukutela, Ljutiti.» Trebalo mu je mnogo dugih sezona dok konačno nije uspio skinuti omraženu ogrlicu i baciti je visoko na vrh drveta.

Iako je prepoznavao utočište parkova u kojima je provodio većinu svojih dana, Tukutela nije mogao poreći svoje najdublje instinkte i u određeno doba godine postajao je nemiran. Hvatala ga je strast za lutanjem, poriv da još jednom prođe starim migratornim putom kojim ga je povela majka kad je bio mladunac. Ta neodoljiva čežnja dovlačila bi ga na same granice parka i tamo bi se danima hranio, skupljajući hrabrost dok ne bi mogao izdržati. Tada bi kretao, uplašeno i nervozno, prema prostranstvima istoka.

Golema močvara Zambezija bila je njegovo omiljeno skrovište. Nije znao da se tamo rodio, znao je samo da je voda tamo hladnija i bolja, ispaša obilnija, a osjećaj mira dublji no na ijednom drugom mjestu na svijetu. Ove sezone, kad je prešao rijeku Chiwewe i krenuo prema istoku, poriv da se vrati na to mjesto bio je još jači.

Bio je star, prošavši odavno sedamdesetu godinu, i bio je umoran. Njegovi zglobovi su ga boljeli, pa je hodao ukočenim korakom. Stare rane su ga boljеле, a posebno metak koji je prošao kroz njegovu koščatu lubanju i smjestio se ispod kože kod desnog oka. Stvorio je tvrdu kvrgu hrskavice koju je dodrivao vrhom surle kad bi ga previše boljela.

Njegova stara kvrgava glava bila je pognuta zbog golemih kljova; svakoga je dana teret bio sve manje izdrživ. Jedino su kljove bile spomenik njegovoj prošloj slavi.

Jer, stari slon je rapidno propadao. Šesti set kutnjaka, najvećih od njegovih zuba, bio je gotovo istrošen i prijetila mu je smrt od gladi. Svakoga je dana bio sve slabiji, a hrana mu je bila ograničena

na mekšu travu i izdanke, ali nije ih mogao pronaći dovoljno.

Njegovo golemo tijelo bilo je suho, a koža mu je visjela u vrećama na koljenima i oko vrata. Osjećao je melankoliju kao rijetko u životu, isti osjećaj koji ga je obuzeo kad je čekao da njegova majka umre kraj rupe s vodom. Nije znao da je taj osjećaj predznak skore smrti.

Činilo mu se da je potjera počela čim je izišao iz parka. Osjećao je da je odlučnija, upornija no ikad prije. Činilo mu se da je šuma puna ljudskih bića koja ga slijede i čekaju na svakom

zavoju, i nije mogao ići ravno na istok, već je morao zaobilaziti i zavijati kako bi izbjegao imaginarne i stvarne opasnosti pred sobom.

Međutim, kad je iznenadna kakofonija hitaca zaurlala iza njega, konačno je pojurio na istok umjesto da se vrati u sigurnost parka. Do močvare je bilo još stotinu milja, a put je bio opasan, ali nije se mogao boriti protiv instinkta koji ga je tjerao.

Deset sati kasnije, stao je radi kupanja, pića i hrane na izoliranom močvarnom mjestu, još uvijek daleko od pravih močvara.

To je bila jedna od njegovih stanica staroga migratornog puta.

Nije bio tamo više od nekoliko sati prije no što je iznad njega projurio zrakoplov, ispunjavajući zrak urlanjem, ljuteći ga i uznemirujući. Na neki nejasni način povezivao je stroj sa smrtnom opasnošću lovaca.

Ostavljao je isti smrdljivi zadah u zraku kao i lovačka vozila koja je tako često sretao i znao je da se više ne može odmarati.

Lovci su dolazili. Velike močvare bile su njegovo utočište i on je jurio prema njima.

«Neće stati dok ne ude u močvare», Sean Courtney je čuio pokraj traga. «Vrlo je uznemiren, i ne možemo se nadati da ćemo ga stići prije no što uđe u močvare.»

«Koliko su daleko?», upita Riccardo, a Sean ustane i pogleda ga dok je odgovarao.

»Osamdeset ili devedeset milja, Capo. Obična šetnja.» Riccardo nije izgledao dobro. Košulja mu je bila promočena od znoja i u zadnja četiri dana naizgled je ostario deset godina.

«Što ćemo učiniti ako nam stari glupan umre?», pitao se Sean i potisnuo tu misao.

«U redu, ovdje ćemo jesti i spavati. Krećemo u četiri.»

Poveo ih je do ruba močvare, na suhu i čvrstu zemlju. Slabost i vrućina smanjili su im apetit.

Trebali su san više nego hranu i uskoro su ležali u sjeni poput mrtvaca.

Sean se probudi s osjećajem da nešto nije u redu; brzo ustane s rukom na pušci, i pogleda oko sebe.

«Claudia.» Skoči na noge. Nije je bilo. Ranac joj je ležao na deset koraka od mjesta gdje je spavala. Htio je viknuti, ugrozivši vlastita pravila sigurnosti, što je bio pokazatelj njegove zabrinutosti.

Iziđe izvan logora i zazviždi stražaru.

Pumula se odmah pojavi.

«Žena», reče Sean na sindebelevu. «Gdje je?»

«Onuda», Pumula pokaže prema rijeci.

«Pustio si je?», upita Sean.

«Mislio sam da ide u grmlje.», opravda se Pumula, «da se olakša. Nisam je mogao zaustaviti.»

Sean je već počeo trčati stazom nilskih konja kroz trsku koja je okruživala najveća i najdublja jezera, kad začuje pljuskanje vode.

«Glupa kučka će me izluditi», reče sebi izjurivši na rub jezera.

Voda je bila široka stotinu jarda, duboka, zelena i mirna. Unatoč svojem komičnom izgledu, nilski konj je najopasnija životinja u Africi. Vjerojatno je ubio više ljudi od svih ostalih opasnih vrsta zajedno. Stari mužjaci bili su mrzovoljni i agresivni, a ženke s mladuncima napadale su bez provokacije. Ugriz njihovih ralja čije su kljove prilagođene rezanju grube riječne trske mogao je prepoloviti čovjeka. Krokodil je lukav i učinkovit ubojica. Ovo je jezero bilo idealno stanište nilskih konja i krokodila, a Claudia Monterro je bila do struka u njemu.

Njena vlažna odjeća, košulja, hlače i čarape, svježe oprana, bila je razvučena preko trske na rubu, a Claudia mu je bila okrenuta leđima nagnuvši se naprijed perući kosu sapunom.

Koža njenih leđa lagano je potamnijela i bila je glatka, osim bljeđih linija od bikinija preko lopatica.

Njene slabine bile su mršave i elegantne u struku, a kralježnica

I

se vidjela između grebena sportskih mišića.

«Što to, do vraga, radiš?», vikne Sean, a ona se okrene prema njemu, ruku punih sapuna, zatvorenih očiju.

«Tako se ti zabavljaš?», upita ona, ali bez pokušaja da sakrije grudi. «Ti si pervertit, voajer?«
«Miči guzicu izvode prije no što ti je odgrize krokodil.» Njena uvreda ga je ubola, ali čak i u bijesu je primijetio da su joj grudi ljepše no što je pretpostavljao. Hladna voda ukrutila joj je bradavice.

«Prestani buljiti», vikne mu ona. «I nestani.» Zagnjuri glavu u vodu i ponovno se uspravi dok joj je sapun curio niz tijelo, a kosa sijala poput komada crne svile na ramenima.

«Izlazi van, prokleta bila, neću se svađati ovdje», naredi on.

«Izići su kad budem spremna.»

Sean krene ravno u jezero i zgrabi je prije no što se mogla izmaknuti. Uhvati je za ruku i povuče prema obali, iako je bila skliska od sapuna; ona se otimala i ritala, udarajući ga slobodnom rukom, pljujući od bijesa.

«Kopile, mrzim te. Ostavi me na miru.»

Lako ju je kontrolirao jednom rukom. U drugoj je još držao veliku dvocijevku. Njegove kaki hlače bile su mokre a čizme su šljapkale kad je izišao. Uzme njenu vlažnu košulju i dobaci joj. «Obuci se!»

«Nemaš pravo, ne prihvaćam to, ti brutalni. ozlijedio si me.», ona podigne ruku, pokazujući otiske prstiju na koži, držeći vlažnu košulju sa strane, tresući se od bijesa.

Začudo, njegov pogled privukao je njen pupak. Gledao ga je optužujući s ravnog trbuha, poput oka kiklopa, savršena udubina koja je u tom trenutku bila erotičnija čak i od gustog trokutastog grma vlažne dlake ispod njega. On odvрати pogled, a ona je bila tako bijesna da nije primjećivala svoju golotinju. On pomisli da bi ga mogla napasti i odmakne se. Učini to, pogleda iza nje i ugleda tanke strelaste valove kako tiho jure površinom jezera prema njima. U sredini valova bile su dvije crne kvрге; velike poput para oraha, približavale su se iznenađujućom brzinom.

Sean je zgrabi za ruku, istu ruku na koju se žalila, i povuče ju k sebi, dalje od ruba vode, tako snažno da je pala na ruke i koljena u

blato. Podigne svoju pušku i nacilja između crnih kvрга u približavajućeg krokodila. Oči su bile razmaknute barem devet inča, izračuna on, bio je to veliki stari pljačkaš.

Prasak hitca bio je šokantan u tišini trske. Metak zapjeni površinu jezera, točno između očiju. Krokodil se polako okrene na leđa, raskomadano mozga.

Claudia se podigne i pogleda iza njegovog ramena dok se krokodil okretao na trbuh. Šesnaest stopa od brade do vrha dugog repa; njegove ralje škljocale su u grču. Zubi dugi poput ljudskih prstiju stršili su iz ralja. Polako je potonuo u jezero, njegov blijedi trbuh nestao je pod zelenom vodom.

Claudijin bijes je ispario. Gledala je u jezero, nekontrolirano drhteći, tresući vlažnu kosu.

«O, Bože, nisam znala. kako strašno.» Nagne se prema njemu, slomljena i ranjiva. «Nisam znala.» Njeno tijelo bilo je hladno od jezera, dugo, vitko i vlažno na njegovom tijelu.

«Što se dogodilo?», Riccardo Monterro vikne s ruba trske.

«Sean, jesi li u redu? Što se dogodilo? Gdje je Claudia?»

Na zvuk očevoг glasa, ona odskoči od Seana s krivnjom i prvi put pokrije svoje grudi i međunožje.

«U redu je, Capo», vikne Sean. «Na sigurnom je.»

Claudia pokupi svoje hlače i brzo ih navuče, skakućući na jednoj nozi u blatu, okrenuvši mu leđa dok je uzimala košulju i gurala ruke u rukave. Kad se ponovno okrenula, vratila je nešto svojeg bijesa.

«Uplašila sam se», reče mu.

«Nisam te htjela tako uhvatiti. Nemoj misliti da to nešto znači, momče.»

Ona zakopči svoje hlače i podigne bradu.

«Zgrabila bih i smetlara da je bio pri ruci.»

«U redu, pače, sljedeći put ću mu dati da te ugrize, lav ili krokodil, nema veze.»

«Ne bi se trebao žaliti», reče mu ona preko ramena dok su išli natrag putom. «Imao si što vidjeti i primijetila sam da si to dobro iskoristio, pukovniče.»

«U pravu si. Pružila si mi dobar pogled. Nije loše, malo mršavo možda - ali nije loše.»

II

Njegov osmijeh se raširi kad je vidio kako joj je vrat pocrvenio od ljutnje.

Riccardo dotrči niz put da ih dočeka, izbezumljen od brige, te zgrabi Claudiju i zagrlji ju s olakšanjem.

«Što se dogodilo, tesoro? Jesi li u redu?»

«Pokušala je nahraniti krokodila», reče mu Sean. «Krećemo točno za trideset sekunda, taj hitac će privući svakog negativca unutar deset milja.»

«Barem sam isprala ono prljavo crno blato s lica», reče si Claudia kad su krenuli dalje. Njena vlažna odjeća bila je hladna i čista na koži, i bila je osvježena opasnim kupanjem.

«Nema štete», pomisli. «Osim što me vidio.» Čak ni to je nije previše zabrinjavalo. Njegov pogled na njenom golom tijelu nije bio potpuno uvredljiv, sada je osjećala zadovoljstvo što ga je mučila.

«Izjedi si srce, ljubavniče.» Gledala mu je leđa dok je koračao ispred nje. «To je bilo najbolje što ćeš ikad vidjeti.»

Nakon jedne milje, njena se odjeća osušila i više nije bilo energije za dodatne aktivnosti.

Cijelo njeno postojanje svelo se na polaganje noge pred nogu.

Vrućina je bila jaka i postajala sve jača kad su došli do ruba grebena doline Zambezija i počeli se spuštati. Zrak se promijenio.

Ležao je na zemlji u srebrenim potocima poput vode, treperio je poput zavjese od kristalnih perla i mijenjao oblik stvari u daljini, tako da su titrale, migoljile se ili nestajale s vidika, progutane kaskadama vrućeg zraka.

Na većoj daljini, zrak je bio plav, i kad je pogledala natrag, greben niz koji su silazili bio je ispran blijedoplavom, maglovit i nestvaran. Nebo je bilo drukčije plave boje, duboke i jake, a oblaci su stajali na nebu olovne i srebrene boje, spajajući se na obzorju sa zemljom u ravnoj crti, poput jedrenjaka pod punim jedrima, nagomilani na plavim nebesima. Ispod njih, zrak je bio zarobljen i ležao na zemlji težak i vruć poput sirupa. Hodali su pod svom tom težinom.

Iz šume su došle sitne crne mopane muhe, skupljajući se u kutovima njihovih očiju i usta, puzeći im u nosnice i uši kako bi pile

vlagu iz tijela. Bile su izvrsni mučitelji. Kako su ostavljali milje, pogledi na dolinu su se otvorili ispred njih, i na obzorju su konačno mogli vidjeti tamni pojas riječne vegetacije koji je označavao tok velikog Zambezija. Matatu je uvijek skakutao ispred njih poput sablasti, slijedeći trag koji nitko drugi nije mogao vidjeti, neumoran i nepogoden vrućinom, pa ga je Sean morao zvati natrag kad su se odmarali.

«Nema znaka lovine», primijeti Riccardo, gledajući naprijed kroz dalekozor. «Nismo vidjeli niti zeca otkako smo prešli granicu.»

Progovorio je prvi put nakon više sati, i Sean osjeti olakšanje. Počeo je ozbiljno brinuti za svojeg klijenta. Sada brzo odgovori:

«Ovdje je nekad bilo divljači u obilju. Lovio sam ovdje prije no što su se povukli Portugalci; bivoli su trčali u stadima od deset tisuća grla.»

«Što im se dogodilo?»

«Frelimo je njima nahranio vojsku. Čak su mi ponudili ugovor za ubijanje, nisu mogli shvatiti zašto sam odbio. Na kraju su to učinili sami.»

«Kako su to učinili?»

«Iz helikoptera, letjeli su iznad krda i gađali ih mitraljezima. Ubili su gotovo pedeset tisuća bivola za tri mjeseca. Cijelo to vrijeme nebo je bilo puno lešinara i moglo se namirisati stratište s dvadeset milja. Kad su završili s bivolima, počeli su s drugom divljači, gnuovima i zebrama.»

«Kakva okrutna i divlja zemlja», reče Claudia tiho.

«Sigurna si da ne odobravaš to?», upita je Sean.

«To su učinili crnci, ne bijelci. To sigurno nije pogrešno.»

On pogleda svoj Rolex. «Vrijeme za pokret.»

Ispruži ruku da pomogne Riccardu da ustane, ali stariji čovjek je odbije. Bez obzira na to, Sean je išao pored njega kad su krenuli i pustio Claudiju da ide iza Matatua. Tiho je razgovarao s njenim ocem, zabavljajući ga, pokušavajući ga odvratiti od pomisli na umor. Pričao je anegdote iz rata. Pokazao mu je mjesto gerilskog logora kad su prošli na nekoliko milja sjeverno od njega i opisao pohod Ballantvneovih izviđača. Riccardo je bio dovoljno zainteresiran da postavlja pitanja.

«Taj drug Kina zvuči poput dobrog zapovjednika», reče on.

«Jesi li ikad otkrio što mu se dogodilo, nakon što je pobjegao?»

«Bio je aktivan sve do kraja rata. Tvrd orah, sigurno. Njegovi ljudi morali su nositi sve streljivo u Rodeziju, a ruske protutenkovske mine t.5 teže gotovo trideset i pet kilograma. Priča se da je Kina donio jednu uz golemu cijenu u krvi i znoju i postavio je na glavnu cestu Mount Darwina jednoj od redovnih ophodnja. Međutim, lokalni crnci su tog vikenda iznajmili autobus za utakmicu i naletjeli na minu. Od njih šezdeset i pet, dvadeset i trojica preživjeli su eksploziju.

Drug Kina bio je tako ljut zbog gubitka mine da je poslao po sve rođake žrtava i preživjelih koji su još mogli hodati i naplatio im po deset dolara za trošak druge mine.»

Riccardo se morao zaustaviti od smijeha a Claudia se bijesno okrene prema njima.

«Kako se možeš smijati?» To je najgroznija priča koju sam ikad čula.

«O, ne znam», odgovori Sean. «Ne mislim da je deset dolara tako strašno. Mislim da je Kina bio prilično popustljiv.»

Ona zabaci glavu i produlji korak da stigne Matatua, a Riccardo upita smijući se: «Što se dogodilo s tim čovjekom nakon rata?»

Sean slegne. «Bio je u novoj vladi u Harareu neko vrijeme ali onda je nestao u jednoj od političkih čistka. Možda je bio likvidiran, na stare revolucionare se oduvijek gledalo sa sumnjom kad bi režim za koji su se borili došao na vlast. Nitko ne voli dijeliti krevet s obučenicima i prijestupnikom.»

Sean zaustavi grupu sat prije tame radi čaja i oskudnog večernjeg obroka. Odveo je Matatua na stranu i tiho s njim razgovarao.

Tragač je gledao njegovo lice, klimajući spremno, i čim je završio, Matatu nestane u smjeru iz kojeg su došli. Riccardo ga upitno pogleda kad se Sean vratio, i ovaj mu objasni.

«Poslao sam Matatua natrag našim tragom. Da provjeri da nas ne prate. Brinem se zbog tog hitca. Mogao je prizvati one negativce koje smo sreli kraj granice.»

On klimne i upita: «Imaš li koji aspirin, Sean?»

Sean otvori džep na svojem rancu i istrese iz bočice tri tablete Anadina.

«Glavobolja?», upita pružajući ih Riccardu, a ovaj klimne stavivši ih u usta i ispravši gutljajem vrućeg čaja.

«Prašina i sunce», objasni on, ali Sean i Claudia su ga pažljivo gledali.

«Prokletstvo, ne gledajte me tako. U redu sam», naljuti se on.

«Sigurno», reče Sean glatko. «Jedimo i pronađimo mjesto za spavanje.» On ode do vatre i čučne pokraj Joba. Tiho su razgovarali.

«Tata», Claudia se približi svojem ocu i dodirne mu ruku, «kako se osjećaš, iskreno?»

«Ne brini za mene, tesoro.»

«Počelo je, zar ne?»

«Ne», odgovori on prebrzo. «Doktor Andrews je rekao da bi moglo biti glavobolja. To je zbog sunca.»

«Volim te, tata», reče ona.

«Znam, dijete, i ja tebe volim.»

«Više od oceana i planina?», upita ona. .

«I zvijezda i mjeseca», potvrdi on i stavi ruku oko njenih ramena. Ona se nasloni na njega.

Čim su jeli, Job ugasi vatru i Sean ih povede dalje. Tukutelin trag bilo je lako pratiti u mekoj zemlji i u ovoj fazi nisu trebali Matatua. Međutim, u sumrak su morali stati.

«Stići ćemo do močvara sutra poslijepodne«, Sean obeća Riccardu dok su se smještali u vreće za spavanje.

Claudia je ležala budna, zabrinuta za svojeg oca, dugo nakon što su svi zaspali. Riccardo je lagano hrkao, ležeći na leđima s rukama raširenim kao na križu. Kad se podigla na lakat da ga pogleda na mjesecini, začuje kako se Seanovo disanje lagano promijenilo i da ga je njen pokret probudio. Spavao je lagano poput mačke; ponekad ju je plašio. Čak i briga za oca konačno je savladana i ona padne u duboki san izazvan iscrpljenošću. Buđenje je bilo poput povratka s dalekog mjesta.

«Probudi se, ustani, probudi se», Sean joj je lagano pljusкао lice i ona mu pospano odmakne ruku, te se omamljeno podigne.

«Što?», promrmlja. «Bože, još je mrak.»

On je ostavi i ode do njenog oca.

«Hajde Capo, probudi se, čovječe, probudi se.»

• r. «Što je, do vraga?», Riccardov glas bio je omamljen i ljutit. n i «Matatu se vratio u logor», reče mu Sean tiho. «Prate nas.»

Claudia osjeti ledeni vjetar straha na koži. I «Prate nas? Tko?» • «Ne znamo», reče Sean.

f.- «Ista skupina koju smo sreli kod granice?», upita Riccardo. Glas mu je još bio omamljen.

«Moguće», reče Sean.

«Što ćeš učiniti?», upita Claudia, ljuta što zvuči uplašeno i zbunjeno.

«Pobjeći ćemo im», reče Sean. «Digni se na stražnje noge.» Spavali su s čizmama. Sada su jednostavno zamotali svoje vreće i bili spremni za pokret.

«Matatu će vas odvesti i sakriti trag», objasni Sean. «Job i ja ćemo im ostaviti lažni trag. Čim se razdani zaokružiti ćemo i vratiti vam se.»

«Nećeš nas ostaviti same?», reče Claudia uplašeno i zatim zašuti.

«Ne, nećeš biti sama. Matatu, Pumula i Dedan će biti s tobom», reče joj Sean.

«Što je sa slonom?», upita Riccardo. Glas mu je očvrstao. «Prekidaš li lov? Pustiti ćeš mog slona da pobjegne?» «Zbog nekoliko bijednih obojenih s bijednim AK 47?»,

nasmije se Sean. «Ne budi smiješan, Capo. Otrist ćemo ih se i krenuti za Tukutelom prije no što se osvijestiš.»

Sean i Job čekali su dok Matatu nije okupio svoju grupu i odveo ih. Do sada su Riccardo i Claudia naučili osnove skrivanja tragova i krenuli su brzo za Matatuom, dok je ovaj skrivao tragove iza njih.

Kad su ostali sami, Sean i Job ugaze područje oko logora, hodajući naprijed-natrag i u krugovima dok nisu sakrili sve preostale tragove, a zatim stanu jedan iza drugoga, sa Seanom na čelu, i potrče. Nisu učinili previše očitim da rade lažni trag već su učinili uobičajene načine skrivanja koji neće zavarati dobrog tragača.

Sean je postavio stari izviđački tempo, sedam milja na sat, i postupno počeo zaokretati prema jugu. Matatu je išao na sjever prema rijeci, a Sean će odvesti potjeru u suprotnom smjeru.

Dok je trčao, razmišljao je o identitetu progonitelja - vladini vojnici ili pobunjenici, krivolovci ili naoružani banditi koji traže plijen - bilo je nemoguće pretpostaviti. Međutim, Matatu je bio zabrinut kada se vratio u logor.

«Dobri su, bwana», reče Seanu. «Pratili su nas po tragu koji smo ostavili i dolaze brzo. Kreću se u formaciji šumskih boraca, s ljudima sa strane.»

«Nisi li dobro pogledao?», upita Sean, a mali Ndorobo zavrti glavom.

«Spuštao se mrak, i htio sam se vratiti da te upozorim. Brzo su se približavali.»

«Čak i najbolji tragač nas ne može slijediti u mraku, imamo ostatak noći da im pobjegnemo.» Bila je to čudna zamjena uloga, pomisli Sean mrko dok su Job i on trčali kroz mračno grmlje. Lovci su sada bili lovljeni.

U početku je pomislio da bi mogli prekinuti lov i vratiti se do granice. Stanje Riccarda Monterra ga je zabrinjavalo, kao i Matatuovo upozorenje da su progonitelji vješti i opasni. Međutim, brzo je odbacio tu ideju; bili su iza točke povratka.

«Nema povratka», reče Sean glasno i naceri se kad si je priznao prave razloge svoje odlučnosti, dvije kljove i pola milijuna dolara. Do sada nije mogao utvrditi što ga je više privlačilo. Te su kljove u njegovoj mašti postale goleme. Predstavljale su staru Afriku, bolji svijet koji je nestao. Želio ih je više od bilo čega u životu, osim možda pola milijuna dolara., i ponovno se naceri.

Na prvom dnevnom svjetlu trčali su ravno prema jugu i bili dvadeset milja udaljeni od ostatka družine.

«Vrijeme da nestanemo, Job», proštenja on ne zastajkujući. Tragači nisu smjeli saznati da će se ponovno odvojiti.

«Dobro mjesto je ispred nas», složi se Job. Trčao je Seanovim stopama.

«Učini to», reče Sean i dok su trčali ispod niskih grana grevia drveta Job posegne gore i podigne se iznad zemlje. Sean nije pogledao

natrag, ne promijenivši korak. Job će se provući kroz guste grane i pronaći dobro mjesto za spuštanje na zemlju i zavaravanje tragova.

Sean je trčao dvadeset minuta, ponovno zaokrenuvši na jugozapad, prema niskom grebenu koji se pokazao ispred njega. Prešao je greben i pronašao malu rijeku u dolini iza njega, baš kao što je i očekivao. Napije se na obali rijeke i zapljuska vodom po obali kao da se kupao. Tragači bi očekivali od njega da izabere ovo mjesto kao prijelomnu točku, hodajući uzvodno ili nizvodno prije napuštanja rijeke. Poslali bi izviđače u oba smjera da potraže tragove. Sean je hodao nizvodno, hvatajući se za grane iznad vode kako bi im ostavio trag i potvrdi njihove sumnje. Bez izlaženja iz vode, vrati se do mjesta na kojem je ušao u rijeku i na obali osušio noge, obukavši suhe čizme koje su mu visjele oko vrata, i vrati se svojim tragom.

Vratio se do vrha grebena, hodajući natraške, tako da korača točno po svojim prethodnim otiscima. Na vrhu brda primijeni isti trik kao i Job. Popne se na granu i udalji od traga prije no što će se spustiti na rub stijene i počne brisati svoje tragove.

«Ovo ne bi otkrio čak niti Matatu», pomisli zadovoljno dok je kretao trčećim korakom natrag na sjever.

Dva sata kasnije sastao se s Jobom, a u rano poslijepodne sustigli su ostatak družine pet milja sjeverno od mjesta na kojem su se rastali.

«Drago mi je što te vidim, Sean. Počeli smo brinuti», reče mu Riccardo dok su se rukovali, a čak se i Claudia nasmiješila kad se on spustio kraj nje i rekao: »Kraljevstvo za šalicu čaja!» Dok je pio čaj koji mu je donio Matatu, slušao je malog tragača. Ovaj je čučio kraj Seana i pričao mu uzbuđenim falsetom.

«Matatu se vratio i promatrao logor iz kojeg smo otišli», prevede Sean Riccardu i Claudiji.

«Nije se usudio približiti više, ali vidio je bandu koja nas prati. Nabrojio ih je dvanaest. Pretražili su područje logora, a zatim krenuli lažnim tragom koji smo im ostavili.»

«Znači da smo čisti?», upita Riccardo.

«Čini se», složi se Sean. «A ako pojačamo tempo, trebali bismo stići do početka močvara večeras ili sutra rano ujutro.»

«Što je s Tukutelom?», upita Riccardo.

«Pa, po tragu znamo otprilike na kojem mjestu će ući u močvare. Ići ćemo uz rub dok ne nađemo mjesto na kojem je ušao, ali to će povećati udaljenost između nas i njega. Morat ćemo požuriti ako ga ne želimo izgubiti. Jesi li za to, Capo?»

«Uvijek», reče Riccardo. «Povedi, čovječe.»

Prije no što su krenuli dalje, Sean brzo pregleda njihove rance. Potrošili su veći dio zaliha i raspodijelili ostatak. Stavivši Jobu i sebi dodatnih desetak funta, smanjio je Riccardov ranac na dvadesetak funta, a Claudijin na deset, samo vreću za spavanje i osobne stvari.

Laknulo im je zbog manjeg tereta, ali Sean je ponovno išao pored Riccarda da ga ohrabri i pazi na njega. Claudia je još išla iznenađujuće dobro, nije morao brinuti o njoj. Lagano je koračala sa svojim lakim rancem. Uživao je gledajući njene duge noge i malu čvrstu stražnjicu kako se trese u uskom jeansu. Podsjećala ga je na obraze hrčka koji jede orahe. Sada su bili u dolini s otvorenim travnjacima i baobabima golemih debala, s korom poput reptilske kože i savijenim granama na kojima su visjeli zreli plodovi. Bilo je lako vidjeti zašto su Zului mislili da su bogovi slučajno zasadili baobab naopako, s korijenjem u zraku. Daleko ispred njih je statični oblak pare označavao položaj močvara, a aluvijalna zemlja bila je pješćana i mekana pod nogama.

«Samo pomisli, Capo», pokušavao je Sean odvratiti Riccardo-vu pozornost.

«Vjerojatno si jedan od zadnjih ljudi koji će ikad loviti velikog slona u tradicionalnome dugom lovu. Tako bi to trebalo raditi, čovječe. Ne juriti okolo Land Roverom i nagnuti se kroz prozor da ga ubiješ. Tako su Selous Karamojo Bell i Samaki Salmon lovili svoje slonove.»

Vidio je kako se Riccardovo lice vedri na usporedbu s velikim majstorima lova, ljudima iz drugog vremena kada su svi slonovi bili dobra lovina. Samaki Salmon lovio je i ubio četiri tisuće slonova u svojem životu. Danas su vrijednosti bile drukčije. Danas bi takav čovjek bio smatran kriminalcem, ali u svoje vrijeme on je bio poštivan i slavljn. Čak je lovio s Edwardom, princem od Walesa, koji je bio njegov klijent.

Sean je znao da Riccarda vrlo zanimaju stari lovci na slonove, pa je pričao o njihovim životima.

«Ako to želiš učiniti na način Karamoja Bella, Capo, moraš hodati ovako. Bell je trošio dvadeset i četiri para čizama na godinu i svakih nekoliko tjedana mijenjao nosače. Nisu ga mogli pratiti.»

«To je bilo zlatno doba», Riccardo malo produlji korak razmišljajući o tome. «Nas dvojica smo trebali tada živjeti, Sean. Rođeni smo prekasno.»

«Pravi lovac bi ubio slona hodajući za njim. Trebao bi ga izmoriti. To je ispravan način i to upravo sada radimo, Capo. Uživaj u svakom koraku, jer ideš Bellovim stopama.»

Nažalost, učinak Seanovog hrabrenja nije bio trajan; za sat vremena, Riccardo je ponovno posustajao, a Sean primijeti novu nesigurnost u njegovom hodu. On posrne i pao bi da ga Sean nije prihvatio za rame.

«Trebamo odmor od pet minuta i šalicu čaja», Sean ga odvede u sjenu.

Kad je Job donio čaj, Riccardo promrmlja: «Imaš li još aspirina za mene?»

«U redu si, Capo?», upita Sean i pruži mu tablete.

«Prokleta glavobolja, to je sve.»

Ali, nije se usudio pogledati Seana u oči.

Sean pogleda Claudiju koja je sjedila kraj oca, ali i ona je izbjegavala njegov pogled.

«Znate li vas dvoje nešto što ja ne znam?», upita Sean. «Izgledate kao krivci.» Nije sačekao odgovor, već ustane i pridruži se Jobu kraj male vatre na kojoj je ovaj pekao kukuruzne kolače za večeru.

«Od aspirina će ti biti bolje», reče Claudia ocu.

«Naravno, aspirin je siguran lijek za rak, kad ovaj stigne do mozga», složi se on, a kad je vidio njen očajni izraz lica, reče naglo: «Žao mi je, ne znam zašto sam to rekao. Samosažaljenje nije moj stil.»

«Je li loše, tata?»

«Mogu izdržati glavobolju, ali dvostruko vidim, i to me brine», prizna on. «Prokletstvo, prije nekoliko dana mi je bilo tako dobro, sve se dogodilo tako brzo.»

«Iskrpljenost», reče ona, žaleći ga.

«Možda je zbog toga. Trebali bismo se vratiti.»

«Ne», reče on odlučno. «Ne govori više o tome.»

Ona pokorno spusti glavu.

«Močvare nisu daleko. Možda ćemo imati priliku za odmor.»

«Ne želim se odmarati», reče on. «Shvaćam koliko malo vremena mi je ostalo. Ne želim izgubiti niti trenutak.»

Sean im se vrati: «Jeste li spremni za polazak?»

Claudia pogleda svoj sat. Odmarali su se manje od pola sat. Bilo je to prekratko i protestirala bi, ali otac se podigne na noge.

«Spremni smo», reče on, a ona vidje da ga je kratki odmor osvježio.

Hodali su nekoliko minuta kad Riccardo reče veselo: «Ti Jobovi hamburgeri mirišu vrlo dobro. Ogladnio sam.»

«Ti hamburgeri su kolači od kukuruza», nasmije se Sean.

«Šteta što sam te morao razočarati.»

«Ne možeš me prevariti», nasmije se i Riccardo. «Mogu namirisati luk i govedinu.»

»Tata.« Claudia pogleda preko ramena i namršti se oštro, a Riccardo se prestane smijati, izgledajući smeteno.

«Može biti halucinacija», doktor Andrews je upozorio Claudiju. «Možda će vidjeti nepostojeće stvari ili zamišljati mirise. Ne mogu ti reći točan tijek bolesti, naravno, i može biti razdoblja brzog propadanja i duljih perioda remisije. Samo, zapamti, Claudia, njegove halucinacije će mu biti vrlo stvarne, a nakon toga može biti potpuno lucidan.»

Te večeri Sean nije stao radi kuhanja čaja.

«Moramo pokušati nadoknaditi zaostatak», reče im i tako su hodajući pojeli hladan kolač i biltong - trake slanoga sušenog mesa antilopa.

«Stiže jedan veliki hamburger s lukom i svim priložima, Capo», zadirkirivao gaje Sean.

Claudia gaje ljutito gledala, ali Riccardo se nemirno nasmijao i nastavio žvakati neukusnu hranu.

Više nisu imali trag koji bi pratili, pa je Sean nastavio dugo nakon što je pala noć. Duge naporne milje polako su ostajale iza njih,

a briljantno južno nebo puno zvijezda blistalo je iznad njihovih glava. Bila je gotovo ponoć kad su stali i odmotali vreće za spavanje.

Sean ih je pustio da spavaju dok svjetlo zore nije bilo dovoljno jako da bi vidjeli hodati.

Krajolik se promijenio. Tijekom noći ušli su u područje pod vlašću velikog Zambezija. Bile su to drevne ravnice koje su poplavljivale kad bi rijeka probila obalu tijekom kišnih sezona. Sada su bile suhe, gotovo bez drveća; nekoliko davno mrtvih stabla mopane i akacije još je pružalo gole grane prema nebu, stojeći na ravnici poput usamljenih stražara.

Kad su izišli na otvoreno, suho blato pucalo im je ispod nogu, a buseni močvarne trave bili su smeđi i mrtvi od suše. Kad se promijenio vjetar, namirisali su močvare ispred sebe, smrad blata i trule vegetacije.

Fatamorgane su titrale ravnicom, pa nije bilo jasnog obzorja; zemlja i nebo pomiješali su se poput vode. Kad su pogledali natrag, linija drveća puzila je poput duge zmije ispod mliječnog

neba, vibrirajući blago na vrućem zraku, a vrtlozi prašine vrtjeli su se poput trbušnih plesačica.

Sean se osjećao izloženo i ranjivo na ravnici. Izgledi da ophodnja Frelimoa prođe ovuda u potrazi za Renamo bandama nisu bili veliki, ali to se moglo dogoditi, a oni su bili vidljivi poput buha na bijelom platnu. Želio je požuriti, ali pogled na Riccarda rekao mu je da će se uskoro morati odmoriti.

U taj čas, Matatu krikne i trgne Seana. Znao je što to znači i krene naprijed, pokraj Claudije, do Matatua.

«Pa, u redu!» Pljesne Matatua po ramenu i spusti se na koljeno kako bi ispitao zemlju.

«Što je?», Riccardo je zvučio uzburvano, ali Sean podigne glavu i naceri mu se.

«To je on, Tukutela. Ponovno smo na njegovom tragu, baš kao što je Matatu rekao.» On dodirne tragove golemih stopa čija je težina zdrobila suho blato u prah. Trag je bio tako jasan da se vidjela razlika između okruglih prednjih stopala i ovalnijih stražnjih; prednji rubovi svakog traga bili su urezani nohtima.

«Još uvijek ide ravno u močvare», Sean ustane i zasjeni oči, gledajući u pravcu traga. U blizini je bila nova linija drveća, tamo

gdje je uski zakrivljeni prst višeg terena izlazio u ravnicu.

«Na neki način, imamo sreće», primijeti Sean. «Prije nekoliko godina ovdje je bilo toliko bivola i druge divljači da bi Tukutelin trag nestao za nekoliko sati. Sada, otkako ih je Frelimo vlada pretvorila u vojne zalihe, Tukutela je jedina životinja miljama uokolo.»

«Koliko smo daleko iza njega?»

«Malo smo ga pristigli.» Sean spusti ruku s očiju i okrene mu se. «Ali, ne dovoljno, a ako nas negativci uhvate na otvorenom. Srećom, Tukutelin trag vodi ravno prema drveću ispred nas. Ono će nas sakriti.» On da znak Matatuu da krene tragom.

Sada je široka ravnica bila prošarana mravinjacima, humcima zemlje koje su izgradile kolonije termita, a neki su bili veličine koliba. Tukutelin trag zavijao je oko njih. Međutim, linija raslinja bila je tako blizu da su mogli raspoznati pojedino drveće. Traka povišenog terena formirala je prirodni prijelaz od ruba šume preko ravnice do početka pravih močvara. Bile su to palme «oraha slonovače», palme poput boca, i niske ilala palme s lišćem u obliku lepeza, pomiješane s divljim smokvama, a na najvišem grebenu rastao je masivni baobab sive kore.

Sean je s olakšanjem pratio trag starog slona u šumu. Ovdje je životinja stala da iskopa sočne korijene ilala palme i ostavila gomilu spužvastog žutog izmeta.

«Slon se tu odmorio», objasni Matatu, spustivši glas do šapta.

«On je star i lako se umara. Ovdje je stao da odspava, vidi kako je ugazio zemlju, a kad se digao, naprašio je tijelo. Vidi gdje je usisao surlom prašinu i bacio je preko leda.»

«Koliko dugo je ostao ovdje?», upita Sean a Matatu nakrivi glavu razmišljajući.

«Odmarao se ovdje jučer do kasnog poslijepodneva kad je sunce bilo tamo», Matatu pokaže na deset stupnjeva iznad zapadnog obzorja. «Ali, odovud je krenuo sporije. Osjeća se sigurnije kad je blizu močvarama. Dostigli smo ga.»

Sean je pretjerao Matatuuovu procjenu kad ju je prenio Riccardu i Claudiji. Želio ih je ohrabriti.

«Prilično smo ga dostigli.» Njegov izraz bio je veseo i samopouzdan. «Možda ga ulovimo prije no što ude u duboku močvaru, ako ne budemo gubili vrijeme.»

I

Trag je vodio niz padinu; i stari slon je usput polako jeo, držeći se vrha niskog grebena gdje je grmlje bilo najgušće. Ravno ispred njih bilo je staro deblo baobaba. Kora mu je bila siva i naborana poput kože starog slona.

Sean je privremeno ostavio Riccarda i pridružio se Matatuu. Htio je upozoriti tragača da ne ide prebrzo, ali prije no što je mogao progovoriti, začuje iza sebe čudni grleni krik i brzo se okrene.

Riccardovo lice bilo je nateklo i crveno od krvi, oči su mu gorjele i činilo se da ispadaju iz duplja. Sean pomisli da je to od nekog grča, ali Riccardo je pokazivao naprijed, a ruka mu se tresla od emocija.

«Evo ga», zakrklja dubokim neprirodnim glasom. v

«Za Boga miloga, zar ga ne vidite?» r

Sean se okrene u pravcu ruke. T, «Što je, čovječe?»

Gledao je ispred sebe, i nije vidio kad je Riccardo uzeo pušku od Pumule, ali čuo je metalni zvuk kad je ubacio metak u cijev.

«Capo, što to radiš, do vraga?» Krene ga spriječiti, ali Riccardo ga gurne natrag. Uhvatio ga je nespregnog i on zatetura, gotovo pavši na zemlju.

Riccardo potrči naprijed, stane i podigne pušku.

«Capo, ne čini to», Sean potrči da ga uhvati, ali Rigby opali i cijev poskoči, odgurnuvši Capoa unatrag.

«Jesi li poludio?», Sean nije mogao stići do njega prije no što je ovaj ponovno opalio, i teški metak otkine komad bijele vlažne kože s debla baobaba. Odjek pucnja širio se ravnicom.

«Capo», Sean mu se približi i uzme pušku, gurnuvši cijev gore u trenutku kad je ovaj opalio treći put.

Sean mu uzme oružje iz ruke.

«Za ime svega svetoga, čovječe, što to radiš?»

Bubnjići su im bili zaglušeni hitcima i Seanov ljutiti glas činio se tihim i šupljim.

«Tukutela», reče Riccardo. «Ne vidiš li ga? Zašto si me zaustavio?» Lice mu je još bilo crveno i tresao se kao čovjek koji boluje od malarije. Posegne još jednom za Rigbvjem u Seanovoj ruci, ali ovaj odmakne pušku.

«Saberu se», vikne Ijutito i baci Jobu praznu pušku. «Ne daj mu je više.» Okrene se Riccardu.

«Jesi li poludio?» Zgrabi ga za ramena.

«Zvuk ovih hitaca se čuje na milje.» s

«Ostavi me!», borio se Riccardo. «Ne vidiš li ga?»

Sean ga oštro protrese. °

«Trgni se, pucaš na drvo. Poludio si.»

«Daj mi pušku», molio je Riccardo, a Sean ga ponovno protrese i okrene prema baobabu.

«Pogledaj, prokleti luđače! Evo tvog slona!» Gurne ga prema drvetu. «Dobro pogledaj!»

Claudia dotrči naprijed i pokuša spriječiti Seana.

«Ostavi ga, zar ne vidiš da je bolestan?»

«Poludio je!» Sean ju odgurne.

«Doziva sve Frelimoe i Renamoe u krugu od pedeset milja, i potjerao je svakog slona.»

«Ostavi ga», Claudia se vrati do njega, a Sean pusti njenog oca i odstupi.

«U redu, pače, tvoj je.»

Claudia dotrči do oca i zagrli ga.

«U redu je, tata. Sve će biti u redu.»

Riccardo je bez razumijevanja gledao duboke rane u kori baobaba iz kojih je curio sok.

«Mislio sam da je to.», slabo zatrese glavom.

«Zašto sam to učinio? Ne. izgledalo mi je kao slon.»

«Da, tata, da», Claudia ga zagrli. «Ne uznemiruj se.»

Job i ostatak lovačkog tima bili su nesretni, promatrajući čudan događaj koji nisu mogli razumjeti. Sean se okrene s gađenjem. Trebalo mu je nekoliko sekunda da vrati kontrolu nad sobom, a zatim upita Matatua: «Misliš li da smo dovoljno blizu da Tukutela čuje hitce?»

«Močvare su blizu, a zvuk se prenosi ravnom zemljom kao i nad vodom», slegne Matatu.
«Možda je slon čuo, tko zna?»
Sean pogleda natrag odakle su došli. S grebena su mogli vidjeti ravnice u izmaglici prašine.
«Job, koliko je vjerojatno da su teroristi čuli?»
«Otkrit ćemo to na teži način, Sean. Ovisi o tome koliko su nam blizu.»
Sean se protrese, pokušavajući se riješiti ljutnje poput španijela koji otresa vodu.
«Moram se odmoriti ovdje. Mambo je bolestan. Skuhaj čaj, pa ćemo odlučiti što ćemo», naredi.
Vrati se do Claudije koja je još stajala sa svojim ocem. Ona ga pogleda izazovno, zaklonivši oca svojim tijelom.
«Žao mi je što sam te gurnuo, Capo», reče on blago.
«Vraški si me uplašio.»
«Ne razumijem», promrmlja Riccardo.
«Mogao bih se zakleti da je bio on. Vidio sam ga tako jasno.»
«Stat ćemo radi čaja», reče mu Sean. «Mislim da te udarilo sunce. To može pretvoriti mozak čovjeka u želatinu.»
«Bit će dobro za nekoliko minuta», reče Claudia samouvjerenom, a Sean joj hladno klimne.
«Odvedimo ga u sjenu.»
Riccardo se naslonio na deblo baobaba i zatvorio oči. Bio je blijed i zbunjen, a kapljice znoja sijale su mu na bradi i gornjoj usni. Claudia klekne kraj njega i obriše ih kutom šala, ali kad je pogledala Seana, on tržne glavom pozivajući ju i ona krene za njim.
«Ovo te nije iznenadilo, zar ne?», optuži ju on čim su se dovoljno udaljili. Ona nije odgovorila i on nastavi: «Kakva si ti to kći? Znala si da je bolestan i pustila si ga da ide?»
Usne su joj drhtale, i on primijeti da su joj oči pune suza.
Nije to očekivao od nje. Iznenadila gaje. Osjeti kako mu bijes splašnjava i morao se potruditi da izgleda ljuto.
«Prekasno je sada cmizdriti, patkice. Moramo pronaći način da ga odvedemo kući. On je bolestan.»
«On ne ide kući», promrmlja ona tako duboko da je jedva razaznao riječi. Suze su joj visjele na dugim tamnim trepavicama, a on ju je gledao u tišini. Ona s mukom proguta i reče: «Nije bolestan, Sean. On umire. Rak. Dijagnosticirao ga je specijalist prije no što smo krenuli. Predvidio je da bi mogao ovako napadati mozak.»
Seanov bijes splasne. «Ne», reče. «Ne Capo.»
«Što misliš zašto sam se složila da ga pustim i krenem s njim? Znala sam da je to njegov zadnji lov - i htjela sam biti s njim.»
Šutjeli su gledajući jedno drugo, a zatim ona reče: «Ti brineš. Vidim da zaista brineš za njega. Nisam to očekivala.»
«On mi je prijatelj», reče Sean zbunjen dubinom svoje tuge.
«Nisam mislila da si sposoban za nježnost», nastavi ona tiho.
«Možda sam te podcijenila.»
«Možda smo podcijenili jedno drugo», reče on, a ona klimne.
«Možda jesmo», reče ona.
«Ali, hvala ti svejedno. Hvala što brineš za mog oca.»
Ona se počne okretati, ali Sean ju zaustavi.
«Još nismo ništa riješili», reče on.
«Nismo odlučili što ćemo učiniti.»
«Nastavljamo, naravno», odgovori ona.
«Sve do nesretnog kraja. To sam mu obećala.» i
«Hrabra si», reče joj on blago.

«Ako jesam, naslijedila sam to od njega», odgovori ona i ode ocu. Šalica čaja i pola tuceta tableta Anadina oživjeli su Riccarda. Ponovno je bio potpuno racionalan i nitko više nije spominjao njegovo čudno ponašanje, iako je ono, naravno, bacilo sjenu na njihovu družinu. «Moramo ići, Capo», reče mu Sean. «Tukutela se udaljava svake minute od nas dok ovdje sjedimo.»

Slijedili su greben višeg terena i miris močvare je postao jači, nošen neprekidnim vjetrom. «To je jedan od mnogih razloga zbog kojih slonovi vole močvare», objasni Sean Riccardu. «Vjetar se uvijek mijenja, prestaje i počinje. Tako im se mnogo teže približiti.»

U šumi ispred njih pojavio se otvor i Sean stane, gledajući kroz njega.

«Evo ih», reče on. «Močvare Zambezija.»

Greben na kojem su stajali bio je poput leda morske zmije koja pliva preko ravnice. Točno ispred njih je zaranjala pod površinu u točki gdje su polja papirusa i trske zamijenile otvorenu ravnicu.

Sean podigne svoj dalekozor i pregleda močvare ispred sebe. Trska se činila beskrajnom, ali on je znao da je ispresijecana plitkim lagunama otvorene vode i uskim kanalima. Još dalje, gotovo na

obzorju, mogao je vidjeti male otočiće, tamne mrlje gotovo neprohodnog grmlja i stabla palma s njihovim visokim krošnjama.

Prošla sezona je bila posebno suha i razina vode je bila niska, na većini mjesta ne dublja od struka, ali blatne obale su bile crne i ljepljive, a kanali mnogo dublji. Kretanje će biti teško, a osim blata i vode, trska i vodene biljke će otežavati svaki korak omotavajući im se oko nogu kad se budu kretali. Svaka milja kroz močvaru će im biti poput pet milja na suhom, a slon će biti u svojem elementu. On je volio blato i vodu. Podržavala je njegovo veliko tijelo a stopala su bila prirodno građena da se prošire kad ih optereti, a stisnu kad ih podigne, što ih je lako oslobađalo blata.

Tukutela je mogao jesti trsku i meku travu i vodene biljke, a gusti otoci dodat će raznolikosti njegovoj prehrani. Pljuskanje vode i blata upozorit će ga na približavajućeg neprijatelja, a promjenjivi vjetar će ga štititi, donoseći miris progonitelja sa svih strana. U cijelom njegovom teritoriju, to je bilo najteže mjesto za lov.

«Bit će to nedjeljni piknik, Capo», Sean spusti dalekozor.

«Te kljove već više iznad kamina u tvojoj sobi.»

Trag starog slona išao je do samog kraja grebena i spustio se u polja papirusa, gdje je more zelenih biljaka progutalo trag.

«Nitko ovdje ne može slijediti trag», Riccardo je stajao na crti na kojoj je završavala suha zemlja i počinjalo blato. «Nitko ovdje ne može pronaći Tukutelu», ponovi on, gledajući zid močvarnog raslinja višeg od njega. «Nikako ga se ne može pronaći?»

«U pravu si, ovdje ga nitko ne može pronaći», složi se Sean.

«To jest, nitko osim Matatua.»

Stajali su u ostacima sela koje je sagrađeno na kraju grebena. Prijašnji stanovnici su sigurno bili ribari, pripadnici jednog od malih plemena koja žive uzduž obale Zambezija od bogatih zelenih voda rijeke. Sada su tu stajale samo rašlje na kojima su bili sušili ribe; njihove kolibe bile su spaljene.

Job je pretraživao rubove sela, i u jednom trenutku zazviždi Seanu. Kad mu se ovaj pridružio, Job je stajao iznad predmeta koji je ležao u niskoj travi. Sean je na prvi pogled pomislio da se radi o gomili krpa, a zatim vidje kosti koje su virile iz hrpe. Još su uvijek bile dijelom pokrivene suhom kožom i mesom.

«Kada?», upita Sean. «Prije šest mjeseci, možda.»

M

«Kako su umrli?»

Job čučne pokraj ljudskog kostura i kad je okrenuo lubanju, ona se odlomi s kralježnice poput zrelog voća. On je uzme u ruku, a lubanja mu se naceri svojim praznim dupljama.

«Metak u potiljak», reče Job. «Evo izlazne rupe.» Bila je poput trećeg oka na čelu.

Job vrati lubanju i ude dublje u travu. ;

«Evo još jedne», reče. on L«

«Renamo je bio ovdje», pretpostavi Sean. ; -a r!i

«Tražili su regrute ili suhu ribu, ili oboje.»

«Ili je to bio Frelimo koji traži pobunjenike, i odlučili su ih ispitati puškama.»

«Jadnici», reče Sean. «Ubijaju ih obje strane. Sigurno ih ima još mnogo okolo, to su oni koji su pobjegli iz koliba kad su zapaljene.

Krenuli su natrag prema selu, a Sean reče: «Bili su ribari, sigurno su imali ovdje svoje čamce. Sigurno su sakriveni, ali dobro bi nam došao koji. Idi u polje papirusa i pretraži grmlje iza sela.»

Sean je prišao Riccardu i Claudiji koji su sjedili zajedno. Pogleda ju upitno, a ona klimne i optimistički se nasmiješi.

«Tata je dobro, kakvo je to mjesto?»

On joj objasni svoje pretpostavke o sudbini sela.

«Zašto bi ubili te nevine ljude?» Claudia je bila šokirana.

«U Africi ovih dana ne moraš imati razloga da bi ubio nekog, jedino punu pušku u ruci i želju da opališ.»

«Ali, kakvu su štetu oni mogli učiniti?», inzistirala je ona.

Sean slegne. «Čuvali su pobunjenike, sakrivali informacije, hranu, odbijali davati žene, bilo što od toga, ili ništa.»

Sunce je bilo crvena kugla u močvarnoj izmaglici, tako nisko iznad papirusa da je Sean mogao gledati ravno u njega.

«Bit će mračno prije no što budemo mogli otići», reče on.

«Morat ćemo ovdje prespavati i krenuti u zoru. Utješno je to što će Tukutela sada kad je stigao u močvaru usporiti. Vjerojatno je svega nekoliko milja ispred nas.» Ali, kad je to rekao, pomisli na Riccardove hitce. Ako ih je slon čuo, vjerojatno još bježi. Međutim, to nije imalo smisla govoriti Riccardu. Izgledao je potreseno i šutio je od incidenta.

«On je samo olupina Capoa kojeg znam, jadni stari vrag. Zadnje što mogu učiniti za njega jest da mu ulovim tog slona.» Seanova simpatija bila je stvarna i on sjedne kraj njega i počne mu opisivati što leži ispred njih i kako će loviti starog slona u papirusu.

Lov je bio sve što je interesiralo Riccarda, i prvi put toga dana se zainteresirao i čak nasmijao. Claudia se zahvalno nasmiješila Seanu, a zatim ustala i rekla: «Moram obaviti mali privatni posao.» e; «Kuda ćeš?», upita Sean odmah.

«U sobu za male djevojčice», reče mu ona.

«A ti sigurno nisi pozvan.»

«Ne odlazi predaleko, i bez plivanja ovaj put», naredi on.

«Sutra će ti biti dosta toga.»

«Čujem i slušam, o veliki bijeli bwana.» Ona mu se sarkastično pokloni i ode izvan spaljenog sela. Gledao ju je s nemirom i htio ju ponovno upozoriti, kad se začuje uzvik iz polja papirusa i odvrti pozornost od Claudije. On skoči.

«Što je, Job?», vikne i pojuri do obale.

Začulo se još zbudjenih krikova i pljuskanje iz trske, a zatim se pojave Job i Matatu, vukući nešto dugo, crno i potopljeno u vodi.

«Naša prva sreća», Sean se naceri Riccardu i pljesne ga po ramenu.

Bio je to tradicionalni mokoro kanu, dug oko sedamnaest stopa, izrezan iz jednog debla kobasičastog drveta, Kigelie africane. Tijelo čamca bilo je dovoljno široko da u njega sjedne čovjek, ali obično ga je pokretao čovjek koji bi stajao na krmu i baratao dugim štapom.

Job izlije vodu iz čamca i oni ga pažljivo ispituju. Trup je bio popravlján na nekoliko mjesta, ali činio se ispravnim.

«Pretraži selo», naredi Sean. «Morali bi imati materijal za popravljanje. Potraži ga, i pošalji Dedana i Pumulu da odsijeku nekoliko štapova.»

Claudia vrisne i svi se okrenu prema zvuku. Vrisne još

jednom, a zvuk je bio čudno prigušen i dalek, pa Sean potrči, zgrabivši pušku s mjesta gdje ju je ostavio.

«Claudia», vikne, «gdje si?» Odgovorila mu je samo vlastita jeka iz šume. «Gdje si. gdje si?»

Kad je Claudia ustala i zakopčila pojas, otkrije da se može stisnuti više no obično oko struka.

Nasmiješi se, s odobravanjem gledajući svoj trbuh. Više nije bio ravan već udubljen. Dugi hod i oskudna hrana skinula je s njenog tijela zadnje tragove masnoća.

«Čudno kako se u razdoblju obilja izglednujemo.» Ona se ponovno nasmiješi.

«Uživat ću u nadoknađivanju izgubljene težine, s mnogo tijesta i crvenog vina kad stignem kući.»

Krenula je natrag prema selu, a tada shvati da je u traženju privatnosti otišla dalje no što je namjeravala i da je gustiš od trnovitog grmlja blokirao njen put. Krene da ga zaobiđe i naiđe na široki put koji je vodio ravno kroz grmlje prema rubu močvare. Zahvalno krene njime.

Nije shvaćala da ide stazom nilskih konja, jednim od velikih prolaza kojim su velike životinje noću išle do šume. Međutim, staza nije bila korištena mnogo mjeseci. Nilski konji u ovom području bili su desetkovani s ostalom divljači. Žurila se vratiti natrag ocu, i osjećala pomalo neugodno zbog odvojenosti od grupe. Krene stazom, gotovo trčeći.

Ispred nje, preko staze se prostirao stari tepih od suhog papirusa. Očito su ga tu stavili stanovnici sela, i iako nije znala čemu služi, nije joj predstavljao prepreku; ona stane na njega bez usporavanja.

Jama je bila iskopana s ciljem da u nju padne nilski konj. Bila je duboka deset stopa i ljevkastog oblika, kako bi životinja upala unutra i ostala između zemljanih zidova. Otvor je bio pokriven granama dovoljno jakim da izdrže težinu čovjeka ili manje životinje, ali ne i nilskog konja. Preko grana su lovci napravili tepih od papirusa.

Međutim, jama je bila napravljena davno, i grane su istrulile i oslabile. Popustile su pod Claudijinom težinom, i ona vrisne propadajući u rupu, i ponovno kad je udarila u stranu i odbila se od nje. Dno je bilo pokriveno s nekoliko inča ustajale vode. Ona nespretno padne s nogom ispod sebe i otkotrlja se po blatu.

Dah joj je izbijen iz pluća, a u lijevom koljenu osjeti žestoku bol. Nekoliko minuta nije mogla odgovoriti na krikove koje je čula izvana. Ona sjedne, privukavši koljeno do grudi i duboko udahnuvši da ispuni pluća. Konačno uspije vrisnuti.

«Tu sam! Ovdje!»

«Jesi li u redu?» Sean se pojavi iznad nje, vireći dolje uplašeno.

«Mislim da jesam!» Ona vikne i pokuša ustati, ali bol prostrijeli njeno koljeno i ona padne natrag.

«Moje koljeno», reče.

«Čekaj, dolazim.» Seanova glava se povuče. Čula je glasove. Job, Matatu i njen otac. Zatim prema njoj padne najlonsko uže, odmatajući se. Sean se brzo spusti dolje i skoči zadnjih nekoliko stopa, pljusnuvši u blato pokraj nje. i , «Žao mi je», reče ona. n «Ponovno sam zabrljala.»

- «Ne ispričavaj se», naceri se on. «Nisam naviknut. Ovog puta nije tvoja greška. Pogledajmo tvoju nogu.»

On čučne kraj nje. «Pomakni nogu. Super! Možeš li saviti koljeno? Odlično! Kostí nisu slomljene. To je olakšanje. Idemo te izvaditi iz ove rupe.» On napravi petlju na kraju užeta i stavi je preko njene glave, oko pazuha.

«U redu, Job», pozove on.

«Podigni je. Polako, čovječe, polako.» i u; Čim su stigli do površine, Sean detaljnije ispita njeno koljeno.

Podigne joj nogavicu i reče: «Sranje!»

i • Kao zapovjednik Izviđača, imao je bogato iskustvo s povredama padobranaca, slomljenim kostima, hrskavicom, istegnutim ligamentima i člancima i koljenima. Njeno koljeno već je natjecalo, poprimajući ljubičastu boju. «Ovo bi moglo boljeti», upozori je i blago pomakne nogu.

«Jao!», reče ona. «To prokleta boli!»

i «U redu», klimne on. «To je medijalni ligament. Ne mislim da si ga potrgala, više bi te boljelo. Vjerojatno je samo istegnut.»

«Što to znači?», upita ona. nooi,,: .

«Tri dana», odgovori on. «Nećeš moći hodati barem tri dana.»

On stavi ruku oko njenih ramena. bwjf?i

«Možeš li ustati?», upita on, a kad je klimnula, on joj pomogne. Naslonila se na njega, stojeći na zdravoj nozi.

«Pokušaj staviti malo težine na nju», reče on, a ona odmah uzvikne od boli.

«Ne, ne mogu stajati.»

On se sagne i uzme ju u naručje kao da je dijete, pa je ponese natrag u selo. Bila je iznenađena njegovom snagom i opusti se u njegovim rukama iako joj je koljeno počelo pulsirati. Bio je to dobar osjećaj. Tata ju je nosio tako kad je bila mala djevojčica, i morala se oduprijeti porivu da se nasloni na Seanovo rame. Kad su stigli do sela, on ju spusti na čistini, a Matatu donese njegov ranac. Njena povreda je odvratila Riccardovu pozornost od njegovih vlastitih nevolja, i on se dođe ljutiti na svoju malu djevojčicu na način koji bi ju inače iritirao. Sada mu se prepustila, zahvalna zbog njegove pažnje i živosti. Sean joj omota koljeno elastičnom trakom iz pribora za prvu pomoć i pruži joj tabletu protiv temperature da je proguta s čajem.

«To je sve što možemo učiniti», reče joj on i sjedne.

«Sada jedino vrijeme može popraviti stvar.»

«Zašto si rekao tri dana?»

«Potrebno je toliko vremena. Vidio sam stotine takvih koljena, osim što su bila mnogo dlakavija i ne tako lijepa.»

«To je kompliment.« Ona podigne obrvu.

«Omekšavate, pukovniče.«

«Dio tretmana, i naravno, potpuno neiskreno«, uvjeri ju on uz osmijeh. «Jedino je pitanje, pače, što ćemo sada s tobom?»

»Ostavite me ovdje«, reče ona odmah.

«Jesi li luda?», upita on, a Riccardo ga odmah podrži.

«To ne dolazi u obzir.»

«Gledaj na to ovako», reče ona mirno.

«Ne mogu se kretati tri dana, do kada će slon odavno pobjeći, tata.» Ona podigne ruku da preduhitri njegov argument.

«Ne možemo se vratiti. Ne možeš me nositi. Ne mogu hodati. Ionako bismo morali sjediti ovdje.»

«Ne možemo te ostaviti samu, ne budi smiješna.«

«Ne», složi se ona. «Ali, možete ostaviti nekog sa mnom dok lovite Tukutelu.» i «Ne.» Riccardo odmahne glavom.

«Sean», pozove ga ona. «Reci mu da je to razumno.»

On ju pogleda, a divljenje koje je vidjela u njegovom pogledu zagrije joj grudi.

«Prokletstvo», reče on tiho. «U pravu si.»

«Reci mu da će to biti samo nekoliko dana, Sean. Svi znamo koliko taj slon znači tati. Želim mu to dati kao moj», gotovo je rekla zadnji poklon, ali predomisli se, «moj posebni dar.»

«Ne mogu to prihvatiti, tesoro.» Riccardov glas bio je oštar, ali nejasan jer je spustio glavu da sakrije osjećaje.

«Natjeraj ga da ide, Sean», inzistirala je Claudia i čvrsto ga uhvatila za ruku. «Reci mu da ću biti sigurna s Jobom baš kao što bih bila s vama dvojicom u močvari.»

«Mogla bi biti u pravu, Capo», reče Sean.

«Ali, do vraga, nije to moj posao. To je vaša stvar.»

«Hoćeš li nas ostaviti nasamo, Sean?», upita Claudia, i odmah se okrene ocu. «Dođi i sjedni kaj mene, tata.» Ona potapše zemlju kraj sebe. Sean ustane i ode, ostavljajući ih same u sumraku.

On sjedne kraj Joba. Sjedili su u tišini kakva može postojati samo između starih prijatelja, pijući čaj i pušeći zadnju Seanovu cigaru, uvlačeći dim naizmjenice.

Prošao je jedan sat. Bio je potpuni mrak kad je Riccardo došao do njih. Stane iznad njih, a glas mu je bio grub i tužan.

«U redu, Sean», reče on.

«Uvjerila me da je tako najbolje. Hoćemo li krenuti u lov odmah ujutro? A ti, Job, hoćeš li ostati ovdje i paziti na moju djevojčicu?»

«Čuvat ću je, gospodine», složi se ovaj.

«Samo ubijte tog slona. Bit ćemo ovdje kad se vratite.»

Na svjetlu mjesečine izišli su iz spaljenog sela i podigli mali logor nekoliko stotina metara dalje, u šumi.

Napravili su sklonište za Claudiju i u njega stavili madrac od posječene trave. Sean je ostavio prvu pomoć i većinu preostalih namirnica. Odredio je da Job i Dedan ostanu s Claudijom. Job će zadržati laku pušku 3006 s drškom od fiberglasa, a Dedan sjekiru i svoj nož.

«Pošalji Dedana natrag da pripazi na greben. Frelimo ili Renamo ophodnje bi mogle doći tim putem. Na prvi znak nevolje, odvedite djevojku u močvaru i sakrijte je na jednom od otoka.»

Sean izda Jobu konačne naredbe, i ode do Riccarda koji se opraštao od kćeri.

«Jesi li spreman, Capo?»

Riccardo brzo ustane i ode od Claudije bez okretanja.

«Ne upadaj u nevolje», reče joj Sean.

«Ni ti.» Ona ga pogleda. «I, Sean, pazi na tatu.»

On čučne pred nju i pruži joj ruku kao da je ona muškarac, pokušavajući smisliti što bi rekao, ali nije mogao.

«U redu, onda?», upita umjesto toga.

«U redu», složi se ona, a on ustane i ode do ruba močvare gdje su ga kraj čamca čekali Matatu, Pumula i Riccardo.

Matatu zauzme mjesto na pramcu laganog plovila. Sean i Riccardo bili su u sredini, sjedeći na svojim tankim rancima i držeći puške u krilima. Pumula je bio na krmi s jednim od štapova u ruci kojim je upravljao čamcem prema Matatuovim znakovima.

Za nekoliko sekunda od polaska bili su okruženi palisadom papirusa, a vidik im je bio ograničen na zid trske i mali komad žutog jutarnjeg neba iznad njih. Dok su prolazili, oštro lišće trske im se zabijalo u lica, prijeteći njihovim očima, iritirajući ih. Noćna hladnoća još je visjela iznad močvare i kad su iznenada uplovili u otvorenu lagunu, ugledaše gustu maglu iznad površine vode i jato pataka koje je uzbunilo okolinu klepetom svojih krila.

Čamac je bio teško opterećen s četiri čovjeka. Bio je duboko uronjen i kad bi se netko od njih iznenada pomaknuo, voda je prodirala u čamac i morali su je stalno izbacivati čajnikom; ali, Matatu ih je vodio naprijed.

Sunce se diglo iznad papirusa i magla se odmah pretvorila u tračke pare i nestala. Vodeni ljljani otvorili su svoje cvjetove i okrenuli

ih prema suncu. Dva puta vidjeli su velike krokodile kako leže ispod površine vode, s očima iznad. Zaronili bi pod površinu kad bi im se čamac približio. Močvara je bila puna ptica.

Bukavci i tajnovite noćne čaplje vrebale su u trski, mali čokoladnosmedi jacanasi plesali su iznad ljljana na dugim nogama, dok su divovske čaplje visoke poput čovjeka lovile ribe u laguni. Iznad njih su letjela jata pelikana i bijelih egreta, kormorana i dartera sa zmijskim vratovima, te golema jata divljih pataka različitih vrsta.

Vrućina je brzo rasla i odražavala se od površine vode, pa su se dva bijelca uskoro znojila kroz košulje. Mjestimice je voda bila duboka svega nekoliko inča i morali su izići van i vući čamac do sljedeće lagune ili kanala. Blato je bilo crno pod ugaženom trskom, duboko do koljena, i smrdjelo je.

Na plićim mjestima slonova stopala su ostavila duboke kružne kratere ispunjene vodom. Trag starog slona vodio ih je sve dublje u močvaru, ali tješilo ih je brzo kretanje čamca kroz lagune i kanale. Sean je jednom zamijenio Pumulu na krmi, ali ovaj je uskoro ponovno uzeo kolac, iznerviran njegovim nespretnim zamascima.

Na dnu čamca bilo je mjesta dovoljno da se ispruži samo jedan čovjek. Riccardo je spavao u njemu te noći, dok su ostali sjedili do struka u blatu naslonjeni na čamac i odmarali se, koliko su im to već dozvoljavali oblaci komaraca.

Rano sljedećeg jutra, kad je Sean ustao iz blata, otkrio je da su mu bosc noge pune crnih pijavica. Odvratni crvi bili su pričvršćeni za njegovu kožu, natekli od krvi koju su isisali iz njega. Upotrijebio je malo od njihove dragocjene zalihe soli da ih se riješi. Kad bi ih otrgnuo, to bi ostavilo rane na koži u koje su pijavice ubrizgale tvar protiv grušanja krvi, i one bi nastavile krvariti i vjerojatno se inficirale. Ali, malo soli na svaku pijavicu bilo je dovoljno da se počnu uvijati u agoniji i otpadnu, ostavivši zatvorenu ranu na koži.

Kad je skinuo hlače, otkrio je da su upuzile i između njegovih butina i visjele poput grozda s genitalija. Tresao se od gađenja dok ih je skidao, a Riccardo je iz svojeg sigurnog čamca promatrao sa zanimanjem, zadirkujući ga.

«Hej, Sean, ovo ti je sigurno prvi put da ti smeta da te netko dolje grize!»

Sean je zabio kraj kolca u blato i smirio čamac, a Matatu se popeo na njega poput majmuna i pogledao naprijed. Kad se spustio, reče Seanu: «Mogu vidjeti otoke. Vrlo smo blizu. Bit ćemo tamo prije podneva, a ako nas Tukutela nije čuo, bit će na jednom od njih.»

Sean je znao iz svojih letova i proučavanja karte da otoci formiraju lanac između močvara i glavnog kanala Zambezija. Vukli su čamac kroz plićake; Sean gaje potezao najlonskim uzetom vezanim za pramac, dok su Pumula i Matatu gurali krmu. Kad se Riccardo ponudio za pomoć, Sean mu reče: «Voziš se besplatno, Capo, želim da se lijepo odmoriš kako ne bi imao opravdanja ako zabrljaš s Tukutelom.»

Konačno je ugledao vrhove palma koje su se uzdizale iznad papirusa, i voda se naglo produbila, sve do njegove brade. Izvukao se van i svi su ušli u čamac. Pumula ih je doveo do prvog otoka. Vegetacija je bila tako gusta da je visjela iznad vode i morali su se probijati do obale.

Zemlja je bila siva i pješćana, milijun puta poplavljena, ali bilo je dobro imati suho tlo pod nogama. Sean je raširio vlažnu odjeću i opremu dok je Matatu otišao obići otok. Voda je kuhala u lončiću kad se vratio.

«Da», klimne Seanu. «Prošao je ovuda rano jučer, dok smo izlazili iz sela, ali sada se smirio. Mir rijeke ga je obuzeo, i tiho se hrani. Otišao je s otoka u zoru.»

«Kojim putem?», upita Sean, a Matatu pokaže rukom.

«U blizini je drugi veliki otok.»

«Pogledajmo.»

Sean natoči šalicu čaja Riccardo i ostavi ga s Pumulom, dok su on i Matatu obilazili sjevernu obalu, forsirajući prolaz kroz gusto raslinje dok nisu stigli do podnožja najvišeg drveta na otoku i popeli se na njegov vrh.

Sean se smjesti u rašlje drveta, otkine nekoliko grančica s lišćem koje su mu zaklanjale pogled i pogleda pusti krajolik.

Bio je šezdeset stopa iznad otoka i mogao je vidjeti maglovito obzorje. Zambezi je tekao iza otoka. Njegove vode bile su neprozirno staklastozelene i tako široke da je udaljenost smanjila veliko drveće koje je raslo na drugoj obali na tamnu traku koja je odvajala vodu od visokih kumulusa koji su lebdjeli na plavome afričkom nebu.

Rijeka je tekla tako brzo da je njena površina bila puna virova i suprotnih struja. Plutajući tepisi močvarne trave su bili otkinuti i plovili su nizvodno, naizgled čvrsti kao i otok ispod njih. Sean pomisli na prelazak preko rijeke u krhkom čamcu. Trebao bi im više od jednog prelaska da bi svi prešli prijeko i on odustane od te ideje. Postojao je samo jedan izlaz, i to natrag odakle su došli.

Obratio je pozornost na lanac otoka koji su stajali poput stražara između rijeke i močvara. Najbliži otok u lancu bio je udaljen tristo metara; kanal je bio zakrčen trskom, vodenim hijacintima i ljiljanima. Cvatovi vodenih ljiljana bili su točke električnoplavog na zelenoj vodi, a Sean je mogao osjetiti njihov miris čak i visoko iznad zemlje.

On podigne dalekozor i pregleda kanal i najbližu obalu otoka, jer čak i veliki slon ne bi se vidio u tako golemom krajoliku zemlje i vode. Njegovi živci iznenada poskoče kad je vidio kretanje u trski i sjaj vlažne kože na suncu. Njegovo uzbuđenje odmah splasne, popraćeno razočaranjem kad je vidio široku izobličenu glavu nilskog konja kako izlazi iz vode.

Dalekozorom je mogao vidjeti njegove ružičaste svinjske oči i dlake u tankim ušima. Nilski konj zalepršao je njima poput ptičjih krila, otresajući kapi vode koje su blještile poput dijamanta formirajući aureolu oko njegove glave. Koračao je kroz blato, prelazeći iz jedne lagune u drugu, pauzirajući samo da bi izbacio mlaz tekućeg izmeta koji je širio mahanjem svojeg kratkog repa. Snaga mlaza savijala je trsku iza debele životinje.

Sean je s olakšanjem gledao životinju kako se kreće i roni u laguni. Truli trup čamca ne bi bio nikakva zaštita od tih snažnih zakrivljenih kljova u golemim raljama.

Konačno, Sean pogleda Matatua u rašljama kraj sebe, a mali Ndorobo zavrti glavom.

«On je otišao, pa moramo i mi.»

Sišli su na zemlju i pošli do Riccarda. Dobar san ga je okrijepio. Bio je na nogama, nestrpljiv i spreman za lov, kao nekada.

«Ima li što?», upita on.

«Ne.» Sean zavrti glavom. «Ali Matatu smatra da smo blizu. Od sada, potpuna tišina.»

Dok su natovarivali čamac, Sean popije šalicu vrućeg čaja i nabaca pijesak na vatru.

Doplovili su kanalom do sljedećeg otoka, i Sean se ponovno popeo na drvo dok je Matatu pretraživao gustiš kako bi ponovno našao slonov trag. Vratio se nakon petnaest minuta, i Sean siđe s drveta.

«Otišao je», šapne Matatu. «Ali, vjetar je loš.»

Izgledao je ozbiljan, i izvadi vrećicu s pepelom iz svoje pregače. Baci malo praha radi demonstracije.

«Vidi kako se okreće i mijenja kao raspoloženje kurve iz Shangane.»

Sean klimne i skine košulju prije no što su prešli na sljedeći otok. Gol do struka, mogao je odmah osjetiti najmanje promjene u vjetru na svojoj osjetljivoj koži.

Na sljedećem otoku otkrili su gdje je Tukatela izišao iz vode na obalu; blato kojim je prošao bilo je vlažno. Matatu zadrhti od uzbuđenja poput lovačkog psa koji prvi put osjeti miris ptice.

Izišli su iz čamca i krenuli polako naprijed, osjećajući put kroz gusto grmlje, zahvalni što vjetrić klepeće plodovima palma i pokriva zvuke njihova prolaska. Našli su mjesto gdje je stari slon stresao orahe s jedne palme i nagurao ih u usta bez žvakanja.

«Da potrčimo?», šapne Sean, bojeći se da će ih slon čuti, ali Matatu ga uvjeri odmahnuvši glavom i pokaže zelene grančice koje je slon ogulio i razbacao po putu. Svježe grane još se

nisu potpuno osušile, a trag ih je vodio vijugavo preko otoka i ponovno uronio u kanal na drugoj strani. Poslali su Pumulu da doveze čamac do njih, a kad je stigao, ukrcali su Riccarda i gurnuli ga, hodajući kraj njega, krećući se kradom i tiho do sljedećeg otoka.

Tamo su našli gomilu izmeta, spužvastog i mekog od trske i hijacinta koje je slon pojeo, a pokraj toga bio je trag mlaza urina kao da se netko vrtlarskim crijevom igrao na zemlji. Bilo je još tako vlažno da je Sean uzeo šaku zemlje i zgnječio je u loptu. Gomila izmeta imala je suhu koricu, ali kad je Matatu gurnuo nogu unutra, bila je vlažna kao kaša, i on s oduševljenjem zaključio da je još topla.

«Blizu, vrlo blizu!», šapne on uzbuđeno.

Sean instinktivno posegne za metcima u pojasu i zamijeni ih u svojoj dvocijevki, pazeći da priguši zvuk zatvarača.

Riccardo prepozna gestu, vidio ju je mnogo puta prije i naceri se uzbuđeno, te počne otvarati i zatvarati kočnicu na svojoj pušci. Šuljali su se naprijed u liniji, ali razočaranje ih ponovno shrva kad ih je trag preveo preko otoka i ponovno ušao u polje papirusa.

Stajali su gledajući trsku, mjesto na kojem je Tukutela zgnječio stabljike i prošao kroz njih. Jedna od stabljika polako se počela uspravljati u svoj izvorni položaj. Slon je bio svega nekoliko minuta ispred njih. Stajali su ukočeno, naprežući se da čuju nešto u hujanju vjetra i šumu papirusa.

Zatim začuju duboku tutnjavu poput ljetne oluje u daljini, zvuk koji slon proizvodi u grlu kad je zadovoljan i miran. To je zvuk koji se prenosi mnogo dalje no što bi se moglo pretpostaviti, ali Sean je ipak znao da slon nije dalje od stotinjak jarda ispred njih, i stavi ruku na Riccardovu, polako ga privukavši sebi.

«Moramo paziti na vjetar», počne on šaptom, i oni začuju kako surla uvlači vodu i pljuska je preko ramena kako bi se slon rashladio. Vidjeli su nakratko vrh surle kad ju je podigao visoko iznad trske.

Uzbuđenje je bilo toliko da Sean osjeti kako mu se grlo stišće i suši; njegov šapat bio je promukao:

«Natrag!»

On da signal rukom Matatuu koji odmah poslušao i oni se povuku, korak po korak. Sean je vodio Riccarda za ruku. Kad su stigli do grmlja, Riccardo reče bijesno šapćući: «Zašto, pa tako smo blizu?»

«Preblizu», reče mu Sean mrko.

«Bez šanse da pogodimo u papirusu. Kad bi se vjetar promijenio samo nekoliko stupnjeva, sve bi bilo gotovo i prije početka. Moramo ga pustiti na drugi otok prije no što se možemo približiti.»

On povede Riccarda brže, a zatim stane ispod grana visoke smokve daviteljke.

«Pogledajmo», naredi on. Naslonili su puške na drvo, a Sean pomogne Riccardu da se popne na prvu granu, pa zatim krene za

njim dok se ovaj uspinjao. Blizu vrha smokve našli su sigurno uporište i Sean umiri Riccarda s rukom na ramenu. Obojica se zagledaju u trsku. Odmah su ga vidjeli. Tukutelina leđa dizala su se iznad trske. Bila su vlažna i crna poput ugljena od vode iz surle. Kralježnica je bila zakrivljena i jasno vidljiva ispod grube naborane kože. Gledao je od njih, a goleme uši lijeno su mu lepršale, razderanih rubova. Debele žile uvijale su se poput gnijezda zmija ispod mekše kože ušju.

Red od četiri egreta bio mu je na leđima, uzduž kralježnice, briljantno bijelih na suncu, sa žutim kljunovima, i sjedili su pogrbljeno, ali pozorno, stražari koji će upozoriti starog slona na prvi znak opasnosti.

Dok je bio u vodi, nije bilo načina da mu se približe, a bio je udaljen više od tristo jarda, daleko od djelotvornog dometa pušaka. Tako su ga gledali s drveta dok je polako i veličanstveno prelazio kanal prema sljedećem otoku.

Kad je stigao do najdubljeg dijela otvorene vode, potpuno je zaronio; jedino surla mu je bila iznad površine vode, uvijajući se poput glave morske zmije. Izišao je na drugoj strani kanala dok se voda slijevala niz njegove velike bokove.

Stojeći zajedno na grani smokve, Sean i Riccardo uživali su u ovom vrhuncu njihova lovačkog iskustva. Nikada više neće biti takvog slona. Niti jedan čovjek više neće vidjeti takvu životinju. Bio je njihov. Činilo im se da cijele živote čekaju ovaj trenutak. Lovačka strast zasjenila je sve druge osjećaje, čineći sve ostalo u životima dosadnim i bezukusnim. Ovdje je bilo nešto izvorno, iz samih bunara duša i djelovalo je na njih kao veličanstvena glazba.

Stari slon podigne glavu i okrene je na tren, pružajući im kratki pogled na svoje kljove, a oni se nesvjesno pomaknu, pod utjecajem tih dugih savršenih zuba, kao da su djela Michelangela ili tijelo lijepe žene. U tom trenutku u njihovom svemiru nije postojalo ništa drugo. Bili su savršeno usklađeni, veza njihova prijateljstva i zajedničkog cilja ih je obuhvaćala.

«Prekrasan je!», šapne Riccardo.

Sean nije odgovorio, jer nije imao što dodati.

Promatrali su kako stari slon stiže do otoka i diže se iz vode, penje na nisku obalu i zastaje na trenutak, visok i snažan, sjajno vlažan

I

na suncu, prije no što će ući u grmlje koje će progutati njegovo veliko tijelo. Egreti su poletjeli s njegovih leđa i dignuli se na vjetru. Sean lupne Riccarda po ramenu i strese se kao da se budi iz sna.

«Prijeći ćemo čamcem», šapne Sean i pošalje Pumulu po plovilo.

Sjedili su na dnu čamca dovoljno nisko da im se glave ne vide iznad vrhova trske i kretali se uskim vratom močvare potežući stabljike papirusa. Nečujno su klizili kroz trsku, a lagani povjetarac bio je stalan. Sean ga je osjećao na golim ramenima.

Stigli su do obale i Sean pomogne Riccardu da iziđe iz čamca, te ga povuku na obalu, pazeći da ne proizvedu niti jedan zvuk.

«Provjeri pušku», šapne Sean i Riccardo pogleda u spremnik, vidjevši sjajne mjedene metke. Sean klimne s odobravanjem i Riccardo zatvori spremnik. Krenuli su naprijed.

Morali su se kretati u liniji, prateći put koji im je slon otvorio u neprohodnom raslinju. Matatu ih je vodio polako, korak po korak, i stalno su zastajkiivali kako bi osluškivali okolinu.

Iznenada se začuje glasni prasak u grmlju ispred njih i oni ugledaju kako se grane njišu i tresu. Riccardo podigne Rigby, ali Sean ga zaustavi, uhvativši ga za ruku i gurnuvši cijev prema dolje.

Stajali su ukočeno, gledajući naprijed, dok su im srca udarala; slušali su starog slona kako jede. Na samo trideset koraka od njih slon je trgao grane, mašući ušima u laganom ritmu, tutnjeći zadovoljno; nisu mogli vidjeti niti mali komadić sive kože.

Sean je još držao Riccardovu ruku, i sad ga povuče naprijed. Korak po korak, prolazili su kroz zeleno lišće, lozu i granje. Deset koraka, a tada Sean stane. On pusti Riccarda naprijed gurnuvši ga, te pokaže preko njegovog ramena.

Nekoliko dugih sekunda Riccardo nije mogao vidjeti detalje u grmlju i sjenama. Zatim slon ponovno mahne ušima i Riccardo mu vidje oko kroz rupu u vegetaciji. Bilo je to malo reumatozno oko, s tamnim plavetnilom koje je ukazivalo na starost, a suze su se cijedile niz njegov obraz, dajući mu izgled velike mudrosti i beskonačne tuge.

Tuga je bila zarazna, obuhvatila je Riccarda u crnom valu, opteretila mu dušu, pretvarajući njegovu lovačku strast u razornu žalost i žaljenje za vlastitim životom koji se bližio kraju.

Nije podigao

I

pušku. Slon trepne okom, a trepavice su bile duge i guste; oko pogleda ravno u Riccarda, prodrijevši mu ravno u dušu, naizgled žaleći s njim, dok je on žalio starog slona. Riccardo

nije shvaćao da je zla stvar u njegovom mozgu još jednom iskrivila stvarnost, znao je samo da je tuga u njemu neizdrživa poput crnog zaborava smrti.

Osjeti kako ga Sean lupka između lopatica, sakrivajući od slona čak i taj sitni pokret. Bila je to hitna naredba da puca, ali Riccardo kao da je napustio svoje tijelo i lebdio iznad njega, gledajući sebe, promatrajući čovjeka i životinju sa smrću u sebi i smrću svuda oko sebe, i tragedija ga zahvati takvom snagom da se nije mogao kretati.

Sean ga ponovno lupne. Slon je bio na petnaest koraka, savršeno miran, siva sjena u grmlju. Znao je da je Tukutelina iznenadna mirnoća odgovor starog slona na predosjećaj opasnosti. Stajat će tako još samo nekoliko sekunda, a zatim nestati u raslinju.

Želio je zgrabiti Riccarda za rame i protresti ga, viknuti: «Pucaj, čovječe, pucaj!» Ali, bio je bespomoćan, jer najmanji pokret ili zvuk bi uznemirili i potjerali slona.

Zatim se dogodilo ono što je Sean i predvidio. Činilo se da je Tukutela odvučen, nestao je u oblaku sivog dima. Bilo je nemoguće da se tako golema životinja kreće tako brzo i tiho u takvom grmlju, ali on je nestao.

Sean zgrabi Riccardovu ruku i povuče ga za sobom, vukući ga za nestalim slonom. Lice mu je bilo zgrčeno od bijesa koji mu je ispunjavao grudi, tako da je otežano disao. Želio je ispucati bijes na Riccardu. Riskirao je život kako bi ovaj uhvatio svoju životinju, a čovjek nije niti podigao pušku.

Sean potrči naprijed, divlje stižući Riccardovu ruku, vukući ga kroz gusto grmlje i trnje, neosjetljiv na neugodu. Bio je siguran da će Tukutela pokušati stići do sljedećeg otoka i nadao se da će ponovno dobiti priliku kad prođe otvoreni kanal. Prisilit će Riccarda da puca, makar i na daljinu, u nadi da će osakatiti i usporiti slona, kako bi ga Sean slijedio i dokrajčio.

Iza njega Matatu vrisne nešto nerazumljivo, upozorenje, možda poziv u pomoć, i Sean stane, osluškujući. Događalo se nešto potpuno neočekivano, za što nije bio spreman.

Čuo je iznenadan prasak u grmlju, a zatim divlje trubljenje

razbješnjelog slona, ali zvuk je bio iza njega, nije dolazio s mjesta gdje je nestao Tukutela.

Jedan trenutak Sean nije razumio, a zatim shvati što se događa i osjeti trnce na leđima.

Tukutela je učinio nešto što još nikada nije učinio niti jedan slon. Stari slon nije pobjegao, već ih zaokružio kako bi uhvatio njihov miris. Sean je osjetio kako mu vjetar dira gola leđa, poput izdajničkog ljubavnika, noseći njegov miris do slona koji je jurio prema njemu kroz gusto grmlje.

«Matatu!», vikne Sean.

«Bježi! Bježi okomito na vjetar!» Gurne Riccardo grubo na stablo tikovine.

«Popni se», zareži na njega. Niske grane bile su dostupne, i Sean ga ostavi potrcavši natrag da zaštiti Matatua.

Jurio je kroz grmlje, skačući preko srušenih debala s puškom na grudima, a šuma je zvonila ljutitim slonovim urlicima.

Brzo se približavao, poput lavine sivog kamenja. Tukutela se kotrljao kroz šumu, rušeći manje drveće koje mu je bilo na putu, tražeći zli kiseli miris ljudi, slijedeći ga kako bi još jednom mogao ispoljiti nakupljenu mržnju svojeg dugog života.

Iznenada, Matatu izjuri iz grmlja samo nekoliko koraka od Seana. Uz Seana bi se suprotstavio svakoj opasnosti, i sada ga je instinkt doveo natrag do svojeg gazde, umjesto da pobjegne okomito na vjetar kao Pumula.

Kad ga je vidio, Sean promijeni smjer, signalizirajući mu da ga slijedi. Otrči stotinu koraka na jednu stranu, okomito na vjetar, pokušavajući sakriti svoj miris.

Stane i čučne s Matatuom pokraj sebe. Njegova taktika bila je uspješna, a i Pumula je vjerojatno izmakao slonu. Tukutela je na trenutak izgubio njihov miris. Šuma je bila potpuno mirna, a tišina toliko intenzivna da je Sean mogao čuti vlastiti puls u glavi. Osjećao je da im je stari slon vrlo blizu, miran kao i oni, slušajući svojim raširenim ušima, sa surlom koja je tražila mirise. Nikada nije bilo takvog slona, pomisli on, koji bi aktivno progonio svoje lovce.

Koliko puta je bio lovljen, pitao se Sean, koliko puta ga je čovjek povrijedio da napada tako divlje na prvi znak njegove prisutnosti?.

«Tukutela, Ljutiti, sada znam zašto su ti dali to ime.»

Zatim začuje zvuk u šumi, jedan koji nije očekivao, ljudski glas, glasan, i trebalo mu je nekoliko trenutaka dok nije shvatio da je to Riccardo Monterro.

«Tukutela, mi smo braća!», zvaog je slona.

«Mi smo sve što je ostalo iz drugog razdoblja. Naša sudbina je povezana. Ne mogu te ubiti!» Slon ga je čuo i ponovno zatrubi, tako glasno i visoko da im je kidao bubnjiće. Tukutela navali na zvuk ljudskog glasa, poput sivog tenka. Zaleti se kroz grmlje, ravno prema glasu, i nakon pedeset jarda miris čovjeka odvratani i izazovani, ponovno ispuni njegovu glavu; on krene prema izvoru mirisa.

Riccardo Monterro nije se pokušao popeti na stablo tikovine gdje ga je Sean ostavio, jednostavno se naslonio na njega i zatvorio oči. Bol u glavi pogodila ga je iznenada poput udara sjekire i oslijepila ga, ispunjavajući njegov vidokrug bljeskovima; kroz bol je čuo trubljenje starog slona i zvuk ga ispuni žaljenjem i očajem.

Ispusti Rigbv iz ruku i puška padne na zemlju pred njegovim nogama. Posegnuo je praznim rukama i slijepo zatetura da susretne slona, želeći na neki očajnički način smiriti životinju i ispričati joj se, zovući je. «Ne želim ti zlo, mi smo braća.» Ispred njega se razmakne grmlje i Tukutela navali poput padajuće granitne stijene.

Sean je dotrčao do mjesta gdje je ostavio Riccarda, saginjući se ispod grana i preskačući prepreke na putu, te začuje strašni juriš slona i glas čovjeka ispred njega.

«Ovdje!», vrisne.

«Ovdje, Tukutela! Dođi, dođi ovamo!» Pokušavao je navući slona na sebe, ali znao je da je to uzaludno. Tukutela se fiksirao na svoju žrtvu i ništa ga neće odvratiti. Njegov napad mogao je završiti samo smrću čovjeka.

Sredina Riccardovog vida se razbistri i on pogleda kroz otvor u svojoj glavi koji je bio okružen bijelim svjetlom i vatrenim kotačima. Vidio je golemu Tukutelinu glavu kako izlazi iz zelene šume iznad njega i duge kljove se nađu nad njim poput greda krova koji se ruši.

U tom trenutku, slon je oživotvorivao sve tisuće životinja i ptica koje je Riccardo ubio u svojem lovačkom životu. Imao je nejasnu ideju da su kljove i duga surla iznad njega simboli nekog

polureligioznog blagoslova koji će ga odriješiti grijeha te otkupiti krv koju je prolio i živote koje je uništio. On podigne obje ruke prema njima, radosno i zahvalno i sjeti se fraze iz vjeronauka.

«Oprosti mi, Oče, jer grijehio sam», vikne on.

Sean vidje kako slonova glava izlazi iz gustiša ispred njega. Gledala je u suprotnom smjeru s podignutim ušima. Čuo je Riccardov glas, iako nije mogao razumjeti riječi, te shvati da je ovaj sigurno točno ispod slonovih kljova i surle.

Sean se naglo zaustavi u jednom koraku i podigne svoju pušku. Bio je to najteži kut za pogodak u mozak, jer je rame skrivalo kralježnicu.

Meta nije bila veća od zrele jabuke i nije bilo indikacija gdje točno leži mozak u velikoj koščanoj kutiji lubanje. Morao je vjerovati iskustvu i vlastitom instinktu. Na trenutak se činilo da preko nišana puške može vidjeti u lubanju, gdje je mozak sijao poput krijesnice u koščatim dubinama.

Bez svjesnog napora, njegov prst se stisne na okidaču dok je vrh nišana pokrивao to sjajno mjesto. Metak prođe kroz spužvastu kost kao kroz zrak i presiječe mozak starog slona koji nije osjetio ništa. Njegov prijelaz iz bijesnog života u smrt bio je trenutačan, i noge popuste pod njime. Padne na grudi uz udarac koji je protresao zemlju i otresao mrtvo lišće s grana iznad njega. Oblak blijede prašine podigne se oko njegovog masivnog lesa i glava mu padne naprijed.

Njegova desna kljova zabode se u tijelo Riccarda Monterra, ušavši mu u trbuh šaku ispod sternuma njegovoga grudnog koša, prošavši kroz njega na razini bubrega i izišavši kroz kralježnicu na mjestu njena spoja sa zdjelicom.

Kljova koju je Riccardo toliko želio i riskirao za nju život i bogatstvo sada gaje pribila o zemlju, poput kitolovčeva harpuna. On je pogleda s iznenađenjem.

Nije bilo bola, nikakvog osjećaja u donjem dijelu njegovog tijela, koje je bilo ubijeno oko slonove surle, čak niti u glavi. Njegov vidje na trenutak bio jasan kao daje sve što je gledao bilo osvjetljeno briljantnim svjetlom, a zatim počne nestajati u tami koja se spuštala oko njega. Prije no što ga je mrak potpuno obavio, ugleda Seanovo lice iznad sebe, i začuje glas koji kao da je padao u bezdan.

«Capo, Capo», odjekivalo mu je u ušima, te načini ogroman napor i reče: «Ona te voli. Čuvaj moju djevojčicu.» Zatim ga proguta tama i više nikada nije vidio niti čuo ništa.

Seanov prvi impuls bio je osloboditi tijelo Riccarda Monterra. On povuče kljovu koja ga je probola, ali bila je tako debela da je nije mogao uhvatiti, a Riccardova krv je curila iz strašne rane. Prekrila je Seanove ruke tako da je ostavljao ljepljive otiske na slonovači.

Zatim shvati uzaludnost njegovih napora i odmakne se. Puna težina Tukatelinog golemog tijela i glave počivala je na tim kljovama. Nakon što je probio Riccardov torzo, vrh se zabio duboko u pješčanu zemlju. Trebat će im pola dana da oslobode tijelo.

Čovjek i životinja bili su spojeni u smrti, i Sean iznenada shvati koliko je to odgovarajuće. Ostavio bi ih tako.

Iz šume su se pojavili Matatu i Pumula, te stali kraj njega, gledajući krvavi spektakl.

«Idite», naredi Sean. «Čekajte me kod čamca.»

«A slonovača?», upita Pumula.

«Idite!», ponovi Sean i oni se povuku, čuvši ton njegova glasa.

Riccardove oči bile su širom otvorene. Sean ih zatvori blagim pokretom palca i odveže pamučni šal s njegova vrata, omotavši ga oko čeljusti da se ne otvore. Čak i u smrti, Riccardo Monterro je bio lijep čovjek. Sean se nasloni na slonovu glavu i počne proučavati čovjekovo lice.

«Dogodilo se u pravi čas, Capo. Prije no što te bolest pretvori u biljku. Dok si još u snazi, kao što i doliči čovjeku poput tebe. Sretan sam što nisi umro u posranim plahtama. Samo se molim da i ja budem toliko sretan.»

Sean stavi šaku na jednu od kljova i pomiluje je. Imala je teksturu zada.

«Ostavit ćemo ti ih, Capo», reče on. «Ove kljove će ti biti spomenik. Bog zna da si ih platio.»

Uspravi se i krene za Riccardovim tragom natrag u šumu dok nije našao Rigby u mrtvom lišću. Donese pušku i stavi je u Riccardovo naručje.

«Ratnik bi trebao biti zakopan sa svojim oružjem»,

promrmlja on; ipak, nešto je nedostajalo. Nije mogao otići i tako ostaviti Riccarda. Nije ga mogao ostaviti izloženog nemilosrdnom suncu. Mora ga pristojno pokriti.

Sjeti se legenda o ovom slonu i načina na koji se rješavao mrtvih. Izvuče veliki nož iz korica u pojasu i okrene se prema najbližem zelenom grmu.

Odreže lisnatu granu i pokrije Riccardovo lice.

«Da», promrmlja. «To je u redu, tako treba.»

Radeći brzo, rezao je grane i pokrio Riccardov leš i glavu starog slona zelenim lišćem.

Konačno, stane i uzme 577 u naručje, spreman za pokret.

«Bez žaljenja, Capo», reče on. «Imao si dobar život sve do kraja. Idi u miru, stari prijatelju.»

Okrene se i krene prema čamcu.

Trska je lagano češala trup čamca dok je Pumula gurao kolac. Nitko nije govorio.

Sean je sjedio u sredini, s bradom na dlanu. Osjećao se tupo, ispražnjen od svih osjećaja osim tuge. Bio je to kao povratak iz akcije u ratu kada su svi ljudi bili tihi i tužni.

Pogleda svoju desnu ruku u krilu i vidje male polumjesece tamnocrvenog pod noktima.

«Capova krv», pomisli i stavi ruku u vodu, pustivši da ispere mrlje.

Lov se ponovno odigravao u njegovom umu, kao bezvučni film. Sve je vidio vrlo živo, od prvog pogleda na starog slona do trenutka kad je dojurio i našao Riccarda Monterra probodenog pod velikom sivom glavom.

Tada prvi put začuje zvuk. Riccardov glas odjekne u njegovoj glavi, slab i nejak, brzo nestajući.

«Ona te voli», rekao je, a ostalo se nije razumjelo.

«Ona te voli.» Beznačajne riječi umirućeg čovjeka, lutanje bolesnog mozga. Riccardo je možda mislio na neku od stotina žena koje su mu ispunjavale život.

Sean izvadi ruku iz vode. Bila je čista, krv se isprala.

«Ona te voli.» Možda je pokušavao reći Seanu za jednu određenu ženu.

On odvrti pogled od mokrih ruku i pogleda naprijed. Bila mu je u umu zadnjih dana, uvijek na rubu svjesnosti, ali prisutna u neočekivanim trenucima. Često bi se, kad bi mislio o velikom slonu, nasmiješio zbog nečega što je rekla. Ovog jutra tijekom konačne faze lova, posegnuo je iz čamca i ubrao vodeni ljiljan. Prinio ga je licu i pomirisao, osjećajući svilenkasti dodir latica na usnama i misleći na Claudiju Monterro.

Sada je gledao ispred sebe i prvi put si priznao koliko ju je želio vidjeti. Činilo mu se da je ona jedino što može ublažiti njegovu tugu za Riccardom. Pomisli na zvuk njenog glasa i način na koji drži glavu kad ga izaziva. Nasmiješi se na svijetle mrlje ljutnje koje je vidio u njenim očima i način na koji je pućila usne kad je htjela spriječiti da se nasmije nekoj od njegovih šala.

Mislio je o načinu na koji je hodala i njenom tijelu u njegovom naručju kad ju je nosio, sjećajući se njene kože, poput latica vodenog ljiljana.

«Potpuno smo neodgovarajući jedno drugom», nasmiješi se, a melankolija popusti svoj stisak.

«Ako je Capo govorio o njoj, sigurno je poludio.» Ali njegovo očekivanje bilo je pojačano.

Pogleda nebo. Sunce je zašlo. Uskoro će biti mrak. Dok je gledao, Venera se iznenadno pojavila i zasjala nisko na zapadu. Jedna za drugom zvijezde su je slijedile pojavljujući se na tamnom platnu noći točnim redoslijedom, prema veličini.

Sean pogleda zvijezde i pomisli na Claudiju, pitajući se zašto kod njega budi tako suprotne osjećaje. Uspoređi je s nekim drugim ženama koje je znao i shvati kako su plitka bila ta iskustva. Čak i njegov brak bio je beznačajan, divlji impuls zasnovan na jednostavnoj požudi. Bio je brzo konzumiran, zadovoljen i završen, katastrofalna greška koju nije ponovio. Mogao se samo blijedo sjećati kako je izgledala njegova bivša žena.

Pomisli na Claudiju i shvati s malim šokom da je njena slika tako jasna u njegovom umu da je mogao prebrojiti trepavice oko tih velikih medenosmeđih očiju i sitne bore od smijeha oko usta. Iznenada je žarko želio ponovno biti s njom, i priznavši tu činjenicu, počne brinuti.

«Bio sam lud kad sam ju ostavio samu», pomisli on, i dok je

gledao u mračnu močvaru, počele su ga progoniti mračne mogućnosti i stvari koje su joj se mogle dogoditi.

«Job je s njom», pokuša se utješiti.

«Ali, trebao sam ostati s njom i poslati Joba s Capom.» Znao je da to nije bilo moguće, ali ipak se nervirao.

Osjeti kako se čamac trznuo ispod njega kad se Pumula nasloni ona kolac, tražeći dozvolu da stanu.

«Ja ću gurati neko vrijeme», reče Sean.

«Idemo dok ne stignemo do sela.»

Kad su se Pumula i Matatu skvrčili na dnu, Sean je stao na krmu i počeo monotono gurati kolac. Upravljaio je prema zvijezdama, krećući se sigurno prema jugu.

Stabljike papirusa blago su šuštale na trupu u ritmu s njegovim guranjem, i uskoro rad postane repetitivan i automatski, pa je mogao pustiti umu da odluta, a sva lutanja završavala su na Claudiji Monterro.

Mislio je na njenu tugu, kako će ju ovo razoriti, iako je očekivala očevu smrt. Tražio je riječi kojima će joj reći što se dogodilo i utješiti ju. Ona je znala za njegove osjećaje prema njenom ocu i prijateljstvu koje su razvili u lovačkim pohodima. Znala je koliko su se međusobno cijenili.

«Ja sam prava osoba da joj pomogne da prevlada prvu tugu. Znao sam ga vrlo dobro. Pomoći ću joj da se sjeti svega dobrog u njemu.»

Trebao se užasavati donošenja loših vijesti, ali umjesto toga shvati da jedva čeka preuzeti ulogu njenog tješitelja i zaštitnika.

«Možda ćemo moći skinuti maske antagonizma koje smo navukli. Umjesto naglašavanja naših razlika, možda ćemo moći istražiti sličnosti.» Otkrije kako je ubrzao guranje i prisili se da uspori.

«Nećeš izdržati cijelu noć ovim tempom», pomisli, ali njegova želja da bude s njom držala ga je dugo nakon što je umor zahtijevao zaustavljanje.

Prolazio je sat za satom, dok se Pumula nije probudio i došao mu u pomoć, ali Sean je spavao kratko i vratio se na krmu kad je dolazak dana pretvorio istočno nebo u rubin i limun, a vodene ptice poletjele iznad njihovih glava, s krilima koja su tiho šuštalala.

Dva sata kasnije, Sean pošalje Matatua da se popne po kolcu, i nije stigao do vrha, kad je pokazao prema naprijed. Međutim, bilo je rano poslijepodne kad je pramac čamca prošao kroz zadnje polje papirusa i udario u obalu kod spaljenog sela.

Sean skoči na suhu zemlju i krene kroz ruševine, pokušavajući ne potrčati.

«Job je trebao bolje stražariti», pomisli on ljutito. «Ako smo mi došli neprimijećeno», nije završio misao. Ispred je bio gustiš u kojem su sagradili Claudijin zaklon i Sean naglo stane.

Bilo je previše tiho. Njegovo šesto čulo za opasnost ga upozori. Nešto nije bilo u redu. On se spusti brzo na zemlju i zakotrlja u zaklon s puškom ispred sebe.

Ležao je i slušao. Tišina je bila fizičko opterećenje. On ovlaži usne i proizvede zvuk frankolina, jedan od poziva Izviđača na okupljanje koji će Job prepoznati. Nije bio odgovora. Krene naprijed puzeći i ponovno stane. Nešto je svjetlucalo u travi pred njim. On podigne predmet i osjeti hladnoću u truhu.

Bila je to prazna čahura metka 7.62, ugravirana ćirilicom. Bio je to sovjetski metak za pušku AK. Sean pomiriši čahuru i osjeti barut. Pucao je nedavno. On se osvrne oko sebe i vidje druge čahure, dokaz žestoke pucnjave.

Digne se i potrči u cik-caku kako bi izbjegao pogodak skrivenog strijelca.

Stigavši do ruba gustiša, ponovno se baci na zemlju, zakotrljavši se. Odmah ugleda leš, ležao je potrbuške ispod niskog grmlja samo nekoliko jarda ispred njega. Bio je to crnac. Tijelo je bilo golo, odjeća je skinuta s njega.

«Job!» Ime mu se istrgne iz grla. On dopuzi naprijed dok nije bio pokraj tijela. Jedan metak je izišao iz čovjekovih leđa i muhe su hodale oko rane. Krv se osušila u crnu krastu i on osjeti zadah truljenja.

«Mrtav dvadeset četiri sata», procijeni i digne se na koljena. Više nije morao biti oprezan.

Polako podigne mrtvačevu glavu. Vrat je bio ukočen; on uzdahne s olakšanjem i pusti glavu. Čovjek je bio stranac.

«Job!», vikne on. «Claudia!» Bio je to očajnički krik i on potrči

naprijed do skloništa u kojem ju je ostavio. Bilo je napušteno. - «Job!» Okrene se divlje oko sebe. «Claudia!»

Drugo crno tijelo ležalo je na rubu čistine i on dotrči do njega. Bio je to još jedan stranac, mali mršavi čovjek s otrgnutim gornjim dijelom lubanje. I on je počeo smrdjeti, a truh mu se napuhao poput sjajnog crnog balona.

«Dva kopileta», reče Sean gorko. «Dobro gađanje, Job.»

Matatu je pratio Seana i provjerio sklonište. Počne hodati u krugovima, trčeći naprijed-natrag poput lovačkog psa koji je pronašao prepelicu. Sean i Pumula su stajali i gledali ga, ne mičući se da ne unište tragove.

Matatu se vrati nakon nekoliko minuta.

«To je ista skupina koja nas je pratila prije. Ima ih petnaest, opkolili su kolibu i navalili. Job je ubio dvojicu svojim bandukijem 3006.» On pruži Seanu prazne čahure.

«Bilo je mnogo borbe, ali uhvatili su ih.»

«Memsahib?» Sean se bojava odgovora.

«Ndio», odgovori Matatu na svahiliju.

«Da, odveli su i nju. Još šepa, ali odveli su ju, po jedan sa svake strane. Borila se cijelim putom. Job je povrijeđen, i Dedan. Možda su pretučeni, i mislim da su im ruke vezane.

«Hodaju nejednako.»

Matatu pokaže prema leševima. «Skinuli su svojim mrtvima odore i čizme i banduki i onda se vratili.» Pokaže uzduž grebena.

«Kada?», upita Sean.

«Jučer, rano. Možda su napali logor u zoru.»

Sean mrko klimne, a u sebi je vikao: «Claudia, Bože, ako su te dirnuli, iščupat ću im utrobe.»

«Brza potjera», reče on glasno.

«Idemo.»

Pumula potrči natrag da uzme opremu i čuture iz čamca, a Sean je još namještao remene ranca kad je počeo trčati. Iscrpljenost od prethodne noći je nestala. Osjećao se snažnim, ljutim i neumornim.

Tijekom prve milje ustalili su se u trčećem koraku izviđačke skupine. Trag je još bio hladan i Sean je išao bez ikakvih osiguranja

od zasjede. Potpuno se pouzdao u Matatua da će vidjeti znake zamke ili mine koju bi razbojnici mogli postaviti da otežaju potjeru, ali osim toga, kretali su se u jednoj liniji brzinom maratonaca.

Claudijina slika plesala je ispred Seana i davala mu polet.

Petnaestorica, rekao je Matatu, i bit će u iskušenju zbog Claudijinog tijela. Još nije bilo znakova da su stali kako bi se zabavili s njom. Bez rezerve je prihvatio Matatuovu interpretaciju da su ušli u logor u zoru, osvojili ga na brzinu, spremni na žrtve, bez da ih sami nanesu. Činilo se da žele zarobljenike, a ne mrtvace. Osim nekoliko udaraca drškom puške, činilo se da su Job i Dedan nepovrijeđeni, ali on je brinuo za Claudiju.

Prisilili su je da hoda s povrijeđenom nogom. To će samo pogoršati stanje koljena i možda uzrokovati trajno oštećenje. Ako ih bude previše usporavala, postat će nestrpljivi i opasni. Sve ovisi o tome koliko im treba bijeli talac, vjerojatno kao sredstvo za cjenjkanje sa zapadnom vladom. Sve ovisi o tome tko su oni, Frelimo, Renamo ili neovisni razbojnici, i koliko su disciplinirani, tko im zapovijeda i kako je jak zapovjednikov autoritet, ali u svakom slučaju, Claudia je bila u strašnoj opasnosti.

Jesu li znali da su progonjeni? Sigurno su pročitali znakove prilikom ulaska u selo i znali su da tri čovjeka - ne, četiri, računajući Capoa - nedostaju. Odgovor je bio - da. Vjerojatno su očekivali potjeru. To će ih učiniti nervoznim.

Claudia neće mnogo pridonijeti vlastitoj sigurnosti. Mogao je zamisliti kako se svađa s njima, zahtijevajući svoja ljudska i legalna prava, odbijajući poslušati njihove naredbe. Unatoč svojoj brizi, nacerio se pomislivši na to. Vjerojatno su mislili da su uhvatili mačkicu, ali uskoro će shvatiti daje u njihovim rukama odrasla tigrica.

Njegov osmijeh izbljedi. Bio je siguran da će ona postupati prema njima upravo na način koji će najviše ugroziti njenu sigurnost i smanjiti izgleda za preživljavanjem. Ako je voda grupe slab čovjek, gurnut će ga do točke kad će morati dokazati svoj autoritet pred ljudima. Afričko

društvo bilo je patrijarhalno i neće trpjeti ženu koja odbija pokoriti se želji muškarca. Ako je to bila grupa koje je uništila selo, pokazali su svoju brutalnost.

«Samo jednom, pače, zatvori svoje lijepe usne», tiho je molio.

Ispred njega, Matatu je zastao u trku i načinio široku gestu, a Sean se zaustavi.

«Ovdje su se odmorili», Matatu pokaže na mjesto gdje je grupa sjedila u sjeni mladog mopane stabla.

U prašini su bili zgnječeni opušci crnih cigareta i Matatu pokaže na sirove rezove na stablu na mjestima gdje su odrezane grane. Manje grančice su bile odrezane i bačene. Lišće na njima je već uvelo, potvrđujući Matatovu procjenu vremena - jučer ujutro.

Rezanje grana na trenutak je zbunilo Seana, a tada mu Matatu objasni: «Sagradili su mushelu za ženu.» Sean klimne s olakšanjem. Claudia ih je usporavala, ali umjesto da je se riješe metkom u potiljak, sagradili su nosiljku od grana mopane drveta. To je bilo dobro i Seanova procjena Claudijinih izgleda za preživljavanje se promijenili. Vrijedila im je više no što je mislio.

Međutim, najhitnije razdoblje bilo je jučer navečer kada su odlučili ulogoriti se. Njeni čuvari imali su cijeli dan za promatranje, razvijanje mašte i prikupljanje hrabrosti. Sean otkrije da ne može podnijeti pomisao na to što joj se moglo dogoditi ako je vođa izgubio kontrolu nad ljudima.

«Dođi, Matatu», zareži on.

«Gubiš vrijeme.» Ako se to dogodilo, bilo je to prošle noći. Već je bilo kasno, ali svaka sekunda zakašnjenja mu je smetala.

Trag ih je odveo natrag na greben, prateći njihov vlastiti put preko suhe ravnice do juga. Bio je širok i vidljiv, petnaest ljudi i zarobljenici nisu pokušavali sakriti svoje tragove. Matatu ga je čitao, izjavivši kako su prisilili Dedana i Joba da nose nosiljku s Claudijom. Sean je bio sretan što su njih dvojica bili sposobni za to. Povrede koje su zadobili u borbi sigurno su bile površne, i bio je siguran da će Job učiniti sve da uspori njihovo kretanje i omogućiti Seanu da ih stigne.

Matatu uzvikne i pokaže znakove u mekoj zemlji gdje je Job pustio svoj kraj nosiljke i teatralno pao na ruke i koljena, ustavši tek nakon što su ga okružili i potjerali.

«Dobar momak», Sean izusti bez zaustavljanja. i «Ali, ne guraj ih predaleko.» Job je igrao osjetljivu igru.

Krećući se brzinom potjere, sustizali su nespretnu, sporu grupu tako brzo da se Sean počeo nadati da će ih stići prije noći.

«Bit će zanimljivo», razmišljao je.

«Nas trojica naoružani samo s 577 protiv petnaest bandita s automatskim puškama.»

Do sada nisu pronašli postavljene zamke. Uobičajena teroristička taktika bila je miniranje vlastitog traga i Sean je pokušavao shvatiti zašto to nisu učinili. Možda su to bili neobučeni razbojnici, ili su im nedostajale lake plastične mine, ili nisu bili svjesni potjere, ili su, što bi bilo najgore, planirali neko iznenađenje za kasnije.

«S time ćemo se nositi kad dođe vrijeme.»

Matatu ponovno zastane. «Prošle noći su zapalili vatru.» On pokaže ostatke logorske vatre i tragove na mjestima gdje su sjedili i jeli. Nekoliko crnih safari-mrava tražilo je ostatke hrane koje su prosuli, a bilo je i mnogo opušaka.

«Traži», naredi Sean.

«Job će nam pokušati ostaviti poruke.» Dok su Matatu i Pumula brzo, ali pažljivo pregledavali područje, Sean pogleda na sat: bila su 4 sata. Kretali su se više od tri sata i pred njima je bilo dovoljno vremena da ih uhvate prije mraka.

«Ovdje su spustili nosiljku», Matatu pokaže znakove na zemlji. «Ovdje je stajala.»

Sean prouči njene otiske, manje, ljepše i uže od otisaka čizama njenih čuvara. Šepala je, vukući palac.

«Jeste li nešto našli?», upita grubo. «Je li Job ostavio poruku?»

«Ništa.» Matatu zavrti glavom.

«U redu. Sada ćemo piti», naredi on i izvadi tablete soli iz torbe. Nije ih morao upozoravati na samokontrolu. Po tri gutljaja iz boce, i čvrsto su zatvorili čepove. Stajali su manje od pet minuta.

«Idemo», reče Sean.

Sat kasnije, otkrili su gdje su razbojnici prespavali noć. Činjenica da su nastavili hodati nakon jela, umjesto da zaspu kraj vatra, rekla je Seanu da su dobro obučeni.

«Traži opet», naredi Sean. Bilo koja informacija od Joba mogla je biti od velike vrijednosti.

«Ništa», ponovi Matatu nakon nekoliko minuta i Sean osjeti ubod razočaranja.

«U redu. Idemo dalje», naredi i htjede se okrenuti, kad ga zaustavi, i on se osvrne oko logora.

«Gdje je spavala žena?», upita.

«Tamo», pokaže Matatu. Netko, vjerojatno Job, je odrezao pregršt lišća i trave za njen madrac. Sean čučne pokraj njega i pažljivo ga pretraži tražeći poruke.

Nije bilo ničega. On podigne zadnje listove i počne ustajati. Bio je razočaran, snažno osjećajući da mu je ona nešto ostavila.

«Toliko o izvanosjetilnoj percepciji», promrmlja on i tada primijeti gumb napola zakopan u prašini pod madracem.

Uzme ga i ustane. Bio je to mjedeni gumb sa struka njenih traperica na kojem je bilo ugravirano «Ralph Hutton.»

«Dizajnerski jeans, to je moje, pače.» On ga stavi u džep. «Ali, ne govori mi ništa», reče, «osim ako.» Ponovno klekne i blago makne prašinu s mjesta na kojem je bio gumb. Bio je u pravu, upotrijebila ga je da označi komad kartona otrgnut s poklopca jeftinih portugalskih cigarilosa. Bio je dug samo dva inča, a širok pola, s vrlo malo mjesta za poruku koju je napisala ugljenom s vatre.

«PetnaestRenamo.» To je bila neprocjenjiva informacija koja je potvrđivala Matatuovu pretpostavku, a sada je barem znao s kim ima posla - s Renamoom.

«Spilja.» Sljedeća riječ ga je zbunjivala. «Spilja?» Iznenada shvati da je to stara školska kratica za upozorenje na latinskom -caveat - čuvaj se.

Nasmiješi se. «Kada je naučila taj latinski izraz?»

Zatim se sjeti da je ona odvjetnica i nastavi.

«Cave. Očekuju te.» Ona i Job sigurno su čuli razgovor ljudi o potjeri. I ta je informacija bila neprocjenljiva.

«Sve OK.» Potpisala se: «C.»

Gledao je komad kartona, držeći ga u dlanu kao da je ostatak originalnog križa.

«Ti mala ljepotice., šapne on.

«Ti si najbistrija, najhrabrija.» On zatrese glavu u čudu, osjećajući gušenje u grlu. Prvi si put prizna koliko čezne za njom i to snažno potisne, ustajući. Nije bilo vrijeme niti prilika za takva razmišljanja.

«Renamo», reče on Matatuu i Pumuli.

«Bio si u pravu, ima ih petnaest. Znamo da ih pratimo. Možemo očekivati zasjedu.»

Obojica su bili ozbiljni, i Sean pogleda na svoj sat: «Možemo ih stići prije tame.»

Nakon sat vremena stigli su do prve zasjede koju im je postavio Renamo. Četvorica ljudi ležali su pokraj puta na mjestu gdje se put preko ravnica spajao s glavnom šumom na višem terenu. Zasjeda je bila lukavo postavljena na rubu uske čistine, s druge strane otvorenog terena s dobrom mogućnošću gađanja. Napustili su je malo prije no što su oni stigli do tog mjesta.

«Postavili su pomičnu stražnju stražu», Sean se osjećao nelagodno na pomisao kako je bezglavo pojurio u potjeru.

U prašini su bili jasni otisci stalka lake RPD strojnice, jednog od najjednostavnijih i najsmrtonosnijih gerilskih oružja. Daje doveo svoje ljude na čistinu dok je strojnica još bila na položaju, sve bi bilo gotovo za nekoliko sekunda. Tjerao ih je previše brzo i neoprezno. Briga za Claudiju mu je poremetila razmišljanje.

Renamo se povukao malo prije no što su stigli do čistine, vremenski razmak bio je premali. Posada strojnice se morala povući i postaviti zasjedu dalje, kako ne bi previše zaostali iza glavnine odreda.

«Na bokove», naredi Sean neodlučno. «Pazite na zasjede.» To će ih usporiti na polovicu prijašnje brzine. Bit će nemoguće stići Renamo prije noći.

Trojica ljudi bili su premalo. Jedino je Matatu bio na tragu a Sean i Pumula išli su sa strana. Imali su samo jedno oružje, veliku dvocijevku. Išli su na obučene šumske borce naoružane automatskih oružjem, koji su ih očekivali.

«Drugo ime za samoubojstvo», reče si Sean, ali unatoč izgledima, morao se suzdržati da ne ubrza.

Matatu zazviždi u sredini. U tom trenutku, Sean ga nije vidio. Iako to nije bio signal upozorenja, Sean se baci na zemlju i pažljivo provjeri prednju stranu i bokove prije no što je ustao i prišao Matatuu.

Ovaj je čučio kraj traga s pregačom između nogu, a izraz mu je bio zabrinut. Zabije prst u trag bez riječi, a Sean odmah opazi što ga muči.

I

«Odakle su ovi došli?» Bio je to više protest nego pitanje. Izgledi su im se višestruko smanjili, i Sean prvi put osjeti težinu očaja na svojim ramenima.

Prvoj skupini Renamoa pridružila se još veća grupa; činilo se da je to cijela satnija pješaštva. «Koliko?», upita Matatua, a ovoga puta čak niti on nije mogao reći točan broj. Tragovi su se prekrivali, zbunjujući ga.

Matatu ušmrka malo suhog bilja, maskirajući tim ritualom svoju nesigurnost. Kihne, a oči mu se zasuziše i on ih obriše palcima. Zatim ispruži prste obje ruke i zatvori ih četiri puta.

«Četrdeset?» Matatu napravi izraz opravdavanja i još jednom pokaže sve prste.

«Između četrdeset i pedeset.» Sean otvori svoju čuturu i otpije gutljaj. Voda je bila vruća poput juhe, ali on progutlja prije no što će progutati.

«Kasnije ću ih prebrojiti», obeća Matatu, «kad ih sve upoznam, ali sada.» Pljune na zemlju, ljut zbog neuspjeha.

«Koliko smo iza njih?», upita Sean, a Matatu kažiprstom pokaže dio neba, koristeći ga kao kazaljku sata.

«Tri sata», prevede Sean. «Nećemo ih stići prije noći.»

Kad je pao mrak, Sean reče: «Jest ćemo dok čekamo mjesecinu.» Ali, kad se mjesecina pojavila, bio je to samo tračak svjetla koji je uskoro nestao iza oblaka, i nije bilo dovoljno svjetlo za praćenje čak i tako širokog traga. Sean pomisli da krenu naslijepo, pokušavajući stići ispred njih i pratiti ih dok se ne pruži prilika da oslobode Clau-diju i Joba.

«To je san u Technicoloru», reče sam sebi.

Danima su naporno hodali i svi su bili na rubu iscrpljenosti. Lutajući u tami ili bi naletjeli na stražu Renamoa ili ih potpuno izgubili.

«Spavat ćemo.» Bio je prisiljen konačno popustiti. Kako su renamovci znali da ih slijede, mogli su poslati jedan odred natrag da ih iznenadi.

Sean je postavio logor daleko od traga, u gustišu koji će zaustaviti potencijalne napadače. Svi su očajnički trebali odmor i radije će se pouzdati u trnje nego u stražu. Noć je bila ledena i ležali

su u gomili grijući jedan drugoga. Sean je već tonuo u crnu rupu izmorenosti kad ga Matatuov šapat razbudi.

«Ima jedan od njih», počne on, a zatim prekine, a Sean otvori oči.

«Reci mi», reče mu on pospano.

«Jedan Renamo kojeg sam već vidio.»

«Znaš jednog od njih?», Sean se potpuno razbudi.

«Mislim, ali to je bilo davno, i ne mogu se sjetiti gdje.»

Sean je šutio razmatrajući tu jednostavnu izjavu, i što je ona značila. Imao bi poteškoća da se sjeti lica svih osoba koje je sreo u, recimo, zadnjih deset godina. A Matatu se žalio na činjenicu da ne može odmah prepoznati tragove jednog čovjeka koje je vidio prije više godina.

Iako je često vidio kako Matatu izvodi takve pothvate, osjeti trunčicu sumnje prema toj izjavi.

«Spavaj, smiješni stvore.» Nasmiješi se u tami, uhvati ga za vrat i zatrese vunenu glavu malog čovjeka s ljubavlju.

«Možda ćeš sanjati njegovo ime.»

On je sanjao Claudiju. Trčala je gola kroz mračnu šumu. Drveće je bilo crno i golo, iskrivljenih grana. Lovio ju je čopor vukova. I oni su bili crni, ali njihovi bijeli zubi su sijali u tami. Ona pozove njegovo ime; koža joj je bila blijeda i sjajna na mjesecini. Pokuša doći do nje, ali noge su mu se vukle kao kroz blato. Pokuša je pozvati, ali jezik mu je bio od olova i nikakav zvuk nije izišao iz njegova grla.

Probudio se od ruke koja je tresla njegovo rame, te pokuša ponovno viknuti, ali samo nešto promrmlja.

«Probudi se!» Matatu ga je tresao.

«Plakao si i vikao. Renamo će te čuti.»

On brzo sjedne. Hladnoća je smrznula mišiće njegovih nogu, a užas sna još je bio u njemu.

Trebalo mu je nekoliko sekunda da se fokusira na stvarnost i sjeti se gdje se nalazi.

«Nisi u formi, stari.» Bio je ponižen. Izviđač spava bez zvuka i budi se u trenutku, ili će ostati bez života, presječenog grla za vrijeme hrkanja i stenjanja.

«Uskoro će biti dovoljno svjetla», šapne Matatu. Jutarnji zbor ptica već je cvrkutao šumom; mogao je vidjeti trnovite grane na nebu.

«Idemo.» Sean ustane.

Dok je sunce još bilo nisko, a rosa na travi, stigli su do suhog korita u kojem su renamovci prespavali noć. Grupa je nastavila odmah po svitanju, ali nije mogla biti daleko.

Matatu pronade Claudijine tragove u mekom pijesku korita. «Hoda s manje bola», reče on Seanu. «Noga ozdravlja, ali Job i Dedan je još nose. Ovdje je ušla u nosiljku.»

Matatu ostavi ženske otiske i nadvije se iznad drugog para muških tragova koji su Seanu bili isti kao i svi ostali, osim što je njihov vlasnik imao čizme s obrascem riblje kosti na potplatima.

«Znam ga», šapne Matatu. «Znam kako ovaj hoda.»

Zavrta glavom u frustraciji i okrene se.

Krenuli su naprijed uz ekstremni oprez. Trag ih je vodio ravno prema višem terenu uz greben doline i uskoro su ušli među brda. Voda kolone točno je znao kamo ide.

Sean je u svakom trenutku očekivao kontakt sa stražnjom stražom. Bojao se pomisli da bi prvo upozorenje moglo biti štektanje RPD strojnice, pucajući brzinom od šest stotina metaka u minuti.

Ovdje u brdima je svaka stijena i nabor zemlje bila moguća zasjeda i morali su pažljivo gledati prije no što bi mogli nastaviti.

Sean je bio nestrpljiv i prisiljavao se da uspori kretanje i prilagodi ga teškom terenu.

Zaobišli su još jedno nisko brdo. Kroz red gracioznih msasa stabala pucao je pogled na masiv središnjeg grebena koji se uzdizao među niskim brdima.

«Tamo», promrmlja Sean. «Tamo će nam postaviti zasjedu.»

Trag je vodio ravno u prolaz kroz greben. Ulaz je bio čuvan stijenama od crvenog kamena, a unutrašnjost gotovo bez drveća i drugog zaklona, ali s mnogo grmlja. Bila je to prirodna zamka, savršeno mjesto za zasjedu.

Matatu zvizne u sredini i Sean se spusti, pritrčavši mu pognuto i pazeći na greben.

Unutrašnjost doline bila je vidljiva, i Sean ugleda pokret u žutoj travi. Podigne dalekozor, i linija tamnih točaka pretvori se u kolonu ljudi.

Penjali su se u koloni strminom. Većina je imala prugastu kamuflažu i šumske šešire, iako ih je nekoliko bilo odjeveno u jeans i

Zatim, konačno, mora donijeti vlastitu odluku. Može otići natrag do granice, noseći poruku, i za dva-tri dana bit će u hotelu Meikles, pijući pivo Castle i razmišljajući kako da potroši Capovih pola milijuna dolara. To je bila razumna i logična stvar, ali odmah je odbacio ideju.

«Znači, pratim kolonu i čekam priliku.» Naceri se na apsurdnost te odluke.

«Kakvu priliku?», pitao se. «Da se zaletim u logor od pedeset terorista sa starom puškom, oslobodim troje zarobljenika i odbacim ih stotinu milja do granice, noseći Claudiju na leđima!»

Ustane i namjesti ranac na ramena, te dopuzi do strmine na kojoj su Matatu u Pumula ležali i promatrali greben. Spusti se kraj Matatua.

«Ima li što?», upita on, a Matatu zavrti glavom. Šutjeli su dugo, dok je Sean sakupljao hrabrost da kaže malom čovjeku da ih šalje natrag. Ponovno pogleda dalekozorom mjesto na kojem je Renamo postavio zasjedu. Matatu je osjećao da se kuha nešto neugodno. Gledao je Seana sa zabrinutim izrazom lica, ali kad mu se ovaj konačno okrenuo, on se nasmiješi i izvije cijelim tijelom u želji da zadovolji svojeg gospodara i izvrši svaku njegovu naredbu.

«Sjetio sam se», reče spremno. «Sjetio sam se tko je čovjek.»

Sean ga zbunjeno pogleda.

«Tko? O kome govoriš?»

«Voda Renamo», reče mu Matatu sretno. «Rekao sam ti jučer da znam njegove otiske. Sada sam se sjetio.»

«Pa, tko je?», upita Sean sumnjičavo, spreman odbaciti informaciju.

«Sjećaš li se kad smo iskočili iz indekija da napadnemo logor za obuku na ušću rijeka?»

Matatu trepne, a Sean oprezno klimne. «Sjećaš li se kako smo ih pobili u koritu?» Matatu se nasmije na to sjećanje. «Sjećaš li se onoga kojeg smo uhvatili dok je pokušavao spaliti knjige? Onoga koji je odbio hodati, a ti si mu raznio uho?» Ponovno se nasmije. «Krv mu izišla iz uha i zacvilio je poput djevice.»

«Drug Kina?»

«Kina.» Matatu je imao problema s izgovorom.

«Da, to je on.»

«Ne», Sean zavrti glavom. «Nije Kina. To nije moguće!»

Matatu je morao pokriti usta da priguši oduševljeni smijeh. Volio je zbunjivati i iznenađivati svojeg gospodara. Nije bilo bolje šale od toga.

«Kina!», reče sa zadovoljstvom i zabije si palac u uho. «Bum!», reče, i gotovo se uguši od smijeha. «Drug Kina.»

Sean ga je odsutno gledao, prilagođujući svoj um toj izvanrednoj informaciji. Svi njegovi instinkti govorili su mu da je odbaci, ali Matatu nije činio takve greške.

«Drug Kina!», tiho dahne. «To malo mijenja izgled.»

Vrati se u taj daleki dan. Čovjek je na njega ostavio takav utisak da ga se jasno sjećao u gomili zbunjujućih događaja u tome malome krvavom ratu. Sjećao se njegove lijepe nilotičke glave i tamnih inteligentnih očiju, ali sjećanje na njegov fizički izgled bilo je nejasno u usporedbi sa sjećanjem na čovjekovo samopouzdanje i usmjerenost koju je pokazivao. Tada je bio opasan čovjek, a sada je sigurno bio još iskusniji i moćniji.

Sean zavrti glavom. Nekada je njegov nadimak u Izviđačima bio Sretni Courtney; činilo se da se ta sreća istrošila.

Nije mogao zamisliti goru osobu koja bi vodila ovu grupu Renamo a od druga Kine.

Matatu se gotovo smirio, štucajući od smijeha, držeći se za goli trbuh i vrat kako bi zaustavio štuca nje; potresali su ga povremeni grčevi smijeha.

«Šaljem vas natrag u Chiwewe», reče mu Sean grubo. Smijeh i štuca nje odmah prestanu.

Matatu ga je gledao u nevjerici i očaju. Sean nije mogao pogledati u te oči i njihovo tragično optuživanje.

Okrene se Pumuli i pozove ga kratko.

«Ova poruka je za kuhara u logoru. Reci mu da je pošalje putem radija gospođici Reemi u Harare. Matatu će te odvesti natrag. Ne zaustavljaj se usput, razumiješ?»

«Mambo», Pumula je bio stari Izviđač. Slušat će bez pitanja.

«U redu, idi», naredi Sean. «Idi sad.» Pumula ispruži lijevu ruku. Rukovali su se na afrički način, uhvativši dlanove, palce, pa onda opet dlanove. Pumula otpuzi niz greben, ustane i otrči. Nije se osvrnuo. Sean se konačno prisili da pogleda Matatua. Ovaj je čučio na zemlji, pokušavajući se učiniti još manjim no što je bio kako ga Sean ne bi primijetio.

«Idi!», naredi Sean kratko. «Pokaži Pumuli put do Chi-wewea.»

Matatu pogne glavu i zadrhti kao udareno štene.

«Bježi odovud!», zareži Sean na njega. «Prije no što te opalim u crnu guzicu!»

Matatu podigne glavu, tužnog pogleda. Sean ga htjede zagrliti.

«Idi odovud, glupi mali tikvane!» Sean napravi strašno lice, a Matatu otpuzi nekoliko koraka, zastane i pogleda natrag.

«Idi!» Sean prijeteći podigne desnu ruku. Konačno, mali čovjek prihvati neizbježno i krene niz strminu. Prije no što je nestao u gustom raslinju zastane i pogleda još jednom, tražeći i najmanji trag slabosti kod Seana. Bio je oličenje odbačenosti.

Sean namjerno okrene glavu i podigne dalekozor proučavajući teren ispred sebe, ali nakon nekoliko sekunda slika se zamuti i on trepne očima daje pročisti, te brzo pogleda preko ramena. Matatu je nestao. Bilo je čudno ne imati ga kraj sebe. Nakon nekoliko minuta, Sean podigne dalekozor i nastavi proučavati liniju grebena, izbacivši Matatua iz svojeg uma.

Na obje strane ulaza u dugu dolinu, crvene stijene su se širile dokle mu je sezao pogled. Nisu bile posebno visoke; na najnižim mjestima imale su samo nekoliko stotina stopa, ali bile su okomite, a neki dijelovi su se i nadvijali na mjestima gdje je kamen erodirao ispod tvrdih slojeva, formirajući plitke vodoravne spilje.

Ulaz u dolinu bio mu je privlačan kao i biljka mesožderka kukcu, a litice su bile nepristupačne, ali Sean se koncentrirao na njih. Pregleda ih dalekozorom, u oba smjera.

Naravno, možda će morati poći nekoliko milja uzduž litice kako bi pronašao stazu kojom se može popeti, ali to bi potrošilo dragocjeno vrijeme. Vрати dalekozor na početnu točku.

Na četvrt milje od desne strane ulaza u dolinu bila je ruta koja se činila pristupačnom, ali uspon njome ne bi bio lak bez pomoćnika i barem najosnovnije opreme za penjanje. Bio bi opterećen puškom i rancem, i morao bi se popeti noću. Izlazak na tu liticu danju značilo bi pozvati teroriste na vježbu gađanja.

Kroz leće dalekozora on uoči stijenu izbrazdanu kao požarne stube. Činilo se da nude put oko nadvijenog dijela litice, a iznad nje je vodio do uske vodoravne terase koja se protezala nekoliko stotina stopa u oba smjera. S te terase su do vrha litice vodila dva moguća puta. Jedan je bio uska pukotina a drugi otvoren, pun zmijolikog korijenja velikih fikusa koji su stajali visoko na obzorju. Korijenje se uvijalo oko crvene stijene poput gnijezda pitona u parenju, tvoreći stube do vrha litice.

Sean pogleda na sat. Imao je tri sata odmora prije sumraka i iznenada se osjeti iscrpljeno.

Shvati da to nije samo fizički napor potjere, već i emocionalna iscrpljenost zbog pogleda na Joba i Claudiju u koloni Renamo a i odvajanja od Matatua.

Sakrio je svoje tragove i potražio sigurno mjesto u kojem će se sakriti do večeri. Našavši skrovište među kamenjem i grmljem sa sigurnom odstupnicom, odveže vezice na čizmama da odmori noge, ali zadrži pušku u krilu te se nagne nad nju. Sažvakao je komad kolača od kukuruza i pločicu proteina iz ranca, te popio nekoliko gutljaja iz čuture.

Znao je da će se probuditi kad sunce dodirne obzorje. Zatvori oči i odmah zaspi.

Na putu do logora Chiwewe, Matatu je vodio Pumulu ustaljenim korakom. Nastavili su hodati tijekom noći, a sljedećeg poslijepodneva stali su da napune čuture u močvari na mjestu gdje su vidjeli Tukutelu iz zraka.

Pumula se htio odmoriti. Matatu se nije želio svađati s njim. Okrenuo se prema zapadu i nastavio svojim njišućim korakom na mršavim nogama, a Pumula je bio prisiljen slijediti ga. Prošli su granicu između Mozambika i Zimbabvea usred noći i stigli do logora sljedećeg poslijepodneva. Zbrka nastala njihovim dolaskom bila je strašna. U uzbuđenju, kuhar je čak zaboravio staviti svoju visoku kapu i bijelu pregaču prije no što je izišao da ih pozdravi i zatražio vijesti o gospodararu.

Matatu je pustio da Pumula preda Seanovo pismo i odgovara

na bujicu pitanja. Otišao je u svoju kolibu i savio se poput šteneta u svojem krevetu s drevnim željeznim okvirom i tvrdim madracom; bio je to Seanov dar i njegovo najvrjednije blago.

Prespavao je sve uzbuđenje, čak i kuharovo urlanje na mikrofonu radija, pokušavajući samom jačinom glasa doprijeti do Reeme u Harareu, udaljene gotovo tristo milja.

Matatu je spavao pet sati. Logor je bio mračan i tih. On napuni malu kožnu vrećicu koja je bila njegov jedini teret, uzme preostalu travu za šmrkanje ispod madraca i napuni rog oko vrata.

Tiho ispuzi iz usnulog logora. Kad je bio dovoljno daleko, uspravi se i krene prema istoku. «Smiješni mali tikvan», reče sretno i počne trčati, vraćajući se natrag čovjeku kojeg je volio više od oca.

Sean se probudi s prvom hladnoćom večernjeg zraka. Litice grebena nestajale su u maglovitom sutonu. On se istegne i potraži pogledom Matatua. Sjetivši se daje otišao, osjeti fizički ubod u trbuhu. Zaveže čizme i otpije vode. Kad je začepio čuturu prinese je uhu i pretrese. Bila je napola puna.

Otvori spremnik puške 577, izvadi metke i zamijeni ih novima iz remena na jakni. Istisne inč kamuflažne kreme iz tube i namaze je po licu i rukama. Završivši pripremu, on ustane i krene uz strminu.

Proveo je zadnjih dvadeset minuta dana gledajući ulaz u dolinu i vrhove litica. Koliko je mogao vidjeti, ništa se nije promijenilo. Zatim prouči i zapamti put uz liticu.

Kad se noć nadvila nad grebenom, tiho prijeđe preko ruba strmine i počne se šuljati prema podnožju litice. Grmlje je bilo gusto i zamršeno, i trebalo mu je mnogo više vremena no što je mislio.

Kad je stigao bio je gotovo potpuni mrak, ali mogao je identificirati polaznu točku po malom grmu koji je rastao u pukotini stijene, i koji je vidio dalekozorom.

Sean nikada nije koristio remen na pušci. To je moglo biti smrtonosno u gustom grmlju, ako se remen zapetlja u granu u trenutku napada bivola ili slona. Zavezao je oružje pod poklopac svojeg ranca, zajedno s vrećom za spavanje. Drška je virila s jedne strane, a cijev s druge, čineći nespretni, neuravnoteženi teret. Priđe litici i stavi ruke na nju, osjećajući kamen. Bio je još vruć od sunca i njegova površina bila je glatka, gotovo sapunasta.

Prije rata, penjanje po stijenama bilo je jedna od njegovih strasti. Volio je rizik, užas otvorenog prostora i ponora koji ga je privlačio. Penjao se u Južnoj Americi i Europi, te na Drakensberg i Mount Kenyu. Imao je izvrstan osjećaj za ravnotežu i snagu u prstima i rukama. Mogao je biti jedan od najboljih svjetskih penjača da nije bilo rata. Međutim, ovakav uspon još nikada nije pokušao.

Njegove čizme bile su od meke kože, bez pojačanih vrhova. Nije imao uže, pomoćnika, kolaca niti karabina, i krenut će po mraku, jedva sposoban vidjeti sljedeće uporište, slijedeći put koji je proučio s milje udaljenosti; penjao se naslijepo na crvenom pješčaniku, najopasnijoj od svih stijena.

Počne se penjati. Koristio je prste na nogama i rukama, odmičući se od kamena, održavajući ravnotežu, ne zaustavljajući se, ne trzajući izbočenja, glatko poput topljene čokolade, prema gore.

U početku su izbočine bile čvrste, kako ih je nazivao: ručke vrčeva, a zatim se stijena blago nagnula i uporišta su se smanjila. Koristio ih je lagano i kratko, samo dodir prstiju, pritisak stopala, s minimumom težine; čak i tako je osjećao kako se krhkije izbočine kidaju pod njegovim prstima - ali kretao se brže no što je uporište moglo popustiti.

Mjestimično nije mogao vidjeti iznad sebe i penjao se instinktivno, posežući gore u mraku, a prsti su mu bili osjetljivi poput pijanistovih. Bez zastajkivanja je prošao prvi uspon i stigao do ruba na stotinu stopa od podnožja.

Rub je bio uži no što se činilo kroz dalekozor, samo devet inča. Nije bilo moguće okrenuti se leđima stijeni i sjesti na rub zbog ranca i puške koje je nosio na leđima.

Morao je stajati okrenut prema stijeni, s petama koje su virile iznad ruba, a težina na leđima vukla ga je unatrag. Na rubu mu je bilo manje ugodno nego na stijeni. Počne se kretati uzduž, šireći ruke kao na križu da se umiri; prsti su mu tražili nepravilnosti u kamenu.

Otišao je na lijevu stranu, tražeći okomitu pukotinu koju je primijetio dalekozorom. Bio je to njegov izbor od dvije moguće rute. Sean je gajio instinktivno nepovjerenje prema korijenju, granama i busenima. Bili su nepouzdanji, previše izdajnički za riskiranje života.

Brojio je svoje korake uzduž ruba, i kad je došao do sto, uporište se smanjilo, a mišići butina gorjeli su od neprirodnog naprežanja zbog održavanja ravnoteže s rancem i puškom.

Nakon još dvadeset koraka, litica se izbočila prema njemu, tjerajući ga da se nagne još više, i morao je gurnuti bokove naprijed kako se ne bi prevrnuo. Do dna je bilo samo stotinu stopa, ali poginuo bi kao da pada s vrha planine.

Naprežanje u nogama postalo je neizdrživo. Pomisli da se vrati i pokuša se uspeti korijenjem, ali sumnjao je da još ima mogućnost izbora. Htio je stati, odmoriti noge na trenutak i pribitati se, ali znao je da bi to bio kraj. Stati na takvom mjestu značilo je sigurnu smrt.

Prisili se da načini još jedan korak, zatim još jedan, i sada je bio iskrivljen prema natrag tako da su mu se leđa iskrivila, a noge ukočile do gležnjeva; mogao je osjetiti kako drhte pod njim, i znao je što će se dogoditi. Zatim iznenada prsti njegove lijeve ruke dodirnu pukotinu, i to ga pokrene kao injekcija adrenalina.

Noge mu se umire i on načini još jedan korak. Prsti su mu plesali nad pukotinom, brzo je istražujući. Nije bila dovoljno široka da u nju stavi rame, i brzo se sužavala.

Sean gurne ruku unutra što je dublje mogao i stisne šaku, zaglavivši je tako u pukotini. Sada je mogao visjeti na ruci i odmoriti noge i leđa. Disao je brzo i glasno, a znoj je tekao niz njegovo tijelo, natapajući mu košulju. Topio je kamuflažnu boju s lica i pekao mu oči, zamagljujući mu vid.

Brzo trepne i podigne glavu. Iznenadi se vidjevši da se litica iznad njega vidi na noćnom nebu, i da može vidjeti kako pukotina ide okomito od vrha.

Okrene glavu i vidje da se mjesec pojavio na obzorju dok se on penjao, pretvorivši šumu u smrznuto srebro.

Više nije mogao čekati. Morao je nastaviti kretati se. Posegne gore slobodnom rukom i gurne je u pukotinu iznad druge ruke, ponovno je zaglavivši. Zatim okrene stopalo i pritisne njegov vrh u

pukotinu tri stope iznad ruba na kojem je stajao. Izravna nogu i sigurno je zaglavi. Stavi na nju svoju težinu i drugom nogom ponovi pokret. Ruka iznad ruke, noga iznad noge, kretao se pukotinom, viseći s litice, ponovno u ravnoteži, ravnomjerno raspoređene težine.

Sada je mogao vidjeti vrh litice, samo sto stopa iznad njegove glave, a zatim osjeti kako se pukotina širi. Šake i noge više nisu nalazile sigurno uporište. Jedno stopalo mu se posklizne, zagrebavši grubo po stijeni dok nije vratio ravnotežu.

Okrene tijelo, pokušavajući uglaviti rame u pukotinu, ali cijev puške zapinjala mu je u lice, blokirajući ga. Visio je tako nekoliko sekunda prije no što se mogao vratiti u ravnotežu na nogama, a zatim posegnuo iznad glave ispitujući dubinu pukotine za drugo sigurno uporište. Našao je samo glatku pješčanu stijenu, i shvati da je zarobljen.

Imao je oko petnaest sekunda prije no što će mu popustiti noge. Jasno je shvaćao što mora učiniti, ali to je bilo u suprotnosti s njegovim instinktima.

«Učini to», vlastiti glas mu zagrebe uši. «Učini, ili umri.»

Posegne dolje i otvori kopču remena oko struka. Ispruži jednu ruku i posegne natrag i dolje; remen ranca sklizne niz njegovo rame i ruku, zastavši na laktu. Promijenjena težina ranca i puške okrene mu cijelo tijelo i morao se boriti da ostane na stijeni.

Gurne glavu u pukotinu, pokušavajući se zakvačiti bradom i potiljkom, dok mu je remen ranca držao ruku iza leđa. Skupi svu snagu, stisne vratne mišiće, i pusti ruku. Sada se držao samo glavom i nogama, te ispruži obje ruke iza sebe. Jedan bolni trenutak remen se zadržao na naboru njegove jakne, a zatim je kliznuo niz ruku.

Ranac padne s njegovih leđa i nestane u mraku. Olakšan, Sean zatetura i zanese se, a zatim slobodnim rukama divlje zgrabi rubove pukotine i zadrži se da ne padne za rancem u bezdan. Držao se za stijenu i slušao kako ranac pada, a čelik njegove puške udara poput brončanog zvona o stijenu, izazivajući odjeke i šaljući ih od kopjea do litice; zastrašujući zvuk u noći. Dugo nakon što su ranac i puška pali u podnožje stijene, odjeci su još odzvanjali u brdima. Sean se zanjše postrance i konačno uglavi rame u pukotinu. Odmarao se divlje dišući, a strah od smrti ga je na trenutak pomutio.

Zatim se njegovo disanje polako umiri, a strah zamijeni poznati osjećaj adrenalina u krvi. Iznenada je bilo dobro osjećati se živim.

«Sve do samog ruba», šapne on promuklo. «Opet si bio tamo, dečko.» Što je veći bio užas, uzbuđenje je bilo intenzivnije. Više se nije čudio samom sebi, samo se veselio što je ponovno bio tako blizu rubu.

Uzbuđenje je bilo prekratko, za nekoliko sekunda je počelo slabiti, a zamijenilo ga je shvaćanje svojeg položaja. Više nije imao ranac. Puška, čuture, vreća za spavanje, hrana, ničeg nije bilo. Ostao mu je samo sadržaj džepova, mali pribor za hitnu pomoć i lovački nož. On šapne: «Brinut ćemo o tome kad stignemo na vrh.» Počne se ponovno penjati. S jednim ramenom zaglavljenim u pukotinu, mogao se podizati inč po inč, plaćajući kožom s koljena i članaka.

Pukotina se postupno širila dok nije postala poput dimnjaka, i mogao je u nju ugurati cijelo tijelo i saviti jednu nogu kako bi se brže penjao. Dimnjak je na vrhu erodirao i raspao se. Jedan zid se srušio, ali ostao je uski komad s ravnim vrhom. Sean je mogao prenijeti svoju težinu preko dimnjaka dok nije stajao na dragocjenom uporištu.

Vrh litice još je bio deset stopa iznad njegove glave. Kad se istegnulo u punoj visini i ispružio ruke, rub je još bio izvan njegova dosega. Zid dimnjaka slomio se glatko, ostavivši glatku površinu bez i najmanjeg uporišta. Dobar penjač kretao se od uporišta do uporišta a da niti u jednom trenutku nije bio potpuno nesiguran. U ovakvoj situaciji vjerojatno bi zabio u stijenu željezni klin kako bi si napravio uporište.

«Gle, mama, nema klinova», reče Sean mrko. «Morat ćemo skočiti.» Imao je samo jednu priliku. Ako promaši uporište kad se odrazi, sljedeća stanica će biti u podnožju litice.

Skupi čvrsto noge i spusti se na koljena, ali bio je tako ukočen da se nije mogao spustiti dovoljno nisko prije no što mu je lice dodirnulo stijenu, a leđa su mu virila iznad ruba. Udahne i rukama i nogama se odrazi ravno prema gore. Bio je to nespretni skok, ali uspio se rukama uhvatiti za rub. Na trenutak mu ruke počnu kliziti natrag, a zatim se čvrsto uhvati. Odbaci se

I

nogama i podigne gore snagom ruku. Brada mu dođe do ruba litice, i on vidje lažni greben na mjesecini, još jedan utor prije pravog vrha.

Rub je očito okupirala kolonija hiraksa. Smrad njihovog izmeta, oštar i amonijački, ispuni Seanova pluća dok se pokušavao zadržati. Hiraks je punačka dlakava životinja. Iako je veličine zeca, daleki je rođak slona, a izgleda umiljato poput dječje igračke. Hiraksi su bili duboko u svojim kamenitim jazbinama, a rub se činio napuštenim. Sean se glatko podigne i zakvači lakat, ponovno tržne nogom, pripremajući se za konačni napor, i ukoči se.

Tišinu noći presiječe glasno visoko šištanje, poput ispuštanja ventila kamionske gume. Na mjesecini je točno ispred njegovog lica bilo ono što je smatrao hrpom kamenja, promijenivši oblik, naizgled se otopivši i potekavši.

U trenutku Sean shvati da je to zmija. Samo jedna od otrovnica je mogla tako glasno šištati i biti tako velika.

Bila je sklupčana, a navoji njenog debelog ljuskavog tijela sijali su na mjesecini. Kad je savila vrat u zloslutno V, oko joj uhvati svjetlost i cinično mu namigne. Golema ravna glava imala je prepoznatljiv oblik gabona, najveće od svih otrovnica i jedne od najsmrtonosnijih afričkih zmija.

Sean je mogao skočiti natrag i pokušati vratiti ravnotežu na uskom rubu stijene, ali to je bilo opasno, i ako promaši, past će niz liticu. Bit će bolje ako pokuša potjerati zmiju.

Visio je slobodnih nogu, pokušavajući kontrolirati disanje, gledajući u užasu odvratno biće. Bila je spremna na ugriz, na manje od dvije stope od njegovog lica, a on je znao da se može ispružiti gotovo svom svojom duljinom od sedam stopa ili više. Najmanji pokret će je potaknuti na napad.

Visio je na rukama, napetih mišića, gledajući guju, pokušavajući se nadvladati snagom volje. Sekunde su se vukle sporo poput prosute melase, i njemu se učini da su se mišići na napetom zmijskom vratu počeli opuštati.

U tom trenutku, njegova lijeva ruka se posklizne, nokti zagrebu po stijeni, a zmija udari snagom kovačevog čekića.

Sean okrene glavu na stranu, poput boksača koji izbjegava udarac. Hladni zmijski nos okrzne mu čeljust i osjeti žestoko

povlačenje na vratu i ramenu, tako snažno da je ispustio stijenu i zavrteo se. Visio je postrance na rubu, držeći se samo lijevom rukom.

Znao je da je zmija zabila zube u njegovo rame ili vrat i očekivao vatru otrova u svojim mišićima. Zmija je bila zakvačena za njega, viseći mu s tijela, debela poput salame; uvijala se i trzala, šišteći mu u uho. Hladne ljuske dodirivale su mu kožu.

Sean gotovo vrisne od užasa. Težina zmije bacala gaje lijevo-desno, a šištanje ga je zaglušivalo. Osjetio je kako mu se oslonac gubi, ali mogućnost pada iznenada je bila beznačajna u usporedbi s tom strašnom životinjom zakvačenom za njegov vrat.

Osjeti ledeni mlaz tekućine na vratu i čeljusti; kapala mu je niz otvor na jakni, i on s olakšanjem shvati da je zmija promašila vrat i ugrizla ovratnik. Zubi su joj bili dugi dva inča i zakrivljeni, kreirani da prodru kroz meso i zakvače se za žrtvu. Zakvačena napamučni ovratnik, zmija se divlje bacakala, što je istisnulo otrov iz šupljih zuba, raspršivši ga po njegovom vratu i koži.

Spoznaja da zubi nisu prodrli u njegovo meso ga ojača, on čvršće stisne stijenu i zaustavi klizanje. Desna ruka još mu je slobodna. Posegne i zgrabi zmijski vrat iza dijamantne

glave. Prsti su mu jedva obuhvatili masivno tijelo i on osjeti golemu snagu u mišićima ispod sjajnih ljusaka.

Pokuša je povući, ali zubi su bili poput udica u njegovom ovratniku; zmija sikne i njeno se tijelo uvije oko njegove podlaktice. Upotrijebi svu snagu držeći se na rubu lijevom rukom, potegnuvši zmiju desnom, i istrgne zube iz usta, tako da je tamna krv potekla zajedno s otrovom. Baci uvijajuće tijelo u ponor. Zatim zamahne i desnom rukom zgrabi stijenu. Tiho je jecao od užasa i napora, i prošlo je pola minute dok se nije uspio približiti dovoljno da se izvuče na rub. Klekne na kamen i skine jaknu. Prednji dio bio je vlažan od otrova, a jedan zub bio je slomljen i zabijen u ovratnik. On ga izvadi i pažljivo baci u dubinu. Zatim maramicom obriše kožu.

Razmisli o opasnosti ponovnog oblačenja jakne. Otrovi bi se mogao apsorbirati kroz pore na njegovoj koži pod čeljusti, te uzrokovati čireve ili nešto gore, ali ako baci jaknu, bit će izložen sutrašnjem tropskom suncu. Oklijevao je, a zatim zamota jaknu i pričvrsti je za pojas. Oprat će je prvom prilikom. Pomisao na vodu učini ga žednim. Uspon ga je dehidrirao, a čutura je bila s rancem na dnu litice. Morao je pronaći vodu prije podneva, ali sada se prvo mora maknuti s litice i pronaći zaklon.

Ustane i osjeti noćni vjetrović na znojnom tijelu. S ruba na kojem je stajao bilo je lako doći na vrh. Međutim, kretao se oprezno, a kad je stigao, ležao je nekoliko minuta, dok mu je samo glava virila nad liticom.

Izmaglica je prekrila mjesec i moglo se vidjeti vrlo malo. Grmlje koje je raslo tako gusto na stranama doline proširilo se preko vrha litice i formiralo tamni zid ispred njega. Pred njim je vjerojatno bilo četrdeset jarda stjenovitog tla, a zatim će biti u zaklonu grmlja.

On ustane i pognuto potrči. Bio je na pola puta do grmlja kad ga osvijetli svjetlo.

U trenutku se zaustavi, kao da se zaletio u stijenu, i podigne instinktivno ruke da zaštiti oči, jer ga je svjetlo zaslijepilo. Zatim se baci naprijed u travu i priljubi o zemlju.

Zraka svjetla bacala je duge crne sjene iza svake stijene i odražavala se od zimske trave. Nije se usudio podignuti glavu. Pritisne lice o zemlju, izložen i ranjiv, bespomoćan pred bijelom zrakom.

Čekao je da se nešto dogodi, ali tišina je bila potpuna. Čak i uobičajeni noćni zvukovi ptica i kukaca bili su utišani, pa je glas koji je konačno zagrmio iz drveća, pojačan električnim megafonom, bio šokantan kao udarac u lice.

«Dobra večer, pukovniče Courtney.» Bilo je to izgovoreno na dobrom engleskom, s jedva raspoznatljivim afričkim naglaskom. «Postigli ste odlično vrijeme. Dvadeset sedam minuta i petnaest sekunda od podnožja do vrha litice.»

Sean se nije micao, ležeći poniženo. Igrali su se s njim.

«Ali, ne mogu vam dati visoke ocjene za šuljanje. Što ste to bacili niz stijene? Zvučilo je kao gomila limenih lonaca.»

Govornik se ironično nasmije i nastavi: «A sada, pukovniče, ako ste se dovoljno odmorili, hoćete li biti ljubazni da stanete i podignete ruke iznad glave?»

Sean se ne pomakne.

«Molim vas, gospodine. Ne gubite moje i svoje vrijeme.»

Sean je ležao mirno, razmišljajući o ludoj mogućnosti da se baci natrag preko grebena.

«Vrlo dobro, vidim da vas moram uvjeriti.» Nakon kratke pauze, Sean začuje kratku naredbu na dijalektu.

Rafal automatske vatre zarije se u zemlju na tri koraka od mjesta na kojem je ležao. Vidio je bljesak u drveću i čuo zvuk lake strojnice RPD, kao da se cijepa komad čvrstog platna. Metci su pokosili travu i podigli žutu prašinu.

Sean polako ustane. Zraka svjetla fokusirala se na njegovo lice, ali on ne okrene glavu i ne zaštiti oči.

»Ispružite ruke iznad glave, molim, pukovniče.»

On poslušao. Njegov goli gornji dio tijela bio je vrlo bijelna svjetlo.

»Oduševljen sam što vidim da ste ostali u dobroj iormi, pukovniče.«

Dvije tamne prilike odvoje se od linije drveća. Držeći se dalje od svjetla, okružile su ga s obje strane i došle mu s leđa. Kutom oka vidio je da nose prugaste odore i da su njihove automatske puške usmjerene u njega. Ignorirao ih je dok ga iznenada nije udarila jedna drška puške, u kralježnicu između lopatica. On padne na zemlju.

Glas na megafonu izda naredbu na dijalektu kako bi ih spriječio da ga ponovno udare i oni ga podignu na noge. Jedan ga brzo pretraži, uzevši mu nož, pojas i prvu pomoć. Zatim se povuku, ostavivši ga samo u kaki hlačama i čizmama, ali i dalje su ciljali u njegov trbuh.

Svjetlo se pomakne dok je čovjek koji ga je nosio izlazio iz grmlja. Sean vidje da je to jedna od nosivih borbenih svjetiljaka napajanih kompletnom baterijom na punjenje koje je čovjek nosio na leđima. Iza njega se pojavi čovjek s megafonom.

Unatoč snažnoj zruci, Sean vidje da je čovjek visok i vitak, i da se kreće s mačjom gracioznošću.

«Dugo se nismo vidjeli, pukovniče Courtney.» Bio je dovoljno blizu da mu nije trebao megafon i Sean mu prepozna glas.

«Mnogo godina», složi se Sean.

«Morat ćete govoriti glasnije.» Čovjek stane na nekoliko koraka pred Seanom i u šali stavi ruku na uho.

«Gluh sam na jedno uho, znate», reče a Sean se ironično naceri ispod svoje kamuflažne boje.

«Trebao sam bolje obaviti posao i srediti ti i drugo uho dok sam mogao, družo Kina.»

«Da», složi se Kina. «Moramo popričati o starim danima.» On se nasmiješi; bio je zgodniji no što se Sean sjećao, opušten i šarmantan. «Međutim, bojim se da ste me malo zadržali, pukovniče. Iako je ugodno obnoviti poznanstvo, ne mogu više izostajati iz svojeg stožera. Pričat ćemo kasnije, ali sada moram ići. Moji ljudi će se pobrinuti za vas.»

On se okrene i nestane u tami iza svjetla. Sean ga htjede pozvati: «Moji ljudi, djevojka, jesu li dobro?», ali se suzdrži. S takvim čovjekom bolje je ne pokazati slabost, ne dati mu ništa što bi kasnije mogao upotrijebiti. Sean se prisili šutjeti, a stražari ga potjeraju naprijed svojim puškama.

«Uskoro ćemo se pridružiti glavnoj koloni», tješio se. «I vidjet ću kako su Claudia i Job.»

Pomisao na Claudiju bila je osvježavajuća više no hladna voda.

Čuvala su ga desetorica ljudi s narednikom.

Očito su bili odabrani vojnici, snažni i vitki kao čopor vukova iz njegove noćne more. Uskoro su presjekli ugaženi put. Okružili su ga i natjerali na lagani trk, krećući se na jug u noć.

Nakon sat vremena, narednik da znak za pauzu i oni zastanu kraj puta. Sean posegne prema najbližem gerilcu i lupne čuturu s vodom za njegovim pojasom.

Čovjek reče nešto naredniku. Bile su to prve riječi otkako su krenuli i Sean ih je razumio.

Govorio je jezik Shanganea. Shangane su bili ostatci jednog od malih Zulu plemena koje su porazili impiji kralja Chake u bitci kod rijeke Mhlatuze 1818. godine. Za razliku od drugih manjih poglavica, Soshangane se odupro uključivanju u Chakino carstvo i pobjegao na sjever s razbijenim impijima kako bi pronašao vlastito kraljevstvo na granicama današnjeg Zimbabvea i Mozambika.

Zato je jezik Shanganea bio sličan Zulu jeziku, a tijekom godina, mnogi članovi Seanovog osoblja u safari logorima bili su Shangane, jer, kao i njihovi Zulu predci, to su bili dobri i plemeniti ljudi. Sean je odlično govorio njihov jezik, jer je bio sličan sindebeleu.

Nije, međutim, dao do znanja svojim čuvarima da ih razumije i da je znao što je rekao vojnik:

«Mabunu želi piti.»

«Daj mu vode», odgovori narednik.

«Znaš da ga inkosi želi živog.»

Čovjek pruži Seanu čuturu; voda je bila slankasta i blatna, ali Seanu je imala okus kao Veuve Cliquot u kristalnoj čaši.

«Inkosi ga želi živog», rekao je narednik. Sean je razmišljao o tome vraćajući čuturu. Inkosi, ili poglavica, očito je bio drug Kina, a oni su dobili naredbu da paze na njega. To ga malo utješi, ali nije dugo uživao u toj spoznaji. Nakon samo nekoliko minuta, narednik izda naredbu i oni nastave trčati prema jugu.

Trčali su tijekom cijelog jutra, i Sean je očekivao da će svakog trena stići glavninu kolone koja je zarobila Claudiju i Joba, ali milju za miljom, to se nije događalo. Kad se razdanilo, Sean je mogao potražiti tragove kolone; nije ih bilo. Sigurno su išli drugim putem. " Narednik je bio veteran. Postavio je ljude na bokovima da pretražuju teren radi moguće Frelimo zasjede, ali činilo se da ga više zabrinjava opasnost iz zraka. Cijelo vrijeme pokušavali su se držati krošanja šume, a kad god bi bili prisiljeni izići na otvoreno, stali bi i pretražili nebo, osluškujući zvuke, a zatim bi brzo pretrčali do sljedeće linije drveća.

Jednom su tijekom prvog jutra čuli zvuk mlaznog motora, slab i dalek, ali narednik odmah izda naredbu i oni se bace u zaklon. Dvojica vojnika legla su kraj Seana i prisilila ga da drži glavu dolje i lice na zemlji dok nije nestao i zadnji zvuk zrakoplova.

Ta okupiranost zračnim napadima zbunjivala je Seana; koliko je on čuo, zračne snage Frelimoa bile su tako slabe i raštrkane da gotovo i nisu postojale. Njihovi zrakoplovi bili su zastarjeli i nepodobni za napade na tlo, a nedostatak vještih tehničara i rezervnih dijelova pridonosio je njihovoj neučinkovitosti. Ovi su ljudi, međutim, vrlo ozbiljno shvaćali prijetnju iz zraka.

U podne narednik zaustavi skupinu. Jedan od vojnika pripremi hranu na maloj vatri koju je odmah potom ugasio. Kretali su se još nekoliko milja prije no što su stali kako bi pojeli ručak. Sean je dobio ravnopravan dio. Kukuruzna kaša bila je tvrda i dobro posoljena, ali meso je bilo užeglo, na rubu truljenja. Prosječan bijelac odmah bi dobio enteritis, ali Seanov želudac bio je naviknut kao i želudac bilo kojeg Afrikanca. Jeo je bez užitka, ali i bez oklijevanja.

«Hrana je dobra», narednik mu reče na shanganeu kad je sjeo kraj njega. «Želiš li još?» Sean načini pantomimu nerazumijevanja, i reče na engleskom: «Žao mi je, ne razumijem što govoriš.» Narednik slegne i nastavi jesti. Nakon nekoliko minuta, okrene se Seanu i vikne: «Pazi, iza tebe je zmija!»

Sean se odupre prirodnom impulsu da skoči na noge i umjesto toga se naceri, ponovivši: «Žao mi je, ne razumijem.»

Narednik se opusti, a jedan od njegovih ljudi primijeti: «Ne razumije shangane. Možemo govoriti pred njime.»

Ignorirali su ga ostatak vremena i razgovarali međusobno, ali čim su završili narednik izvadi par lakih lisica iz ranca u stavi jednu na Seanovu ruku, a drugu na svoju. Odredi dva stražara, a ostali se smjeste za spavanje.

Unatoč iscrpljenosti zbog višednevnog hodanja uz vrlo malo sna, Sean je ležao budan i razmišljao o svemu što je saznao i nedostajućim dijelovima zagonetke. Još nije bio siguran je li u rukama Renamo, to mu je sugerirala samo kratka Claudijina poruka. S druge strane, drug Kina je bio komesar u marksističkoj vojsci Roberta Mugabea ZANLA, a Renamo je bio antikomunistička organizacija s ciljem svrgavanja marksističke Frelimo vlade. To se nije poklapalo.

Nadalje, Kina se borio protiv Rodezijske vojske lana Smitha. Što je radio ovdje preko granice, u drugoj borbi, u drugoj zemlji? Je li Kina bio plaćenik, obraćenik, ili nezavisni zapovjednik koji koristi kaos u Mozambiku za svoje vlastite ciljeve? Bilo bi to zanimljivo saznati.

Uza sve to, njegova zadnja pomisao prije sna ipak je bila na Claudiju Monterro. Ako ga je Kina želio živog, bilo je vjerojatno da i nju želi živu. Uz tu pomisao on utone u duboki san,

lagano se smiješeći. Probudio se od bolova u ukočenim mišićima i modrice od udarca, ali narednik ga brzo podigne i ponovno počnu trčati na jug, prema hladnim sjenama večeri. Nakon jedne milje, njegovi su se mišići zagrijali i ukočenost je nestala. Ustalio je tempo, bez problema prateći vojnike. Stalno je gledao naprijed. Nadajući se da će vidjeti rep glavne kolone u tami, te Joba i Dedana kako nose Claudijinu nosiljku. Trčali su kroz noć, a kad su ponovno stali za večeru, njegovi čuvari počeli su razgovarati o njemu između zalogaja kaše i smrdljivog mesa.

«Kažu da je u drugom ratu on bio lav, žderač ljudi», reče im narednik. «On je vodio napad na Inhlozane, logor za obuku kod Brda Djevojačkih Grudi.»

Vojnici ga pogledaju sa zanimanjem i poštovanjem.

«Kažu da je on osobno uništio uho generala Kine.»

Oni se nasmiju i zavrte glavama, to je bila dobra šala.

«Ima tijelo ratnika», reče jedan od njih, i oni ga otvoreno pogledaju, raspravljajući o njegovom izgledu kao da je predmet.

«Zašto je Kina to naredio?», upita jedan, a narednik se naceri i iskopa noktom komad mesa iz zuba.

«Moramo iz njega istjerati ponos i bijes», naceri se on. «General Kina želi da ga promijenimo iz lava u psa koji će mahati repom i slušati ga.»

«Ima tijelo ratnika«, ponovi prvi čovjek. «Sada moramo otkriti ima li i srce ratnika.» I svi se ponovno nasmiju.

«Znači, to je nadmetanje«, Seanovo lice bilo je mirno. «U redu, kopiladi, da vidimo koji će pas prvi zamahati repom.»

Na perverznan način Sean se počeo zabavljati. Izazov je bio po njegovom ukusu. Bilo ih je deset, svi u dvadesetim godinama. On je imao više od četrdeset, ali taj nedostatak činio je stvar još boljom i pomagao mu da izdrži monotoniju i napore sljedećih dana.

Pazio je da im ne da do znanja kako je shvatio da je to natjecanje. Znao je daje opasno naljutiti ih ili poniziti. Njihova dobra volja i poštovanje bit će korisniji nego mržnja i odbojnost. Sean je cijeli život proveo u društvu crnaca. Poznavao ih je kao sluge i ravnopravne, kao vojnike i lovce, kao dobre prijatelje i okrutne neprijatelje. Znao je njihove snage i slabosti, i kako ih iskoristiti. Razumio je njihove plemenske običaje, društvena pravila, kako im laskati i kako ih impresionirati, kako dobiti poštovanje i slaganje.

Pokazao im je točan stupanj poštovanja, ali ne dovoljno da ga počnu prezirati. Posebno je pazio da ne dovede u pitanje autoritet narednika ili da ga ne ponizi pred njegovim ljudima.

Iskoristio je njihov osjećaj za humor i zabavu. Nasmijavao ih je znakovnim jezikom, a kad su mu se jednom nasmijali, cijeli se odnos suptilno promijenio. Postao im je više drug nego zarobljenik i više nisu koristili čelične drške puške kao instrumente uvjeravanja. A najvažnije od svega bilo je što je svakog dana saznao poneku informaciju.

Dva puta su prošli kraj spaljenih sela. Kultivirana zemlja oko njih bila je u korovu, a crni pepeo letio je na vjetru.

Sean pokaže ruševine. «Renamo?», upita, a ljudi se naljute.

«Ne! Ne!», reče mu narednik.

«Frelimo! Frelimo!» Zatim se udari po grudima.

«Ja Renamo», hvalio se i pokazao svoje ljude.

«Renamo! Renamo!»

«Renamo!», slože se ovi ponosno.

«Znači, tako», smijao se Sean.

«Frelimo. Bang! Bang!» On načini gestu pucanja na Frelimo, a oni se oduševе, pridruživši se pantomimi ubijanja. Njihov stav prema njemu još se više poboljšao, a prilikom sljedećeg obroka, narednik mu da dodatni komad trulog mesa. Dok je jeo, otvoreno su razgovarali o njegovom ponašanju, složivši se da se dobro prilagodava.

«Ali», upita narednik: «On može trčati i znamo da može ubijati ljude, ali može li on ubiti Henshaw?»

Henshaw je bio shanganska riječ za sokola, i Sean je čuo kako je često spominju u zadnjih pet dana. Svaki put kad su je izrekli, pogledali bi nebo sa zabrinutošću. Kad je ponovno spomenuo tu pticu, oni su opet refleksno podigli pogled.

«General Kina misli tako», nastavi narednik.

«Ali, tko zna, tko zna?»

Do sada je Sean bio siguran da je njegov položaj prilično dobar; odnos s bandom dozvolio mu je da se ponaša slobodnije i požuri to iskušenje iscrpljivanjem.

U sljedećoj fazi, počeo je pojačavati korak. Umjesto da čuva svoje mjesto u koloni trčućih ljudi na dva koraka iza narednika koji je vodio kolonu približi se dok mu nije bio tik iza leđa, ne dodirujući

ga, i naglašavajući svoje disanje tako da ga narednik može osjetiti na svojim znojnim leđima. On tada instinktivno produlji korak, a Sean ga je pratio, tjerajući ga naprijed svojom blizinom. Narednik iritirano pogleda preko ramena, a Sean mu se naceri, dišući mu u lice. Narednikove oči lagano su se suzile kad je shvatio što se događa, a zatim se naceri Seanu i ubrza svoj trk.

«To je to, prijatelju», reče Sean na engleskom.

«Da vidimo sada tko maše repom.»

Ostatak kolone zaostao je za njima. Narednik im naredi da ih pristignu, i oni nastave ubitačnim tempom. Nakon sat vremena, ostala su samo trojica, drugi su zaostali više od milje u šumi, a ispred njih put se počeo dizati do ruba nove uzvisine.

Sean potrči brže, dok nije bio rame uz rame s narednikom, ali kad je pokušao preteći ga, čovjek mu nije dao. Brdo je bilo tako strmo da je put postao sve grbaviji, i narednik pretekne Seana na prvom zavoju, ali ovaj ga dostigne i ponovno pretekne na ravnom.

Trčali su maksimalnom brzinom, izmjenjujući vodstvo, i treći čovjek zaostao je iza njih prije no što su stigli na pola puta uzbrdo. Trčali su ozbiljno, kupajući se u znoju, teško dišući poput parnih strojeva. Sean iznenada skrene s puta, jurnuvši ravno gore, presjekavši zavoj i izišavši pedeset stopa ispred Shanganea. Narednik ljutito vikne i sam presiječe sljedeći zavoj. Sada su obojica napustili stazu i krenuli ravno uzbrdo, skačući preko stijena i korijenja, poput para mužjaka plavih kudua i bijegu.

Sean se popeo na greben tri stope prije narednika, bacio se na tvrdu zemlju i prevalio na leđa, divlje dašćući. Narednik padne kraj njega dok su mu se grudi brzo podizale i spuštale. Nakon minute, Sean sjedne nesigurno, i obojica se pogledaju s divljenjem.

Zatim se Sean počne smijati, bilo je to bolno krkljanje, ali nakon nekoliko sekunda, Shangane se smijao s njim, iako mu je svaki grč pluća predstavljao agoniju. Smijeh im je jačao kako su dolazili do daha, a kad je ostatak družine došao do vrha brda, našli su ih kako sjede u travi, urlajući od smijeha poput dva luđaka. Kad se nakon sat vremena hod nastavio, narednik je napustio beskrajne staze i krenuo prema zapadu. Kolona je konačno dobila cilj.

Sean je znao da je iskušenje gotovo.

Prije mraka su naišli na liniju obrane Renamoa. Bili su utvrđeni uzduž obale široke ali spore zelene rijeke koja je tekla između pješćanih sprudova i okruglih uglačanih stijena. Rovovi su bili pojačani balvanima i vrećama pijeska, te kamuflirani protiv napada iz zraka. Imali su ukopane minobacače i teške strojnice koji su bili usmjereni preko rijeke na sjevernu obalu. Sean je imao utisak da su te utvrde dio većeg vojnog područja, bataljuna ili možda čak i divizije. Kad su prešli rijeku i obrambeni pojas, Seanova pojava izazvala je interes. Vojnici bez dužnosti izišli su iz skrovišta i nagomilali se oko njih, a njegovi čuvari uživali su u tome što je zarobljenik povjeren baš njima.

Gomila zainteresiranih i veselih promatrača se naglo smanjila i razdvojila kad je kroz njih prošao časnik s naočalama. Njegova pratnja salutira teatralno, a on im odzdravi dodirnuvši obod svoje kestenjaste berete vrhom štapa.

«Pukovniče Courtney», pozdravi Seana na zadovoljavajućem engleskom. «Upozoreni smo da vas očekujemo.»

Seanu je bilo lakše kad je primijetio da renamovci nose konvencionalne oznake činova bazirane na portugalskim konvencijama.

Ovaj čovjek imao je crvene časničke epolette s jednom krunom. Tijekom Šumskog rata, teroristi su odbacili kapitalističke imperijalističke tradicije i simbole elitističke časničke klase. «Provest ćete noć s nama», reče mu bojniki. «I veselim se što ću vas noćas imati kao gosta u blagovaonici.»

To je bio izvanredan tretman; čak i Seanovi čuvari bili su impresionirani i na čudan način ponosni na njega.

Narednik ga je otpratio do rijeke i čak našao komad zelenog sapuna da si opere jaknu i hlače. Dok se odjeća sušila na vrućem kamenu, Sean se gol kupao u jezeru, a zatim zadnjim djelićem sapuna oprao kosu te kamuflažnu kremu i prljavštinu s lica. Nije se brijao otkako je otišao iz Chiwewe logora prije gotovo dva tjedna, i brada mu je bila gusta i čvrsta. Oprao se pod pazuhom i medunožjem, te pogledao svoje tijelo. Nije bilo ni najmanjih tragova sala, svaki mišić bio je jasno ocrtan ispod tamne

kože. Nije bio u tako ekstremnim uvjetima od rata. Bio je poput rasnog konja dovedenog do vrhunca kondicije pred glavnu utrku.

Narednik mu posudi čelični češalj i on se počeslja. Kosa mu je padala gotovo do ramena, gusta i valovita, sjajna od pranja. Obuče svoju vlažnu odjeću i pusti je da se osuši na koži. Osjećao se dobro, na vrhuncu fizičke snage.

Blagovaonica za časnike bila je podzemni rov bez ukrasa. Namještaj je bio grub i ručno izrađen. Njegovi domaćini bili su bojniki, satnik i dva mlada časnika.

Hrana nije bila majstorski pripremljena, ali bila je vrlo obilna. Golema zdjela variva od sušene ribe i čilija, vatreni peri-peri koji je bio ostatak portugalskih kolonista, uz velike količine kukuruzne kaše.

Bio je to najbolji obrok koji je Sean pojeo od logora u Chiwewe, ali vrhunac večeri bilo je piće koje je nabavio bojniki, neograničene količine pravog civiliziranog piva u metalnim konzervama. Na naljepnicama je pisalo Castle lager, i malim slovima na dnu Verwaardig in Suid Africa, Proizvedeno u Južnoj Africi. To je pokazivalo s kojom zemljom prijateljuju renamovci.

Sean je kao gost predložio prvu zdravicu. Ustane i podigne konzervu piva.

«Za Renamo», reče. «I narod Mozambika.»

Bojniki odgovori: «Za predsjednika Bothu i Južnu Afriku.»

Znali su da je Sean s juga i zato je bio počasni gost.

Osjećao se tako sigurno u njihovom društvu da se morao opustiti i prvi put u više mjeseci umjereno napiti.

Bojniki se borio za Rodeziju u Šumskom ratu. Rekao je Seanu da je kao i Job Bhekani bio niži časnik u Rodezijskim afričkim strijelcima, elitnoj crnoj regimenti koja se borila vrlo djelotvorno i nanijela teške gubitke gerilcima.

Uskoro su uspostavili drugarstvo starih ratnih drugova. Bez velikog nagovaranja Sean ga je uspio navesti na razgovor i saznati mrvicu informacija koje su rasle kako je pivo teklo.

Seanova procjena bila je točna. Ovo je bio dio sjevernog perimetra Vojske Renamo. Utvrde su bile duboke i raštrkane zbog mogućeg bombardiranja iz zraka. Iz ove baze kretali su u pohode na jug, udarajući garnizone Frelimoa i željezničku prugu između Beire

na obali i Hararea, glavnoga grada Zimbabvea.

Dok su još bili na prvom sanduku piva, Sean i bojniki ozbiljno su raspravljali o značaju te pruge. Zimbabve je bila kontinentalna zemlja. Jedine njene arterije u vanjski svijet bile su

dvije željezničke pruge. Glavna je išla prema jugu, u Južnu Afriku, preko Johannesburga do glavnih luka u Durbanu i Cape Townu.

Mugabeova marksistička vlada odbijala je ovisiti o državi koja je za njih predstavljala zlo u Africi, bastion kapitalizma i slobodnog tržišta, zemlji koja je jedanaest dugih godina podržavala režim Iana Smitha. Mugabeova histerična retorika protiv južnog susjeda bila je trajna, ali ipak je prljava ruka apartheida bila stisnuta oko njegove vratne žile. Njegov instinkt bio je okrenuti se na istok prema Mozambiku. Tijekom borbe za neovisnost, Mugabeu je pomagao predsjednik Frelimoa Samora Machel, čija je borba protiv Portugalaca kulminirala slobodom od kolonijalnog jarma.

Frelimo, njegova braća marksisti, dali su Mugabeu vojnike i oružje, te punu podršku njegovim gerilcima. Nudili su mu upotrebu baza na svojem teritoriju iz kojih je lansirao napade na Rodeziju. Bilo je normalno da se još jednom okrene Mozambiku kako bi izbjegao tom strašnom poniženju da ga ostatak Afrike, njegova braća u Organizaciji afričkog jedinstva, vide kako posluje s čudovištem na jugu, i kako je potpuno ovisan o njemu za svaku litru benzina, za svaku uncu potrepština za svakodnevno preživljavanje.

Željeznička linija do luke Beira u Mozambičkom kanalu bila je prirodno rješenje. Naravno, luka je pod socijalističkom vlašću pala u gotovo potpuni kaos. Rješenje za to je bilo jednostavno i iskušano: golema pomoć od razvijenih nacija na zapadu. Kao što je znao svaki dobar marksist u Africi, imali su puno pravo na pomoć, a svaki pokušaj uskraćivanja pomoći bio je proglašen rasizmom. Ta strašna optužba izazvala bi trenutačnu poslušnost. Procjena cijene poslova potrebnih za popravak luke i pruge bila je četiri milijarde američkih dolara. Međutim, kako su stvarni troškovi u Africi obično prelazili procjene za sto posto, mnogo je realističnija bila svota od osam milijarda dolara.

Čista bagatela, ništa više od dužnosti zapada, poštena cijena za zadovoljstvo i prestiž koji će Mugabe postići kad pokaže nos čudovištu na jugu.

Na njegovom putu bila je samo jedna mala prepreka, Vojska Renamo. Bila je smještena preko vitalne pruge, napadajući je gotovo svakodnevno, dižući u zrak mostove i tračnice, gađajući vagone.

Stvarna šteta koju su oni uzrokovali bila je minimalna u usporedbi s činjenicom da su njihovi napadi dali zapadnim vladama dobar izgovor da zadrže sredstva namijenjena popravku pruge kako bi njome mogao teći sav uvoz i izvoz Zimbabvea.

Napori vlade Frelimoa da zaštite prugu bili su tako loši da su i sami Zimbabvejci bili prisiljeni pomagati im. Više od deset tisuća ljudi iz Mugabeovih trupa pokušavali su odbiti napade Renamo. Sean je čuo procjene koštanja tih operacija za ekonomiju Zimbabvea, koja je već bila jedna od najslabijih u podsaharskoj Africi — milijun dolara na dan.

Bilo je ironično da je Mugabe, nekadašnji gerilac, sada bio prisiljen na ulogu pasivnog branitelja materijalnih dobara i na trajne položaje. Doživljavao je ubode buhe kakva je i sam nekada bio.

Sean i bojnici Renamo smijali su se na tu šalu, otvorivši drugi sanduk piva. To je označilo kraj ozbiljnog razgovora.

Sada su se sretno podsjećali dana Šumskog rata i uskoro su otkrili da su bili u istoj bitci kod Mavuradonha na dan kad su ubili šezdeset i šest gerilaca; Dobar lov, kako se nazivala uspješna akcija. Seanovi Izviđači ležali su u zasjedi na ulazu i brda, u ulozi skupine za zaustavljanje, dok se RAP spustio padobranima na drugu stranu, formirajući liniju koja je teroriste potjerala na zasjedu.

«Istjerali ste isto toliko bivola kao i žutih», sjetio se Sean.

«Nisam znao u što prvo pucati.»

Nasmijali su se i nastavili razgovor o drugim opasnim situacijama, divljim lovovima i dobrim lovovima.

Pili su za lana Smitha, Ballantvneove Izviđače i Rodezijske afričke strijelce. Ostalo im je još dovoljno piva pa su pili i za Ronalda Reagana i Margaret Thatcher. Kad im je ponestalo konzerva, Sean predloži: «Proklet bio Gorbačov!»

To su entuzijastički prihvatili, a bojnič odmah odgovori s «Prokleti bili Frelimo i Chissano.» Popis ljevičara bio je dulji od popisa konzervativaca, ali išli su marljivo njime, proklinjući sve od Neila Kinnocka do Teddvja Kennedvja i Jessea Jacksona.

Kad su se konačno rastali, Sean i bojnič se zagrle kao braća. Sean je napunio džepove konzervama piva, i kad se vratio svojim Shangane stražarima, pozdravili su ga s ljubavlju kad im je podijelio piće.

Ujutro, narednik Shanganea probudio ga je prije svitanja. Imao je strašnu glavobolju, a usta su mu imala okus kao da je u njima spavala hijena. Bila je to jedna od pokora zbog izvrsne fizičke kondicije. Reakcija tijela na alkohol bila je proporcionalno divlja, mamurluk jači, a nije imao niti jedan aspirin.

Međutim, do sredine jutra, znojem je izbacio zadnje kapljice piva. Još su putovali na jugozapad, i dok su trčali, vidjeli su mnoge utvrde. Kako mu je rekao bojnič, bili su lukavo raspršene i skrivene. Vidio je lako poljsko topništvo u bunkerima od vreća pijeska, zajedno s minobacačima, te odrede naoružane RPG raketama, pokretne lansirne rampe gerilaca. Sve trupe koje je vidio bile su vesele i visokog morala, dobro uhranjene i opremljene. Gotovo svi su imali prugastu kamuflažu i borbene čizme s gumenim petama i platnenim gornjim dijelovima. Njegova pratnja obnovila je zalihe iz garnizonskih skladišta. Kad su stali radi jela, vidio je da je kukuruzno brašno bilo u papirnatim vrećicama s natpisom Premier Mills, a šibice kojima su zapalili vatru bile su Lion Matches, sapun je bio Sunlight, i na svemu je pisao Proizvedeno u Južnoj Africi. -> «Gotovo kao da sam kod kuće», nasmije se Sean. Obrambene crte Renamoa bile su u koncentričnim krugovima poput valova u ribnjaku, i Sean uskoro shvati da se približavaju sredini. Prošli su prostore za obuku, gdje su crni novaci, muški i ženski, neki mlađi od dvadeset godina, sjedili u redovima pod zaklonima od sunca poput školske djece i pažljivo proučavali crne ploče, tako da su jedva primijetili Seanov odred.

Na pločama se moglo vidjeti da ih poučavaju svemu od pješaškog priručnika do političke teorije.

Iza područja za obuku ušli su u niz niskih kopjea, s vrlo malo ljudi. Tek kad su bili na nekoliko metara od jednog brda, Sean vidje ulaze u tunele. Bili su bolje konstruirani i lukavije skriveni od ostalih

koje su prošli toga dana. Ovi su bili nevidljivi iz zraka i otporni na bombardiranje, i Sean je shvatio, prema promjeni u ponašanju svojih čuvara i ozbiljnijem stavu prema njemu, da su došli do glavnog stožera Renamoa.

Ipak je bio iznenađen kad su bez ceremonija skrenuli i uvukli se u jedan od podzemnih bunkera. Shangane narednik je razmijenio nekoliko rečenica sa stražarom na ulazu, a onda su odveli Seana niz stube u podzemni labirint hodnika i spilja urezanih u zemlju. Bunker je bio osvijetljen električnim žaruljama, a negdje daleko mogao je čuti zujanje generatora. Zidovi su bili pojačani uredno raspoređenim vrećama s pijeskom, a strop su podupirale grede.

Ušli su u komunikacijsku sobu. Sean odmah vidje da je radiooprema sofisticirana i dobro održavana. Velika karta cijele sjeverne i središnje mozambičke provincije Zambezije i Manice prekrivala je jedan zid.

Sean prouči kartu. Odmah je vidio da je planinski teren na kojem se nalazila Renamo vojska bio Serra da Gorongosa, planine Gorongose, a da je rijeka na kojoj su postavili crtu obrane Pungvve. Glavna željeznička pruga išla je na samo trideset milja južno od ovog položaja, ali prije no što je mogao saznati više iz karte, odveden je drugim kratkim prolazom na čijem kraju su bila vrata sa zastorom.

Njegova pratnja s poštovanjem zatraži ulaz, a odgovor je bio oštar i autoritativan. Jedan vojnik gurne Seana i makne zastor, te ude u sobu.

«Drug Kina», Sean se nasmiješi.

«Kakvo ugodno iznenađenje.»

«Takvo obraćanje više nije prikladno, pukovniče Courtney. U buduću me zovite general Kina, ili jednostavno: Gospodine.»

Sjedio je za stolom u sredini prostorije. Bio je odjeven u prugastu odoru ukrašenu srebrenim padobranskim krilima i s četiri reda vrpca na lijevoj polovici grudi. Oko vrata je imao žuti svileni šal, a bereta i pojas visjeli su na klinu iza njega. Drška automatskog pištolja u koricama bila je od slonovače. General Kina je očito vrlo ozbiljno shvaćao svoj prijelaz s marksizma na kapitalizam.

«Koliko znam, dobro ste se prilagodili tijekom zadnjih nekoliko dana i gajite simpatije prema Renamou, njegovim

saveznicima i ciljevima.» Njegov stav prema Seanu bio je dobrohotan, i to ga je uznemirivalo.

«Kako znate?», upita on.

«Imamo radio, znate, pukovniče. Nismo potpuni barbari.»

Kina pokaže VHF radio na klupi kraj zida. «Proveli ste ugodnu večer s bojnikom Takawirom, na moju sugestiju.»

«Hoćete li mi sada reći o čemu se, do vraga, radi, generale. Oteli ste građane dvije prijateljske i moćne nacije, Južne Afrike i Amerike.»

General Kina podigne ruku da ga zaustavi. «Molim vas, poštedite me svojeg bijesa, pukovniče. Naši ljudi u Lisabonu i drugdje već su primili žalbe od Amerikanaca i Južnoafrikanaca. Naravno, porekli smo otmice i zauzeli stav povrijeđene nevinosti.» On zastane i na tren prouči Seana. «Vrlo ste poduzetno obavijestili američku ambasadu, ali nisam niti očekivao od vas ništa manje.»

Prije no što je Sean mogao odgovoriti, on podigne slušalicu poljskog telefona sa stola i tiho progovori na jeziku koji Sean prepozna kao portugalski, ali ga nije razumio. Kina vrati slušalicu i pogleda s očekivanjem prema vratima, a Sean instinktivno učini isto.

Platneni zastor se razmakne i tri osobe uđu u prostoriju. Bile su to dvije uniformirane crne žene s automatskim puškama AK, a između njih je, odjevena u izbijeljenu, ali svježe opranu kaki košulju i komotne hlače - istu odjeću koju je nosila kad ju je vidio zadnji put, bila Claudia Monterro.

Bia je mršava. To je bila prva stvar koju je uočio. Njena kosa je bila zategnuta unatrag i vezana u pletenicu; bila je tamna poput melba kruha.

Oči su joj bile goleme na mršavom licu, a on nikada prije nije primijetio finu strukturu njenih kostiju obraza i čeljusti. Kad ju je ugledao, njegovo srce stane i počne se nadimati, a zatim ponovno pojuri.

«Claudia!», reče on, a njena glava se okrene prema njemu. Krv je nestala iz njenog lica, ostavivši boju kave s mlijekom.

«O Bože», šapne ona. «Tako sam se bojala.», prekine se, i gledali su se neko vrijeme bez pokreta. Zatim ona izreče njegovo ime: «Sean». Zvučilo je kao jecaj. Zanesse se prema njemu i podigne ruke s

dlanovima prema gore; oči su joj bile pune patnje, teškoća i čežnje zadnjih dana. S dva duga koraka on joj se približi, a ona se baci na njega, zatvori oči i pritisne lice na njegove grudi. Zagrlila ga je s obje ruke, a snaga njenog hvata oteža mu disanje.

«Draga», šapne on i pomiluje ju po kosi; bila je gusta i živa pod njegovim prstima. «Draga, sada je sve gotovo.»

Ona podigne lice prema njemu, a usne joj zadrhte i razdvoje se. Krv se vratila pod glatku smeđu kožu. Činio se da sja, a svjetlo u njenim očima promijenilo se u bljesak tamnožutog topaza.

«Nazvao si me draga», šapne ona.

On spusti glavu i poljubi je. Njene usne se otvore pod njegovima, a unutrašnjost njenih usta bila je vruća i vlažna. Njegov jezik ispitivao ju je; imala je ukus slatke mlade trave.

General Kina reče tiho na shanganeu: «Dobro, sada odvedite ženu.»

Čuvarice zgrabe člaudiju i istrgnu je iz njegova zagrljaja. Ona jaukne i pokuša se oteti, ali bile su previše snažne, i podigle su je s poda, te zašle iza zastora.

Sean vikne: «Ostavite ju», i krene za njima, ali jedna od žena izvuče pištolj iz korica i uperi ga u njenov trbuh. Platno se spusti i Claudijini protesti slabili su dok su je odvlačili. Sean se u tišini okrene prema čovjeku za stolom.

«Ti kopile», šapne ljutito. «Namjestio si to.»

«Bilo je bolje no što sam se mogao nadati», složi se general Kina, «iako su mi neki prethodni razgovori s gospođicom Monterro dali ideju da je više zainteresirana za vas kao za muškarca nego kao za profesionalnog lovca.»

«Istrgnut ću ti glavu s ramena ako je povrijedite.»

«Hajde, hajde, pukovniče Courtney. Neću ju povrijediti. Ona je previše vrijedna. Ona je roba za razmjenu, to vam je jasno.»

Seanov bijes polako splasne i on ukočeno klimne.

«U redu, Kina, što želiš?»

«Dobro», general Kina klimne. «Čekao sam da postavite to pitanje. Sjedite.» On pokaže jedan stolac kraj stola. «Naručit ću lončić čaja, pa možemo razgovarati.»

Dok su čekali čaj, general Kina bio je zaposlen papirima na stolu, čitajući ih i potpisujući naredbe. To je Seanu dalo priliku da se pribere. Kad je podređeni donio čaj, Kina mu da znak da raščisti papire sa stola.

Kad su ponovno bili sami, Kina natoči šalicu i pogleda Seana preko oboda. «Pitate što ja želim. Pa, moram priznati da u početku nisam želio ništa više od jednostavne osvete.

Napokon, pukovniče, vi ste uništili moje postrojbe toga dana u Inhlozaneu. Stavili ste jedinu mrlju na moju profesionalnu karijeru, i nanijeli trajnu fizičku štetu mojoj osobi. On dodirne uho.

«Dovoljan razlog za osvetu. Siguran sam da ćete se složiti»

Sean je šutio. Iako nije danima kušao čaj i žudio je za time, nije dirnuo šalicu koja je stajala na rubu stola ispred njega.

«Naravno, znao sam da vodite lovački teren Chiwewe. Zapravo, kao mlađi ministar Mugabeove vlade, ja sam bio jedan od onih koji su vam dali dozvolu. Čak i tada sam mislio da je dobro imati vas tako blizu granici.

Sean se prisili da se opusti. Shvatio je da će više saznati ako pokaže želju za suradnjom nego otpor. Bilo je to teško, još je mogao osjetiti okus Claudijinih usta. Uzme šalicu i otpije gutljaj.

«Ima vas svugdje, to je sigurno», nasmiješi se. «Jednog dana drug, drugog general. Jednog dana marksistički ministar, drugog zapovjednik Renamo.»

Kina odmahne rukom: «Dijalektika marksizma nikada me nije stvarno interesirala. Kad pogledam unatrag, shvaćam da sam ušao u gerilsku vojsku iz vrlo dobrog kapitalističkog razloga. U to je vrijeme bilo najbolje biti gerilac - ima li vam to smisla, pukovniče Courtney?»

«Savršeno», složi se Sean. Ovoga puta, njegov smiješak bio je stvaran. «Poznato je da komunizam može funkcionirati samo ako mu kapitalisti plaćaju račune i upravljaju predstavom.»

«To ste dobro rekli», Kina klimne s odobravanjem.

«To sam otkrio tek kasnije, kad su marksistički pobunjenici srušili lana Smitha i preuzeli vlast u Harareu. Otkrio sam da me se kao bivšeg gerilca boje i ne vjeruju mi meke debele mačke koje su izbjegavale stvarnu borbu, ali su preuzele kontrolu nad događajima. Vidio sam da neću dobiti zaslužene nagrade, nego je vjerojatnije da

ću završiti u zatvoru Chikarubi, pa sam pustio svoj kapitalistički instinkt da me povede. S još nekoliko istomišljenika, spremili smo novu promjenu vlade, i uspjeli smo uvjeriti nekoliko mojih ratnih drugova koji su držali visoke časničke položaje u Vojsci Zimbabvea da bih ja bio odgovarajuća zamjena za Roberta Mugabea.»

«Dobra stara afrička igra puča i kontra-puča», reče Sean.

«Osvježavajuće je razgovarati s nekim tko razumije stvari», klimne Kina. «Ali, i vi ste Afrikanac, iako malo drukčije boje.»

«Polaskan sam što me priznajete», reče mu Sean. «Ali, da se vratimo vašoj altruističkoj želji da stavite na vlast najboljeg čovjeka.»

«Oh, da, pa, netko se pohvalio ženi, a ona je rekla drugom ljubavniku koji je slučajno bio Mugabeov šef obavještajne službe, i morao sam brzo preko granice, gdje sam se našao s nekim svojim bivšim drugovima koji su sada bili u Renamou.»

«Ali, zašto Renamo?», upita Sean.

«To je moj prirodni politički dom. Dobar sam u tome što radim i Renamo me prihvatio. Vidite, ja sam dijelom Shangane. Kao što znate, naše pleme širi se preko obje strane umjetne granice koju su nametnuli kolonijalisti, bez obzira na demografske stvarnosti.»

«Ako ste sada kapitalist, generale Kina, kao što tvrdite, mora postojati i neki bolji razlog. Neka buduća nagrada za vas?»

«Ne razočaravate me», reče Kina. «Perceptivni ste i lukavi poput svakog Afrikanca. Prirodno, ima u tome nešto za mene. Kad pomognem Renamou da formira novu vladu Mozambika s Južnom Afrikom kao saveznikom, moći ćemo napraviti neodoljivi pritisak na Zimbabve. Morat će promijeniti vladu u Harareu, i novi predsjednik će zamijeniti Mugabea.»

«Od generala Kine do predsjednika u jednom potezu», upadne Sean. «Priznajem vam jedno, generale, pucate visoko

«Dirnut sam vašim poštovanjem mojih aspiracija.»

«Ali gdje sam u svemu tome ja? Ranije ste govorili o osveti za oštećeni sluh - zašto ste tako spremni oprostiti?»

Kina se namršti i dodirne uho. «Da vam kažem istinu, uživao bih u tome. Zapravo, već sam planirao noćni pohod na logor u Chiweweu. Doveo sam postrojbu svojih ljudi do granice s vašim terenom i čekao priliku da izbjegnem svojim dužnostima i posjetim vas osobno, kad se dogodila promjena plana.»

Sean podigne obrvu pokazujući interes i pozornost. «U novije vrijeme došlo je do drastične promjene u ravnoteži snaga ovdje u centralnoj provinciji. Mi renamovci smo se izborili za dominantnu poziciju. Zapravo, kontroliramo cijelu zemlju osim glavnih gradova, smanjili smo proizvodnju hrane do točke kad Frelimo mora ovisiti o stranoj pomoći, doslovno smo zadavali njihov transportni sustav. Pljačkamo ceste i pruge po želji, a naše snage slobodno se kreću zemljom i regrutiraju seljake. Zapravo smo postavili svoju alternativnu vladu. Međutim, to se nedavno promijenilo.»

«Što se dogodilo?»

Kina ne odgovori odmah, već ustane od stola i stane pred kartu na zidu. «Kao odličnom kontra-gerilcu, pukovniče Courtnev, ne moram vam objašnjavati našu strategiju niti vas učiti o oružju koje primjenjujemo u ratu buha. Ne bojimo se nuklearnih bomba, teškog topništva ili modernih jurišnih zrakoplova. Smijali smo se kad je Robert Mugabe kupio dva eskadrona lovaca od svojih sovjetskih prijatelja, zastarjele MIG-ove 23 kojih su se Rusi rado riješili i koje Mugabe ne može držati u zraku. Ima vrlo malo modernog oružja kojeg se bojimo, izuzev.», Kina zastane i okrene se prema Seanu: «Ali vi ste stručnjak, pukovniče. Znate sve što se može znati o kontra-gerilskim operacijama. Čega se najviše bojimo?»

Sean nije oklijevao. «Helikoptera topovnjača», reče.

Kina se zaveli u stolac. «Prije tri tjedna, Sovjeti su isporučili cijeli eskadron helikoptera Hind zračnim snagama Frelimoa.» •" Sean tiho zvizne. «Hind!», reče.

«U Afganistanu su ih zvali Leteća smrt.» «Ovdje ih zovemo henshaw — sokoli.»
«Nema zračne sile u Africi koja može držati eskadron Hindova u zraku više od nekoliko dana, jednostavno nemaju podršku», Sean zavrti glavom, ali Kina tiho reče: «Rusi su dali tehničare, streljivo i rezervne dijelove, kao i pilote. Namjeravaju razbiti Renamo za šest mjeseci.»
«Hoće li uspjeti? Mogu li uspjeti?» m «Da», reče Kina odlučno.
«Već su nam teško ograničili pokretnost. Bez pokretnosti, gerilska vojska je poražena.» Napravi gestu rukom oko sebe. «Skrivamo se ovdje poput krtica, ne ratnika. Naš moral, koji je prije mjesec dana bio vrlo visok se srozava. Umjesto da ponosno gledaju naprijed, moji ljudi sa strahom gledaju u nebo.»
«To nije lak život, generale«, složi se Sean.
«Siguran sam da ćete smisliti nešto.»
«Već jesam», klimne Kina. «Vas.»
«Ja protiv eskadrona Hindova?», nasmije se Sean.
«Polaskan sam, ali isključite me iz plana.»
«To nije moguće, pukovniče. Kao što kažu Amerikanci, dugujete mi.» On dodirne uho.
«I ja vama dugujem, gospođicu Monterro.»
«U redu», Sean rezignirano klimne. «Objasnite mi.»
«Plan koji imam na umu zahtijeva bijelo lice i uvježbanog časnika koji razumije crne trupe i govori njihov jezik.»
«Generale Kina, vi se sigurno ne slažete s teorijom starog generala von Lettow-Vorbecka da su najbolje šumske trupe crni vojnici pod bijelim časnicima. Zašto sve ne učinite sami?»
«Znam svoja ograničenja«, reče Kina. «Ja sam bolji administrator nego vojnik. Osim toga, objasnio sam vam, trebam bijelo lice.» Podigne ruku da prekine Seana. «U početku ćete raditi s malom grupom. Deset ljudi.»
«Moja Shangane pratnja», preduhitri ga Sean.
«Zato ste me poslali na ono malo putovanje s njima.»
«Dobro uočeno, pukovniče. Da, vaša reputacija je opravdana. Za samo nekoliko dana stekli ste poštovanje i, usuđujem se reći, lojalnost. Mislim da bi vas slijedili u najopasnije zadatke.»
«Treat ću više od deset Shanganea, tu su još dvojica koje želim sa sobom.»
«Naravno, vaši Matabelei», složi se Kina.
«Oni su dio mojih proračuna.»
To je bila prilika da sazna nešto o Jobu i Dedanu.
«Jesu li na sigurnom?», upita.
«Naravno, uvjeravam vas.»
«Neću razgovarati više dok ih ne vidim i ne govorim s njima», reče on mirno, a Kinine oči se suziše.
«Molim vas da ne zauzimate takav stav, pukovniče. To bi samo otežalo naše buduće odnose.»
«Ozbiljan sam», ponovno Sean tvrdoglavo. hm «Želim govoriti sa svojim ljudima.»
General Kina pogleda na sat i teatralno uzdahne.
«Vrlo dobro.» Podigne slušalicu telefona i progovori u nju, a zatim pogleda Seana. «Njih dvojica će raditi s vama, možete im to objasniti. Postoje odlični izgledi da vam, uz vašu suradnju, dam vašu slobodu. Naravno, ta ponuda uključuje i zanosnu gospođicu Monterro.»
«Vrlo ste velikodušni«, reče Sean ironično.
«Čekajte, dok ne čujete sve moje uvjete. Možda ćete pomisliti da sam previše zahtjevan.»
General Kina okrene se poručniku koji je ušao kroz vrata i reče na shanganeu: «Odvedi ovog čovjeka do Matabele zarobljenika«, naredi.
«Možeš im dozvoliti da razgovaraju« - pogleda na sat - «deset minuta. Zatim ga vrati ovamo.»
Trojica ljudi ispratili su Seana kroz labirint hodnika na zasljepljujuće sunce. Zatvorske barake sastojale su se od jedne kolibe od blata i nadstrešnice okružene bodljikavom živom; sve je

bilo prekriveno kamuflažnom mrežom. Čuvar otključa vrata i Sean ude unutra. Priđe vratima kolibe.

Nad otvorenom vatrom u sredini kolibe stajao je crni tronogi kotao. Dva tanka madraca od trske sa svake strane bili su jedini namještaj. Dedan je spavao na jednom, dok je na drugom Job sjedio prekrivenih nogu, gledajući u žar.

«Vidim te, stari prijatelju», reče Sean tiho na sindebeleu, a Job polako ustane i nasmiješi se.

«I ja vidim tebe», reče on, a zatim se nasmiju i zagrlje, pljeskajući se po leđima. Dedan skoči s drugog madraca, cereći se od radosti, te zgrabi Seanovu ruku, brutalno se rukujući.

«Zašto ti je trebalo toliko?», upita Job. «Jesi li našao Tukutelu? Gdje je Amerikanac? Kako su te uhvatili?«

«Sve ću ti ispričati kasnije«, prekine ga Sean.

«Sada ima važnijih stvari. Jesi li govorio s Kinom, jesi li ga prepoznao?«

«Da, onaj s uhom. Kakvi su nam izgledi s njime, Sean?«

«Prerano je da bismo bili sigurni«, upozori ga Sean.

«Ali, govori o nekakvom dogovoru.«

«Što?», prekine ga Job, a tada se obojica okrenu prema vratima.

Vani se začulo zavijanje sirena i vika.

«Što se događa?», upita Sean i priđe vratima. Vrata zatvora bila su još širom otvorena, ali stražari su se raštrkali, skinuvši oružje i gledajući u nebo. Poručnik je puhao u svoju zviždaljku dok je trčao.

«Zračni napad», reče Job. «Frelimo topovnjače, jedna se pojavila prije dva dana.»

Sean je mogao čuti motore, vrlo slabe i udaljene, te zavijanje rotora koje je bilo sve snažnije i prodornije.

«Job!», Sean ga zgrabi za ruku. «Znaš li gdje drže Claudiju?«

«Tamo», Job pokaže kroz vrata. «Ograda slična ovoj.»

«Koliko daleko?«

«Petsto metara.»

«Vrata su otvorena, a stražara nema. Pokušat ćemo se probiti.»

«Nalazimo se u sredini vojske, a što je s topovnjačama?«, protestirao je Job. «Kuda možemo pobjeći?«

«Ne raspravljaj, idemo.»

Sean potrči kroz vrata i iziđe iz zatvora. Job i Dedan bili su iza njega.

«Kojim putem?«, proštenje Sean.

«Tamo, iza onog drveća.»

Njih trojica potrče zajedno. Logor je bio gotovo prazan, jer su se ljudi povukli u tunele i rovove, ali Sean vidje da su posade na svojim mjestima iza lakih protuzračnih topova, a mali odred naoružan prenosivim RPG lanserima raketa prošao je na putu do obližnjeg kopjea.

Uzvisina će im dati dobar pregled i mjesto za lansiranje. Međutim, RPG nije imao infracrvene tragače i bio je vrlo ograničenih mogućnosti u borbi zemlja-zrak.

Renamo je bio tako zauzet da nitko nije pogledao Seanovo bijelo lice dok su jurili da zauzmu položaje. Sada je zviždanje rotora bilo isprekidano paljbom sa zemlje.

Sean se nije osvrtao. Ispred sebe ugleda sjaj bodljikave žice. Ženski zatvor također je bio kamufliran ispod grmlja i mreža, i činilo se da je napušten.

«Claudia!», vike on, došavši do žice i zgrabivši je. «Gdje si?«

«Ovdje, Sean, ovdje!», vikne ona. U ogradi su bile dvije kolibe. Vrata su im bila zaključana i nisu imale prozora. Claudijin glas dopro je iz bliže zgrade i gotovo bio zagušen grmljavinom motora, vriskom rotora i paljbom.

«Gurnite me», naredi Sean i odmakne se od žice. Ograda je bila visoka sedam stopa, procijeni brzo. Job i Dedan dotrče i čučnu ispod. Sean potrči prema njima, i zabije stopalo u skupljene dlanove koje su mu napravili, ispreplevši prste. Oni podignu ruke u vis, bacivši Seana preko

ograda. Lako je prešao preko žice, napravio salto u zraku i doskočio na noge. Ublaži udarac zakotrljavši se kao padobranac, i glatko ustane na noge, koristeći zamah.

«Makni se od vrata!», vikne Claudiji prikupljajući brzinu; zaleti se u vrata.

Bila su previše čvrsta da bi se slomila pod njegovim ramenom, ali šarke iskoče iz zida i vrata padnu u prostoriju u oblaku prašine i suhog blata.

Claudia je čučila kraj drugog zida, ali kad je on upao u kolibu, potrči mu u susret. On ju uhvati u naručje, ali kad ga je pokušala poljubiti, on ju okrene oko jedne ruke i potrči s njom prema vratima.

«Što se događa?», dahne ona.

«Bježimo.» Kad su istrčali na sunce, on vidje da su Job i Dedan podigli žicu. Svom snagom svojih ruku i nogu vukli su je gore, otvorivši uzak prolaz između žice i zemlje. Sean im pomogne iznutra, zgrabivši žicu između bodlja i povukavši je gore. Kad su udružili snage, zemlja pod najbližim stupom popusti i on se podigne nekoliko inča od zemlje u koju je bio zaboden.

«Na trbuh», Sean proštenje Claudiji. «Idi ispod nje!»

Bila je mršava poput lasice i lako se provukla ispod šiljaka.

«Drži!», vikne Sean Jobu i oni se napnu, lica zgrčenih od napora.

Sean se spusti na trbuh i provuče ispod žice. Na pola puta osjeti kako mu se jedna bodlja zabila u meso i zaustavila ga.

«Provucite me», naredi, i dok je Dedan držao žicu, Job se sagne i uhvati Seana za ruku.

«Povuci!» naredi Sean i ovaj poslušao. Sean osjeti kako mu se meso kida i krv curi niz leđa, a zatim je bio slobodan.

Kad se podigao na noge, Claudia vikne: «Tvoja leđa!», ali on je zgrabi za ruku i upita Joba: «Kojim putem?» Znao je da je ovaj proučio logor tijekom vremena koje je proveo u njemu. Mogao se pouzdati u njegove procjene.

«Rijeka», odgovori Job odmah. «Ako uspijemo otploviti nizvodno iz logora.»

«Povedi», naredi Sean vičući kako bi se čuo. Oko njih se začuje pucnjava malog automatskog oružja i jača buka teških strojnica, kao da se štap vuče po plohi od trulog željeza; zatim čak i te zvuke zaglušni grmljavina poput Viktorijinih slapova. Sean je točno znao što je to, iako ih nije čuo nikada prije. Bio je to zvuk višecjevnih Gatling topova u nosu helikoptera Hind koji su ispaljivali metke od 12.7 mm poput mlaza vatrogasnog crijeva.

Osjeti kako Claudia popušta kraj njega od užasa tog zvuka, i povuče ju za ruku.

«Dodi», zareži na nju.

«Trči!» Još je lagano šepala od ozlijeđenog ligamenta dok su pratili Joba i Dedana do rijeke. Još su bili pod krošnjama drveća, ali pred njima se nalazio otvoreni teren.

Mala skupina Renamo trčala je pognuto preko čistine, dolazeći prema njima, osam ili devet ljudi u indijanskoj koloni, a svaki je nosio pokretni RPD lanser. Dok su trčali, lica su im bila okrenuta prema nebu, tražeći mete za svoje rakete.

Odred raketaša još je bio na dvije stotine metara od njih kad zemlja oko njih iznenada eksplodira. Sean nikad u svojem ratnom iskustvu nije vidio ništa slično. Zemlja se otopila, naizgled pretvorivši se u tekućinu koja zakuha u oblak prašine pod udarima topovskih granata 12,7 mm.

Sve je uništeno uzduž linije topovske vatre, čak je i drveće nestalo u vrtlogu krhotina i lišća; samo uništeni batrljci ostali su poslije prolaska te oluje. Zemlja je bila izorana poput polja, a po njoj su bili razbacani ostatci odreda raketaša. Bili su samljeveni kao da su prošli kroz zupčanike nekog strašnog stroja. Sean je još držao Claudijinu ruku i povuče ju u travu pokraj staze u trenutku kad je sjena prešla preko njih. Međutim, krošnja iznad njih vjerojatno ih je zaklonila od topnika u helikopteru. Job i Dedan također su potražili sklonište u travi kraj puta i izbjegli otkrivanje.

Hind je kružio iznad njih na oko pedeset stopa nad vrhovima drveća i imali su dobar pogled na letjelicu kad se pojavila iznad čistine s rastrganim leševima.

Sean osjeti fizički šok kad ga je vidio. Nije očekivao da će biti tako velik i groteskno ružan. Letjelica je bila duga pedeset stopa.

Rusi su je nazivali šturmovik, grbavac. Bilo je to deformirano čudovište: ružno i neobično, obojeno u zelenosmeđu kamuflažu koja joj je davala izgled bolesti i leproznog truljenja.

Dvostruka oklopljena stakla izgledala su poput zlokobnih očiju, a njihov pogled bio je tako oštar da se Sean instinktivno spustio u travu i stavio ruku preko Claudijinih leđa.

Pod ružnim tijelom topovnjače visjeli su držači za rakete, i dok su je promatrali sa strahom, letjelica je lebdjela i okretala se oko vlastite osi. Zatim spusti nos i ispali salvu raketa.

Poletjele su u oblaku bijelog dima, preko rijeke do bunkera obloženih vrećama s pijeskom, eksplodirajući u fontanama plamena i prašine.

Buka je bila zaglušujuća, a urlik rotora zabijao im se poput vijaka u uši. Claudia pokrije obje ruke i zaplače.

«O, Bože! O, Bože!»

Hind se polako okretao, tražeći nove mete, i oni se ponovno sakriju. Krene od njih, loveći uzduž obale rijeke. Gatling top u daljinski kontroliranom topovskom gnijezdu u nosu ispaljivao je mlazove čvrstog metala u šumu, uništavajući sve na putu.

«Idemo!», vikne Sean nadjačavši buku i povuče Claudiju na noge. Job i Dedan potrče ispred njih, a zemlja izrovana topom bila je meka i spužvasta.

Kad su prošli kraj mrtvacu, Job se sagne bez zastajkivanja i zgrabi jedan od RPG lansera. U sljedećem koraku, ponovno se sagne i zgrabi ranac od fiberglasa s tri projektila, a zatim nastavi prema obali rijeke. Claudia nije mogla pratiti tempo zbog povrijeđenog koljena, i zaostala je zajedno sa Seanom koji ju je vukao gotovo sto jarda.

Job i Dedan stigli su do obale. Bila je strma i stjenovita, s izlomljenim i vodom ispoliranim crnim kamenjem. Visoko riječno drveće širilo je grane iznad brze zelene vode.

Job pogleda natrag prema njima, jer još su bili na otvorenom. Njegovo lice se zgrči dok je vikao upozorenje i ispusti ranac, podigavši cijev RPG-a na rame, usmjerivši je u zrak iznad Seana.

Sean nije pogledao gore, znao je da nema vremena. Nije razlikovao buku rotora drugog Hinda od prvoga, ali sada je zvuk dosegao točku bola.

Kraj njih je tekla uska donga, erodirana olujnim vodama kišne sezone, ali sada suha i strma. Sean podigne Claudiju i skoči s njom u rukama. Zemljano dno bilo je duboko šest stopa i udarili su u dno snagom od koje su Seanovi zubi udarili jedni u druge baš u trenutku kad se rub obale rastopio od topovske vatre.

Zemlja na kojoj su ležali zadrhtala je kao da je živa ispod njih, kao da su kukci otreseni s bokova gigantskog konja. Prašina ih je zasula u oblacima, a teži komadi padali su im po leđima, izbijajući im dah iz pluća, gušeći ih, zakopavajući ih žive.

Claudia vrisne i pokuša se izvući ispod sloja prašine i suhe zemlje, ali Sean ju zadrži.

«Lezi mirno», sikne na nju.

«Ne miči se, ludice.» Hind se okrene i poleti natrag, točno iznad korita, tražeći ih; topnik je okretao višestruke cijevi Gatling topa u njegovom gnijezdu na daljinsko upravljanje.

Sean lagano okrene glavu i pogleda kutom jednom oka. Pogled mu je bio zamagljen prašinom ali se pročistio, i on ugleda veliki plosnati nos Hinda u zraku na samo pedeset stopa iznad sebe. Topnik je sigurno vidio njihove bijele kože, što ih je učinilo odabranom metom. Samo tanki sloj svježje zemlje štitio ih je od njegova pogleda kroz nišan topa.

«Pogodi ga, Jobe», molio je Sean glasno.

«Pogodi kopile.»

Na litici iznad rijeke, Job se spusti na jedno koljeno. RPG 7 bilo je jedno od njegovih omiljenih oružja. Golema topovnjača lebdjela je na udaljenosti od samo pedeset jarda.

On nanišani dvanaest inča ispod ruba pilotovog stakla. RPG je bio vrlo netočan, čak i iz velike blizine mogao je promašiti ako raketa poleti malo u stranu. Zadrži nišan na trenutak i pritisne okidač. Bijeli dim pojavi mu se iza ramena i raketa izleti, pogodivši samo nekoliko inča iznad mjesta koje je gađao, na kojem se staklo spajalo s metalnim trupom.

Raketa eksplodira snagom koja bi izbacila motor iz kamiona Mach ili uništila parni stroj lokomotive. Na trenutak, prednji dio Hinda bio je skriven plamenom i dimom i Job trijumfalno vikne, skočivši na noge, očekujući da se čudovište sruši s neba u vlastitom dimu i plamenu.

Umjesto toga, golemi helikopter poskoči uvis, kao da se pilot trznuo zbog eksplozije rakete, ali kad se dim razišao, Job s nevjericom shvati da je trup neoštećen. Na obojenom metalu bila je samo crna mrlja, označavajući mjesto na kojem je eksplodirala raketa.

Dok je gledao kako se ružni nos Hinda okreće prema njemu, i višecjevni top ga traži, Job baci RPG lanser i skoči s vrha litice, padajući dvadeset stopa do vode, u trenutku kad je top raznio velike grane drveta pod kojim je stajao. Topovska vatra presjekla je stablo poput drvosječine pile, i cijelo drvo se nagne i padne u vodu, uz oblak pjene.

Hind se povuče, podižući se, krećući se niz riječnu obalu. Nepovrijeđen raketom i smrtonosan kao i prije, krene u potragu za novom metom.

Sean se digne na koljena, kašljući.

«Jesi li u redu?», zakrklja, ali Claudia mu nije mogla odgovoriti. Oči su joj bile zaslijepljene pijeskom, a suze su joj napravile vlažne staze kroz prašinu na obrazima.

«Moramo pobjeći u vodu», Sean ju povuče na noge i izvuče ju do ruba suhog korita.

Potrčali su zajedno do vrha litice i pogledali dolje. Srušeno drvo plivalo je u struji, golema splav s teškim granama.

«Skoči!», naredi Sean, a Claudia nije oklijevala. Baci se daleko naprijed i okrene u letu kako bi se dočekala na noge. Sean ju je slijedio dok je još bila u zraku.

Izronio je s Claudijinom glavom pokraj sebe. Prašina joj se isprala s lica, a kosa joj pala na oči, sjajna od tekuće vode. Zajedno su zaplivali do plutajuće mase grana i lišća. Bila je dobar plivač, čak i sa čizmama i odjećom brzo se kretala kroz vodu, plivajući kraulom.

Kad je stigla do stabla, Job ispruži dugu ruku i uvuče ju pod grane. Dedan je već bio tamo, a Sean stiže sekundu kasnije. Držali su se za grane, a lišće je iznad njih stvorilo zeleni strop.

«Pogodio sam ga», žalio se Job Ijutito. «Pogodio sam ga raketom ravno u nos. Kao da gađam bivola praćkom. Samo se okrenuo i krenuo ravno na mene.»

Sean obriše vodu iz očiju i s lica dlanom ruke. «Oklop od titana», objasni tiho. «Skoro su neosjetljivi na konvencionalnu vatru, i pilotova kabina i motor. Jedino što možeš učiniti kad se pojave ti gadovi je pobjeći i sakriti se.»

Ukloni mokru kosu iz očiju. «U svakom slučaju, odvukao si ga od nas. Baš nas je htio raznijeti s tim topom.» Dopliva do Claudije.

«Vikao si na mene», optuži ga ona.

«Bio si vrlo grub. Nazvao si me ludicom.»

«Bolje zlostavljana nego mrtva», on joj se naceri, a ona mu uzvratila smiješak.

«Je li to poziv, gospodine? Ne bi mi smetalo malo zlostavljanja - od vas.» On ju zagrla oko struka pod vodom.

«Bože, kako mi je nedostajalo tvoje lice.»

Ona se stisne uz njega.

«Shvatila sam tek kad si otišao.», šapne.

«I ja», prizna on. «Do tada, nisam te mogao vidjeti. Onda sam shvatio da ne mogu bez tebe.»

«Osjećam se slabo kad to kažeš, reci mi da to stvarno misliš.»

«Kasnije», on ju zagrla. «Prvo moramo živi pobjeći odovud.» On je ostavi i priđe Jobu.

«Možeš li vidjeti obalu?»

Job klimne. «Čini se da je napad gotov. Izlaze iz bunkera.»

Sean proviri ispod grana. Vidje trupe kako se oprezno kreću na drugoj obali.

«Treat će im neko vrijeme dok ne shvate da smo pobjegli, ali drži ih na oku.»

On dopliva do Dedana koji je gledao obalu.

«Što vidiš?»

«Bave se sami sobom», Dedan pokaže na obalu. Skupina s nosiljkama radila je uz rijeku, skupljajući mrtve i ranjene, dok su radne postrojbe već počele popravljati oštećene utvrde i uništenu kamuflažu. Nitko nije gledao preko rijeke.

S njima je plovilo još otpadaka, odrezanih grana i oštećene opreme, praznih bačava za benzin, dovoljno da odvuče pažnju s njihovog utočišta.

«Ako izbjegnemo da nas otkriju prije noći, trebali bismo otploviti niz rijeku. Samo drži oči otvorene, Dedan.»

«Mambo», potvrdi on i koncentrira se na obalu.

Sean tiho dopliva do Claudije i objesi se na granu kraj nje. Ona odmah posegne za njime.

«Ne želim da si daleko od mene ni trenutka», šapne ona.

«Jesi li stvarno mislio to što si rekao?»

On ju poljubi, a ona mu uzvratila takvom silinom da mu njeni zubi udare u donju usnu. Uživao je u blagoj boli.

Ona konačno prekine zagrljaj i odmah upita: «Jesi li to mislio?»

«Ne mogu bez tebe», odgovori on.

«Možeš ti i bolje.»

«Ti si najveličanstvenija žena koju sam ikad upoznao.»

«Nije loše, ali još nije ono što želim čuti.»

«Volim te», prizna on.

«To je to, o, Seane, to je to. I ja volim tebe.» Ona ga ponovno poljubi, i nisu se obazirali ni na što drugo; usta su im se spojila, a tijela stopila ispod površine.

Sean nije znao koliko je vremena prošlo kad ih je Job prekinuo. «Idemo prema obali», reče on.

Struja je gurnula stablo na vanjski rub sljedećeg zavoja na rijeci, i ono se već počelo nasukavati na pješčani sprud. Kad je Sean spustio noge, dodirne dno.

«Idi u dublju vodu», naredi, i oni odguraju drvo, skriveni njegovom krošnjom, dok se nije oslobodilo spruda i zaplovilo rijekom.

Sean je dahtao od napora dok se držao za granu iznad svoje glave. Claudia dopliva do njega i uhvati se za istu granu.

«Sean», reče ona, a raspoloženje joj se promijenilo. «Nisam te mogla pitati, najviše zato što ne želim čuti odgovor.»

Ona prekine i duboko uvuče zrak. «Moj otac?», upita.

Sean je šutio, tražeći riječi, ali ona ponovno prekine tišinu.

«Nije se vratio s tobom, je li?»

Sean zavrti glavom dok mu je kosa visjela pred licem.

«Je li našao svojeg slona?», upita ona tiho.

«Da», odgovori Sean jednostavno.

«Drago mi je», reče ona.

«Htjela sam da to bude moj zadnji dar njemu.»

Ona pusti granu i zagrlila Seana oko vrata, priljubivši mu obraz tako da nije morala gledati njegovo lice dok je postavljala sljedeće pitanje:

«Je li mrtav, Sean? Moraš mi to reći prije no što povjerujem.»

On ju čvrsto uhvati slobodnom rukom i spremi se na odgovor:

«Da, draga. Capo je mrtav, ali umro je muškom smrću -onako kako bi želio, a Tukutela, njegov slon, otišao je s njim. Želiš li čuti detalje?»

«Ne!» Ona zavrti glavom, držeći ga čvrsto. «Ne sada, možda nikada. On je mrtav, i dio mog života umro je s njim.»

Nije mogao naći riječi utjehe kad je počela plakati za ocem. Plakala je tiho, držeći se za njega, tresući se od žalosti. Njene suze miješale su se s riječnom vodom, ali on je okusio njihovu otopljenu sol na svojim usnama kad ju je ponovno poljubio.

Tako su plovili niz široku zelenu rijeku, dok su dim i miris bitke lebdjeli iznad njih, a vjetar nosio slabe krike ranjenika. Sean pusti da ona isplače svoju tihu žalost i njeni jecaji polako se smire. Ona šapne grleno: «Ne znam kako bih izdržala bez tvoje pomoći. Toliko ste slični, vas dvojica. Mislim da me to privuklo tebi.»

«Shvatit ću to kao kompliment.»

«I jest kompliment. On mi je razvio ukus za moćne i snažne muškarce.

Njima na dohvata doplovi leš. Tijelo u napuhanoj prugastoj borbenoj jakni plutalo je na leđima. Lice je bilo vrlo mlado, dječak je

imao petnaestak godina. Rane su mu bile isprane i bez krvi, iz njih je curio samo tanki mlaz crvenila, poput dima u zelenoj vodi, ali bilo je to dovoljno.

Sean ugleda reptilske glave ljuskave poput kore drvenog hrasta kako brzo dolaze niz struju prateći miris krvi. Valovi su se širili ispred strašnih ralja, dugi repovi su veslali; dva velika krokodila jurila su po svoj plijen.

Jedan stigne do lesa i izroni iz vode; njegove ralje pune nejednakih redova žutih zuba širom su se otvorile, a zatim sklopile oko ruke lesa. Zubi prodru u meso s jasnim zvukom kidanja i Claudia okrene glavu.

Prije no što je krokodil mogao povući tijelo ispod površine, drugi krokodil, čak i veći od prvog, zagriže u mrtvačev trbuh i počne se natezati sa svojim suparnikom.

Zubi krokodila nisu kreirani za rezanje kroz meso i kost, pa su krokodili čvrsto držali svoj plijen, velikim se repovima okrećući u vodi, vrteći se u bijeloj pjeni, trgajući leš, kidajući mu udove, pa su ljudi mogli čuti trganje tkiva i zglobova ramena i karlice.

Claudia fascinirana užasom pogleda natrag i gotovo povrti kad je jedan od velikih reptila izronio iz vode s rukom u čeljustima, progutavši je konvulzivno. Žute ljuske vrata nabubrile su dok je ud kliznuo niz grlo, a zatim se okrenuo da otkine novi komad tijela.

U borbi oko ljudskih ostataka, odmaknuli su se od plutajućeg drveta, a Sean, sjetivši se ogrebotine od bodljikave žice, osjeti olakšanje, jer i njegova krv sigurno se osjećala u zelenoj vodi.

«O, Bože, sve je tako strašno», šapne Claudia.

«Sve je postalo noćna mora.»

«To je Afrika.» Sean je uhvati, pokušavajući je ohrabriti. r"i «Ali, ja sam ovdje s tobom, sve će biti u redu.»

«Hoće li, Sean? Misliš li da ćemo se izvući živi?»

«Nema jamstva», prizna on, «ako to želiš čuti.»

Ona uzdahne zadnji put, a zatim se osloni na njegovu ruku i pogleda mu u oči.

«Žao mi je», reče. «Ponašam se kao dijete. Gotovo sam se slomila tamo, ali to se neće više ponoviti. Obećavam ti to. Barem sam te pronašla, prije no što bude kasno.» Ona mu se nasmiješi s lažnom

vedrinom, s bradom u vodi. «Živjet ćemo za danas, ili za ono što nam je ostalo.»

«To je moja djevojčica.» On joj se nasmiješi. «Što god se dogodilo, moći ću reći da sam volio Claudiju Monterro.»

«I da je ona voljela tebe», uvjeri ga ona i ponovno poljubi, dugim poljupcem toplim i slanim od suza; nije to bio izraz požude, već čežnje, zavjet i utjeha, nešto stvarno u svijetu opasnih nesigurnosti.

Sean nije bio svjestan svojeg fizičkog uzbuđenja dok ona nije prekinula poljubac i bez daha rekla: «Želim te sada, ovog časa. Ne želim. ne usuđujem se čekati. O Bože, Sean, dragi, sada smo živi i zaljubljeni, ali noćas bismo mogli biti mrtvi. Uzmi me sad.»

On brzo pogleda oko sebe. Mogli su vidjeti obalu kroz otvore u lišću. Činilo se da su otplovili ispod utvrda Renamo. Nije bilo znakova života ispod visokih krošanja drveća uz rijeku, a tišina afričkog podneva bila je teška i pospana. Kraj njih su, gotovo na dohvat ruke, plivali Job i Dedan, ali vidjeli su samo njihove glave odostrag okrenute prema obali.

Sean pogleda Claudiju, njene medenozlatne oči, i poželi ju. Znao je da nikada u životu ništa nije želio tako očajnički.

«Reci to još jednom», dahne ona promuklo.

«Volim te», reče on i ponovno se poljube, ali drukčije, čvrsto, vruće i divljački užurbano.

«Brzo», reče mu ona u usta. «Svaka sekunda je dragocjena.» Njene ruke ispod površine vode kidale su njihovu odjeću. Morao se jednom rukom držati kako ne bi potonuli pod zelenu vodu, ali drugom joj je pomagao što je bolje mogao.

Ona otvori prednji dio njegove jakne i svoju košulju do struka i pritisne se uz njega. Grudi su joj bile vlažne od hladne vode. Bradavice su joj otvrdnule od želje, mogao ih je osjetiti na svojim grudima, činile su se velikima poput zrelih bobica grožđa.

On povuče kopču kožnog pojasa koji mu je držao hlače a ona se podigne kako bi joj lakše otkopčao patentni zatvarač na hlačama, a zatim mu pomogne da joj skine hlače. On stavi odjeću preko svoje ruke kako ne bi otplovila, a ona ostade gola od struka nadalje. U frenetičnoj žurbi ona otkopča njegove hlače i gurne u njih obje ruke.

«O, Sean», reče. «O, Bože, dragi. Tako si velik, tvrd. Molim te, brzo, brzo, brzo!»

Oboje su bili bez težine u vodi, i vitki poput vidra u parenju. Njene duge noge obuhvate njegovo tijelo, s koljenima pod njegovim rukama. Člancima se uhvatila za njegove slabine dok ga je naslijepo tražila. On podigne bokove daju dočeka, i gotovo su uspjeli, ali klizne između njihovih napetih trbuha.

Ona tiho proštenje u frustraciji i ponovno posegne dolje. Zatim, izvinuvši leđa, unese u sebe samo vršak. Neko vrijeme su se naprezali, a tada se njeno tijelo ukoči, a zlatne oči otvore tako široko da se činilo da joj ispunjavaju lice, kad je on u potpunosti ušao u nju. Bila je tako vruća u odnosu na hladnu zelenu vodu, da je to bilo gotovo nepodnošljivo, i on krikne.

Job i Dedan se osvrnu iznenađeni, a zatim pogledaju u drugom smjeru, ali Sean i Claudia nisu primjećivali ostatak svijeta.

Bilo je gotovo vrlo brzo i ona mu se objesi oko vrata iscrpljena poput maratonca na kraju utrke.

Sean prvi vrati glas. «Žao mi je», reče.

«Bilo je tako brzo. Nisam mogao čekati. Jesi li?»

«Bila sam tamo prije tebe.» Ona mu se naceri, iskrivljeno i nesigurno. «Bilo je kao u automobilskoj nesreći, brzo i razarajuće.»

Ostali su zagrljeni dugo vremena, tihi i mirni, dok ona ne osjeti kako se on smanjuje; tek tada popusti stisak nogu i posegne ustima da ga nježno poljubi.

«Sada pripadaš meni i ja tebi. Čak i ako danas poginem, neće biti važno. Imala sam te u sebi.»

«Pokušajmo izdržati više od jednog dana.» On joj se blago nasmiješi. «Obuci se, ljubavi.»

Vrati joj odjeću.

«Dok ja provjerim što se događa u stvarnom svijetu.»

Otpliva od nje i priđe Jobu. «Što vidiš?», upita.

«Mislim da smo se udaljili od borbenih crta», odgovori ovaj, izbjegavajući Seanov pogled. Čudno, Seanu nije smetalo što je Job znao što se dogodilo između njega i Claudije. Još je uvijek bio ushićen i trijumfalan zbog konzumacije njihove ljubavi, i to nije moglo ništa umanjiti.

«Čim se dovoljno zamračí, otplivat ćemo prema drugoj obali

i izići van.» Sean pogleda svoj Rolex. Ostala su još dva sata do zalaska sunca. «Drži oči otvorenima», reče i dopliva do Dedana, ponovivši upozorenje.

Pokušao je procijeniti brzinu struje promatrajući obalu, i odlučio da nije veća od dvije milje na sat. Još će biti opasno blizu linijama Renamoa kad sunce zađe, a rijeka je plovila istočno prema moru, pa će se morati vratiti zaobišavši ili prošavši kroz snage generala Kine kako bi stigli do granice Zimbabvea na zapadu. Bio je to težak zadatak, ali Sean se osjećao optimistički i neranjivo. Ostavi Dedana i vrati se Claudiji.

«Osjećam se dobro zbog tebe», reče on.

«To će mi biti posao u budućnosti», uvjeri ga ona.

«Ali, što ćemo sad?»

«Ništa do mraka, osim ploviti niz rijeku.»

Savila se uz njega ispod vode, i držali su se zajedno gledajući obalu kako prolazi.

Nakon nekog vremena, ona reče: «Hladno mi je.»

Bili su u vodi gotovo dva sata, shvati Sean, i iako je bila samo nekoliko stupnjeva hladnija od tjelesne temperature, postupno ih je hladila.

Ona suzi oči i zločesto ga pogleda. «Ne možeš li smisliti nešto da spriječimo hladenje?», upita. «Ili ti ja moram predložiti?»

«Pa», reče on, «ne možemo zapaliti vatru.»

«Ne možemo?», upita ona.

«Hoćeš li se kladiti?» I posegne dolje te nakon nekoliko sekunda prošapta: «Vidiš, nema problema, a nisam niti koristila šibice.»

«To je čudo!», složi se on i počne ponovno otkopčavati njen pojas.

«Ovaj put vidjet ćemo možemo li održavati čudo dulje od deset sekunda», predloži ona.

Kad je sunce zašlo, površina rijeke pretvorila se u sjajnu zmiju s ljuskama od užarenog purpura.

«Sada možemo krenuti prema obali», naredi Sean i oni počnu plivati, gurajući drvo preko struje. Bilo je teško i naporno, jer većina stabla bila je pod vodom, i odupiralo se njihovim naporima da ga

približe obali. Njih četvero snažno ga je guralo i ono počne skretati u riječnom toku.

Sunce je kliznulo ispod obzorja i voda je pocrnila poput nafte, a drveće iznad njih bacalo je svoje silhete na zadnjem sjaju, ali do obale je još bilo trideset metara.

«Odovud ćemo plivati», odluči Sean.

«Držite se zajedno. Ne razdvajajte se u mraku. Jeste li spremni?»

Okupili su se, držeći se za istu granu. Sean posegne za Claudijinom rukom i otvori usta da izda naredbu, a zatim ih ponovno zatvori, nakrivi glavu i oslušne.

Bio je iznenađen što to nije čuo prije, možda je zvuk bio prigušen visokim obalama rijeke i visokim drvećem. Međutim, iznenada, zvuk je bio glasan i nepogrešiv, zvuk vanjskog motora u punoj brzini.

«O, sranje», procijedi on gorko i pogleda prema drugoj obali. Bila je udaljena samo trideset metara, ali moglo je biti i trideset milja.

Zvuk motora se pojačavao i slabio ovisno o akustici vode i drveća, ali bilo je jasno da brzo dolazi niz rijeku, iz smjera linija Renamoa. Sean spusti glavu da pogleda kroz lišće, i vidje sjaj u tami, zraku svjetla koja je brzo prešla preko noćnog neba i zatim se odbila od tamnog drveća uz obalu, te krenula uzduž obale. •

«Patrolni čamac Renamoa», reče Sean. •:

«Traže nas.»

Claudia mu stisne ruku; nitko nije progovorio.

«Pokušat ćemo se sakriti ovdje», reče Sean «lako ne vidim kako nas mogu promašiti.

Spremite se da zaronite kad nas osvijetle.»

Zvuk motora se promijenio, usporio, a zatim se plovilo pojavi iza zavoja, na nekoliko stotina jarda od njih; brzo se približavalo.

Zraka reflektora osvjetljavala je svaku obalu naizmjenično, bacajući na njih gotovo dnevno svjetlo. Bila je to nevjerojatno snažna zraka, vjerojatno jedna od prenosivih borbenih svjetiljaka kakvom su zarobili Seana na litici.

Kako je zraka šarala s obale na obalu, kratko je osvjetljavala čamac i njegovu posadu. Sean ga prepozna kao čamac na napuhavanje Zodiac od 21,8 stopa, s vanjskim motorom Yamaha od 55 konjskih

snaga. Nije mogao prebrojiti posadu, bilo ih je bar osam ili devet, i imali su lake strojnice na krmi. Čovjek sa svjetiljkom stajao je na sredini.

Zraka prijeđe preko njihovog skrovišta, zaslijepivši ih na trenutak svojim blještavilom, a zatim se neumoljivo vrati natrag i fiksira se na njima. Sean začuje kako netko izdaje naredbu na shanganeu i Zodiac promijeni kurs prema njima, dok ih je zraka još uvijek osvjetljavala. Sve četvero zaroni u vodu dok im se nisu vidjele samo nosnice, i sakrili su se iza grane za koju su se držali.

Kormilar u Zodiacu uspori motor i prebaci ga u prazan hod. Crni gumeni čamac plovio je na struji na samo dvadeset stopa od njih; svjetlo je ispitivalo lišće.

«Okreni lice», reče Sean Claudiji šaptom i uzme je u svoje ruke ispod površine. Čak i njihova tamna lica sijala bi na svjetlu i on ju zakloni, te okrene svoju glavu od svjetla.

«Nema nikoga», reče netko na shanganeu. Iako nije govorio glasno, glas se jasno prenosio do mjesta na kojem su se skrivali.

«Podi okolo!», naredi drugi glas, i Sean prepozna Shangane narednika koji mu je bio u pratnji. Bijeli trag raširi se iza Zodiac a dok je čamac kružio oko drveta.

Zraka svjetla bacala je sjene iza grana i odražavala se od vode. Kako je čamac kružio, oni su lagano plivali na drugu stranu svojeg skrovišta, a kad ih je zraka obasjala, polako su kliznuli ispod površine, pokušavajući tiho uzimati zrak kad bi ponovno izronili.

Smrtonosna igra skrivača trajala je cijelu vječnost, prije no što glas u čamcu ponovno reče: «Nema nikoga. Gubimo vrijeme.»

Svjetlo na cijevi lake RPD strojnice u čamcu nevino je blještilo, ali oluja metaka se zabije u plutajuće drvo brutalnom snagom. Buka im je pogađala bubnjiće, a bujica otkinutog lišća i grančica zasula ih je zajedno s mlazovima vode; metci su se odbijali u noć, zavijajući poput poludjelih duhova.

Sean povuče Claudiju ispod površine, ali još je mogao čuti "kako se metci zabijaju u vodu iznad njih ili u drvo. Bio je pod vodom dok mu pluća nisu počela gorjeti kao da su puna kiseline, a onda izroni da udahne zrak.

Strojničar na Zodiacu pucao je u kratkim rafalima, ne u jednom kontinuiranom nizu. Poput telegrafista, imao je svoj posebni stil koji su ostali mogli prepoznati: pucao je po dvije serije od pet metaka - trebala mu je vještina koncertnog pijanista na okidaču da bi postigao takvu preciznost.

Kad su Sean i Claudia izronili na površinu, boreći se za zrak, Dedan izroni na samo tri stope od njih. Zraka svjetlosti jasno mu je osvjetljavala glavu. Njegova kratka vunena brada bila je puna vode, a oči su mu bile poput lopta od slonovače; usta su mu bila otvorena, udišući zrak. Metak je dodirnuo njegovu lubanju iznad uha. Glava mu se okrenula od hitca, a skalp mu se otvori kao da ga je razrezala sablja. On krikne grlenim zvukom kao smrtno pogođeni bivol, a zatim mu glava padne naprijed i on potone u tamnu vodu.

Sean posegne i uhvati ga za ruku, vukući ga natrag na površinu prije no što je otplovio, ali glava mu se opusti, a oči se izvrtu u dupljama, pokazujući samo bjeloočnice.

Međutim, ljudi u Zodiacu čuli su njegov krik i Shangane narednik vikne jednom od svojih ljudi: «Spremi se da baciš granatu», a zatim njima: «Izidite. Dajem vam deset sekunda.»

«Job, odgovori mu», naredi Sean rezignirano.

«Reci mu da izlazimo.»

Matabele i Shangane mogli su razumjeti jedan drugog, i Job im vikne da ne pucaju. Claudia pomogne Seanu da zadrži Dedanovu glavu na površini, i oni ga povuku prema Zodiacu. Svjetlo ih je zaslijepilo, ali ruke posegnu iz čamca i izvuku ih gore.

Drhteći poput napola zadavljenih štenaca, skupili su se u sredini čamca. Dedanovo tijelo bilo je ispruženo između njih, i Sean mu podigne glavu u krilo. Bio je u nesvijesti, jedva dišući, i Sean mu blago okrene glavu da ispita ranu na glavi.

Jedan trenutak nije shvatio što gleda. Nešto bijelo i sjajno sijalo je u rani na svjetlu svjetiljke. Claudia kraj njega divlje zadrhta i reče: «Sean, to je njegov, njegov.», nije mogla izreći, i Sean tek tada shvati da je Dedanov mozak, još uvijek u svojoj ovojnici, virio iz rupe na lubanji poput unutrašnje gume automobila kroz rupu na vanjskoj gumi.

Narednik izda naredbu kormilaru koji okrene čamac uzvodno. Jurili su punim gasom prema linijama Renamoa.

Sean je sjedio na dnu čamca s Dedanovom glavom u krilu. Nije mogao učiniti ništa, osim opipavati njegov puls koji je bio sve slabiji i nepravilniji, dok nije konačno nestao.

«Mrtav je», reče tiho. Job je šutio, a Claudia okrene lice.

Sean je držao mrtvu glavu u krilu do povratka. Tek kad je kormilar ugasio motor i pristao uz obalu, on pogleda gore. Na pristaništu su ih čekale tamne prilike sa svjetiljkama.

Narednik izda brzo naredbu i dvojica ljudi podignu Dedanov leš iz Seanovog krila i bace ga na obalu, licem prema dolje. Drugi vojnik zgrabi Claudiju za ruku i podigne ju na noge.

Grubo ju gurne na obalu, a kad se okrenula kako bi protestirala, on podigne svoju pušku i htjede ju udariti u grudi.

Sean je bio iza njega, te uhvati čovjekovu ruku i ublaži udarac.

«Učini to ponovno, sine sifilitične hijene», reče tiho na shanganeu, «i odrezat ću ti mtondo tupom sjekiricom i natjerati te da ga pojedeš bez soli.»

Vojnik ga je gledao, više začuđen njegovim savršenim shanganeom, nego samom prijetnjom. Narednik na obali se oduševljeno nasmije.

«Bolje učini što kaže», reče vojniku, «osim ako nisi jako gladan. Ovaj misli ozbiljno.» Zatim se naceri Seanu.

Znači, govoriš shangane kao jedan od nas, i razumio si sve što smo rekli!» Zavrti glavom.

«Više me nećeš prevariti.»

Mokre, promrzle i iscrpljene neslavno su ih dovukli u bunker generala Kine i postavili pred njegov stol. Jedan pogled na njegovo lice rekao je Seanu da čovjek kipi od bijesa.

Skoro minutu gledao je Seana ne ustajući sa stolca, a zatim reče: «Žena ide u drugi logor, daleko odovud. Više ju nećeš vidjeti, dok ja to ne naredim.»

Sean zadrži neutralan izraz lica, ali Claudia uzvikne protestirajući, te zgrabi Seanovu ruku kao da će tako spriječiti

razdvajanje. General Kina zadovoljno klimne vidjevši njenu uznemirenost i tiho nastavi:

«Više neće imati poseban tretman koji je imala do sada, i naredio sam daje se stavi u okove kako bi se spriječili budući pokušaji bijega. Držat će ju u samici.»

Dvije tamničarke stajale su kraj zida kraj njegova stola i on ih pogleda i klimne. Viša od njih imala je naredničke oznake na rukavu. Izda naredbu niskoj žabolikoj vojnkinji kraj sebe, i žena istupi naprijed. Čelični okovi visjeli su joj u rukama.

Claudia čvršće zgrabi Seanovu ruku i odmakne se od nje. Žena je oklijevala, a visoka narednica izda novu oštru naredbu. Tamničarka zgrabi Claudiju za ruku i bez napora je odvoji od Seana.

Izvežbanim pokretom okrene Claudiju i gurne joj lice na zid bunkera, stavivši joj lisice na jedno zapešće, a zatim povuče obje njene ruke na leđa i navuče joj drugu lisicu.

Žena odstupi i visoka narednica uhvati Claudijine ruke, podigavši ih visoko iznad lopatica.

Claudia vikne od bola, prisiljena podići se na prste. Narednica provjeri okove; bili su čvrsto

stisnuti oko Claudijinih zapešća, ali nije bila zadovoljna. Namjerno ih zategne još za dvije rupe, a Claudia ponovno vikne.

«To je prejako, režu me!»

«Reci kučki da ih otpusti», otrese se Sean na generala Kinu, a ovaj se prvi put nasmiješi i nasloni na stolac.

«Pukovniče Courtnev, dao sam naredbu da se ženi ne dozvoli novi pokušaj bijega. Narednica Cara samo obavlja svoju dužnost.»

«Presjekla joj je cirkulaciju. Gospođica Monterro može dobiti gangrenu i izgubiti ruke.»

«To bi bilo loše», složi se general Kina.

«Međutim, neću ništa poduzeti, ako.»», zastane.

«Ako?», upita Sean divlje.

«Ako ne budem uvjeren u vašu potpunu suradnju i ne dobijem vašu riječ da nećete pokušati novi bijeg.»

Sean pogleda Claudijine ruke. Već su počele natjecati i mijenjati boju, potamnjevši kao olovo. Čelični okovi urezali su joj se u ruke, a žile natekle.

«Gangrena je opasno stanje, a naše mogućnosti amputiranja udova su nažalost vrlo primitivne», primijeti general Kina.

«U redu, reče Sean teško. «Dajem vam riječ.»

«I suradnju», reče Kina.

«I obećavam suradnju», složi se Sean.

General Kina izda naredbu i narednica otpusti lisice, a Claudijine ruke se počеше vraćati na normalnu boju kako je krv otjecala.

«Odvedi je!», naredi Kina na engleskom i narednica klimne svojoj pomoćnici. Zgrabile su Claudiju za ruke i odvulde ju kroz vrata.

«Čekaj!», vikne Sean, ali ignorirali su ga, a kad ju je pokušao slijediti, veliki narednik ga zgrabi za ruku u čeličnom stisku.

«Sean!», Claudijin glas imao je prizvuk hysterije. «Ne daj im da me odvedu!» Ali izgurali su ju iz bunkera i između njih se spusti platneni zastor.

«Sean!», njen glas dopre do njega.

«Volim te!», vikne on za njom, boreći se protiv narednikovog zahvata. «Sve će biti u redu, draga. Samo se sjeti da te volim. Učinit ću sve što moram da te izvučem odovud.»

Obećanje je zazvučilo šuplje u njegovim ušima, a njen glas bio je očajnički krik: «Sean!» A zatim ponovno, slabije: «Sean!» Iza zastora zavlada tišina.

Sean je dahtao od emocija, ali prisili se da se prestane boriti i stane mirno. Narednik popusti svoj zahvat i Sean ga se otrese, okrenuvši se prema generalu Kini.

«Ti, kopile!», reče. «Ti, prokleta kopile!»

«Vidim da niste raspoloženi za razuman razgovor», reče mu Kina i pogleda na sat. «Prošla je ponoć. Pustit ćemo da se ohladite.» On pogleda narednika i prijeđe na shangane.

«Odvedi ih», pokaže Seana i Joba: «Nahrani ih, daj im suhu odjeću i pokrivače, pusti da odspavaju i u zoru mi ih dovedi.» Narednik salutira i izgura ih kroz vrata.

«Imam posao za njih», upozori ga Kina.

«Neka budu u stanju obaviti ga.»

Sean i Job spavali su jedan do drugoga na podu rova sa stražarima iznad sebe. Pod je bio od nabijene zemlje, a pokrivači puni nametnika, ali Seana niti neudobnost, niti kukci, niti pomisao na Claudiju nije mogla održati budnim.

Narednik ga probudi u mraku prije zore iz dubokog sna bez snova bacivši na njega odjeću.

«Obuci se», naredi.

Sean ustane i počеше se na mjestima ugriza buha.

«Kako se zoveš?» Bilo mu je olakšanje govoriti shangane.

«Alphonso Henriques Mabasa», reče mu Shangane ponosno, a Sean se nasmiješi neobičnoj kombinaciji imena. Ime portugalskog cara, i naziv na shanganeu za čovjeka koji udara batinom.

«Ratna batina za tvoje neprijatelje, a mesnata batina za žene?», upita Sean, a Alphonso se ozari.

Job sjedne i pogleda prijekorno Seana.

«U pet sati ujutro prije doručka!», reče on i zavrti glavom, ali Sean je čuo kako Alphonso ponavlja šalu svojim ljudima izvan rova.

«Kod Shanganea ne treba mnogo da dobiješ reputaciju prostaka«, primijeti Job na sindebelevu dok su kopali po hrpi odjeće koju im je donio Alphonso. Bila je stara, ali razumno čista. Sean pronađe vojničku platnenu kapu i prugasto odijelo, te skine jaknu i hlače koje su bile u krpama. Zadržao je samo svoje udobne čizme.

Doručak je bio kaša od kapente, sitne sušene ribe i kaša od kukuruza.

«Što je s čajem?», upita Sean, a Alphonso se nasmije.

«Misliš da je ovo Polana hotel u Maputu?»

Dan je svitao kad ih je Alphonso otpratio do obale gdje su našli generala Kinu i njegovo osoblje kako pregledavaju štetu koju su počinili Hindovi.

«Izgubili smo dvadeset i šest ljudi jučer», pozdravi Kina Seana. «I gotovo isto toliko ih je dezertiralo tijekom noći. Moral brzo pada.» Govorio je na engleskom i bilo je jasno da nitko od njegovih ljudi ne razumije.

Unatoč okolnostima, izgledao je kompetentno u svojoj bereti i ispeglanoj odori s medaljama preko grudi i generalskim zvijezdama na epoletama. Pištolj s drškom od slonovače visio mu je za pojasom, a nosio je i avijatičarske naočale sa zlatnim okvirima.

«Ako ne zaustavimo topovnjače, sve će biti gotovo za tri mjeseca, prije no što nas kiše budu mogle spasiti.»

Kiše su bile vrijeme gerile, kada su visoka trava, neprohodni putovi i poplavljene rijeke kočile branitelje i pružale utočište njihovim mučiteljima.

«Gledao sam jučer te Hindove u akciji», reče mu Sean oprezno. «Satnik Job je posudio jedan od vaših RPG-ova i pogodio ga ravno u kabinu.»

Kina pogleda Joba s novim interesom.

«Dobro», reče: «Nitko od mojih ljudi još nije uspio to učiniti. Što se dogodilo?«

«Ništa», odgovori Job jednostavno. «Nikakva šteta.»

«Cijeli stroj je oklopljen titanom», klimne Kina i pogleda u nebo u nervoznoj gesti, kao da očekuje da se nekim čudom pojavi jedno od tih grbavih čudovišta. «Naši prijatelji na jugu ponudili su nam jedan od svojih novih Darter raketnih sustava, ali postoje poteškoće u dovoženju lansirnih vozila, teških kamiona preko teritorija koji kontrolira Frelimo.» On zavrti glavom. »Trebamo pješачko oružje, koje mogu nositi pješaci.»

«Koliko ja znam, postoji samo jedno takvo djelotvorno oružje. Amerikanci su razvili tehniku u Afganistanu. Prilagodili su originalne rakete Stinger i pronašli način da probiju oklop.

Nemam pojma o detaljima», doda brzo Sean. Znao je da nije pametno prikazati se stručnjakom, ali problem je bio intrigantan i dozvolio si je da se zanese.

«U pravu ste, pukovniče. Modificirani Stinger je jedino uspješno oružje protiv Hinda. To je vaš zadatak, vaša cijena slobode. Želim da mi donesete pošiljku Stingera.»

Sean stane na obali i pogleda ga, a zatim se nasmiješi. «Sigurno», reče. «Ništa lakše. Želite li neku posebnu boju i okus, recimo plavu poput babunovih jaja s okusom kivija?»

Prvi put toga jutra, Kina mu se nasmiješi.

«Stingeri su već ovdje, treba ih samo pokupiti.»

Seanov osmijeh nestane. «Nadam se da je to šala. Znam da su Jenkiji dali Stingere Savimbiju, ali Angola je na drugoj strani kontinenta.»

«Naši Stingeri su mnogo bliže», uvjeri ga Kina.

«Sjećate li se stare baze Rodezijske vojske kod Grand Reefa?»
«Trebao bih», reče Sean. «Izviđači su djelovali od tamo gotovo godinu dana.» i «Naravno, sjećam se.» Kina dodirne svoje uho.
«Od tamo ste krenuli u akciju na moj logor kod Inhlozanea.» Njegov izraz se iznenada promijenio.
«To je bio drugi rat», podsjeti ga Sean.
Kinin izraz se opusti.
«Kao što sam rekao, Stingeri koje želimo su u Grand Reefu.»
«Ne razumijem», Sean zavrti glavom.
«Jenkiji nikada ne bi dali Stingere Mugabeu. On je marksist, i nema ljubavi između Zimbabvea i Amerike. To nema smisla.»
«O da, ima», uvjeri ga Kina.
«Na zaobilazni afrički način, ima.» On pogleda na svoj sat. «Vrijeme za čaj», reče. «Vjerujem da ste jutros tražili čaj. Bez obzira na kojoj smo strani, rat nas je sve učinio ovisnicima.»
Kina ih povede do svojeg bunkera i posilni im donese kotlić pocrnio od dima.
«Amerikanci ne vole Mugabea, ali još više ne vole Južno-afrikance», objasni Kina. «Mugabe pomaže i skriva ANC gerilce koji djeluju u Južnoj Africi.»
Sean ozbiljno klimne. Vidio je fotografije štete koju su počinile mine detonirane u južnoafričkoj samoposluzi; dogodilo se to zadnjeg petka u mjesecu, kad su dućani bili puni domaćica i njihovih potomaka, crnih i bijelih.
«Južnoafrikanci su se zakleli da će progoniti gerilce do kraja. Već su mnogo puta ispunili tu prijetnju, i progonili ih preko granice svih svojih susjeda. ANC je proglasio svoje namjere bombardiranja mekih civilnih meta. Mugabe zna kakve će biti posljedice, pa treba oružje protiv južnoafričkih topovnjača Puma kad prijeđu granicu u potjeri za ANC-om.»
«Još uvijek ne vjerujem da bi im Jenkiji dali Stingere», reče Sean.
«Ne izravno», složi se Kina. «Ali Britanci uvježbavaju Mugabeovu vojsku. Oni su posrednici. Oni su dobili Stingere od Amerikanaca i obučavaju Mugabeovu treću brigadu u Grand Reefu.»
«Kako znaš sve to?»
«Morate se sjetiti da sam nekada bio ministar u Mugabeovom kabinetu. Još imam prijatelje na visokim mjestima.»
Sean razmisli. «U pravu si», klimne. «Sve je to tipično afrički. Znači, Stingeri su u Grand Reefu.»
«Donijeli su ih RAF-ovi Herculesi prije četrnaest dana i trebaju se rasporediti uzduž granice Južne Afrike i Zimbabvea početkom sljedećeg mjeseca. Bit će usmjereni na vaše zemljake, pukovniče Courtney.»
Sean osjeti rađanje patriotskog bijesa, ali zadrži neutralan izraz. «Obuku provodi osoblje Kraljevskog topništva, satnik i dva NCO-a, pa shvaćate zašto trebam bijelo lice za svoj plan.»
«Počinje zvučiti zlokobno», promrmlja Sean.
«Reci mi što zapravo tražiš od mene.»
«Želim da se vratiš u Zimbabve i doneseš mi te Stingere.»
Sean nije pokazivao emocije, pa upita: «U zamjenu?»
«Kada mi projektili budu dostavljeni, ja ću skinuti okove s gospođice Monterro i premjestiti ju u odaje gdje ćeš ju moći redovito posjećivati», zastane i dopusti sebi poznati osmijeh: «I provoditi neko vrijeme s njom tijekom dana ili večeri.»
«A što je s našim oslobađanjem?»
«Da», složi se Kina. «Sva trojica bit ćete oslobođeni nakon što učinite jednu dodatnu uslugu za mene - nakon prvog zadobivanja Stingera.»
«A koja je to usluga?»

Kina prekriži ruke. «Sve u svoje vrijeme, pukovniče Courtnev. Prvo projektili. Kad mi ih dostavite, tada možemo razgovarati o drugom dijelu našeg sporazuma.»

Sean se zagleda u svoju čajnu šalicu, dok ju je okretao u mislima, pokušavajući naći povoljan položaj, ali ga Kina prekine.

»Pukovniče, svaka minuta koju uzalud potrošite samo produžuje.«, tražio je pravu riječ - «neudobnost gospođice Monterro. Dok ne dobijem te projekte, ona će danonoćno nositi okove, dok bude hodala ili spavala, jela ili činila bilo koju od neophodnih životnih funkcija. Predlažem da se naši planovi počnu što prije ostvarivati.»

Sean ustane i krene prema velikoj i preglednoj karti na zidu iza Kininog stola. Zapravo je i nije trebao mnogo proučavati. Mogao je samo zatvoriti oči i zamisliti svaku dolinu i vrh, svaki komadić zemlje duž granice između Mozambika i Zimbabvea. Linija tračnica prelazila je granicu nedaleko od malog gradića Umtalija, a dvadeset kilometara dalje, na strani Zimbabvea, maleni, crveni simbol zrakoplova označavao je položaj zračnog prostora i baze Grand Reef.

Sean kažiprstom dodirne stilizirani simbol aviona, a Job stane pokraj njega. Obojica se zagledaju u kartu. Koliko su samo puta poletjeli s te piste, gegali se prema bučnim Dakota teretnjacima, natovareni malenim paketima ratne opreme i oružja. Svaki od njih mogao je jasno zamisliti položaj svake zgrade, hangara i baraka te opseg obrane.

«Dvadeset kilometara od granice«, reče Job tiho, »petnaest minuta kamionom, ali pješke tamo nećemo stići.»

«Govorili ste o planu, generale Kina. O čemu ste razmišljali? Možete li nam osigurati vozila?», upita Sean bez oklijevanja.

«Prije nekog vremena moji su ljudi zarobili tri Unimag kamiona, s autentičnom bojom i papirima Vojske Zimbabvea. Držimo ih skrivene«, odgovori Kina, a Sean ispusti uzdah olakšanja.

«Planirao sam da prijedete granicu prerušeni u vojnike Zimbabvea.»

«Kladim se da će preko granice biti veliki promet vojske.»

«Bit će», potvrdi Kina. I

«Treat ćemo vojne odore Zimbabvea za sve crne vojnike i nešto za mene.« Sean prstom pokaže na kartu. «Morat ćemo se dodvoravati putem do baze, bez ispaljenog metka.»

«Za vas imam odoru britanskog pjašaškog časnika«, reče Kina. «Prava je, a imam i papire koji dolaze uz nju.»

«Kako ste se, dovruga, toga dočepali?«

«Prije tri mjeseca napali smo zimbabvejsku kolonu blizu Vila de Manica. S njima je bio britanski promatrač koji se našao u unakrsnoj vatri.

Bio je bojničar u jednoj od regimena, podređen visokom povjereniku u Harareu kao vojni ataše, sudeći po njegovim papirima.

«Odora je očišćena od krvi, a rupe nastale od komadića granate vješto su zakrpane. Krojač koji je radio na njoj, sašio je i odoru za mene.» Kina rukom pogladi tuniku preko svojih mršavih bokova, zadovoljan njome. «Prilagodit će zarobljenu odoru, pa će vam odgovarati, pukovniče. Britanski bojničar bio je otprilike vaše visine, ali mnogo širi oko struka.»

«Regimenta», nasmije se Sean. «Ne znam za svoj naglasak, svaki Englez prepoznao bi me kad bih otvorio usta.»

«Morat ćete se pozabaviti samo sa stražarima Treće brigade na ulazu u bazu. Uvjeravam vas da nemaju tako osjetljiv sluh.»

«U redu», reče Sean. «Znači, moći ćemo ući, ali, kako ćemo, dovruga, izići?» Počeo je uživati baveći se tim problemom.

«Ne tako brzo, Sean.» Job je proučavao kartu. «Ne možemo se samo tako približiti ulazu, bez najave i zahtijevanja ulaska. Dok su Stingeri tamo, osiguranje će biti na najvišoj razini.»

«To je istina», zaključila Kina. «Medutim, imam još dobrih vijesti za vas. Zapravo imam i čovjeka u bazi. On je moj nećak, jer moja je obitelj velika.» Izgledao je jako samodopadno, te nastavi. «On je na signalima, drugi u lancu zapovjedništva komunikacijskog centra Grand Reef. On će moći lažirati signal iz zimbabvejskog visokog zapovjedništva, koji dopušta vojnom atašeu inspekciju programa Stinger. Tako će vas čuvari u bazi očekivati. Oni vas neće previše ometati u prolasku kroz ulaz.»

«Ako imate čovjeka u bazi, on će točno znati gdje se nalaze Stingeri», reče Job.

«Točno», klimne Kina. «Oni su u hangaru broj tri. To je drugi slijeva.»

«Točno znamo gdje je hangar broj tri», uvjери ga Sean, te se okrene razmatrajući druge probleme koji će se pojaviti.»

«Želim znati kakva su pakiranja projektila, veličine i težine.» Kina zapiše bilješku u svoj podložak. «I mora postojati priručnik za rukovanje operacijom. On će se sigurno nalaziti u uredu satnika Kraljevskog topništva. Moram točno znati gdje je to.» Svaku je stvar označio kažiprstom, dok je Job dodao neke svoje ideje.

«Treba nam diverzija», predloži on. «Druga postrojba koje će napasti bazu s druge strane hangara i centra za obuku, mnogo

tragača i RPG-a, te bijelih fosfornih granata - trebat ćemo još jedan odred za to.»

Bilo je to kao u stara vremena; koliko su često radili zajedno kao sada, jedan je stimulirao drugoga, a uzbuđenje su držali pod strogim uzdama, ali ipak sa sjajem u očima.

Opet Job primijeti: «Drago mi je da ćemo se boriti protiv Treće brigade, te grupe ubojica časnih sestara i silovatelja djece. Oni su vodili čišćenje u Matabelelandu.» Pokolj i užas koji je pratio brigadino čišćenje domorodačkih područja iz kojih su djelovali politički odmetnici Matabelea još je uvijek bio svjež u njihovim mislima.

«Dva moja brata, moj djed.», Jobov glas stišao se u smrtno šaptanje. «Treća brigada bacila je njihova tijela niz stari rov rudnika Antelope.»

«Ovo nije osobna osveta», upozori ga Sean. «Ono što želimo su ti Stingeri, Job.»

Meduplemenska mržnja u Africi bila je strašna poput korzikanske krvne osvete, pa se Job morao psihički pribitati od te mržnje.

«U pravu si, ali bilo bi lijepo odsjeći nekoliko skalpova s glava vojnika Treće brigade.»

Sean se naceri. Unatoč svojem prijekoru, misao da se ponovno sukobi sa ZANLOM pružala mu je jednako zadovoljstvo. Koliko je samo dobrih muškaraca i žena, dobrih prijatelja, izgubio zbog njih tijekom jedanaest dugih godina u žaru rata.

Kako su samo zamršene bile linije mržnje i odanosti koje su držale zajedno gradu Afrike.

Samo bi Afrikanac to mogao razumjeti.

«Dobro», vrati se Sean u stvarnost.

«Ušli smo. Imamo Stingere, recimo, na dva puna Unimaga. Ja sam pronašao priručnike.

Spremni smo za polazak. Diverzija je namamila većinu čuvara prema južnom dijelu baze, na suprotnu stranu piste. Sada moramo izići. Neće biti sretni i samo tako nas pustiti.»

«Napadamo ulaz», reče Job.

»Iskoristi jedan kamion za probijanje barikada.»

«Da», klimne Sean. «I onda? Nećemo moći izići iz zemlje preko granične postaje kod Umtalija. Do tada će već cijele vojske

y

Zimbabvea i Fralima biti za našim petama.»

Obojica se ponovno okrenu prema karti. Sean posegne rukom i poprati cestu koja skreće prema sjeveru prije nego što ulazi u grad Umtali, te ide paralelno s granicom i prolazi preko istočnih vrhova prema Nacionalnom parku Invanga, području maglovitih vrhova i vlažnih, gustih i šumovitih dolina. Dodirne jednu od dolina, zeleni klin duboko uronjen u barijeru planina.

«Dolina Honde», pročita iz legende. Cesta je prolazila preko nje, a dolina je sama bila lijevak koji je vodio do granice i mozambičkih visoravni. Formirala je prirodni ulaz u visoravni, vrata koja su bila jedan od glavnih putova infiltracije ZANLA gerilcima iz njihovih baza za obuku u Mozambiku. Težak put, ali Sean i Job znali su sve njegove tajne, skrivene tragove i točke uporišta, lažne prijelaze i skrivene prolaze.

«Put nadalje prema misiji Sv. Marije», reče Sean i zagleda se u nju. «Do ovamo možemo doći s kamionima.»

«Odovud je samo šest kilometara do granice«, promrmlja Job.

«Šest teških kilometara«, ocijeni Sean. «I nećemo imati mira samo zato što smo prešli u Mozambik. Pratit će nas tako dugo dok ne stignemo do terena Renamo.»

Sean se okrene prema generalu Kini.

«Želim sluge koje će nas čekati u misiji Sv. Marije. Dokle se proteže vaša kontrola teritorija?»

«Sluge neće predstavljati problem.« Kina pride i stane između njih, te pokaže prema točkici na karti označenoj s Mavonela. «Mogu vam pribaviti i kamione koji će vas čekati u ovom selu. Jednom kada stignete do Mavonele, smatrat ću da ste dostavili projekte.»

«Pretpostavljam da nećemo pokušavati prenijeti četrdeset Stingera s jednom četom sluga«, upadne Job. «Bit će to savršena meta za Mugabeove MIG-ove. Potrebna je samo jedna napalm bomba.»

«I, naravno, Frelimo može pozvati svoje Hinde«, doda Sean.

«U pravu si, Job. Kad bude svjetla za zračni napad, raspršit ćemo se.» Mislio je na stari gerilski trik cijepanja kolone i nuđenje brojnih malih i varljivih meta umjesto jedne velike mete. «Možete li radije srediti nekoliko RZ-a umjesto samo jednog RZ-a u selu Mavonela?» Upotrijebio je staru izviđačku kraticu za sastanak.

«Da», klimne Kina. «Rasporedit ćemo teret duž Mavonelske ceste.» On je potraži. «Po jedan kamion na svaki kilometar, skriven pod kamuflažnom mrežom, a Stingere ćemo pokrenuti posljednjom rutom kad se spusti mrak.»

«U redu, nacrtajmo vremenski raspored«, reče Sean.

«Prenesimo to sve na papir. Trebat će mi pisaći pribor.»

Kina otvori ladicu svog stola i izvadi jeftinu bilježnicu i kemijsku olovku. Dok su radili, Kina je poslao po svog nabavnog časnika, debeljuškastog čovjeka koji je vodio krojače u Beiri prije ekonomske bijede. Ideološka predanost prisilila ga je da napusti grad i potraži posao u dubokim šumama s Kininim gerilcima.

Došao je noseći odoru Irske garde, zajedno sa simbolima časti, naglavnom opremom, remenjem i čizmama u rukama. Sean je isprobao odoru bez prekidanja njihova planiranja. Tunika i hlače morali su biti prepravljani, a i čizme su bile za broj prevelike.

«Bolje da je preveliko nego premalo», odluči Sean.

«Nosit ću još jedan par čarapa.»

Krojač je naboravao i iglama bilježio odjeću, te puzio oko Seanovih nogu dok je za dva centimetra produžavao krajeve hlača.

«Tako.» Sean pregleda papire časnika koje je Kina stavio na stol. Na fotografiji, Sean je vidio da je časnik bio mesnat, plavokos čovjek u kasnim četrdesetima.

«Gavin Duffy», Sean pročita naglas ime mrtvog čovjeka. •CKii «Morat ćete promijeniti fotografiju.

«Moj časnik za propagandu će to srediti», reče mu Kina.

Časnik za propagandu bio je mulat, napola Portugalac, napola Shangane, te je bio naoružan fotoaparatom. Ispucao je četiri slike na Seana, te nestao zajedno s papirima preminulog časnika kako bi promijenio fotografiju na njima.

«U redu.» Sean se okrene prema Kini.

«Sada želim preuzeti vodstvo nad ljudima koji će sačinjavati napadnu skupinu i vidjeti jesu li dobro opremljeni. Morat ćete im objasniti da će ubuduće primati naredbe od mene.»

Kina se nasmije i ustane.

«Slijedite me, pukovniče. Povest ću vas k njima.»

Krenuo je izvan bunkera, ali kad su bili na putu kroz šumu prema rijeci, Sean stane pored njega, te oni nastave diskutirati o napadu.

«Očito je da ću trebati više od deseterice ljudi u odredu narednika Alphonsa, barem još jednu četvu koja će izvršiti diverzantski napad na bazu», Sean zastane dok se žalosna jadikovka ručno upravljane sirene podigla u kampu oko njih, te je iznenada prouzročila nemir i zbunjenost.

«Hindi!», uzvikne Kina.

«Skloni se!» On potrči prema skrovištu od vreća s pijeskom pored obližnjeg drveća. Tamo je bilo dvocijevno 12.7 mm protuavionsko oružje, montirano u skrovištu. Bila bi to primarna meta za topnike Hinda, pa je Sean uokolo tražio alternativno skrovište.

U visokoj travi na suprotnoj strani ceste opazio je manje sumnjivo sklonište i potrčao prema njemu. Kad se sklonio u nj, začuo je nadolazeću riku topova Hinda i udarce zrna u tlo blizu njega. Job je skočio u lisičju rupu i sklupčao se pokraj njega, a tada se pojavio još jedan manji lik i brzo poput zeca kliznuo u rupu.

Za trenutak, Sean nije shvaćao tko je to, dok se poput rupčića naborano lice nije pretvorilo u kiseli osmijeh, te reče: «Vidim te, bwana.»

«Ti! Ti smiješni mali gnjavatoru!» Sean je buljio u njega s nevjericom. «Poslao sam te natrag u Chiwewe. Što, do vraga, radiš ovdje?»

«Vratio sam se u Chiwewe, kao što si i zapovjedio», virtuožno naglasi Matatu. «Sada sam se vratio da te pronadem.»

Sean je sa strahopoštovanjem buljio u Matatua dok je razmišljao što ta izjava znači. Tada zatrese glavom i počne se smijati, a istodobno se cerekanje malog čovjeka činilo kao da mu dijeli lice na dva dijela.

«Nitko te nije vidio?», upita ga Sean na svahiliju. «Došao si kroz linije vojnika u vrhovno zapovjedništvo, i nitko te nije primijetio?»

Zemlja ispod njih se zatrese, a zvuk raketa i pucnjeva iz oružja prisili ih da pognu glave i viču jedan drugom u uši.

«Koliko si dugo ovdje?»

«Od jučer.» Matatu je izgledao pohvalno. Pokaže prema nebu gdje su kružili Hindi. «Otkad su ovi strojevi jučer napali gledao sam te kako si skočio u rijeku. Pratio sam te uz obalu dok si upotrijebio drvo kao čamac. Tada sam ti htio prići, ali sam vidio krokodile. Tada je u noći loš čovjek, shifta, ušao u čamac i doveo te ovamo. Čekao sam i gledao.»

«Jesi li vidio kuda su odveli bjelkinju?», zahtijevao je Sean.

«Vidio sam ih kako ju vode prošle noći.» Matatu je pokazivao mali interes za Claudiju. «Ali sam čekao tebe.»

«Možeš li saznati kamo su je odveli?», upita Sean.

«Naravno.» Matatuovo cerekanje nestane i on se naljuti.

«Mogu ih slijediti kamo god je odvedu.»

Sean otkopči džep na tuniki i izvadi svoju novu bilježnicu. Sklupčan u skrovištu, sa zračnim napadom iznad glave, napisao je prvo ljubavno pismo nakon nekoliko godina. Ispunjavajući jednu stranicu jeftinog papira svim mogućim uvjerenjima i pozdravima, te ohrabrenjima, on napokon završi pismo: «Budi jaka, ovo neće još dugo trajati, i sjeti se da te volim. Što god da se dogodi, volim te.»

On istrgne stranicu iz bilježnice, te je oprezno smota.

«Odnesi joj ovo», preda papir Matatuu.

«Pobrini se da to dobije, a onda se vrati k meni.»

Matatu gurne papir u komad tkanine koji je nosio oko bedara kao jedinu odjeću.

«Jesi li vidio rupu u kojoj sam sinoć spavao?», upita Sean.

«Vidio sam te kako ujutro izlaziš iz nje», klimnu Matatu.

«To će biti mjesto na kojem ćemo se sastati», reče mu Sean.

«Dodi tamo, kada shifte spavaju.» Sean pogleda prema nebu. Napad je bio strašan, ali kratak. Zvuk motora i vatre jenjavao je, ali su prašina i dim još uvijek strujali skloništem.

«Idi sada», naredi Sean, a Matatu skoči na noge, željan da poslušati. No, Sean ga uhvati za ruku. Bila je tanka poput dječje, pa je Sean lako zatrese. «Ne dopusti da te uhvate, stari prijatelju, reče mu na svahiliju.

Matatu zatrese glavom i namigne mu zabavljen apsurdnom misli. Zatim nestane, poput duha iz svjetiljke.

Još su nekoliko trenutaka pričekali da Matatu ode, te izišli iz skloništa. Drveće oko njih bilo je pokidano i smrskano šrapnelima i raketnom vatrom; preko rijeke gorjelo je spremište sa streljivom, a RPG rakete i fosforne granate su eksplodirale, šaljući gust dim prema nebu. General Kina kretao se puteljkom, njima ususret. Na rukavu njegove odore bila je tamna mrlja, a prašina na njegovim koljenima i laktovima. Imao je ljutit izraz lica.

«Naš položaj ovdje je potpuno razotkriven», dahtao je.

«Napali su nas kad su htjeli, a mi nemamo odgovora.»

«Morat ćete povući vaše glavne snage izvan dometa Hinda.» Sean slegne ramenima.

«Ne mogu to učiniti», Kina odmahne glavom.

«To će značiti da više ne možemo održavati uporište na pruzi. Značit će to prepuštanje kontrole nad glavnom cestom za Frelimo i poziv da nas napadnu.»

«Pa onda», Sean opet slegne ramenima, «trpjet ćete udarce ovdje ako ostanete.»

«Nabavite mi te Stingere», reče Kina.

«Nabavite ih, i to brzo!» Krene dalje putem.

Sean i Job pratili su ga prema bunkeru na obali rijeke gdje je družba gerilaca, njih četrdesetak, očito upozorena na generalov dolazak, bila povučena na komad nabijene zemlje veličine teniskog igrališta. Činilo se kao da su zaboravili na zračni napad i štetu, dim i prašinu, te užurbane ekipe hitne pomoći i timove za nadzor štete oko njih.

Sean prepozna narednika Alphonsa i njegove Shangane u prvom redu. On priđe naprijed i salutira generalu Kini, zatim se okrene i odredu naredi otpust. General Kina upotrijebio je samo nekoliko riječi. Podigao je glas i poslao ih otresito među Shangane.

«Tebi i tvojim ljudima dodijeljen je poseban zadatak. Vi ćete, ubuduće, primati zapovijedi od ovog bijelog časnika.» Pokaže na Seana pored sebe. «Njegove ćete zapovijedi izvršavati točno. Svi znate posljedice ako to ne učinite.» Okrene se Seanu. »Nastavite, pukovniče Courtney», reče i ode putem prema zapovjedničkom bunkeru. Sean mu instinktivno zamalo salutira i sabere se.

«Jebi se, Kina», promrmlja u bradu, a zatim se u potpunosti posveti svojoj novoj četi.

Naravno, već je dobro poznao odred narednika Alphonsa, ali nekoliko dodatnih ljudi koje mu je Kina našao izgledali su kao ljudi kakve je viđao u redovima Renamo. Kina mu je dao samo najbolje. Sean lagano krene uzduž prvog reda, provjeravajući svakog od vojnika. Svi su bili opremljeni s AKM napadnim puškama, modernijom verzijom već zastarjelog AK 47. Ranci su mjestimično bili istrošeni od česte uporabe, ali je oružje bilo pedantno čisto i dobro održavano. Njihove su odore bile u prvoklasnom stanju. Iako iznošene, bile su dobro zakrpane i uredne.

«Uvijek sudi radnika prema stanju njegova alata», pomisli Sean. Bili su to vrhunski vojnici, ponosni i čvrsti. Zagledao se u oči svakog vojnika kako je dolazio ispred njih. Među svim narodima Afrike, Sean je osjetio najveću povezanost s organiziranim plemenima Zulua, Angonima i Matabeima te Shanganeima. Daje mogao birati, upravo bi ovo bio tip ljudi koje bi izabrao za zadatak.

Kad je završio s inspekcijom, vrati se naprijed i pozdravi ih prvi put na shangane jeziku. «Vi i ja zajedno ćemo zapaliti jaja govнарima Frelimoa», reče tiho, a u prvom redu narednik Alphonso namršti se poput vuka.

S rukama još uvijek svezanima iza leđa, s dvije čuvarice i pratnjom od petorice vojnika, hodala je Claudia Monterro kroz tamu, grubom cestom. Često se spoticala i padala na zemlju, a rukama se nije mogla zaštititi od kamene površine. Uskoro su njena koljena bila ozlijeđena i krvava, a hod je postao mučenička noćna mora.

Put se činio beskrajnim, nastavljaо se sat za satom i svaki put kad bi pala, visoki narednik psovao bi ju na jeziku koji nije mogla razumjeti. Svaki put trebalo joj je više snage da se podigne na noge, jer nije mogla koristiti ruke i dlanove kako bi vratila ravnotežu.

Bila je toliko žedna da se slina u njenim ustima pretvorila u ljepljivu pastu, noge su je boljеле, a ruke su joj tako dugo bile u neprirodnom položaju da su već bile obamrle i hladne. Ponekad, začula bi glasove u mraku oko sebe, namirisala dim i vidjela sjaj logorske vatre ili parafmske svjetiljke, pa je znala da je još uvijek u blizini linija Renamoа.

Marš je iznenada završio. Pretpostavljala je da su još uvijek u blizini rijeke. Mogla je osjetiti hladnoću njenih voda u zraku i vidjeti visoko drveće na obali rijeke koje se zrcalilo od sjaja zvijezda. Uokolo je mogla namirisati ljude: odstajali pepeo od vatre za kuhanje i dim zapaljenog drva, ljudski znoj u prljavoj odjeći, te ljudska tijela i smrad otpada. Napokon, povelі su ju kroz žicom zaštićen ulaz u još jedno zatvorsko područje, te ju odveli prema rovu.

Dvije čuvarice uzele su ju za ruke i potjerale niz nekoliko zemljanih stuba, te ju gurnule u tamu, tako da se još jednom spotaknula i opet pala na već vrlo ozlijeđena koljena. Iza sebe začula je kako se zatvaraju vrata i potom zaključavaju, a tama je bila potpuna.

Nakon nekoliko trenutaka, ona se pokušа uspraviti, ali tada glavom udari u nizak strop. Činilo se kao da je strop načinjen od neobrađenog drva. Ona krene unatrag, sve dok prstima na leđima nije mogla dodirnuti vrata. Bila su od ručno piljenih dasaka, grubih, oštrih i punih špranja. Svom težinom ih je pritisnula, ali ona su bila čvrsta i nepokretna.

Pognuta naprijed da zaštiti glavu, lutala je zatvorom. Zidovi su bili od hladne i vlažne zemlje. Njena je ćelija bila malena, oko tri četvorna metra, a u udaljenijem kutu bio je jedini komad namještaja. On je bio metalan, te ga je istražila bosom nogom i otkrila da je to kanta. Smrad iz nje otkrivao je čemu je namijenjena. Ona završi kružni put oko ćelije i ponovno se vrati do ulaza. Njena žed sada je već postala agonija, pa ona pozove preko vrata. «Molim vas, trebam vode.» Njen je glas bio hrapavo kreštanje, dok su joj usne bile čvrste i suhe, spremne da se razdvoje. «Vode!», zvala je, i zatim se sjetila španjolske riječi i nadala se da je ona ista i na portugalskom: «Agua!»

Bilo je to bez uspjehа. Zemljani zidovi gutali su njeno dozivanje i utišavali joj glas. Krenula je prema suprotnom zidu i spustila se u kut. Tek je tada shvatila koliko je zapravo fizički iscrpljena, a okovi na rukama još su je sprječavali da leži na leđima ili boku. Pokušavala je naći položaj u kojem bi se udobno mogla odmoriti i napokon je, naslonivši se u kut, smatrala da je u tome uspjela.

Hladnoća i još nešto probudili su je. Bila je zbunjena i dezorijentirana. Na trenutak je pomislila daje opet u očevom domu u Anchorageu, pa ga je počela dozivati.

«Tata! Jesi li tamo?»

Tada je namirisala trulež i blato, te osjetila hladnoću u člancima i vrhovima ruku, pa se prisjetila. Očaj je prešao preko nje poput crnog vala i ona osjeti kako se utapa u njemu. Tada ponovno začuje zvuk koji ju je probudio, te se ukoči i osjeti hladni znoj koji joj izbija na vratu i čelu.

Odmah je znala što je to. Claudia nije imala nijednu od uobičajenih ženskih fobija, nije se bojala paukova ili zmija. Postojao je samo jedan neprirodan strah koji ju je zbunjivao.

Ukočeno je sjedila i osluškivala zvukove bića koje se kretalo iznad njene ćelije. Zvuk je bio iz njenih noćnih mora, a ona je buljila u tamu pokušavajući je svojom voljom otjerati od sebe. Tada ju je iznenada osjetila na sebi. Oštre male pandže bockale su njenu kožu, i osjetila je hladni dodir šapa. Bio je to štakor, a sudeći prema njegovoj težini, vjerojatno je bio velik poput zeca. Ona divljački zavrišti i skoči na noge i naslijepo počne udarati nogama. Kad je napokon prestala vrištati, povuče se u kut i shvati da cijela drhti.

«Prestani!», reče sama sebi. «Saberu se!» Goleim naporom volje, ona vrati kontrolu nad sobom. U tami je bila potpuna tišina, njeno je vrištanje uplašilo stvorenje, ali se nije mogla prisiliti da ponovno sjedne na prljavi pod, jer se bojala da će se vratiti.

Unatoč iscrpljenosti, stajala je stisnuta u kutu i čekala do kraja noći. Drijemala je i umalo zaspala na nogama, zatim se ponovno prenuila i probudila.

To se tijekom noći nekoliko puta ponovilo, a posljednji put kad se prenuila shvati da je svjetlost jača i da sada može vidjeti.

Svjetlost se šuljala u ćeliju, pa ona potraži pukotinu kroz koju je svjetlo ulazilo. Između dasaka na stropu bilo je pukotina i razmaka. One su bile popunjene zemljom i travom, ali na dva mjesta zemlja se osušila i otpala, propuštajući kroz te otvore zrake svjetlosti. Stabljike grube slonovske trave visjele su prema njoj.

Ona se uplašeno osvrne po ćeliji, ali štakor je nestao. Vjerojatno se provukao kroz jednu od pukotina između dasaka.

Claudia krene prema smrdljivoj kanti. Čim je stala ispred nje, ona shvati svoju nevolju. Njene su ruke bile zavezane iza leđa, a

kad je to shvatila, njena je potreba postala neodoljiva.

Njeni su prsti već gotovo bili lišeni osjeta, ali ipak je uspjela dohvatiti svoj kožni opasač i uspjela progurati kopču kroz držače na hlačama, dok joj napokon nije bio u rukama i mogla ga je otkopčiti. Snagom samokontrole uspjela je malo odgoditi svoju potrebu dok je to učinila. Toliko je izgubila na težini da su hlače, čim je otkopčila remen, same spale na njene gležnjeve. Tako je mogla zakvačiti prst na rub svojih gaćica i povući ih do koljena.

Uvijek osjetljiva, Claudia je proživljavala najgore trenutke svog zatočeništva dok su njeni pokušaji da se očisti potpuno propali. Našla se u suzama, sva ponižena, dok se ponovno uspjela obući. Njena su zapešća bila istrljana do krvi, a ruke su joj bile sve u bolovima od naizgled jednostavne životne potrebe.

Skupila se u kutu ćelije, a smrad iz kante kao da je prodirao u najtamnije dijelove njene duše. Jedna zraka sunčeve svjetlosti probila se kroz strop i na suprotnom zidu iscrtala srebreni novčić. Ona se zagledala u njega, i nekako se činilo kao da je ta zraka grije i odvlači od ruba samog očaja.

Prije nego što je novčić stigao do poda ćelije, začula je škripanje vrata dok su poluge bile skinute s njih. Visoka narednica ušla je u ćeliju, a Claudia skoči na noge.

«Molim vas», prošapta ona. «Dopustite mi da se operem», reče na školskom španjolskom, ali činilo se da je čuvarica ne razumije. U jednoj je ruci držala metalni lončić s vodom, a u drugoj zdjelu žilave kukuruzne pogače. Ona spusti lončić na zemlju, a komadić pogače baci u prljavštinu pored njega.

Claudijina žeđ, koju je nekako uspjela potisnuti, vratila se u još većoj agoniji, pa je umalo zacvilila kad je vidjela lončić. U njemu je bilo gotovo dvije litre čiste vode.

Ona padne na koljena i poput obožavatelja pogleda čuvaricu.

«Molim», reče na španjolskom. «Moram upotrijebiti ruke, molim vas.» Čuvarica se nasmije na tu gestu, a zatim opasno vrhom čizme poljulja lončić, tako da se malo vode prelilo preko ruba.

«Ne», zakrešti Claudia. «Nemojte je proliti.»

Na koljenima, pokušala se sagnuti i jezikom dosegnuti vodu, naprežući se koliko je mogla. Osjetila je blaženu vlažnost na vrhu jezika, ali se metalni rub lončića zabijao u njeno lice.

Ona ponovno pogleda prema gore.

«Molim vas, pomognite mi.»

Čuvarica se ponovno nasmije i nasloni se na zid, te nastavi uživati u njenoj mucu.

Claudia se ponovno nagne i uhvati rub lončića zubima. Oprezno ga nagne i osjeti nekoliko kapi među usnama. Bio je to toliki užitek da joj se vid zamaglio. Pila je kap po kap tako dugo dok se razina vode u lončiću nije spustila, a voda više nije tekla u njena usta. Međutim, posuda je još uvijek bila napola puna, a njena je žeđ sada tek bila potaknuta količinom vode koju je popila.

Još uvijek držeći rub među zubima, ona oprezno podigne glavu i zabaci je prema natrag. Bilo je to prebrzo. Gušila se dok joj je voda tekla u usta, a posuda joj se tada izmakne. Voda joj se prolije po prsima i podu, a prašina je ubrzo upije.

Čuvarica ispusti piskutavi zvuk smijeha, a Claudia osjeti kako suze očaja ispunjavaju njene oči. Uspjela je samo malo stišati suhi osjećaj u grlu.

Čuvarica zatim namjerno stane na bijeli kolač i zagazi ga u prljavštinu, a zatim uz još jedan napadaj smijeha uzme lončić iz ćelije, claudia ju je još uvijek mogla čuti kako se smije dok je zaključavala vrata i udaljavala se.

Mogla je osjetiti kako vrijeme prolazi prema kutu padanja sunčeve svjetlosti kroz pukotine na stropu. Prvi se dan činio beskonačan. Unatoč neudobnosti okova, mogla je spavati, ali dok je bila budna zaokupljala se planirajući kako da si poveća šanse za opstanak.

Voda je bila njena najveća potreba. Ono malo što je popila moglo joj je biti dovoljno kroz dan, ali je znala da već pati od dehidracije.

«Moram naći neki način da pijem iz tog lončića», reče sama sebi, te je većinu popodneva provela boreći se s tim problemom. Kada je našla rješenje, ona tako brzo skoči na noge da ponovno glavom udari u strop. Ignorirala je bol i pregledala nečiste svežnjeve slonovske trave koja je visila sa stropa. Izabrala je jednu od stabljika i oprezno je stavila među zube, te ispustila na pod. Čučnula je pored nje i uhvatila je u ruku. Na sreću, bila je suha i lako je pukla među njenim prstima. Istrgala ju je na jednake komadiće duljine oko 25 centimetara i posložila ih na pod, nedaleko od sebe. Okrenula se i jednu stavila među usne. Pokušala je puhnuti kroz nju, ali je ona bila ispunjena jezgrom i prljavštinom. Baci je i uzme drugu.

Kad je puhnula kroz ovu, mali komadići prljavštine izletjeli su iz nje, i bila je šuplja i čista. Ona zatim sjedne nasred prljavog poda, sa slamčicom u ustima, smijući se trijumfalno. Njen osjećaj oduševljenja i postignuća rastjerao je nagrizaajući osjećaj očaja koji je zamalo uništio njenu volju za životom.

Dopuzila je do kuta i oprezno sakrila neprocjenljivo vrijednu slamčicu, a zatim ostatak dana razmišljala kako će je upotrijebiti.

Zrake sunca više nisu prodirale u njenu ćeliju, a teški mrak večeri bio je oko nje kad je začula čuvaricu kako dolazi. Sklupčala se u kutu kad je narednica ušla u ćeliju i grubo bacila još jedan komadić kukuruznog kolača u prašinu i pored njega postavila metalni lončić.

Leđima se naslonila na vrata u očekivanju, i čekala da se Claudia dovuče do hrane i na sve četiri počne piti vodu, poput životinje. Claudia je nepomično čučila u daljem kutu ćelije i pokušala izgledati nezainteresirano, ali je njeno grlo proizvelo nesvjesan refleks gutanja, a njena je žeđ bjesnila u njoj poput divlje zvijeri.

Nakon što se nekoliko minuta nije micala, narednica reče nešto iritirajuće na portugalskom i gestom pokaže na lončić. Neopisivim trudom, Claudia se prisili da ne pogleda dolje, a žena se još jednom nasmije i ponovno nagazi na kolač. Pritom ispusti neuvjerljivi, rokćući zvuk smijeha i povuče se iz ćelije, te za sobom zatvori vrata. Lončić je ostao nasred prostorije.

Claudia se prisili na čekanje, tako dugo dok nije bila sigurna da je čuvarica otišla i da ju ne gleda kroz mali otvor na vratima. Kad je bila sigurna da ju nitko ne promatra, Claudia divljom brzinom otpuzi do kuta, kamo je sakrila slamku, te je uzme među usne. Još uvijek na koljenima, ona priđe lončiću i nagne se nad njega.

Povukla je prvi gutljaj i pustila vodu da šaklja njeno suho grlo, pritom zatvarajući oči od užitka. Bio je to osjećaj kao da pije

čarobni napitak. Osjeti novu snagu i odlučnost kako teče njenim venama.

Popila je većinu sadržaja lončića, uživajući u piću dok je već u ćeliji bio potpuni mrak, ali se ipak nije mogla prisiliti da jede ljepljivu masu pogače koja je ležala u prljavštini.

Spremila je ostatak vode, držeći žičanu dršku lončića među zubima i oprezno je pomičući prema daljem kutu ćelije, gdje je tijekom nekoliko idućih sati mogla polako pijuckati vodu.

Smjestila se za noć, osjećajući se zamalo sretno i malo lakše, kao da je popila šampanjac, a ne lončić neprokuhane riječne vode.

«Mogu izdržati sve što mi žele učiniti», prošapta sama sebi.

«Neće me slomiti. Neću im dopustiti. Neću.»

Njeno raspoloženje nije potrajalo. Čim se u ćeliju spustio potpuni mrak, shvatila je pogrešku ostavljanja nepojedenog kukuruznog kolača na podu.

Prošle je noći tamo bio samo jedan štakor, koji je pobjegao na njene povike. Ove noći miris hrane namamio ih je više, pa su ulazili kroz otvore u daskama stropa. Njenoj uplašenoj mašti činilo se da pod ćelije vrvi od krznenih tijela. Njihov smrad začepio joj je nosnice, odvratn štakorski miris poput kuhanih rogova u ljepljivoj posudi. Ona se sakrila u svom kutu, tresla se od straha i grozote, dok su se oni otirali o njene noge, cviljeli i cičali boreći se za komadiće prljavog kolača.

Napokon, Claudia se preda panici. Vrišteći, na rubu hysterije, divlje ih je počela udarati nogama; jedan od njih skočio joj je na gležanj i ugrizao ju. Oštri, mali zubi bili su poput skalpela. Ona ponovno zavrišti i udari nogom, pokušavajući ga odvratiti, ali su njegovi zubi još nekoliko strašnih sekunda bili zabodeni u njeno meso.

Tada napokon ona osjeti kako se štakor odvaja od nje i odlijeće u tamu.

Štakor je pogodio lončić s njenom neprocjenljivo vrijednom vodom, te ona začuje metalni udarac u zid i pljusak tekućine po zemljanom podu. Ona otpuzi do njega, uspravi ga i počne tiho plakati, sva u očaju. Nakon dugih sati strave, štakori su pojeli i zadnji komadić kolača i nestali kroz strop. Claudia padne na koljena, fizički i emocionalno izmorena.

«Molim te, Bože, neka prestane. Ne mogu više ovako.»

Prebacila se na stranu i ležala u prljavštini, drhteći i jecajući i naposljetku pala u tamnu prazninu zaborava.

Probudila se od nečega što je trzalo njenu kosu, a čudni, stružujući zvuk bio joj je vrlo blizu uha. Još uvijek mamurna od sna, trebalo joj je nekoliko dugih sekunda da shvati što joj se događa. Bila je polegnuta na stranu i jednim obrazom pritisnuta na prljav pod. Za trenutak je tako ležala i dopuštala oštre poteze za njenu kosu, te grubi zvuk. Tada joj se užas vratio u punoj snazi.

Štakor je žvakao njenu kosu, rezao je tim oštrim zubima, skupljajući je kao materijal za gnijezdo. Užas je bio tako velik da ju je paralizirao. Nije se mogla pomaknuti. Cijelo joj je tijelo drhtalo, trbuh se grčio, a prsti na nogama bili su također zgrčeni od patnje.

Iznenada više nije bila prestravljena. Njen se strah pretvorio u bijes. Jednim laganim pokretom skočila je na noge i počela loviti to prijezirno biće.

Bez popuštanja gonila ga je ćelijom, prateći ga samo prema zvuku i sitnom grebanju njegovih pandža. Više nije onako divlje udarala, već je svaki udarac usmjeravala prema zvuku.

Dvapat se to stvorenje pokušalo popeti na sigurno, ali ga je svaki put Claudia čula i cijelo svoje tijelo upotrijebila da ga skine sa zida i baci ponovno na tlo.

Ubilački bijes bio je osjećaj koji nikad prije nije osjetila. On je podigao sva njena osjetila, poboljšao joj sluh do te mjere da je mogla zamisliti svaki pokret svog protivnika; ubrzao je njene fizičke reakcije, tako da su njeni udarci bili brzi i snažni i kad je jedan od njih sletio na toplo, krzneno tijelo, zvonko i bolno cicanje i strah štakora zapalio je Claudijin bijes.

Udarila ga je prema vratima i još jednom stala na njega. Osjetila je kako se sitne kosti slamaju pod njenom težinom, pa stane na njega ponovno i ponovno, jecajući od truda i nastavljaajući, dok tijelo nije bilo mekano i nepomično pod njenim nogama.

Kada je, napokon, uzmaknula i sjela u kut, sva je drhtala, ali ne više od straha.

«Nikad prije nisam ništa ubila», mislila je, začuđena sama sobom i tajnovitom divljačkom stranom njene čudi za koju nije ni

znala da postoji. Čekala je da je preplavi poznati osjećaj krivnje i gađenja. Umjesto njega, osjećala se jakom, kao da je prošla kroz neku obuku koja ju je ojačala i ohrabrila za prolazak kroz sve opasnosti i teške situacije koje se nađu pred njom.

«Neću se predati, nikada više», šaptala je. «Borit ću se i ubiti ako to bude potrebno. Preživjet ću.»

Ujutro, kada je čuvarica došla po lončić, Claudia joj se odlučno suprotstavi i približi lice samo na nekoliko centimetara od njezinog. Zadržala je odmjereni ton i čvrsti glas.

«Ondesite ovo van», nogom pokaže na tijelo štakora. Žena je oklijevala i Claudia reče:

«Učinite to sada!» Čuvarica pokupi beživotno tijelo za vrh repa, te Claudiju pogleda s poštovanjem u svojim crnim očima.

Noseći prazni lončić i tijelo štakora, ona napusti ćeliju. Kada se nekoliko trenutaka kasnije vratila s napunjenim lončićem vode i komadom kolača, Claudia potisne svoju žeđ i nastavi održavati svoj stav, te gestom pokaže na smrdljivu kantu.

«Ovo mora biti očišćeno», reče ona, a žena joj odgovori nešto na portugalskom.

«Ja ću to učiniti.» Claudia nije posustajala i držala je pogled u smjeru čuvarice, dok ova nije prekinula kontakt. Tada se Claudia okrenula leđima i pružila čuvarici okove.

«Oslobodite me ovoga», naredi ona, a čuvarica poslušno izvadi ključ s pojasa.

Claudia je umalo zaplakala kad joj je skinula lisice. Krv joj je ponovno potekla u dlanove dok ih je držala uz prsa i oprezno ih masirala, te se od boli grizla za usne. Bila je potpuno uplašena stanjem svojih natečenih ruku i zapešća koja su bila u modricama.

Čuvarica je malo bočne u leđa i izda naredbu na portugalskom. Claudia uzme kantu za ručku i prateći ženu, popne se stubama. Sunčeva svjetlost, toplina i čisti zrak za nju su bili poput blagoslova.

Claudia se brzo osvrne oko ograde. Bilo je očito da je to ženski zatvor, jer je nekoliko obeshrabrenih ženskih likova stajalo u prašini

ispod jednog drveta ebanovine u sredini. Bile su odjevene u odrpane komade tkanine oko pasa, a njihovi goli gornji dijelovi tijela izgledali su bolno mršavi. Rebra su se jasno isticala ispod prašnjavo obojene kože, a njihova prsa, čak i ona kod mladih žena, bila su prazna i labavo su se ljuljala poput ušiju psa prepeličara. Claudia se pitala koji su njihovi zločini, ili je samo njihovo postojanje uzrokovalo okove u kojima se nalaze.

Ona primijeti da je njen bunker samo jedan u nizu od desetak ili više njih. Bilo je očito da su oni rezervirani za malo važnije ili opasnije zatvorenice.

Ulaz na ogradu čuvao je par tamnih žena, odjevenih u uobičajene tigraste odore, s navalnim puškama AK. Znatiželjno su gledale u Claudiju i razgovarale o njoj. Preko vrata, Claudia letimice primijeti prostrani zeleni tok rijeke Pungvve. Za trenutak je uživala u prelijepoj viziji sebe kako se kupa u njoj i pere prljavu odjeću, ali je čuvarica bolno podsjeti na stvarnost i ona požuri prema prikrivenim zahodima u pozadini ograđenog prostora.

Kad su došle do njih, čuvarica Claudiju pokaže da isprazni kantu u rupu, a zatim se okrene i počne razgovarati s jednom od čuvarica koja je stajala u blizini, s AK-47 puškom preko ramena.

Stražnji zid zahoda bio je i pozadinski zid ograde. Međutim, nije nudio izlaz za bijeg. Stupovi su bili tanki kao i njene noge, svezani kožnom užadi, a njihovi su vrhovi bili izvan njenog dosega.

Napustila je ideju o bijegu prije nego ju je i razradila, te je ispraznila sadržaj kante u duboku jamu. U istom se trenutku iz jame podigao tamni roj muha i počeo kružiti oko njene glave. Frknuvši nosom od gađenja, Claudia se počne povlačiti prema izlazu, kad je odjednom zaustavi tihi zvižduk. Bila je to tiha, tugaljiva melodija, tako nenametljiva da bi je vjerojatno ignorirala da je već mnogo puta nije čula. Bio je to jedan od tajnih signala koji su koristili Sean i njegovi Izviđači. Sean joj je jednom rekao da je to glasanje bou-bou ptice. Ona brzo skoči prema zakrivenom ulazu u zahod, ali sve je bilo sigurno. Čula je kako njena čuvarica i ostale još uvijek vani razgovaraju, a ona prisili usne na neuvjerljivo oponašanje tog istog zviždaka.

On je odmah bio ponovljen s druge strane zida zahoda, i Claudijine su se nade vinule u visine. Ispustila je kantu i potrčala prema zidu od debala, te približila oko jednom od malo većih otvora između njih. Zamalo je vrisnula kad ju je s druge strane pogledalo oko i začuo se glas koji je šaptao: «Jambo, memsahib.»

«Matatu», uzdahne ona.

«Smiješni mali gnjavator.» Matatu se služio samo engleskim riječima koje je poznao, a ona se morala suzdržavati da ne prasne u smijeh oduševljenja i nade, te duhovitosti njegova pozdrava.

«O Matatu, volim te», reče ona, a on joj kroz otvor gurne komadić papira, ravno u lice. Čim su se njeni prsti dočepali papira, Matatuovo oko nestane s rupe.

«Matatu», prošapta ona u očaju, ali on je otišao. Govorila je previše glasno, te je čula čuvaricu kako je doziva i njene korake na ulazu.

Claudia se prene i zauzme čučajući položaj pokraj smrdljive jame. Čuvarica se ogleda oko pričvršćenog zastora, a Claudia je bijesnim glasom upozori: «Izlazi van, zar ne vidiš da sam zauzeta?»

Žena zatim okrene glavu i iziđe. Claudia je drhtala od uzbuđenja dok je odmotavala papir i prepoznala rukopis. U istom trenutku uplašila ju je misao da će joj poruka biti oduzeta prije nego što je pročita. Brzo ju je zamotala i gurnula duboko u stražnji džep hlača, odakle bi je mogla izvući kad bi opet imala lisice na rukama.

Sada je čeznula za povratkom u privatnost svoje ćelije. Čuvarica ju gurne niz stube, ali ovaj put bez zlobe u pokretu.

Claudia odloži kantu natrag u kut i, na čuvaričinu gestu, opet stavi ruke zajedno. Dodir metala na njenoj sastruganoj i natečenoj koži činio se još bolnijim nego prije. Mišići i tetive na gornjem dijelu njenih ruku i ramena grčili su se.

Kad je Claudia opet bila u okovima, činilo se da je čuvarica vratila svoje oštro raspoloženje i autoritet. Rasipala je sadržaj zdjele na pod i podigla čizmu kako bi ga gurnula u prljavštinu.

Claudia krene ne nju. «Da se nisi usudila!», zareži ona, svojim licem blizu čuvaričinog, gledajući joj ravno u oči tako opako da se ova čak i malo povukla.

«Izlazi van!», reče joj Claudia. «Allez! Vamoose!» I čuvarica

- v -

se izmakne iz ćelije i promrmlja nešto u neodobravanju, te zatvori vrata za sobom.

Claudia je bila zapanjena svojom hrabrošću. Naslonila se na vrata, uplašena da će ju to natjecanje voljom koštati. Tek je tada shvatila koliko je riskirala - mogla je biti brutalno pretučena ili lišena vode, čija je vrijednost bila neprocjenljiva.

Seanovo pismo dalo joj je snagu i hrabrost da se suprotstavi čuvarici. Naslanjajući se na vrata, posezala je u džep, samo da dodirne komadić papira i uvjeri se da je na sigurnome. Nije ga još htjela pročitati. Željela je produžiti taj osjećaj i uživati u njemu. Umjesto čitanja, ona ponovno izvadi slamčicu iz skrovišta.

Nakon što je popila iz lončića, pojela je kukuruzni kolač, oprezno ga podižući iz prašine, i tresući ga zubima kako bi otrešla zemlju. Bila je odlučna da ne ostavi niti komadić, ne samo zato što je bila gladna, nego i zbog toga jer je znala da u sljedećih nekoliko dana treba svu

snagu. Još jedan od razloga bio je taj što je znala da će hrana opet privući štakore. Tek kad je pojela i popila, dopustila si je luksuz čitanja Seanovog pisma.

Izvadila ga je iz džepa i oprezno uhvatila natečenim prstima. Zatim ga je izravnala i položila na zraku svjetlosti koja je padala u dalji kut. Naposljetku se okrenula i čučnula pokraj pisma. Čitala je polako, istodobno pomičući usne na svakoj riječi koju je napisao, osjećajući je na svom jeziku.

«Budijaka, ovo neće još dugo potrajati i sjeti se, volim te. Što god da se dogodi, volim te.» Njen je vid bio zamagljen od suza dok je čitala posljednje riječi. Zatim je sjela i tiho prošaptala: «Bit ću jaka. Obećajem ti da ću za tebe biti jaka, i ja tebe volim, cijelim svojim bićem, volim te.»

«Oni će se boriti poput žena», reče narednik Alphonso, dok je pregledavao svežnjeve opreme zarobljenih zimbabvejskih vojnika.

«Barem su odjeveni poput ratnika.»

Odore je osigurala Britanija, kao dio pomoći Mugabeu nakon kapitulacije bijele regimente lana Smitha. Bile su najbolje kvalitete, pa su Alphonso i njegovi vojnici skinuli stare i iznošene tigraste odore.

i

Posebno su bili oduševljeni svijetlim, crnim čizmama kojima su zamijenili dotad nošene tenisice i drugu raznoliku odjeću.

Kad su obukli tu kvalitetnu, zarobljenu odjeću, Sean i Job im priđu. Davali su im upute za ispravno nošenje svakog komada odore. Slijedio ih je krojač i ispravljao poneke greške u veličini.

«Ne moraju biti savršeni», reče Sean. «Neće nastupati na paradi, već trebaju proći kao normalno odjeveni vojnici. Nemamo vremena za trošenje na nebitne sitnice na odorama.» Nakon što su ljudi bili potpuno opremljeni, Sean i Job radili su ostatak dana, a i dobar dio noći na planu baze Grand Reef. Prvo su sjedili jedan nasuprot drugome za stolom u komunikacijskoj sobi i mučili mozgove svakim detaljem u bazi kojeg su se mogli sjetiti. Do sumraka, bili su zadovoljni što imaju potpuniju kartu baze od one kakvoj su se nadali. Međutim, Sean je iz iskustva naučio da je teško nepismenome zamisliti i vizualizirati fizičku realnost iz dvodi-menzionalne slike, a diskretno istraživanje je otkrilo da gotovo cijela njegova četa, iako dobro izučena za borbu, ne zna čitati niti pisati.

Kroz preostali dio noći izrađivali su maketu baze, postavljajući je na komadu zemlje gdje su tog popodneva stajali s vojnicima. Radili su pod svjetlom svjetiljke. Job je imao umjetnički nos, te je izrađivao zgrade od mekanog drva balse, i koristio isprani šljunak različitih boja s obale rijeke kako bi njime predočio ceste u okolici ograde baze.

Sljedećeg jutra napadačka postrojba bila je postrojena i pregledali su je satnik Job i narednik Alphonso. Zatim su sjeli ukrug oko makete baze. Model se pokazao kao velik uspjeh, i izazvao je komentare i različita pitanja vojnika.

Prvo je Sean objasnio tijek napada, pokrećući kutije od šibica koje su predstavljale Unimage niz šljunčanu cestu, prikazujući diverzantski napad na obranu, povlačenje natovarenih kamiona i sastanak kod ceste za Umtil. Kad je završio, preda pokazivač naredniku Alphonso. «U redu narednice, objasnite nam sve još jednom.» Prsten načinjen od zainteresiranih vojnika uživao je u ispravljanju pogrešaka koje je povremeno načinio Alphonso. Kad je završio, predao je pokazivač svom mlađem kaplaru da i on ponovi lekciju. Nakon pet ponavljanja, svi su savršeno zapamtili plan, tako da je i general Kina bio impresioniran. «Ostaje nam samo da vidimo možete li to izvesti kao što objašnjavate», reče on Seanu.

«Samo mi nabavite kamione», obeća Sean.

«Narednik Alphonso bio je s postrojbom koja je prvobitno zarobila kamione. On zna gdje su skriveni. U istoj je akciji i ubijen časnik čiju sada odoru nosite.»

«Kada je to bilo?», upita Sean.

«Prije otprilike dva mjeseca.»

«Lijepo!», reče Sean ogorčeno. «To znači da su ti kamioni sve ovo vrijeme stajali u grmlju. Zbog čega ste sigurni da su oni još uvijek tamo i da su još uvijek ispravni?»

«Pukovniče», Kina se nasmije svojim poznatim, hladnim osmijehom, «u ime zdravlja gospođice Monterro bolje vam je da su tamo.» Osmijeh nestane. «Sada, kada je ljudima sve objašnjeno i podijeljeno streljivo, vi i ja ćemo imati završni razgovor. Pođite sa mnom, pukovniče.»

Kad su se našli u komunikacijskoj sobi zapovjedničkog bunkera, Kina se okrene Seanu s blijedim izrazom lica. «Tijekom noći primio sam radio poruku od svog agenta u bazi Grand Reef. On odašilje samo kad je hitno, inače bi rizik bio prevelik. A ovo je hitno. Obuka na sistemima Stingera je završena. Imaju naredbe da u sljedeća 72 sata pomaknu projektele iz baze Grand Reef, ovisno o dostupnosti transportnog aviona.»

Sean tiho zazviždi. «Sedamdeset i dva sata - u tom slučaju nećemo uspjeti.»

«Pukovniče, sve što vam mogu reći jest da vam je bolje da uspijete. Ako to ne učinite, više mi nećete ništa vrijediti i ja ću početi razmišljati o starim vremenima.» On dodirne svoje oštećeno uho. Sean je gledao u njega, dok ovaj nije nastavio. «Medutim, nemam samo loše vijesti, pukovniče. Moj agent sastat će se s vama u Umtaliju i potpuno vas obavijestiti o zgradama gdje se nalaze Stingeri, o sobi koja se koristi za predavanja i o priručnicima. Otpratit će vas do baze. Čuvari na vratima dobro ga poznaju. Pomoći će vam pri ulasku i odvesti vas do centra za obuku.»

«To je nešto», progunda Sean. «Gdje ću se sastati s njim?» «I

«Postoji noćni klub u Umtaliju. Stardust, okupljalište za svodnike i kurve. On će biti tamo svake večeri od osam sati do ponoći. Alphonso poznaje taj klub. On će vas tamo odvesti.

«Kako ću prepoznati vašeg agenta?»

«Nosit će majicu kratkih rukava s velikim likom iz romana, Supermanom, na prsima», reče Kina. Sean zatvori oči kao da je u bolovima, a Kina nastavi.

«Njegovo ime je Cuthbert.»

Sean zatrese glavom i prošapta: «Ne mogu vjerovati da se ovo meni događa. Superman i Cuthbert!», još jednom zatrese glavom kao da se želi osloboditi tih misli. «A što je sa RZ-om i nosačima kod misije Sv. Marije?»

«To je sređeno», uvjeri ga Kina. «Nosači će sutra navečer prijeći granicu, sakriti se u špiljama u planinama iznad misije i čekati vaš dolazak.»

Sean klimne i promijeni smjer razgovora.

«Ako odemo sada, koliko nam vremena treba da stignemo do mjesta gdje su skriveni Unimag kamioni?»

«Trebali biste biti tamo prije sutrašnjeg podneva.»

«Postoji li još nešto o čemu moramo razgovarati?», upita Sean, a Kina odmahne glavom. Sean ustane, zabaci svoju AKM napadnu pušku na rame, a drugom, slobodnom rukom podigne malu platnenu vreću u kojoj je bila odora mrtvog časnika i njegove osobne stvari.

«Do sljedećeg susreta, generale Kina.»

«Do sljedećeg susreta, dobro ću se brinuti za gospođicu Monterro. Bez straha, pukovniče» Povorka je bila dobro natovarena. Svaki je čovjek nosio hranu i vodu za dva dana, zajedno sa streljivom, dodatnim opasačima za RPD strojnice, granate i rakete za RPG 7 lansere.

Zbog te težine nisu mogli trčati, pa je narednik Alphonso u kamionetu zadao malo brži korak. Prije večeri prošli su linije

Renamoa u područje uništenja, područje slobodne vatre, gdje je postojala mogućnost susretanja ophodnja Frelimoa, pa Sean naredi promjenu formacije. Napravili su razmak od deset metara od čovjeka do čovjeka i postavili izviđače na čelu i kraju kolone, kako bi osigurali zaštitu od iznenadnih napada.

Nastavili su težak put i tijekom noći s desetominutnim stankama svaka dva sata, a do zore su prešli gotovo 65 kilometara. Tijekom stanke u zoru, Sean dođe do čela kolone i stane između Alphonsa i Joba.

«Koliko još do kamiona?», zahtijevao je.

«Bili smo dobri», odgovori Alphonso i pokaže prema naprijed. «Kamioni su u ovoj dolini.»

Bili su na prednjoj padini još jednog područja šumovitih stijena, a teren ispod njih bio je neravan i loš. Sean je shvaćao zašto je general Kina odabrao ovo područje Serre de Gorongose da se brani. Nije bilo cesta u toj divljini, a neprijateljska bi se vojska morala probijati kroz beskrajne uporišne točke i utvrde.

Dolina na koju je Alphonso pokazao bila je nekoliko kilometara ispred njih, a iza nje krajolik se mijenjao iz divljeg terena u nježne proplanke. Dolje je tamna šuma bila izlomljena u svijetle, duge pašnjake.

Alphonso pokaže prema horizontu. «Tamo su željezničke pruge i cesta prema obali.» Upravo je želio ponovno progovoriti, kad ga Sean uhvati za ruku kako bi ga stišao.

Prošlo je nekoliko sekunda prije nego što se šaputavi zvuk vjetrića iz šume ispod njih pojačao u cviljenje turbo motora i rotora koji se okreću.

«Tamo!» Jobov vid bio je fenomenalan. Razabrao je približavajuće mrlje između tamnih pozadina planina i šuma.

«Hindi.» Sean ih uoči a Alphonso zavapi u znak upozorenja: «U zaklon.» Kolona se rasprši u zaklon. Gledali su kako dolaze, podižu se i padaju i drže se nisko iznad brda, krećući se prema sjeveru i Renamou u produženoj formaciji.

Sean ih je promatrao kroz ruski dalekozor koji je nabavio u dućanima Renamoa. Bio je to prvi put da je mogao opušteno promatrati Hinde. Bilo ih je četiri i Sean je nagađao da će biti tri preleta od četiri helikoptera iz cijele eskadrile od dvanaest letjelica.

«Bože moj, kako su groteskni», promrmlja on. Činilo mu se nemogućim da nešto takve težine i oblika može prijeći granice gravitacije. Motori su bili smješteni na vrhu trupa helikoptera, ispod glavnog rotora, i stvarali grbu po kojoj su te letjelice i bile nazvane. Usisni otvori turbo punjača bili su iznad nadstrešnice pilotske kabine. Trbuh je bio spušten kao kod brede svinje. Nos je bio deformiran visećim tornjićem u kojem je bio smješten Gatling top. Na zdepastim krilima i trupu bili su raketni sustavi i stanice s radar-antenama.

U pozadini nosača motora neravne su linije motora bile još više ometane još jednom strukturom koja je izgledala kao da je zakvačena na nju, kao da se netko toga sjetio kad je helikopter već bio završen.

«Ispušne kutije ugušivača.» Sean se prisjeti članka koji je pročitao u jednom od letačkih časopisa na koji je bio pretplaćen. Te su strukture maskirale ispušne emisije dvostrukih turbo motora i štitile ih od infracrvenih senzora neprijateljskih projektila. Autor tog članka naglašavao je njihovu učinkovitost, ali iako su oni činili te strojeve gotovo neranjivima za toplinske tragače, njihova težina kombinirana s težinom oklopa od titana ozbiljno je smanjivala Hindovu brzinu i domet. Sean je želio da je s više pozornosti pročitao taj članak, jer se nije mogao sjetiti proračuna o brzini i udaljenosti koju letjelica može prijeći.

Helikopteri su preletjeli oko dva kilometra istočno od njih i otišli prema sjeveru.

«General Kina imat će jutarnju predstavu», napomene Job dok se podizao iz zaklona i skupljao kolonu da nastave marš.

Iako su hodali cijelu noć, ritam nije opadao, pa je čak i Sean bio iznenađen kondicijom i istreniranošću Alphonsove postrojbe.

«Dobri su gotovo kao Izviđači», zaključio on i nasmije se sam sebi. «Nitko ne može biti toliko dobar.»

Više puta Sean se vraćao natrag i provjeravao štite li vojnici na začelju ostale i prikrivaju li trag. Sada je već prijetila velika opasnost da će naići na ophodnju Frelimoa. Nekoliko stotina

metara od kraja kolone kleknuo je i počeo proučavati zemlju, dok odjednom shvati da nije sam i da ga netko promatra.

U istom trenu Sean se baci naprijed, zbacila pušku s ramena i otkotrlja se u zaklon od granja pored puta, te se ukoči s prstom na okidaču i pogledom uperenim kroz grmlje prema mjestu gdje je mislio da je vidio kretnje.

Bilo je bliže nego što je mislio. Iz nakupine trave blizu njega začuje se hihotanje, a Sean podigne glavu i ljutito prošapta. «Upozorio sam te da mi se ne prikrađaš tako.»

Matatuova glava proviri iz trave i nasmije se.

«Stariš, moj bwana. Mogao sam ti ukrasti čarape i čizme s nogu, a da ti to ne bi primijetio.»

«A ja sam ti leđa mogao ispuniti rupama. Jesi li našao ženu?»

Matatu klimne i opet se nasmije.

«Gdje je ona?»

«Dan i pol hoda uzvodno, u zatvoru s još mnogo žena.»

«Je li dobro?»

Matatu je oklijevao, rastrgan između istine i onoga što bi Seana zadovoljilo. Zatim slegne ramenima i niječno odmahne glavom.

«Drže je u rupi ispod zemlje, s okovima na rukama i nogama. Tjeraju je da radi s kantama za govna.» Slomi se i vidje Seanov izraz lica, pa brzo reče: «Ali se nasmijala kad me vidjela.»

«Jesi li joj predao papir?»

«Ndio. Sakrila ga je u odjeću.»

«Nitko te nije vidio?»

Odgovor je bio ispod Matatuove časti, a Sean se nasmije.

«Znam, nitko ne vidi Matatua ako on to ne želi.» Sean zastane i pogleda prema nebu.

Slabo, iz daljine, stigao je sada već poznati zvižduk turbo motora i rotora.

«Hindi, vraćaju se iz bombardiranja linija Renamo», promrmlja Sean. Strojevi su bili izvan vidokruga, iza krošanja drveća, ali je njihov zvuk jasno dolazio s juga.

«Sa svojim ograničenim dometom, ne mogu biti daleko», pomisli Sean i zamišljeno pogleda Matatua.

«Matatu, ovi indeki, možeš li pronaći mjesto otkuda dolaze, i kamo se vraćaju?»

Matatuov pogled na trenutak je bio zamišljen, a zatim se

I

naceri, još jednom ponosan na sebe.

«Matatu može slijediti sve, čovjeka, životinju ili indeki, kud god oni krenuli», reče on uvjerljivo.

«Idi!», naredi Sean. «Nadi to mjesto. Tamo će biti kamiona i mnogo bijelih ljudi. Bit će to dobro čuvano mjesto. Ne daj im da te uhvate.»

Matatu ga pogleda, a Sean ga potapša po ramenu s naklo-nošću. «Kada pronađeš to mjesto, vrati se do logora generala Kine na rijeci Pungwe. Tamo ćemo se naći.»

Poput psa koji je poslan po ubijenog fazana, Matatu bez pitanja skoči na noge i popravi svoj komad odjeće.

«Do sljedećeg susreta, idi u miru, moj bwana.»

«Idi u miru, Matatu», reče Sean za njim dok je mali čovjek nestajao prema jugu. Sean je gledao za njim dok mu nije nestao iz vida, a zatim požurio za kolonom.

«Drže je u rupi u zemlji, a na nogama i rukama ima okove.» Matatuove riječi odzvanjale su mu u glavi, puneći njegovu maštu, bijes i odlučnost.

«Izdrži, ljubavi moja. Stisni zube. Doći ću po tebe. uskoro», obeća joj, a i sebi.

Prošli su još jedan obruč stjenovitih brda, koristeći paravan grmlja za prikriivanje svojih kretanja. Iz dobrog skrovišta na nizbrdici Alphonso pokaže u dolinu ispod njih.

«Ovako smo kamione dovezli tamo», objasni on, a Sean uoči suho korito rijeke kojim se jedino moglo kretati u taj teški krajolik. Čak i tada je vjerojatno bilo teško svladati stijene i prelaziti preko kamenja i mekanog pijeska, te dubine rijeke.

«Gdje ste sakrili kamione?», upita Sean bez spuštanja dalekozora, a Alphonso zastane.

«Ako Frelimo nije pametniji nego što mislimo, pokazat ću vam.»

Postavili su stražare pokraj grebena, kako bi ih upozorili na približavanje ophodnje, a zatim je Alphonso vodio ostatak puta u ždrijelo. Što su se dublje spuštali, to su strane postajale strmije, dok

nisu ostale samo strme litice po kojima su se morali oprezno spuštati da bi dosegli dno rijeke. Bilo je nepodnošljivo vruće, bez daška vjetra, a stijene su upijale toplinu sunca i bacale je na njih.

«Kamioni?», zahtijevao je nestrpljivo Sean, a Alphonso pokaže na stijenu ispred njih.

«Tamo unutra», reče on, a Sean je već htio razdražljivo zarežati na njega, dok je shvatio da su stijene bile izrezbarene vjetrom i vodom koje je vjekovima tekla po njima.

«Špilje?», upita on, a Alphonso ga povede preko rijeke prema litici. Neki od ulaza u špilju bili su tek izdubljeni u crvenu stijenu, dok su ostali bili srušeni ili bili začepljeni krhotinama koje su nanijele ljetne poplave. Alphonso pokaže na jedan od njih i izda ljudima naredbu. Oni odlože oružje i počnu raščišćavati krhotine s ulaza u stijenu.

Za sat vremena uspjeli su je otvoriti dovoljno da se Alphonso i Sean provuku u pećinu.

Duboko u svijetlom grotlu, Sean raspozna obris prvog kamiona. Njihove su se oči privikle na slabo svjetlo.

Dok su se kretali prema kamionu, oni primijete i ostale parkirane pokraj njega.

«Kako ste ih, do vraga, dovukli ovamo unutra?», upita Sean začuđeno.

«Gurali smo ih i nosili», objasni Alphonso.

«Samo se nadam da ćemo ih moći izvaditi«, mrzovoljno reče Sean i popne se na prvo vozilo. Bilo je prekriveno tankim slojem crvene prašine. On otvori vrata na strani vozača i kihne od prašine, ali zatim sa zadovoljstvom primijeti da je ključ u bravi za paljenje.

Posegne za njim i okrene ga. Ništa. Žaruljica za paljenje ostala je u mraku, a igle na instrumentima nisu niti malo zatitrale.

«Otpojio sam akumulator«, reče mu Alphonso, a Sean počne gundati.

«Pametni dečko, ali kako si to znao učiniti?«

«Prije rata bio sam vozač autobusa u Vili de Manica», objasni Alphonso. Bilo je čudno zamisliti daje imao tako dosadno zanimanje.

«U redu«, reče Sean. «Onda mi možeš pomoći da pokrenem ovoga. Ima li tu kutija s alatom?«

J

Svaki kamion bio je opremljen s dvije rezervne gume, ručnom pumpom, kutijom za alat, dizalicom i velikim spremnikom. Kad je Sean ponovno spojio akumulator prvog kamiona, bilo je dovoljno napona da se proizvede mlitav, crveni sjaj na žaruljici za paljenje i podigne igla na mjeracu goriva do pozicije pola, ali ipak nedovoljno da se zavrti motor.

«Nadi polugu za pokretanje«, naredi Sean. Ona je bila smještena iza suvozačkog sjedala.

Dvojica jakih Shanganea zavrtjela su motor s takvim žarom da je počeo kašljati i ispuštati crni dim, te je napokon krenuo u lagan hod. Gusti, plavi dim iz ispušne cijevi ispunjavao je pećinu, pa Sean spusti nogu s papučice gasa. Dvije su gume bile prazne, te su zahtijevale ručno pumpanje. Dok su to radili, ostali vojnici očistili su ostatak stijena i kamenja s ulaza u pećinu. Uz pomoć pogona na sva četiri kotača, Sean je oštro krenuo niz kosinu, poskakujući preko teškog terena.

Kad je kamion zaglavio na stijenama rijeke i kotači se počeli uzaludno okretati u zraku,

dvadesetorica ljudi oslonili su se na njega svom svojom težinom, te ga polako pokretali dalje. Unimag je kliznuo preko nasipa u korito rijeke. Sean krene dalje i zaustavi ga ispod stijena na

suprotnoj strani. Ostavio je motor da radi kako bi se napunio već oslabljeni akumulator, a zatim se vratio do pećine, kako bi isti postupak ponovio sa sljedećim kamionom.

Osim praznih guma i akumulatora, na vozilima nisu pronašli nikakvih kvarova. Jedan za drugim, motori su oživljavali i kretali koritom rijeke. Do sredine poslijepodneva sva su tri kamiona bila poredana na bijelom riječnom pijesku.

«Skupite ljude i neka zamijene odore», naredi Sean.

«Ostalu opremu ostavite u pećini.»

Šaleći se i smijući, skinuli su svoje renamovske tigraste odore i navukli one Vojske Zimbabvea. Dok su oni bili zauzeti, Sean je još jednom prišao vozilima. Našao je vojne registracijske papire u plastičnim koricama u pretincu svakog Unimaga.

«Nadam se da ih nećemo morati nikome pokazivati«, pomrmlja on Jobu.

«Vjerojatno se vode kao nestali ili uništeni.« Zatim otvori poklopce spremnika i fizički provjeri svaki od njih.

«Dovoljno da nas dovede do Grand Reefa i natrag do Sv. Marije», utvrdi on. «Bez ikakve rezerve.»

Naredio je da se očiste vjetrobranska stakla, zajedno s bočnim prozorima kamiona, ali njihove školjke morale su ostati netaknute, zaprljane blatom i prašinom. Ta prljavština davala im je izgled ophodnje koja se vraća s dužnosti iz duboke prašume, koja je ostrim granama izgredla vojne oznake i registracijske brojke s tijela kamiona.

Dok su se ljudi prebukli u nove odore i sakrili stare, Sean i Job provjerili su svakog vojnika i njegovu opremu, prije nego što su im dopustili da se popnu na kamione.

Bilo je već gotovo pet sati kad su bili spremni za polazak. I Job i Alphonso imali su dozvole za vožnju kamiona, a i jedan od boraca Renamoa, Ferdinand de Costa, imao je iskustva u vožnji kamiona. Sean je sjeo na suvozačko mjesto pored njega, kako bi provjerio njegove vozačke sposobnosti.

Job je vozio kamion na čelu kolone, Alphonso u sredini, a Sean i učenik-vozač bili su zadnji. Bez teške noge na papučici gasa, Ferdinand de Costa dokazao se kao dostojan vozač, ali je Sean ipak na nekim težim mjestima preuzeo volan.

Kretali su se kroz dubok pijesak, prateći tragove Jobova Unimaga, zaobilazeći korito rijeke za kilometar, prije no što su naišli na prvu prepreku.

Ona je zahtijevala kombinirani trud svih četrdeset ljudi, koji su morali gurati kamione preko stijena u koritu rijeke. Morali su čak odsjeći stabla u šumi i iskoristiti ih kao poluge kojima su zatim podizali teške kotače kamiona na više kamenove.

Snažni motori kamiona radili su na visokim okretajima, plavi dizelski dim izlazio je kroz ispušne cijevi, pa Sean napomene Jobu: «Ovo je otvoreni poziv svakom Frelimu na udaljenosti do 30 kilometara da nam se pridruži.»

Zatim provjeri sat na ruci: «Zaostajemo.»

Pokušavali su nadoknaditi vrijeme na lakšim dijelovima rijeke, ali su ih sumrak i tama uhvatili još dvadeset kilometara udaljene od ceste koja ide od istoka prema zapadu, između mora i granične postaje u Umtaliju.

Noć je učinila putovanje još većom agonijom. Sean se nije usudio koristiti svjetla na kamionima, pa su morali napredovati u mraku, obasjani samo svjetlošću zvijezda i mjeseca u posljednjoj četvrti.

Već je prošla ponoć kad su napokon mogli napustiti korito rijeke, na jednom od niskih mjesta na obali. S četvoricom ljudi koji su hodali ispred kamiona i upozoravali ih na medvjede rupe i ostale skrivene prepreke, uputili su se južno i u roku od dva sata stigli na zarasli i nekorišteni put o kojem je Alphonso pričao Seanu.

Sean zaustavi kolonu i raširi kartu zemljišta na poklopcu prednjeg kamiona, pa uperi svjetiljku u nju.

«Mi smo sada ovdje», reče mu Alphonso. «Ovaj put vodi do napuštenog rudnika azbesta, koji je bio u posjedu Portugalaca do 1963. godine i do početka rata s Frelimom.»

«Ovdje ćemo se odmoriti», odluči Sean. «Sklonite kamione s ceste i pokrijte ih granjem.

Moramo očekivati da će nas Hindi nadlijetati sutra u neko vrijeme. Bez vatre i bez pušenja.»

U četiri sata toga poslijepodneva, probudili su one koji su još spavali i užurbano pojeli hladne obroke. Sean naredi nastavak putovanja, te vojnici skinu kamuflažu s kamiona.

Cijela se napadačka četa ukrcala, osim četvorice vojnika koji su hodali ispred vodećeg kamiona, ispitujući rutu kojom će oni proći i tražeći mine koje su mogli postaviti vojnici Frelimoa. Svaki sumnjivi humak ispitivali su bajunetom i uvjeravali se da nema mina.

Sunce se upravo pojavljivalo kada su ugledali glavnu cestu. Njena se makadamska površina ljeskala poput zmije preko otvorene šume. Krivudala je oko visokih i niskih brežuljaka. Sean zaustavi kolonu i krene naprijed s Jobom, te ostavi Alphonsa kao glavnog čovjeka u postrojbi.

S vrha obližnjeg brežuljka držali su cestu na oku, sve do potpunog mraka. Tijekom tog vremena prošle su dvije ophodnje, obje u smjeru istoka. Svaka je bila sastavljena od tri ili četiri izudarana i prašnjava Unimaga, nakrcana naoružanim vojnicima u zimbabvejskim borbenim odorama, te s lakom RPD strojnicom montiranom na krovu.

Protutnjali su na jednakim intervalima udaljenosti od stotinjak metara između vozila, a Sean napomene gledajući ih kroz

leće dalekozora: «Pa, barem izgledamo kao pravi vojnici.»

«Osim tvog blijedog lica», naglasi Job.

«Defekt od rođenja», ispriča se Sean.

«Ali držat ću ga skrivenim od pogleda, tako dugo dok to bude potrebno.» Spustili su se niz obronak i uputili se prema skrivenim kamionima.

«Odovud nastavljaš sam», reče Sean Ferdinandu, vozaču. «Ne zaboravi stisnuti kvačilo prije nego što prebacuješ u nižu brzinu, to će ti biti od pomoći.»

Odjeven u odoru preminulog bojnika, Sean se popne u stražnji dio kamiona, iza Jobova vozačkog sjedala. Prostor je jedva bio dovoljno velik da se on stisne tamo. Morao je stisnuti ramena u neudoban položaj i sjesti na ravni metalni pod. Bilo je vrlo neudobno, ali Sean je znao da će to sjedenje u sljedećih nekoliko sati postati agonija. Međutim, tamo je bio skriven, a mogao je i komunicirati s Jobom uz malo podizanje glasa.

Bez upaljenih prednjih svjetala, kolona je vozila posljednji kilometar do skretanja na glavnu cestu. Izviđači koje su poslali naprijed zazviždili su u znak da je cesta čista, pa su brzo jurnuli na cestu i uputili se zapadno prema granici.

Čim su bili sigurni na cesti, uključili su svjetla i ograničili brzinu na pedeset kilometara na sat, te zauzeli propisani razmak od stotinu metara između kamiona. Promatraču bi se činili poput još jedne mehanizirane ophodnje Vojske Zimbabvea.

«Do sada je sve u redu», pozove Job preko ramena prema Seanu koji se skrivao iza njega.

«Koliko je sati?»

«Osam i sedam minuta.»

«Savršeno, doći ćemo do granice malo nakon deset, pa će čuvari biti uvjereni da se vraćamo s dužnosti.»

Stotinu kilometara do granice činilo se mnogo dalje. Metalni pod kamiona bio je oštar i zabadao se Seanu u stražnjicu, prebacujući svaki udarac jame na cesti sve do njegovog mozga.

«Svi pod ceradu! Granična postaja na vidiku!», napokon uzvikne Job.

«No, konačno!», reče Sean dok je kamion usporavao, a svjetla

s postaje prekrila su kamion. Sean povuče ceradu nad svoju glavu i stisne se što je niže mogao ispod sjedala.

Osjetio je kako kamion koči i staje. Job ugasi motor i otvori vrata kamiona.

«Poželite mi sreću», promrmlja i siđe s kamiona.

Nitko nije znao što ih očekuje. Formalnosti prelaska granice vjerojatno su tekle opušteno i imale su određeni postupak između Vojske Zimbabvea. Job je bio odjeven za zadatak u originalnoj odori i s krivotvorenom iskaznicom. Kamionski registracijski papiri bili su također originalni i samo bi mali, gotovo nevidljivi detalji mogli uzbuniti čuvaru na granici.

Kad bi nešto i pošlo po zlu, Job bi to naznačio jednim glasnim zviždukom, a vojnici bi na to iskočili iz kamiona. Sve su puške i raketni bacači bili napunjeni, a RPD mitraljezi na kamionima spremni za pucjavu.

Kako su minute odmicale, tako su Seanovi živci postajali napetijima. Svakog je trenutka očekivao Jobov zvižduk i riku pucnjave.

Tada se napokon začulo hodaње po prašini i glasovi Joba i nepoznatog čovjeka. Oboja vrata kamiona otvorila su se, a kamion je malo sjeo pod težinom dvojice koji su zajedno ušli u njega.

«Kamo želite da vas odvezem?», usputno Job upita Shonu, a glas koji Sean nikada prije nije čuo odgovori: «Na rub grada. Reći ću vam gdje.»

Sean okrene glavu u bolnom grču i uputi pogled između sjedala, te vidje plavu serž tkaninu odore graničnog inspektora. Sa strahom, Sean shvati da Job vozi inspektora, koji nije bio na dužnosti, u Umtali.

Kamion krene naprijed, a inspektor spusti prozor i dovikne stražarima: «U redu je, otvorite!« Kad su krenuli, Sean začuje podizanje rampe. Morao je rukama prekriti usta, kako se ne bi čulo njegovo smijanje od oduševljenja i trijumfa.

U stražnjem dijelu Unimaga, ostali vojnici imali su isti osjećaj. Pjevali su, dok se povorka približavala Umtaliju. Job je s inspektorom raspravljao o odlikama noćnog kluba Stardust, te o cijeni kratkog boravka nasamo s jednom od djevojaka.

«Recite Bodu, barmenu u Stardustu, da ste moj prijatelj«, savjetovao je inspektor Jobu dok se iskrcavao u gradu. «Ponudit će vam specijalnu cijenu i reći vam koje su djevojke nečiste, a koje čiste.»

Dok su se udaljavali, Sean je napokon mogao ispuziti iza sjedala i sjesti na suvozačko sjedalo.

«Kakav je, dovraga, ovo bio trik?», žalio se. «Umalo sam zbog tebe zaradio kilu.»

«Ima li boljeg načina za dobivanje VIP tretmana!», smijao se Job. «Trebao si vidjeti kako su nam vojnici na granici salutirali!

«Gdje je taj noćni klub?»

«Nedaleko, bit ćemo tamo prije jedanaest.»

Nekoliko minuta vozili su u tišini, dok se Sean prisjećao sljedećeg zadatka. Čekao je dok Job nije skrenuo u jednu od tamnijih ulica i ugasio motor. U bočnom ogledalu Sean je gledao kako su ostala dva Unimaga stala iza njih, također ugasila motore i isključila svjetla.

«Opet kod kuće», nasmije se Job. «Nema boljeg osjećaja.»

«Opet kod kuće», složi se Sean. «A tu ćeš ti i ostati.»

Nastala je duga tišina, dok Job nije zamišljeno okrenuo glavu prema Seanu.

«Što si time mislio?»

«Ovo je za nas kraj puta, Job. Ti ne ideš u Grand Reef, i nećeš otimati nikakve Stingere, a sigurno se ne vraćaš sa mnom u Mozambik.»

«Otpuštaš me?», upita Job.

«To je to, prijatelju. Više mi nisi od koristi.»

Sean izvadi mali svežanj zimbabvejskih dolara, dio novca za troškove koji mu je dao general Kina, i ponudi ga Jobu.

«Riješi se odore što prije možeš. Ako te uhvate u njoj, ubit će te. Pođi sljedećim vlakom u Harare i posjeti Reemu u uredu. Ona će ti platiti četiri tisuće dolara plus bonus. To će ti biti dovoljno, dok nam se ne isplati novac što nam duguje Cape Monterro. Moji će odvjetnici to srediti. Tebi će pripasti polovica toga.»

Job ga je ignorirao i odbio novac.

«Sjećaš li se onog dana na brdu 31?», upita tiho.

«Sranje, Job, ne izvlači to.»

«Vratio si se po mene», reče Job.

-i f.

«Jer sam ponekad prokleta budala.»

«Ja također», nasmije se Job. i «Ponekad sam i ja prokleta budala.»

«Slušaj, Job, ovo više nije tvoja bitka. Ti od toga nemaš nikakve koristi. Izvuci se. Vrati se u svoje selo, kupi si još nekoliko lijepih žena svojim dolarima. Sjedi na suncu i pij pivo.»

«Lijep pokušaj, Sean. Šteta što nije upalio. Idem dalje s tobom.»

«Ja ti izdajem direktnu naredbu.»

«Odbijam je poslušati, pa ti to objasni vojnom sudu.» -oii,i: Sean se nasmije i odmahne glavom.

«Ona je moja žena, pa je u redu da riskiram život za nju.» i ili. «Bio sam ti dadilja proteklih dvadeset godina i neću sada odustati», reče Job i otvori vrata kamiona. u

«Pođimo pronaći Cuthberta u odijelu Supermana.»

fii,v Sean ostavi svoju kapu i tuniku na sjedalu. Simboli časti poznate regimente ne bi pristajali u jeftinoj rupi kao što je taj noćni klub. Stardust je bio na kraju linije prerađene tvornice namještaja, zgrada nalik štaglju sa svim zamračenim prozorima. Na stotinjak metara mogli su čuti glazbu, hipnotizirajući i ponavljajući zvuk nove generacije afričkog jazz. Žene su se grupirale oko ulaza. Na svjetlu iznad njihovih glava njihova se odjeća sjajila poput prelijepih leptirovih krila. Imale su afro frizure, ili pak zamršene frizure Rastafarijanaca. Njihova su lica bile smrtne maske rumenila, pojačane ruževima i zeleno obojenim kopcima poput guštera iguane.

Motale su se oko Seana i Joba, trljale se o njih poput mačaka.

«Hej, čovječe, udi u mene!», molile su.

«Daj mi pet dolara za ulaz dragi. Plesat ću s tobom, a i hopa-cupa, čovječe. Sve što ti želiš.»

«Hajde, bijelče.» Dijete nježnog, odraslog tijela u sjajnoj haljini od jeftinog najlona, i s licem crne Madonne, te prastarim, crnim očima, posegne za Seanovom rukom.

«Uzmi me sa sobom i dat ću ti nešto što nikad prije nisi imao.» Ona posegne niz Seanovo tijelo i skupi šaku kako bi ga mazila. Sean je zgrabi za zapešće i zaustavi njenu kretnju.

«A što ti to imaš, a ja nikad nisam imao, draga? AIDS?»

Progurali su se kroz šušajuće najlonske haljine i oblake jeftinog parfema do vrata, te platili po pet dolara svaki. Vrtar im je pritisnuo štambilj na zglobove ruku neizbrisivom bojom, koji je služio umjesto ulaznice. Oni se sagnu ispod tamnog zastora i udu.

Glazba je bila iznenadni, bolni napad, a osvjetljenje je sjalo strobo-svjetlom u kombinaciji s ultraljubičastim. Plesni podij je odzvanjao od ljudi transformiranih u jedan primitivni organizam, poput gigantske amebe.

«Gdje je bar?», vikne Sean u Jobovo uho.

«I ja sam ovdje stranac.« Job ga uzme za ruku i krene kroz uzburkano more svjetla i ljuljajućih likova.

Lica oko njih imala su religiozni sjaj. Oči su im se sjajile na ultraljubičastom svjetlu, a znoj tekao podignutim rukama i slijevao se po obrazima.

Napokon su stigli do bara. «Nemoj riskirati naručivanjem whiskeyja!», vikne mu Job. «I neka pivo otvore ispred tebe.»

Pili su izravno iz limenka, naslonjeni u kut bara, dok su ih mase ljudi pritiskivale znojnim tijelima.

Bilo je i nekoliko bijelih lica, sve muških, turista i mirovnih snaga, te vojnih savjetnika, ali su većinu gostiju činili crni vojnici odjeveni u odore, tako da su se Sean i Job pomiješali među njih.

«Gdje si, Cuthberte, u svojoj Supermanovoj majici?» Sean odgurne jednu od upornijih barskih djevojaka i nastavi put prema plesačicama. «Nikad ga ovdje nećemo naći.»

«Pitaj jednog od barmena», predloži Job.

«Dobro razmišljaš.» Sean se nagne preko bara i zgrabi čovjeka preko za košulju kako bi mu privukao pažnju, te mu zatakne pet dolara u džep. Zatim ga upita za čovjeka.

Barmen se nasmije i odvrati mu: «Čekajte! Naći ću ga.»

Deset minuta kasnije, vidjeli su Cuthberta kako se probija niz bar prema njima. Bio je to mršav čovjek, a Supermanova mu je majica bila barem dva broja prevelika.

«Hej, Cuthbert, je li ti ikad tko rekao da izgledaš kao mladi Sammy Davis?», pozdravi ga Sean.

«Stalno mi to govore, čovječe.» Cuthbert je izgledao

zadovoljno, izgleda da mu se sviđao Sean.

«Tvoj te ujak pozdravlja. Možemo li ići nekamo razgovarati?», predloži Sean dok su se rukovali.

«Najbolje mjesto za razgovor je ovdje», odgovori Cuthbert.

«Nitko neće čuti niti riječ iz tvojih usta. Nabavi mi pivo, ne mogu govoriti suhim grlom.»

Cuthbert popije pola piva u jednom gutljaju i zatim upita: «Trebali ste biti ovdje prošle noći. Gdje si bio, čovječe?»

«Imali smo kašnjenje.»

«Trebao si biti ovdje prošle noći. Bilo bi lako, čovječe. Večeras, pa, večeras je drukčije.»

«Što se promijenilo?», upita Sean s knedlom u grlu.

«Sve se promijenilo», reče Cuthbert.

• si «Hercules je sletio u 17 sati. Došao je po robu.»

«Je li već otišao?», upita Sean znatiželjno.

«Nisam siguran. Bio je još uvijek ovdje kad sam u 20 sati napustio bazu. Bio je ispred onih triju hangara. Možda je sada još uvijek tamo, a možda je već odavno uzletio. Tko zna?»

«Puno hvala», reče Sean. «To nam je od velike pomoći.»

«Nije to sve, čovječe.» Cuthbert je očito uživao donoseći loše vijesti.

«Udari nas time, Cuthbert.»

On popije pivo u još jednom dugom gutljaju i podigne praznu limenku. Sean mu naruči još jednu i Cuthbert pričekava na nju i pobjedonosno je otvori.

«Dvije postrojbe parakomandosa iz Pete brigade stigle su iz Hararea u Herculesu. Stvarno su super, te face iz brigade», reče Cuthbert s divljenjem. «Pravi opasni momci, bez sranja.»

«Cuthbert, previše gledaš seriju Miami Viče na televiziji», optuži ga Sean, ali je ipak bio zabrinut. Peta brigada je bila elita Vojske Zimbabvea, obučena od sjevernokorejskih instruktora za najopakije zadaće. Dvije postrojbe parakomandosa od po stotinu ljudi, zajedno

s postojećim garnizonom trupa Treće brigade, to je zajedno oko tisuću ljudi u bazi.

«Tvoj je ujak rekao da ćeš nas uvesti u bazu, Cuthbert. Provedi nas kroz ulaz.»

«Nema šanse, čovječe!», Cuthbert je bio bijesan.

«Ne dok su tamo ljudi iz Pete brigade.»

«Tvoj ujak bit će vrlo ljut na tebe, Cuthbert. On je isto tako opasan, čovječe.» Sean je imitirao Cuthbertove poštapalice.

Ovaj je izgledao zabrinuto. «Čovječe, sredio sam ti pokaz», objasni na brzinu.

«Nećeš imati problema s ulaskom. Čuvari te očekuju. Ja ti nisam potreban, čovječe. Nema potrebe da se ja stavljam u kompromitirajući položaj, za to uopće nema potrebe.»

«Imaš li pokaz ovdje?»

«Imam. Znam i javku. Nećeš imati problema.»

«Idemo.» Sean uzme Joba za ruku i usmjeri ga prema izlazu.

«Taj Hercules će svakog trena poletjeti.»

Cuthbert je zajedno s njima žurio prema mjestu gdje su Unimag kamioni bili parkirani.

«Ovdje je pokaz.» Pređa mu plastificiranu karticu na kojoj je bio pečat Strogo povjerljivo. «Javka je broj: Pedeset sedam, a tvoj odgovor je Samora Machel». Tada pokazuješ iskaznicu i potpisuješ se u knjigu. Jednostavno kao voda čovječe. Ulaziš dok si rekao keks.»

«Reći ću tvom ujaku da nisi pošao s nama.»

«Ostavi me na miru, hoćeš li? Nema potrebe da i mene uvlačiš u ovo. Korisniji sam svom ujaku živ, više nego mrtav.»

«Cuthbert, previše trošiš na signale, definitivno bi trebao biti na televiziji.» Sean se rukuje s njim i Cuthbert ode natrag u klub.

Roj žena nalazio se u pozadini svakog kamiona. Hihotale su se i smijale zajedno s vojnicima koji su sjedili straga. Jedna od njih popela se u kamion, dodirivana sa svih strana, dok su joj vojnici podigli ionako kratku suknju sve do gaćica.

«Izbacite ove kurve iz kamiona, narednice«, naredi Job Alphonsu, a žene se istog trenutka odmaknu od kamiona, dok su tri ili četiri skočile s njih, i izgledale vrlo ljutito.

Sean i Job popnu se u kabinu prvog kamiona. Kad su krenuli, Sean je ponovno stavio tuniku i kapu na glavu.

«Što ćemo učiniti?«, upita Job.

«Hangar broj tri jasno se može vidjeti s glavne ceste. Vozit

ćemo se glavnom cestom. Ako je Hercules još uvijek tamo, ulazimo. Ako nije, vraćamo se putem kojim smo i došli.»

«A što je s Petom brigadom?«

«To je samo gomila bivših alkoholičara», reče Sean.

«Prije ih se nisi bojao, što se sada promijenilo?«

«Samo pitam da nam brže prođe vrijeme», nasmije se Job pokraj njega. «Želiš li o njima ispričati Alphonsu?«

«Što ne zna, ne može ga povrijediti«, reče Sean.

«Samo nastavi voziti.»

Kolona od tri kamiona mirno je vozila kroz uspavani grad Umtali. Ulice su bile napuštene, ali je Job poštivao semafore, te su se napokon našli na otvorenoj cesti.

«Dvanaest minuta poslije jedanaest.» Sean provjeri svoj sat, te pročita znak koji se našao pod svjetlima kamiona.

«Vojna baza Grand Reef, petnaest kilometara.»

On osjeti poznatu tjeskobu u trbušnim mišićima, kratkoću daha i svjesno uspori disanje. Uvijek je bilo tako prije napada.

«Tamo je», reče Job tiho dok su se uspinjali na malu uzvisinu na cesti.

Pista je bila u potpunosti osvijetljena, veliki su reflektori sjali narančastom i zelenom točkastom svjetlošću i osvijetljavali površinu ispred njih.

Na potpunoj bijeloj svjetlosti jakih svjetala, čak i s daljine od tri kilometra, Hercules je izgledao golem. Njegov dvadesetometarski rep bio je poput tornja iznad hangara broj tri. Sean odmah prepozna da je to jedan od Marshallovih produženih MK3 transportera iz Kraljevskih zračnih snaga.

Mali, ukrasni simboli RAF-a bili su narisani na monstruozno velikom trupu, te na visokom repu.

«Stani ovdje«, naredi Sean, a Job uključi pokazivače smjera i strane pored ceste. Isključi svjetla, a ostali kamioni učine isto.

U tišini Sean reče tiho: «Znači, Hercules je još uvijek ovdje. Ulazimo.»

«Učinimo to»J složi se Job.

Sean skoči iz kabine i otrči do drugog kamiona. Alphonso se upravo spustio iz kabine.

«Naredniče, znate što vam je činiti. Dat ću vam četrdeset minuta da zauzmete položaj. Tada želim točno deset minuta diverzantske vatre iz svega što imate.»

«Prvobitni plan je bio dvadeset minuta diverzije.»

«Plan se promijenio», reče mu Sean.

«Očekujemo mnogo jači otpor nego što smo mislili da je moguć. Deset minuta, a onda se brzo povucite. Krenite ravno prema misiji Sv. Marije, nećemo se naći kod Umtalija. Udarite ih snažno i bježite. Jeste li razumjeli?»

«Da.»

«Krenite!», reče Sean, a Alphonso skoči na kamion. Kroz otvoreni prozor salutira Seanu i pokloni mu prijateljski osmijeh.

«Slomi nogu», reče mu Sean, a Unimag krene i uputi se niz cestu prema jarko osvijetljenoj bazi.

Sean je gledao kako svjetla skreću s ceste na cestu koja se križala s glavnom. Taj je put vodio uzduž ograde baze, a tada ih je Sean izgubio iz vida. Označi vrijeme prstenom na svojem Rolexu i krene se pridružiti Jobu u kamionu.

Ležao je u suvozačkom sjedalu, zabacio kapu na leđa i fokusirao dalekozor kroz otvoreni prozor prema velikom avionu koji se ljeskao na jakom svjetlu.

Repna rampa na stražnjem dijelu aviona bila je spuštena poput mosta. Mogao je vidjeti unutar prostora za teret.

Tri ili četiri ljudske figure kretale su se unutar tog prostora i još dvije kod rampe. Dok je gledao, viličar je izašao kroz otvorena vrata hangara broj tri. Njegove su vilice za teret bile natovarene s nekoliko drvenih sanduka, složenih jedan na drugi. Bili su od neobrađenog bijelog drva, s crnim slovima i brojkama koje nije mogao dešifrirati. Nije niti morao, oblik i veličina sanduka bili su nepogrešivo objašnjenje.

«Utovaruju Stingere», reče Sean, a Job se uspravi na svom sjedalu.

Viličar je kružio oko krme Herculesa, te se popeo rampom i nestao u teretnom prostoru.

Nekoliko minuta kasnije opet se pojavio i odvezao se u hangar. Sean pogleda na svoj sat.

Samo je pet minuta prošlo otkad se rastao sa diverzantskom ekipom.

«Dođi», promrmlja Sean i zatrese Rolexom da požuri vrijeme.

Još su dvaput vidjeli kako viličar kreće iz hangara u truh Herculesa i vraća se prazan.

Zatim je skrenuo na stranu i parkirao se na kraju hangara. Vozač, u narančastoj odori, skočio je s njega i pridružio se dvojici prijatelja kod rampe.

»Punjenje je završeno«, prošapta opet Sean i pogleda na sat. «Još sedam minuta.»

Job otkopči pokrivač svojih korica i izvadi pištolj Tokarev, kalibra 7,62 izvadi spremnik i provjeri punjenje, a zatim njime udari u pištolj i vrati ga u korice.

Kroz leće dalekozora Sean je vidio kako ljudi koji su radili na teretu silaze u grupi niz rampu. Trojica njih bili su bijelci, dvojica od njih odjeveni u britanske ratne odore. Dva pilota i instruktor Kraljevskog topništva, mislio je Sean.

«Upali motor!», reče, a Job probudi motor.

«Trebali bismo pokušati srušiti ona svjetla», promrmlja Sean. «Ne možemo natovariti kamion na tom svjetlu, ne dok nam je Peta brigada za petama.»

Gledao je na svoj sat i okretao ga prema svjetlosti instrumenata kamiona, kako bi bolje vidio koliko je sati.

«U redu, Job. Sada idemo!», reče on i Unimag krene naprijed. U stražnjem ogledalu Sean je gledao kako kamion koji je vozio Ferdinand nestaje iza njih.

Dok su vozili cestom, paralelno s pistom vojne baze, Seana je preplavilo tisuću uspomena.

Činilo mu se isto kao deset godina ranije. Tada nije bilo niti hangara niti zgrada. Razabrao je prozore svoga starog ureda na glavnom administratorskom bloku pored kontrolnog tornja. Job je usporio kamion dok su se približavali ulazu u bazu.

On napokon zaustavi kamion ispod svjetala koja su obasjavala žicom zaštićen ulaz, a dva se čuvara približe prozorima kabine, svaki s jedne strane. Imali su AK puške uperene prema Seanu i Jobu.

Sean neobavezno odvrati pozdrav koji su mu uputili čuvari dok je prolazio i reče tiho Jobu: «Kao što je i Cuthbert rekao,

jednostavno kao voda.» Sada kreni ravno prema administratorskom bloku, ali skreni iza kontrolnog tornja kad stigneš do njega.»

Job je vozio polako, poštujući ograničenje od dvadeset na sat unutar baze. Sean otkopči korice i izvadi pištolj. Izvadi spremnik i iz njega oslobodi dva metka koji padnu u njegov dlan. Zatim ih obrnutim redom opet stavi u spremnik, a spremnik gurne u pištolj.

«Zašto to uvijek činiš?», upita Job.

«Samo za sreću», reče on dok ga je Job zbunjeno gledao.

«Djeluje li?», želio je znati Job.

«Pa, još sam uvijek živ, nisam li?» Sean se kiselo nasmije. On povuče okidač, ubaci metak u cijev, zakoči pištolj i spremi ga natrag u korice.»

«Stani iza hangara broj tri», reče Jobu, koji na to okrene kamion ispod zraka svjetala u sjenovito područje pozadine hangara, gdje su bili zaštićeni od kontrolnog tornja i administratorskog bloka.

Kad je kamion stao, Sean skoči na zemlju i zaobiđe ga. Drugi Unimag stane pokraj prvog, a vojnici iskoče iz njega. S tri lagana skoka Sean priđe stražnjim vratima hangara. Bila su otključana i on ude. Job mu je bio za petama.

Hangar je bio prazan, osim što se u njemu nalazio laki avion, u daljem kutu. Sivi pod, veličine polovice nogometnog igrališta, bio je zaprljan mrljama od ulja.

Vozač viličara i radnici u narančastim odorama bili su na polovici hangara i kretali se prema Seanu i grupi, razgovarajući i pušeći cigarete unatoč upozorenjima koja su crvenim slovima bila ispisana na zidu. Zbunjeno su stali kad je Sean ušao na vrata s naoružanim vojnicima iza sebe.

«Pobrinite se za njih», naredi Sean. Dok su ih Job i ostali tiho okružili, Sean pogleda naprijed. Na suprotnoj strani zida hangara bio je red uredskih pre-gradaka i kabina s pregradama od iverice i staklenim prozorima. Kroz osvijetljeni prozor, Sean ugleda glavu i ramena jednog od pilota u plavoj RAF-ovoj odori. Leđima je bio okrenut prema Seanu, te je gestama pokazivao nešto svom sugovorniku kojega Sean nije mogao vidjeti.

Sada su već radnici naširoko ležali na podu, a iznad svakoga

je stajao po jedan čovjek s puškom uperenom ravno u njihov vrat. Sve je to moralo biti učinjeno tiho i brzo.

S pištoljem u ruci, Sean otrči do vrata uredskog pregratka i otvori ih. Dvojica ljudi, jedan od pilota i satnik Kraljevskog topništva, ljuljali su se u foteljama pored zida prekrivenog kolekcijom pravadnih slika djevojaka, za koje je Sean smatrao da su relikvije ovog rata. Mladi pilot sjedio je na stolu pored prozora. Sva trojica začuđeno su gledala u Seana.

«Ovo je napad komandos», reče im Sean tiho.

«Ostanite točno tamo gdje ste sad.»

Na podu između nogu satnika stajala je četvrtasta crna torba s pouzdanim bravama i oznakama Kraljevskog topništva sa strane.

Topnik zaštitnički stavi ruku na nju, pa Sean instinktivno shvati što je u njoj. Topnik je bio u srednjim dvadesetima, dobro građen i zgodan. Na pločici na njegovim prsima pisalo je Carlvle. Imao je plave oči i gustu kosu boje pijeska.

Mladi pilot bio je letački poručnik, ali on je bio u srednjim godinama i predebeo. Njegov inženjer leta bio je ćelav i sa strahom u očima gledao je u pištolj u Seanovoj ruci. Sean nije želio nikakve nevolje s njima, te prebaci svu pažnju na strijelca. Instinktivno je znao da je on glavni čovjek. Imao je ramena boksača, te ih je nestrpljivo micao i mrko gledao u Seana. Bio je dovoljno mlad i vjerojatno dovoljno lud da nešto pokuša, pa ga Sean upozori.

«Zaboravi, Carlvle. Heroji nisu u modi.»

«Vi ste Južnoafrikanac», progovori Carlvle dok je prepoznao naglasak. «Na čijoj ste strani?»

«Na svojoj», reče mu Sean.

«Striktno sam zaposlen kod sebe.» On pogleda prema dolje i zaustavi pogled na tamnoj vreći, a Carlvle je povuče nekoliko centimetara prema sebi.

«Satniče Carlvle, krivi ste za teško zanemarivanje dužnosti», reče mu hladno Sean, a strijelac je reagirao na tu optužbu ljutnjom profesionalnog vojnika.

«Kako to mislite?»

«Trebali ste postaviti stražare dok ste ukrcavali projekte. Dopustili ste nam da se prikrademo ovamo.» To je smelo Carlvlea,

kao što je Sean i namjeravao, i pružilo nekoliko sekunda Jobu da uvede svoje ljude u ured.

«Ustanite», naredi on pilotima, a oni ga poslušaju i podignu glave. Job ih pogura iz prostorije. Carlvle je ostao u naslonjaču s vrećom među nogama.

«Ustani!», Sean ponovi naredbu.

«Jebi se, Buru.»

Sean stane pored njega i rukom uhvati dršku vreće. Carlvle je zgrabi u znak neodobravanja, te Sean stavi vrh cijevi pištolja među njegove zglobove. Koža se razdvoji i začuje se pucanje jednog od prstiju. On je krivo procijenio, jer nije namjeravao izazvati takvu vrstu ozljede.

Ipak, zadrži svoj zastrašujući izraz.

«Upozorio sam te», reče on. «Moja sljedeća ponuda je metak u čelo.»

Carlvle je ozlijeđenu ruku držao na prsima, ali je njegovo lice bilo tamno od bijesa, dok je gledao kako Sean spušta vreću na stol.

«Ključeve!», reče Sean.

«Odjebi», reče Carlvle. Njegov je glas bio oštar i hrapav od boli, i Sean vidje da njegov prst stoji pod neuobičajenim kutom, natekao poput ružičastog balona.

Job se pojavi na vratima ureda. «Sve je pod kontrolom», reče on i pogleda na svoj sat. «Četiri minute do diverzije.»

«Daj mi svoj nož», reče mu Sean, a Job izvuče nož iz korica te ga doda Seanu.

Sean razreze kožu po rubu vreće, uz metalni okvir i otvori harmonikaste šarke na vrhu. Pola tuceta velikih listova punilo je unutrašnjost vreće, te Sean odabere jednoga od njih. Spis je bio u plastičnim crvenim vojnim koricama i označen s Vojna tajna; on pogleda prvu stranicu:

Terenski priručnik za pješaku upotrebu «Stingem» model G4X projektil zemlja - zrak. «Pun pogodak.» Sean okrene spis tako da je Job mogao pročitati naslov. Bilo je to glupo od njega.

Obojica su bili nepažljivi, okrenuti prema stolu i proučavali spis.

Carlvle se lansira sa stolca. Bio je mlad i brz. Ozljeda na ruci

nije ga nimalo sputavala, pa se našao nasuprot ravnog poda prije nego se itko od njih dvojice uspio pomaknuti kako bi ga zaustavio. Glavom je udario u prozor koji je naprosto eksplodirao, te nestao kroz njega poput akrobata.

Sean skoči do praznog prozora. Carlvle je pri skoku pao, ali se ubrzo pridigao i počeo dalje trčati. Job gurne Seana i zakorači kroz prozor; podižući svoj AKM nacilja u Carlvleova leđa koja su trčala preko otvorenog prostora baze prema kontrolnom tornju.

Sean zgrabi pušku i spusti cijev prije nego je Job mogao zapucati.

«Što, dovraga, radiš?» vikne Job na njega. u, «Ne možeš ga ubiti.»

«Zašto ne?»

«On je Englez», šepRTLjavo objasni Sean, pa je Job nekoliko trenutaka nerazumno gledao u njega, dok je Carlvle pretrčao posljednjih nekoliko metara i ušao kroz vrata u podnožju kontrolnog tornja.

«Englez ili Eskim, za deset sekunda ćemo imati cijelu Petu brigadu na vratu.» Job se očajnički trudio obuzdati svoj bijes. «I što ćemo sada učiniti?»

«Koliko do diverzije?», upita Sean kako bi kupio malo vremena.

«Još četiri minute», odgovori Job.

«A moglo bi biti i četiri sata.»

Kako je to rekao, sirene su počele zavijati poput vukova, dovodeći bazu u stanje opće opasnosti. Carlvle je očito došao do promatračke sobe u kontrolnom tornju. Sean gurne glavu kroz prozor i ugleda čuvara kako okreće sirenu na suprotnoj strani piste. Vukli su bodljikave ploče preko prilaza ulazu, koji bi prerezali gume bilo kojem vozilu koje bi prošlo preko njih. Zatim ugleda cijevi 12.7 mm teških mitraljeza koji će pokrivati ulaze. Nikad neće tim putem izići van kamionima.

«Trebao si me pustiti da ga sredim», bjesnio je Job. Kako bi mu to Sean mogao objasniti? Carlvle je bio hrabar čovjek koji je vršio svoju dužnost. Iako su crte odanosti svojoj staroj zemlji postale zamućene, Sean je u žilama imao istu krv: da je Jobu dopustio da ga ubije, to ne bi bilo samo ubojstvo. Bilo bi to ubojstvo brata. Izvan hangara, upalila su se svjetla koja su osvjetljavala područje oko ograde, piste i taksi stajališta. Cijelo područje baze bilo je osvjetljeno kao usred bijela dana.

Ako su komandosi Pete brigade bili u barakama i spavali kad se začuo alarm, koliko bi im vremena trebalo da stupe u akciju? Sean je to pokušavao procijeniti i zatim shvatio da je nemoćan i da nema nikakav plan. Izgubio je kontrolu i sve mu je eksplodiralo u lice. U nekoliko minuta od sada, on, Job i dvadeset Shanganea bit će zarobljeni. Sretni među njima bit će ubijeni i izbjeci će ispitivanje centralne obavještajne organizacije Zimbabvea.

«Misli», očajnički reče sam sebi, dok je Job u očekivanju gledao u njega, čekajući naredbe. Nikad prije nije Seana vidio izgubljenog. Njegova je tišina nervirala Seana i još mu više otežavala donošenje bilo kakve odluke.

«Što da kažem ljudima?», upita ga Job.

«Skupi ih.» Sean se slomi kad je čuo pucnjavu na južnoj strani baze, na suprotnoj strani hangara, izvan njihova videokruga. Alphonso je bio dovoljno mudar da shvati da je nešto pomrsilo plan, te je počeo s napadom nekoliko minuta ranije.

Začuli su odjek eksplozije RPG 7 rakete preko ograde baze, te šrapnele koji su nakon toga letjeli naokolo. 12.7 mm strojica na ulazu počela je s pucnjavom, odašiljući zelene tragove označavajućih metaka u tamu.

«Kako ćemo izići odovud?», zahtijevao je Job.

Sean je glupo gledao u njega. Osjećao se zbunjeno i nesigurno. Panika koja je izlazila iz dalekih dubina njegova tijela u potpunosti ga je preuzimala. Ni sam nije mogao pretpostaviti da takav izvor uopće postoji u njemu. Nije znao što sljedeće narediti.

«Zaboravi proklete Stingere!» Te su riječi odjeknule poput pljuske u lice. Sean trepne i zatrese glavom. Zaboravi Stingere i zaboravi Claudiu Monterro. Bez projektila, Claudia bi ostala u rupi u zemlji, tamo gdje ju je Matatu posljednji put vidio.

Sean ponovno pogleda kroz prozor. Mogao je vidjeti golemi rep Herculesa, te dio trupa, dok je ostatak aviona bio zakriven rubom hangara. Metalna srebrena koža bliještila je pod reflektorima.

I

fli Sean tvrdo padne na užareni pepeo panike koja ga je preplavljivala, te osjeti kako se ona stišava.

v «Svjetla», reče on, te pogleda brzo oko sebe. Spazi kutiju s osiguračima na zidu ureda, pored vrata, te skoči k njoj i otvori je.

Hangar je bio izgrađen tijekom Hitlerova rata kada je RAF koristio Rodeziju kao jedan od svojih prekomorskih centara za obuku. Električne instalacije datirale su iz te ere, te su sadržavale keramičke osigurače.

«Daj mi metak za AK», obrecne se Sean na Joba. Glas mu je bio odrješit i odlučan, i Job ga brzo poslušao. Izvadi jedan od spremnika iz odore, i iz njega metak kalibra 7,62 mm.

Sean prepozna glavnu fazu kutije s osiguračima. Ulazna struja bila bi distribuirana direktno iz transformatora na ulazima, kad bi mogao napraviti opterećenje koje bi izbilo glavni osigurač na kutiji transformatora.

On izvadi keramičko postolje osigurača i hangar se nađe u mraku, ali mu je svjetlost koja je ulazila kroz prozore osiguravala dovoljno svjetla da može vidjeti što radi. Zaglavio je metak u navoje keramičkog držača i viknuo Jobu.

«Odmakni se!»

Posljednji drhtaji panike sada su nestali. Osjećao se hladnim i odlučnim poput oštrice noža. Um mu je bio čist i točno je znao što radi i što će još učiniti.

Potisnuo je puni držač osigurača natrag u ležište, a zaslje-pljujuća plava eksplozija, poput fotografske bljeskalice, obasjala je tamnu prostoriju i Sean je poletio unatrag. Zabio se u zid ureda i napola svjestan protresao glavom, prisjećajući se plave svjetlosti.

Trebalo mu je nekoliko trenutaka da shvati da su svjetla izvan hangara ugašena, te da se ne vidi ništa osim svijetlećih metaka koji su letjeli visoko u zrak. Cijela je baza bila u potpunom mraku.

«Uvedite ljude u Hercules», uzvikne on.

Job je još uvijek stajao u tamnoj sjeni iza okrećućih kotača vatre koja mu je i dalje ometala vid.

«Što? Ne razumijem?, zbnjeno reče Job.

«Izići ćemo u avionu.»

Sean ga uhvati za rame i pogura prema vratima.

«Ukrcaj Ferdinanda i njegove momke na avion i pomakni svoje dupe.»

Job potrči, dok je Sean gledao za njim. Polako mu se vraćao vid. Okrenuo se prema bljedem svjetlu koje je zapravo bilo vrata hangara.

«A što sa zatvorenici?» pozove ga Job iz dubine hangara.

«Oslobodite ih», dovikne mu Sean i potrči prema vratima.

Iako nije imao dozvolu za upravljanje Herculesom, takvim tipom aviona već je ranije letio. Zapravo, proveo je gotovo 200 sati u sjedalu pored pilota kad je letio sa zračnom flotom Južne Afrike u Angoli i Namibiji, te sudjelovao u antiterorističkim operacijama. Sada mu se sve vratilo. Uživao je pilotirajući Herculesom, te se sjetio riječi mlađeg pilota.

«On je pravo janje. Želio bih da je i moja žena tako prilagodljiva.

Sean se iznenada zaustavi na vratima hangara.

«Matatu je u pravu, stariš, Courtney», ukori se i okrene. Počne trčati prema mraku hangara i umalo naleti na Joba.

«Kuda ideš?»

«Zaboravio sam vreću», uzvikne Sean. «Ukrcaj ljude.»

Našao je topnikovu vreću na stolu gdje ju je i ostavio i gurnuo je pod ruku. Job ga je čekao na kraju Herculesove ukrcajne rampe.

«Svi su ljudi u avionu», pozdravi on Seana.

«Trebao si mi dopustiti da zadržim pilota.»

«Nismo imali vremena da ga uvjerimo da suraduje», napomene Sean. «Gad je bio plašljiv.»

«Hoćeš li ti pilotirati?»

«Naravno, osim ako ti želiš pokušati.»

«Hej, Sean, jesi li ikad upravljao takvom stvarčicom?»

«Za sve postoji prvi put.» Sean pokaže prema naprijed.

«Dodi, pomoz mi odmaknuti klinove na kotačima.»

Potrčali su naprijed i povukli klinove, a tada je Sean poveo prema vrhu rampe i zaustavio se na vrhu.

«Ovdje su kontrole za rampu.» On pokaže Jobu veliki prekidač na bočnoj strani korita aviona.

«Pomakni ga u položaj gore kada upalim prvi motor i kad se upali crvena žarulja na ovoj ploči.

Ona će zasvijetliti zeleno kad se rampa podigne i bude osigurana.»

Sean ga ostavi i potrči dužinom Herculesova tijela. Shangane su nesigurno razgovarali u tami.

«Ferdinand!», uzvikne Sean.

«Reci im da sjednu na klupice sa strane i pokaži im kako da se vežu.»

Sean se i dalje probijao naprijed prema pilotskoj kabini. Našao je drvene sanduke s projektilima u centru Herculesove gravitacije, točno između krila. Bili su složeni pored ljuske na drvenim paletama i pokriveni teretnom mrežom. Prošao je pored njih i stigao do vrata kabine. Bila su otključana, te je ušao i bacio topnikovu vreću u kutiju s kartama ispod glavne ploče inženjera leta. Kroz prozore kabine mogao je vidjeti da je lažni napad na južnoj strani baze još u punoj snazi, ali i da je jačina pucnjave iz unutrašnjosti baze puno veća od pucnjave izvan ograde.

«Peta brigada se probudila«, promrmlja Sean i popne se na lijevo sjedalo, te uključi svjetla na ploči s instrumentima Herculesa. Dugi redovi svijetlećih dioda i prekidača bili su zastrašujući i zbunjujući, ali Sean nije dopustio da ga to izbací iz takta.

Bilo je mnogo jednostavnije od paljenja starog Baruna. Okrenuo je prekidač i prstima prošao redom prekidača za kočnice da se uvjeri da svi rade.

«K vragu s provjerama prije kretanja», reče on i pogodi prekidač za paljenje motora broj 1. Starter motora je zacvilio, a Sean vidje kako se propeler elisa pokreće.

«Hajde!», molio je. Dok su se okretaji popeli na 10 posto, automatski su počeli puniti kompresijske komore s gorivom, te se motor upali. Potjerao ga je do 70 posto snage, dok je namještao slušalice radiouredaja na glavu.

«Job, čuješ li me?»

«Jasno i glasno, čovječe.»

«Podigni rampu.»

«Već je na putu.»

Sean je nestrpljivo čekao da se pokazivač za podignutu rampu isključi iz crvene u zelenu boju, i za trenutak se to i dogodilo. Udario je u prekidače za kočnice te se Hercules počeo kotrljati prema naprijed.

Mučio je motor, te je morao upotrijebiti tešku polugu na kormilo kako bi pobijedio asimetrični potisak. Međutim, dok je slijedio blijedu liniju prema pisti, radio je na ostala tri motora koji su se jedan za drugim budili i povećavali snagu.

«Nema vjetra», promrmlja.

«Nema veze u kojem smjeru ću uzletjeti.»

Glavna je pista bila produžena kako bi olakšala neumjerena slijetanja modernih mlažnjaka. Međutim, Hercules je bio STOL avion - bila mu je potrebna kratka staza za uzlijetanje i slijetanje. Trebao mu je samo komadić dostupne daljine, te ga Sean usmjeri prema ravnom prostoru ispred kontrolnog tornja.

Do tada nikakva vatra nije bila otvorena na Herculesa. Teške strojnice na ulazima još su uvijek divlje pucale prema nebu. Slaba kontrola vatre oduvijek je bila slaba točka afričkih vojnika, koji su inače bili dobri ratnici.

S druge strane, na južnom dijelu su veterani Pete brigade vrlo jasno pokazivali što sve mogu ti afrički vojnici. Njihova je vatra bila profesionalna i već su gotovo ugasili vatru Alphonsove postrojbe. Osim nekoliko nepovezanih hitaca, više nisu uzvraćali vatru iz mora grmlja i šume pored sigurnosne ograde baze.

Prošlo je malo vremena otkad je Carlve uspio uzbuniti cijeli garnizon na neprijatelja, a kontrolori leta u zamračenom kontrolnom tornju shvatili su da je neovlašteno uzlijetanje u tijeku.

Sean je vozio Herculesa bezobzirno, tako brzo da se već polako počeo dizati i želio je poletjeti. Znao je da, ako s puta skrene na travu, postoji mogućnost da potpuno stane i zaglavi se. Ali je znao i da ga prati 12.7 mm top, te je što prije želio uzletjeti.

«Job», reče on u mikrofón. «Dat ću ti svjetla u kabini da se uvjeriš da su momci svezani.

Uzlet za četrdeset sekunda.»

On uključi svjetla kabine kako bi spriječio kaos u mraku trupa i promijenio frekvenciju slušalica na 118.6.

Oni su ga dozivali. «Hercules Zračnih snaga Victor Sierra Whiskey. Navedite svoje namjere. Hercules Zračnih snaga.»

«Ovo je Hercules Zračnih snaga Victor Sierra Whiskey», odgovori Sean. «Zahtijevam prekid neprijateljske vatre.»

«Sierra Whiskey, ponovite. Koje su vam namjere?»

«Toranj, ovdje Sierra Whiskey. Zahtijevam.», Sean počne mumljati i namjerno prekine prijenos, prisiljavajući toranj na daljnja pitanja. Gledao je mjerače temperature motora dok kazaljke nisu dosegnule zeleno područje.

«Toranj, imam poteškoća s prijemom«, zavlačio ih je. «Molim vas, ponovite odobrenje.« Iza njega, kroz vrata kabine, upadne Job.

«Ljudi su privezani i spremni za polijetanje«, reče.

«Sjedni u sjedalo desno i priveži se.» Sean naredi bez gledanja u njega. Igle mjerača temperature motora dodirivale su zeleno područje. Glavna pista brzo se približavala. Sean vršcima prstiju dodirne kočnice i uspori avion pri skretanju prema pisti.

«Hercules Zračnih snaga. Nemate odobrenje da uđete na pistu. Ponavljam, nemate odobrenje tornja. Smjesta prekinite s operacijom i skrenite lijevo na sljedećem raskrižju. Vratite se na stajanku. Ponavljam, vratite se na stajanku.»

«Jebi se, kolega!», promrmlja Sean, dok je zakrilca podizao za deset stupnjeva.

«Hercules! Zaustavite se odmah ili ćemo pucati na vas.»

Sean upali svjetla i usmjeri monstruozi avion na glavnu pistu. Kretao se poput malog, lakog aviona.

«Ti si prava mačkica, ljubavi.« Znao je da avioni uvijek odgovaraju na tepanje. Povećao je broj okretaja motora i u tom trenutku se začula pucnjava iz teške strojnice.

Međutim, Hercules je brzo napredovao dok se čovjek za strojnicom još nije uspio snaći. Pucao je prema mjestu na kojem je avion bio prije nekoliko sekunda. Vatra mu je bila previsoka i daleko iza njih.

«Taj čovjek treba lekcije iz pucanja«, mirno napomene Job. Sean se uvijek pitao je li Jobovo hladno i flegmatično ponašanje samo plod vatre pod kojom se nalazi.

Sljedeći rafal bio je nizak i ispred njih, metci su se razbijali u površinu ispred Herculesova nosa.

«Ali, brzo uči», reče Job još smješnije.

Sean se lagano nagnuo prema naprijed u svom sjedalu i desnom je rukom držao kontrole snage rada motora u najvišem položaju.

«Dolazi ti prijatelj«, reče Job i pokaže na desnu strane nadstrešnice. Sean se brzo osvrne.

Otvoreni Land Rover divlje se kretao po travi uz pistu. Njegova su svjetla stvarala lude prizore u tami, dok je jurio neravnim terenom. Pokušavao im je presjeći put, a Sean je jedva mogao razabrati likove koji su stajali u stražnjem dijelu jurećeg vozila,

«On se ne predaje samo tako, zar ne?», pripomene Sean i ponovno se posveti Herculesu.

Carlve je vjerojatno imao jednog čuvara i crnog vozača.

Stajao je na otvorenom stražnjem dijelu vozila, i držao se za montiranu RPD strojnicu. Lice mu je bilo blijedo i mrštilo se osvjetljeno Herculesovim sletnim svjetlima, dok je pokušavao nagovoriti vozača na još veću brzinu.

«Stvarno to previše uzima k srcu.» Job se nagne prema naprijed kako bi sa zanimanjem promatrao kako Carlve okreće strojnicu u smjeru kabine Herculesa.

Vozač je nagnuo Land Rovera na dva kotača i našao se bok uz bok s golemim avionom, samo pedeset metara od njega, gotovo izjednačen s vrhom krila.

«Hej, čovječe«, Job je tresao glavom, «ovaj cilja ravno u nas.»

Carlve se smirio iza oružja i bljeskovi iz cijevi uskoro su se odražavali u njihovim očima. Metci su probijali strop kabine, ostavljajući za sobom crne rupe. Njih dvojica instinktivno su pognuli glave i nekoliko je metaka proletjelo iznad njih.

«On bolje puca od onoga prije», promrmlja Job i vrhom prsta dodirne kap krvi na ruci, gdje ga je okrznuo metak.

Sean osjeti kako kontrole oživljavaju u njegovim rukama, dok se Hercules približavao letnoj brzini, a krila su razvila potisak.

«Hajde, mačkice», reče on, a Carlve ispuca još jedan rafal u istom trenutku kad je Land Rover udario o nakupinu zemlje i odskočio u zrak, bacajući pucnjeve visoko u mrak. Smirio se i ponovno počeo pucati.

«Postaje moj najomraženiji lik iz crtića.» Bez odmicanja, Job ga je gledao kako cilja. «Ok, sada dolazi!»

S druge strane, teška strojnica na ulazu ispalila je još jedan rafal koji je prošao pokraj trupa aviona i zabio se u jureći Land Rover.

Metci su rastrgali prednje kotače i auto se prevrne prema naprijed. U kutu oka, Sean je vidio kako je Carlvevo tijelo bilo odbačeno u zrak.

«I tako se opraštamo s još jednim autentičnim herojem», reče on mračnim tonom i opusti kontrolnu palicu Herculesa. Veliki je zrakoplov voljno odgovorio i usmjerio nos prema gore. Sean isključi svjetla za slijetanje i svjetla u avionu, vodeći stroj u mraku, tako da nije više bila vidljiva meta za topnike na zemlji. Udario je u klipak da bi podigao opremu za slijetanje i zatvorio poklopce. U istom trenu podigla se brzina aviona. On zatim spusti jedno krilo i krene u oštar, uzlazni okret.

Još jedan rafal svijetlećih metaka popratio ih je prošavši nedaleko od krila. Sean prekine okret i krene na drugu stranu, izmičući iz dometa.

«Želiš da dobijem morsku bolest?», upita Job. Sean ga je ignorirao dok je provjeravao krila zbog moguće štete.

Činilo se nemogućim da je golema meta poput Herculesa primila samo jedan rafal od stotina metaka koji su poletjeli prema njemu, ali su igle na instrumentima pokazivale normalno stanje i odmah odgovarale na jači gas ili okret i dizanje koje je izveo, od petsto metara u minuti.

Međutim, u kabini je strujio zrak od rupa od metaka na stropu. Vjetar je mrsio Seanovu kosu i otežavao razgovor, tako da je morao podići glas kad je rekao Jobu: «Vrati se natrag i provjeri je li tko ozlijeđen i ima li kakve štete na trupu aviona.»

Svjetla grada Umtaliye bila su južno od njih, a još dalje Sean je mogao razabrati sjaj planina. Znao je da je najviši vrh 8,5 tisuća stopa iznad površine mora, te je izjednačio avion na 10 tisuća stopa.

Do sada još nije razmišljao o navigaciji i nije bio siguran da će stići do linija Sierre da Gorongose.

«Neću ih naći označene ni na jednoj karti», mrštio se.

«Ali ćemo probati magnetski 030.» On okrene Herculesa u tom smjeru.

Adrenalin u krvi još je uvijek bio snažan, a oduševljenje i strah podizali su ga kao na krilima orla, pa se on nasmije. Tresao se od smijeha i uživao u trenutku koliko je mogao.

Tamni vrhovi planina prolazili su ispod njih. Vidljivi pod svjetlom zvijezda izgledali su poput kitova u Atičkom moru.

Povremeno je vidio poneko svjetlo u dolinama. To su bile izolirane farme ili kolibe seljaka.

Tada je prošao granice Mozambika, a ispred njega nije bilo ničega osim mraka.

«Ništa, samo tama», ponovi on, što se činilo simboličnim i proročanskim. Vraćaju se ponovno u mračnu zemlju.

Sean smanji snagu i počne stupnjevito spuštanje prema šumama i nizinama. Sada, kad su vrhovi planina bili iza njih, nije želio ostati visoko i biti laka meta za radare i MIG-ove koji bi ga mogli presresti.

Job se vrati i zaključa vrata kabine.

«Ima li štete?», upita Sean i Job se nasmije.

«Pod teretnog prostora je do gležnja u bljuvotini. Ti Shanganei ne vole tvoje pilotiranje, čovječe. Povraćaju u svim smjerovima.

«Očaravajuće.» Sean posegne u džep sjedala i izvadi paket nizozemskih cigara, vlasništvo pilota RAF-a.

«Vidi, vidi! Što to imamo ovdje.» Dobaci jednu Jobu i oni zapale. Pušili su nekoliko minuta, kad Job upita: «Koliko još dok nas MIG-ovi ne dostignu?»

Sean zatrese glavom. «Smješteni su u Harareu. Sumnjam da će nas uhvatiti, čak i ako krenu odmah. Ne, nisam zabrinut za MIG-ove, ali Hindi su druga priča.»

Opet su zašutjeli i gledali zrelo nebesko voće zvijezda koje su treperile u mraku i činile se dovoljno blizu da ih rukom dohvate.

«Jesi li spreman odgovoriti na neugodno pitanje?«, slomi Job tišinu.

«Pucaj.»

«Doveo si nas ovdje gore. Kako ćeš nas, dovraga, spustiti?»

Sean ispuhne prstenasti dim koji se odmah raspao od vjetra u kabini zbog rupa od metaka.

«Zanimljivo pitanje», zaključi on.

«Reći ću ti kad ću i sam imati odgovor. U međuvremenu se brini o pronalaženju linija Renamo-a u globalu, kao i generalovih odaja.»

Pet stotina stopa iznad vrhova drveća, Sean izravna Herculesa i, očitavajući snagu i visinu s uputa graviranih na ploči s

instrumentima, pripremi avion na dužu vožnju.

«Sljedeća dva sata, prije nego se dovoljno razdani, počni tražiti mjesto za prisilno slijetanje«, reče on Jobu. «U međuvremenu, možemo pokušati naći rijeku Pungwe.»

Jedan sat kasnije, opazili su svjetlucanje vode u tamnom tepihu šuma ispred njih. Nakon nekoliko sekunda i zvijezde su se odražavale od vodene površine ravno ispod njih.

«Vraćam se da provjerim«, Sean upozori Joba i okrene Herculesa pod laganim kutom, gledajući žiroskop na ploči ispred sebe. Kad se on okrenuo za 180 stupnjeva, Sean opet izravna avion.

«Uključi svjetla za slijetanje«, promrmlja Sean i okrene prekidač. Drveće ispod njih bilo je obasjano snažnim svjetlima i oni ugledaju rijeku, tamnu i zmijoliku u noći. Sean zabaci Herculesa u oštri desni zaokret i izravna se, leteći direktno uz obalu rijeke.

«Izgleda kao da je to to», progunda i isključi svjetla za slijetanje. «Ali, čak i ako je to prava rijeka, nećemo moći prosuditi jesmo li uzvodno ili nizvodno sve do zore.»

«I što ćemo učiniti?»

«Letjet ćemo usporeno«, objasni Sean i okrene Herculesa u prvu u monotonoj seriji osmica.

Letjeli su okolo i naokolo, pet stotina stopa iznad vrhova drveća, nebrojeno puta prelijetali rijeku na istom mjestu, prateći vrijeme, čekajući zoru.

«Glineni golub za Hinde«, napomene Job jednom.

«Nemoj reći dvaput«, obrecne se Sean na njega.

«Ako nemaš ništa pametnije za raditi, uzmi topnikovu torbu iz pretinca za karte.»

Job izvuče torbu ispred sebe i položi je pokraj sebe, te se udobno namjesti.

«Čitaj mi je«, naredi Sean. «Nadi nešto što će me zabavljati da ubijemo vrijeme.»

Job je izvadio nekoliko karata iz plastične folije, na kojima je pisalo Vojna tajna i letimice ih pregledao, čitajući naslove poglavlja sa svakog.

Prva tri spisa bili su terenski priručnici za Stinger SAM sustave. Objašnjavali su njihov razvoj u svakoj mogućoj situaciji, od

paluba brodova na moru do njihove pješaške uporabe u svakoj klimatskoj zoni zemljine kugle, objašnjavajući tabelama i grafikonima karakteristike projektila u svim uvjetima od tropske džungle do Arktika.

«Sve što si uvijek želio znati, ali si se bojao pitati», promatrao je Job i izabrao četvrti spis iz torbe.

«Sustav navođenog projektila Stinger; Odabir mete i pravila ispaljivanja; Operacijska izvješća» - pročita Job naglas i okrene stranicu na poglavlja: «Otoci Falklanda, Arapski zaljev, «More Hormuza», Zemlje Grenade, Angola Unita, Afganistana - naglasi Job, a Sean izjavi: «Afganistan! Vidi hoće li nam dati nešto zanimljivo o Hindima.»

Job smjesti masivni spis u krilo i usmjeri kut svjetla za čitanje sa stropa kabine. Listao je priručnikom.

«Idemo! Afganistan, čitao je. «Tipovi helikoptera.

«Nadi Hinde!», nestrpljivo naredi Sean.

«Vojni tipovi sovjetskih biroa; NATO oznake H»

«To je to!», ohrabrivao ga je Sean. «Potraži Hind!»

«Hare», reče Job. «Hoplite, Hound, Hook, Hip, Haze, Havoc».tu je, Hind.»

«Čitaj mi objašnjenje», naredi Sean, a Job počne naglas čitati:

«Ovaj leteći komad topništva nazvan od Sovjeta Šturmovik ili grbavac poznat NATO-u kao Hind, a afričkim odmetnicima i još mnogima koji su se sreli s njim pod imenom Leteća smrt, zadobio je zavidan ugled koji zapravo i nije potpuno opravdan.»

Sean ga žestoko prekine: «Brate, nadam se da znaš o čemu pričaš.»

Job nastavi: «Nedovoljna mogućnost manevriranja, leta i karakteristike uspona kao posljedica njegove mase i oklopa. Ograničeni domet od 240 nautičkih milja, potpuno natovaren, opet kao posljedica težine oklopa. Niska maksimalna brzina od 157 čvorova i brzina leta od 147 čvorova. Vrlo visoki zahtjevi održavanja na zemlji.»

«To je zanimljivo», upadne Sean. «Čak i ova velika beba», on pogladi Herculesovu kontrolnu ploču, «brža je od Hinda. Sjetit ću se toga ako se sretnemo s njima.»

«Želiš li da i dalje čitam?», upita Job.

«Ako je tako, začepi i slušaj!»

»Ispričavam se, nastavi.»

Procjenjuje se da se oko sedam stotina ovakvih strojeva nalazi u Afganistanu. Općenito su imali veliki uspjeh protiv odmetnika, iako ih je oko 150 bilo uništeno od odmetnika koji su bili naoružani Stingerima SAM. Te brojke dokazuju da se Hindima moguće suprotstaviti SAM Stingerima, te da su dobro proučili taktike u idućim poglavljima.»

Job je i dalje čitao, navodio tipove motora i njihove performanse, naoružanje i ostale statistike dok ga, napokon, Sean nije zaustavio.

«Stani malo, Job!», reče Sean pokazujući prema istoku.

«Postaje sve svjetlije.

Nebo je bilo dovoljno svijetlo da stvori daleki horizont na mjestu gdje se spajao s tamnom masom zemlje.

«Ostavi knjigu i pozovi Ferdinanda ovamo. Vidi može li raspoznati gdje smo i pokazati nam put kući.»

Jaki zadah okruživao je Ferdinanda koji je došao do pilotske kabine, a prednji dio njegove tunike bio je zamrljan. Naslonio se na sjedalo kopilota, a Sean se još nagne na svoju stranu kako bi mu pružio što veći pogled.

«Pogledaj tamo, Ferdinande», pokaže Sean gestom izvan metcima izbušene nadstrešnice.

«Vidiš li nešto što prepoznaješ?»

Shangane se duboko zamisli nad onim što je vidio i odjednom se njegov izraz promijenio, zasja i ozari se.

«Ta brda», pokaže kroz bočni prozor.

«Da, prepoznajem ih. Rijeka izvire između njih u slapu.»

«U kojem smjeru je kamp?»

«Onuda, daleko u onom smjeru.»

«Koliko daleko?»

«Puna dva dana hoda.»

«Sedamdeset nautičkih milja», prevede Sean vrijeme u udaljenost. «Nismo tako daleko. Hvala ti, Ferdinand.» Sean konačno prelomi figuru osmice i izravna Herculesova gigantska krila.

Još uvijek nisko iznad drveća, letio je prema zapadu, u smjeru koji je Ferdinand pokazao, dok se iza njih budila zora i pretvarala

istočno nebo u mutnilo. Ganjali su mračne sjene dok su letjeli iznad tamnih brda.

Sean je usmjerio nos aviona prema razmaku koji je pokazao Ferdinand i zatim provjerio svoj sat, te ga namjestio prema ploči s instrumentima.

«Vrijeme je za vijesti na afričkom servisu na BBC-u», reče on i počne okretati kontrole radija. Prepozna glazbu na 15,4 megaherca.

«Ovo je BBC. Evo i glavnih naslova vijesti. U Sjedinjenim Državama, guverner Michael Dukakis je uvjerljivo pobijedio u državi New York protiv senatora Jessea Jacksona u njegovom pozivu za nominaciju kandidata za predsjednika. Izraelske trupe ubile su još dva protestanta u okupiranom pojasu Gaze. Stotinu i dvadeset putnika poginulo je u avionskoj nesreći blizu Filipina. Odmetnici Renamoa oteli su Hercules RAF-a iz vojne baze u Zimbabveu i odletjeli u Mozambik, kamo ga prate avioni zračnih snaga Zimbabvea i Mozambika. Glasnogovornik je izjavio da su predsjednik Mugabe i predsjednik Chissano naredili da se zrakoplov, na kojem nema taoca, već se na njemu nalazi sofisticirana i moderna vojna oprema i oružje, uništi pod svaku cijenu.»

Sean isključi uređaj i nasmije se Jobu.

«Nikad nisi mislio da ćeš biti u glavnim vijestima, zar ne?»

«Ja mogu i bez slave», prizna Job.

«Jesi li ti sretan zbog toga što te ganjaju i pod svaku cijenu žele uništiti?»

Hercules se brzo približavao razmaku u liniji brda.

Svjetlost je ojačala, tako da je Sean mogao razabrati biserni sjaj u grlu prolaza, gdje se rijeka prelijevala preko velike i crne mokre stijene.

«Dolaze!», iznenada uzvikne Job. «Dolje, na jedan sat!»

Svojim nevjerojatnim vidom, razabrao je prijetnju prije nego je Sean stigao primijetiti. Hindi su ležali u zasjedi, čučili poput monstroznog insekta u šumi, čuvajući riječni prolaz.

Kad ga je Sean ugledao, jasno je shvatio taktiku koju je Frelimo koristio kako bi mu odsjekao put do linija Renamoa.

Poslao je cijelu eskadrilu Hinda tijekom noći, čim je shvatio

I

kojim su putem krenuli. Operirajući na granicama svoga dosega, Hindi su se smjestili u defanzivnu liniju, slijećući kako bi sačuvali gorivo, skrivajući se u šumi i prateći nebo radarima, osluškujući tišinu tražeći zvuk Herculesovih motora.

Sa sigurnošću su predvidjeli da će iskoristiti rijeku kao navigacijsku oznaku na zemlji.

Uzvodno bi vjerojatno bilo još nekoliko topova koji bi tvorili presretajući prsten oko linija Renamoa, ali lutajući daleko prema jugu, Sean je nesmotreno ušao u ovu.

Izletio je iz šume i vertikalno usmjerio srebreni sjaj svog rotora. Deformirani je nos stajao prema dolje, poput minotaura koji je spustio glavu za napad, zamaskiran gubavom kamuflažom, odvratno ružan i smrtonosan.

Još je uvijek bio ispod njih, ali im se brzo približavao i postajao sve veći. Za nekoliko trenutaka mogao bi zarežiti svojim topovima. Sean je reagirao bez razmišljanja.

Potpuno je otvorio sve četiri kontrole snage, otvorio turbine i spustio nos prema dolje, ponirući ravno prema helikopteru.

Vidio je kako rakete napuštaju postolja ispod krila Hinda, a svaka od njih bila je crna točka u sredini bijelog dima kad su ih ispalili. Sjetio se statistika koje mu je maločas čitao Job. Hind je nosio dvije AT-2 Swatter rakete i četiri 57 milimetarske rakete.

Herculesom je ponirao između nasipa raketa koje su fijukale iznad njihovih glava, u oluji dima i smrti, a Hind je bio samo dvjesto metara ispred i još se uvijek uzdizao njima ususret, ispaljujući rakete iz neposredne blizine, ali ne dopuštajući manevre.

«Drži se!», vikne Sean Jobu. «Zabit ću se u tog lupeža.»

Ubijalački bijes preplavio je Seana, sladak i vruć u njegovoj krvi, bez imalo straha, samo divan osjećaj i želja za uništavanjem.

U posljednjem trenutku, pilot Hinda osujetio je njegovu namjeru. Bili su tako blizu da je Sean kroz nadstrešnicu jasno mogao vidjeti lice ispod kacige. Rusko lice bilo je bijelo, a usta su imala crveni prorez, poput otvorene rane.

Okrenuo je avion preko strane i gotovo ga potpuno izvrnuo, zatvarajući svoj trup, tako da se Hind osjećao poput plijena, pokušavajući se sagnuti ispod Herculesovih raširenih krila.

«Imam te, kurvin sine!», zaurla Sean, a Herculesovo krilo

pogodi rep borbenog helikoptera. Šok od udarca bacio je Seana čvrsto na pojaseve, dok se Hercules tresao i njihao u zraku. Brzina se smanjila pa su letjeli samo dvjesto stopa iznad vrhova šume.

«Hajde, mačkice«, prošapta Sean poput ljubavnika.

Mazio je kontrole nježnim dodirima.

Oštećeno krilo Herculesa bilo je otrgnuto, komadići rastrganog metala visjeli su i udarali o tijelo aviona. Vrhovi drveća stajali su poput pandža grabežljivca koji ih želi skinuti s neba.

«Leti za mene, ljubavi», šapne mu Sean, a četiri motora, koja su se jako mučila, polako su počela podizati avion.

Igla na pokazivaču brzine podizanja polako se uzdizala, penjali su se po dvjesto stopa u minuti.

«Gdje je Hind?», vikne Sean na Joba.

«Vjerojatno je pao», odvrati Job, pa su obojica počeli vrištati od uzbuđenja i trijumfa.

«Ništa ne može podnijeti takav udarac.» Tada se njegov glas promijeni. «Ne, tamo je, još uvijek leti. Bože moj, pogledaj samo tu letjelicu.»

Hind je bio teško pogođen, nagnut na stranu, s otrgnutim repnim rotorom i kormilom. Očito se pilot borio za njegov život, dok se on ljuljao po nebu.

«Ne mogu vjerovati! On još uvijek puca na nas!», uzvikne Job, a dim rakete projuri im ispred nosa.

«Smiruje se.» Job ju je gledao kroz bočni prozor.

«Okreće se, ide opet na nas.»

Sean je još više podigao Herculesa i naciljao da prođe kroz prolaz među planinama. Grube litice kao da su pomilovale vrhove krila, a bijeli slap pjenio se ispod njih.

«Ispalio je projektil.« Kako je Job uzviknuo upozorenje, otvor u planinama otvorio se ispred njih, te je Sean okrenuo avion do maksimalnog stupnja okreta.

Golemi je zrakoplov zagrlio lice planine, i skrenuo upravo u trenutku kad je Swatter raketa uhvatila infracrvene emisije njihova ispuha i krenula niz prolaz. Hercules je prezeo skretanje tako oštro da je Sean morao upotrijebiti svu snagu da zadrži nos ravnim. Dok je gledao kroz nadstrešnicu u nebo, osjetio je da rukom može dodirnuti vrh stijene, dok je Hercules letio samo na jednom krilu. Projektil ih je pokušao slijediti, ali je u kritičnom trenutku Hercules nestao iz vida, a stjenoviti kut blokirao je infracrvene emisije iz ispuha.

Projektil se zabio u stijenu, uzrokujući padanje velikog kamenja koje je zakrčilo prolaz iza Herculesa prašinom i dimom.

Sean još jednom izravna Herculesa i provjeri oštećeno krilo.

«Ima li traga Hindu?»

«Ne.» Job stane dok je gledao kako se tamni oblik probija kroz prašinu i dim. «Tamo je, još uvijek dolazi!»

Cijela stražnja strana Hindova trupa bila je izokrenuta, a pola ruda je nedostajalo. Teturao je i tresao se kroz zrak, jedva pod kontrolom, padao je iza Herculesa. Pilot je bio hrabar čovjek, i držao letjelicu u akciji do samog kraja.

«Opet je ispalio!», reče Job dok je vidio kako projektil pada ispod korijena krila i juri prema njima i dimu iz njihovih motora.

«On pada!» Job je gledao repni rotor borbenog helikoptera kako se odvaja i odlijeće daleko, dok je tijelo padalo i napokon udarilo u drveće, te se slomilo u plamenu i dimu.

«Koči desno!», očajno je pozivao Job. Iako je Hind bio mrtav, njegov je strašan izrod parao nebo i bez milosti se sručio na njih.

Sean je potjerao Herculesa do najveće snage. Projektil je zamalo promašio okret i otkotrljao se od njih, ali se ubrzo ispravio i brzo krenuo za njima. Iza sebe je ispuštao bijeli dim i krenuo za motorom broj dva.

Za trenutak su bili oslijepljeni, jer se dim od eksplozije uvukao u kabinu, ali je ubrzo nestao. Hercules se grčio u agoniji. Eksplozija projektila zabacila mu je krilo prema gore, čudesno obarajući njegovu pozadinu u jednaki okret, dok ga je Sean znalački tako i održavao u zraku. U strahu je pogledao kakva je šteta. Motor broj dva je nestao, otrgnut iz svog postolja. Tamo je ostala samo velika rana. Bio je to smrtni udarac. U smrtnim bolovima, Hercules je nastavio putovanje nebom. Asimetrično su ga vukli preostali motori, a oštećeno se krilo preklapalo prema natrag.

Sean je smanjio broj okretaja, pokušavajući oslabiti napetost i zadobiti bolju ravnotežu.

Osvrnuo se oko sebe i tamo je bila rijeka,

široka i plitka, mirna iznad slapova. Prve zrake sunca njegovale su vrhove drveća na obje obale rijeke. Krokodili su se sunčali na bijelim obalama od pijeska.

Sean uzme mikrofoni i progovori u teretni prostor.

«Držite se! Jako ćemo udariti!», reče na shangane jeziku, te još više učvrsti pojaseve.

Hercules se spuštao s oba krila oštećena, tako da se i Sean čudio što su još uvijek u zraku.

«Prebrzo», mrmljao je Sean. Padali su poput ekspresnog dizala. Pogodit će drveće pored rijeke.

Trgnuo se i počeo usporavati avion.

Daleko od samouništenja, Hercules je dobro odgovorio na dodatno podizanje, te je nježno lebdio. Letimice je dodirnuo vrhove drveća na obali, a Sean je isključio crpke za dovod goriva kako bi spriječio požar. Nos je držao visoko, smanjujući brzinu, a igla na kazaljki brzine se oštro povlačila. Oglasila se zujalica, a tada se oglasio alarm da nisu spuštene kotači za slijetanje.

Kontrole su postale neuredne dok se Hercules približavao slijetanju, ali nisu bili na sredini rijeke, već na dvadeset stopa. Krokodili su se povukli s obale i pobjegli u vodu u panici. Sean je zadržavao pad do zadnjeg mogućeg trenutka.

Osjetio je kako rep dodiruje vodu, a indikator brzine bio je na četrdeset čvorova. Hercules je posrnuo i tada je trup dodirnuo rijeku. Čvrsti zeleni val prelio se preko nosa i oprao kabinu, dok je voda ulazila kroz rupe od metaka.

I Sean i Job bili su odbačeni prema naprijed, unatoč pojasevima, dok je Hercules surfao na svom trbuhu, usporavao i napokon stao.

«Jesi li dobro?», upita Sean Joba. Kao odgovor, Job otpusti svoj pojas i iskoči iz sjedala.

Paluba je bila izudarana ispod Seanovih nogu dok je ustao. Kroz nadstrešnicu je vidio kako Hercules plovi na struji. Njegovi prazni spremnici za gorivo i zrak zarobljen u unutrašnjosti omogućavali su plovidbu.

«Hajde!», poveo je Joba u glavno spremište i vidio da su sanduci s projektilima još uvijek na mjestu, osigurani mrežama.

Shangani su bili u panici, dvojica od njih bili su ozlijeđeni. Jednom od njih kost na ruci probijala je kroz meso.

Sean okrene ventil za hitne slučajeve. U istom trenu se najlonski padobran za bijeg otvorio na vodi.

Sean se nagne kroz otvor. Plutali su prema još jednom brdu pijeska, te zaključi da je voda duboka samo do ramena jer je jasno mogao vidjeti dno.

«Ferdinand.» Sean ga odabere iz hrpe uplašanih Shanganea.

«Ovuda, izvedite ih van.»

Vidio je kako je ovaj najprijebriji od svih vojnika, te ih je on poveo prema izlazu.

«Pokaži im kako da iziđu», Sean naredi Jobu.

«Kad iziđu, reci im da odvuku avion prema obali.»

Job prekriži ruke na prsima i prvi skoči u padobran. Pao je u vodu i uspravio se na noge. Voda mu je dosegala do ramena. Zatim se cijelom težinom naslonio na Herculesa.

Jedan po jedan, neozlijeđeni su Shangane pratili njegov primjer. Sean je ispratio i posljednjeg vojnika, a zatim i sam iskočio.

Voda je bila samo nekoliko stupnjeva ispod temperature krvi, i nekoliko trenutaka poslije, svi su vojnici uprli snagu na trup Herculesa i polako ga odguravali s riječne struje. Svoju je snagu dodao njihovoj, pa je dno polako postajalo sve čvršće ispod njih, te im je ubrzo voda bila samo do struka.

Trbuh Herculesa dodirnuo je tlo, te se smjestio na obalu i unutrašnjost se poplavila. Vojnici su se odvukli do pijeska i popadali na tlo. Bili su izmoreni od straha i naprezanja.

Sean pogleda oko sebe. Pokušavao je odrediti njihovu poziciju i isplanirati daljnje djelovanje.

Hercules je bio dovoljno visoko na obali, tako da je samo donji dio trupa bio poplavljen.

Projektili nisu mogli biti smočeni, niti njihovi osjetljivi strujni krugovi oštećeni.

Voda ih je preplavila na riječnoj obali, dok su suhe grane koje su s drveća pale u vodu bile nanesene visoko na obalu.

«Moramo se brzo kretati», Sean reče Jobu. «Moramo očekivati je li Hind mogao emitirati signal ostatku eskadrole, koja će zasigurno krenuti za nama.»

«Što želiš prvo učiniti?»

«Istovariti Stingere», istodobno odgovori Sean. «Zaposli ih.»

Kad se Sean popeo u avion, shvatio je da hidraulička vrata još uvijek funkcioniraju, te ih on spusti.

Težina svakog sanduka bila je ispisana na njemu: 152 funte.

«Lagani su, za dva čovjeka po sanduku», naredi Sean, te on i Job podignu jednog na ramena i krenu naprijed. Kad su ga ostali uhvatili, krenuli su niz rampu u pijesak, pa do drveća.

Ferdinand im je pokazivao kamo da ih stavljaju, te ih pokrivaio granama drveća.

Trebalo im je manje od dvadeset minuta da istovare teret, a svaka minuta izazivala je kod Seana nestrpljivost i tjeskobu. Kad je i posljednji sanduk bio istovaren, on požuri uz rampu i pogleda prema nebu, očekujući da će čuti približavanje rotora turbo motora Isotova.

«Naša sreća neće dugo trajati», reče Jobu.

«Moramo se riješiti Herculesa.»

«Što ćeš učiniti, potopiti ga ili zapaliti?», Job upita sarkastično.

Nasuprot Herculesove pregrade u teretnom prostoru bila je 120-tonska dizalica, koja se koristila za vuču tereta u unutrašnjost aviona. Po Seanovim instrukcijama, četvorica Shanganea odvukla su kabel preko rijeke i privezali ga za drvo na suprotnoj strani.

Dok su to radili, Sean i Job pretražili su Herculesa i s njega skinuli svaku opremu koja bi im mogla biti korisna, od paketa prve pomoći do kutija s kavom i šećerom. Sa zadovoljstvom, Sean je vidio da kutija s prvom pomoći za tropske krajeve sadrži dobre zalihe lijekova protiv malarije i ostalih mogućih bolesti. Poslao ju je na obalu po jednom vojniku i popeo se opet na rampu.

Zaplivao je snažno, slobodnim kraulom, imajući na umu velike crne krokodile koje je vidio na pješčanom sprudu na ušću rijeke.

Iza sebe je čuo prigušenu eksploziju granate, ali nije zastao ni okrenuo se sve dok nije osjetio tlo pod nogama. Do tada je već Hercules bio četvrtinu milje nizvodno, žestoko goreći ali još uvijek plutajući. Crni uljni dim ključao je prema bistrom jutarnjem nebu.

Sean je pregazio posljednjih nekoliko metara prema strmom nasipu i počeo puziti po rukama i koljenima.

Kad je sjeo i pokušao doći do zraka, čuo je poznati i već prilično omražen zvuk rotora i Isotove turbo motore kako se brzo približavaju. Dim gorućeg Herculesa bio je svjetlosni signal koji su

i

Hindi mogli uočiti na udaljenosti od pedeset milja.

Sean uzme šaku blata s nasipa na kojem je sjedio i namaze gole ruke i lice. Dopuzio je ispod gustog grmlja na nasipu i promatrao kako su Hindi, pružajući se iznad vrhova drveća, u velikom krugu opkolili Herculesa i lebdjeli poput zlih vampira stotinu metara iznad njega. Plamen je zahvatio jedan od spremnika goriva i Hercules odjednom eksplodira, razbacujući nad rijekom goruće dijelove koji su siktali kako su padali u vodu.

Hindi su lebdjeli nad rijekom gotovo pet minuta, vjerojatno tražeći preživjele i tada su se naglo uzdigli, okrećući svoj vrh prema jugu i postupno postajući tek mrlja u plavetnilu.

«Ograničeno djelovanje i otpornost, baš kako je i čovjek rekao.» Sean se uzdigne iz svog skrovišta.

«Sada idite kući poput dobrog starog Rusa i podnesite izvještaj o uništenju mete. Recite Bobbvu Mugabeu da ne treba brinuti da su njegovi dragocjeni Stingeri pali u krive ruke.»

Posegne u svoj gornji džep i izvadi paket nizozemskih cigara. Karton mu se raspao u rukama, a listovi su se razmočili.

Bacio ih je u rijeku.

«Ionako mi je krajnje vrijeme da prestanem», uzdahne te počne pješački uzvodno. Job je pomagao dvojici ranjenih konjanika.

«Ovaj ima lijepi set napuknutih rebara i polomljenu ključnu kost.» Kad je Job omotao ranu ljepljivim povojem, pokaže na drugog pacijenta.

«Ovog sam ostavio tebi.»

«Jako sam ti zahvalan», progunđa Sean i pregleda mu slomljenu ruku. «Ovo je krvava svinjarija.»

«Dobar izbor pridjeva», složi se Job. Pet centimetara razmrskane nadlaktice stršilo je iz tamnih modrica i krvavih ugrušaka. Zujeće jato metalnoplavih muha kružilo je oko ugrušaka krvi, i Sean ih otjera.

«Što si do sada napravio?»

«Dao sam mu šaku analgetika iz kutije s lijekovima.»

«To bi omamilo i vola», klimne Sean.

«Dodaj mi komad najlonske trake i pozovi dva najjača Shanganea.»

Ruka se dramatično skratila i Sean je morao ponovno spojiti krajeve slomljene kosti.

Pričvrstio je najlonsko uže oko ratnikova ručna zgloba i dodao krajeve snažnim Shanganima.

«Kad kažem povucite, onda povucite, jasno?», naredi.

«Ok, Job, drži ga.»

Već su to radili prije i to mnogo puta. Job zauzme svoju poziciju sjedajući iza pacijenta i stavi svoje ruke ispod njegovih pazuha te ih čvrsto zakrene prema prsnom košu.

«Boljet će te», reče Sean pacijentu dok je čovjek bezvoljno zurio u njega.

«Spreman?» Job klimne i Sean pogleda uže.

«Povucite!» Snažno su se nagnuli unatrag.

Oči ranjenog čovjeka se naglo rastvore, a kapljice znoja se poput plikova odjednom pojave na njegovoj koži.

«Jače povuci!», poviče Sean Ferdinandu i ruka se malo rastegne. Oštri vrh stršeće kosti polako se povuče u meso.

Shangane stisne zube da se suzdrži od vrištanja. Zvučilo je kao da netko prisilno trlja dva komada stakla i to je škripanje užasno iritalo Seana.

Vrh kosti skoči natrag u nadutu grimiznu ranu i Sean začuje kako se duboko u mesu dva kraja stružu jedan po drugome.

«To je to! Stanite!», reče Ferdinandu i spretno položi dvije udlage iz kutije s prvom pomoći uzduž obje strane ruke. Namjestio ih je kirurškim flasterima, čvrsto ih ovijajući, ali pazeći da ne zaustavi cirkulaciju. Tada klimne Ferdinandu.

«Polako otpuštaj.» Ferdinand otpusti pritisak. Udlage su držale ruku ravno.

«Još jedan proboj za medicinu«, promrmlja Job.

«Elegantna i sofisticirana procedura, doktore.»

«Možeš li hodati?», upita Sean. «Ili te moramo nositi kući?»

«Naravno da mogu hodati.» Ratnik je bio ogorčen.

«Zar misliš da sam žensko?»

«Da jesi, tražili bi za tebe najvišu cijenu koja se može tražiti za mladenku.» Sean mu se naceri i tada ustane.

«Pregledajmo plijen«, predloži Jobu. To im je bila prilika da istraže sanduke s Herculesa. Bilo ih je trideset i pet, nasumce nagomilanih ispod ispruženih grana afričkog mahagonija. S Ferdinandom i četvoricom ljudi koji su asistirali, sortirali su ih i uredno složili na hrpe nakon što su svaki sanduk označili.

Trideset i tri škrinje od kojih je svaka težila 154 funte i bila označena:

Stinger vodeći raketni sustav; 1 X rukohvat i antena, 1 X ispitivač, 5 X napunjene lansirne cijevi.

«To daje Kini 165 hitaca na jedanaest Hinda koji su ostali u eskadronu nakon onog kojeg si izbacio s neba», izračuna Job.

«Meni odgovara.»

«S obzirom na način kako neke od tih ljepotica pucaju, trebat će svaku od njih», progunda Sean i tada se razvedri te nestane izraza opreznog pesimizma.

«Vidi, vidi! Ovdje je jedna po propisu!»

Jedna od dvije preostale škrinje neobične veličine je bila sa predloškom:

Stinger vodeći raketni sustav; Set za vježbu M. 134. Prateći glavni priručnik.

«Ovo će nekome olakšati život», složila se Job.

Ovaj zaplijenjeni priručnik objašnjava sustav vježbanja koji omogućuje instruktorima da nadziru tehniku traganja onog koji trenira za vrijeme simultanog lansiranja projektila. To bi bila neprocjenljiva oprema za svakoga kojemu je povjeren posao uvježbavanja Renamo trupa da koriste taj sustav.

Ipak, Sean je postao svjestan pune vrijednosti zaplijene tek kad je pregledao sve pa i one najmanje škrinje.

Mali drveni sanduk je bio s predloškom:

Stinger vodeći raketni sustav, postmodifikacijski softwear.

«Svetog li Trojstva!» zazviždi.

«Ovo je post, ne uobičajeni ili vrtni sustav, već prokleti post koji je sada u našem posjedu!»

«Daj da vidim!» Job je bio uzbuđen kao i on.

Sean je oklijevao, poput djeteta koje je u iskušenju da otvori svoj poklon tik prije rođendana.

Pogledao je prema nebu tražeći Hinde. Čudno kako je

I

pokupio tu nervoznu naviku od svojih Shangana.

«Ne smijemo se micati dok ne padne mrak. Imamo mnogo slobodnog vremena.» Kapitulirao je te se nagne da izvuče bajunetu iz korica Ferdinandovog pletenog remenja.

Nježno je polugom otvorio poklopac sanduka i podigao ploču od bijelog poliuretanskog materijala. Softwear je bio čuvan u nepropusnom plastičnom omotu za prenošenje. Izbio je zapore na sanduku i otvorio škrinju. Svaka od tuceta softwearskih kazeta imala je bar-kod, zapečaćena u transparentne, glatke omote i spremljena u izrađeni otvor u unutrašnjosti. O tome su čitali u priručniku koji su posudili od Carlvea, britanskog časnika za streljivo.

«Uzmi priručnik», reče Sean Jobu. Kad ga je donio, čučnuli su pokraj otvorene škrinje i udubili se u težak sadržaj koji je opisivao postsustav.

«Ovdje je! Napadački sustav Hinda. Označen kod crveni. Numerički kod S.42.A.»

Pod postsustavom bi Stinger rakete mogle biti programirane da napadnu mete ratnika prihvaćajući taktike i tražeći frekvencije specifične za tu vrstu letjelica. Projektil bi mogao biti upućen da promijeni svoju napadačku tehniku samo ubacivanjem jedne od mikrokazeta u konzolu lansera.

«Sustavna softwear kazeta. S.42A.», lob kažiprstom nastavi pratiti tekst dok je naglas čitao iz priručnika, «namještenaje na Hind borbeni helikopter. Sustav primjenjuje dvobojni pretraživač koji pokazuje i infracrvene i ultravioletne emisije u dva stanja. Početno stanje će se povezati u infracrveni iz motornog ispušnog sustava.

Hindovi ispušni prigušivači odvrću i odašilju te infracrvene zrake kroz teške oklopne otvore ispod glavnog trupa aviona. Projektil pogodi onaj dio koji za Hinde nije toliko važan. S.42.A. modifikacija automatski prebacuje vodeći sustav Stingera u ultraljubičasti pretraživački mod kad je radijus do mete reducirana na sto metara. Ultraljubičasti je prvotno stavljen u opticaj iz zračnog otvora Isotovih TV3-117 turbo osovina motora. Taje zona jedini dio trupa letjelice koji nije obložen pločastim oklopom od titana i lansiranje projektila kroz zračni otvor motora rezultira stopostotnim pogotkom.

Da se postigne efikasno ultraljubičasto praćenje, početno lansiranje projektila se mora obaviti od ispod i ravno naprijed iz letjelice, u radijusu koji ne prekoračuje 1000 metara, a niti je manji od 150 metara.»

Job glasno zatvori priručnik.

«Veliki zgoditak!», reče on.

«Kina dobiva više nego što se ikad nadao.»

Trebalo je prenijeti trideset teških sanduka, a bilo je samo dvadeset neozlijeđenih ljudi, uključujući Seana i Joba. Sean je sakrio kutije koje su bili prisiljeni ostaviti. Kada dođu do linija Renamoa, poslat će natrag odred koji će to pokupiti.

Ponijevši što su mogli, uključujući trening opremu i postmodifikacijsku opremu, kad se spustio mrak, uputili su se uz nasip rijeke Pungwe, polako tražeći kontakt s prednjom linijom Renamoa. Hodali su cijelu noć.

Raširena kolona, usporena teškim sanducima s projektilima, prošla je samo dvanaest milja prije zore. Ipak, vrijeme se promijenilo i vjetar se okrenuo, donoseći niske oblake.

Počela je sipiti kiša koja će ih sakriti od Hinda koji su tragali za njima. Nastavili su hodati cijeli dan.

Kad se spustio mrak, Sean im je dopustio da se nekoliko sati odmire i nemoćno su se stisnuli pod kišom sve dok ih Sean nije opet pokrenuo te su se opet spoticali, padali i sklizali u blatu, proklinjući teret na svojim leđima. Sat kasnije, sunce je rastjeralo oblake i njihove su se namočene odore pušile sušeći se na leđima.

Dva sata kasnije upali su u zasjedu.

Kretali su se rijetkom savanom. Bagremovo trnovito drveće spljoštenih vrhova bilo je prošarano gomilom obične divovske trave.

Sean je začuo metalni škljocaj nabojnog drška koji je gurnut u otponac strojnice i prije nego što je uopće postao svjestan tog zvuka, skočio je naprijed i viknuo da upozori Shangane. Kad

je pao na laktove i trbuh na pjeskovitu zemlju, vidio je vatru iz cijevi oružja kako sjaji i pleše poput vilinskih svjetala u travi samo trideset koraka ispred. Ispaljeni metci prolete mu pokraj glave tako da je morao treptati i ustuknuti. Otkotrlja se ulijevo da više ne bude strijelčeva meta, držeći AKM jednom rukom kao da je pištolj, nasumce pucajući tako da zbuni napadače dok je tapkao za granatom pričvršćenom za svoj remen. Baš je htio baciti granatu, kad iza sebe začuje kako Ferdinand doziva na portugalskom te se vatra s fronte stiša i napokon prestane. Iza komada divovske trave nedaleko od Seana začuje se glas koji je odgovorio na poziv i Ferdinand odmah naredi Shanganima: «Prekid vatre! Prekid vatre! Renamo! Renamo!»

Nastala je duga sumnjičava tišina za vrijeme koje je Sean držao granatu spremnu u desnoj ruci. Vidio je previše dobrih ljudi kako pogibaju oslanjajući se na lažno primirje.

«Renamo!» Glas s fronte ponovi. «Prijatelji!»

«U redu!», Sean dovikne Shanganu.

«Ustanite, Renamo. Da vidimo vaše lijepe, prijateljske face.»

Netko se nasmije i nacereno crno lice pod kamuflažnom kapom od tigrastih pruga naglo proviri iz trave i odmah zagnjuri natrag. Nakon nekoliko sekunda, kad više nije bilo pucnjave, još jedan čovjek oprezno ustane, a nakon njega i drugi. Seanovi Shanganci postavse se na noge i krenu naprijed, u početku polako i s otkočenim oružjem, a onda su se svi sastali na otvorenom zemljištu, rukujući se, smijući i tapšući se po leđima. Taj sektor u koji su ušli nadzirao je bataljun koji je bio pod nadzorom bojnika Takawira. Odmah je prepoznao Seana i s obostranim zadovoljstvom su se rukovali.

«Pukovniče Courtney! Koje je olakšanje vidjeti vas živog! Čuli smo na vijestima s BBC-a i Radija Zimbabve da je vaš avion bio pogoden i eksplodirao s vama i vašim ljudima u njemu.»

«Trebam vašu pomoć, bojniče», reče mu Sean. «Ostavio sam dvadeset sanduka s projektilima u grmlju. Želim da pošaljete povorku od stotinu ljudi da ih pokupe. Jedan moj čovjek odvest će ih do skrovišta.»

«Poslat ću najbolje ljude. Osobno ću ih izabrati», uvjeri ga Takawira.

«Koliko smo daleko od glavnog Kininog stožera?» upita Sean.

«Frelimski helikopteri su ga prisilili da se povuče. Njegov novi stožer je samo šest milja uzvodno. Upravo sam razgovarao s njim preko radija i general jedva čeka da vas vidi.»

Njihovo je napredovanje bilo trijumfalni marš jer su vijesti o njihovom uspjehu dospjele do linija Renamo prije njih. Muškarci s tigrastim prugama pojavili su se da im kliču, te su se rukovali s njima i tapšali ih po leđima dok su prolazili. Nosači su visoko nosili sanduke s projektilima kao da su Jehovine škrinje, a oni svećenici tajanstvene religije. Dok su tako ponosno pješačili noseći svoje terete, pjevali su renamske ratne pjesme.

General Kina čekao je da ih pozdravi na ulazu u njegov novokonstruirani zapovjedni bunker, sav blistav u svježe opranoj odori i ukrasima, s kestenjastom beretom naherenom otmjeno preko jednog oka.

«Znao sam da me nećete iznevjeriti, pukovniče.»

Prvi put u njihovom poznanstvu Sean je imao osjećaj da je njegov osmijeh iskren.

«Izgubili smo oko trideset ljudi pod vodstvom nadzornika Alphonsa», reče mu Sean otresito.

«Bili smo prisiljeni ostaviti ih.»

«Ne! Ne, pukovniče!» General Kina slegne ramenima u neusporedivom izrazu dobre volje.

«Alfonso se izvukao živ i zdrav. Izgubio je samo trojicu ljudi pokušavajući osvojiti misiju Sv. Marije. Upravo sam kontaktirao s njim putem radija. Najkasnije do sutra navečer bit će iza naših linija. Cjelokupna operacija bila je briljantan uspjeh, pukovniče.» Makne ruku sa Seanova ramena.

«A sada da vidimo što ste mi donijeli.»

Nosači mu pod noge polože drvene sanduke. Crni Cezar prihvaća ratni plijen, pomisli Sean ironično.

«Otvorite ih!», zadovoljno se smijao Kina. Sean nije očekivao takvo djetinjasto uzbuđenje od nekog tako hladnog i suzdržanog. Kina je zapravo zaneseno skakutao i trljao ruke dok je promatrao niže časnike kako koriste željezne motke i bajunete pokušavaju podići poklopac na prvom sanduku. Čvrsti čelik onemogućavao ih je u njihovim naporima.

Na kraju je Kina izgubio kontrolu nad sobom i odgurnuo časnike, te istrgnuo motku iz ruku jednog od njih i sam se bacio na

sanduk. Obilno se znojio od uzbuđenja i naprezanja kad se poklopac napokon predao. Svi su mu pokorno klicali kad se otkrio sadržaj.

Stingerovi lanseri su bili potpuno sklopljeni s napunjenim raketnim cijevima. IPN ispitivač je bio odvojeno pakiran u transparentne, glatke omote, spreman da se svojim kratkim navojem kabla uključi u konzolnu glavu. Četiri su dodatne raspoložive cijevi, od kojih je svaka sadržavala jedan projektil, bile smještene u oblikovanom bijelom poliuretanskom spužvastom pakiranju. Nakon izbacivanja projektila prazna bi cijev bila odbačena i zamijenjena novom cijevi koja sadrži svoj projektil od šesnaest funta.

Smijeh i klicanje postupno su se stišali, te generalovi ljudi krenu istraživati sadržaj škrinja, premda s izrazitom rezervom, kao da su otkrili gnijezdo otrovnog škorpiona ispod kamena i sad očekuju da će svakog trenutka svojim otrovnim repom naglo nasrnuti na njih.

General Kina polako klekne na jedno koljeno i s poštovanjem podigne spojeni lanser iz njegovog spužvastog gnijezda.

Njegovo je osoblje sa strahopoštovanjem gledalo dok je stavljao nespretno oružje na svoje rame. Raketna cijev se proširila iza njega. Konzola sa svojom antenom, nalik na plastične košare, gotovo je u potpunosti sakrila generalovu figuru. Pažljivo se zagledao u ciljni ekran konzole i uhvatio otonac na oružju.

Uperio je Stingera prema nebu i njegovi se ljudi počnu tiho diviti i ohrabrivati ga.

«Neka samo dođu Frelimovi henshawii», hvalisao se Kina.

«Vidjet ćemo ih kako gore.» I počne proizvoditi zvukove helikoptera i strojnica poput zaigranog dječaka, usmjeravajući raketu prema gomili zamišljenih Hind helikoptera koji su iznad kružili.

«Drum! Drum!», poviče. «Vrum! Fiju! Bum!»

«Ka pau!» Ozbiljna lica, Sean se pridruži i generalovi ljudi počnu zadovoljno urlati pokušavajući nadmašiti jedan drugog u oponašanju eksplozija i srušenih helikoptera.

Netko započne pjevati i svi prihvate pripjev, pljeskajući u ritmu renamske ratne himne, njišući se i udarajući nogama.

Dvjesto je ljudi pjevalo, glasova jakih i spojenih u predivan melodiozan afrički zvuk od kojeg se Seanova nadlaktica naježila, a dlačice na stražnjoj strani vrata nakostriješile. General Kina stajao je

u sredini s projektilom na ramenu i predvodio zbor. Njegov je glas nadjačao ostale, iznenadivši Seana svojom jačinom i jasnoćom; veličanstveni tenor kojeg se ne bi posramila ni jedna svjetski poznata operna dvorana.

Pjesma završi prkosnim povikom: «Renamo!», a njihova tamna lica su odražavala strastven patriotski zanos.

«U ovom će ih blatu biti teško pobijediti, pomisli Sean, a general Kina doda lanser jednom od svojih ljudi i rukuje se sa Seanom.

«Čestitke, pukovniče.» Bio je istodobno ozbiljan i sretan.

«Mislim da ste spasili situaciju. Zahvalan sam vam.»

«To je dobro, Kina.» Sean je bio ironičan. «Ali, nemojte mi samo govoriti koliko ste zahvalni, pokažite mi.»

«Naravno, oprostite mi.» Kina napravi lažnu pokajničku facu.

«Od sveg tog uzbuđenja sam zamalo zaboravio, tu je netko vrlo nestrpljiv da vas vidi.»

Sean počne ubrzano disati i stegne čeljust.

«Gdje je ona?»

«U mom bunkeru, pukovniče.» General Kina pokaže prema pažljivo skrivenom ulazu u skrovište među drvećem.

Sean je laktovima žestoko gurao gomilu uzbuđenih vojnika kako bi si napravio prolaz i kad je došao do ulaza u bunker, više se nije mogao suzdržati te je pojurio stubama preskačući tri od jednom.

Claudia je bila u skloništu s radijom, sjedeći na klupi uz dugačak zid s dvjema čuvaricama koje su ju pazile. On izgovori njezino ime kad ju je ugledao, i ona ustane te se zagleda u njega, blijeda od nevjerice. Kostri na obrazima su prijetile da će svakog časa probiti prozirnu kožu, a oči su joj bile velike i tamne poput noći.

Kad je krenuo prema njoj, vidio je tragove na njenim ručnim zglobovima, plavkaste masnice prekrivene svježim krastama i njegova se ljetnja izjednači s njegovom radošću. Zagrljio ju je i osjetio kako je tanka i krhka poput djeteta. Jedan je trenutak tako nepokretno stajala u njegovu zagrljaju i tada ga je strastveno rukama objumila oko vrata. Bio je iznenađen njenom snagom, a ona se grčevito tresla dok je pritisnula svoje lice u dubinu njegova vrata.

Tako su zagrljeni stajali te se dugo nisu pomicali ni pričali dok Sean nije osjetio nešto mokro na prednjoj strani majice.

«Molim te, nemoj plakati, ljubavi.

Nježno joj je rukama podigao lice i palčevima obrisao suze.

«Ali to je zato što sam sada tako sretna», nasmije se kroz suze. «Više mi ništa nije važno, sad kad si se vratio.»

Uhvatio je njezine ruke i prinio ih svojim usnama, ljubeći ranjenu kožu na njenim ručnim zglobovima.

«Više me ne mogu ozlijediti, sada više ne», reče ona, a Sean se okrene i pogleda dvije čuvarice u odori koje su još uvijek sjedile na klupi.

«Vaše su se majke parile sa smrdljivim hijenama koje jedu govna», reče nježno na shanganskom, a one ustuknu pred uvredom.

«Gubite se! Odmah! Prije nego što vam iščupam jajnike i njima nahranim lešinare!»

Sijevnule su očima i pognule glavu dok Sean nije posegnuo za pištoljem. Tada su se hitro pomaknule, skočile s klupe i postrance krenule prema stubama skloništa.

Sean se okrene prema Claudiji i prvi put joj poljubi usne. Poljubac je dugo trajao i kad su se nevoljko odvojili, Claudia prošapće:

«Kad su mi skinuli lisice i dopustili mi da se operem, znala sam da se vraćaš.»

Njene su riječi dočarale sliku poniženja i brutalnosti koje je doživjela i on ogorčeno odgovori.

«Gadovi. Već će nekako platiti za to što su ti učinili. Obećavam ti.»

«Ne, Sean. Više nije važno. Gotovo je. Ponovno smo zajedno. Samo je to važno.»

Imali su samo još nekoliko minuta nasamo prije nego što je general Kina upao u sklonište s radijom na čelu svog štaba, još nasmijan i oduševljen. Uveo je Seana i Claudiju u svoj privatni ured i izgleda da uopće nije primijetio da su oboje prihvatili njegovu prijaznu gostoljubivost s hladnom rezervom. Sjeli su jedno pored drugoga ispred njegova stola, u tišini se držeći za ruke i ne odgovarajući njegovim dosjetkama.

«Pripremio sam vam odaje», reče im general Kina.

«Zapravo sam izbacio jednog od svojih viših zapovjednika i

dao vam njegovo sklonište. Nadam se da će zadovoljiti vaše potrebe.»

«Ne planiramo dugo ostati, generale«, reče mu Sean. «Želim najkasnije sutra ujutro s gospođicom Monterro biti na putu prema svojoj granici.»

«Ah, pukovniče, naravno da vam želim izići u susret. Od sada ste vi naš počasni i privilegirani gost. Potpuno ste zaslužili svoje oslobođenje. Ipak, zbog operativnih razloga, taj će sretan trenutak morati pričekati nekoliko dana. Veće snage Frelimoa su u pokretu.»

Sean se nerado složi s njim.

«Pošteno, ali u međuvremenu, očekujemo vrhunski tretman. Gospođica Monterro treba novu odjeću, da zamijeni ove dronjke.»

«Izabrat ću najbolju koju imamo u svojim prostorijama i poslati je u vaše sklonište. Ipak, ne mogu vam obećati Calvina Kleina ni Guccija.»

«Kad smo već kod toga, trebat ćemo skupinu slugu koji će nam prati, čistiti i kuhati.»

«Nisam zaboravio vaše kolonijalno podrijetlo, pukovniče», podmuklo odgovori Kina.

«Jedan od mojih ljudi je bio niži kuhar u predsjedničkom hotelu u Johannesburgu. Razumije se u europski ukus.»

Sean ustane. «Sad ćemo pregledati svoje odaje.»

«Jedan od mojih mladih časnika će vas odvesti», predloži general Kina. «Ako ćete još nešto trebati, samo mu recite. Osobno sam mu naredio da vam osigura sve što trebate kako biste se osjećali udobno. Kao što sam prije rekao, vi ste počasni gosti.»

«Naježim se od njega», prošapće Claudia kad ih je niži časnik izveo iz skloništa.

«Ne znam kad me više plaši, kad je ljubazan ili kad prijeti.»

«Neće još dugo.» Sean položi ruku oko njenih ramena i izvede ju na čisti zrak, ali sunčevoj je svjetlosti nekako nedostajalo topline, i unatoč njegovom uvjerenju, hladnoća generalove nazočnosti još se uvijek osjećala.

Sklonište u koje ih je odveo niži časnik nalazilo se u grmlju iznad riječnog nasipa, ne više od tri stotine metara udaljeno od

«Dlakav si i jak poput divlje životinje», prošapće.

«I isto tako opasan. Trebala bih te se bojati.»

«Pa, zar se ne bojiš?»

«Da, malo. Ali baš je zbog toga tako uzbudljivo.»

Toliko su je izglednivali da su joj se kroz blijedu kožu mogla razabrati rebra. Njeni su udovi bili kao u djeteta i tanki, a zbog vidljivih tragova mučenja mislio je da će mu srce prepući. Čak su joj i grudi izgledale manje, ali činilo se kao da su se smanjile tek da istaknu slatki i nježan lik.

Gledala ga je kako među usne uzima jednu bradavicu i ona lagano povuče guste kovrče na stražnjoj strani njegova vrata.

«Kako je ovo dobro», prošapće ona. «Ali dvije su.» I ona ga uhvati za kosu te ga usmjeri na drugu stranu.

Dok je raskrečenih nogu sjedila pred njim, pogledaju i počne milovati nježnu kožu na njenom vratu i ramenima te reče: «Pod ovom svjetlošću izgledaš kao djevojčica.»

«A ja ti pokušavam dokazati kako sam već velika djevojka», napući usne te se nagne prema njemu i poljubi ga.

Spavali su obgrljeni tako da su im srca lupala nasuprot jedno drugoga, a njihov dah se izmiješao i dok su se počeli buditi shvatili su da su opet započeli dok su još spavali.

«On je tako pametan», promrmlja ona sneno. «Već može potpuno sam pronaći svoj put.»

«Hoćeš li ponovno zaspati?»

«Vraga hoću!»

Mnogo kasnije ga upita: «Misliš li da možemo ovako živjeti zauvijek?»

«Možemo pokušati.»

Ali napokon zora kroz letvice nad njima pošalje narančasto-zlatne zrake svjetlosti i Claudia blago zaplače: «Ne. Ne želim da ovo završi. Želim te zauvijek držati u sebi.»

Kad im je Joyful donio čaj na krevet, na pladnju sa šalicama je bila pozivnica generala Kine da te večeri objeduju u društvu.

I

Generalova večera je za Seana i Claudiju naporna, unatoč

I

generalovim stalnim pokušajima da ih šarmira.

Posluženo meso bizona bilo je žilavo i smrdljivo, a generali časnici su od piva postali glasni i svadljivi.

Vrijeme se promijenilo i bilo je sparno i zagušljivo čak i nakon što je pao mrak, a u bunkeru u kojem su se nalazili izmiješao se dim jeftinog domaćeg duhana s vonjom muškog znoja.

General Kina nije pio pivo, već je sjedio na čelu stola, ignorirajući glasnu konverzaciju i razuzdane prehrabne navike njegova osoblja. Umjesto toga, udvarao se Claudiji, uključujući je u razgovor koji je od početka pokušavala izbjeći.

Claudia nije bila naučena na prehrabne navike u Africi. S užasnutom je fasciniranošću promatrala kako su brojne ruke grabile gustu kukuruznu kašu iz zajedničke zdjele na sredini stola, oblikovale je među prstima u kuglice i zagnjurile u sok od bizonovog mesa.

Masni im se sok cijedio niz bradu i nitko nije pokušao zaustaviti razgovor, tako da su komadići hrane letjeli preko stola kad se netko od njih nasmijao ili nešto glasno uzviknuo.

Usprkos činjenici da je još uvijek bila napola izglednjela, Claudia nije imala teka i trudila se koncentrirati na generalovu raspravu.

«Podijelili smo državu na tri ratne zone», objasni on.

«General Takawira Dos Alves zapovijeda pokrajinama Niassa i Cabo Delgado. Na sjeveru je zapovjednik general Tippoo Tip, a ja zapovijedam vojskom središnjih provincija Manica i Sofala. Međusobno kontroliramo gotovo pedeset posto cjelokupnog zemljišnog područja Mozambika, a preostalih pedeset posto države je razorena zona. Prisiljeni smo pridržavati se politike spaljene zemlje kako bi spriječili frelimovce da uzgajaju hranu za svoje trupe ili prodaju žitarice kako bi financirali ratnu snagu protiv nas.»

«Znači da su izvještaji o krvoločnosti koje smo primili u Sjedinjenim Državama istiniti.»

Napokon je zaintrigirao Claudiju. Dok je optuživala, ton joj je bio oštar: «Vaše trupe napadaju i brišu s lica zemlje civilizaciju u tim razorenim zonama.»

«Ne, gospođice Monterro.» Kinin smiješak je bio hladan.

«Činjenica da premještamo civilizaciju iz mnogih takvih razorenih zona je nepobitna istina, ali za sve krvoločnosti, masakre i mučenja je zaslužan sam Frelimo.»

«Oni su vlada Mozambika, zašto bi masakrirali vlastite ljude?», protestirala je Claudia.

«Slažem se s vama, gospođice Monterro, ponekad je teško pratiti zastranjeni način funkcioniranja marksističkog uma. Prava istina je daje Frelimo nesposoban upravljati.

Nesposobni su osigurati čak i onu najosnovniju zaštitu za populaciju izvan gradova, a kamoli im osigurati zdravstvene usluge, školstvo, transport i komunikacije. Da odvrate pozornost svijeta od potpunog promašaja njihove ekonomske politike i nedostatka potpore naroda, međunarodne medije su obavijestili o zabavi na tuđi račun o krvoproliću i mučenju za koje optužuju Renamo i Južnu Afriku. Lakše je ubiti ljude nego hraniti ih i obrazovati. Anti-Renamo propaganda za marksiste vrijedi milijune života.»

«Vi sugerirate da su masakr u stilu Crvenih Kmera ovdje u Mozambiku izvele vladine snage?» Claudia je bila užasnuta, blijeda i oznojena od buke i vonja podzemnog društva, a i od užasnih generalovih objašnjenja.

«Ja ništa ne sugeriram, već jednostavno iznosim potpunu istinu.»

«Ali, sigurno bi svijet nešto poduzeo?»

«Svijet ne mari, gospođice Monterro. Ostavljeno je nama, Renamou, da pokušamo suzbiti taj gnusni marksistički režim.»

«Frelimo je izabrana vlada», istakne Claudia, ali general Kina zatrese glavom.

«Ne, gospođice Monterro, samo je nekoliko vlada u Mozambiku izabrano. Nikad nije bilo izbora u Mozambiku, Angoli, Tanzaniji ili bilo kojem drugom dragulju afričkog socijalizma. U Africi je cilj domoći se moći i zadržati je pod svaku cijenu. Tipična afrička vlada upadne u prazninu koja ostaje nakon odlaska kolonijalnih snaga i ušanči se iza barikada napadačkih

pušaka AK 47.1 tada proglašava jednopartijski sustav vlade koji unaprijed isključuje svaki oblik opozicije i doživotno imenuje predsjedničkog diktatora.«

«Recite mi, generale Kina», Claudia povišenim tonom pokuša nadglasati krik s kraja stola, «ako se jednog dana vaši vojni ciljevi

ostvare i vi i ostali generali Renamo porazite Frelimo i postanete nova vlada ove države, hoćete li podržati slobodne izbore i stvarni demokratski sustav?»

Nekoliko trenutaka ju je general Kina u čudu promatrao, a zatim se oduševljeno nasmije.

«Draga gospođice Monterro, vaše djetinjasto uvjerenje u mit o prijeko potrebnoj ljudskoj dobroti je zapravo vrlo dirljivo. Zsigurno se nisam tako teško i dugo borio da zadobijem moć da bih je jednostavno predao hrpi nepismenih seljaka. Ne, gospođice Monterro, jednom kad steknemo moć, ostat će u pravim rukama.» S podignutim palčevima ispruži prema njoj svoje elegantno oblikovane ruke.

«Ovim», reče.

«Znači, vi ste isto tako pokvareni kao i ostali o kojima govorite.« Od ljutnje su se na Claudijinim obrazima pojavile vruće crvene mrlje. To je bio čovjek koji je stavio lance na njene ručne zglobove i zatvorio je u onu odvratnu rupu. Mrzila ga je iz dna duše.

«Mislim da napokon počinjete shvaćati, iako kroz maglu vaših liberalnih osjećaja. U Africi ne postoje dobri i zli ljudi, već jednostavno pobjednici i gubitnici.«

Ponovno se nasmije. «I uvjeravam vas, gospođice Monterro, da namjeravam biti jedan od pobjednika.«

General Kina se okrene od nje kad je jedan od njegovih časnika signalista uskočio kroz niski otvor u bunker i požurio prema čelu stola. Nakon salutiranja i ispričavanja, preda mu žuti brzoglav.

Kina ga pročita bez promjene izraza i tada pogleda goste.

«Molim vas da me ispričate na nekoliko minuta.« Kina stavi beretu precizno preko jednog oka, ustane i pode za signalistom van iz bunkera.

Istog trena kad je otišao, Claudia se preko stola nagne prema Seanu. «Možemo li sada izići odovud? Mislim da neću izdržati ni jednu minutu više. Bože, kako mrzim tog čovjeka.«

«Mislim da tradicija ove mase nije previše striktna«, promrmlja Sean. «Ako odemo, sigurno se nitko neće uvrijediti.«

Dok su prolazili kroz hodnik, ostavili su iza sebe pijani zbor sugestivnog zviždanja te su se s olakšanjem popeli uz stube.

Noćni zrak se malo rashladio i zahvalna Claudia duboko

udahne. «Ne znam što je bilo više zagušljivo, pljesniv zadah ili dijalekt.» Ponovno udahne.

«Nisam očekivala da će Afrika biti takva. Sve je zbrkano, nelogično, izokreće sve istinske vrijednosti koje znam.»

«Ali je zanimljivo, zar nije?», upita Sean.

«Kao što je zanimljiva noćna mora. Hajdemo u krevet. Na kraju krajeva, to je jedino u što potpuno vjerujem.»

Krenuli su prema svom skloništu, ali generalov glas ih zaustavi.

«Već nas ostavljate?» I njegova visoka, okretna figura se pojavi iz mraka i stane pred njih.

«Nažalost, imam razočaravajuće vijesti za vas.»

«Nećete nas pustiti. Kršite naš dogovor«, reče Sean odrješito.

«Znao sam da će se to dogoditi.»

«Okolnosti izvan moje kontrole«, mirno gaje uvjeravao Kina. «Upravo sam primio radio izvještaj od narednika Alphonsa. Kao što znate, večeras sam očekivao njegov povratak. On bi sa svojim ljudima sigurno otpratio vas i gospođicu Monterro do vaše granice, ali.»

«U redu, da čujemo što imate za reći, Kina», ljutito se namršti Sean. «Kakvu ste novu shemu sada skuhalo?»

General Kina ignorirao je njegovu optužbu i ton kojom je bila izrečena. «Narednik Alphonso izvještava da se gomile neprijatelja kreću prema našim zapadnim linijama. Izgleda da će Frelimo, ohrabren svojim borbenim letjelicama i uz potporu zimbabvejskih kontingenata, pokrenuti napad najvećeg razmjera. Vjerojatno smo već odsječeni od zimbabvejske granice. Teritorij koji smo mi nadzirali sigurno je preplavljen neprijateljskim snagama. Za nekoliko će sati postati bojište, a već sada narednik Alphonso morao je probijati put i pretrpio je gubitke. Mislim da ne bi dugo izdržali ondje, pukovniče. Pokušati doći do granice sada bi bilo čisto samoubojstvo. Morate ostati pod mojom osobnom zaštitom.»

«Što hoćete od nas?», upita Sean. «Nešto imate na umu, odovud njušim nešto. A što?»

«Nedostatak povjerenja u moje motive je vrlo žalostan.»

Kina se hladno nasmije.

«Ipak, što će prije Hindi biti uništeni, prije će Frelimov napad propasti i vi i gospođica Monterro ćete se vratiti u civilizirani svijet.»

«Slušam», reče mu Sean.

«Vi ste jedini, vi i kapetan Job, koji se razumijete u Stingere. U ovoj našoj situaciji, hoću da podučite izabran kontigent mojih ljudi kako rukovati sa Stingerom.»

«To je sve što želite?», Sean ga je gledao ravno u lice.

«Mi uvježbamo vaše ljude i onda ćete nas pustiti?»

«Točno.»

«Kako da znam da nećete opet pomaknuti stative?»

«Mučite me, pukovniče.»

«Ne toliko koliko bih htio.»

«Znači, dogovoreno. Vi ćete podučiti moje ljude i u zamjenu ću vas prvom prilikom prevesti preko granice.»

«Imamo li drugog izbora?»

«Drago mi je što ste razumni, pukovniče. To nam svima čini život mnogo lakšim.» Njegov glas postane odrješit i poslovan.

«Moramo odmah početi.»

«Prvo morate pustiti svoje ljude da se otrijezne«, reče mu Sean. «Počet ću rano ujutro i uvježbavat ću Shangance pod Alphonso-vim i Ferdinandovim nadzorom, ako se Alphonso uspije neozlijeđen probiti kroz Frelimov napad.»

«Koliko će vam trebati?», Kina je htio znati. «Od sada će svaki sat biti od vitalnog značenja za naš opstanak.»

«To su bistri i voljni momci, mislim da bih uspio napraviti nešto s njima u roku od tjedan dana.»

«Nećete imati toliko vremena.»

«Pokrenut ću Stingere što ću prije moći», uzvratila Sean razdražljivo. «Vjerujte mi, generale, ne želim ovdje provesti ni minutu dulje nego što moram. Sad ćemo vam ponuditi samo laku noć.» Odlazeći, on uhvati Claudiju za ruku.

«Oh, Sean«, prošapće ona. «Imam užasan predosjećaj da smo uhvaćeni u nešto iz čega nikada nećemo pobjeći.» Stisnuo joj je nadlakticu da ju zaustavi.

«Pogledaj gore«, nježno joj kaže i ona podigne glavu.

«Zvijezde?», upita. «To želiš da pogledam?»

«Da, zvijezde.» Osvjetljavale su noć, iako je golema krijesnica bila izgnječena i njena svjetlosna bit razmazana preko svoda neba.

«One umiruju duše», nježno objasni Sean.

Udahnula je polako i duboko. «Da, u pravu si, dragi. Večeras imamo svoju ljubav, iskoristimo je do kraja i pustimo da se sutra dogodi samo po sebi.»

Pod mrežom protiv komaraca se osjećala sigurno i neranjivo. Kvrgavi madrac punjen travom promijenio je oblik pod njihovim tijelima i nije osjećala grubo šatorsko platno koje joj je dodirivalo kožu.

«Da vodimo ljubav deset tisuća puta, još uvijek ne bi nestala moja potreba za tobom», prošapće ona dok je bila na rubu sna.

Odjednom se probudila, osjećajući napetost u njegovom tijelu priljubljenom uz njeno i on odmah dodirne njene usne kako bi je upozorio da bude tiho. Ukočena je ležala u mraku, ne usuđujući se pomaknuti ni udahnuti. Tada začuje nježno grebanje na ulazu u sklonište dok se mrežni zastor pomaknuo u stranu i životinja ude unutra.

Njeno srce poskoči i ona ugrize usnicu kako ne bi glasno udahnula dok je slušala kako to stvorenje preko zemljanog poda prilazi krevetu. Njegove šape su bile gotovo nečujne, samo slabi zvuk pijeska koji je bio stisnut neprimjetnom težinom. Tada je namirisala divlji miris životinje mesoždera. Htjela je kriknuti.

Pokraj nje, Sean se odjednom pomakne, brzo poput zmije; udari preko mreže protiv komaraca te se začuje žestoko natezanje i cviljenje. Ona pokušava ispuziti preko Seanovih leđa kako bi pobjegla od toga, što god to bilo.

«Imam te, ti mali lopove», reče Sean bijesno.

«Nećeš mi se dva puta prikresti i samo se tako izvući. Sada mi samo reci da starim i zakrenut ću ti vrat!»

«Bit ćeš mlad i lijep zauvijek, moj bwana», naceri se Matatu i počne koprcati poput psića uhvaćenog za nabore kože na vratu.

«Gdje si bio, Matatu?», upita Sean ozbiljno. «Što te zadržalo, zar si upoznao lijepu djevojku na putu ovamo?»

Matatu se ponovno naceri. Volio je kad ga je Sean optuživao za ljubakanje i ljubavne poduhvate.

«Pronašao sam boravište henshawa», pohvali se.

«Na isti sam način pronašao gdje pčele imaju svoj pčelinjak, promatrao njihov let prema suncu i slijedio ih prema njihovu skrivenom mjestu.»

Sean ga privuče krevetu i nježno stisne ruku.

«Reci mi», naredi mu i u mraku Matatu čučne, uvije tkaninu oko bokova među noge i pomalo uobraženo pročisti grlo, pa zazuji.

«Postoji okruglo brdo u obliku glave ćelava čovjeka«, započne Matatu. «Na jednoj strani brda prolazi insimbi, željeznička pruga, a na drugoj strani cesta.»

Sean se podupre na jedan lakat, a drugom rukom obuhvati Claudijin goli struk i približi ju k sebi. Priljubila se uz njega i slušala Matatuin piskutavi, vilenjački glas u mraku.

«Mnogo je askarija oko brda s velikim bandukima skriveno u rupama u zemlji.»

Sean si stvori živopisnu sliku potpuno zaposjednutog vrha brda kao što mu je Matatu opisao. Iza vanjskih obrambenih linija bile su utaborene borbene letjelice, u odvojenim gnijezdima obloženima pijeskom. Poput borbenih spremnika u tvrđavama gotovo ispod horizonta, bili bi nesavladivi, a opet, trebali bi se samo uzdići i lebdjeti nekoliko stopa iznad zemljane razine da uključe u borbu svoje razorne Gatling topove i raketne glave.

«Unutar kruga odmarališta henshawa nalazi se mnogo cisterna i bijelaca u zelenoj odjeći koji se stalno penju na henshawe i gledaju unutra.»

Matatu opiše pokretne radionice, tankere s gorivom i skupine ruskih mehaničara i tehničara koji su potrebni kako bi helikopteri bili ispravni. Instrukcijski priručnici istaknuli su Hindove pretjerane zahtjeve za servisom i održavanjem dok bi ti golemi Isotovi turbo motori žderali Avgas.

«Matatu, jesi li vidio željezničke cisterne na liniji blizu brda?», upita Sean.

«Vidio sam ih», potvrdi Matatu.

«Te velike okrugle cisterne pune piva — ljudi koji se voze u henschawima su očito jako žedni.» Jednom prije mnogo godina, za vrijeme jednog od rijetkih posjeta gradu sa Seanom, Matatu je vidio cisternu s pivom kako izljeva svoj sadržaj u glavnu Harare pivnicu. Bio je toliko impresioniran daje od tog dana potpuno uvjeren da sve cisterne bilo koje veličine i bilo kojeg tipa sadrže samo pivo.

Sean ga nije mogao razuvjeriti, Matatu nije htio prihvatiti činjenicu da neke od njih stvarno prenose manje plemenite tekućine poput benzina i svaki put kad je ulicom prošla cisterna, on bi čeznutljivo gledao za njom.

Sean se u mraku nasmije fiksaciji ovog malog čovjeka. Gorivo za borbene avione je vjerojatno poslano željeznicom iz Hararea u masovnim transportima i pretovareno u manje cestovne cisterne. Ironično je to što je gorivo zasigurno potjecalo iz Južne Afrike. Ipak, ako je eskadron helikoptera sam dopremio gorivo u tabor, puno su riskirali. To je nešto što imaš na umu.

Matatu je ostao uz krevet gotovo sat vremena dok je Sean strpljivo iz njega izvlačio svaki mogući detalj o taboru s borbenim avionima.

Matatu je bio siguran da je u skloništu jedanaest helikoptera koji su odgovarali njegovoj vlastitoj procjeni. Od izvornih dvanaest, jedan je uništen u sukobu s Herculesom.

Matatu je bio jednako siguran da je samo devet od borbenih letjelica sposobno letjeti. Skriven u obližnjem brdašcu, promatrao je let helikoptera iz tabora u zoru.

Tijekom dana su se vraćali po gorivo, a navečer natrag u prenoćište. Sean je znao da Matatu zna točno brojiti do dvadeset, ali dalje postaje neodređen i svaki veći broj opisuje slobodoumno poput «puno» ili «vrlo mnogo» i konačno «poput trave na ravninama Serengetija»

Sean nije bio sasvim siguran da su dva borbena helikoptera pokvarena i vjerojatno čekaju u pričuvu i prihvati Matatovu brojku od devet operacijskih borbenih letjelica. To je još uvijek impresivna sila, dovoljna da okrene tok vjerojatne bitke protiv Renamoa, osim ako bi bili brzo onesposobljeni.

Kad je napokon Matatu završio s recitiranjem, upita: «A sada, moj bwana, reci mi što da radim?»

Sean je razmišljao u tišini. Stvarno nije imao razloga da ne izvede Matatua iz njegovog skrovišta i ne dopusti mu da se pridruži shanganskim snagama pod njegovim nadzorom kao tragač. Ipak,

osjećao je da bi držanje Matatua skrivenog od Kininog hladnog gmazovskog pogleda, u budućnosti bila velika prednost.

«Ti si moj a skrivena karta, Matatu», reče na engleskom, zatim na svahiliju: «Hoću da ostaneš skriven. Nemoj se pokazivati nikome osim Jobu i meni.»

«Razumijem, moj bwana.»

«Dođi k meni svake noći, kao što si i ove. Imat ću hranu za tebe i govorit ću ti što da činiš. U međuvremenu promatraj i izvještavaj me.»

Matatu je otišao tako tiho da su čuli samo slabo šuštanje mreže na ulazu dok je izišao van.

«Hoće li on biti u redu?», tiho upita Claudia.

«Brinem se za njega. Tako je sladak.»

«Od svih nas, on će sigurno preživjeti.»

U mraku, Sean se nježno nasmije za malim čovjekom.

«Više mi se ne spava.» Claudia se privije uz njega poput mačke i mnogo kasnije prošapće:

«Baš mi je drago što nas je Matatu probudio.»

Sljedećeg je dana još uvijek bilo jutro kad je Sean digao Joba s kreveta. »Imamo posla«, reče mu i dok je Job vezao cipele, prepričao mu je svoj sastanak s generalom Kinom.

«Hoćeš reći da smo sada instruktori.» Job se lagano nasmije.

«Sve što znamo o tim Stingerima je ono što smo pročitali u priručnicima.»

«To će se morati promijeniti», reče mu Sean. «Što će prije Shanganci ući u akciju, prije ćemo otići iz ovog pakla.»

«To ti je Kina rekao?» Job podigne obrvu.

«Neka se Ferdinand i njegovi ljudi prihvate posla», reče Sean naglo kako bi sakrio vlastite sumnje.

«Podijelit ćemo ih u timove po dva čovjeka, jedan će se koristiti lanserom, a drugi će prenositi dodatne projekte. Naravno, drugi će čovjek morati preuzeti ako voda bude pogođen.» Sean izvadi notes i približi komadić svijeće, te počne pisati pod njenom slabom žutom svjetlošću.

«Kad očekuješ da će se vratiti Alphonso?» Job strpa majicu u hlače s tigrastim uzorkom.

«Tijekom današnjeg dana, ako se uopće vrati», odgovori Sean.

«On je najbolji iz ove gomile», progunda Job.

»Ferdinand nije loš«, istakne Sean i stavi njihova imena na vrh stranice kao sekcijske vode.

«U redu, najprije, trebamo trideset imena, reci mi neka od njih.»

Bilo je kao nekad, kad su radili ovako zajedno, i Sean se uhvati kako je stvarno počeo uživati. Čim se dovoljno razdanilo, postrojili su ljude koji su vratili Hercules iz napada na Grand Reef. Bez dva poginula čovjeka, ostalo je osamnaest ljudi pod Ferdinandovim nadzorom. Sean odmah promakne Ferdinanda u narednika. Bio je nagrađen obilnim smiješkom i salutiranjem koji su ga oduševili svojom energijom.

Sean je trebao pronaći nešto što će ih zaokupljati dok on i Job budu prolazili ubrzani tečaj Stingerovog raketnog sustava.

«Naredniče.» Sean prvi put oslovi Ferdinanda činom. «Vidite li ono brdo ondje?» Bilo je vidljivo jedino kroz drveće, plavičasto i zasjenjeno u daljini. «Povedite svoje ljude na trčanje oko njega i vratite se za dva sata. Oružje i puna ratna oprema.»

Dok su promatrali kako kolona ljudi kreće prema brdu, Sean reče: «Ako se Alphonso i njegovi momci ne vrate do mraka, morat ćemo regrutirati zamjene. To nije problem, jer bilo kako bilo, Kina će nam dati na raspolaganje svoje najbolje ljude. U ovom smo trenutku na vrhu liste njegovih omiljenih začina.»

«U međuvremenu, bacimo se na ove priručnike, predloži Job. «Nisam štrebao još od sveučilišnih dana. Ne radujem se tome.»

Claudia im se pridruži u skloništu, pomažući im u sortiranju debelih crvenih plastificiranih priručnika sa slobodnim listovima, izabirući informacije relevantne za njihovu situaciju i odbacujući golemi dio o tehničkim podacima koji im nisu bili od nikakve važnosti te operacijske opise i instrukcije koji se nisu mogli primijeniti na njihovu situaciju. Nakon dva sata rada reducirali su masu podataka na veličinu koja je bila podnošljiva.

«U redu.» Sean ustane.

»Hajdemo pronaći zemljište za vježbanje.»

Odabrali su mjesto niz rijeku, dvjesto metara od skloništa, gdje su niska brda sa strane stvorila prirodnu dvoranu za predavanje. Visoka riječna stabla mahagonija raširila su svoje grane i tako stvorila zaklon od iznenadnog napada Hindova. Kad su se Ferdinand i njegovi ljudi vratili sa svog malog izleta okupani u znoju, Sean im naredi da očiste amfiteatar od trnja, grmlja i da iskopaju školjke za oružje koje će biti na dohvata ruke kako bi ga upotrijebili ako bi zračni napadi ometali poduku.

«Dobro», reče Sean Jobu i Claudiji.

«Sada možemo otpakirati set za uvježbavanje i jedan od lansera. Od sada nadalje, počinje vrijeme gledanja i učenja i pokazivanja i govorenja.»

Kad su otvorili prvi sanduk, Sean otkrije da su akumulatori prazni. Ipak, svaki je sanduk sadržavao mali set za punjenje s prikladnim priključcima i transformatorima.

Ferdinand i njegovi ljudi su pod Jobovim vodstvom odnijeli akumulatoru do sjedišnog komunikacijskog centra pod vodstvom generala Kine. Imali su prednost upotrijebiti prijenosni 220 voltni i 15 kilovatni generator.

Sean je spojio akumulatoru u seriju od pet, ali tek će za dvadeset i četiri sata biti omogućena snaga svim raketnim lanserima.

Dok su se akumulatori punili, izvadili su set za treniranje i jedan lanser na privremeni stol koji je Ferdinand dao podići na podu otvorene dvorane pod drvećem. Dok je Claudia naglas čitala iz instruktorskog priručnika, Sean i Job su rastavljali i ponovno sastavljali opremu dok nisu bili u potpunosti upoznati s njom.

Sean je s olakšanjem i zadovoljstvom otkrio da, izuzev IPN-a, operacije i oprema nisu bili mnogo kompliciraniji od konvencionalnog RPG 7 raketnog bacača. RPG 7 je toliko bio dio gerilskog arsenala da ga je, kao što je Job napomenuo, svaki čovjek iz Kinine divizije mogao napuniti i sklopiti ga u potpuno mračnoj olujnoj noći.

«U svakom slučaju, ne trebamo IPN», istakne Sean. «Sve što leti na ovom nebu, osim ptičica, jest neprijatelj.» IPN Identifikacijski prijatelj ili neprijatelj je sustav koji prepoznaje metu, određujući iz zrakoplovnog transpondera je li neprijateljska ili prijateljska i sprječava lansiranje rakete na prijateljski zrakoplov.

li I:

Claudia je pronašla dio o rukovanju s IPN-om i pod njenim su tutorstvom raspemili sustav, konvertirajući Stinger u oružje koje će sigurno ispaliti na svaki zrakoplov koji bude naciľjan. Bez IPN-a, napadački je slijed rakete jednostavan. Meta je ubilježena u mali ekran ciljnog vidokruga i sigurnosni uređaj iznad drške okidača otkoči se palcem desne ruke. Naprava se stavlja u pogon pritiskanjem dugmeta ugrađenog u obratnu stranu drške okidača. Time započinje podizanje navigacijskog žiroskopa i otpuštanje bujice freonskog plina da ohladi infracrvene tragače dok ne postanu aktivni. S pogledom na meti, sva nadolazeća infracrvena radijacija se uvećava i fokusira na detektorsku ćeliju raketne glave. Ćim je ta radijacija dovoljne koncentracije da dovede raketu do svog izvora, žiroskopski stabilizator se oslobađa i projektil odašilje visoko postavljene tonove.

Da izbací projektil, operator kažiprstom pritisne okidač na dršku pištolja koji starta električni izbacivač motora. Projektil se otpušta iz lansirne cijevi kroz lomljivi prednji ćep i izbacuje na sigurnu udaljenost, otprilike osam metara od operatera, da ga zaštiti od raketne eksplozije s repa.

U toj točki, raketni motor na kruto gorivo ispaljuje i zapuh istrošnog plina izbacuje poništeni stražnji stabilizator te raketa ubrzava na brzinu četiri puta veću od zvuka. Kad je postignuta inertna sila od dvadeset i osam puta gravitacije, osigurač isključivač je otvoren i raketa je naoružana. Traga za metom principom samonavodenja, nije vodena operaterom već vlastitim proporcionalnim navigacijskim sustavom.

Sa specijaliziranom Hind kazetom napada ubaćenom u lansirni RMP - reprogramirajući mikroprocesor - sustav se automatski prebacuje na «dvobojni» mod kad je sto metara od infracrvenog izvora. U toj točki napušta infracrvena zraćenja odaslana motornim ispušnim prigušivačem i umjesto toga, fokusira se na mnogo slabija ultraljubičasta zraćenja iz motornog dovodnog otvora.

Na toj meti visokoeksplozivne bojne glave su smrtonosne.

«Ćak i Shanganci mogu naućiti kako pucati iz toga», reće Job, a Sean se nasmije.

«No, no, tvoj plemenski rasizam Matabelea ponovno se pokazuje.»

«Ovako, kad si genetski superioran, nema smisla pokušavati sakriti tu ćinjenicu.»

Obojica su oćekujući reakciju pogledali Claudiju, ali ona nije ni podigla pogled dok je otegnuto izgovorila: «Gubite vrijeme i baš ste zadrći. Ovaj put me nećete razljutiti.»

«Zadrći.» Job ponovi rijeć.

«Prvi put me netko tako nazvao. Baš mi se sviđa.» f «Dosta zezanja«, prekine ih Sean.
»Pogledajmo trenera».

Nakon što su spojili jedan od novonapunjenih akumulatora i sastavili trenersku opremu, Sean izreče svoje mišljenje.

«S ovim materijalom, momci će biti spremni za akciju za nekoliko dana, a ne tjedana.»

Kad je mikrokazeta ubačena u monitor za vježbanje, ekran za lansiranje stvara sliku Hinda kojom instruktor može manipulirati u različitim vrstama letenja, uspinjanju, spuštanju, zanošenju u stranu ili u lebdenju.

Dok je to radio, mogao je pratiti trenerovu reakciju kad je pokušao dostići imaginarni helikopter na ekranu i napasti ga fantomskom raketom.

Sean i Job igrali su se s trenerom poput dva tinejdžera, leteći likovima u kompliciranim manevrima. «Baš je poput Pacman igre», reče Job oduševljeno. «Ali mi trebamo dum-dum, pseudo-Shangane koji će trenirati za nas.»

Još su jednom oba muškarca pogledala Claudiju koja je još uvijek sjedila prekriženih nogu na stolu proučavajući priručnik.

Podigla je glavu dok je osjetila njihov pogled.

«Dum-dum?», upita.

«Pokazat ću vam dum-dum. Dajte mi lanser.»

Stala je u središte amfiteatra s lanserom balansiranim na njenom ramenu i buljila u ekran.

Izgledalo je kao da ju je nespretna oprema zasjenila.

Okrenula je svoju kamuflažnu kapu tako da joj je vrh stršio iza glave, pa joj je to dalo odvažno držanje bejzbolaša male lige.

«Spremna?», upita Sean.

«Povuci!», reče ona, oštro se koncentrirajući na ekran, pa Sean i Job razmijene samodopadne drske osmijehe.

«Nadolazi!», oštro se oglasi Sean. «Dvanaest sati visoko. Spremi se i napuni.»

Doveo je imaginarni Hind na frontalni napad na 150 milja.

«Spremno i napunjeno«, potvrdi Claudia. Na svom su ekranu gledali dvostruki vidokrug njenog raketnog bacača kako se glatko kreće i centrira na približavajući Hind.

«Naprava za stavljanje u pogon uključena», reče ona mirno. Sekundu poslije začuli su kako lanser u njenom zahvatu struže i tutnji i tada se ustaljuje na mirno cviljenje poput razbješnjelog komarca.

«Meta centrirana, promrmlja Claudia. Hind je bio šesto metara udaljen ali je brzo prilazio, dramatično rastući na vidiku.

«Pucam!», reče ona i oni ugledaju kako crveno svjetlo treperi i mijenja se u zeleno - signaliziranje da raketni motor fiktivnog projektila radi i gotovo istodobno slika Hinda nestane s ekrana te se zamijeni treperećim natpisom.

«Meta uništena! Meta uništena!»

Nastane duboka tišina. Job nervozno pročisti grlo.

«Početnička sreća», reče Sean.

«Hoćemo li probati još jednom?»

«Povuci!», reče Claudia i koncentrirala se na ciljni ekran.

«Nadolazi», reče Sean. «Šest sati visoko. Spremi i napuni.»

Dovede novog Hinda iza nje, samo malo iznad vrhova drveća, velike brzine napada. Imala je tri sekunde da reagira.

«Spremno i napunjeno», Claudia napravi pokret poput balerine i pokupi Hinda u vidokrug.

«Naprava za stavljanje u pogon uključena.« Dok je to rekla, Sean uspinjući, zanese Hinda u stranu dajući joj otklon od tri stupnja.

Bilo bi to kao pokušavanje gađanja ptice u navali bočnog vjetra. Na svom su ekranu s nepovjerenjem gledali dok se Claudia glatko kretala, držeći lik u centru ciljnog kruga. Projektil zarida i ustali se u prodoran ton.

«Meta nacišana. Pucaj!»

«Meta uništena! Meta uništena!» Ekran pred njima zatreperi i oni se počnu neudobno meškoljiti.

Job promrmlja: «Dva puta u pokretu. To nije puka sreća, čovječe.»

Claudia položi lanser na stol, namjesti vršak kape iznad očiju, položi dlanove na bokove i slatko im se nasmije.

«Mislim da si rekla da ne znaš pucati», optuži ju Sean s opravdanom ljutnjom.

«Pa, zar kći Riccarda Enrica Monterra ne bi znala pucati?»

«Ali, ti se bezobrazno suprotstavljáš krvavim sportovima.»

«Nedvojbeno», složi se. «Nikad nisam pogodila živo stvorenje. Ali sam smrt za glinene golubove. Tata me naučio.»

«Trebao sam pretpostaviti kad si rekla «Povuci», nježno zastenje Sean.

«Ako vas baš zanima.», Claudia je skromno pregledavala nokte na desnoj ruci. «Bila sam tri godine za redom prvakinja u ženskom prvenstvu gađanja glinenih golubova Aljaske i drugoplasirana na državnom prvenstvu 86.»

Dvojica muškaraca izmijene posramljene poglede.

«Drži te u šaci.» Job zatrese glavom.

«I ti si ušao ravno u to, s oba oka zaklopljena.»

«U redu, miss Aljaske», reče joj Sean strogo. «Budući da si tako pametna, upravo te zapao posao instruktora. Od sada si ti zadužena za opremu. Job i ja ćemo podijeliti Shangane u dvije grupe i pokazati im osnove. Tada ćemo ih predati tebi na simulaciju. To će ubrzati cijeli postupak.»

General Kina omeo ih je dok je dugim korakom ušao u amfiteatar, elegantno naherene berete, tapšući se po bedrima svojim časničkim štapom te brzim i radoznalim pogledom obuhvati njihove pripreme.

«Kada možete početi s obukom? Očekivao sam da ćete biti dalje od ovoga.»

Sean uvidi beskorisnost objašnjavanja.

«Bolje ćemo se snaći bez miješanja.»

«Došao sam vas upozoriti da je Frelimo započeo svoj napad. Dolaze prema nama s juga i zapada, dvostrani pritisak, očito nas pokušavaju otjerati iz ovih brda i od rijeke na otvoreni terenu gdje će moći razviti svoju ratnu opremu i gdje će helikopteri imati nadmoć.»

«Pa, tjeraju vruga u vama.» Sean ga je bockao s prikrivenim smiješkom.

«Mi se povlačimo.» Kina prihvati porugu tek s iskrom u očima. «Čim moji ljudi pokušaju zaustaviti njihovu prednost u ljudstvu, Frelimo će pozvati Hinde. Ruski piloti će nam pokazati vještine jakog zaleđa koje su stekli u planinama Afganistana. Oni će jednostavno razoriti našu obranu. Nije ugodno iskustvo bespomoćno slušati preko radija dok moji zapovjednici na fronti mole za pomoć. Kad im mogu poslati Stingere?»

«Za dva dana», reče Sean.

«Ne prije? Pa zar nema nikakve šanse da to malo ubrzate?» Nestrpljivo, Kina udari po dlanu časničkim štapom. «Hoću da mi odmah osigurate bar jedan istrenirani tim. Bilo što kako bih im uzvratilo.»

«To bi, generale Kina, bila krajnja glupost», reče mu Sean.

«S poštovanjem, Sean reče to bez ikakvog tona u svom glasu, «ako pojedinačno pregrupirate Stingere, predat ćete ih ravno u ruke Hindovoj posadi.»

«Kako to mislite?», Kinin glas pukne poput pucajuće sante leda.»

«Ti ruski piloti već su se susreli sa Stingerima u Afganistanu, možete biti sigurni u to. Znajuju sve uzvratne mjere iz knjige i još nekoliko dodatnih. Sada su blaženo uvjereni da oni jedini

lete nebom. Njihova je zaštita širom otvorena, ali pustite im jednog Stingera i to će se promijeniti.

Dobro, možda jednog srušite, ali ostatak eskadrona će biti spreman za vas.» Kinin smrznut izraz se smekša, i on se zamisli.

«Što predlažete, pukovniče?»

«Napadnite ih odjednom sa svim što imate.»

«Kada? Gdje?»

«Kad to najmanje očekuju, iznenadni napad najvećeg razmjera na njihov tabor - u zoru.»

«Na njihov tabor?» Kina razdražljivo zatrese glavom.

«Ne znamo gdje je njihov tabor po noći.»

«Znamo», usprotivi se Sean. «Već sam zaokružio tabor. Uvježbat ću Alphonsa i Ferdinanda i osmisлити napad za njih. Dajte mi dva dana i bit će spremni.»

Kina je neko vrijeme razmišljao, ruku sklopljenih na leđima,

i zurio u plavo afričko nebo, iako je očekivao da će se svakog časa pojaviti grozni grbavi oblici.

«Dva dana», napokon se složi.

«Dva dana, i kada vaša raketna posada bude uvježbana i spremna za napad, pustit ćete mene i moju pratnju. To su moji uvjeti.»

«Kolone Frelimoa su odovud pa sve do zimbabvejske granice«, podsjeti ga Kina.

«Riskirat ćemo», oštro reče Sean.

«Takva je pogodba, imam li vašu riječ?»

«Pa, dobro, pukovniče, slažem se.»

«U redu. A sada mi recite kad očekujete Alphonsa i njegov odred?»

«Već su stigli do naših linija. Očekujem ih ovdje za koji sat ali bit će izmoreni jer su konstantno bili u akciji protekla dvadeset i četiri sata.»

«Nisu na nedjeljnom školskom pikniku.« Sean je bio bezosjećajan. «Pošaljite ih k meni odmah, čim se vrate.»

Napokon su stigli, sporo se spotičući poput boksača teške kategorije nakon deset okrutnih runda. Kamuflaža od tigrastih pruga bila im je prekrivena prljavštinom s bojišta, a lica su im bila siva od iscrpljenosti.

Dok su se njegovi ljudi strovalili na pod amfiteatra i zaspali tamo gdje su pali, Alphonso je u grubim prozaičnim crtama opisivao Seanu povlačenje iz Grand Reef baze i let u misijsku postaju u tjesnacu Honde Vallev gdje su napustili Unimag kamion i pješice ušli u Mozambik. «Šuma je prepuna frelimovaca, a nebo je puno henschawa.» Pauzirao je i izmoreno obrisao lice prljavim poderanim rupcem. «To je praznovjerje, ali henschawi su nam govorili s neba. Rugali su nam se na shanganskom jeziku. Rekli su da imaju magiju koja naše metke i rakete pretvara u vodu.»

Sean bijesno klimne. Rusi su sigurno upotrijebili nebeska pojačala kako bi obeshrabrili Renamske branitelje. To je još jedan trik koji su naučili u Afganistanu.

«Uzduž cijele linije naši ljude bježe ili ih raznose u dijelove. Ne možemo se boriti protiv henschawa.»

«Možete se prokletu dobro boriti.» Sean uhvati prednji dio vojničke bluze. «Pokazat ću vam kako. Podignite svoje ljude. Bit će dovoljno vremena za spavanje nakon što zapalimo te ruske gadove na nebu.»

Sean i Job su radili i borili se sa svim tim ljudima tako da su im već znali imena i njihove sposobnosti, te si tako stvorili prilično preciznu sliku o njihovim individualnim vrijednostima i sposobnostima.

Znali su da među njima nema kukavica i zabušanata. Alphonso je takve odavno odbacio. Ipak, bilo je takvih koje je Job klasificirao kao volove, jake i glupe, mišićna i topovska hrana. Drugi

su bili varirajućih stupnjeva inteligencije i snalažljivosti. Na vrhu gomile bili su Alphonso i Ferdinand.

Sean i Job su ih sortirali u dvije grupe i u svakoj od njih koncentrirali su svoje napore na one koji su najviše obećavali, brzo birajući one koji su prepoznali i preveli ono što vide na ciljnom ekranu lansera u konačne termine oblika i prostora.

Nakon tri sata izabrali su dvadeset ljudi koji su imali potencijal da brzo usvoje potrebne vježbe i da djeluju kao broj jedan u projektilnim timovima i još toliko onih koji bi mogli popuniti broj dva u pričuvnoj ulozi.

Ostali koji nisu bili spretni bili su dodijeljeni u napadačke timove koji će koristiti konvencionalno oružje u napadu koji je Sean isplanirao. Od onih koji su trenirali s projektilima Sean je uzeo jednu grupu, a Job drugu i započeli su s monotonom zadaćom njihova upoznavanja sa stvarnim oružjem. Još su se jednom oslonili na tehniku ponavljanja i popunjavanja. Svaki koji je trenirao došao je na red da rastavi i ponovno sastavi, spremi i napuni i nacilja lanser. Dok je to radio, objašnjavao je razredu točno što radi i Sean i Job bi ispravljali njihove pogreške dok bi ih ostatak razreda korio.

Bilo je kasno popodne prije nego što je Sean poslao prvu grupu od pet ljudi, koja je uključivala Alphonsa i Ferdinanda, Claudiji na simulirane napade s opremom za treniranje.

Alphonso je postigao tri uzastopna pogotka, te odmah postao

Claudijin asistent i tumač. Do sumraka, svih je pet članova prve grupe postiglo tri uzastopna pogotka za koje je Claudia svojevolumeno odlučila da su standard za prolaz, a Sean i Job su imali spremnih sljedećih deset ljudi koji bi započeli s vježbanjem sa simulatorom čim bi se dovoljno razdanilo sljedećeg jutra. Kad je bilo previše mračno da nastave, Sean ih raspusti te Alphonso i njegovi ljudi klonulo zateturaju u noć, ošamućeni od truda i želje da nauče.

Jovful, kuhar, ukrao je fileke od bizonskih ostataka kojima su nahranili društvo časnika večer prije. Nakon dnevne vrućine malo su dozrjeli, ali on je to sakrio izdašnim dodatkom nasjeckanog divljeg crvenog luka i krumpira i peri-peri umakom. Claudia je problijedjela kad je Jovful ponosno stavio zdjelu s filekima iz koje se parilo pred nju. Na kraju, glad je pobijedila njenu izbirljivost.

«Stavi kosu na prsni koš», utješi je Sean.

«To mi, moj dragi, baš i nije visoko na listi pomagala za ljepotu.»

«Dobro onda», nasmije joj se.

«Onda udebljaj ta svoja mršava bedra.»

«Ne sviđaju ti se moja bedra?»

«Ja obožavam tvoja bedra, zato ih i hoću još više, koliko ih god mogu imati.»

Kad je Matatu dopuzio iz mraka, Sean ga je nahranio, a ovaj je žderao fileke sve dok mu goli bijeli pupak nije nabreknuo poput sjajne crne lopte za plažu.

«U redu, ti mali, smiješni gnjavatoru«, reče mu Sean.

«Sada je vrijeme da zaradiš svoju hranu.»

Odveli su ga do tamnog amfiteatra gdje ih je Job čekao. On je već skupio sirovi materijal kako bi izgradili mali model tabora s borbenim avionima. Pod svjetlošću dviju parafinskih svjetiljaka počeli su raditi. Za vrijeme rata toliko puta je bio sudionik konstruiranja modela da je točno znao što se traži od njega. Poput mnogih koji nikad nisu naučili vještine čitanja i pisanja, Matatu je imao fotografsko pamćenje.

Važno se šepirio, dajući Seanu i Jobu instrukcije, pokazujući im topografiju zemljišta unutar i izvan tabora, oblik brda na kojemu je izgrađen i vezu s glavnom cestom i željezničkom linijom.

Claudia je otkrila novi talent za koji Sean nije znao. Upotrijebivši mekano bijelo drvo baobaba, razrezala je jedanaest sićušnih umanjenih modela Hindovih borbenih aviona. U potpunosti se moglo prepoznati što predstavljaju, i kad ih je smjestila na njihove položaje unutar opsega modela tabora, dodali su mu autentičnu crtu.

Već je dobro prošla ponoć prije nego što su se Claudia i Sean goli ušuljali ispod mreže protiv komaraca u svom skloništu. Oboje su bili potpuno umorni, ali čak ni nakon što su polako i sanjarski vodili ljubav, nijedno od njih nije moglo zaspati, pa su tako u mraku ležali jedno pored drugoga i razgovarali. Spominjanje njenog oca ranije tog dana je Claudiju vratilo u djetinjstvo. Slušajući ju, Seanu je laknulo što može tako prirodno i lako pričati o svom ocu. Prebrodila je početni šok i tugu, te ga se sada sjetila s melankolijom koja je bila gotovo ugodna u usporedbi na bol koja joj je prethodila.

Prepričala je Seanu kako se u dobi od četrnaest godina, u godini kad je procvjetala njena ženskost, predivna sigurna čahura njenog života raspukla na komadiće za vrijeme traumatskog razvoda njenih roditelja. Predočila mu je sliku godina koje su uslijedile. Sušu zbog osamljenosti kad je bila odvojena od svog oca slijedile bi goleme bujice ljubavi i konflikata kad bi se ponovno sastali.

«Sad vidiš zašto sam tako ludo, zbrkano dijete», reče mu.

«Zašto se uvijek trudim da budem najbolja u onome što radim i zašto pokušavam zaštititi slabije. Polovicu vremena pokušavam zadobiti tatino povjerenje, dok drugu polovicu pokušavam ismijavati i odbaciti njegov elitistički, materijalistički pogled na život.» Priljubila se uz Seana.

«Stvarno ne znam kako ćeš izdržati sa mnom.»

«Izdržavanje s tobom uvijek će mi biti užitak», uvjeri ju.

«Ali, držati te na tvom mjestu čini se kao težak posao.»

«Točno bi to tata rekao. Tebe i mene čekaju živahne i bučne svađe, gospodine.»

«Hm, ali pomisli samo na pomirenja, kako će biti zabavna.»

Na kraju, uspjeli su odspavati nekoliko sati i probudili su se iznenađujuće svježi i bistre glave kako bi započeli s treniranjem tamo gdje su stali u sumrak prijašnjeg dana.

Dok je Claudia ostalima pokazivala sekvence napada na simulatoru, Sean i Job su čučili pored modela tabora s borbenim avionima i Sean objasnio svoje planove za napad. Job je pažljivo slušao i dao pokoji prijedlog, dok nisu imali preciznu sliku svega u svojim glavama, prilazni marš, napad i povlačenje uz alternativne akcije koje bi bile poduzete ako bi negdje uzduž linije bilo zastoja.

«Ok.» Sean ustane. «Predajmo to momcima.»

Shanganski ratnici promatrali su potpuno zaokupljeni sa svojih mjesta na kamenim strminama amfiteatra dok su Sean i Job opisivali planove napada. Opet su koristili riječni šljunak kako bi označili različite postrojbe napadačkih grupa, raspoređujući ih na položaje oko tabora. Kad je napad počeo, Claudia je upravljala svojim modelima Hinda, te se začulo oduševljeno klicanje promatrača Shangana dok su jedan po jedan padali na zemlju, srušeni ispaljenom salvom Stingerovih projektila.

«Dobro, narednice Alphonso.» Sean postavi sve na početne položaje. «Ponovno nam pokažite napad.»

Pet puta su ponovili. Svaki od voda sekcije naizmjenice im je sve opisivao i krajnji uzvik kad su Hindi bili uništeni nije izgubio svoj zanos zbog čestog ponavljanja. Na kraju petog ponavljanja narednik Alphonso ustane i u ime svih oslovi Seana.

«Nkosi Kakulu», započne. Nikad prije nije ovako oslovio Seana. Obično je to bilo rezervirano za visoke plemenske poglavice. Sean je bio svjestan ove časti i to je bio dokaz da je napokon zadobio puno poštovanje i lojalnost ovih žestokih, ponosnih i tvrdokornih ratnika.

«Veliki Poglavico», reče Alphonso, «vaša su djeca u brizi.»

Začuo se žamor odobravanja i svi su klimnuli glavama.

«U svemu ovome što ste ispričali o bitci niste nas uvjerali da ćete vi biti tamo, voditi nas i stavljati nam vatru u trbuhe kao što ste to činili u Grand Reefu. Recite svojoj djeci, Nkosi Kakulu, da ćete biti s nama usred bitke i da ćemo vas čuti kako ričete poput lava kada

pogođeni henshavvi padnu s neba i kad će majmuni Frelimoa bježati od nas vrišteći poput djevica koje prvi put osjete probadanje.«

Sean raširi ruke. «Vi niste moja djeca», reče.

«Vi ste muškarci muškaraca, drukčiji ljudi, kao što su i vaši očevi bili muškarci prije vas.»

Nije bilo većeg komplimenta koji im je

mogao reći. «Ne trebate mene da vam pomognem u svemu ovome. Naučio sam vas sve što znam. Vatra u vašim trbusima gori istim žarom kao i vatra u visokoj suhoj travi zimi. Došlo je vrijeme da vas napustim. Ova je bitka samo vaša. Moram ići, ali uvijek ću biti ponosan što smo bili prijatelji i što smo se borili rame uz rame poput braće.»

Začuli su se tihi zvukovi negodovanja i oni zatresu glavama i počnu razgovarati međusobno bučnim tonovima.

Sean se okrene i ugleda generala Kinu koji je došao za vrijeme njegovog govora, i tiho stajao među drvećem uz rijeku promatrajući ga. Desetak časnika i njegovih osobnih tjelohranitelja bilo je iza njega, i svi su nosili iste kestenjaste berete, ali nekako su se činili beznačajni, dok je Kina stupio naprijed i odmah zadobio pozornost svake osobe u amfiteatru.

«Vidim da su vaše pripreme gotove, pukovniče Courtney», pozdravi Seana.

«Da, spremni su, generale.»

«Hoćete li, molim vas, još jednom proći cijeli plan, meni za dušu.»

Sean pozove narednika Alphonsa. «Opišite napad još jednom za nas», naredi i general Kina stane ispred nacrtu tabora s časničkim štapom sklopljenim iza leđa. Promatrao je brzim bistrim očima, često prekidajući da postavi svoja pitanja.

«Zašto koristite samo pola raspoloživih projektila?»

»Napadačka kolona mora neopaženo proći linijama Frelimoa. Projektili su veliki i teški, veći broj bi bio preobilan i vrlo vjerojatno bio otkriven od frelimovaca.»

Kina klimne i Sean nastavi dalje: «Takoder, morate uzeti u obzir mogući neuspjeh napada.

Ako se to dogodi, a vi ste se sa svim Stingerima kladili na jedno bacanje kocke.», Sean slegne ramenima.

«Da, naravno, pametno je ostaviti pola projektila u pričuvi. Ako napad ne uspije, nećemo biti potpuno bespomoćni. Nastavite.»

Alphonso je prošao planom korak po korak, ilustrirajući s obojenim šljunkom kako će se timovi s projektilima kretati prema pozicijama i ležeći čekati pet stotina metara od tabora s borbenim helikopterima, dva tima pred gnijezdima prekrivenim vrećama pijeska. Na znak crvenog svjetlosnog signala napadački će tim nasrnuti u punoj snazi s juga, i gađati svaku cisternu s gorivom koja će biti na tračnicama raketnom vatrom RPG 7, pomesti interijer tabora minobacačkom vatrom, i tada lansirati frontalni napad u južnom kraju kružne obrane.

«Henshawi će se uplašiti čim počne pucnjava», objasni Alphonso. «Pokušat će pobjeći letenjem, ali u jednom će momentu nakon uzdizanja još uvijek biti nisko i lebdjeti u zraku baš kao što i sokol lebdi prije nego što se strelovito obori. U tom ćemo ih trenutku pogoditi.»

Sean i Kina su prošli svakim aspektom plana prije nego što je Kina bio potpuno zadovoljan.

«I kad ćete krenuti?»

«Stalno govorite vi», zaustavi ga Sean. «Ja nemam više ništa s time. Narednik Alphonso će voditi napad. Krenut će navečer dva sata prije mraka da se probiju do linija Frelimoa preko rioči, držati se u zaklonu preko dana i sutra navečer početi s napadom.»

«Dobro», složi se Kina. «Sad ću se obratiti ljudima.»

Bio je izvanredan govornik, prizna Sean dok je slušao Kinu kako ih podsjeća na posljedice Frelimove pobjede i potiče na hrabrost i samopožrtvovnost. Kad je završio s govorom, njihova su lica sjajila, a oči iskriale patriotskim žarom. General Kina povisi glas. «Vi ste ratnici pa da vas čujem kako pjevate borbenu himnu Renamoa.»

Šuma je odjekivala i orila se ljepotom njihovih glasova i Sean shvati kako se njegova vizija rasplinula, a oči napunile ganućem. Ni sam nije shvatio koliko mu ovi ljudi znači, sve do sada kad ih je trebao napustiti.

«Pukovniče, htio bih nasamo razgovarati s vama.»

General Kina prekine njegovo sentimentalno sanjarenje.

«Molim vas da pođete sa mnom.»

Nakon nekoliko riječi Claudiji i Jobu, Sean se ispriča: «Sa svakim od njih još jednom prođite simulator.»

Došao je iza Kine i kad su krenuli prema bunkeru-glavnog štaba, Sean nije primijetio da im se Kinini tjelohranitelji nisu pridružili, već su arogantno ostali na ulazu u amfiteatar.

Kad su dospjeli do zapovjednog bunkera, general Kina ih

uvede u podzemni ured. Čaj ih je čekao, i Sean stavi šećer u šalicu i otpije prvi gutljaj.

«Što ste mi htjeli reći?»

Kina je stajao okrenuvši mu leđa i promatrao kartu na zidu na kojoj je obojenim iglama označio razvoj napada Frelimoa. Nije odgovorio na Seanovo pitanje, a Sean mu nije htio ugoditi ponovnim postavljanjem. Pijuckao je čaj i čekao.

Časnik za vezu ude iz prostorije s radijom i preda Kini brzoglas. Dok je čitao, general uzvikne s gađenjem pomiješanim s uznemire-nošću i posegne da pomakne grupu obojenih igala na karti. Frelimo je prodro sa zapada i nemilosrdno se približavao.

«Ne zadržavamo ih», Kina reče Seanu bez gledanja okolo. Još jedan glasnik ude u bunker.

Bio je to jedan od Kininih osobnih tjelohranitelja, noseći posebnu kestenjastu beretu. Nešto je šapnuo Kini i Seanu se učini kao da je začuo riječ Amerikanac Odmah ga je zaintrigiralo.

Kina se kratko nasmije i otpusti čovjeka prije nego što se okrenuo prema Seanu.

«Neće funkcionirati, reče on.

«Što neće funkcionirati?»

«Napad kako ste ga isplanirali.»

«Ništa nije sigurno u ratu, kao što i sami znate, pukovniče. Ali, ne slažem se. Plan ima otprilike šezdeset posto šanse potpunog uspjeha. To su prilično dobri izgledi.»

«Izgledi bi bili značajno veći, možda čak i osamdeset posto, kad biste vi vodili napad, pukovniče Courtney.»

«Polaskan sam vašom procjenom. Ipak, to je hipotetski. Neću ga voditi. Idem kući.»

«Ne, pukovniče. Vi vodite napad.»

«Imali smo dogovor.»

«Dogovor?» Kina se nasmije.

«Ne budite naivni. Sklapam dogovore i kršim ih ako se pojavi potreba. A, nažalost, potreba se pojavila.»

Sean naglo skoči, a lice mu probljedi poput voska svijeće ispod debele kore. «Ja idem», reče on.

Unatoč bijesu, zadržao je čvrst glas.

«Kupim svoje ljude i odlazim. I to odmah. Morat ćete me ubiti da me zaustavite.»

Kina dodirne svoje nagluho uho i ponovno se nasmije. «I ta zamisao ima svoje draži.

Uvjeravam vas, pukovniče. Ipak, mislim da neće doći do toga.»

«Vidjet ćemo.» Sean gurne stolac na kojem je sjedio i on udari u zid te se razbije. Okrene se i sagnuvši se iziđe kroz niski hodnik.

«Vratit ćete se», blago ga uvjeri Kina, ali Sean nije reagirao. Izišao je na svjetlost i dugačkim korakom krenuo prema rijeci.

Došao je do amfiteatra prije nego što je shvatio da je nešto očajnički pošlo po zlu.

Shanganci su ukočeno sjedili na svojim mjestima nad strminom i činilo se kao da se nisu pomaknuli od kad ih je vidio. Alphonsova figura je bila ukopana u crnom željeznom kamenu,

bez izraza i sumorna, štit namjerne tupoglavosti iza kojeg se Afrikanac distancirao od moći i sila protiv kojih nije bilo obrane.

Job je bilo razvaljen preko stola u centru amfiteatra. Vojnička mu je bluza bila posuta prašinom, a kapa mu je još uvijek ležala na prljavštini pod nogama. Nesigurno je zatresao glavom, a kapljice krvi su mu curile iz nosa.

«Što se dogodilo?», Sean potrči prema njemu, a Job je buljio u njega pokušavajući se fokusirati. Bio je brutalno isprebijan. Usnice su mu natekle u grimizne masnice, a usta su mu bila puna krvi koja mu je obojila zube poput crvenog vina. Jedna mu je obrva bila rasječena, duboka posjekotina s urezima iz koje mu je curila krv niz jednu stranu nosa. Krv mu je istjecala iz obje nosnice, bubreći u bistrere rumene mjehuriće dok je disao kroz njih.

Na čelu je imao čvoruge poput prezrelih bobica grožđa i resica jednog uha mu je bila razderana. Krv mu je kapala na prednju stranu prašnjave vojničke bluze.

«Job, što se, kvragu, d.?» Sean gaje uhvatio za rame. «Tko?»

«Pokušao sam ih spriječiti!», bubne Job, očiju fiksiranih na Seanovo lice. «Pokušao sam!»
«Smiri se.»

Sean ga pokuša odvesti do sjedala, ali on otrese Seanove ruke i reče: «Claudia.»

Nalet hladnog straha prođe Seanovim trbuhom.

«Claudia!», ponovi i bijesno pogleda okolo.

«Gdje je, Job? Što se dogodilo?»

«Odveli su je», odgovori Job.

«Kinini glupani. Pokušao sam ih spriječiti.»

Sean posegne za pištoljem na pletenom remenu.

«Gdje je, Job?» Držak pištolja mu je popunio šaku.

«Ne znam.» Job dlanom obriše lice i pogleda krv.

«Ostao sam bez svijesti, ne znam koliko dugo.»

«Kina, ti gade, govno jedno, ubit ću te.» Sean se okrene, spreman da ga napadne u bunkeru glavnog stožera.

«Sean, prvo promisli!», oglasi se brzo Job i Sean zastane. Toliko ga je puta Job spasio s tim dvjema riječima. «Prvo promisli!

Zahtijevalo je veliki napor i volju, ali nekoliko je sekunda Sean uspio održati glavu iznad navale bijesa ubijanja.

«Priručnici, Job!», zaškripi zubima. «Spali ih!»

Job mu je treptao kroz krv koja mu se izlila iz rasječene obrve.

«Spali priručnike!, ponovi Sean.

«Za svaku sigurnost, čovječe. Mi smo jedini koji znamo.»

Jobov izraz se razbistri. «I kazete», uzvikne.

«Da!», reče Sean. «Kazete. Daj ih meni.»

Dok je Job žurno ponovno pakirao kazete u njihove sanduke, Sean je prišao Alphonsu na početku amfiteatra i otkvačio fosfornu granatu iz njegova remena.

Žustro radeći, upotrijebio je uzicu od pištolja i fosfornu granatu da sastavi privremenu samouništavajuću napravu u unutrašnjosti sanduka s kazetama napada. Provukao je uzicu pištolja kroz klin granate i položio granatu u sredinu sanduka. S vrhom bajunete probio je rupicu u prenosivom sanduku i provukao kraj uzice kroz nju. Kad je zatvorio sanduk, zavezao je slobodan kraj uzice oko vlastitog ručnog zgloba.

«Neka ih Kina sada pokušati oteti od mene», reče on oštro. Ako bi sanduk bio otrgnut iz njegova zahvata ili ako bi ga on pustio, uzica bi povukla klin granate i uništila ne samo sadržaj sanduka već i svakog tko bi stajao blizu. Pričekao je samo da vidi kako Job pali gomilu instruktorskih priručnika.

Kad su bili potpuno u plamenu, naredi Jobu: «Ostani ovdje kako bi se uvjerio da su izgorjeli do pepela.»

Noseći sanduk s kazetama, krenuo je natrag u bunker glavnog štaba.

«Rekao sam da ćete se vratiti», pozdravi ga Kina hladnim, podrugljivim osmjehom koji je brzo nestao kad je vidio sanduk koji je Sean nosio i uzicu zavezanu oko zgloba.

Sean podigne sanduk pred njim i gurne ga Kini u lice.

«Ovdje je Hindov eskadron, Kina», reče on, trudeći se zadržati prirodnu razinu glasa.

«Bez ovoga su vam Stingeri beskorisni.»

Kinine oči tržnu prema ulazu u sklonište.

«Nemojte ni pomišljati», upozori ga Sean.

«Unutar sanduka je granata, fosforna granata. Ova je uzica povezana s njenim klinom. Ako mi padne, znači ako odjednom budem ubijen ili ako ga netko povuče iz mojih ruku, svi ćemo zajedno nestati u lijepoj lomači, sretan peti studenoga.»

Buljili su jedan u drugoga preko stola.

«Ovo je lijepi mali zastoj, pukovniče.»

Kinin osmijeh se opet pojavi, još hladniji i ubojitiji nego što ga je Sean ikad vidio.

«Gdje je Claudia Monterro?», upita Sean, a Kina povisi glas, pozivajući kurire iz prostorije s radijom.

«Dovedite ženu!», naredi on. Zatim su čekali, gledajući se u oči uravnoteženo i oprezno.

«Trebao sam se sjetiti tih kazeta», reče Kina konverzacijskim tonom. «To je bilo dobro, pukovniče. Vrlo dobro. Sada vidite zašto želim da vi vodite napad.»

«Kad smo već kod toga», odgovori Sean, «također sam spalio i instrukcijske priručnike. Samo se nas troje - Job, Claudia i ja - razumije u Stingere.»

«A što je sa Shanganima, Alphonsom, Ferdinandom?», protuslovi mu Kina, a Sean mu se naceri poput mrtvačke glave.

«A, ne, Kina. Oni znaju kako pucati iz njih, ali ne znaju programirati mikroprocesor. Trebate nas, Kina. Bez nas će vas Hindi sustići i vi nećete moći poduzeti ama baš ništa u vezi s tim.

Zato se

ne šalite sa mnom. Vaš opstanak je u mojim rukama.»

Čulo se natezanje u vanjskoj prostoriji i obojica su pogledali prema ulazu kad su pogurnuli Claudiju iz prostorije s radijom.

Ruke su joj ponovno bile stavljene iza leđa u lisice, izgubila je svoju kapu i razbarušena joj je kosa padala preko lica i dolje prema vratu.

«Sean!», vikne kad ga je vidjela i otrgne se iz ruku dvojice tjelohranitelja koji su ju držali.

Potegnuli su ju natrag i bacili ju na zid skloništa.

«Recite svojim majmunima da se maknu», zareži Sean i kad su ga mrko pogledali, Kina ih zaustavi oštrom naredbom.

«Posjednite je na stolac!»

Prisilili su je da sjedne na čvrsti stolac od mahagonija i nakon druge su joj Kinine naredbe lisicama sigurno okovali ručne zglobove za teške rukohvate stolca.

«Ja imam nešto vaše, pukovniče, a vi imate nešto moje. Hoćemo li se nagoditi?», predloži general Kina.

«Pustite nas», reče Sean brzo.

«Na granici ću vam predati kazete.»

I Kina žalosno zatrese glavom.

«Ne mogu to prihvatiti. Ovo je moja ponuda: vi vodite napad na Hindov tabor. Kad bude uspješno završen, Alphonso će vas otpratiti do granice.»

Sean podigne miniran sanduk iznad glave i Kina se nasmije. Osvetljivo izvuče oštri nož iz korica na svom remenu. Imao je dršku od slonovače i oštricu od deset centimetara.

Još se uvijek smiješeći podigne vlas s Claudijine glave i brzo povuče. Držao ju je između palca i kažiprsta i dodirne vlas oštricom. Polovica tamnog pramena se otkine i odleti prema zemljanom podu skloništa.

«Da vidite koliko je oštar», reče Kina nježno.

«Ako je ubijete, nećete se imati sa čime nagoditi.» Seanov glas je bio hrapav od napetosti i on se znojio.

«Imam ovo za nagodbu», odgovori Kina i klimne svojoj straži na hodniku.

Uveli su nekoga koga je Sean vidio prvi put u životu. Prikaza

s glavom poput prastare lubanje. Kosa je otpala u pramenovima, ostavljajući sjajne crne komadiće skalpa. Usnice su se stisnule i oljuštile, pokazujući zube koji su bili preveliki i previše bijeli za tu oronulu glavu.

Na Kininu su zapovijed stražari otrgli jedini prljavi dronjak koji je imala na sebi, ostavljajući je potpuno golom te prvi put Sean shvati da je to žena.

Njeno ga je tijelo podsjetilo na strašne slike preživjelih u Dachauu i Belsenu.

Bila je kostur prekriven nadutom kožom, njene prazne grudi visjele su nad izmrcvarenim rebrima, a trbuh je bio tako uvučen da je zdjelični pojas bio poput prazne koščane plitice.

Ruke i noge su bile bez mesa, a koščati laktovi i koljena groteskno su natekli.

Sean i Claudia su je s užasom promatrali, te od šoka nisu mogli ni riječ izustiti.

«Pogledajte joj rane na donjem dijelu trbuha«, zatraži Kina ugodnim glasom i oni tupo poslušaju.

Tu su bili skriveni čirevi, tvrdi i sjajni poput zrelih crnih bobica grožđa ispod kože, prekrivajući donji trbuh i nestajući u žilavom busenu stidnih dlaka.

Dok su oni bili potpuno usredotočeni na jednu figuru, Kina s nožem posegne dolje i vrhom oštrice dodirne unutarnji dio Claudijine ruke.

Claudia uzdahne i pokuša otrgnuti svoju ruku, ali je lisice zaustave te počne promatrati dok joj je tanki mlaz bistre krvi curio kažiprstom i kapao na pod.

«Zašto si to učinio, ti smrdljivi, proždrljivi gade?», upita Sean.

Kina se nasmije.

«Pa to je samo ogrebotina.»

Polako priđe goljoj mršavoj figuri crne žene, upirući nožem u njen skvrčeni trbuh.

«Ekstremno mršavljenje, i te karakteristične rane su dijagnostičke«, objasni on. «Žena boluje od onog što mi u Africi zovemo Mršava bolest.»

«AIDS», prošapće Claudia, a glas joj je bio ispunjen strahom koji je ta jedna riječ dozvala.

Protiv svoje volje, Sean se jedan korak odmakne od grozne figure pred sobom.

«Da, gospođice Monterro», složi se Kina. «AIDS u svom posljednjem stadiju.»

On vrhom oštrice dodirne jedan od špekulasto-tvrdih čireva na ženinom trbuhu. Ona uopće nije reagirala kad ga je razrezao i mješavina gnoja i tamne, katranske krvi procuri iz rane i poteče prema zamršenom čuperku njenih stidnih dlaka.

«Krv», prošapće Kina i pažljivo je pokupi sjajnom srebrenom oštricom. «Topla, svježa krv koja vrvi virusom.»

Ponudi oštricu Seanu na inspekciju, a Sean je nesvjesno odgurne dok je krv kapala s vrha.

«Da», klimne Kina. «Nešto čega se i najhrabriji imaju razloga bojati, najsmrtonosnija, najsporija i najodvratnija bolest svih vremena.»

Slobodnom rukom uhvati Claudijin ručni zglob.

«Razmotrite ovu drugu krv. Slatka, jasna krv uzbuđene, lijepe, mlade žene.»

Ogrebotina na unutarnjoj strani Claudijine ruke je bila živopisna, ali mlaz krvi iz nje se uskoro ugasio.

«Krv krvi», prošapće Kina. «Bolesna krv zdravoj krvi.»

Prinio je uprljanu oštricu Claudijinoj ruci i ona se ukoči u stolcu, tiho natežući lisice, lica blijedog od užasa dok je buljila u nož.

«Krv krvi», ponovi Kina.

«Hoćemo li im dopustiti da se udruže?»

Sean shvati da ne može govoriti te nijemo zatrese glavom buljeći u nož.

«Hoćemo li učiniti to, pukovniče?», upita Kina.

«Sada sve ovisi o vama.» Još više približi oštricu otvorenoj rani na Claudijinoj glatkoj kremastosmeđoj koži.

«Samo još jedan centimetar, pukovniče», prošapće i odjednom Claudia zavrišti; bilo je to divlje zvučno otpuštanje straha i užasa, ali Kina nije ustuknuo. Nije ju pogledao u lice i ruka kojom je držao nož je bila mirna, bez trzanja.

«Što ćemo učiniti, pukovniče Courtney?»

On spusti nož i površinom oštrice dodirne njen ručni zglobov, ostavljajući mrlju zaražene krvi na savršenoj koži samo nekoliko inča od rane na Claudijinoj ruci, te se nastavi spuštati niže.

«Govorite brzo. Za nekoliko će sekunda biti prekasno.»

Nož je ostavljao sjajni trag krvi preko njene kože poput ljigave staze nekog gadljivog puža. Nemilosrdno se spuštao prema otvorenoj rani.

«Prestanite!», zavrišti Sean. «Prestanite!»

Kina makne oštricu i upitno ga pogleda.

«Znači li to da smo se sporazumjeli?»

«Jesmo, prokleti bili! Učinit ću to!»

Kina odbaci nož u kut skloništa i otvori jednu od ladica u svom stolu i izvadi bočicu Dettol antiseptika. Namočio je maramicu nerazvodnjenom tekućinom i oprezno obrisao mrlju zaražene krvi s Claudijine kože.

Napetost je nestala iz njenog ukočenog tijela i ona se spusti u stolcu. Teško je disala i drhtala poput mačića na kiši.

«Oslobodite ju», grakne Sean, ali Kina zatrese glavom.

«Ne prije nego što razjasnimo uvjete nagodbe.» • «U redu», zareži Sean.

«A prvi uvjet je da moja djevojka ide sa mnom u misiju. Nema vaše skloništa krcatih štakorima.» i Kina se napravi kao da je utonuo u misli i zatim klimne.

«Dobro, ali sljedeći uvjet je da će ju, ako me u bilo kom smislu iznevjerite, Alphonso odmah ubiti.»

«Dovedite Alphonsa», naredi Sean. Znoj na njegovom čelu šb još uvijek nije osušio i glas mu je još uvijek bio hrapav i drhtav. • «Hoću čuti kako mu dajete naredbe.»

Alphonso je pozorno stajao i bezizražajno slušao dok mu je Kina govorio: «Ipak, ako napad ne uspije, ako će vas Frelimo presresti prije nego što dođete do tabora ili ako ijedan henschaw pobjegne.»

Sean ga prekine. «Ne, generale, ne možemo se nadati stopostotnom uspjehu. Budimo razumni i realni. Ako uspijem uništiti sve osim šest Hinda, to se mora uračunati pod ispunjenje moje nagodbe.»

Kina se namršti i zatrese glavom.

«Čak i šest Hinda će biti dostatno da osiguraju naš poraz.

Dozvolit ću vam dva. Ako više od dva Hinda pobjegne iz tabora, vaša će se misija smatrati neuspjehom i morat ćete platiti za to.» Okrenuo se prema Alphonsu i nastavio sa svojim instrukcijama. «I tako ćete, narednice, slušati sve pukovnikove naredbe, nastavljajući s napadom prema onome kako je on isplanirao, ali ako napad ne uspije, ako više od dva henschawa pobjegne, tada vi preuzimate puno zapovjedništvo i vaša će prva dužnost biti da ubijete dvoje bijelaca i njihovog crnog slugu - ubit ćete ih odmah.»

Alphoso tromo trepne na tu naredbu. Nije okrenuo glavu i pogledao Seana. Sean se upita bi li on, unatoč njihovom odnosu, prijateljstvu koje je razvilo među njima, unatoč činjenici da ga je Alphonso zvao Nkosi Kakulu i Baba, i nagovaranju da vodi misiju, unatoč svemu tome, bi li on izvršio naredbu smaknuća.

Alphonso je bio afrički Shangane i ratnik s dubokim osjećajem plemenske odanosti i tradicije apsolutne poslušnosti svom poglavaru i plemenskim starješinama.

«Da», pomisli Sean.

«Malo bi žalio, ali bez oklijevanja, učinio bi to.»

On povisi glas. «Dobro, Kina, sada svi znamo na čemu smo. Pustite gospođicu Monterro k meni.»

Tjelohranitelj otključa lisice i general Kina joj ljubazno pomogne da ustane iz stolca.

«Ispričavam se zbog neugodnosti, gospođice Monterro, ali siguran sam da ćete shvatiti njihovu potrebu.»

Claudia je bila nesigurna na svojim nogama, pa posrne prije nego što je došla do Seana i uhvatila se za njega.

«A sad vam želim sretan put i dobar ulov», reče Kina mali rugajući pozdrav. «Na ovaj ili onaj način, nažalost, više se nećemo vidjeti.»

Sean se nije udostojio uzvratiti. Sa sandukom kazeta u jednoj ruci, a drugom oko Claudijinih ramena, odveo ju je u hodnik.

Krenuli su dva sata prije noći. Bila je to glomazna kolona i raketni lanseri i rezervni projektili bili su nespretna opterećenja; osim njihove težine, duljina paketa ih je činila nezgrapnima.

Zakvačili bi se u gusto grmlje kad se staza suzila i smanjili sposobnost kolone da reagira na prijetnje i opasnosti. U početku, Sean je držao kolonu na okupu u zatvorenom kohezijskom krugu. Još su uvijek bili nekoliko milja od prorijeđenih prednjih linija Vojske Renamoa, te još nisu bili ozbiljno ugroženi kao što će biti mnogo kasnije u maršu.

Ipak, kako nije htio riskirati, Sean je držao napadačke trupe u prethodnici i na stražnjoj strani budne i u najvećem stupnju pripravnosti da suzbiju bilo kakav napad i da daju nosačima projektila šansu da pobjegnu. Da osigura to, Sean pošalje Joba na čelo kolone, dok je on ostao u sredini gdje je mogao reagirati na sve neočekivane događaje i gdje je mogao biti blizu Claudije.

«Gdje je Matatu?», ona upita Seana. «Samo smo otišli i ostavili ga. Zabrinuta sam za njega.»

«Ne brini se što smo ga ostavili iza. On je poput onih psića koje ne možeš poslati doma.

Svugdje će me slijediti, zapravo, mali lopov nas vjerojatno upravo sada promatra iz grmlja.»

I bilo je tako, jer dok se mrak spustio na kolonu, mala se sjena čudesno pojavila sa Seanove strane.

«Vidim te, moj bwana», zablista Matatu.

«I ja tebe vidim, mali prijatelju.» Sean dodirne njegovu glatku kosu kao što bi svoga omiljenoga lovačkog psa. «Čekao sam te da nam pronađeš put kroz Frelimove linije i da nas odvedeš u prenoćište ružnih sokola.» Matatu je bio pun osjećaja vlastite važnosti.

«Slijedite me, moj bwana», reče.

Sada je, s Matatuom kao vodičem, Sean mogao reorganizirati kolonu u efikasnije oblike za prolazak kroz Frelimovu prednju stranu i ulazak u njihove zaštitnice.

U njegovu je korist išla veličina bitke koja se odigravala pred njim. Šest tisuća zimbabvejskih i Frelimo vojnika napredovalo je prema upola manje branitelja Renamoa i bojište je imalo opseg od nekoliko desetka tisuća četvornih milja. Bitka pred njima odigravala se u malim izoliranim područjima okruženim neprijateljima, dok je većina zemlje bila divlja, krševita i napuštena.

Sean pošalje Joba i Matatua naprijed s manjim dijelom napadačkog tima da pronađu otvorene pukotine u linijama i da prođu kroz njih. Ostatak kolone pratio ih je u diskretnom intervalu, zaštićen uobičajeno naoružanom napadačkom divizijom Shanganaca.

Ujednačeno su nastavili kroz noć, a glasnici su dolazili od Joba i Matatua iz prethodnice da ih usmjere kad je bilo potrebno da zaobidu ili promijene smjer.

U intervalima, tijekom dugog hladnog marša, čuli bi daleke pucnjeve i zvuk topova i teških strojnica kad bi dijelovi prethodnice Frelimoa utrčali u Renamovu obranu. Povremeno su vidjeli svjetlucanje signalne vatre kako lebdi nad tamnom šumom, ali nisu čuli Isotove turbo

motore, ni rotore helikoptera u noći. Bilo je jasno da Hindi ograničavaju svoje djelovanje za dnevno svjetlo kad će moći razlikovati prijatelja od neprijatelja i biti djelotvorniji.

Sat prije mraka Job je došao do kolone kako bi pronašao Seana.

«Nećemo stići do svog prvog cilja dok ne prođe barem sat vremena nakon prvog svjetla», izvijesti. «Hodanje je išlo sporije nego što smo mislili. Što želiš da radimo? Hoćemo li riskirati da nas Hindi pronađu?»

Sean je pogledao u nebo prije nego što je odgovorio. Prvi žučkasti trag zore probijao se kroz zvijezde.

»Krošnje nisu dovoljno guste da sakriju toliko muškaraca i opreme.« zaključio. «Moramo nastaviti i sakriti ih negdje. Reci Matatuu da ubrza korak.»

«Glavna bitka je sada već dobrano iza nas, to jest smjer u kojem se kreće. Moramo riskirati, ali biti brzi.»

Svjetlost se pojačala tako da su se lica ljudi u dugačkim kolonama učestalije i osornije okretala prema nebu. Korak im se ubrzao, zamalo su trčali. Iako su hodali cijelu noć, još su uvijek Shangani nosili svoje teške terete sa svom hrabrošću i izdržljivošću Afrikanaca, terete koji bi slomili srca i leđa čak i najjačim bijelcima.

Bilo je dovoljno svijetlo da se razaberu vrhovi drveća nasuprot narančasto rascvjetane zore kad je Sean čuo strašan zvižduk turba, slab i dalek, kako prolazi prema istoku. Hindi su letjeli svoj prvi dnevni let i alarm se začuo duž kolone. Nosači su se brzo maknuli sa staze, tražeći najbliže sklonište, a vode sekcija su se čučnuli spremni da mašu zaplijenjenim Frelimovim zastavama koje je Sean osigurao

za svakog od njih u slučaju da ih Hindi spaze i počnu pucati na njih iz zraka.

Varka nije bila potrebna jer je par Hinda prošao dvije milje istočno od njihove pozicije. Sean im je vidio silhete, poput deformiranih mušica, crnih nasuprot nadolazeće zore, i nakon nekoliko minuta su čuli grmljavinu njihovih Gatling topova i eksplozije njihovih napadačkih raketa dok su napali neko drugo uporište Renamoa među brežuljcima daleko iza njih. Sean opet pokrene kolonu. Bljesak «leteće smrti» bio im je tako blizu daje ubrzao njihov korak. Sat poslije, kraj se kolone spustio niz gotovo okomite strane klanca na čijem su dnu ležali riječno korito i spilje gdje su bili skriveni zarobljeni Unimagi.

Bio je to gotovo kao povratak kući i ljudi su se zahvalno uvukli u tamu spilja i položili dolje teške pakete.

«Bez vatre», naredi Sean. «Bez pušenja.»

Pojeli su svoje porcije hladnog teško probavljivog kukuruza i sušene ribe te se skvrčili na podu spilje i zaspali poput skupine pasa tragača nakon cjelodnevnog lova.

Sean je pronašao zasebno mjesto za Claudiju na kraju spilje, iza prirodnog zaklona od prevrnutih pješčanih blokova. Rasprostro je deku na kameniti pod i ona je sjela prekrivenih nogu i umorno žvakala neukusnu hranu; no, nije pojela ni pola, već je pala na stranu i zaspala prije nego što je njena glava dotaknula pod. Sean je rasprostro drugu deku preko nje, jer je u dubini spilje bilo hladno. Tada se vrati prema ulazu u spilju.

Alphonso je sastavio antenu malog prenosivog dvoizlaznog VHF radija. Čučnuo je pored uređaja sa smanjenim zvukom i slušao trenutne izvještaje vojnih zapovjednika Renamoa dok su izvještavali u glavni stožer generala Kine.

«Ide im jako loše», reče mrko Seanu.

«Frelimovci će biti na riječnom nasipu sutra u podne i ako se general ne povuče, bit će pregažen.»

Alphonso prekine kad je prepoznao njihov pozivni znak u zbrkanim smetnjama dužina radiovalova.

«Banana Bush, ovdje Unimag», odgovori u ručni mikrofoni te reče: «Prvotni objektivni utemeljeni, kod: Coca-Cola!». Sean se

nasmije na ovaj suptilni komentar moderne Afrike i Banana Bush potvrdi i odjavi. Njihov sljedeći izvještaj je određen za sutra u zoru kad će sudbina misije biti odlučena na jedan ili drugi način.

Sean ostavi Alphonsa da spremi antenu i radio u njihov sanduk i s početka spilje promotri skupinu od pet ljudi pod Jobovim nadzorom koji su trnovitim granama pometali pješčano riječno korito da prikriju i posljednje tragove njihova prolaska.

Job se spusti do ulaza u spilju i Sean ga upita: «Straža?»

«Na svakom vrhu.» Job pokaže u visinu iznad njih.

«Pokrio sam svaki prilaz.»

«U redu.» Sean ga uvede natrag u spilju.

«Vrijeme je da naoružamo i programiramo Stingere.»

Trebalo im je gotovo sat vremena da sastave bacače, priključe na akumulatore i ubace kazete u mikrokompjutore u konzoli. Napokon je svaki bacač bio potpuno naoružan i programiran za dvobojnu sekvencu napada na Hinde, te su ih predali Shanganskim vodama sekcija.

Sean pogleda na ručni sat, blago iznenađen što još uvijek radi nakon svega što je prošao u posljednje vrijeme.

«Imamo vremena da malo odspavamo», reče Jobu, ali nijedan se ne pomakne.

Umjesto toga, kao po dogovoru, došli su do ulaza u spilju, dalje od ostalih, i naslonili se na stijenu, dok su im se ramena gotovo doticala. Zamišljeno su gledali van na riječno korito gdje je rano sunčevo svjetlo obasjavalo kristalni pijesak poput finog snijega.

«Da si prihvatio moj savjet, mogao si sada živjeti na visokoj nozi u raskoši Hararea», promrmlja Sean.

«I nikada ne imati šansu napasti Hinde?» Job se oprezno nasmije, njegova oštećena usnica je bila prekrivena krhkim ranama i kap krvi se poput sitnog rubina pojavi dok se rana ponovno rastvorila. Dodirnuo ju je svilenim rupcem i nastavio dalje: «Svu smo opasnu divljač sami lovili, Sean, i to u najgorim mjestima. Bizone u trnovitom grmlju, slonove u Kasagasagi. Ovo će biti novi trofej, najbolji i najveći.»

Sean se okrene i promotri njegovo lice. Bilo je tipično za njihovo prijateljstvo da su im osjećaji bili tako savršeno usklađeni.

Tijekom dugoga noćnog marša, Seanova srdžba i mržnja prema generalu Kini su se smanjile i dale mjesta ovim emocijama koje mu je Job upravo prizvao - uzbuđenju lovca. Obojica su bili lovci i lov je u njima gorio i izazivao strast u njihovoj krvi i to nikad nisu pokušali zatomiti. Razumjeli su jedan drugoga, prepoznali su i prihvatili tu vezu među sobom koja je ojačala tijekom dvadesetogodišnjeg prijateljstva. Ipak, Sean je shvatio kako rijetko govore o svojim međusobnim osjećajima.

«Možda je sada vrijeme za to», pomisli on i reče naglas: «Mi smo više od braće, ti i ja.»

«Da», jednostavno odgovori Job.

«Mi smo iznad bratske ljubavi.»

Tada su zašutjeli, ali nikako posramljeni onim što se sada odigralo među njima, već poprilično ispunjeni i ojačani time.

«Kao brat», prekine Sean tišinu, «mogu li te zamoliti za uslugu?»

Job klimne i Sean tiho nastavi dalje: «Bit će teška borba u taboru. Neću da Claudia padne frelimovcima u ruke ako mene neće biti tamo da to spriječim. To je usluga koju te molim.»

Jobu prođe sjena pred očima.

«Neću razmišljati o toj mogućnosti.

«Ako mene neće biti tamo, hoćeš li to učiniti za mene?»

Job klimne. «Dajem ti svoju riječ.»

«Ako ćeš to morati učiniti, nemoj je upozoriti, nemoj govoriti, učini to neočekivano.»

«Neće znati», obeća Job. «Bit će brzo.»

«Hvala ti», reče Sean i potapša ga po ramenu.

«Sad se moramo odmoriti.»

Claudia je još uvijek spavala i njeno je disanje bilo tako blago i nečujno da se na trenutak Sean prestrašio. Stavi svoje lice uz njeno te ona promrmlja u snu i posegne za njim, dodirne ga, te zadovoljno uzdahne dok se ušuljao u njen zagrljaj.

Činilo mu se kao da je tek zatvorio oči kad mu je svjetlo dotaknulo lice i probudilo ga, te ugleda kako Job čuči nad njim.

«Vrijeme je.» Jobove usnice formiraju riječi i Sean se nježno izvuče iz Claudijinog zagrljaja.

«Slatko spavaj, ljubavi», promrmlja te ju ostavi ležati na deki.

Ostali su ga već čekali na ulazu spilje, Matatu i Alphonso te vode sekcija, tek površno naoružani tako da se mogu kretati brzo i ujednačeno.

«Četiri sata», reče Job Seanu i on vidje kako se svjetlo u riječnom koritu omekšalo, a sjene se produljile.

Više se nije moralo ništa reći. Obojica su već radila ovo pedesetak puta.

«Vidimo se», reče Job, a Sean klimne dok je pričvršćivao svoj paket.

S Matatuom koji je poskakivao pred njima poput šumskog vilenjaka, kliznuli su iz spilje među drveće, odmah krenuvši južno i određivši trčeće formiranje.

Dva puta su čuli kako borbeni helikopteri Hind prolaze u daljini i jednom su bili prisiljeni skloniti se kad je jedan preletio direktno iznad njih.

Ipak, bio je visoko, više od dvjesto metara prema Seanovoj procjeni, i letio najvećom mogućom brzinom. Promatrajući letjelicu kroz dalekozor, Sean je pretpostavio da je obavio misiju te žurio natrag u tabor po novo gorivo i naoružanje. Da potvrdi to, vidio je da su ležišta za Swatter napadačke projekte ispod trupa aviona bila prazna, a otvori raketnih glava bili su sprženi od stražnjeg mlaza raketa.

Hindi su se kretali u istom smjeru kamo je Matatu vodio kolonu i već dok ih je Sean držao u vidnom polju svog dalekozora, Hindi su smanjili snagu svojih turbo motora i započeli spuštanje, vraćajući se u tabor.

«Ne više od pet milja ispred», pretpostavi Sean i pogleda na drugu stranu prema Matatuu koji je bio u iščekivanju Seanova odobravanja.

«Poput pčele svojoj košnici», naceri se Matatu.

«Tvoje su oči kao u grabežljivca», složi se Sean.

«Vide sve.» Matatu je bio zadovoljan sam sobom te zaljulja bokovima. Seanova hvala mu je bila sva nagrada koju je ikad tražio.

Polu sata kasnije, poput leoparda su se popeli na tjeme niskog kamenitog brdašca i prešli nad horizontom na pustu zemlju, gdje je Sean pogledao kroz dalekozor. Upotrijebio je kapu da zasjeni leće;

reflektirana zraka svjetlosti bi oglasila njihovu poziciju poput heliografa.

Odmah je uočio željezničku prugu, manje od dvije milje udaljenu; balast je bio od plavog granita i par tračnica je mlitavo sjajilo pod preostalim sunčevim svjetlom, ispoliran čeličnim kotačima vagona.

Kilometar i pol je pratio tračnice i pronašao potporanj na koji su bile pričvršćene dvije željezničke cisterne. Djelomično su bile skrivene kržljivim drvećem i obilnim grmljem, ali nakon nekoliko se minuta iz šume uzdigao oblak prašine, a cisterna goriva je došla i zaustavila se pored glavne cisterne. Sean je gledao kroz dalekozor kako radnici u kombinezonima priključuju cijevi i počinju pumpati gorivo između dva vagona.

Dok se to događalo, borbeni helikopter se uzdignuo s dramatičnom nenadanošću s prednjeg obronka brežuljka točno iza željezničkog potpornja i napokon je Sean imao jasan pogled na tabor. Hind se uzdignuo tristo metara iznad brežuljka i tada okrenuo i otišao, grbavog i teškog nosa, u jednu misiju na bojno polje na zapadu prije nego što nestane svjetla, te bitka bude obustavljena preko noći.

Sada kad je točno znao kamo treba gledati, Sean se mogao sjetiti drugih teško zakamufliranih položaja na obroncima brežuljka. Izbrojio ih je šest i rekao Matatuu: «Još su dva.»

Matatu se zaštitnički nasmije dok je pokazivao na skrivene položaje koje je Sean previdio. «I još su tri, na drugoj strani brežuljka, ne možeš ih vidjeti odovud.»

Mudrost ove izjave se pokazala pod danjim svjetlom kad je Sean mogao uskladiti nesuglasnosti između modela s kojim su isplanirali napad i stvarne topografije tabora i njegovog okruženja.

Sean ubilježi izmjene u svoj notes, dolazeći do novih procjena o području i liniji vatre koju bi njegovi projektili mogli pokrivati. Jednog po jednog, pozvao je svakog vođu sekcije i točno im pokazao koje pozicije želi da zauzmu čim njihovi timovi stignu i kada padne mrak koji će ih sakriti.

Zadovoljan što Matatu nema novih informacija, Sean ga otpusti. «Vrati se Jobu. Čim padne mrak, dovedi ovamo njega i ostale vojnike.»

Kad je Matatu otišao, Sean je posljednje sati svjetla posvetio promatranju borbenih helikoptera koji su se vraćali sa zapada. Bilo ih je jedanaest, dobar dokaz djelotvornosti ruske posade za održavanje koja je popravila dva Hinda za koje je Matatu izvijestio da ne lete. Cjelokupna eskadrila, osim jednog borbenog helikoptera kojeg je Sean oborio s neba, opet je funkcionirala i činila grozne pokolje među gerilcima Renamoa.

Dok su borbeni helikopteri lebdjeli iznad brežuljčića, Sean je vođama sekcija ukazao na karakteristike leta i tjerao ih da dobro zapamte točne pozicije svakog položaja.

«Ovaj je tvoj, Tendela.» Pojačao je napadački raspored. «Vidiš kako stoji u zraku. Pucati ćeš iz ovog tamnog šumarka na kraju grmlja. Jesi li dobro zapamtio?»

«Jesam, zapamtio sam, Nkosi Kakulu», potvrđivali su. Nebo je bilo obojeno krvlju umirućeg dana i dok je promatrao kako se crveno nebesko tijelo utapa iza drveća, Sean se zapitao koliko će još krvi donijeti zora.

Bio je to kratki period afričkog sumraka tijekom kojeg još nije bilo dovoljno mračno da se pokrenu s grebena. Više nisu imali o čemu raspravljati te su Sean i Job sjeli jedan pored drugoga. Osjećaj je bio tako poznat. Bez obzira koliko je puta Sean ovako čekao, nikad nije mogao kontrolirati ili ignorirati napetost koja mu se poput gumene vrpce provlačila crijevima. Bilo je to opojno predosjećanje gutljaja smrti koji će ubrzo biti iskapljen do dna. Žudio je za tim, poput ovisnika za svojom iglom, i plašio se do granica svoje duše.

«Potpuno ćemo ih uništiti», tiho reče Alphonso.

«Bit će to bitka za drukčije ljude.»

Sean klimne. «Da, prijatelju, bit će to dobra bitka, a ako ne uspijemo, tada ćete me morati pokušati ubiti, to će isto biti dobra bitka.»

«Vidjet ćemo», progunda Alphonso, a u očima mu se reflektirao zagasit crveni odsjaj zalaska sunca. «Da, vidjet ćemo.»

Krhka silhueta brežuljka na kojem su bili utaboreni Hindi rastopila se pred naletom noći. Venera se pojavila kao večernja zvijezda i njena hladna postojana svjetlost gorjela je nad brežuljkom, čineći se kao da ga je izdvojila za njih.

I

Tijekom prvog sata mraka vodeći su ratnici napadačke kolone izniknuli među drvećem iza njih. Job je bio na čelu kolone s Matatuom koji ga je vodio i s Claudijom pored sebe. Sean ih kratko pozdravi i počne postrojavati ratnike u različite postrojbe. Vode sekcija su preuzeli nadzor nad svojim timovima s projektilima, dok su Stinger bacači bili zapakirani i sklopljeni; rezervni projektili su u svojim zapečaćenim cijevima bili provjereni i spremni.

Sean, Job i Claudia išli su od tima do tima, posljednji put provjeravajući raketne bacače, uvjerivši se da su akumulatori puni i točno priključeni, da su na cilindrima freonskog plina otvoreni ventili i da su vidni ekrani osvijetljeni kad je naprava za stavljanje u pogon uključena.

Napokon, Sean je bio spreman prestrojiti timove s projektilima, ali prije nego što je to učinio, pozvao je sve vođe sekcija i posljednji je put svaki ponovio svoju naredbu. Zadovoljan napokon, poslao ih je na njihove napadačke pozicije. Dozvolio je petominutne intervale među ekipama koje su napuštale greben.

Alphonso je upravljao timovima s projektilima koji su napadali istočni perimetar tabora i krenuo je prvi zbog toga što je morao ići najdalje.

Kad je bilo vrijeme za Joba, koji će voditi napad na zapadnom perimetru, on i Sean su se kratko rukovali. Nije bilo izmjene dobrih želja, obojica su bili praznovjerni što se toga tiče. Umjesto toga, Job ga šaljivo upita: «Slušaj, Seane, u vezi onih četiristo dolara dodatka i zaostale plaće, hoćeš li mi sad platiti?»

«Hoćeš li primiti ček?», Sean mu se naceri kroz tešku masku kamuflažne kreme. Job mu uzvratu smiješkom, potapša ga po ramenima te se makne izvan dosega zvuka kako bi Sean mogao nasamo pričati s Claudijom.

«Neću te ostaviti», prošapće ona, a Sean je strasno zagrlji.

«Ostani blizu Joba», naredi on.

«Vrati mi se sigurno.»

«Da.»

«Obećaj mi.»

«Obećavam», reče on i ona se istragne iz njegova zagrljaja i okrene te nestane u mraku iza Joba.

Sean je gledao za njom i shvatio da mu ruke dršću. Gurnuo ih je u džepove i grčevito stisnuo šake.

«Ljubav ne čini dobro za napadački instinkt«, pomisli i pokuša ju istjerati iz misli. «Ona će biti dobro s Jobom.»

Napadačka ekipa ga je strpljivo čekala, čučeci na rubu linije drveća. Dvadeset i četvero ljudi, topovska hrana, mesne bombe, pomisli žalosno, oni koji su pali kvalifikacijske testove za operacije sa Stingerima. Dok će ekipe s projektilima pucati sa sigurnih pozicija petsto metara izvan opsega tabora, napadačka će ekipa napasti frontalno, namjerno privlačeći pucnjavu kako bi natjerali Hinde u zrak da bi ih projektilni topnici lakše imali na nišanu. Ta će se postrojba sresti s 12.7 mm topovima u njihovim utvrđenim pozicijama, i sa svim ostalim opasnostima i preprekama koje će sigurno štititi tabor.

Njihov zadatak je bio najopasniji i samo zbog tog razloga Sean nije mogao drugoga ovladati za komandu.

On će ih uvesti unutra.

«Hajdemo, Matatu», reče tiho. Kad je bila prava opasnost na vidiku, ranjena divljač u zaklonu ili neprijateljska pozicija koju treba napasti, Matatuovo samoizabrano mjesto je uvijek bilo pored Seana. Ništa ga nije moglo istjerati otamo.

Kao dokaz poštovanja Alphonso je upoznao Seana s AKM napadačkim puškama, poboljšanim i najnovijim verzijama rasprostranjenih AK 47 koje su jako cijenjene i tražene među gerilcima Renamoa. Sean je sada nosio to oružje dok je vodio napadački tim niz greben i s Matatuom koji ih je vodio kroz noć, kružio da dođu između glavne željezničke pruge i tabora, koliko je bilo moguće bliže mjestu na kojem su stajale željezničke cisterne za gorivo. Nije bilo žurbe, imali su cijelu noć da zauzmu pozicije pa su tiho i polako hodali, a kako su se približavali neprijateljskim pozicijama, ubrzali su.

Bilo je dva sata poslije ponoći i mali dio mjeseca se pojavio pred Seanom. Oni su bili na svojim polaznim pozicijama, rašireni u preciznim intervalima kako bi na njegovu zapovijed mogli navaliti naprijed u dogovorenoj formaciji.

Posljednji put provjeri njihove pozicije, tiho puzeći od

čovjeka do čovjeka, osobno za njih nišaneći 60 mm M4 komandoskim minobacačima, dodirom sam pregledavajući njihovu opremu, u potpunosti se uvjerivši da svaki od njih točno

shvaća svoj cilj i tada ih ostavljajući uz šapat ohrabrenja i kratko ali čvrsto tapšanje po ramenu. Na kraju, nakon što je učinio sve što je mogao, smjestio se i čekao.

To je uvijek bio najgori i najbolji dio lova. Dok je ležao tako u tišini, pitao se koliko je svog života potrošio ovako, čekajući da počne, čekajući na signal za pucnjavu, čekajući u zaklonu taj trenutak koji oduzima dah, kad se leopard pojavi magičnom nenadanošću među drvećem, elegantna silhueta prema blijedoj zori u pozadini.

Njegov se um vraćao unatrag na ostale avanture i divlje pokušaje, užasne rizike i zamalo nepodnošljivo uzbuđenje i napokon mu sine da mu je ovo najvjerojatnije posljednji put kad će se to dogoditi. On je imao više od četrdeset godina i Claudia Monterro je ušla u njegov život te je bilo vrijeme da se promijeni. U toj je pomisli istodobno bilo tuge, ali i zadovoljstva.

«Neka posljednja bude najbolja od svih igara», pomisli i u posljednjem mraku prije same zore začuje zvuk, odjednom i uzbuđljiv i strahovit: prodorno, visoko cviljenje moćnog turbo motora, zavijajući poput vuka ljudoždera u noći. Začas mu se pridružio drugi a onda i ostali.

Hindov eskadron je pokretao motore, zagrijavajući ih za prvi let u zoru.

Sean je pogledao na sat, a svjetlosni je brojčanik pokazivao jedanaest minuta prije pet. Uskoro će početi. Bez razmišljanja on istrgne savijeni spremnik u obliku banane ispod AKM puške i zamijeni ga drugim od rezervnih spremnika na njegovu pletenu remenu. Ta uobičajena gesta mu je davala utjehu poznate prisnosti, i pored njega, Matatu je vidio kako se kreće u iščekivanju. Vjetar zore je došao nježno poput ljubavnice i pomilovao Seanov obraz.

Okrenuo je glavu prema istoku i podigao ruku s raširenim prstima. Mogao je samo razabrati siluetu svojih prstiju prema nadolazećoj zori. To je Matabele zvao «vrijeme rogova», kad su pastiri prvi put mogli razabrati rogove svoje stoke.

«Signal za pucanje za deset minuta», podsjeti se Sean i znao je koliko će te minute trajati.

Jedan za drugim, Hindi su stavljali svoje motore u prazni hod. Ekipe na zemlji bi završile s punjenjem goriva i naoružavanjem i ekipe pilota bi se ukrcale.

Sean je morao točno procijeniti, svjetlo je moralo biti savršeno. Hindi vjerojatno neće koristiti svjetla za iskrcavanje i projektilni topnici ih moraju jasno vidjeti u odnosu na zoru.

Svjetlo se odjednom pojačalo. Sean sklopi oči i polako izbroji do deset prije nego što ih je ponovno otvorio. Sada je mogao razabrati potpune obrise sljemena brežuljaka, poput izreska u crnom kartonu i šarenilo drveća je stajalo prema grimiznom nebu, skladno se ljuljajući na povjetarcu zore.

«Pucajte!», reče i potapša rame čovjeka s minobacačem pokraj sebe. Ratnici su se nagnuli naprijed držeći mine u obje ruke i bacajući ih u otvor cijevi minobacača. Naboj se u donjem dijelu zapalio i otmjenim praskom snažno bacio bombu tristo metara u nebo iznad brežuljka. Eksplozirala je u blistajuće crveno svjetlo.

Claudia Monterro je slijedila Joba niz strminu tako blizu njega da je samo trebala ispružiti ruku da ga dodirne. Na ramenu je nosio jedan raketni bacač.

Tlo je bilo neravno i opasno, dok se kremenasti šljunak izdajnički poput kugličnog ležaja kotrljao pod nogama. Bila je zadovoljna što je bila čvrsta i sigurna na nogama kao svaki od njih na tom teško prohodnom zemljištu.

Ipak, znojila se na ovoj noćnoj hladnoći dok su došli do podnožja obronka i otpuzili naprijed u opseg tabora. Bilo je trenutaka, samo prije nekoliko tjedana, kad bi se osjećala nesposobnom i nespretnom u ovakvim situacijama, ali sad se orijentirala prema noćnoj zvijezdi nad vrhom brežuljka i odmah reagirala na Jobove signale, odabirući korake i gotovo instinktivno se suzdržavajući i pazeći na opasan teren.

Došli su do gustog šumarka koji je bio njihova napadačka pozicija i otpuzili u njega. Claudia je pomogla Jobu pripremiti Stinger za pucanje te si pronašla udobno sjedalo na debelu jednog drveta na kojem će čekati kroz noć.

Job ju je ostavio tamo samo sa Shanganom broj dva koji je punio cijevi i pravio joj društvo, te nestao u mraku poput leoparda koji ide u lov. Nije bila sretna što ga gleda kako odlazi, ali ne

tako davno bila bi uspaničena. Shvatila je koji je stupanj oslanjanja na vlastitu snagu i izdržljivosti bila primorana steći posljednjih nekoliko tjedana.

«Tata će biti ponosan na mene», nasmije se samoj sebi, upotrebljavajući buduće vrijeme kao da njen otac još uvijek živi.

«Naravno da živi», uvjerala se.

«Još je uvijek tu negdje i pazi na mene. Kako bi inače dospjela tako daleko?» Uspomena na njega joj je bila utjeha, i dok je razmišljala o njemu, u svojoj ga je glavi pobrkala sa Seanom pa se činilo kao da su se spojili u jedinstveno biće, kao da je njen otac nekako ostvario novo postojanje u njenom ljubavniku. Bio je to dobar osjećaj koji je ublažio njenu samoću, dok se odjednom Job pojavio tako nečujno i naglo kao što je i otišao.

«Sve su ostale postrojbe na pozicijama», prošapće dok se smještao pored nje. «Ali, bit će to duga noć. Pokušaj malo zaspati.»

«Neću moći zaspati», odgovori ona tako tiho, da se morao nagnuti da uhvati njene riječi.

«Pričaj mi o Seanu Courtnevju, hoću znati sve što ti znaš o njemu.»

«Ponekad je heroj, a ponekad je potpuni gad», mislio je Job o njemu. «Ali većinu vremena je negdje između.»

«Zašto si onda ostao s njim tako dugo?»

«On je moj prijatelj», odgovori Job jednostavno i tada polako, oklijevajući, počne pričati o Seanu te su razgovarali cijelu noć.

Claudia je s entuzijazmom slušala, ohrabrujući ga mirnim pitanjima. «Bio je oženjen, zar ne, Job?» Ili: «Zašto je otišao od kuće? Čula sam da je njegova obitelj enormno bogata, zašto je odabrao ovaj život?»

Tako je noć prošla i u tim su satima postali prijatelji, prvi iskreni prijatelj kojeg je pronašla u Africi i koji joj je na kraju rekao tim predivnim dubokim afričkim glasom: «Nedostajat će mi, više nego što mogu reći.»

«Govoriš kako da ćete se odvojiti, a to nije istina. Sve će ostati isto.»

«Ne», porekne Job. «Nikad više neće biti isto. On će sada otići s tobom. Naše zajedničko vrijeme je prošlo, a vaše tek počinje.»

«Nemoj me mrziti zbog toga, Job.» Posegne da dotakne njegovu ruku u znak razumijevanja.

«Vama će biti dobro zajedno», reče on.

«Mislim da će tvoje putovanje s njim biti tako dobro kao što je bilo i moje. Moje će misli otići s vama i stvarno vam želim da uživate jedno u drugom.»

«Hvala ti, Job», prošapće. «Ti ćeš uvijek biti naš prijatelj.»

Job podigne ruku i s raširenim prstima je držao šaku prema zori.

«Vrijeme rogova», tiho promrmlja. «Ubrzo.» I dok je to rekao, cvijet jasne grimizne vatre se rasprostre nebom iznad vrha brežuljka.

Kad se signalna vatra rasprsnula na nebu, bitka je započela.

Sean je uvijek razmišljao o njoj kao o rođenju živog bića, čudovište koje će jedino pokušati usmjeriti, ali koje je imalo svoj život i svoju volju, strašna stvar koja ih je sve pokupila i odnijela ih htjeli oni to ili ne.

Postavio je RPG 7 raketne bacače u ruke dva preostala najbolja topnika, ali svi stručni strijelci su otišli raditi sa Stingerima. Prva je raketa letjela nisko, pogodivši zemlju dvadeset stopa ispred najbliže cisterne s gorivom; rasprsnula se u živopisnom žutom bljesku i Sean je vidio jednog od stražara Frelimoa kako se baca na stranu. Druga je raketa bila visoka, promašujući cisternu za šest stopa, dosežući vrh putanje petsto metara iznad i tada je pala na šumu pokraj i njena je detonacija bila zaštićena drvećem i grmljem.

«Ciljajte, vi shanganski volovi!», zaurla Sean na njih. Bio je na nogama i trčao kad je shvatio kakvu je grešku napravio što nije sam ispalio taj prvi, presudan pucanj.

Stražari Frelimoa su vrištali i raspršili se oko cisterne s gorivom i u opsegu tabora se prikazao 12.7 mm top, ispalivši sjajne redove granata koje su ostavile svijetleći trag preko neba.

Raketaš je petljajući pokušao ponovno napuniti RPG 7, ali bio je u panici i nesiguran u mraku. Sean je zgrabio bacač s njegova ramena i s dva spretna pokreta je pomaknuo zaštitni vrh projektila i uklonio sigurnosnu iglu. Prebacio je bacač preko svog ramena i kleknuo na jedno koljeno, ciljajući u najbližu cisternu. «Sve vrijeme svijeta», podsjeti se i pričekava da se smanji dašak jutarnjeg povjetarca na njegovu obrazu. RPG 7 je bio opasno neprecizan dok je puhao bočni vjetar jer osjet vjetra na njegovu repnom stabilizatoru bi okrenuo njegovo lansiranje prema vjetru. Povjetarac se smanjio i Sean je centrirao ciljnik na cisternu s gorivom. Opseg je bio samo na tristo metara, granici preciznosti rakete i on opali. Projektil izleti naprijed i cisterna bukne u visokoj plahti raspršivog Avgasa. Nebo se napuni vatrom. Sean zareži na raketaša pored sebe i čovjek šeptrljivo izvadi drugi projektil iz pakiranja, s kartonskom eksplozivnom cijevi već pričvršćenom za njega. Gorući Avgas je osvijetlio južni obronak brežuljka poput podnevnog sunca. Sean je klečio na otvorenom i topnik na 12.7 mm prebaci nišan na njega. Zemlja oko Seana rasplinula se u uzburkane oblake prašine i letećih grumenata zemlje i raketaš se sagne. «Hajde, ti žuti gade!» Sean završi sekvencu punjenja bez pomoći, ne trudeći se da izbjegne ciljanje 12.7 topnika. Podigne bacač na rame i nacilja na drugu cisternu s gorivom. Zablistalo je od vatre kao da je scenski efekt, ali kad je bio na točki pucanja, cisterna se zamračila plešućim zastorom žute prašine i salva topovske vatre prođe tako blizu Seanove glave da su mu bubnjići zaškripili kao da je bio u dekompresijskoj komori. Zadržao je vatru na tri sekunde i kad se oblak prašine raspršio, pucao je, a druga cisterna se rasprsne, te odletje u zrak eksplozijom svoga smrtonosnog tereta. Gorući Avgas pobjegne niz obronak poput lave minijaturnog Vezuva i Sean baci bacač u raketašev grudni koš. «Pogodi ih u glavu s tom prokletom stvari!», viknuo je na njega. «To je jedina šteta koju možeš učiniti s tim!» Čovjek s minobacačem je bolje obavljao svoj posao. Sean je naciljao njihova oružja umjesto njih i oni su skakali i milovali kratku cijev minobacača dok su ispaljivali projektele s perajama u otvor.

J

Miran tok granata se visoko i polako kretao prema nebu i zatim padao na tabor na vrhu brežuljka.

Sean je promatrao efekt rasprsnuća nepristranim, profesionalnim okom.

«Dobro», promrmlja. «Dobro.» Ali, bili su sposobni nositi samo po trideset granata za svaki minobacač; težile su gotovo dva kilograma i bit će potrošene za nekoliko kratkih minuta.

Moraju navaliti na perimetar dok eksplozije granata odvrćaju Frelimske topnike. Odvagnuo je AKM pušku i odmaknuo sigurnosni zapor.

«Idemo!», vikne Sean i ispali kratku seriju rafala na zvižduk.

«Idemo!»

Shangani su se jednim zajedničkim pokretom podigli na noge i krenuli niz brežuljak, ali bilo ih je samo dvadeset, malena linija trčećih ljudi, jasno osvijetljenih vatrom, pa 12.7 mm topnici na brežuljku požure na njih i svijetleći metci polete u oblacima iznad njih, gusti poput pošasti skakavaca.

«Sranje!» Sean se s užasom glasno nasmije. «Kakav kraj!»

Jedan od topnika Frelimoa primijeti Seana u liniji dometa i koncentrira svoju vatru na njega, ali Sean se zaleti niz brežuljak dugačkim koracima tako da je topnik pucao visoko i pored njega. Bljesak pucnja je prošao tako blizu njega da je mogao osjetiti vjetar koji mu je trznuo vojničku bluzu. Nepodnošljivo je rastegnuo korak, a pored njega se Matatu prodorno cerekao, održavajući korak s njim.

«Što je tako prokleta smiješno, ti smiješni mali gnjavatoru!» Sean bijesno vikne na njega i tada se baci na zemlju pored gorućih cisterna s gorivom. Frelimovi topnici bili su prekriveni valovitim zastorom crnog dima i Sean je u prekidu vatre postrojio liniju dometa trčećih Shanganea, centrirajući ih na središte i usmjeravajući ih u perimetar tabora, mašući desnom šakom iznad glave kako bi ih požurio.

Koristili su dim da prekriju sljedećih dvjesto metara svojeg trka. Povjetarac ga je širio, čadavo crnog, gustog i nisko uz zemlju.

Stražar Frelimoa posrne iz dima pred Seana. Nosio je izbljeden i odrpan Denim traper i prljave tenisice, izgubio je oružje i izgleda da ga je krhotina bombe pogodila u oko. Oko mu je bilo izbačeno iz šupljine i visjelo nad obrazom poput velike, mokre bobice grožđa, ljuljajući i odskakujući na debeloj uzici optičkog živca kad bi čovjek zatresao glavom. Bez zaustavljanja, Sean ga pogodi u trbuh pucnjem iz AKM-a, pucajući s boka. Preskočio je tijelo dok je ono palo na zemlju.

Izišli su iz dima, još uvijek u liniji dometa. Sean pogleda uzduž linije i shvati da još nisu pretrpjeli ni jednu ljudsku žrtvu, svih je dvadeset Shanganea bilo raspršeno i odlučno se kretalo, pružajući dezorijentiranim strojnicama Frelimoa samo trčeće mete kroz dim i vatru.

U tom trenutku spazi struk žice i liniju okruglih metalnih ploča na kratkim čeličnim kapaljkama samo dvanaest koraka ispred njega. Svaka je ploča bila oslikana stiliziranim ukrašenim bedrenim kostima pod lubanjom u grimiznoj boji koja je poprimila rumeni sjaj vatre i prije nego što je shvatio, ušli su u minsko polje koje je štitilo perimetar tabora.

Dvije sekunde kasnije je Shangane sa Seanove desne strane aktivirao protupješačku minu. Od struka dolje je njegovo tijelo bilo zamućeno prašinom i mesom od eksplozije, te je pao na zemlju s objema nogama raznesenim u krvave batrljke ispod koljena.

«Nastavite dalje!», izdere se Sean. «Zamalo smo tamo!»

I sada se njegov strah pretvorio u grotesknu crnu zvijer nad njegovim leđima koja ga je gnječila dolje i gutila ga. Biti osakaćen je užas gori od smrti, a zemlja pod njegovim nogama je bila zasijana čeličnim čahurama za užasno sakaćenje.

Matatu je skočio ispred Seana, tjerajući ga da provjerava njegov korak. «Slijedi me, moj bwanab, cijuknuo je na svahiliju.

«Koračaj tamo gdje sam ja koračao.»

I Sean ga poslušao, skrativši svoje korake na veličinu koraka toga malog lutka.

Tako ga je Matatu proveo kroz posljednjih pedeset koraka minskog polja i Sean je znao da nikada nije svjedočio takvom izlaganju čiste hrabrosti i odanosti jednog ljudskog bića za drugo. Još su dva Shanganea pala prije nego što su prešli prijeko, njihove su noge bile raznesene pod njima. Ostavili su ih ležati u lokvama vlastite krvi i samljevenog mesa i preskočili preko posljednjeg struka žice koji je označavao krajnju stranu minskog polja.

Čak i u užasu i veselju trenutka Sean je osjećao kako mu se očni kapci šire od jačine zahvalnosti i ljubavi prema tom malom Ndorobu. Htio ga je podići poput igračke i zagrliti. Umjesto toga je zinuo od čuda.

«Tako si prokleta mršav da se ni ne bi aktivirala da i jesi stao na jednu.» I Matatu je zablistao od oduševljenja i dotrčao do Seana dok je on nabijao 12.7 mm strojnicu u prostoru okruženom pješćanim vrećama koji je zjapio prazan.

Sean je pucao iz AKM-a s boka, kratke ukošene rafale, i mogao je vidjeti glavu Frelimo topnika iz udubljenja ograde od vreća pijeska.

Topnik je okrenuo cijev teške strojnice prema njemu, ciljajući u njegov trbuh i bio je tako blizu da je Sean vidio kako mu se u očima reflektira crveno svjetlo vatre dok je gledao preko nje. U trenu prije nego što je zapucao, Sean pohrli naprijed, bacivši se ispod dometa poput trkača koji uklizava u cilj u borbi za glavni pehar; metci su šibnuli iznad njegove glave i udar iz cijevi mu je odzvanjao u bubnjićima, ali otkotrljao se naprijed i teško dopro do ograde, spljoštivši se uz nju tako blizu da je mogao posegnuti i dodirnuti cijev strojnice.

Sean otkvači rasprskavaj uću granatu iz svog remena, povuče iglu i stavi je u udubljenje pored njega kao da isporučuje pismo.

Nasmije se dok je čuo kako topnik više nešto nejasno na portugalskom.

«Sretan rodendan!», reče i granata eksplodira, raznijevši se kroz otvor uz ispuštanje vatre i dima.

Sean skoči i otkotrlja se preko vrha ograde. Dva su čovjeka bila u gnijezdu, previjala se i koprcala, a još su šestorica napustila svoje pozicije te bježala uz brijeg, nenaoružani i vrišteći od panike.

Sean ostavi Matatua da nožem dovrši ovu dvojicu na zemlji dok je on uzeo napuštene 12.7 mm strojnice i postavio ih na stražnji zid gnijezda. Naciljao je prema brijegu na frelimovce u bijegu i ispalio dugačke poprečne pucnjeve. Dva su trkača pala. Sretno se cereći i zabavno si pjevušeći, Matatu je po krvavom podu dovukao čeličnu kutiju s rezervnim opasačima za streljivo i pomogao Seanu u ponovnom nabijanju.

S novim opasačem s 250 metaka, Sean uperi tešku strojnicu, dok je vatra pljuštala brijegom iznad njega, a metci su se vrtjeli među grupom trčećih frelimovaca i razbacivali ih uokolo. Seanu se činilo kao da je više od polovice Shanganea preživjelo minska polja i krvave juriše i napade. Divlje zavijajući od pobjede, progonili su i uništavali poražene branitelje.

Cijev strojnice je bila tako vruća da je pucketala poput potkove svježe izvađene iz kovačeve talionice.

«Hajdemo!» Sean napusti položaj i skoči na stražnju ogradu, spreman pratiti Shangane dublje u tabor da razore ruske servisne instalacije.

Dok je održavajući ravnotežu stajao na ogradi, a iza njega su bile goruće cisterne goriva, monstruoza prikaza se pojavi na nebu iznad njega. Dižući se na svijetlećem rotoru, vrištećih turba, Hind borbeni helikopter podigao se iz svoga gnijezda obloženog vrećama pijeska ni dvjesto metara od mjesta gdje je stajao Sean. Izgledao je poput neke prehistorijske nemani. Natprirodni i sve-vremenski, nezgrapno se rotirao sve dok zrcalne oči od baldahina nisu buljile u Seana, a višestruke cijevi topova u kupoli ispod nosa bile usmjerene u Seana poput tužiteljevog prsta.

Sean je posegnuo i uhvatio Matatua za vrat, te ga snažno bacio na pod i cijelom se težinom bacio na njega, izbivši zrak iz malog čovjeka baš u trenutku kad je prasak topovske vatre rastvorio ogradni zid i pretvorio ga u oblake valjajuće prašine i šljunka.

Nenadanost svega je najviše šokirala Claudiju. Jednog momenta duboka tišina i mirna tama zore, a već sljedećeg sijevanje i buka bitke, nebo se sjajilo blistavošću živahne vatre i svjetlucajuće poplave tragača, a uši su joj podrhtavale pod razornim minobacačima, čahurama, granatama i vatrom strojnicama.

Trebalo joj je jedno vrijeme da joj se oči priviknu na intenzitet svjetla i da se orijentira na brzi kaleidoskop bitke. Job joj je pokazao točku u opsegu tabora s koje će Sean voditi napad i ona ju je uznemireno tražila. Sićušne figure trčećih ljudi na otvorenom obronku brežuljka su bile osvijetljene gorećim Avgasima koji su bacali crne paučaste sjene koje su se nadvile nad ljudima. Bilo ih je malo, sitni crni mravi koji trčkaraju okolo i tresući se od užasa, promatrala je kako neki od njih padaju i leže vrlo mirni u vrevi pokreta, svjetla i zvuka.

«Gdje je Sean?», upitala je zabrinuto. «Vidiš li ga?»

«Na lijevo, na rubu dima», reče joj Job te ga ona razabere prema sitnoj figuri koja je poput psa tragača trčala ispred njega.

«Vidim njega i Matatua.»

Točno ispred parala se zemlja i odjednom rascvjetala u prašinu i vatru, ali njih više nije bilo.

«O, Bože, ne!», glasno vikne, ali dok je jutarnji povjetarac otpuhnuo prašinu, vidjela ih je kako bježe, a tragačevi metci trepere oko njih poput paklenih krijesnica.

«Molim, molim te, zaštiti ga», prošapće i izgubi ga dok je nestao iza nekog gnijezda. «Gdje je?» Shvatila je da je uhvatila Jobovu ruku i divlje je tresla. «Gdje je, vidiš li ga?» Tada se odjednom Sean opet mogao vidjeti, čak i s te udaljenosti se pojavio kao herojska figura koja je lako balansirala na ogradi od vreća pijeska u rumenom žaru vatre, te je s olakšanjem glasno zaplakala.

Tada ga je vidjela da se sakrio, a sa zemlje, tek malo dalje od njega, monstruozan oblik Hindova helikoptera podigao se u zrak i okrenuo svoju monstruožnu glavu prema njemu, spuštajući je poput bika spremnog za juriš. Čula je huku topova, a leteće fontane prašine i zemlje zamračile su Seanovu daleku figuru dok je topovska čahura letjela preko brežuljka.

«Job!», zavrišti. «Ubili su ga!» Opet je posegnula za njim, ali Job joj otrese ruku.

Klečio je na jednom koljenu s lansirnom cijevi na jednom ramenu, a njegovo lice se u reflektirajućem svjetlu s bojišta ukočilo u izrazu koncentracije dok je buljio u ciljni ekran.

«Brzo!», prošapće Claudia. «Brzo pucaj!»

Projektil iskoči iz dugačke cijevi i vrući zrak i bodljikavi dijelovi prašine i trave izlete u Claudijino lice kad se raketni motor upalio. Suzila je oči i zadržala dah dok je promatrala kako je jurnuo

u zrak, a vatra je iza ostavila trag blistavog dima dok je odletjela prema vrhu brežuljka gdje je lebdio Hind na obzoru tamnog neba.

Vidjela je maleni cilj na njegovoj putanji, i projektil se promijeni u ultravioletni tragač i frakcijski podigne nos, ne ciljajući više na oklopne ispušne otvore već na ulaz turbo otvora točno ispod izbočenog prijenosnika rotora.

Mislila je da je vidjela kako projektil leti ravno u otvor, ali nastala eksplozija je bila varljivo blaža, zadržana unutar čahure od oklopne ploče od titana tako da se furija nije rasplinula.

Hind se nakon eksplozije počeo divlje okretati, bacajući nos u zrak i padajući naopačke tako da je stražnji rotor uhvatio stjenoviti brežuljak i prevrnuo se na stranu. Kotrljao se i odskakivao niz obronak, kotrljajući se s jedne na drugu stranu. Vatra se valjala iz grla zračnog otvora, njegov golemi glavni rotor je lupao po zemlji i trgao se u dijelove, a fragmenti su letjeli prema noćnom nebu.

Claudia je očajnički tražila Seana i zinula kad ga je prepoznala kroz prašinu i dim te ga vidjela kako skače na ogradu i počinje se verati uz brežuljak s Matatuom iza sebe.

«Napuni!» Job se izdere na nju i ona uz krivnju posegne za rezervnim projektilom pored sebe i pomogne mu ugurati ga u bacač.

Istog trenutka kad je Stinger bio ponovno napunjen, ona pogleda prema taboru. Seana nije bilo, ali sljedeća tri Hind borbena helikoptera bila su u zraku, dižući se prema zori, osvijetljeni vatrom. Pucali su iz topova, a neki od njih su tražili mete unutar tabora gdje su napadači bili u očajničkoj borbi prsa o prsa s Frelimo posadom, dok su drugi rafalima udarali po mračnoj šumi izvan perimetra pokušavajući ugasiti pljusak projektila koji je prštio po njima iz mraka. Drugi Hind bio je pogođen i pao postrance, raznijevši se u nasilnu vatru dok je udario u stjenovito sljeme brežuljka i tada je još jedan posrnuo u zraku i srušio se, smrtno ranjen, te udario u vrhove drveća i kroz njih se prevrnuo na zemlju.

Tako brzo kako su prvi pali, drugi su se podigli iz svojih skrivenih gnijezda s topovskim plamenovima, praveći pokolj među napadačima. Job je skočio na noge dok je jedan borbeni helikopter pokušao pobjeći, strmo se penjući nad njihovim glavama. Svinuo je leđa, usmjeravajući projektil gotovo vertikalno uvis, poput pucanja na visokoletećeg fazana. Hindi su bili pet stotina metara iznad, penjali se, te se činilo kao da su sigurni izvan Stingerovog učinkovitog dometa, predstavljajući teški kut i nemoguću putanju, ali projektil je poletio, lako dosežući cilj. Veliki stroj se trgnuo i počeo tresti na udarac, ne mičući se jedno vrijeme u zraku, prije nego je pao, s oštećenim turbom koji je zavijao u smrtnoj agoniji, te pao u dolinu i udario u oluju slamajućih grana i debala drveća.

«Napuni.» Job čak nije niti gledao Hindovu smrtnu agoniju, a Claudia skoči da mu pomogne namjestiti još jedan projektil u lanser. Kad su završili, ona ga potapša po ramenu.

«Idi», reče ona.

Još je jedan Hind izišao iz šume ravno ispred njih. Ruski pilot letio je tako nisko da je izgledalo da je zapravo na zemlji. Izmicao se i sakrivao veliki stroj iza oštećenog drveća, mahao poput boksača, a njegov je rotor ljuljao slonovsku travu samo nekoliko metara ispod Hindova trupa.

Job se okrene ususret dolazećem stroju, stojeći na otvorenom, osvijetljen plamenovima. On se trgne i ugleda lik Hinda na obzoru.

Izgledalo je da se Hind na trenutak ispravio, a eksplozija njegova Gatling topa vihorila je oko njih poput uragana. Stojeći pored Joba, Claudia je bila otpuhana s nogu od te snage, dok joj je u ušima odjekivao zvižduk prolazećih zrna.

Job je bio bačen na nju i njegova je težina ispumpala zrak iz Claudijinih pluća. Ali, pali su između dva okrugla kamena koji su odbili ostatak topovske vatre, te je Hind preletio iznad njih, samo nekoliko metara iznad mjesta gdje su ležali. Vjetar njegovih rotora im je zaslijepio oči, koje su im bile pune suza i Claudijine kose.

Tada je Hind otišao poput plivajućeg tigrastog kita, a Claudia je još uvijek patila pod Jobovom težinom i bila napola slijepa od prašine i vlastite kose. Borila se da se oslobodi i odjednom shvati da su joj ruke mokre, te da joj se tekućina proljeva i natapa joj odjeću.

«Job!», uzvikne ona.

«Ustani! Diži se s mene!» Kada se on nije micao, niti odgovarao, nego je samo opušteno ležao na njoj, ona napokon shvati da je tekućina koja teče po njoj zapravo Jobova krv.

Ta joj je spoznaja dala divlju snagu, te je odgurnula tijelo sa

sebe i izvukla se ispod njega. Na koljenima je dopuzila do njega i pogledala ga. Topovsko zrno pogodilo ga je visoko u gornjem dijelu tijela, a rana je bila strašna. Izgledao je kao da je bio izmasakriran i osakaćen od nekakve divlje zvijeri; njegova desna ruka bila je zamalo otrgnuta iz ramena i zabačena iznad njegove glave, kao da se predaje.

Tupo je buljila u njega i pokušala mu izgovoriti ime.

Ali, nije bilo zvuka iz njena grla. Posegnula je rukom i dodirnula mu lice, ali se nije usudila krenuti po tijelu. Imala je grozan osjećaj gubitka, te je otvorila usta kao ventil za njenu tugu i očaj i ispustila žalostan uzdah. Sila njezinog bijesa ponovno ju je trgnula i činilo joj se kao da je izišla iz vlastitog tijela i gledala isti prizor s mjesta nedaleko od njih, zadivljena potezima divljačkog stranca koji je prisvojio njeno tijelo koje je sada krenulo prema raketnom bacaču što je ležao pored Jobova tijela.

Tada se našla na nogama, s raketnim bacačem na ramenu, tražeći po nebu borbeni helikopter. Bio je četiri stotine metara od nje i letio podnožjem brežuljka, iznad šume i odabirao mete među drvećem, te ih zatim uništavao strašnim pucnjevima iz prednjeg topa.

Kako se okrenula njemu ususret, stojeći potpuno uspravno na dnevnom sjaju drveća, pilot ju je vjerojatno uočio, jer je u trenu okrenuo helikopter, a s njime i cijevi topa, koje su sada bile usmjerene ravno u nju.

«Zatvoren i napunjen», reče ona, a glas joj je u vlastitim ušima bio neobičan, dok je ponovila molitvu smrti.

«Aktivator uključen.» Vidjela je lik Hinda kako se pojavljuje kao mala točkica u njenim očima, te ju je namjestila u sredinu prstena ciljnika, a projektil je zajecao i zatim se umirio u visokofrekventnom elektronskom tonu.

«Meta odabrana», prošapta ona i ne osjeti nikakav strah dok se silhueta Hinda povećavala na njenom obzoru. Sada je bio ravno ispred nje, a top je jedva izdržao da ne počne pucati.

Topnik je očajno tražio njenu figuru na obzoru.

«Pucaj!», reče ona tiho i stisne okidač. Postolje na ramenu trznulo se kako se Stinger lansirao, te joj zaslijepio oči od eksplozije i krenuo brzinom četiri puta većom od brzine zvuka, ravno prema nadoležećem stroju.

Top na Hindovom nosu je opalio, ali je Claudia osjetila samo podrhtavanje zraka dok su zrna fijukala oko nje. Projektil se usmjerio direktno prema sredini grla turbo motora stroja. Hind je imao samo nekoliko metara prije nego što je pao, udario u zemlju i prevrnuo se na stranu. U trenutcima prije nego što je bio potpuno užaren zbog plamtećeg goriva iz spremnika, Claudia je vidjela panične reakcije pilota unutar pilotske kabine koji je bio zarobljen ispod zaštitnog sloja nadstrešnice.

«To je bilo ljudsko biće», mislila je.

«Živa osoba koja diše, a ja sam ju uništila.» Očekivala je nasrtaj krivnje i savjesti, utoliko više zbog vjerovanja da je sve živo, osobito ljudski život, svetinja. Krivnja se nije pojavila, već je umjesto nje stigao osjećaj ljuljajuće sreće zbog trijumfa i pobjede. Osjećaj koji ju je zapravo neočekivano obuzeo.

Osvrnula se oko sebe, tražeći nebom još pokoju metu, još nešto što bi mogla uništiti, nešto na čemu bi mogla upotrijebiti želju za osvetom. Nebo sumraka bilo je prazno. Goreća tijela Hindova ležala su razbijena na padinama i stijenama, te među drvećem u dolinama.

«Svi su srušeni», mislila je. «Sve smo ih sredili.»

Iz šume, Shangane sa Stingerima penjali su se uzbrdo, kako bi potpomogli Seanov napad. Vidjela je kako Frelimo branitelji odbacuju svoje oružje, te patetično stavljaju ruke na glavu i pokušavaju se predati. Shangani, koji su vikali na njih, bezobzirno su ih izboli bajunetama, poput klanja pilića.

Na zemlji pored nje Job je teško disao i u trenutku je njen bijes nestao. Odbacila je prazni raketni bacač i kleknula pored njega.

«Mislila sam da si mrtav!», šapne ona i odmota maramu sa svoga vrata, prstima koji su tek tada počeli drhtati.

«Nemoj umrijeti, Job. Molim te, nemoj umrijeti.» Marama je bila natopljena znojem i prašinom, a njeni su krajevi bili rastrgani. Ipak ju je smotala u klupko i potisnula u strašnu ranu, i pritisnula na nju cijelom svojom težinom da zaustavi istjecanje krvi.

«Sean će uskoro biti ovdje», reče mu ona. «Nemoj umrijeti, Job. Bori se, molim te, bori se. Ja ću ti pomoći.»

Sean i Matatu čučili su pokraj ograde i saginjali se, dok je oluja topovske paljbe bjesnila samo nekoliko centimetara iznad njihovih glava i punila im oči i nosnice prašinom iz probušenih vreća s pijeskom.

U trenutku kad su pucnji prestali, Sean se pridigao, u pravo vrijeme da vidi kako pogodeni Hind natraške pada na stijene i razbija se u komadiće u svojoj putanji nizbrdo.

«Neka me vrag odnese, ali ti prokleti Stingeri zaista djeluju!», nasmije se on, još uvijek leteći na vlastitom strahu. Pored njega se Matatu hihotao i pljeskao rukama.

«Poput pucanja na glinene golubove s 577 baduki», stenjao je u smijehu na svahiliju, a zatim se pridigao na noge i krenuo za Seanom peko ograde.

Trojica vojnika Frelimoa izišli su iz zaklona dok su ih vidjeli kako dolaze, i Sean je zapucao iz svoje AKM puške, kratki rafal koji je pogodio jednog od njih, a taj je pao na zemlju. Druga dvojica odbacili su svoje puške i spustili se na koljena, a ruke stavili na glavu. Sean je potrčao pored njih, a oni su odahnuli kad ih je on ignorirao.

Sean je prošao kroz obranu i ušao u logor i njegova servisna područja i utvrđene platforme za helikoptere. Radionice i skladišta s gorivom bili su dobro zaštićeni vrećama s pijeskom i pokriveni maskirnom mrežom. Rasute čahure još su uvijek padale pokraj njih, podižući oblake prašine i razbacujući šrapnele. Jedan od Hinda pao je nedaleko od suprotne strane tabora, divlje goreći.

U pomutnji, ljudski likovi trčali su bezglavo naokolo.

Nenaoružani tehničari u sivim odijelima podigli su ruke kad su ugledali Seana i spustili se na koljena, kako bi se predali. Sav u ratničkim bojama, s krvničkim izrazom na licu, Sean je izgledao zastrašujuće.

«Dolje!» Sean im gestom cijevi AKM-a pokaže što želi od njih, a oni bez oklijevanja spuste lica u prašinu, te sklope ruke iza glava. Ispred sebe začuo je kako se pokreću rotori helikoptera, upravo ispred zida od vreća s pijeskom.

«Jedan se nije predao», pomisli on dok je trčao prema zvuku, a u tom trenu rotori su se počeli okretati sve brže. Netko je pokušavao startati stroj. Sean je skočio kroz uzak ulaz, u dubok i okrugao prostor.

Zatim je provjerio zalihu streljiva i pregledao unutrašnjost.

Hind u svojoj zamrljanoj kamuflaži nadimao se iznad njega, dok su mu rotori zujili iznad glave i još više povećavali brzinu Isotov turbo motora. Posada od trojice Rusa stajala je na zemlji ispred motora. Sean je opazio neprikladan amblem grimizne strijele naslikan na Hindovom nosu, koji ih je označavao kao «Odličnu posadu». Jedna od cijenjenih nagrada Sovjetskih zračnih snaga.

Posada ispred motora okrenula je svoja bijela lica prema Seanu i buljila u njega. Usmjério je cijev AKM-a prema njima, a oni su uzmaknuli.

Vrata pucačkog kokpita helikoptera još su uvijek bila otvorena, a jedan od članova letačke ekipe upravo je ulazio kroz njih. Samo je njegova bucmasta stražnjica u sivom odijelu jedva ulazila. Sean posegne između njegovih koljena i u šaku stisne čovjekove genitalije. Rus je jasno zacvilio jer se Sean poslužio njima da čovjeka povuče natrag i odbaci ga u zid od vreća s pijeskom.

Rotirajući motori prodorno su zviždili, a Sean je skočio na podij za ukrcavanje u helikopter. Pilotska kabina također je bila otvorena, a Sean gurne cijev svog AKM-a prema naprijed.

Pilot za kontrolama bio je mlad, s kratko ošišanom plavom kosom. U žurbi da poleti nije još niti stavio kacigu. Okrenuo je glavu i pogledao Seana. Put mu je bila zacrvenjena od ljetnje, dok su mu oči bile blijedoplave. One su se dramatično raširile kad je Sean vrhom cijevi dodirnuo njegove usne i rekao: «Zabava je gotova, Ivan. Idemo kući.»

Bilo je očito da taj helikopter nije bio na rasporedu za polijetanje toga jutra, a posada se trudila od početka napada da ga pripremi za uzlijetanje. Bilo je manje od deset minuta otkad su prve granate pale u tabor, ali su umalo uspjeli.

«Ubij motor», reče Sean pilotu i pospješi naredbu zabijanjem cijevi AKM-a u njegov nos, tako da je iz njega potekla krv niz bijele obraze. Pilot je nevoljko gurnuo kontrolu za miješanje goriva i isključio oba glavna prekidača.

Zvižduk turbo motora u trenutku je zamro.

«Van!», reče Sean, a pilot je razumio gestu i ton, ako ne i riječ. Otkopčio je sigurnosni pojas i sišao.

Sean je poredao pilota, inženjera leta i trojicu članova posade ispred zida od vreća s pijeskom.

«Dobrodošli u kapitalistički svijet, prijatelji«, pozdravi ih i pogleda unatrag prema helikopteru.

«Jackpot!», nasmije se, još uvijek euforično, s adrenalinom u krvi. «Pribavili smo si pravog, živog Hinda, Matatu!»

Matatu se odlično provodio.

«Ubijmo ih odmah», predloži on veselim tonom.

«Daj mi banduki. Daj mi da ih ubijem za tebe.»

Sean je samo jednom u životu vidio Matatua da puca i to kada mu je, iz šale, dopustio da ispali hitce iz dvostrukog 577. On je podigao Matatua s nogu i odbacio ga deset koraka unatrag.

«Ne bi pogodio nijednog od njih, čak i iz ove blizine, ti krvožedni mali gnjavatoru. Sean mu se nasmije i još jednom usmjeri pažnju na Hinda. Veličina nagrade bila je golema.

Hind bi bio veličanstveni prijevoz za bijeg. On i Claudia, Job i Matatu mogli bi odletjeti prvim razredom. Taj ga je osjećaj potpuno preuzeo.

Sean nikad nije pilotirao helikopterom, a nije imao niti najmanje ideje kako bi to izveo. Znao je da je za to potrebna prava vještina i da je to nešto posve različito od pilotiranja avionom. Okrene se i proračunano pogleda pilota. Unatoč njegovom izbezumljenom izgledu, činilo mu se kao da je u njegovim očima primijetio tvrdoglavi i ponosni pogled. Znao je da su letački časnici jedni od elite Sovjetske vojske. Rus je očito fanatični patriot.

«Nemam mnogo šanse da te nagovorim da nam budeš pilot za bijeg», nagađao je i zatim naglas rekao: «U redu, gospodo, izidimo odovud.» Pokazao je prema izlazu, a vojnici su ga, pod prijetnjom puške, poslušali. Kad je ruski pilot prolazio, Sean ga zaustavi i podigne Tokarev pištolj iz korica na njegovom pojasu.

«Ovo ti neće trebati, Ivan», reče mu i zatakne pištolj sebi za pojas.

Utvrđena radionica bila je nedaleko od njih. Bila je ukopana u brdo i pokrivena drvenim stupovima i vrećama s pijeskom. Sean je

poveo Ruse prema toj radionici i ogledao se oko sebe. Borbe su se smirivale, iako je još uvijek bilo pucnjeva i eksplozija plamtećeg streljiva. Kroz struju dima i prašine vidio je Shangane iz snaga Renamoa kako skupljaju zatvorenike i pljačkaju i grabe ratni plijen.

Prepoznao je neke od ekipa na projektilima. Sada, kad su Hindi bili uništeni, vjerojatno su ostavili Stingere i požurili uzbrdo u tabor, kako bi se pridružili pljački.

Vidio je kako jedan od njih bajunetom probada zarobljenika iz Frelimoa kroz stražnjicu i noge, te se urnebesno smije, dok je zarobljenik pao u prašinu i pokušavao izmaći daljnjim ubodima oštrice. Ostali vojnici, s puškama na ramenima, izlazili su iz obližnjih zgrada s punim rukama plijena.

Sean je bio naviknut na neregularnu etiku vojnika u Africi, ali ga je svejedno ova vulgarna disciplina živcirala. Viknuo je na njih, i sa snagom svoga autoriteta koji je imao među njima, oni su ga poslušali. Vojnik koji je mučio zatvorenika izvadio je pištolj i ubio ga hitcem u vrat, prije no što je požurio postupiti prema Seanovim naredbama.

«Čuvajte ove bijele zatvorenike, naredi im Sean. «Ako ih ozlijedite, general Kina spržit će vam testise na slaboj vatri i prisiliti vas da ih sami pojedete«, upozori ih.

Bez gledanja unatrag, koračao je taborom i ponavljao naredbe i smirivao svoje vojnike. Vidio je narednika Alphonsa ispred sebe.

«Ne možemo mnogo ratnog plijena nositi sa sobom, neka ljudi izaberu. Tada želim mine u skladištima, nakon što sve bude natopljeno Avgasom iz bačava», naredi naredniku Alphonsu. Sean pogleda na sat. «Moramo očekivati protunapad Frelimoa u roku od jednog sata. Do tada želim otići odovud.»

«Ne!» Alphonso strese glavom. «General Kina naredio je da zadržavamo ovaj položaj i protunapad dok on ne stigne ovamo.»

Sean je buljio u Alphonsa. «O čemu ti, dovraga, govoriš? Kina je dva dana hoda udaljen od nas.»

Alphonso slegne ramenima. «General Kina bit će ovdje za sat vremena. Pratio nas je s dvije satnije svojih najboljih vojnika. Nikad nije bio više od jednog sata iza nas, sve otkad smo napustili rijeku.»

«Kako ti to znaš?», zahtijevao je Sean. Alphonso se opet nasmije i pokaže na radio na leđima vojnika koji je stajao pored njih.

«Razgovarao sam s generalom prije deset minuta, čim smo ubili i posljednjeg ruskog henschawa.»

«Zašto mi to nisi prije rekao, gade?», režio je Sean.

«General mi je naredio da ne smijem. Ali je rekao da ti poručim da je vrlo zadovoljan s ubijanjem henschawa. Kaže da si mu poput sina. Kada dođe ovamo, nagradit će te.»

«U redu.» Sean promijeni svoje naredbe. «Ako moramo držati tabor, uvedi svoje ljude unutar njega. Koristit ćemo teške 12.7 mm topove.» Sean stane dok mu je pritrčao jedan Shangan.

«Nkosi» reče čovjek, a Sean je znao da su loše vijesti čim mu je vidio lice.

«Žena?», zahtijevao je i uhvatio glasnika za ruku.

«Je li bjelkinja ozlijeđena?»

Shangan zatrese glavom. «Ona je na sigurnom. Poslala me k tebi. U pitanju je Matabele. Satnik Job. On je pogođen.»

«Koliko teško?» Sean je već počeo trčati i to je pitanje viknuo preko ramena.

«Umire», Shangan viknu za njim. «Matabele umire.»

Sean je znao gdje da traži, jer je sam izabrao položaj pored akacije s kojeg će Job napadati. Prve zrake jutarnjeg sunca pretvarale su vrhove akacije u zlato, dok je Sean trčao nizbrdo. Uz pomoć dvojice Shangana, Claudia je premjestila Joba na povišeno tlo između drveća. Položila mu je glavu na jednu od naprtnjača i držala terensku gazu na njegovoj rani.

Pogledala je prema gore i zajecala: «Oh, Sean, hvala Bogu!» Njena je bluza bila natopljena suhom krvlju i vidjela je kako ju je Sean pogledao.

«Nije moja krv», uvjerala ga je. «Ja sam dobro.»

Sean premjesti pažnju na Joba. Njegovo je lice bilo plavosivo.

Sean mu dodirne obraz, koji je bio hladan poput smrti. Uplašeno je potražio puls na njegovu zapešću zdrave ruke. Iako je on bio blijed i ubrzan, Sean je i dalje bio uplašen.

«Izgubio je veliku količinu krvi», šapne mu Claudia.

«Ali, sada sam uspjela zaustaviti krvarenje.»

«On je u šoku», promrmlja Sean. «Daj da pogledam.»

«Nemoj podizati oblog», upozori ga Claudia.

«Prizor je grozan. Pogođen je u rame topovskom kuglom. Razderala mu je meso i kosti. Ruka mu visi na smrskanom mišiću i tetivi.»

«Povedi Matatua sa sobom», reče Sean odlučno.

«Idite u tabor. Nađite njihov stacionar za prvu pomoć. Rusi su vjerojatno imali dobre zalihe. Nađite ih. Želim plazmu, gaze i zavoje, oni su najpotrebniji. Ali ako nađete i antiseptike i lijekove protiv bolova.»

Claudia skoči na noge.

«Sean, brinula sam se za tebe! Vidjela sam.»

«Nećeš me se tako lako riješiti.» Nije skidao pogled sa Jobovog lica. «Sada, krenite i vratite se što prije. Matatu, idi s Donnom, pazi na nju.»

Njih dvoje otišli su trčeći. Dok se ne vrate s medicinskim potrepnostima, do tada je bespomoćan. Ali, kako bi ostao zaposlen, smočio je rubac u bocu s vodom i počeo brisati krv i prljavštinu s Jobova lica. Jobovi su se kapci otvorili, te je Sean vidio da je pri svijesti.

«U redu je, Job. Ovdje sam. Ne pokušavaj govoriti.»

Job zatvori oči na trenutak, i kad ih je opet otvorio, pogleda prema dolje, nemoćan da pomakne glavu. Pokušavao je vidjeti koliko je ranjen. To je uvijek bila prvotna reakcija.

«Gubim li krv iz pluća? Jesu li mi obje noge na mjestu, obje ruke?»

«Desna ruka i rame», reče mu Sean.

«12.7 mm top te pogodio. Samo malo veća ogrebotina. Preživjet ćeš, dečko, garantiram. Zar bih ti ja lagao?»

Blijedi osmijeh pojavio se u kutevima Jobovih usana, a on spusti jedan od kapaka, ne bi li namignuo Seanu. Sean osjeti kako mu se srce počelo slamati. Znao je da laže. Job neće preživjeti.

«Opusti se», reče mu. «Lezi i uživaj, kao što je biskup rekao glumici. Ja sam sada ovdje glavni.»

I Job zatvori oči.

I

Claudia je razabrala medicinsku zgradu prema crvenom križu na ulazu. Dvojica Shangana pljačkali su unutrašnjost, ali je Claudia viknula na njih, tako da su se posramili i povukli. Oznake na kartonskim kutijama medicinskih potrepština bile su pisane na ćirilici. Zato je Claudia morala trgati kutije i provjeravati sadržaj svake. Pronašla je kutije koje su sadržavale desetak plastičnih vrećica čiste plazme, te dvije pruži Matatuu. Setovi kapaljka bili su na polici iznad. Terenske gaze i zavoji bili su lagani, ali bila je zbunjena tubama masti i bočicama s pilulama. Međutim, sadržaj jedne tube bio je žučkastosmed i imao je karakterističan miris joda; izabrala je jednu od njih i primijetila da one imaju objašnjenja na francuskom i arapskom. Svaki od tih jezika površno je poznavala, dovoljno da može razlikovati koji su antibiotici, a koji lijekovi protiv bolova.

Našla je dva terenska pakiranja, očito pripremljena za uporabu Rusima, te ih pribrojila među ostale lijekove. Zatim je, zajedno s Matatuom, punih ruku, požurila prema postaji prve pomoći.

«Gospođice Monterro», pozove je general Kina.

«Kakve li slučajnosti. Trebam vašu pomoć.» Kinu je pratilo nekoliko časnika njegova osoblja. Claudia se sabere od iznenađenja i naočekivanog susreta. i: «Zaposlena sam», reče ona, pokušavajući ga zaobići.

«Job je teško ranjen. Moram poći k njemu.» I «Bojim se da je moja potreba važnija od ičije.» Kina ispruži ruku.

«Zaboravite», obrecne se Claudia. i «Job treba ove stvari, inače će umrijeti.»

«Jedan od mojih ljudi će to odnijeti», odgovori Kina.

«Ti ideš sa mnom, molim. Ili ću narediti da te nose, što neće biti baš lijepo, gospođice Monterro.»

Claudia je i dalje protestirala dok je jedan od časnika Renamoa uzimao teret iz njenih ruku, ali ipak je popustila pritisku.

«Idi s njim, Matatu.» Ona pokaže nizbrdo.

Mali čovjek joj jasno klimne glavom, a Claudia dopusti Kini da ju otprati natrag u tabor.

Krenuli su putem kroz ostatke borbe, a Claudia se zgrozila

IIU

I!

kad je stupila preko smrskanog tijela jednog od ratnika garnizona Frelimoa.

«Napad pukovnika Courtnevoja uspio je i više od mojih najvećih očekivanja. General Kina bio je ljubazan i očito oduševljen onim što je vidio oko sebe.

«Čak je uspio i zarobiti jedan od helikoptera, potpuno ispravan, zajedno s cijelom posadom.»

«Nadam se da me nećete dugo zadržati. Moram se vratiti.»

«Satnik Job će živjeti ili umrijeti s vama ili bez vas, gospođice Monterro. Trebam vaše usluge prevođenja u razgovoru s pilotom.»

«Ja ne govorim ruski», reče mu Claudia žalosno.

«Na sreću, čini se da pilot govori talijanski. Kako je naučio taj jezik, uistinu ne znam, ali neprestano ponavlja: taliano, italiano.» Kina je uzme za ruku i povede niz stube u podzemno sklonište zaštićeno vrećama s pijeskom.

Claudia se osvrne po skloništu i odmah primijeti da je to inženjerska radionica. Dugački radni stol protezao se uza zid. Na jednom od njih nalazila se metalna blanjalica i bušilica. Široka lepeza ručnih alata bila je smještena u kutijama iznad klupa, te je prepoznala električni i plinski set za zavarivanje na suprotnoj strani radionice.

Njen je otac imao vlastitu radionicu u podrumu njihova doma u Anchorageu, pa je ona mnogo večeri provela gledajući ga kako radi.

Ruski zatvorenici, petorica njih, stajali su na udaljenoj strani podzemne sobe.

«Koji od vas govori talijanski?», upita ona.

Visoki i tanki čovjek stupi naprijed. Nosio je sivo odijelo, a lice mu je bilo prekriveno aknama. Njegove blijedoplave oči bile su nemirne i uplašene.

«Ja, signora.»

«Gdje si naučio jezik?», upita Claudia.

«Moja žena je diplomirala u Milanu. Sreo sam ju kad je radila doktorat na sveučilištu Patrice Lumumba u Moskvi.»

Njegov talijanski imao je težak naglasak, a izgovor nesiguran. Ipak, lako ga je mogla razumjeti.

«Ja prevodim za generala Kinu», reče mu ona, «ali moram vas upozoriti da je on divljak i okrutan čovjek. Ja mu nisam prijatelj, niti neprijatelj. Ne mogu vas zaštititi.»

«Hvala vam, signora. Razumijem, ali trebam zaštitu. Ja sam ratni zarobljenik po Ženevskoj konvenciji i s time dolaze i pripadajuća prava. Kako za mene, tako i za moje ljude.»

«Što govori?», zahtijevao je general.

«Kaže da je on ratni zarobljenik, te da su on i njegovi ljudi zaštićeni Ženevskom konvencijom.»

«Reci mu da je Ženeva daleko odovud. Ovo je Afrika i ja nisam potpisao nikakav sporazum u Švicarskoj. Ima samo prava koja ja odlučim da će imati. Raci mu da će pilotirati helikopterom pod mojom zapovijedi, a njegova zemaljska ekipa će servisirati i održavati stroj tako da uvijek bude u dobrom stanju.»

Dok je prevodila, Claudia je vidjela kako je pilotova čeljust ostala smrznuta, a blijede oči još su mu se više stisnule.

«Recite ovom crnom majmunu da inzistiramo na našim pravima«, reče pilot ljutito. Claudia je čula da su većina Rusa rasisti, a njegov govor pokazivao je da je i u ovom slučaju to točno.

«Odbijamo letjeti za njega. To bi bio izdajnički čin.»

Njegovo odbijanje bilo je toliko očito da Kina nije trebao čekati na Claudijin prijevod.

«Reci mu», upadne on otresito, «da nemam vremena za prepiranje, ili za nagovaranje. Još jednom tražim njegovu suradnju i ako je odbije, bit ću prisiljen demonstrirati svoje ozbiljne namjere.»

«Signora, ovaj čovjek je vrlo opasan«, reče Claudia ruskom časniku. «Vidjela sam ga kako čini mnogo prijezirnih gadosti. I sama sam bila izložena njegovoj torturi.»

«Ja sam ruski časnik i ratni zarobljenik.» Pilot privuče pozornost na sebe, a glas mu je sada bio čvrst.

«Ja znam svoje dužnosti.»

Kina je gledao pilotovo lice, dok je ovaj odgovarao. Hladno se nasmije kad mu Claudia prevede.

«Još jedan hrabar čovjek«, promrmlja zatim.

«Moramo provjeriti koliko je zapravo hrabar.»

Bez pogledavanja u časničko osoblje, na shanganiju im izda naredbu. Oni su dogurali kolica na kojima su bili cilindri s

oksiacetenom. Kina se mirno nasmije ruskom časniku. Ovaj mu odvrati blijedim pogledom.

Kina se okrene. Pošao je do radnog stola i polako pregledao alate i stvari koje su bile razbacane po njemu. Odobravajući se nasmije i izabere čeličnu šipku. Bila je duga i tanka kao šipka za čišćenje puške, probušena sa svake strane za spajajući vijak.

«Ovo će lijepo odgovarati», reče naglas i zatim u ruku uzme odbačeni, upleteni azbestni žarač. Zatim pažnju posveti plinskim cilindrima. Claudia, koja je gledala oca kako radi time, shvati da je Kina odlučan u namjeri upotrebe aparata. Zapalio je plamen na baklji i mirno namjestio tok kisika i acetilena iz njihovih odvojenih spremnika dok plamen nije poprimio briljantno plavu boju, vruć i postojan. Tada mu je približio metalnu šipku i počeo zagrijavati njen vrh na plavom plamenu.

Svi Rusi nesigurno su ga gledali. Claudia je vidjela kako pilot zbunjeno trepće očima, dok mu se iznad gornje usne pojavio znoj.

«Ovaj čovjek je prava životinja», reče Claudia tiho na talijanskom. «Morate mi vjerovati kada kažem da je sposoban za najluđa djela. Molim vas, signore, ne želim ovo gledati.»

Pilot strese glavom i odbije njen prijedlog, ali ipak je gledao u vrh metalne šipke koja je počela sjajiti crvenim žarom.

«Neću se uplašiti brutalnog tretmana», reče on, ali ona je u njegovom glasu razabrala i najmanje zamuckivanje i nesigurnost.

U rukavici na Kininoj ruci, vrh šipke polako se pretvorio u usijanu crvenkastu boju, a zatim u prozirniju bijelu vrućinu. Kina se nasmije i isključi vatru na baklji. Polako je mahao šipkom i smijao se pilotu. Bio je to odbojan osmijeh, poput reptilskog osmijeha kobre.

«Ponavljam svoj zahtjev. Pitaj ga hoće li letjeti za mene.»

«Njet.» Iako se njegov glas slamao, pilotov odgovor bio je odlučan, a zatim doda na ruskom: «Crni majmune!»

Kina je stajao ispred njega i zatim učinio prijelaz užarenom šipkom ispred pilotovih očiju.

«Recite mu, signora», prošapta pilot, «da bez očiju ne mogu letjeti.»

«Prava istina», Kina klimne i Claudia prevede, a on ode od pilota i prijeđe ispred linije zatvorenika, mašući šipkom ispred

njihovih lica, proučavajući njihove reakcije. Debeli mehaničar u uljem natopljenoj odjeći dao je Kini zadovoljavajući odziv na šipku. Oskočio je od nje sve dok ga zid skloništa nije zaustavio.

Znoj mu je tekao zacrvenjenim obrazima, te kapao s brade. Svojim cvilećim glasom rekao je nešto na ruskom, a pilot mu odgovori oštrom jednosložnicom.

«Ne sviđa ti se, zar ne, moja debela lijenčino!» Kina mu se tanko nasmije i da mu da na svom licu osjeti vrućinu koju je šipka emitirala. Potiljak mehaničarove glave opet je bio pritisnut na zid, a on je zatvorio oči kako ne bi gledao taj žar.

Metal se hladio i s malim uzdahom neodobravanja, Kina opet zapali baklju. Dok je oprezno zagrijavao vrh šipke, mehaničar se spustio na vreće s pijeskom. Ispod svog odijela bio je sav znojan.

Pilot mu reče nešto ohrabrujućim tonom, a inženjer mu potvrdno odgovori i uspravi se.

Pogleda svog nadređenog s izrazom zahvalnosti. Kina se opet nasmije, ovaj put sa zadovoljstvom.

Kad je Claudia vidjela taj osmijeh, odmah je znala da je Kina maločas provodio selekcijski test. Odabrao je svoju žrtvu. Mehaničar je bio najmanje hrabar od petorice Rusa, a pilot je pokazao koliko mu je stalo i koliko je zabrinut za tog čovjeka.

«Molim vas», reče ona na talijanskom. «Vaš je prijatelj u strašnoj opasnosti. Morate učiniti što ovaj čovjek traži ako ga želite spasiti.»

Pilot ju pogleda i u njegovim očima Claudia vidje da je počeo posustajati.

«Molim vas, za moje dobro, ne bi mogla ovo gledati, ne bi to mogla podnijeti.»

S očajem, vidjela je kako se pilotova volja opet učvrstila u negativnoj odluci. On zatrese glavom, a Kina je vidio tu gestu.

Isključio je vatru i tiho puhnuo u bijeli vrh metalne šipke. Pustio je neka taj trenutak teče u agoniji; svako oko u bunkeru bilo je fokusirano na kraj blještećeg metala.

Tada, iznenada, izda naredbu na portugalskom, a dvojica njegovih ljudi krenu naprijed i uhvate mehaničara za ruke. On protestirajuće zacvili, ali ga zatim oni licem prisilone na radni stol. Jedan od njih skoči i sjedne između čovjekovih ramena i još ga više pritisne dolje. Ovaj se pokušavao boriti i mahao je nogama. Brzo i uvježbano, privezali su mu gležnjeve za noge stola. Tada je čovjek bio potpuno nemoćan, a stražnjica mu je stršila u zrak. Ruski pilot uzvikne iz protesta i stupi naprijed, ali jedan od časnika Renamoa mu zabije pištolj u trbuh i odbije ga natrag u vrstu.

«Pitam vas još jednom», reče mu Kina.

«Hoćete li letjeti za mene?»

Pilot vikne na njega na ruskom. To je očito bila uvreda.

Njegovo lice bilo je sada crveno, a akne su bliještile poput malih gumbića na njegovom licu.

Kina klimne svojim ljudima. Jedan od njih izvuče svoj nož iz pojasa i prereze remen na mehaničarevom struku. Zatim se okomi na zašivene rubove na hlačama, tako da mu je uskoro odjeća, sva razderana, visjela na koljenima. Ispod hlača, čovjek je nosio elastične plave gaće. Vojnik ih povuče dolje, koliko god nisko je mogao.

Claudia je u strahu buljila u čovjekovu stražnjicu. Ona je bila vrlo bijela, okrugla i debela, pokrivena s nekoliko crnih dlaka. Između njegovih stegna, njegovi naborani i dlakavi testisi visjeli su unatrag, poput onih kod psa.

Pilot je vikao nešto na ruskom, a Claudia se nije mogla suzdržati.

«Molim vas, generale Kina, dopustite mi da odem. Ne mogu ovo podnijeti.» Pokušala je okrenuti glavu i pokriti oči, ali ju je odvratna fascinacija tog barbarskog djela prisilila da gleda kroz prste.

Kina je ignorirao i Claudijine i pilotove molbe, te govorio časniku uz sebe i onome što je sjedio na mehaničarovim leđima. Dok je sjedio na njemu, vojnik je rukama uhvatio čovjeka za stražnjicu i otvorio je širom. Claudijini protesti zastali su joj u grlu i bez sline u ustima gledala je u anus Rusa, koji je izgledao kao oko slijepca između njegovih dlakavih obraza. Kina posegne vrhom šipke i zaustavi je pet centimetara od stražnjice. Mehaničar osjeti vrućinu na jednom od najosjetljivijih mjesta na koži i počne se opirati tako da su ga još dva časnika morala uhvatiti da bi ga smirili.

«Da?», Kina pogleda pilota. On je bjesnio poput luđaka, lice mu je bilo naborano od ludila. Vikao je optužbe i psovke.

«Žao mi je zbog ove potrebe», reče Kina i gurne metalnu šipku naprijed, poput mačevaoca koji kreće u napad, fleche.

Kad je užareni metal dodirnuo osjetljivu kožu mehaničara, Rus je uzviknuo. Bio je to visokofrekventni krik koji je primorao Claudiu da zaplače od sažaljenja.

Metal se pušio, cvrčio i frfljao, dok je Kina okretao ručni zglob i gurao šipku dublje i dublje u tijelo Rusa. Sada su krikovi bili velike eksplozije zvukova, a Claudia je rukama pokrila uši i zatvorila ih. Okrenula se i otrčala u kut bunkera, te lice pritisnula u zid.

Dim joj je punio nosnice, grlo i pluća, odvratni smrad gorećeg mesa i masti, prekrivao joj jezik dok se sadržaj u njenom želudcu podizao. Pokušavala se zadržati, ali je bljuvotina izletjela iz grla i poput projektila se razlila na zemljani pod ispod njenih nogu.

Iza nje, krikovi su se postupno stišavali i postajali poput hrzanja. Međutim, svi su Rusi vikali iz protesta i bijesa, i galama je postala zbunjujuća.

Još jedan miris gorućeg mesa i prolivenih fekalija prisilio ju je da ponovno povrati, dok je usta brisala rukom i rukavima bluže. Čelo je naslonila na zid od vreća s pijeskom. Divlje je drhtala, a suze i znoj slijevali su joj se niz obraz.

Polako je rika iza nje prestajala, a zatim je jedini zvuk u bunkeru postalo mehaničarevo jecanje i grgljanje. Ono je sada postajalo slabije, ali nimalo podnošljivije. Claudia je, bez gledanja u njega, mogla znati da Rus umire.

«Gospodice Monterro», Kinin glas bio je miran i tih.

«Molim vas, saberite se, još imamo mnogo posla.»

«Vi ste životinja!«, vrisne ona.

«Mrzim vas! O, Bože, kako vas mrzim!»

«Vaši me osjećaji nimalo ne interesiraju«, reče Kina.

«Sada ćete reći pilotu da očekujem njegovu punu suradnju.»

Jecaji inženjera leta ometali su je. Kad se okrenula prema Kini, vidjela je da su oslobodili svezanog čovjeka i dopustili mu da se sruši na pod. Kina je bez ikakvog napora povukao

metalnu šipku iz njegova tijela, dok je ovaj još i dalje jecao. Kako se slabašno kotrljao po zemljanom podu, bezuspješno se trzao zbog bolova koje je stvarala izlazeća šipka. Zagrijani metal prijanjao je uz njegovu utrobu i hladio se, te se čvrsto ukorijenio u njegovom mesu. Svaki napor prouzročio bi istjecanje tekućina iz strašne rane.

«Recite pilotu», zahtijevao je Kina.

Claudia odlijepi oči s umirućeg čovjeka i obrati se pilotu.

«Molim vas, učinite što zahtijeva.»

«Ne mogu, to mi je dužnost», proplače pilot.

«Do vraga s vašom dužnošću!», ljutito mu uzvratila Claudia.

«I vi i vaši ljudi ovako ćete završiti!»

Gestom pokaže na čovjeka, bez da ga je pogledala.

«Da, to će vam se dogoditi!»

Zatim se okrene prema drugim Rusima, koji su drhtali i zgražali se, blijedi od straha i užasa.

«Pogledajte ga!», uzvikne ona na engleskom.

«Želite li ovako završiti?»

Nisu razumjeli njene riječi, ali je smisao svima bila kristalno jasna. Oni okrenu svoja lica prema pilotu.

Pilot se na minutu opirao njihovim pogledima, a zatim su, na Kininu naredbu, časnici Renamoah uhvatili još jednog čovjeka i bacili ga na zemlju, uz obilje vriskova i opiranja.

Iznenada, ruski pilot podigne ruke u znak predaje.

«Recite mu da prestane», reče tiho Claudiji.

«Učinit ćemo kako on želi.»

«Hvala vam, gospođice Monterro», Kina joj se šarmantno nasmije. «Sada ste slobodni pridružiti se pukovniku Courtneyju.»

«Kako ćete komunicirati s pilotom?», ona upita nesigurno.

«Već me dobro razumije.» Kina prenese blagonaklonost svog osmijeha prema ruskom pilotu.

«Uvjeravam vas da će ubrzo vrlo dobro naučiti moj jezik, u vrlo kratkom roku.» Okrene se nazad Claudiji.

«Molim vas da izrazite moje poštovanje pukovniku Courtneyju, te da mi dođe prvom prilikom. Želio bih se oprostiti od njega i zaželjeti mu bon voyage.» Podrugljivo joj se zatim nakloni.

«Zato, neka je Bog s vama, gospođice Monterro. Nadam se da ćete se sjećati svih nas, vaših afričkih prijatelja, s radošću.»

Claudia nije mogla pronaći riječi kojima bi mu odgovorila, okrenula se prema vratima bunkera, dok su joj se tresla koljena.

I

Nesigurna od straha, kotrljala se nizbrdo. Krajolik koji ju je okruživao i pogledi koji bi ju u neko drugo vrijeme zanimali, sada je jedva primjećivala.

U podnožju brda zastala je i pokušala se barem malo pribрати. Duboko je disala, pokušavala obuzdati jecanje koje se javljalo na mahove. Nesvjesno je kovččala kosu, a zatim ponovno svezala rubac oko nje. Rubovima bluze koju je nosila obrisala je suze i znoj s lica i bila šokirana prljavim zadahom na odjeći.

«Vjerojatno užasno izgledam, prošapta ona i stisne šake zajedno i sakrije slomljene nokte, ali izbacila ramena i podigne bradu.

«Sean me ne smije vidjeti ovakvu», reče ljutito sama sebi.

«Saberite se, ženo.»

Sean je vidje kako žuri prema mjestu gdje je on još uvijek radio na Jobovom tijelu, sada pokrivenom prekrivačima.

«Što se dogodilo?», zahtijevao je. «Što te zadržalo?»

»General Kina je ovdje. Prisilio me da pođem s njim.»

«Što je želio? Što se dogodilo?»

«Ništa, ništa važno. Pričat ću ti kasnije. Kako je Job?»

«Primio je cijelu litru plazme», odgovori Sean. Privremeno skine bočice s grane iznad njega.

«Puls mu je sada bolji. Job je jak poput bizona. Pomozi mi da previjem ranu.»

«Je li pri svijesti?»

«Dolazi i odlazi», upozori je Sean.

Ispod terenske gaze nalazila se užasna ozljeda o kojoj nijedno od njih nije moglo raspravljati, a Job je mogao biti budan i čuti razgovor.

Cijelo je područje oko rane očistila jodovom pastom, a zatim je povezala pritisnim podlogama i čistim, bijelim zavojima iz medicinskih zaliha.

Krv i jod natapali su preko gaza čak i kada su radili.

Zajedno su morali okrenuti Joba na bok, kako bi mu provukli poveze preko bedara.

Claudia je pridržavala ozlijeđenu ruku na mjestu, savijajući mu ruku u laktu na prsima, a Sean ju je oprezno zamotao. Kada su završili, Jobov gornji dio tijela bio je povezan u čahuru stručno

svezanih zavoja iz kojih je samo virila njegova lijeva ruka.

«Opet mu se smanjuje puls.» Sean podigne pogled s njegovog ručnog zgloba. «Dat ću mu još litru plazme.»

Začula se raspršena provala strojnica i minobacača iz šume iza tabora na brdu, a Claudia zbunjeno pogleda. «Što je to?»

«Protunapad Frelimoa.»

Sean je još uvijek bio zauzet bočicama. «Ali je tamo Kina s tri svoje postrojbe, a Frelimo je sada napao s manje entuzijazma jer su izgubili zračnu potporu. Kinini momci trebali bi biti dovoljno snažni da ih bez problema zadrže.»

«Sean, otkud je Kina došao? Mislila sam.»

«Da», upadne Sean. «I ja sam mislio da je još uvijek na rijeci. Prokleti gad cijelo nam je vrijeme bio za petama, spreman da dođe i ugrabi ratni plijen.» Završio je s namještanjem toka plazme u Jobovu žilu, te čučnuo pored Claudije i zabuljio se u njeno lice.

«U redu», reče on. «Reci mi što se dogodilo?»

«Ništa», ona se pametno nasmije.

«Nemoj meni srati, ljepotice», reče Sean nježno i stavi ruku oko njenog pojasa. Unatoč samoj sebi, gušila se od jecaja.

«Kina», prošapta ona.

«Na sve to što se dogodilo Jobu. Natjerao me da prevodim razgovor s ruskim pilotom. O, Bože, kako ga mrzim. On je životinja. Prisilio me da gledam.», slomi se.

«Gadne stvari?», upita Sean, a ona mu klimne.

«Ubio je jednog Rusa, na najokrutniji mogući način.»

«Umiljat je taj momak, Kina, ali pokušaj to izbaciti iz glave, imamo dovoljno svojih nevolja. Pusti neka se Rusi brinu za sebe.»

«Prisilio je ruskog pilota da leti helikopterom.»

Sean ustane i podigne ju na noge pored sebe. «Ne razmišljaj više o Kini i Rusima. Sve o čemu moramo sad brinuti jest kako što prije pobjeći odovud.» Slomio se dok je vidio kako narednik Alphonso i desetak Shanganea silaze nizbrdo prema njima. Svi su bili natovareni ratnim plijenom.

«Nkosil» Alphonsovo lice bilo je savijeno u blaženstvo.

«Kakva borba, kakva pobjeda!»

«Borili ste se kao krdo lavova», složi se Sean. «Borba je dobivena, ali sada nam morate pomoći da stignemo do granice. Satnik Job teško je ozlijeđen.»

Alphonsov osmijeh nestane: unatoč svom međuplemenskom neprijateljstvu, svi su ljudi razvili osjačaj poštovanja, jedan prema drugome.

«Koliko teško?» Alphonso im pride i stane pored Seana, te pogleda Joba.

«Postoje plastična nosila u ambulanti», reče Claudia.

«Možemo na njima nositi Joba.» «Do granice ima dva dana hoda», promrmlja Alphonso.

«Rroz teritorij Frelimoa.»

«Frelimovci sada bježe poput pasa s repovima podvijenim pod nogama.» Seanov ton bio je čvrst.

«Pošalji dvojicu ljudi po nosila.»

«Zove vas general Kina. On odlazi u ruskom henshawu. Želi razgovarati s vama prije no što ode», reče Alphonso.

«U redu, ali želim ta nosila ovdje kada se vratim», upozori ga Sean i pogleda na sat.

«Krećemo pješke prema granici točno za jedan sat.»

«Nkosi» Alphonso se veselo složi.

«Bit ćemo spremni.» Sean se okrene prema Claudiji.

«Idem vidjeti Kinu. Pokušat ću razgovarati s njim i nagovoriti ga da Joba preveze u helikopteru, ali mislim da su mi šanse vrlo male. Molim te, ostani s njim i pripazi na njegovo bilo. Pronašao sam upotrebljivu injekciju adrenalina u medicinskoj torbi, iskoristi je ako više ne znaš što bi.»

«Nemoj dugo, molim te», prošapta ona.

«Hrabra sam samo kad si ti ovdje.»

«Matatu će ostati s tobom.»

Sean se užurbano penjao uzbrdo, prolazeći pored nosača. Očito je Kina uzimao sve što je mogao ponijeti, uključujući kutije s rezervnim dijelovima za helikopter i stotine kanta Avgasa. Linije nosača ulazile su u šumu u smjeru rijeke, a Sean se nije previše obazirao na njih. Njegova je uloga bila odigrana. Bio je željan izići, stići do granice, dovesti Joba do mjesta gdje će mu biti pružena profesionalna medicinska pomoć, a Claudia biti sigurna. Međutim,

preko sve te užurbanosti nadvijala se čudna nesigurnost. Hoće li se Kina zaista držati dogovora i pustiti ih? Nije li malo previše optimističan?

«Vidjet ćemo», reče mrzovoljno sam sebi i vikne na jednog od Renamovih časnika koji je nadgledao prijenos tereta.

«Gdje je general Kina?»

Pronašao ga je, zajedno s njegovim osobljem i zarobljenim Rusima, u zapovjednom bunkeru, a Kina podigne pogled s karte koju je proučavao i neumjesno se nasmije kad je Sean ušao.

«Pukovniče Courtnev, moje čestitke. Bili ste odlični. Vrlo važna pobjeda.»

«I sada mi dugujete uslugu.»

«Vi i vaša družina želite otići», složi se Kina.

«Svi dugovi među nama su plaćeni. Možete ići.»

«Ne», zatrese Sean glavom. «Po mojim proračunima, još mi uvijek dugujete. Satnik Job teško je ranjen. U kritičnom je stanju. Želim da ga prevezete do Zimbabvea u zarobljenom Hindu.»

«Vi se šalite, dakako», Kina se od srca nasmije. «Ne mogu riskirati tako vrijednu imovinu na misiju od koje nemam koristi. Ne, pukovniče, svi su dugovi plaćeni, molim vas, nemojte ustrajati u prekomjernim zahtjevima. Kako slabije čujem, to me samo živcira i moram ponovno razmisliti o svojoj ljubaznoj odluci da dopustim vama i vašima da odete bez zadržavanja.» Nasmije se i pruži mu ruku.

«Dodite, pukovniče. Rastanimo se kao prijatelji. Na usluzi su vam narednik Alphonso i njegovi ljudi. Vi ste čovjek od beskrajnih rješenja. Siguran sam da ćete se dosjetiti kako da dovedete sebe i svoju družinu na sigurno i bez moje pomoći.»

Sean je ignorirao ispruženu ruku, pa je Kina povuče i spusti pored boka. «I tako se rastajemo, pukovniče. Ja i moj mali rat i, tko zna, možda jednog dana, moja zemlja. Vi idite u nježni zagrljaj prelijepe mlade Amerikanke. Njegov je osmijeh imao podmukao i lisičji izgled. «Želim vam sreću i siguran sam da i vi meni želite isto.» On se ponovno okrene karti i ostavi Seana iznenađenog i zbunjenog. Nešto je nedostajalo, nije moglo samo tako završiti. Sean je znao da nastavak slijedi, ali je general Kina počeo izdavati naredbe jednom od časnika na portugalskom jeziku, a Sean je i dalje nesigurno stajao pored vrata bunkera. Pričekao je još nekoliko minuta, a zatim se ljutito okrenuo i kliznuo kroz ulaz. Kad je otišao, Kina podigne glavu i nasmije se za njim. Bio je to blistajući mali osmijeh koji bi, kad bi ga Sean vidio, odgovorio na sva njegova pitanja.

Alphonsovi su ljudi užurbano radili. Nosila su bila od plastike, jedna od onih laganih, prema tijelu oblikovanih tipova, koje koriste planinske spasilačke ekipe. Mđutim, ipak su zahtijevala četvoricu ljudi koji će ih nositi po terenu, a ispred njih bila je duga ruta do granice.

«Manje od stotinu kilometara ne tako teškog terena», Sean je uvjeravao sebe. «Dva dana, ako se potrudimo.»

Claudia ga pozdravi s olakšanjem. «Job mi se čini jačim. Bio je pri svijesti, pitao je za tebe i rekao je nešto o brdu, brdo 31?»

Sean se nasmije. «Tamo smo se upoznali. Malo bunca. Po-mozi mi da ga stavim na nosila.» Između sebe podigli su Joba i smjestili ga na plastična nosila. Sean zakvači bočicu na žičani okvir iznad njegove glave i pričvrsti rubove zelenih vunutih pokrivača oko njega.

«Matatu», reče on i ustane. «Povedi nas kući.» Gestom pokaže prednjim nosačima da zauzmu svoje pozicije.

Bilo je manje od dva sata do zalaska sunca, ali se činilo da su u tom vremenu preživjeli cijeli životni vijek, mislio je Sean dok se osvrnuo prema taboru na vrhu brda. Oblaci dima podizali su se iz njega, a i posljedni redovi nosača iz postrojba generala Kine su nestajali u šumi, svi natovareni ratnim plijenom.

Udaljeni zvukovi borba napokon su nestali i pretvorili se u tišinu. Polovičan protunapad Frelimoa odavno se stišao, a Kina je povlačio svoje snage na loš teren pokraj rijeke Pungwe. Dok je Sean gledao, zarobljeni Hind polako se dizao sa stajanke i na svojim svjetlucavim rotorima se podigao iznad brda; tada je naglo krenuo prema njima, a zvuk njegovog motora se pojačao i iznenada je Sean gledao u višestruka grla Gatling topa na njegovom nosu.

Dok je letio prema njima, on je prepozna Kinino lice u kabini.

Sjedio je u sjedaluu kopilota, za kontrolama 12.7 mm topa. Sean je vidio kako cijevi topa lagano podrhtavaju i ciljaju. Hind je bio samo pedeset koraka iznad zemlje, tako blizu da je mogao vidjeti kako Kinini zubi svijetle na njegovom tamnom licu.

Njihova mala kolona još nije dosegla rub šume. Nije bilo zaklona, nikakve zaštite od pucnjeva tog strašnog oružja, a Sean instinktivno privuče Claudiju bliže k sebi i pokuša ju zaštititi svojim vlastitim tijelom. Iznad njih, general Kina podigne desnu ruku u ironičnom salutiranju, a Hind krene rutom prema sjeverozapadu, pretvori se u malu točkicu na horizontu i napokon nestane. Svi su u tišini gledali za njim, sputani osjećajem smirivanja, dok napokon Sean ne prekine tišinu.

«Idemo, braćo!» I još jednom se nosila pokrenu naprijed u laganom ritmu, u ritmu pradavne pjesme za marširanje.

Izviđajući ispred njih, Matatu je prošao pokraj nekoliko razbacanih grupica vojnika Frelimoa, ali su oni bili umorni od povlačenja iz divljine. Nakon gubitka zračne potpore, napad Frelimoa doživio je kolaps i nastala je razvodnjena i zbunjujuća situacija. Iako su bili prisiljeni na obilazak daleko sjevernije nego što je Sean planirao, Matatu ih je navodio izvan kontakta s vojnicima, pa su nosila lijepo napredovala.

U sumrak su se zaustavili da se odmore i nešto pojedju. Alphonso se, po rasporedu, javio u zapovjedništvo i prijavio njihov položaj. Primio je samo kratak odgovor da je poruka primljena, bez pozdrava.

Okomili su se na dobra iz limenka iz zarobljenih ruskih skladišta, i nakon toga pušili namirisani balkanski duhan u žutom cigaretnom papiru sa šupljim kartonskim filterom. Job je opet bio pri svijesti i žalio se hrapavim glasom: «Tu je lav koji mi žvače rame.» Sean mu ubrizga ampulu morfija, koja ga opusti, tako da je čak mogao pojesti nekoliko zalogaja mesa iz limenke. Međutim, njegova je žeđ bila veća od gladi, pa mu Sean podigne glavu i on popije nekoliko gutljaja iznenađujuće dobre ruske kave.

Sean i Claudia sjedili su pored nosila i čekali da se mjesec podigne.

«Poći ćemo opet kroz dolinu Honde», reče Sean Jobu.

«Kad te dopremimo do misije Sv. Marije, bit ćeš dobro. Jedan od tamošnjih katoličkih svećenika je doktor, a ja ću moći poslati poruku svom bratu Garrvju u Johannesburg. Reći ću mu neka pošalje avion tvrtke u Umtali. Bit ćemo u johannesburškoj glavnoj bolnici prije nego što se snadeš, brate. Tamo će ti biti pružena najbolja medicinska pomoć na svijetu.»

Kada se mjesec podigao, oni su nastavili, a već je gotovo bila ponoć kad je Sean zaustavio kolonu za noćni odmor.

Načinio je madrac od trave pored Jobovih nosila, a kad se Claudia namjestila da zaspi na njegovim rukama, on joj tiho šapne: «Sutra navečer pružit ću ti vruću kupku i položiti te na čiste plahte.»

«Obećaješ?», reče ona.

«Kunem se svim srcem.»

Urođenom navikom, on se probudi sat vremena prije dnevne svjetlosti i krene u provjeru stražara.

Alphonso zbaci pokrivač na stranu, ustane i pridruži mu se.

Kada su obišli stražu, stali su na rubu kampa. Alphonso mu ponudi jednu rusku cigaretu.

Pušili su sklopljenih ruku, zaklanjajući žar cigareta.

«Ono što si mi pričao o Južnoj Africi, to je istina?», neočekivano upita Alphonso.

«Što sam ti pričao?»

«Da ljudi, čak i crnci, jedu meso svaki dan?»

Sean se u tami nasmije, zabavljen Alphonsovim zamišljanjem raja, mjesta gdje čovjek može jesti meso svaki dan.

«Ponakad im je čak i zlo od jedenja govedine», zadirkivao ga je, «a zatim, za promjenu, jedu piletinu i janjetinu.»

Alphonso je tresao glavom. To je bilo izvan njegova vjerovanja, nijedan Afrikanac ne može se umoriti od govedine.

«Koliko crnac zarađuje u Južnoj Africi?», pitao je.

«Oko pet stotina randa na mjesec, ako je običan, neiskusni radnik, ali ima mnogo crnih milijunaša.» Pet stotina randa bilo je više nego što čovjek u Mozambiku može zaraditi na godinu, ako ima sreće i zaposli se uopće. Milijun je bila brojka iznad Alphonsovih moći mašte.

«Pet stotina?» I dalje je u čudu tresao glavom. «Plaćeno u randima, a ne papirnatim eskudima ili zimbabvejskim dolarima?», upita dalje Alphonso.

«Randima», potvrdi Sean. Uspoređeno s ostalim valutama u Africi, rand je vrijedio kao zlatni vladar.

«I tamo su stvari u trgovinama, stvari koje se randima mogu kupiti?», sumnjivo je zahtijevao Alphonso. Bilo mu je teško zamisliti police prepune dobara za prodaju, drukčije od lokalnih trgovina s karboniziranim pićima na policama i pakiranjima jeftinih cigareta.

«Što god zaželiš», uvjeravao ga je Sean. «Sapun i šećer, ulje za kuhanje i kukuruzni obroci», napola zaboravljeni luksuzni okusi u Alphonsovoj glavi.

«Koliko god želim?», upita. «Bez mjerkanja?»

«Koliko god možeš platiti«, uvjeri ga Sean.

«A kada ti je trbuh pun, možeš kupiti cipele i odijela i kravate, radioaparate i tamne čaše.»

«Bicikl?», znatiželjno je zahtijevao Alphonso.

«Samo najniži muškarci voze bicikle», nasmije se Sean od užitka. »Ostali imaju vlastite automobile.«

«Crni ljudi imaju svoje automobile?»

Alphonso je jedno vrijeme razmišljao o tome.

«Bi li tamo bilo posla za čovjeka poput mene?», upita on s nepovjerenjem koje nije pristajalo njegovom karakteru.

«Tebe?» Sean se pretvarao da razmišlja o tome, dok je Alphonso nestrpljivo čekao njegov odgovor. «Za tebe?», Sean ponovi. «Moj brat posjeduje rudnik zlata. Mogao bi biti nadglednik u rudniku za godinu dana, šef za dvije godine. Mogu ti osigurati posao isti dan kada stignemo u rudnik.«

«Koliko zarađuje nadglednik?»

«Tisuću, dvije tisuće«, uvjeravao ga je Sean, a Alphonso je bio zadivljen. Trenutačno je bio plaćen jedan rand na dan, u mozam-bičkim eskudima.

«Želio bih biti šef-nadglednik», promrmlja zamišljeno.

«Više nego narednik u vojsci Renamoa?«, zadirkivao je Sean.

«Naravno, u Južnoj Africi nemaš glasačka prava«, rugao se Sean. «Samo blijedoliki imaju pravo glasanja.«

i

«Glasanje, što je glasanje?», zahtijevao je Alphonso, i zatim si odgovorio. «Nemam pravo glasa u Mozambiku. Ne glasa se u Zambiji i Zimbabveu ili Angoli ili Tanzaniji. Nitko ne glasa u Africi, osim možda jednom u životu na izborima za predsjednika i jednopartijsku vladu.» Zatrese opet glavom i uzdahne. «Glasanje? Možeš pojesti moj glas. Za dvije tisuće randa i pun trbuh, možeš imati moj glas.»

«Ako dođeš u Južnu Afriku, dođi me posjetiti.« Sean se istegne i pogleda prema nebu. Iznad njega bilo je drveće. Zora je počinjala. On izvadi cigaretu iz usta i počne je spuštati prema tlu.

«Moram ti nešto reći», prošapta Alphonso, a njegov stišani ton zadobije Seanovu punu pozornost.

«Da?», čučne i stisne se bliže Alphonso.

«Daleko smo putovali zajedno«, promrmlja.

«Dugim, teškim putem», složi se Sean.

«Ali, kraj je nedaleko. U ovo vrijeme sutra.» Nije morao nastaviti, ali Alphonso nije odmah nastavio.

«Borili smo se jedan pored drugoga», napokon reče Alphonso.

«Poput lavova», potvrdi Sean.

«Nazvao sam te Baba i Nkosi Kakulu.»

«Bila mi je čast zbog toga», reče Sean formalno.

«A ja sam tebe nazvao prijateljem.«

Alphonso klimne u mraku. «Ne mogu ti dopustiti da prijedeš zimbabvejsku granicu«, reče s tonom prijevare i nagne se na pete.

«Zašto ne?»

«Sjećaš se Cuthberta?», upita Alphonso, a Seanu je trebalo neko vrijeme da ga smjesti u tu cijelu radnju.

«Cuthbert, misliš na onoga iz baze Grand Reef. Koji nam je pomogao pri napadu?» Činilo se da je to bilo davno prije.

«Nećak generala Kine«, klimne Alphonso.

«O njemu ti govorim.«

«Sammy Daviš Junior«, nasmije se Sean.

«Dobro ga se sjećam.»

«General Kina razgovarao je s njim preko radija. Ovog jutra iz tabora sa henschawom. Odmah nakon pobjede. Bilo je to izvan bunkera. Čuo sam sve što je rekao.»

Sean osjeti hladan vjetar iza svojih leđa od kojeg mu se nakostriješi kosa na potiljku.

«Što mu je Kina rekao?», upita on, nestrpljiv za odgovorom.

«Naredio je Cuthbertu da kaže vojsci Zimbabvea da si ti onaj koji je vodio napad na bazu Grand Reef i ukrao indeksi pun projektila. Rekao mu je neka kaže da ćeš se vraćati u Zimbabve preko doline Honde, u misiju Sv. Marije, te da te moraju tamo presresti.»

Začulo se teško gutanje sline u Seanovom grlu. Bio je zapanjen veličinom zamke koju mu je Kina pripremio. Okrutnost je bila golema. Pustio ih je s uvjerenjem da su slobodni, dopustio im da okuse olakšanje bijega od zla, dok su, ustvari, bili na putu k još većem iskušenju, još okrutnijoj sudbini od one koju im je Kina pružio.

Zapovjedništvo Zimbabvejske vojske ne poznaje granica. Sean je posjedovao zimbabvejsku putovnicu, dokument olakšanja, ali koji ga je označavao kao izdajicu i ubojicu bez ičije vanjske pomoći. Bio bi predan zloglasnoj Centralnoj obavještajnoj organizaciji Zimbabvea i doveden na ispitivanje u zatvor Chikarubi, odakle nikad ne bi izišao živ. Job bi, unatoč svojim ranama, bio podvrgnut istom tretmanu.

Iako je Claudia bila Amerikanka, ona službeno više ne postoji. Prošli su tjedni otkad je prijavljena kao nestala. Dosad se već ohladio interes za nju čak i u Američkoj ambasadi u Harareu i Pretoriji. Zajedno s njenim ocem, smatra se da je mrtva i ne može očekivati nikakvu zaštitu. Ona je ranjiva koliko i oni.

Zamka je bila u potpunosti zatvorena, izlaza nije bilo. Vojska Renamoa iza njih, Frelimo s jedne strane, a COO ispred njih. Bili su zarobljeni u devastiranoj divljini, osuđeni da budu lovljeni poput divljih životinja ili prisiljeni na polako umiranje od gladi u divljini.

«Misli!», reče Sean. «Nađi izlaz odovud.»

Mogli bi pokušati prijeći granicu Zimbabvea na nekom drugom mjestu doline Honde, ali COO bi za njima uzbunio cijelu zemlju. Na svakoj bi cesti bile zapreke. Bez papira, ne bi prešli više od nekoliko kilometara, a tu je i Job. Što će s njim? Kako bi prenijeli ranjenog čovjeka preko svake policijske postaje na cesti, kad bi svi imali naredbu da traže upravo takvog čovjeka?

«Moramo krenuti prema jugu», reče Alphonso.

«Moramo krenuti prema Južnoj Africi.»

«Mi?», Sean se zabulji u njega. «Želiš poći s nama?»

«Ne mogu se vratiti generalu Kini», filozofski naglasi.

«Ne sada kad sam ga izdao. Poći ću s vama u Južnu Afriku.»

«To je put od tri stotine milja, kroz dvije zaraćene vojske, Frelimoa i južne divizije Renamoa. A što s Jobom?»

«Možemo ga nositi», odgovori Alphonso.

«Tri stotine milja?»

«Onda ćemo ga ostaviti iza sebe», slegne Alphonso ramenima.

«On je samo Matabele i ionako umire, neće biti veliki gubitak.»

Seana su preplavile grube riječi koje su mu već bile navrh jezika, ali je ostao tiho dok je razmišljao o tome što bi sve mogao reći. Ali svaki put kad bi izvrtao tu misao i okretao je na sve moguće načine, došao je do zaključka da je Alphonso u pravu.

Na sjeveru je zapletena luka Malawi bila blokirana vodama Cabora Bosse i postrojbama generala Kine. Na istoku je Indijski ocean, a na zapadu zimbabvejski COO.

«U redu», prizna Sean. «Jug nam je jedini izbor. Možda se možemo probiti kroz Frelimo i južnu diviziju Renamoa. Sve što moramo učiniti je prijeći preko vrlo dobro čuvane pruge i

rijeke Limpopo, te pronaći dovoljno hrane u zemlji koja je bila spaljena i devastirana prethodnih deset godina građanskog rata.»

«U Južnoj Africi jest ćemo meso svaki dan», veselo usklikne Alphonso.

Sean ustane. «Hoće li nas tvoji ljudi slijediti?»

«Ubit ću one koji neće.» Alphonso je bio ozbiljan.

«Ne možemo ih pustiti natrag generalu Kini.»

«Dobro», složi se Sean.

«A ti ćeš preko radija javiti da smo prešli granicu u Zimbabve. Moći ćemo zavljučiti generala preko radija četiri-pet dana. On neće shvatiti da smo krenuli južno sve dok mi već ne odmaknemo daleko izvan njegova dometa. Bolje ti je da sada razgovaraš s ljudima. Moramo odmah skrenuti prema jugu. Razgovaraj s njima, prije nego što sami shvate da smo nešto naumili.»

Alphonso pozove sve stražare i na bljedom svjetlu zore oni

se stisnu ukруг oko Alphonsa i poslušaju njegovu priču o južnom raji prema kojem bi ih on poveo.

«Svi smo izmučeni od borbe, od životinjskog života u grmlju. Vrijeme je da počnemo živjeti kao ljudi, da pronađemo dobre žene koje će nam roditi sinove.» Bio je ispunjen vatrenom rječitošću nedavnih preokreta situacije. Prije no što je završio, Sean je vidio iskru oduševljenja u većini očiju ljudi i osjeti olakšanje. Prvi put počeo je vjerovati da je putovanje pred njima ostvarivo.

Pošao je reći Claudiji i Jobu što su naumili. Claudia je brisala Jobovo lice vlažnom krpom.

«Sada mu je mnogo bolje, odmorio se preko noći.» Slomila se kad je vidjela njegovo lice.

Claudijin duh vidljivo je splasnuo kad im je Sean objasnio situaciju.

«Bilo je previše lijepo da bi bilo istinito», prošapta ona.

«Duboko u sebi znala sam da neće biti tako lako, da general Kina nije samo Djed Mraz u kostimu.»

Job je tako mirno ležao u nosilima da je Sean pomislio da je još jednom prešao granicu između svijesti i realnosti, te provjeri njegov puls. Na njegov dodir, Job otvori oči.

«Možemo li vjerovati Shanganima?», upita on.

»Nemamo baš nekog izbora», naglasi Sean i nastavi: «Mi.»

«Ostavite me ovdje.» Jobovo šaptanje jedva se čulo, ali Seanov izraz lica očvršne, a glas ražesti.

«Prestani s takvim sranjima», upozori ga.

«Bez mene možda imate šanse», inzistirao je Job.

«Ako ćete morati vući nosila.»

»Imamo dvanaest jakih ljudi», naglasi Sean.

«Bolje je da se netko od vas izvuče, nego da svi umremo. Ostavi me, Sean. Spasi sebe i Claudiju.»

«Postajem ljut.» Sean ustane i reče Claudiji: «Polazimo za deset minuta.»

Cijelog tog dana oprezno su putovali prema jugu. Bilo je opuštajuće pogledati nebo bez ratnih aviona i helikoptera, iako su neki Shangani, iz navike, nekoliko puta pogledali oprezno prema nebu. Što su se više približavali pruzi, to je njihovo napredovanje bilo sporije i mnogo su vremena provodili skrivajući se u trnovitom grmlju, tako dugo dok se Matatu ne bi vratio i uvjerio ih da je zrak

čist i da mogu nastaviti. Kasno poslijepodne, Sean ostavi glavi kolonu koja se skrivala i pođe naprijed s Matatuom. Nije ga bi gotovo dva sata, a sunce se već spuštalo kad se odjednom pojav pokraj Claudije.

«Prepao si me!», uzdahne ona. «Poput mačke si.»

«Pruga je samo kilometar i pol ispred nas. Čini se da je Vojs Frelimoa još uvijek u stanju zbunjenosti. Ima mnogo vojnih pokret na pruži, te mnogo panike oko nje. Prijelaz preko nje bit će već zamršen. Čim se mjesec pojavi, vratit ću se i još jednom pogledat
Dok su čekali na mjesec, Alphonso izvuče radioantenu i dogovoru se javi u Kinino zapovjedništvo.

«Golub je u zraku.» Izrekao je već prije dogovorenu šifru kojoj je Kina mogao znati da su prešli granicu. Nakon minutne pauze operator s druge strane poruči mu da se vrati u glavnu bazu na rij« Alphonso primi poruku i odjavi se.

«Neće očekivati moj povratak barem još dva dana.» Alphonso se namršti dok je spremao radio.
«Toliko će vremena proći prije što počnu nešto sumnjati.»

Dok je mjesec gurao svoju ćelavu, srebrenu glavu izr drveća, Sean i Matatu nestanu u šumi u posljednje nedgledanje pru

Oko kilometar od njihove sadašnje pozicije, pronašli mjesto gdje pruga prelazi plitak potočić. Iako se on sastojao nekoliko plitkih lokava, njegove su obale bile obrasle grmljem k bi im pružilo dobro skrovište. U pravilu, grmlje mora biti posječ stotinu metara na svakoj strani pruge, ali ono je bilo visoko do stru

«Neoprezne barabe Frelimo», reče Sean. «To će nam pru zaklon, ali ćemo ostati u koritu potoka.»

Glavna pruga prelazila je potok preko nasipa i kan; Nedaleko se nalazila stražarska kućica, pedeset metara od kanala. I je Sean gledao kroz dalekozor, stražar se, sa svojom AK pušk zabačenom preko ramena, prošetao mostom iznad kanala. Našlo se na ogradu i zapalio cigaretu. Sjaj cigarete obilježavao je nje napredak nazad prema kućici. Seanu se ovaj činio malo nestabili na nogama i, kad je stigao do kućice, čuli su se ženski glasovi, sv mjesta gdje su se Sean i Matatu skrivali.

«Imaju zabavu», nasmije se Sean.

«Vino i hopa-cupa», složi se Matatu i na mjesečini podigne desnu ruku s palcem zarobljenim između prva dva prsta: «I ja bih želio malo toga.»

«Ti neotesani mali gnjavatoru. Sean ga uštipne za uho.

«Kada stignemo u Johannesburg, upoznat ću te s najvećom i najdebljom ženom koju pronađem.»

Zbunjenost stražara činila im je prelazak lakšim nego što su ga prije zamišljali. Sean i Matatu tiho se povuku i krenu prema mjestu gdje su ostavili kolonu.

Nije ih bilo puna tri sata i već je bila gotovo ponoć kad su se približili kampu. Na čelu klanca, Sean zastane i odasla signal prepoznavanja, tekući pjev noćne ptice. Nije želio biti upucan od jednog od Alphonsovih stražara. Cijelu je minutu čekao na odgovor, a kad ga i dalje nije bilo, on ponovi signal. I dalje je vladala tišina i on osjeti prvi znak uzbune.

Umjesto da krenu ravno naprijed, oprezno su zaokružili klanac, i na mjesečini Matatu ugleda trag na zemlji i uzvikne uplašeno.

Sean mu šapne: «Tko? Kojim putem?»

«Mnogo ljudi, naši vlastiti Shangani!» Matatu podigne glavu i pokaže prema sjeveru. «Oni odlaze, napuštaju kamp.»

«Odlaze?», Sean je bio zbunjen.

«To nema smisla, jedino ako! o, Bože! Ne!»

Hitro, oprezno, približe se kampu. Stražari koje je prije postavio otišli su i napustili položaje. Sean osjeti podizanje panike.

«Claudia!», reče on, sputavajući se da naglas uzvikne njeno ime. Želio je požuriti u kamp da ju što prije pronađe, ali se obuzda i nekoliko puta duboko udahne i odbije paniku.

Okrene svoj AKM na automatsku paljbu i spusti se na trbuh i počne puziti. Petorica Shangana koji su spavali također su otišli. Sva njihova oprema i oružje nestali su. Nastavio je puziti i stigao do Jobovih nosila. Pokraj njih, upravo onako sklupčana kao što je bila kad je odlazio,

ležala je Claudia. Ali, pokraj nje ležalo je još jedno tijelo. Na mjeseci, vidio je odsjaj vlage na čovjekovom potiljku.

«Krv!»

Sean odbaci sve mjere opreza i pojuri Claudiji, te se spusti na koljena pored nje i uzme ju u naručje.

i 1

i:yiilO Ona se nakašlje i uplaši se, izlazila je iz dubokog sna. Počela še opirati sve dok nije shvatila da je to on.

••. «Sean!», uzvikne ona, još uvijek mamurna od sna.

«Što je? Što se dogodilo?»

i «Hvala Bogu», promrmlja on s olakšanjem.

«Mislio sam.!» Nježno je spusti i posegne prema Jobu koji je ležao u nosilima.

«Job, jesi li dobro?» Oprezno ga prodrma, a Job se probudi i nešto promrmlja.

Sean skoči na noge i krene prema mjestu gdje je ležao Alphonso. Dodirne mu vrat, puls mu je bio jak i ujednačen.

«Claudia!», pozove on. «Donesi svjetiljku.»

Na svjetlosti lampe on prouči razderotinu na njegovoj glavi.

«Lijep mali udarac«, zaključi on; iako je krvaranje polako prestajalo, on pritisne gazu na ranu i poveže je.

«Dobro je što su ga udarili po glavi, inače bi šteta mogla biti i veća», vragolasto se nasmije svojoj šali.

«Što se dogodilo, Sean?», Claudia je znatiželjno zahtijevala.

«Ja sam spavala, nisam ništa čula.»

«Sreća za tebe», Sean zategne krajeve zavoja: «Mogla si doživjeti isti tretman.»

«Što se dogodilo, gdje su ostali?»

«Otišli su», reče joj. «Magla, crta. Izgleda da im se nije sviđalo putovanje. Onesvijestili su Alphonsa i vratili se generalu Kini.»

Ona je gledala u njega. «Želiš reći da je ostalo samo nas četvero? Svi Shanganci osim Alphonsa su otišli?»

«Tako je», složi se Sean. U tom trenu Alphonso zastenje i uhvati se za povezani potiljak, a Sean mu pomogne ustati.

«Sean!» Claudia ga uhvati za ruku i on se okrene prema njoj. «Što ćemo učiniti?» Sean pogleda na Jobova nosila. «Što ćemo s Jobom? Kako ćemo ga nositi? Kako ćemo se sada izvući odovud?»

«To je, ljubavi moja, zanimljivo pitanje«, nevoljko se složi Sean. «Sve što ti mogu reći jest da će sutra u ovo vrijeme naš prijatelj Kina znati da smo u bijegu i u kojem smjeru smo se uputili.»

Ona je prestravljeno gledala u njega. «Što ćemo učiniti?»

«Čini se da nemamo baš mnogo izgleda«, reče on. «Još uvijek nam je jedna cesta otvorena - držat ćemo se rute kojom smo i krenuli.»

Pomogne Alphonsu podići se na noge.

«To je nemoguće.» znatiželjno mu šapne Claudia.

«Vas dvojica ne možete nositi nosila.»

«U pravu si, naravno. Morat ćemo se nekako drukčije rasporediti.»

Između sebe, podigli su Joba i položili ga na Claudijinu deku, a tada je Sean počeo rastavljati plastična nosila. Prije no što je završio, Matatu se tiho pojavi iz tame i šapne Seanu kratki izvještaj.

Sean je jedva podigao glavu i reče Alphonsu: «Dobro si ih naučio. Tvoji ratnici otišli su u jedanaest različitih smjerova. Ako krenemo za njima, uhvatit ćemo možda dvojicu, ali će se ostali ipak vratiti Kini s dobrim vijestima.»

Alphonso ljutito opsuje izdajice, a Sean objasni Claudiji i Jobu.

«Upotrijebit ću najlonsku mrežu s nosila za improvizirano sjedalo.»

Claudia je izgledala sumnjičavo. «Job nije dovoljno jak da uspravno sjedi. Kretanje će ponovno otvoriti ranu, krvarenje.», ona zašuti kad ju Sean pogleda.

Sean je udvostručio dužinu teške zelene tkanine i skinuo rance sa svoje i Alphonsove puške i od njih načinio rance za nošenje.

«Putem ćemo poboljšati stvari», zaključio on i pogleda Claudiju. «Umjesto pronalaženja grešaka, budi korisna i skupi opremu koju su Shangani ostavili za sobom. Moramo odabrati što ćemo ponijeti.»

Ona ubrzano skupi opremu, odbacujući suvišne dijelove s nje. «Alphonso i ja nosit ćemo Joba. Uz to, moći ćemo nositi samo osnovno oružje i svaki po jednu deku. Cludia i Matatu nosit će medicinsku pomoć, boce s vodom i svaki jednu deku. Sve ostalo ćemo ostaviti.»

«A hrana u limenkama?», upita Claudia.

«Zaboravi na nju», reče joj Sean otresito i počne razdjeljivati teret. Sveo je sve stvari na minimum, znajući da bi se svaki dodatni kilogram težine nakon nekoliko kilometara činio kao deset kilograma. Čak je Alphonsa prisilio da ostavi svoju AK pušku i pružio mu pištolj koji je uzeo ruskom pilotu. Sebi je dodijelio još samo dva dodatna spremnika sa streljivom za svoj AKM i Alphonsu dopustio zadržati dvije granate, jednu rasprskavajuću i jednu fosforu. Ostavljenu opremu složili su na hrpu u podnožju brežuljka i pokrili je zemljom i granjem, kako bi je sakrili od pogleda ophodnja Frelimoa.

«U redu, momče», reče Sean Jobu.

«Vrijeme je da krenemo.» Baci pogled na svoj ručni sat i vidje da je nekoliko minuta prije tri sata. Dobro su zaostajali za dogovorenim vremenom i imali su samo nekoliko sati mraka za prijelaz.

Čučnuo je pokraj Joba i lagano ga posjeo, a zatim odvezao njegovu ozlijeđenu ruku.

«Ovo je najgori dio», upozori ga, a Alphonso ga podigne na noge. Job je stoički i u tišini trpio uspravljanje i potpomognut njihovim tijelima stajao između njih dvojice.

Sean i Alphonso namjestili su najlonsku sjedalicu na ramenima. Spustili su Joba u nju, s nogama koje su mu visjele.

Zdravom rukom uhvatio se za Seanovo rame, dok su mu on i Alphonso svojim rukama pružali oslonac.

«Spreman?», upita Sean, a Job se tiho složi i pokuša sakriti bol koju mu je svaki pokret pružao.

«Ako sada misliš da je loše.», veselo ga upozori Sean, «vidjet ćeš kako će biti za nekoliko sati!»

Krenuli su nizbrdo prema pruzi. Išli su sporo, prilagodavali se čudnom načinu putovanja, pokušavali što nježnije nositi Joba, ali su se spotaknuli na lošem terenu, a Job se njihao i udarao u njih. Bio je tih, ali je Sean čuo njegovo teško disanje od bolova koje mu je nesnosna bol zadavala i nesvjesno je položio dlan na njegovo rame.

Polako su se kretali niz plitko korito potoka prema kanalu ispod željezničke pruge. Matatu je bio stotinjak metara ispred njih, jedva vidljiv na mjesecini. Jednom im je signalizirao da stanu i nakon nekoliko minuta opet pokazao neka krenu. Claudia se kretala pedeset koraka iza njih, tako da bi imala prednost ako bi bili otkriveni i bili prisiljeni na uzmak.

Noseći Joba između sebe, Sean i Alphonso nisu se mogli tiho

kretati. Jednom su pljusnuli u jedan od blatnjavih bazena u potoku, što se čulo poput krda nilskih konja koji se kreću u mraku.

Matatu je stigao do kanala ispod pruge i užurbano im signalizirao da idu brže. Pod Jobovom težinom, oni su teturali i bili na otvorenom kada se na nasipu iznad njih odjednom začuo zvuk koraka i glasova.

Pokušavajući se držati što niže, nastavili su u nespretnom trku. Stigli su do kanala i unijeli Joba u tamni tunel. Claudia je pognuto trčala samo nekoliko metara iza njih, a Sean ju je slobodnom rukom držao za njenu i vukao ju po blijedoj mjesecini u blaženu tamu kanala. Naslonili su se na čvrsti zid, pognuto stajali ispod spuštenog stropa, pokušavali utišati disanje. Svi su ubrzano disali od napornog hodanja kroz blato i pijesak na dnu potoka.

Koraci i glasovi iznad njih pojačavali su se i napokon se zaustavili gotovo iznad njih. Zvučilo je poput žene i muškarca. Garnizon Frelimoa sa sobom je doveo svoje pratiteljice, ili pronašao žene u izbjegličkim kampovima koji su se protezali uzduž čuvane linije pruge.

Iznad njih vodila se žučna rasprava. Muški je glas bio nejasan od pića, a ženski prodoran i lajav, dok je ona protestirala i pogađala se. Na kraju, začuli su muški glas kako se podiže od ogorčenosti.

«Dolar, shum, deset dolara», reče on i istodobno se ženski glas smekša i ohladi.

Zatim se začuo zvuk nogu koje se vuku po pijesku i nekoliko kamenčića koji su se skotrljali niz nasip potoka.

«Dolaze ovamo!», uzdahne Claudia sva prestravljena i oni se instinktivno povuku još dalje u tamu kanala.

«Tišina!», šapne Sean i zaustavi se, te oslobodi Joba iz nosila i nasloni ga na zid kanala.

Kako je izvukao nož iz korica svog opasača, dvije se figure pojave na početku kanala, obasjane mjesecinom.

Zajedno su se njihale i smijale, a žena je napola podupirala muškarca dok su se zajedno spoticali i išli prema naprijed. Sean je nož uhvatio ispod ruke, s oštricom u visini pojasa, spreman na napad, ali su se oni pomaknuli samo nekoliko koraka u intimu kanala i okrenuli se jedno prema drugom, i dalje se smijući i šapćući, oboje ocrtani svjetlošću izvana. Stražar Frelimoa pritisnuo je ženu na zid i naslonio svoju pušku pored sebe, dok se žurio otkopčiti svoju odjeću. Žena se naslonila na zid i izvježbanom gestom podigla prednji dio suknje iznad trbuha. Smijući se i pijano mrmljajući, stražar se naslonio na nju i upotrijebio jednu ruku da se umiri i navodi, a drugom je držao njenu suknju.

Da je Claudia posegnula rukom, mogla je dodirnuti par, ali su oni bili stisnuti zajedno. Čovjek je počeo gurati prema njoj, podižući glas dok se naprezao k još većem naporu, a pokreti su mu začas postajali sve brži. Žena je kvocala poput jahača koji žuri na brdo, dok je vojnik Frelimoa iz kasa nastavio u puni galop.

Iznenada je muškarac zabacio glavu, zatim se rigidno ukočio i zaurkao poput pijetla s astmom. Polako je klonuo, a žena se nasmijala i lagano ga odgurnula. I dalje se smijući, spustila je suknju i uhvatila muškarca za ruku. Oboje su izišli u pjeskovito korito potoka i nestali iza ugla kanala. Zvukovi njihova hoda po nasipu polako su iščeznuli, a Sean spremi svoj nož natrag u korice i tiho reče: «To je ono što zovemo zov divljine!»

Claudia se nervozno nasmije.

«Dvije sekunde prije, ovo je novi svjetski rekord», šapne mu ona, a Sean ju zagrlji.

«Jesmo li i dalje prijatelji?», reče on tiho.

«Oprosti što sam viknuo na tebe.»

«Bila sam zlobna, zaslužila sam to. Neću više prigovarati i cviljeti.»

«Ostani blizu.» On se okrene i pipkajući potraži Joba i osjeti da se on slabašno spustio po zidu i sjedio na podu kanala.

Kako mu je pomagao podići se, on slučajno stavi ruku na njegovo rame. Zavoji su bili vlažni, a njegov osmijeh se povuče. Opet je počelo krvarenje.

«Sada ne možemo ništa učiniti», pomisli i pridigne nježno Joba na noge.

«Kako se držiš, stari?»

«Bez brige.» Jobov šapat bio je hrapav i blijed.

Sean dodirne Matatua za rame i on poslušao neizgovorenu naredbu i u istom trenu nestane iz kanala u potok.

Nekoliko minuta kasnije začuje se nježni zvižduk noćne ptice, što je bio znak da je zrak čist. Sean pošalje Claudiju naprijed i pruži joj nekoliko minuta da prijeđe preko otvorenog zemljišta.

«Idemo.» Sean podigne pogled s osvijetljenog Rolexa i oni zajedno podignu Joba u sjedalo i užurbano krenu u mjesecinu.

Sljedećih stotinu koraka činilo se najsporijim i najdužim putovanjem koje je Sean ikad prešao, ali su se ipak naposljetku našli u šumi iza pruge, gdje ih je čekala Claudia.

«Uspjeli smo!», šapne ona veselo.

«Naravno da jesmo, prvi kilometar veselo smo prošli, ostaje nam još njih 450», odgovori on Ijutito i oni nastave putovanje.

Brojeći njihove korake na ručnom satu, Sean je procijenio da napreduju tri kilometra na sat. Ispred njih, Matatu je izabirao najlakši put. Uvijek je bio skriven ispred njih u šumi, a navodio ih je samo slabim zvižducima noćne ptice. Povremeno je Sean prema zvijezdama provjeravao orijentaciju, hvatajući sjaj zvijezde Sjevernjače kroz šumsku nadstrešnicu iznad njih.

Kada se zora počela probijati ispod zvijezda, još su se jednom zaustavili, a Sean im dopusti da popiju iz boce s vodom, svatko po dva gutljaja. Zatim posveti pažnju Jobovom ramenu.

Zavoji su bili natopljeni, a njegovo je lice bilo sivo poput pepela ugašene logorske vatre.

Njegove su se oči doboko povukle u svoje otvore, a usne su mu bile suhe i ispucane. Bol i gubitak krvi uzimali su svoj danak.

Sean je nježno odmotao zavoje, a zatim je s Claudijom izmijenio poglede. Uništenost tkiva bila je strašna, a gaza je bila sklupčana u rani. Sean shvati da bi, kada bi je pokušao maknuti, vjerojatno rastrgao meso i još jače pokrenuo krvarenje. Nagne se naprijed i pomiriše ranu, a Job mu se namršti i pomakne usne.

«Tartarski odrezak?», slabašno upita.

«Potrebno je još malo češnjaka», namršti se i Sean natrag njemu, ali usput uhvati miris pokvarenosti. Istisne još polovicu tube jodove paste na prvi zavoj, a zatim iz pakiranja izvadi svježu gazu i položi je na gazu.

Claudia ju je držala na mjestu, dok je Sean zamatao ranu

svježim zavojima. Krvlju natopljene zavoje je namotao i stavio u džep.

Oprat će ih u prvoj vodi na koju naiđu.

«Moramo nastaviti dalje», reče Jobu.

«Moramo se maknuti što dalje od pruge. Možeš li?»

Job klimne, ali Sean vidje strah u njegovim očima. Svaki sljedeći korak za njega je bio agonija.

«Dat ću ti još jednu dozu antibiotika - želiš li još i dozu morfija?»

Job odbije. «Čuvaj je za vrijeme kad bude potrebno.» Opet se namršti, u grimasi koja je Seanu parala srce. Nije mu mogao pogledati u oči. «Pokaži nam svoju najbolju stranu», reče on i povuče dolje Jobove hlače, te mu zabode iglu u stražnjicu. Claudia skrene pogled, a Job joj reče: «U redu je, Claudia, možeš gledati. Samo ne diraj, to je sve.»

«Zao si kao i Sean», reče ona u obranu.

«Obojica ste previše vulgarni.»

Podigli su Joba u sjedalo i nastavili dalje. Do sredine jutra, fatamorgana se svjetlucala i rumenila u staklenim vrtlozima s obližnjih brda pored kojih su prolazili, a sićušne mušice pjevale su svoju pjesmu leteći oko njihovih glava, zalijećući im se u nosnice i uši. S vrućinom, došla je i žed. Njihov znoj brzo se sušio na odjeći i ostavljao nepravilne oblike bijele soli na njoj.

Kada su se u podne zaustavili u slabom hladu drveća, San je znao da je već svima dosta, a najtopliji dio dana tek je dolazio. Joba su plegli na nabrzinu posječeni madrac od trave, a on je ubrzo ušao u stanje koje je više bilo koma nego san, te počeo hrkati kroz ispucane usne. Ranci za nošenje oderali su kožu s oba Seanova ramena, jer su se on i Alphonso izmjenjivali na stranama. Grubi najlon ozlijedio je i Alphonsa, koji je tiho mrmljao i pregledavao rane. «Prije ovoga, mrzio sam Matabele samo zato jer imaju buhe, jer su lopovska družina majmuna. Sada imam još jedan razlog da ih mrzim.»

Sean mu dobaci tubu masti. «Utrljaj mutti na svoje strašne ozljede, a zatim naguraj tubu u usta», savjetuje mu, a Alphonso nastavi mumljati dok je tražio mjesto gdje bi legao.

Sean i Claudia pronašli su ulegnuče zaštićeno trnovitim grmom, nedaleko od mjesta gdje je ležao Job, te raširili pokrivač i napravili ležaj.

Zahvalno su legli u ležaj. «Ja sam iscrpljen.»

«Koliko iscrpljen?», upita Claudia i čučne pored njega i gricne mu uho.

«Ne tako jako», odlučio on i privuče ju bliže k sebi.

U sumrak, Sean je skuhao zdjelu zobene kaše na maloj bezdimnoj vatri, dok je Alphonso podigao antenu i namjestio na frekvenciju zapovjedništva Renamoa. Začuo se metež razbacanog prometa na njihovoj valnoj dužini, vjerojatno emitiranja Frelimoa, ali kroz svu buku napokon su začuli njihov pozivni signal.

«Ngulube!"Bradavičasta svinjo! Javite se,Ngulube! Ovdje Drvo banane.»

Alphonso potvrdi prijem i preda izmišljeni izvještaj o položaju, kojim ih je smjestio daleko sjeverno od pruge, na put prema riječnom području. Drvo banane potvrdi prijem i odjavi se.

«Nasjeli su», Sean se izjasni. «Izgleda da shanganski dezerteri još nisu stigli do baze i raskrinkali nas, za sada još nisu.»

Uz posljednje zrake svjetlosti, pojeli su svoje zobene obroke, a Sean je proučio terensku kartu. Prema njoj, brdoviti teren produžavao se još četrdesetak kilometara ili više, a tada se nježno spuštao prema pašnjacima s nekoliko manjih sela i obrađenom zemljom koja je bila označena; preko nje nalazila se prva prirodna prepreka, još jedna široka rijeka koja je tekla sa sjevera prema istoku, direktno na njihovom putu.

On pozove Alphonsa i upita ga: «Južna divizija Vojske Renamoa pod zapovjedništvom generala Tipboa, znaš li gdje počinje njegovo područje, gdje mu je smještena glavna snaga?»

«Poput nas, oni se cijelo vrijeme kreću kako bi zbunili Frelimo. Ponekad su ovdje, ponekad blizu Rio Save.» On slegne ramenima. «Renamo je ondje gdje je borba.»

«A Frelimo? Gdje su oni?»

«Oni su Renamou za petama, trče poput preplašenih zečeva kad ih hvataju», reče on.

«Nama sada nije važno tko je tko i gdje se sad nalazi. Koga

I

I

god sretnemo dolje, pokušat će nas ubiti.»

«Dobar obavještajni izvještaj», zahvali mu Sean i smota kartu u plastične korice.

Brzo su završili s objedom i Sean ustane.

«U redu, Alphonso. Podignimo Joba i krenimo dalje.»

Alphonso se podrigne i neumjesno namršti. «On je tvoj Matabele pas. Ako ga želiš, nosi ga sam. Meni je dosta.»

Sean sakrije svoj očaj iza izraza neutralnosti.

«Uzalud nam trošiš vrijeme», reče tiho.

«Ustani!» Alphonso se ponovno podrigne i zažmiri.

Sean polako posegne dolje za nožem u koricama, a s istom namjerom Alphonso dodirne svoj Tokarev na svom pojasu. Gledali su jedan u drugoga.

«Sean, što je?», Claudia upita znatiželjno.

«Što se događa?» Nije razumjela razgovor na shanganeu, ali napetost je bila očita.

«Odbija mi pomoći nositi Joba», odgovori on.

«Možeš ga sam nositi, zar ne?», reče Claudia znatiželjno.

«Alphonso će pomoći. ili ću ga ubiti!», Sean odgovori na shanganeu, a Alphonso se naglas nasmije. Zatim ustane i otrese se poput psa, a Seanu okrene leđa i uzme radio, Seanovu AKM pušku i većinu boca s vodom.

«Ja ću ovo nositi», predloži, tresući glavu od šale.

«Ti možeš nositi svog Matabelea.» Krene laganim korakom prema jugu, linijom kojom su se uputili.

Sean opusti ruku s pojasa i pogleda Joba. On je tiho gledao sa svog madraca od trave, a Sean mu reče: «Ako to kažeš, napucat ću te u crno dupe!»

«Nisam ništa rekao.» Job se pokuša nasmijati, ali iz toga ispadne slabašna grimasa.

«Dobro», reče Sean ljutito, te uzme najlonsko sjedalo i naramenice.

«Claudia, pomozmi nam ovdje.»

Između njih, podigli su Joba na noge, a Sean učvrsti naramenice oko struka i prepona, poput pričvršćivanja padobrana. Zatim podupre Joba rukom oko struka.

«Još jedna rijeka, još jedna rijeka za prelazak», tiho je pjevušio i nasmijao se Jobu. Krenuli su naprijed. Iako su Jobova stopala dodirivala zemlju i on sam pokušavao olakšati teret Seanu, pretežno je bio poduprt remenjem koje je prelazilo Seanu preko ramena.

U stotinjak prvih koraka nekako su uhvatili ritam, ali je i dalje njihov napredak bio neuravnotežen i bolno spor, određen Seanovim nesigurnim koracima. Nije se mogao prikriveno kretati i morao je odabirati najlakšu i najočitiju rutu. Išli su ugaženim tragovima stoke, kompleksnom mrežom poput vena u osušenim listovima afričkog drveća.

Claudia ih je slijedila, natovarena medicinskim pakiranjima i ostacima boca s vodom, ali je i dalje nosila granu punu lišća kojom je pokušavala prikriti tragove. Svojim trudom mogla je njihov napredak sakriti običnom promatraču, ali tragač Frelimoa pratio bi ih kao da su na trkaćoj stazi. To je jedva vrijedilo truda, ali je Sean nije obeshrabriovao, jer je znao da je važno da se ona osjeća korisnom i da pridonosi njihovom bijegu.

Sean je i dalje uspoređivao njihov napredak sa ručnim satom i procijenio da napreduju oko dva kilometra na sat, što je značilo oko dvanaest kilometara na dan ako bi nastavili ovim ritmom. Pokušao je onih 450 podijeliti s tom brojkom, ali je odustao prije no što je došao do depresivnog rezultata.

I Alphonso i Matatu nestali su u šumi combretuma ispred njih, a Sean opet baci pogled na sat. Hodali su tridesetak minuta, a već je njihov tempo bio slabiji. Job je postajao sve teži, a remenje se bolno zabijalo u meso Seanovih ramena. Jobova stopala vukla su se po zemlji i zahvaćala svaki, i najmanji dio neravnog terena.

«Putovat ćemo po pola sata sa stankama», reče on Jobu.

«Sada ćemo se odmoriti pet minuta.»

Kad je Sean spustio Joba u sjedeći položaj i naslonio ga na deblo drveta, Job je glavu nagnuo unatrag i zatvorio oči. Čulo se teško disanje u njegovim prsima, a kapljice znoja pravile su malene staze niz njegove obraze. Poput malenih, crnih bisera, kapljice su reflektirale boju njegove kože.

Sean je dopustio da se prvobitnih pet minuta produži na deset i zatim veselo reče Jobu: «Na noge, vojnice, teren je ispred nas.»

Podizanje Joba bilo je mučenje za njih obojicu, a Sean shvati da je pokušaj nježnosti prema Jobu njemu samo dopustio previše odmora. Rana je opet počela krvariti.

Sljedeća tridesetominutna ruta toliko se produžila da je Sean bio uvjeren da mu je sat stao.

Morao je pažljivo pratiti kazaljke da bi se razuvjerio.

Kad ga je napokon spustio u sjedeći položaj, Job napravi grimasu: «Oprosti, Sean, grčevi.

Lijeve strana.»

Sean čučne ispred njega i osjeti čvorove u zgrčenom mišiću Jobove noge. Tijekom masaže, on reče Claudiji: «Tamo su tablete soli u medicinskom pakiranju, u prednjem džepu.» Job ih proguta, a Claudia mu prinese bocu s vodom k ustima. Nakon dva gutljaja, on odbije bocu.

«Još», požuri ga ona, ali on odmahne glavom.

«Nemoj je trošiti», promrmlja.

«Kako se sada osjećaš?» Sean nekoliko puta pljusne po njegovoj nozi.

ij «Dobro za sljedećih nekoliko milja.»

n «Idemo», reče Sean. «Prije nego što se opet pojavi.»

Claudiju je čudilo kako su oni dvojica nastavili hodati i noću

sa samo petominutnim prekidima i nekoliko gutljaja vode iz boce. r «Četiristo i pedeset kilometara ovoga», mislila je.

«To jednostavno nije moguće. Meso i krv to ne mogu podnijeti. To će ih obojicu ubiti.»

Malo prije zore, poput male tamne sjenke, iz šume iskoči Matatu i nešto šapne Seanu.

«Našao je zdenac s vodom oko pet kilometara ispred», reče im San. «Možeš li izdržati, Job?»

Sunce se podiglo i osvijetlilo vrhove drveća, a dnevna vrućina podizala se poput potpaljene vatre iz peći.

Kad je Job smalaksao i potpuno se objesio na Seana, još uvijek su bili kilometar udaljeni od zdenca.

Sean ga spusti na zemlju i sjedne pokraj njega. I sam je bio toliko iscrpljen da, na nekoliko minuta, nije mogao doći do zraka i progovoriti.

«Barem si odabrao dobro mjesto na kojem ćeš se onesvijestiti čestita on Jobu hrapavim glasom. Bili su na putu kroz gusto i trnovito grmlje koje im je ostatak dana pružalo hlad i zaklon.

Od posječene trave napravili su krevet za Joba i smjestili ga na nj. Bio je napola pri svijesti, a govor mu je bio nejasan i nepotpun, a oči gubile fokus. Claudia ga je pokušala hraniti, ali je lice okrenuo u suprotnu stranu. Međutim, žedno je pio vodu kada su se napokon Matatu i Alphonso vratili sa zdenca s napunjenim bocama. Nakon što je popio, Job je opet utonuo u komu, a oni su vrućinu ispratili u hladu grmlja.

Sean i Claudia ležali su jedan drugome u zagrljaju, a ona se već naučila zaspati mu u naručju. Shvatila je da je Sean na rubu svojih granica. Nikad nije mislila da on može biti tako iscrpljen, da i snaga, za koju je mislila da je neiscrpna, ima svoje granice.

Kada se nakon podneva probudila, ležao je pokraj nje poput mrtvaca. Proučila je njegovo lice s ljubavnim izrazom i pomalo pohlepom. Njegova je brada bila čvrsta i počela se kovrčati, a ona odabere dvije sijede dlake u tom gustom grmu. Njegove su crte bile mršave, svi tragovi debljine ili masnoće su izgorjeli. Linije koje su mu godine načinile na licu nikad prije nije primjećivala. Proučavala ih je kao da je to dio njegove prošlosti urezan poput natpisa na tabletama.

«Bože, ali ja ga volim», mislila je, iznenedena dubinom vlastitih osjećaja. Njegova je koža bila prepečena do boje tamnog mahagonija, ali je još uvijek zadržala odsjaj poput kvalitetne kože, korištene ali polirane tijekom godina; «poput papinih cipela za polo». Ona se nasmije usporedbi, ali je ona bila nekako primjenljiva u ovom slučaju. Znala je gledati svog oca u njegovoj svlačionici kako s ljubavlju, svojim nježnim prstima, nanosi mast na kožu i polira je do zasljepljujućeg sjaja, što je činio vlastitim dlanom.

«Čizme!», prošapta ona. «To je dobro ime za tebe», reče ona Seanu dok je spavao i prisjeti se kako su čizme njezina oca dobro pristajale na njegova stopala i naborale mu se oko gležnjeva dok je stao u stremene. «Naborane poput tebe, moja stara čizmo.»

Ona se nasmije i poljubi linije njegova čela nježno, da ga ne probudi. Tada je shvatila koliko je sjećanja na njenog oca urezano u

ovog čovjeka koji je poput djeteta ležao na njenim rukama. Činilo se kao da su dva čovjeka stopljena u jedno tijelo i da svoju ljubav može koncentrirati na samo jedno mjesto. Nježno je pomaknula Seanovu pospanu glavu i naslonila je na svoje rame, a prste zapelela u guste kovrče kose na njegovu tjemenu, te ga nježno milovala.

Do tog trenutka, on je uspio u prizivanju punog spektra njenih osjećaja, od mržnje do osjećajne strasti, svega osim nježnosti. Sada, međutim, bilo je potpuno.

«Dijete moje», šapne mu ona, nježno poput majke. Napokon je istinski osjećala da joj potpuno pripada.

Nježno je hrkanje poljuljalo njeno osjećajno stanje i ona podigne glavu i pogleda prema mjestu gdje je Job ležao, ali se u tom trenutku on opet stiša.

Razmišljala je o njima, Jobu i Seanu i njihovom jakom odnosu, za koji je znala da nikad neće osjetiti. Mogla je biti ljubomorna, ali umjesto toga, na neki čudan način, osjećala se još sigurnijom. Ako se Sean mogao konstantno žrtvovati iz ljubavi prema drugom čovjeku, onda se nadala da isto ponašanje može očekivati i za sebe, ali u još osjećajnijem odnosu.

Job se ponovno nakašlje i nemirno počne hrkati. Ona uzdahne i tada se nježno izvuče ispod Seana, ustane i prijeđe do mjesta gdje je Job ležao.

Oblak metalnozelenih muha zujio je oko krvlju natopljenih zavoja koje su mu prekrivale rame. Spustile su se na prljavu gazu i kušale je, a zatim uživajući trljale noge, jednu o drugu. Claudia primijeti da su položile svoja jaja veličine rižinih zrna u tanka korita krvave odjeće i s uzdahom gađenja, ona ih odstrani s odjeće, a zatim i sa zavoja.

Job otvori oči i pogledaju. Shvatila je daje potpuno pri svijesti i ohrabrujuće mu se nasmije.

«Želiš li vode?»

«Ne.» Njegov je glas bio tako tih da se morala još više približiti. «Moraš ga prisiliti da to učini», reče on.

«Koga? Seana?», upita ona, a Job klimne.

«Ne može ovako nastaviti. Ubija se. Bez njega, nitko od vas neć preživjeti. Moraš ga nagovoriti da me ostavi ovdje.»

Ona je počela tresti glavom i prije nego je završio.

«Ne», reče ona odlučno. «On to nikada ne bi učinio, a niti bih mu ja dopustila, čak i kad bi to želio učiniti. U ovome smo zajedno, partneru.» Ona ga dodirne za ruku. «A sada, što je s tim pićem?»

On slegne ramenima, preslab za daljnju diskusiju. Poput Seana, izgleda da je i Job imao nelagodan osjećaj opasnosti u posljednjih nekoliko sati.

Sjela je pored njega i tjerala muhe grančicom ilala palme dok se sunce polako spuštalo na zapadnom dijelu neba.

U hladnoći poslijepodneva, Sean se probudi i sjedne, te brzo provjeri okolinu oko sebe. San ga je regenerirao i ojačao.

«Kako mu je?», upita on, a kad je ona stresla glavom, on priđe i čučne pored nje.

«Uskoro ćemo ga ponovno morati podići.»

«Daj mu još nekoliko minuta», zamoli ga ona i nastavi: «Znaš o čemu sam razmišljala dok sam ovdje sjedila?»

«Reci mi», pozove je i stavi ruku oko njenih ramena.

«Razmišljala sam o onom zdencu tamo. Fantazirala sam o prolijevanju vode po sebi, pranju odjeće, o nestajanju ovog smrada sa sebe.»

«Jesi li čula o Napoleonu?», upita on.

«Napoleonu?» Izgledala je zbunjeno.

«Kad bi se god vratio iz misije, poslao bi konjanika ispred sebe k Josephini s ovom porukom: Je rentre, ne te lave pas Ja dolazim kući, ne kupaj se. Vidiš da je volio žene kao što je volio i sir, kakve i jesu. I tebe bi volio ovakvu kakva si sada.»

«Odvratani si.» Udari ga u rame, a Job zakašlje.

«Hej, ti tamo.» Sean se usredotoči na njega.

«Što se događa, čovječe?»

«Sada bih htio prihvatiti tvoju ponudu», reče Job.

«Morfij?», upita Sean, a Job klimne.

«Samo malu dozu, ok?»

«U redu», složi se Sean i posegne za medicinskim pakiranjem.

Nakon injekcije, Job je ležao s otvorenim očima, a oni su gledali kako se linije boli oko njegovih usta polako izravnavaju i nestaju.

«Bolje?», upita Sean, a Job se nježno nasmije, bez otvaranja

očiju. «Dat ćemo ti još nekoliko minuta», reče mu Sean, «dok se ne dogovorimo s Drvom banane.»

«Ngulube, ovdje Drvo banane.» Odgovor na Alphonsov prvi poziv bio je toliko jak i čist da se Sean uplašio.

Alphonso namjesti jačinu, uzme mikrofon i preda još jedno lažno izvješće, kao da hodaju prema rijeci.

Nastala je pauza, popunjena samo statičkim pucketanjem, a zatim se još jednom začuje jaki glas.

«Želim razgovarati s pukovnikom Courtneyjem!» Intonacija je bila nepogrješiva, a Alphonso pogleda Seana.

«General Kina», reče on i ponudi mikrofon Seanu, ali ga on odgurne i pričeka na sljedeći prijenos.

U tišini koja je uslijedila, Claudia napusti Joba i skoči k Seanu. Čučne pored njega, a on zaštitnički stavi ruku oko njenog struka; oboje su zatim gledali u radio.

«Dezerteri», reče ona tiho. «Kina zna.»

«Slušaj!» upozori ih Sean. I dalje su čekali.

«U redu, onda», začuje se opet Kinin glas. »Razumijem zašto ne želite odgovoriti. Međutim, pretpostavljam da me slušate. Pukovniče.»

Sva njihova pažnja bila je usmjerena na radio, čak i Job otvori oči. Čuo je svaku riječ koju je Kina rekao. Alphonso je ostavio svoj ruksak i remenje smotane na pokrivaču desetak metara od Joba. Tokarev je stršio iz džepa naprtnjače.

«Opet ste me razočarali, pukovniče.» Kinin glas bio je melankoličan i ljubazan. «Bilo bi previše jednostavno i nezadovoljavajuće da ste samo tako zalutali u ruke odbora za dobrodošlicu koju sam vam pripremio na zimbabvejskoj granici.»

Job se podupre laktom svoje zdrave ruke. Boli nije bilo, samo osjećaj slabosti i mamurnosti. Morfij je djelovao. Bilo mu je teško jasno razmišljati. Svu svoju pažnju usmjerio je na pištolj, te se pitao je li Alphonso ubacio metak u cijev. Počeo se kretati prema njemu, odupirući se nogama, zakapajući pete i podižući stražnjicu. Bio je tih, dok su ostali bili koncentrirani na glas s radija.

«Znači, još uvijek smo u igri, pukovniče, ili ćemo to radije zvati lov? Vi ste dobar lovac, veliki bijeli lovac. Slavni ste u gonjenju

divljih životinja. Vi to zovete sportom, nošeni uzrečicom poštena potjera.»

Job je bio na pola puta. Bol se još uvijek nije javljala, pa se kretao malo brže. U svakom trenutku, netko od njih se mogao okrenuti i vidjeti ga.

«Nikada nisam razumio vašu bijelu strast za lovom. Meni se to uvijek činilo besciljnim. Moj je narod oduvijek vjerovao da ako želiš meso, moraš ga ubiti sa što manje truda.»

Job zgrabi hrpu opreme na Alphonsovom pokrivaču, te prstima dodirne pištolj. Međutim, kada ga je pokušao izvući iz džepa, on mu sklizne iz dlana. Umjesto da je udario po tvrdom kamenju, pištolj je bešumno pao na smotanu deku, a Job s oduševljenjem ugleda da je napet i da je zakočen. Alphonso ga je već napunio i pripremio za trenutnu upotrebu.

Iza njega, Kinin glas još je uvijek odzvanjao iz radio-prijemnika: «Možda ste me pokvarili, pukovniče. Možda se prepuštam dekadentnom europskom načinu, ali prvi put razumijem vašu strast. Možda je to zato jer je ulog velik, pa me to uzbuđuje. Pitani se o čemu sada razmišljate, pukovniče, kolike su vam šanse? Vi ste lovina, a ja lovac. Ja znam gdje ste vi, ali vi ne znate gdje sam ja. Možda sam ja bliže no što se vi nadate. Gdje sam ja, pukovniče? Morate pogađati. Morate trčati i skrivati se. Kad ćemo se sresti, i kako?»

Job oprezno namjesti prste oko drške Tokareva. Podigne ga, iznenađen količinom truda koji mu je za to bio potreban. Svoj palac namjesti pored sigurnosnog otključivača. Osjeti kako se u njemu podiže panika. Ruka mu je bila preslaba, a isto tako i palac koji je trebao pomaknuti kočnicu u položaj za pucanje.

«Ne obećajem vam poštenu potjeru, pukovniče. Lovit ću vas na svoj afrički način, ali bit će to dobar sport. To vam mogu obećati.»

Job napregne sve svoje mišiće i osjeti kako se kočnica na pištolju počela pomicati ispod palca. «Sada je 18 sati Zulu. Čut ćemo se opet sutra u isto vrijeme na ovoj frekvenciji, pukovniče. Ako se do tada ne sretnemo. Dotad, gledajte u nebo, pukovniče Courtney, gledajte iza sebe. Ne znate iz kojeg smjera ću doći. Ali, budite sigurni, doći ću!»

Začuo se blijeđi škljocaj kako je Kina otpustio mikrofon, a

Sean posegne i isključi radio, da bi sačuvao bateriju. Nitko nije govorio, niti se micao, dok još jedno metalno škljocanje ne prekine tišinu. Sean je nepogrešivo znao koji je to zvuk, zvuk otpuštanja kočnice pištolja. Instinktivno, on odgurne Claudiju i okrene se.

Na trenutak, bio je paraliziran, a zatim vikne: «Ne! Job, za ime J3oga! Ne!» i požuri prema njemu, poput sprintera u startu.

Job je ležao na boku, okrenut licem prema Seanu, ali izvan njegova dohvata. Sean pretrči prostor koji ih je dijelio, ali mu se taj put činio poput probijanja kroz med, ljepljiv i spor, koji je sputavao njegove kretnje. Gledao je kako Job podiže pištolj, i pokušao ga je spriječiti snagom svoga tijela. Gledali su jedan drugome u oči, a Sean je pokušao dominirati i zapovijedati mu, ali su Jobove oči bile tužne, ispunjene dubokim žaljenjem i nesigurnošću.

Sean je vidio kako otvara usta i u isti čas čuo škljocanje vrha cijevi po njegovim zubima, jer je Job duboko gurnuo pištolj u svoja usta, poput djeteta koje liže lizalicu. Sean očajnički ispruži ruku, naprežući se svom silom da dosegne pištolj u Jobovoj ruci i izvuče ga iz njegovih usta. Vrhovima prstiju jedva je dodirnuo oružje, kada je pištolj opalio.

Zvuk je bio mutan, zagušen mesom i kostima Jobove lubanje.

U tolikom naprezanju i napetosti trenutka, Seanov vid poboljšao se do natprirodne bistrine i činilo mu se kao da je sve što se upravo dogodilo bilo usporeno, poput filmske role koja se vrti usporeno.

Jobova je glava promijenila oblik, natjecala je pred Seanovim očima, poput vrećice koja se puni plinom na visokom tlaku. Oči su mu bile širom otvorene i na trenutak su mu se izbočile iz duplja, otkrivajući širok, bijeli prsten oko tamnih rubova, a zatim se povukle natrag u lubanju.

Njegova smrskana glava opet je promijenila oblik, produžila se unatrag i napela kožu na njegovim obrazima. Nosnice su se spljoštile, dok se metak probijao i izvlačio sadržaj lubanje kroz potiljak. Čak i nakon pucnja, moglo se čuti trganje i pucketanje malih kostiju u vratu, koji je bio potpuno izdužen.

Job je bio odbačen unatrag, ruka mu je preletjela iza glave, kao da posljednji put salutira, s Tokarevim pištoljem još uvijek u ruci.

Sean je ipak bio toliko brz da uhvati glavu prije no što je ona udarila u tvrdu podlogu.

Uhvatio je Joba na ruke i približio ga prsima svom svojom snagom. Njegovo je tijelo bilo teško i vruće od visoke temperature, ali lagano i savitljivo, kao da u njemu nema kosti. Činilo se kao da izmiče iz Seanovih ruku, a čvrsto ga je držao. Osjetio je kako se Jobovi mišići tresu i drhte, a noge udaraju u neopisivo brzim trzajima, te ga je svom snagom pokušao smiriti.

«Job», prošapće on, te posegne iza njega i skvrči mu ruku ispod glave i pokrije užasnu izlaznu ranu, kao da ju pokušava držati skupa, kao da pokušava vratiti tekućinu koja se izlivala iz lubanje natrag.

«Ti, budalo», šapne mu. «Nisi to smio učiniti.» Nasloni svoj obraz na Jobov, te ga primi poput ljubavnika.

«Uspjeli bismo. Izvukao bih te iz ovoga.»

Još uvijek držeći Jobovo mlitavo tijelo, počeo ga je lagano tresti, tiho mu šaptati, pritišćući svoj obraz uz njegov, čvrsto zatvorenih očiju.

«Zajedno smo došli tako daleko, nije pošteno da ovako završi.»

Claudia im je prišla i kleknula na jedno koljeno pored Seana. Rukom je posegnula da bi dodirnula njegovo rame i očajnički tražila prave riječi, ali nije ih bilo, pa zato ona povuče ruku. Sean je zaboravio na nju i sve što se oko njega događa.

Njegova je tuga bila toliko grozna za gledanje, da je Claudia u trenutku osjetila da to ne želi gledati. Bilo je previše osobno, previše ranjivo, ali ipak nije mogla skinuti oči s njegova lica. Njeni vlastiti osjećaji bili su zasjenjeni veličinom Seanove patnje. S Jobom je razvila pravo prijateljstvo, ali to nije bilo ništa u usporedbi s čistom ljubavlju koju je sada vidjela pred sobom.

Činilo se kao daje pištolj uništio i dio Seana i nije se začudila kad je i on sam počeo plakati. Još uvijek je držao Joba na rukama i zatim osjetio nesvjesne drhtaje umirućih živaca i kočenje mišića, te prvu hladnoću mučne smrti iz tijela prijatelja koje je tako čvrsto stisnuo uz svoje.

Suze kao da su izvirale iz duboke Seanove unutrašnjosti. Bile su tako bolne i velike, kao da su pekle njegove oči, kad su se napokon probile i počele se polako kotrljati niz njegove tamne, stare obraze dalje u bradu.

Čak niti Alphonso nije mogao to gledati. Ustao je i otišao u grmlje, ali Claudia se nije mogla pomaknuti. Nastavila je klečiti pored Seana. Njene suze žalosno su tekle niz obraze. Zajedno su plakali za Jobom.

Matatu je začuo pucanj, oko kilometar udaljen iza njih, gdje je skrivao njihove tragove.

Vratio se brzo i iz grmlja na rubu logora samo nekoliko sekunda gledao u njih, prije no što je zaključio što se dogodilo. Tada je tiho prišao i kleknuo pored Seana. Poput Claudije, poštovao je Seanovo tugovanje, čekajući da savlada nepodnošljivu i gorku tjeskobu.

Sean napokon progovori, bez osvrtnja oko sebe, bez otvaranja očiju.

«Matatu», reče.

«Ndio, bwana.»

«Idi i nadi mjesto za pokop. Nemamo niti alata niti vremena za kopanje groba, ali on je ipak Matabele i moramo ga pokopati u sjedećem položaju, prema izlazećem suncu.»

«Ndio, bwana.» Matatu se odmakne i ode u tamnu šumu, a Sean konačno otvori oči i nježno položi Joba na sivu vunenu deku.

Njegov glas bio je miran, gotovo kao u razgovoru.

»Tradicionalno bi ga trebali pokopati u sredini njegova pašnjaka.« On zapešćima obriše suze s obraza, te nastavi: «Ali, mi smo bjegunci, Job i ja, on nije imao pašnjak, a niti stoke koju bi zvao svojom.»

Nije bila sigurna da se Sean obraća njoj, ali ipak odgovori: «Divlja krda bila su njegova stoka, a divljina njegov pašnjak. Tu će biti i pokopan.»

Sean klimne, još uvijek gledajući u njega.

«Zahvalan sam ti što me razumiješ.»

Posegne dolje i zatvori Jobove kapke. Njegovo lice nije bio oštećeno, osim vrhova zubi, a krajem deke Sean obriše krv u kutu njegovih usta. Sada je izgledao mirno i spokojno. Sean ga okrene na

stranu i počne ga zamatati u deku, koristeći najlonsku mrežu i remenje puške da bi savio njegovo tijelo u sjedeći položaj, s ramenima ispod brade.

Matatu se vrati prije no što je Sean završio.

«Našao sam dobro mjesto», reče on, a Sean odobri bez da je podigao pogled sa svog zadatka. Claudia prekine tišinu.

«Dao je svoj život za nas», reče ona tiho. «Veću ljubav čovjek ne može pružiti drugom čovjeku.» Zvučilo je tako otrcano i nevrijedno u tom trenutku da je poželjela da to nije rekla, ali Sean joj opet klimne.

«Nikad nisam uspio izravnati račune s njim», reče on.

«Sada nikad niti neću.»

Završio je. Job je bio sigurno umotan u deku, samo mu se glava vidjela.

Sean ustane i priđe svom osobnom ruksaku. Iz njega izvadi rezervnu majicu i vrati se do mjesta gdje je Job ležao. Ponovno klekne pored njega.

«Zbogom, brate moj. Dobrom smo cestom putovali. Žao mi je samo što nismo došli do kraja zajedno», reče tiho, nagne se naprijed i poljubi Joba u čelo. U tom trenutku to se činilo potpuno prirodnim i normalnim.

Zatim je čistom majicom omotao Jobovu glavu, sakrio izlaznu ranu i uzeo ga u ruke. Krenuo je prema šumi, s Jobovom glavom naslonjenom na svoje rame.

Matatu ga je vodio do napuštene medvjede rupe u šumi nedaleko. Trebalo im je samo nekoliko minuta da probiju ulaz dovoljno velik da Job stane kroz njega. Matatu mu je pomagao, a Sean Joba licem okrene prema istoku, a leđima prema večernjoj zvijezdi.

Prije no što su prekrili grob, Sean čučne pokraj njega i izvadi rasprskavajuću bombu iz džepa. Matatu i Claudia gledali su kako oprezno priprema klopku s bombom na kratkoj uzici. Kad je ustao, Claudia ga ispitivački pogleda, a on joj kratko odgovori: »Pljačkaši grobova.»

Matatu mu je pomogao složiti kamenje oko Jobovih ramena,

I

koje će ga držati u sjedećem položaju. Tada su, većim gromadama, pokrili Joba potpuno i izgradili kameni humak iznad groba, koji će odvrćati hijene. Kad je to bilo gotovo, Sean nije odugovlačio. Već je izrekao svoj pozdrav. Okrenuo se i otišao bez osvrtnja, a nakon nekoliko trenutaka Claudia krene za njim.

Unatoč svojoj tuzi, na neki čudan način, osjećala se privilegiranom i posvećenom što je svjedočila nečemu takvome. Njeno poštovanje i ljubav prema Seanu bili su pojačani emocijama koje je on pokazivao zbog gubitka prijatelja. Osjetila je da njegove suze dokazuju njegovu snagu, a ne slabost, i da je ta rijetka demonstracija ljubavi samo dokaz njegove snažne muškosti. Iz ove strašne tragedije još je više naučila o Seanu, nego što bi možda naučila u cijelom životu.

Tu cijelu noć hodali su brzim ritmom, Sean je hodao tako brzo kao da želi prestići svoju tugu. Claudia ga nije pokušala usporavati. Iako je sada bila oslobođena tereta i tlo nije bilo tako teško, svom snagom se morala truditi da održi taj ritam, ali se nije žalila. Do zore prešli su gotovo šezdeset kilometara od mjesta gdje su pokopali Joba, a ispred njih ležao je aluvijalni proplanak.

Sean je našao neko drveće koje mu je pružalo hladovinu, dok su Claudia i Matatu pripremali jelo. Tada je uzeo svoj dalekozor i stavio ga na rame, a kartu spremio u stražnji džep, te otišao do najvišeg drveta.

Claudia ga je znatiželjno gledala kako se penje na drvo, a on je bio spretan poput vjeverice i jak kao mužjak majmuna i koristio je snagu svojih ruku kako bi se uhvatio i podigao na granama na kojim nije bilo mjesta za noge.

Kad se približio vrhu drveta, strvinar bijelih leda izleti iz svog gnijezda od suhих grančica i počne znatiželjno kružiti iznad njegove glave, dok se Sean smjestio na granu samo nekoliko metara od gnijezda.

U gnijezdu su bila dva velika bijela jaja, a Sean uvjeravajući promrmlja ptici koja je letjela iznad njega: «Ne brini se, stara curo. Neću ti ih ukrasti.» Seanu se nisu gadile te ptice, kao većini ljudi.

One su obavljale posao čišćenja pašnjaka od trupala i bolesti. Iako su groteskne i goleme, one su u zraku modeli elegancije i ljepote, gospodari neba u prirodnome letu.

Sean se nasmije ptici. Prvi osmijeh koji je pokrenuo njegove usne otkad nema Joba, a zatim se potpuno posveti terenu ispred sebe. Proplanak je bio intenzivno obrađen, samo je nekoliko stabala stajalo između ravnih površina. Sean je znao da ona označavaju posjede malih obitelji koje žive u selima označenim na karti. Svoj dalekozor okrene prema njima.

Primijeti da njive nisu bile obrađivane nekoliko sezona. Bile su obrasle korovom koji napada napuštena područja Afrike. Prepoznao je visoka i hrapava stabla Hibiscus irritansa koja su ime dobila po tankim dlačicama koje im pokrivaju listove. Vidio je grmlje ricinusova ulja i stabljike pamuka, narančaste cvjetove divlje marihuane, čija su narkotička svojstva isprva očarala mirovne trupe Jacka Kennedya, a nakon njih mnoge horde mladih Europljana i Amerikanaca koji su u Afriku dolazili opremljeni samo ruksacima, u plavom traperu, s dobrim namjerama i vjerom u ljepotu, mir i bratstvo ljudi. Nedavno je strah od AIDS-a usporio njihove dolaske, na čemu je Sean bio zahvalan. Shvatio je da su mu misli odlutale, te se pribere i pogleda kroz dalekozor na scenu ispred sebe.

Mogao je razabrati samo uništene krovove na kućama u selima. Na nekima je krov bio netaknut, ali vidljivo crn i zagorio od plamena koji je harao pod njim. Ispitivanjem terena nije vidio tragova ljudske prisutnosti. Putovi između njiva bili su zarasli, nije bilo traga domaćoj stoci, bez kokoši ili koza, bez uzdizanja dima vatra za kuhanje.

«Netko, Frelimo ili Vojska Renamoa, dobro je obradio ovo područje», pomisli i okrene pogled prema istoku, prema dalekim plavim brdima unutrašnjosti. Tako rano ujutro zrak je bio čist i vidljivost je bila dobra, pa je mogao raspoznati oblike i topografiju prema svojoj karti. U petnaest minuta mogao je označiti njihov položaj s tolerantnom točnošću i sigurnošću.

Napredovali su dalje no što se on nadao. One planine na njegovoj desnoj strani su Chimanimani; formirale su granicu između Mozambika i Zimbabvea, ali najbliži vrhovi bili su udaljeni oko četrdeset kilometara. Njegova je karta bila označena u kilometrima, a on je ipak više volio raditi s miljama.

Veće selo Dombe trebalo bi biti nekoliko kilometara slijeva, ali nije mogao točno utvrditi gdje se nalazi. Nagađao je da su, poput obitelji iz obližnjih sela, ljudi odavno napustili i to selo i vratili se grmlju i šumama, a u tom slučaju imali bi male šanse da tamo pronađu hrane. Uz mnogo obroka, količina kukuruznog kolača koju su mogli ponijeti sa sobom već je bila potrošena.

Do sutrašnjeg dana, već bi ponovno ogladnjeli i počeli bi pljačkati, što bi ih opet usporilo. S druge strane, ako je selo Dombe još uvijek naseljeno, to bi vjerojatno bila uporišna točka Frelimoa ili Renamoa. Mudro je zaključio izbjeci svaki kontakt s ljudima. Nitko, pa čak niti Alphonso, nije mogao reći koji dio teritorija drži jedna strana, a koje je područje devastacije koje se uništava s obje strane. Čak i ta omeđena područja mijenjala bi se u roku od nekoliko dana, ako ne i sati, poput amorfnog tijela amebe.

Pogledao je direktno prema jugu, prema njihovoj zacrtanoj ruti. U tom smjeru nikakvi se oblici nisu uzdizali na proplanku. Bio je to dio priobalnog područja koji se protezao sve do obala Indijskog oceana i nije ga popunjavala nijedna planina, niti dolina. Jedine prirodne prepreke ispred njih bile su guste šume, rijeke i močvare koje su priječile prolaz do njih. Najveća je rijeka Sabi, ili Rio Save kako su je nazvali Portugalci, jer teče uz granicu područja koje treba postati Zimbabve i sve do Indijskog oceana. Ona je široka i duboka i vjerojatno će im za prelazak preko nje trebati neka vrsta čamca.

Posljednja rijeka, velika sivozelena rijeka Rudvarda Kiplinga, ljepljiva rijeka Limpopo, sva obrasla drvećem, bila je posljednja prepreka s kojom bi se trebali suočiti. Ona je još tri stotine kilometara južnije. Tri su međunarodne granice koje se sreću u istoj točki na obalama te rijeke, Zimbabvea, Mozambika i Južnoafričke Republike. Kad bi bili u mogućnosti dosegnuti tu točku, tada su na sjevernoj granici općepoznatog Nacionalnog parka Kruger, dobro čuvanog i kojim patrolira Vojska Južne Afrike. Sean je dugo proučavao kartu -Južna Afrika i sigurnost, Južna Afrika i dom, gdje se pravila zakona još uvijek drže i gdje ljudi ne hodaju u sjeni smrti.

Nježni zvižduk izvede ga iz mašte i on pogleda prema dolje. Matatu je stajao ispod drveta, oko trideset metara ispod mjesta gdje je on sjedio. Gestom se obrati Seanu.

«Slušaj!», signalizirao je. «Opasnost!» Sean osjeti kako mu se puls ubrzava. Matatu nije samo tako koristio signal za opasnost. Nagnuo je glavu i osluškivao, ali već je prošla gotovo cijela minuta otkad ga je čuo. Kao čovjeku koji je dugo bio u prašumi, Seanova osjetila bila su oštra i točna, ali u usporedbi s Matatuovim osjetilima, Sean je bio slijep i gluhi.

Kad je napokon čuo i prepoznao zvuk, iako je on bio blijed i udaljen, Seanov puls opet poskoči, a on se poput mačke okrene na grani i usmjeri pogled prema sjeveru, u smjeru iz kojeg je dolazio zvuk. Osim nekoliko visokih oblaka, jutarnje nebo bilo je prazno i plavo. Sean pogleda kroz dalekozor i pretraži ga, gledajući u daleki horizont, preko vrhova visokog drveća.

Udaljeni zvuk, koji se sve više pojačavao, odavao mu je smjer u kojem treba tražiti, dok se iznenada na polju dalekozora nije pojavio oblik. Sean osjeti pojavu straha u grlu.

Poput nekog golemog i opasnog insekta, Hind je kružio s nosom pognutim prema naprijed nisko iznad drveća. Bio je udaljen nekoliko milja, ali je dolazio ravno prema Seanu.

General Kina sjedio je u sjedalu kopilota ispod nadstrešnice helikoptera i gledao kroz zaštitno prednje staklo. Tako rano ujutro zrak je imao kristalnu bistrinu kroz koju su zrake sunca osvjetljavale svaki detalj krajolika ispod njega jarkim, zlatnim svjetlom.

Iako je već nekoliko sati letio u zarobljenom stroju, još se uvijek nije naviknuo na čudan osjećaj snage koji je njegov položaj stvarao u njemu. Zemlja i sve što je stajalo na njoj ležalo je ispod njega. Mogao je gledati na ljudsku vrstu ispod sebe i znao je da on drži moć života i smrti nad njima.

Sada je posegnuo i u ruke uhvatio kontrolnu dršku Gatling topa. Drška mu je dobro pristajala u ruku, a kad je pritisnuo polugu, daljinski ciljani sustav upali se na kontrolnoj ploči ispred njega.

Dok je pokretao kontrole, ciljao i pritiskao dugmad, višestruke cijevi topa podatno su upijale svaki njegov pokret, a slika mete prikazivala se na ekranu.

Najmanjim pritiskom kažiprsta mogao je poslati gusti tok topovskih zrna prema meti koju bi odabrao. Tada, jednostavnim pomakom prekidača na konzoli, mogao bi izabrati Hindovo alternativno oružje, rakete na njihovim postoljima ili druge projekte.

Kini nije trebalo dugo da se upozna s kompliciranim oružjem i kontrolama, jer je osnovni tečaj polazio u sibirskom kampu za obuku gerilaca na početku Rodezijskog rata oslobođenja. Međutim, bila je to vatra koja i njemu u žile ulijeva strah, najmoćnija koju je ikad držao u rukama.

Na samo jednu zapovjednu riječ mogao se vinuti u visine poput orla, ili vratolomno zaroniti kao ponirući sokol, mogao je lebdjeti u visini ili meko plesati nad lisnatim vrhovima drveća. Snaga koju je taj stroj njemu davao bila je poput božanske.

Isprva je imao velikih problema koje je trebalo nadvladati.

Nije mogao raditi sa zarobljenim ruskim pilotom i posadom. Bili su namrgođeni i nepovjerljivi. Unatoč groznoj prijetnji smrću koja im je visjela nad glavama, Kina je znao da će zgrabiti prvu priliku da pobjegnu, ili barem sabotiraju njegov prevrijedni novi Hind. Netko

od ljudi iz tima za održavanje trebao je samo otpojiti plastičnu cjevčicu na nekom od vitalnih dijelova stroja, ili olabaviti koji remen, ili zapaliti dio instalacija, a niti Kina niti itko od njegova osoblja nije imao tehničkog iskustva da prepozna sabotazu sve dok već ne bi bilo prekasno. Uz to, ruski pilot je već od početka narušavao komunikaciju između njih. Pravio se glup i namjerno krivo razumio Kinine zapovijedi. Trgujući činjenicom da Kina ne može bez njega, postao je još prkosniji i tvrdoglaviji.

Kina je s lakoćom riješio problem. Samo nekoliko sati od uništenja ruske eskadrile i zarobljavanja Hinda, radijom je poslao kodiranu poruku stanici udaljenoj tri stotine milja sjevernije od prirodne granice između Mozambika i Malavija.

Poruka je bila primljena i dekodirana u zapovjedništvu velike plantaže čaja na padinama planine Mlanje, čiji je vlasnik član centralnog odbora Mozambičkog nacionalnog otpora i zamjenik direktora obavještajne službe Renamoa. On je teleksom poslao Kininu poruku i zahtjeve generalnom upravitelju centralnog odbora u njegovom zapovjedništvu u Lisabonu. U sljedećih šest sati se pilot portugalske vojske, s nekoliko tisuća sati letačkog iskustva i s dvojicom

inženjera leta ukrcao na TAP putnički avion prema Africi. U Nairobiju su presjeli na komercijalni let Air Malavija, koji ide ravno prema Blantvreu, glavnom gradu Malavija. Tamo ih je, u Land Roveru, čekao vozač s plantaže, koji će ih odvesti do privatne piste na posjedu plantaže.

Te noći je avion čajne kompanije, dvomotorni Beechcraft, napravio ponoćni let preko Jezera Cabora Bassa, opasno putovanje koje je taj pilot obavio nebrojeno mnogo puta, i samo ga je jedna crvena svjetiljka vodila prema tajnoj pisti u grmlju koju su ljudi generala Kine napravili zapadno od planine Gorongosa.

Dvostruka linija gerilaca Renamoa, od kojih je svaki držao goreću baklju parafinom natopljenih krpa, osiguravala je osvijetljeni put za pilota Beechcrafta, koji je sletio bez problema i bez gašenja motora iskrcao putnike, okrenuo se i uzletio natrag prema polazištu, te napokon nestao u noći.

Nedavno se takva slična i komplicirana akcija odigrala kada je trebalo dovesti ljude i materijal. Samo godinu ranije Kinin zahtjev bio je radijom poslan prema jugu, a ne sjeveru, i tražio je letjelicu Puma s oznakama zračnih snaga Južne Afrike.

U tim danima kada je marksistički predsjednik Frelimoa Samora Machel bio domaćin gerilcima Afričkog nacionalnog kongresa, i dozvoljavao im da koriste Mozambik kao polaznu točku njihovih terorističkih napada minama pričvršćenim na dno brodova i auto-bombama na civilno stanovništvo Južne Afrike, ti ljudi su pružali svoju punu potporu snagama Renamoa koje su pokušavale srušiti frelimsku Machelovu vladu.

Tada, kako bi obeshrabrili zapovjedništvo Renamoa, Samora Machel i P.W. Botha, predsjednik Južne Afrike, potpisali su sporazum u malom gradu Nkomati na granici između njihovih dviju zemalja.

To je rezultiralo drastičnim smanjenjem južnoafričke pomoći Renamou u zamjenu za izbacivanje terorističkih odreda ANK-a iz Mozambika.

Obje su strane kršile dogovor, migovima i naguravanjem.

Machel je zatvorio urede ANK-a u Maputu, ali im je dopustio da nastave svoju terorističku kampanju bez pitanja Frelimoa, a Južnoafrikanci su obustavili svoju pomoć Renamou, ali su Pume i

dalje vršile letove preko granice. Zapovjedništvo se pomiješalo kada je Samora Machel poginuo u nesreći svog privatnog aviona, antiknog Tupoljeva koji je bio povučen iz zračnog prometa SSSR-a i poklonjen Machelu od njegovih ruskih saveznika. Instrumenti u Tupoljevu bili su zastarjeli, a u noći kad se dogodila nesreća, oba pilota bili su prepuni votke, tako da su zaboravili na plan leta. Bili su gotovo dvjesto kilometara udaljeni od predviđenog kursa kada

su se srušili na južnoafričkoj granici. Pali su na mozambičkoj strani i nevjerojatno se otkotrljali u Južnu Afriku.

Unatoč dokazima s letачke snimke, crne kutije iz Tupoljeva, u kojoj su bili snimljeni zahtjevi dvojice ruskih pilota za vatom i razgovorom o stvarima koje će činiti hostesama u avionu kada slete, Rusi i vlada Frelimoa ustrajali su na zaključku da su Južnoafrikanci namamili Machela u smrt.

Sporazum iz Nkomatija umro je zajedno s Machelom na brdima, a Pume su nastavile s preletima preko granice, dostavljajući namirnice gerilcima Renamoa.

Tada su se postupno iz mozambičke divljine počele širiti informacije. Isprva je nekoliko predanih misionara pobjeglo iz divljine da opišu zapanjujuće uništavanje, bijedu i glad, te okrutnosti koje čine divlji gerilci Renamoa na području veličine Francuske.

Nekoliko neustrašivih novinara uspjelo je ući u ratnu zonu, a jedan ili dvojica njih preživjeli su i uspjeli opisati holokaust koji bjesni. Neki od njihovih izvještaja procjenjivali su civilne žrtve do pola milijuna mrtvih, izgladnelih, bolesnih.

Izbjeglice, deseci tisuća njih, počeli su u potocima prelaziti granicu u Južnu Afriku. Uplašeni, gladni, prosijani bolešću, pričali su jezive priče. Južnoafrikanci su shvatili da je užas koji su hranili postao čudovištem.

U isto vrijeme, umjereni Chissano koji je zamijenio Samoru Machela na mjestu predsjednika vlade Mozambika, te Frelimo nudili su pomirenje. Dva predsjednika su se srela i sporazum u Nkomatiju bio je nabrazinu ponovno potpisan, ovaj put s iskrenim namjerama.

Preko noći, tok južnoafričke pomoći Renamou bio je presječen. Sve se to dogodilo nekoliko mjeseci prije, a general Kina i njegovi prijatelji, zapovjednici Renamoa, bili su ljuti i očajni. Njihove

zalihe hrane i oružja ubrzano su nestajale, bez nadomjestaka. Ubrzo su bili svedeni na preživljavanje od krade i ratnog plijena, divljajući i pljačkajući sela, koja su već ionako bila iscrpljena dvadesetogodišnjim gerilskim ratom. Neminovno je bilo da svoju srdžbu skrenu na civilno stanovništvo i strance koje su zarobljavali. Svijet se okrenuo protiv njih, a oni su sami protiv svijeta.

Sjedeći visoko u svom sjedalu u Hindu, general Kina pustio je da mu misli lete glavom.

Odozdo mu se činilo da ima nadzor nad svim tim kaosom i zbnjenošću. Cijela je zemlja bila u razvodnjenom stanju.

Od terenskih zapovjednika Renamoa, general Kina se dokazao tijekom godina kao najsvestraniji. Svakom pobjedom i uspjehom podigao je i još čvršće uspostavio svoju moć. Njegova vojska bila je najsnažnija od tri divizije Renamoa. Vanjski centralni odbor nominalno je bio visoko zapovjedništvo pokreta otpora, ali paradoksalno je prestiž i utjecaj generala Kine postao još veći i progresivniji. Sve više i više centralni se odbor priklanjao njegovim zahtjevima. Spremnost kojom su reagirali na njegov zahtjev za portugalskim pilotom i inženjerima samo je to demonstrirala.

Naravno, uništenje ruske eskadrile i zarobljavanje Hinda enormno je podiglo njegov ugled i važnost, dok mu je posjedovanje čudnog stroja u kojem je sada letio nad divljinom davalo jedinstveni položaj moći.

General Kina zadovoljno se nasmije i progovori u mikrofon na svojoj kacigi: «Pilote, vidiš li već selo?»

«Još ne, generale. Procjenjujem još oko četiri minute leta.»

Portugalski je pilot bio u srednjim tridesetima. Još uvijek dovoljno mlad za borbu i pucjavu, ali dovoljno star da ima iskustva i diskrecije. Bio je naočit u tamnom maslinastozelenom odijelu, s brkovima i tamnim, bistrim očima grabežljive ptice. Od početka je precizno i uvjerljivo upravljao Hindovim kontrolama, a njegovo je iskustvo bilo povećano svakim satom koji je letio i upoznao se sa svim čudima i karakteristikama Hinda.

Dva portugalska inženjera preuzeli su zapovjedništvo nad zemaljskom ruskom ekipom i nadgledali su svaki njihov pokret. Jedna od najvažnijih prednosti Hinda bila je ta da se mogao popravljati i

servisirati u svim uvjetima, bez potrebe za sofisticiranom opremom, a glavni inženjer uvjeravao je Kinu daje kutija s alatom koju je zarobio u taboru dovoljna da očuva Hinda u letnom stanju.

Jedini nedostaci bili su na Swatter projektilima i napadačkim raketama, ali to se kompenziralo s gotovo milijun metaka za 12.7 mm top koje su zarobili u logoru.

Trebalo je stotinu i pedeset nosača da prenesu streljivo, dok je još dodatnih pet stotina nosača prenosilo kanistre Avgasa od dvadeset i pet litara. Renamo uglavnom koristi žene kao nosače, jer one se već od ranog djetinjstva uvježbavaju za prenošenje tereta na glavi. Ta količina Avgasa bila je dovoljna da održi Hinda u zraku dvjesto sati, a do tada bi već došli do šanse zarobljavanja frelimske cisterne s gorivom. Bilo bi to na pruzi ili na jednoj od cesta u blizini obale koje su još uvijek otvorene za promet.

Međutim, glavna briga generala Kine bila je kako doći na sastanak koji je dogovorio s generalom Tippoo Tipom, zapovjednikom renamskog južnog divizionara.

«Generale, vidim selo», reče pilot.

«Ah, da, vidim ga», odgovori Kina.

«Skreni prema njemu, molim.»

Dok se Hind približavao, Sean se pomakne na svom mjestu i sakrije se iza gusto pokrivenih grane, te se stisne uz deblo. Iako je znao da je opasno okretati lice prema nebu, oslanjao se na dlake na svojoj bradi i tamni ten koji će spriječiti reflektiranje sunca od lica, te promatrao helikopter.

Shvatio je da njihov opstanak ovisi o mogućnosti da izbjegnu ovo čudovište, te je proučavao njegov oblik kako bi procijenio kakav pogled pilot i njegov strijelac imaju iz kabine.

Za Seana je bilo vrlo važno da sazna koje su slabe točke inženjera leta i polje vatre njegova oružja.

Vidio je kako se top u oklopnom tornju na daljinsko upravljanje ispod nosa neprekidno okreće lijevo i desno, kao da strijelac vrši demonstraciju za njega. Sean nije mogao znati da general Kina blista u svojoj moći i poigrava se kontrolama topa, ali su njegove kretnje ilustrirale ograničeno polje pucnjave Gatling topa. Cijev se mogla zakrenuti u luku od trideset stupnjeva a za dalje od

toga pilot je morao okrenuti cijeli helikopter oko svoje osi kako bi top mogao i dalje sigurno ciljati.

Hind je sada već bio vrlo blizu. Sean je mogao razabrati svaki detalj trupa, od grimiznog znaka Excellent na nosu do redova zakovica koje su spajale oklop od titana. Tražio je neke slabe točke, neku napuklinu u masivnom oklopu, ali u nekoliko sekunda, kad je ovaj letio iznad njega, vidio je da je nesavladiv, osim na mjestima ulaza zraka u turbo motore, poput para prekrivenih očiju iznad pilotske kabine.

Ulazi su bili zaštićeni zračnim filterima, laganim, metalnim diskovima koji su sprječavali ulazak prašine i nečistoća podignutih zbog donjih rotora kad bi helikopter lebdio blizu zemlje. Međutim, filteri zraka nisu bili toliko pouzdani da bi spriječili projekte Stingera da ulete ravno u otvore. Sean je također primijetio značajan razmak oko ruba metalnog filtera, koji je bio dovoljno velik da odrasli čovjek kroz njega gurne glavu. Iz pravog kuta i krajnje blizine, iskusni bi strijelac mogao naciľjati rafal iz strojnice kroz tu rupu i oštetiti propelere turbina. Sean je znao da bi samo komadić tog propelera destabilizirao turbinu i pokrenuo takve vibracije u motoru da bi se on u nekoliko sekunda razletio u komadiće.

«Vraški hitac, i sama vražja sreća», pomisli Sean, gledajući u zrak kroz poluotvorene oči. Iznenada kabina zabljesne od sunčeve svjetlosti, tako da je mogao vidjeti u unutrašnjost kokpita.

Kad je prepoznao generala Kinu, unatoč tvrdoj plastičnoj letačkoj kacigi i sjajnom staklu koje mu je štitilo oči, mržnja prevladala u Seanu. On je bio čovjek kojeg izravno može kriviti za Jobovu smrt i njegove ostale nevolje.

«Želim te», promrmlja Sean. «Bože, koliko te strašno želim.»

Činilo se da je Kina osjetio snagu njegove mržnje, jer je lagano okrenuo glavu i pogledao dolje, ravno u Seanovom smjeru, gledajući kroz obasjana stakla svojih naočala. Sean se stisne i još više sakrije iza granja.

Tada se Hind iznenada udalji, izlažući svoj nabubreni sivi trbuh. Potisak zraka ljuljao je vrhove drveća i savijao grane, bacajući Seana poput uragana, a on shvati da je to bila iluzija i da ga general Kina nije opazio na vrhu drveta.

Gledao je kako golemi stroj odlijeće u novom smjeru i kako se nakon nekoliko kilometara zvuk motora mijenja. Zvuk rotora stišao se zbog manjeg broja okretaja. Hind je lagano letio nad šumom i tada nestao iz vida.

Sean se spusti na zemlju. Matatu je ugasio malu vatru za kuhanje na prvi zvuk Hindovih motora, ali su se u to vrijeme njihovi obroci već bili skuhalo.

«Jest ćemo u hodu», naredi Sean.

Claudia tiho uzdahne, ali se podigne na noge. Svaki mišić u njenim nogama bolio je od naprezanja.

«Oprosti, ljepotice.» Sean stavi ruku oko njenih ramena i stisne je. «Kina je sletio samo dva kilometra istočno odovud. Vjerojatno u selo Dombe, gdje je vjerojatno i njegova vojska. Moramo se nastaviti kretati.»

Tada je pojeo posljednju šaku ljepljive kukuruzne kaše i isprao je vodom iz boce koja je imala okus po blatu i algama.

«Od sada nadalje, živimo samo od zemlje», reče joj Sean.

«A Kina nam diše za vratom.»

Hind je lebdio pedeset metara iznad ceste koja je prolazila selom Dombe.

Bila je to obična cesta, a selo je bilo skupina od dvadeset ili manje malih zgrada koje su odavno bile napuštene. Stakla na prozorskim okvirima bila su razbijena, a bijela žbuka otpala je s opeka zidova. Termiti su pojeli krovnu građu, tako da je nagrizeni valoviti lim ulegnuto stajao na krovu. Te su kuće, okrenute prema cesti, nekad bile male trgovine, koje se svugdje mogu naći u Africi, u vlasništvu Hindu trgovaca.

Jedan je blijedi znak visio pod pijanim kutom. PatelPatel, javno je oglašavao između crvenih znakova Coca-Cola kompanije.

Cesta je bila prašnjava i prekrivena smećem i kršem, raskošne biljke rasle su na rubovima.

«Spusti nas dolje», naredi Kina, a helikopter počne tonuti prema cesti, podižući prasne virove pune suhog lišća, komada papira, praznih plastičnih boca i ostalog smeća.

Na balkonima PatelPatela bili su naoružani ljudi, isto tako i na okolnim zgradama. Bilo ih je oko pedeset, teško naoružani i odjeveni u maskirna odijela, vojnu i civilnu odjeću, eklektičku odoru afričkih gerilaca.

Hind se smjestio na prasnu cestu, a pilot uspori turbo motore; rotori se stišaju i zvuk motora pretvori se u tiho zviždanje. General Kina otvori kabinu, skoči na zemlju i okrene se skupini muškaraca na terasi jedne trgovine.

«Tippoo Tip», reče on i raširi ruke u znak pozdrava. «Kako je lijepo opet te vidjeti.» On podigne glas iznad buke rotora.

General Tippoo Tip spusti se stubama njemu ususret, također raširenih ruku. Zagrlje se u krajnjoj dvoličnosti dvojice žestokih rivala koji su znali da će se vjerojatno jednog dana međusobno poubijati.

«Stari moj prijatelju», reče Kina i rukuje se s njim, toplo se smiješeći.

Tippoo Tip nije bilo pravo ime, uzeo ga je kao svoj nom de guerre od jednog od najzloglasnijih arapskih trgovaca robljem i slonovom kosti prošlog stoljeća. Međutim, ime i

asocijacije koje dolaze s njim savršeno su mu pristajali. Stajao je poput skitnice, odbačenog razbojnika u klasičnom stilu, čovjek kojem se treba diviti i tretirati ga s velikim oprezom. Bio je nizak, vrh glave izjednačavao se s Kininom bradom, ali sve ostalo na njemu bilo je masivno. Prsa su mu bila poput gorile, a debele su mu ruke visjele u sličnom stilu, dok su mu ručni zglobovi bili u visini koljena. Glava mu je bila poput jednog od golemih granitnih rodezijskih kamenova, koji strše s vrha stjenovitog brda. Tjeme je obrijao, ali mu je brada bila debeli madrac vunjenih, crnih uvojaka, koji su mu visjeli prema prsima. Čelo i nos iznad nje bili su široki, a usne debele i mesnate.

Na čelu je imao svezani veselo obojeni pamučni rubac, dok mu je košulja bila otkopčena i pokazivala njegova gola prsa. Ona su bila pokrivena tamnim dlakama, a gole su ruke izlazile iz kratkih rukava i mišićima napinjale njene rubove.

On uzvрати Kini osmijeh, a zubi su mu bili sjajni poput bisera, u suprotnosti s dimljeno žutom bojom njegovih očiju, prekrivenih mrežom vena.

«Tvoja prisutnost uljepšala mi je dan», reče na shanganeu, ali su mu oči prešle preko Kine i zaustavile se na golemom helikopteru iz kojega je izišao.

Tippoo Tipova zavist bila je tako očita da je Kina osjetio da je može namirisati u zraku i okusiti poput gorućeg sumpora.

Stroj je smanjio zvuk u lijepo pređenje i uspostavio odnos između dvojice najsnažnijih ratnih bogova Renamoa. Tippoo Tip nije mogao skinuti oči s njega. Bilo je očito da ga želi pomnije pogledati, ali ga Kina uzme za ruku i povede prema hladu verande. Pilot nije gasio motore. Kad su Kina i njegov pratitelj stupili izvan kružnice rotora, on doda gas i podigne Hinda, te se udalji.

Tippoo Tip izmakne Kininom dodiru, okrene se, zakloni oči i počne promatrati helikopter. Njegove oči bile su gladne, kao da gledaju prelijepu голу ženu koja izvodi opsceni akt. Kina ga ostavi u žudnji, dok stroj nije nestao iz vida. Namjerno je poslao Hinda natrag, jer poznaje i razumije Tippoo Tipa. Znao je da bi, kad bi helikopter ostao, napast za njega postala neizdrživa, a prijevara je njima obojici bila uobičajena, poput disanja običnim ljudima. Hind je bio Kinin jocker, njegov adut.

Tippoo Tip se strese i nasmije se iz nekog neodređenog razloga. «Rekli su mi da si uništio eskadrilu i zarobio jednog od njih, a ja rekoh: Kina je lav među ljudima i on je moj brat.»

«Dodi, brate moj», složi se Kina.

«Vruće je na suncu.»

Stolci su već bili pripremljeni za njih na verandi u hladu i dvije Tippoo Tipove mlade žene donijele su im glinene vrčeve s pivom, gustim poput kaše i osvježavajuće kiselim. Djevojke su bile u dobi ispod dvadeset godina, lijepa mala bića s očima kao u laneta. Tippoo Tip je volio žene i uvijek se okruživao njima. To je jedna od njegovih slabosti, pomisli Kina te se nasmije hladnim superiornim smiješkom. On je sam mogao jednako uživati u djevojci ili mladiću, ali samo kao u kratkoj razonodi, a ne životnoj potrebi i te su žene samo nakratko privukle njegovu pažnju prije nego što se okrenuo svom domaćinu.

Tjelohranitelji su se povukli izvan domašaja zvuka i Tippoo Tip mahne djevojkama da odu.

«A ti, brate?», upita Kina. «Kako napreduje bitka? Čuo sam

da si uhvatio glavu Frelimoa i gurnuo mu je među koljena kako bi imao pogled izbliza na svoju stražnjicu. Je li to istina?»

Nije bilo istina, naravno. Kao zapovjednik južne divizije Renamoa, Tippoo Tip je bio bliži glavnom gradu i luci Maputa koji je centar vladine moći. On je, stoga, imao više predrasuda zbog povlačenja južnoafričke vojne podrške i stajao je na liniji fronta Frelimovih protunapada i protumjera. Kina je znao da je u posljednjih nekoliko mjeseci Tippoo Tip doživio teške preokrete i izgubio mnogo ljudi i teritorija na jugu, ali ovaj se sada naceri i klimne.

«Požderali smo sve što je Frelimo poslao protiv nas. Progutali smo ih bez podrigivanja i prdenja.»

Olako su se rječkali preko vrčeva s pivom, cerili i glasno smijali, ali gledajući se poput lavova preko lovine, na oprezu i spremni svakog trena skočiti ili obraniti se, sve dok napokon Kina ne promrmlja: «Drago mi je čuti da ti sve ide od ruke. Došao sam vidjeti bi li ti moj Hind borbeni helikopter mogao pomoći protiv Frelimoa.» Raširio je ruke u usrdnoj gesti. «Ali, vidim da ti ne treba moja pomoć.»

Bio je to makijavelistički trik i Kina je promatrao dok je misao dopirala do Tippoo Tipove svijesti. Njegov se izraz promijenio. Kina je znao da bi bila ozbiljna taktička greška upitati čovjeka poput njega za pomoć. Tippoo Tip je imao nos poput hijene da nanjuši slabost. Zato je umjesto toga Kina ponudio mamac Hinda, mašući mu njime jedan čas pred očima te ga opet lukavim trikom sakrio.

Tippoo Tip trepne i iza njegovog cerekanja potraži reakciju. On je također mrzio priznati neuspjeh ili slabost onome za kojeg je znao da bi to nemilosrdno iskoristio, ali još je uvijek čeznuo i žudio za tim basnoslovnim strojem.

«Pomoć brata je uvijek dobrodošla», ljupko je proturječio, «pogotovo brata koji juri nebom u svom vlastitom henschawu.» I tada je brzo nastavio: «I možda postoji neka mala usluga koju bi ja tebi mogao ponuditi zauzvrat tvoje pomoći?»

«Lukava hulja», pomisli Kina, diveći se njegovom stilu. «Zna da nisam došao ovdje iz samilosti. Zna da hoću nešto.» I oba uzmaknu, prema afričkim manirama, iza zaklona šala i trivijalnosti, indirektno i gotovo dopadljivo se vraćajući na glavnu temu.

«Postavio sam zamku Frelimou», pohvalio se Tippoo Tip.

«Povukao sam se iz šume Save.» U stvari je bio izbačen iz te beskonačno dragocjene domorodačke šume tek nakon teške borbe protiv najupornijeg Frelimovog napada od početka dugog vojnog pohoda.

«To je bilo lukavo od tebe», složi se Kina, puštajući da nesiguran sarkazam sijevne njegovim tonom.

«Kakva zamka, ostaviti šumu Frelimou i kako glupo od njih da su pali u nju.»

Šuma Save je bila riznica - sedamdeset stopa visoko drveće, koje su zvali drveća slonovskih kljova zbog njihovih gusto i vješto izrezbarenih stabala; veličanstveni rodezijski mahagonij koji daje klade dva i pol metra u promjeru; najrjeđe i najdragocjenije od svih afričkih drva, tamboti ili afrička sandalovina sa svojim bogato oblikovanim i mirisnim deblima.

Vjerojatno nigdje na kontinentu nije bilo tolike koncentracije tih dragocjenih tvrdih stabala.

Ona su sačinjavala posljednji prirodni resurs ove opustošene zemlje. Prvo su bila istrijebljena velika krda slonova, pa su nosorozi i bizoni pobijeni iz zraka. Sovjeti i Sjeverni Korejci poharali su prostrana prirodna lovišta i lovišta ribe bogatog, toplog Mozambika smještenog uz istočnu obalu, dok su strani avanturisti s dozvolama i odobrenjima Frelimoa desetkovali populaciju krokodila u jezeru Cabora Bassa.

Samo šume su ostale netaknute.

Čak i više od ostalih novih neovisnih afričkih država, vladi Mozambika očajnički nedostaju devize. Više od desetljeća bore se u pretjerano oduženom gerilskom ratu koji je potpuno isušio njihovu ekonomiju. Te šume su bile posljednja imovina koju su morali prodati za gotovinu.

«Uselili su se s radničkim bataljunima, dvadeset, možda trideset tisuća robova», Tippoo Tip reče Kini.

«Tako puno?», upita Kina zainteresirano.

«Gdje su ih pronašli?»

«Pomeli su i posljednjeg ratara sa zemlje, napali su izbjegličke logore, skupili su sve skitnice i nezaposlene iz sirotinjskih četvrti i s ulica Maputa. To zovu Demokratski program za punu zaposlenost, i muškarci i žene rade od zore do zalaska sunca za deset frelimskih escuda, a jedini obrok kojim ih hrane košta ih petnaest escuda.»

I

Tippoo Tip zabaci glavu i nasmije se, više iz divljenja nego iz zabave.

«Ponekad frelimovci i nisu tako glupi», prizna. «Radnički bataljun plaća pet escuda na dan zbog privilegije rezanja vladinih stabala, sustav vrijedan najvišeg divljenja.

«I ti si dozvolio frelimovcima da to čine?», upita Kina. Nije ga zabrinjavao položaj radničkog bataljuna. Jedno tamboti deblo od trideset metara je procijenjeno na približno pedeset tisuća američkih dolara, a šume se protežu na stotine tisuća rala.

«Naravno da im dopuštam da to rade», složi se Tippoo Tip.

«Ne mogu iznijeti stabla sve dok ceste i željezničke pruge ne budu rekonstruirane, a do tada oni gomilaju debla uzduž stare željezničke pruge. Moje uhode broje svako deblo dodano na gomilu.» Tippoo Tip uzme prljavi plastificirani notes iz džepa i pokaže Kini oblike koje je uredno zabilježio plavom kemijskom olovkom na zadnjoj stranici.

Kinin je izraz bio ravnodušan dok je sve to čitao, ali oči su mu sjajile iza zlatno uokvirenih sunčanih naočala. Ta je svota bila dovoljna da financira ratne blagajne obje vojske za sljedećih pet godina, dovoljno da se kupi državni savez ili da se malom vojnom diktatoru doživotno osigura čin predsjednika cijele nacije.

«Već je vrijeme da se vratim u šumu Save i da pokupim urod koji su mi frelimovci pripremili.»

«Kako ćeš prodati taj urod? Debla tambotija teška su stotine tona, tko bi to kupio od tebe?»

Tippoo Tip zaplješće rukama i vikne jednom od slugu koji je čučio u hladu zgrade preko ulice. Gerilac skoči i požuri prema mjestu gdje su sjedila dva generala. Klekne i odmota kartu na napuklom betonskom podu verande između njihovih stolaca te postavi komade razbijenog betona na krajeve karte daje drže ravnom.

Tippoo Tip i Kina nagnu se naprijed da je istraže.

«Ovdje su šume.» Tippoo Tip je skicirao granice golemog područja između Rio Save i rijeke Limpopo, direktno južno od njihovih pozicija. «Frelimovci su postavili radilišta s deblima ovdje, ovdje i ovdje.»

«Nastavi», bodrio ga je Kina.

»Najjužnije skladište je samo trideset milja od sjeverne obale Limpopoa, trideset milja od Južnoafričke granice.»

«Južnoafrikanci su se odrekli, potpisali su sporazum s Chissanom i frelimovcima», istakne Kina.

«Ugovori i sporazumi su samo komadi papira», mahne s njima Tippoo Tip. «Evo, mi raspravljamo o stablima vrijednim pola milijarde američkih dolara. Već sam dobio potvrdu od naših prijašnjih saveznika na jugu da će, ako ja uspijem osigurati dobru isporuku, oni organizirati transport prema njihovim granicama i plaćanje u Lisabonu ili Zuerichu», zastao je. «Frelimovci su odsjekli i složili dobra za mene, meni preostaje jedino da ih pokupim i isporučim.»

«I moj novi borbeni helikopter će vam pomoći u skupljanju?», predloži Kina.

«Pomoći, da, iako bi mogao postići jednake rezultate vlastitim snagama.»

«Možda, ali zajednička operacija će biti brža i sigurnija», reče mu Kina. «Mi dijelimo bitke i plijen. S henschavvom i pojačanjem sa sjevera trebat će nam tjedan ili manje da potisnemo snage Frelimoa iz šuma.»

Tippoo Tip se pravio kao da razmišlja o prijedlogu i tada klimne i nježno upita: «Naravno, mogao bih te nagraditi za vašu pomoć skromnim postotkom vrijednosti debla koje ćemo zaplijeniti.»

«Skromno nije riječ koju ja favoriziram», uzdahne Kina.

«Više preferiram dobru socijalističku riječ jednako, pa recimo jednaki dio?» Tippoo Tip ga uvrijeđeno pogleda i u znak protesta podigne ruke.

«Budi razuman, brate.» Sljedećih su se sat vremena cjenkali i svađali, polako se približavajući nagodbi preko privatne distribucije nacionalnog bogatstva i vjere u desetke tisuća nesretnih ljudi u radničkom bataljunu.

«Moje mi uhode kažu da su ljudi u logorima sa šumskim radovima pri kraju svoje upotrebne vrijednosti«, primijeti Tippoo Tip. «Frelimovci su ih hranili tako jadnim obrocima da su gotovo svi bolesni i izgladnjeli. Stotine ih umire svaki dan i sijeku polovicu stabala od onoga koliko su sjekli prije dva mjeseca. Frelimo je ostao bez zamjena za radnike i cijeli posao opada. Više se ništa ne može postići čekanjem, moramo odmah napasti, prije početka kiša.« Kina pogleda na svoj digitalni ručni sat, simbol čina kao zvijezde na njegovim naramenicama. Hind će se vratiti po njega za pola sata, pa mora dovršiti pregovore i nagoditi se. U sljedećim su se minutama dogovorili oko posljednjih detalja kombinirane operacije i tada Kina ležerno napomene: «Postoji još jedna stvar.»

I njegov ton pripremi Tippoo Tipa na važnost sljedećeg zahtjeva. On se nagne na svom stolcu i položi ruke, široke i snažne poput šapa medvjeda, na svoja koljena.

«Lovim malu ekipu bijelih bjegunaca. Izgleda da pokušavaju doći do južnoafričke granice.« Kina kratko opiše Seana i njegovu pratnju i završi: «Hoću da obavijestiš svu svoju snagu odovud pa sve do Limpopoa da budu na oprezu.»

«Bijelac i bjelkinja, mlada bjelkinja. Zvuči zanimljivo, brate», reče Tippoo Tip zamišljeno. »Muškarac je najvažniji. Žena je Amerikanka pa možda ima kakvu vrijednost kao talac, ali inače ne znači mnogo.»

«Za mene žena uvijek ima vrijednost«, proturječi mu Tippoo Tip. «Pogotovo ako je bijela i mlada. S vremena na vrijeme volim promijeniti meso. Napravimo još jednu pogodbu, brate, još jednom jednaki dio. Ako ti pomognem uhvatiti te pobjegle bijelce, možeš dobiti muškarca, ali ja ću zadržati ženu. Je li dogovoreno?»

Kina na trenutak razmisli i tada klimne. «Dobro, možeš ju zadržati, ali ja hoću muškarca živog i zdravog.»

«Točno, takvu i ja hoću ženu«, naceri se Tippoo Tip. «Još smo se jednom sporazumjeli.« On ispruži desnu ruku, a Kina prihvati. Dok su se gledali u oči, oba su znala da je ta gesta beznačajna, da će njihov sporazum biti poštivan tako dugo dok koristi i jednome i drugome, i da bi se mogao raskinuti bez upozorenja bilo kojeg od njih kad bi se situacija promijenila.

«A sad mi pričaj o toj mladoj bjelkinji«, zatraži Tippoo Tip.

«Gdje je zadnje viđena i što poduzimaš da je pronađeš?»

Kina se odmah vrati na kartu raširenu među njima i Tippoo Tip primijeti novu žestinu u njegovu izrazu i revnost u glasu dok je objašnjavao kako su Sean i njegova pratnja izbjegli zamku koju mu je poslao na granicu i kako su shanganski dezerteri izvijestili o njihovoj poziciji i namjeri kretanja na jug.

«Znamo da je njihova posljednja točna pozicija bila ovdje.» Kina dotakne točku sjeverno od željezničke pruge. «Ali, to je bilo prije tri dana. Do sada bi već mogli biti bilo gdje.» Ispruži ruku i prođe njome dolje preko karte. «Jedan iz ekipe je teško ranjen pa vjerojatno nisu otišli tako daleko na jug. Imam ophodnje, gotovo tristo ljudi pretražuje zemljište južno od željeznice tražeći njihove tragove, ali ja hoću da postaviš mrežu, ovako, ispred njih. Koliko ljudi možeš odvojiti?»

Tippoo Tip slegne ramenima. «Već sam postavio tri pratnje ovdje uz Rio Savu koji paze na radove u šumi. Još je pet pratnja postavljeno ovdje, dalje na sjever. Ako ti bijelci pokušavaju doći do granice na Limpopou, morat će proći točno kroz moje linije i Frelimove stražare u šumi. Radijom ću javiti zapovjednicima pratnja da budu na oprezu zbog njih.»

Ton generala Kine je bio oštar i autoritativan. «Moraju pokriti svaku prugu i svaki riječni prijelaz. Moraju postaviti zapreku bez rupa i moje će ih raširene linije, koje se spuštaju sa sjevera, uvesti točno u nju. Ali, upozori sekcijске narednike da je bijelac vojnik i to dobar. Zapovijedao je Ballantvneovim izviđačima na kraju rata.»

«Courtney», upadne Tippoo Tip. «Dobro ga se sjećam.» I onda se nasmije. «Naravno, Courtnev je bio taj koji je vodio napad na tvoju bazu. Nije čudno da ga toliko želiš. Ti i pukovnik Courtnev imate dugu zajedničku povijest. Imate mnogo zajedničkih uspomena, brate.»

«Da.» klimne Kina i dodirne resicu svoga nagluhog uha.

«Dugu povijest i mnogo uspomena, ali osveta je jelo koje je najbolje kad je hladno.» Obojica su podigli pogled kad se oglasio zvuk Hindovih turba sa sjevera iz sela i Kina provjeri svoj ručni sat. Pilot je pravovremeno došao po Kinu i on osjeti kako mu raste povjerenje u mladog Portugalca. Ustane sa stolca.

«Održat ćemo radio kontakt na 118.4 MHz», reče Tippoo Tip. «Tri puta dnevno: šest ujutro, podne i šest navečer.»

Ali, Tippoo Tip nije gledao u njega, već je čeznutljivo gledao u figuru Hinda koji je lebdio nad selom poput nekoga mutiranog čudovišta iz horror filma.

General Kina smjestio se u sjedalo inženjera leta i zatvorio oklopno-staklenu nadstrešnicu. Podigao je desni palac prema mjestu gdje je sjedio Tippoo Tip na verandi napuštene duke i kad je ovaj uzvratio pozdrav, Hind se vertikalno uzdigao nad selom i okrenuo nos prema sjeveru.

»Generale, jedna od ophodnja vas hitno zove na radio«, pilot priopći u Kinine slušalice.

»Upotrebljavaju pozivni znak Dvanaest crveno.»

«Vrlo dobro, molim te pomakni na patrolnu frekvenciju«, naredi Kina i pogleda digitalni displej na ploči radiodašiljača.

«Dvanaest crveni, ovdje Drvo banane. Čujete li me?» Govorio je u mikrofon pričvršćen na kacigu. Dvanaest Crveni je bila jedna od njegovih obavještajnih grupa koja je pronalazila tragove južno od željezničke pruge. Buljeći u kartu na koljenu, Kina je pokušavao odrediti točnu poziciju uhoda. Sekcijski vođa je gotovo odmah odgovorio na njegov poziv.»

«Drvo banane, ovdje Dvanaest crveni. Imamo kontakt.»

Kina je osjećao uzbuđenje i pobjeda je rasla u njemu, ali zadržao je razinu glasa.

«Navedite svoju poziciju», naredi, i dok je sekcijski vođa čitao svoje koordinate, Kina ih je provjeravao na svojoj karti bojišta i vidio da je ophodnja oko trideset i pet milja južno od sela.

«Jeste li zapamtili, pilote?», upita.

«Dodite tamo najbrže što možete.» I dok se ton Hindova motora ubrzao, on nastavi dalje:

«Dvanaest crveni, dajte nam crveni znak kad nas ugledate.»

Sedam minuta kasnije pojavio se signal iz šume gotovo ispod Hindova nosa i pilot uspori i pusti da se spuste prema vrhovima drveća.

Ophodnja Renamoja svojim je mačetama očistila zonu slijetanja nad kojom je manevrirao Hind i pustio da se smjesti u oblak prašine i krhotina. Sa zadovoljstvom je vidio da su napravili zaštitni zaklon oko zone slijetanja. Bili su odlični šumski borci. Kina važno skoči iz kabine i sekcijski vođa se približi da mu salutira. Bio je mršav veteran, okićen oružjem, bocama vode i remenima streljiva.

«Prošli su ovim putem jučer», izvijesti.

«Jeste li sigurni da su to oni?», upita Kina.

«Bijelac i bjelkinja», klimne sekcijski vođa. «Ali, nešto su zakopali ondje», pokaže svojom bradom. «Nismo to dirali, ali mislimo da je grob.»

«Pokažite mi», naredi Kina te ga slijedi u trnoviti gustiš. Sekcijski vođa stane iza hrpe kamenja.

«Da, grob», reče Kina sa sigurnošću. «Otvorite ga.»

Sekcijski vođa vikne i naredi dvojici svojih ljudi te oni polože svoje oružje i krenu naprijed. Maknuli su gornje kamenove i otkotrljali ih niz obronak.

«Požurite!», vikne Kina. «Radite brže!» Teško se kamenje strugalo jedno o drugo i stvaralo iskre dok se kotrljalo.

«Ovdje je leš», reče sekcijski voda, kad se pokazala Jobova zamotana glava. Koraknuo je naprijed i maknuo uprljanu majicu koja ju je prekrivala.

«To je Matabele.» Kina odmah prepoznala Jobove crte. «Nisam mislio da će dospjeti tako daleko. Iskopajte ga i nahranite njime hijene», naredi on.

Dva su skauta posegnula dolje i uhvatila Jobova ramena umotana u pokrivač, a Kina je s lešinarskim zanimanjem promatrao. Sakaćenje mrtvih neprijatelja bio je prastari ngunski običaj, ritual vađenja utrobe je dopuštao duši poraženog da pobjegne kako ne bi okužila pobjednika. Osjećao je, ipak, osvetoljubivo zadovoljstvo dok je promatrao kako njegovi ljudi iskapaju Matabelea. Znao je koliku žalost će ovaj čin prouzročiti Seanu Courtnevju i razmišljao je kako će mu to priopćiti sljedećim radioprijenosom.

U tom je trenutku spazio kratki komad oguljenog jakog konca. Bio je na lesu, lagano ovijen oko ramena zamotanih u pokrivač. Jednog je trena zbunjeno gledao u to i kad je vidio kako se napeo i začuo škljocaj detonatora granate, shvatio je što je to, te viknuo upozorenje i snažno se bacio s licem prema zemlji.

Eksplzija mu je probila bubnjiće i zadala užasnu glavobolju. Osjetio je kako gaje udario eksplozivni val i nešto gaje omamljujućom snagom pogodilo u obraz. Preokrenuo se u sjedeći položaj i jedan je

čas mislio da je izgubio vid; tada su se zvijezde i ognjena kola koja su mu ispunila glavu rasplinula i s olakšanjem je shvatio da može opet vidjeti.

Niz jednu stranu lica mu je klizila krv i kapala s brade na vojničku bluzu. Odvezao je maramu s vrata i pritisnuo je na duboku ranu koju mu je prouzročila krhotina granate preko jagodične kosti.

Nestabilno se postavi na noge i zagleda u grob. Granata je jednom njegovom čovjeku izvadila utrobu kao ribi. Klečio je i pokušavao ugurati vlastita crijeva u utrobu, ali mokri je sadržaj bio previše ljepljiv za njegove gole ruke. Drugi je gerilac bio na mjestu mrtav. Sekcijski voda skoči do Kine i pokuša mu pregledati otvorenu ranu na njegovu obrazu, ali Kina odbije njegove ruke.

«Ti, bijeli gade!», glas mu je bio oštar. «Skupo ćeš mi platiti za to, pukovniče Courtnev. To ti obećavam.»

Ranjeni gerilac je još uvijek petljao s vlastitim crijevima, ali ona su mu stršila kroz prste. Proizvodio je strašne kreštave i šušteće zvukove koji su još više povećavali Kinin bijes.

«Odvedite ovog čovjeka odovud!», kriknuo je.

«Iznesite ga i ušutkajte!»

Odvukli su ranjenog čovjeka, ali Kina još uvijek nije bio zadovoljan. Od šoka i bijesa se divlje tresao, tražeći uokolo nešto na čemu bi iskalio svoj bijes.

«Vi, tamo!», uperio je drhtavim prstom.

«Donesite mi svoj pangas.» Dvojica gerilaca poslušno potrče.

«Povucite tog psa Matabelea iz njegove rupe! Dobro je. A sada upotrijebite pangas.

Raskomadajte ga u obroke za hijene. Tako je. Mali dijelovi, nemojte prestati! Mljeveno meso! Hoću da ga pretvorite u mljeveno meso!»

Cijelog ih je jutro Matatu vodio na jug preko opustošenih polja i napuštenih sela. Trava i obilni urod su im pružali dobar zaklon i izbjegavali su staze te hodali uz spaljene kolibe. Claudia ih je teško pratila. Neprestano su hodali s tek nekoliko kratkih odmora još od prošle noći i već je bila pri kraju svoje izdržljivosti. Nije osjećala bol. Čak se i vražje malo trnje, koje je ostavljalo crvene, vlažne linije preko otkrivene kože na rukama, tek bezbolno potezalo uz nju dok je prolazila. Njeni su koraci bili teški i mehanički i premda je pokušavala održavati ritam marša, osjetila je kako usporava poput mehanizma sata. Polako se Sean udaljio ispred nje i nije mogla produžiti korak kako bi ga dostigla. Pogledao je preko ramena i vidio kako zaostaje, pa je usporio.

«Oprosti», izlanula je, a on pogleda prema nebu.

«Moramo nastaviti», odgovori on i ona se iza njega jače potruđi.

Nešto nakon podneva opet su čuli Hinda. Zvuk njegovih motora bio je slab te se nakon nekog vremena stišao dok je nestajao prema sjeveru.

Ispužio je ruku kako bi smirio Claudiju koja se zaljuljala na nogama.

«Izvršno», reče joj blago.

«Žao mi je što sam ti to napravio, ali daleko smo stigli. Kina neće pomisliti da smo stigli tako daleko na jug. On se vratio na sjever pa se sad možemo odmoriti.»

Odveo ju je u nasad niske trnovite akacije koja je formirala prirodno sklonište.

Zajecala je od iscrpljenosti dok se spuštala na tvrdo tlo i nečujno legla, a Sean je čučnuo pred njom da joj skine cipele i čarape.

«Tvoje su noge lijepo očvrstnule», reče joj dok ih je nježno masirao. «Ni znaka žuljevima.

Čvrsta si poput Izviđača i dva puta hrabrija.» Čak nije mogla ni smiješkom uzvratiti. Sean je navukao čarapu preko ruke, progurao prst kroz rupu na nožnom prstu i migoljio s njime poput lutke trbuhozborca.

«Ok. Dobro hoda», čarapom je oponašao Miss Piggie, «ali, stari, trebao si ju vidjeti u krevetu.»

Claudia se slabašno nasmiješi i on joj nježno uzvratiti.

«To je već bolje», reče on. «A sada spavaj.»

Još ga je nekoliko minuta gledala kako radi na njenoj čarapi.

«Koja te od tvojih droljica naučila krpati?», upita pospano.

«Bio sam djevac sve dok nisam tebe upoznao. A sada spavaj.»

«Mrzim je tko god ona bila», reče Claudia i sklopi oči. Činilo joj se kao da ih je odmah otvorila, ali svjetlo se promijenilo u nježne večernje sjene i podnevna vrućina se ohladila. Sjela je.

Sean je kuhao nad malom vatrom od suhog šiblja i pogledao prema njoj.

«Gladna?», upita on.

«Umirem od gladi.»

«Večer a.» Donio joj je metalnu limenku.

«Što je to?», sumnjičavo upita i zagleda se u gomilu sprženih crnih kobasica, od kojih je svaka bila veličine njenog malog prsta.

«Ne pitaj», reče on. «Jedi.»

Oprezno uzme jednu i pomiriši je. Još je bila vruća od prženja.

«Jedi!», on ponovi pa da joj pokaže primjerom, baci jednu u usta, prožvače i proguta.

«Prokleta dobro», izreče svoje mišljenje. «Hajde.»

Pažljivo je zagrizla u jednu i ona se zgnječi među njenim zubima i pukne, ispunivši njena usta gustom toplom kremom koja je imala okus poput kremastog špinata. Prisilila se da je pojede.

«Uzmi još jednu.»

«Ne, hvala.»

«Imaju puno proteina. Jedi.»

«Ne mogu.»

«Nećeš izdržati sljedeći marš s praznim želudcem. Otvori usta.» Hranio je nju i sebe izmjenično.

Kad je limenka bila prazna, ponovno upita: «A sada mi reci, što sam to jela?» Ali on se naceri, zatrese glavom i okrene prema Alphonsu koji je čučio s druge strane vatre, gutajući svoj dio.

«Uključi radio», kaže Sean.

«Da vidimo je li Kina ima što za reći.»

Dok je Alphonso slagao radioantene, Matatu tiho sklizne u logor. Nosio je vrećicu svježe oguljene kože na krajevima začepjene čepovima osušene trave. On i Sean razmijene nekoliko riječi, a Sean je izgledao ozbiljno.

«Što je?», upita Claudia zabrinuto.

«Matatu je vidio mnogo znakova ispred. Izgleda da je tamo mnogo patrolne aktivnosti. Frelimo ili Renamo, ne zna koji.»

To ju je uzrujalo i Claudia se pomakne bliže mjestu gdje je sjedio Sean te se nasloni na njegovo rame. Zajedno su slušali radio i ovdje se opet činilo kao da je tamo mnogo viša razina prometa, najviše Shanganea ili Portugalaca s afričkim naglaskom.

«Nešto se sprema», progunda Alphonso dok se koncentrirao na uređaj. «Pomiču ophodnje u linije zaustavljanja.»

«Renamo?», upita Sean i Alphonso klimne.

«Zvuče kao ljudi generala Tippoo Tipa.»

«Što je rekao?», upita Claudia, ali Sean je nije htio dodatno uznemirivati.

«Rutinski promet», slagao je, a Claudia se opusti i počne promatrati Matatua pokraj vatre za kuhanje dok je oprezno odčepljivao kožni cilindar i istresao sadržaj na ugljen. Kad je shvatila što kuha, od užasa se ukočila.

«To su najodvratniji.!» Nije mogla dovršiti i s groznom je opčinjenošću buljila u velike dlakave gusjenice koje su se previjale i koprcale na ugljenu. Njihova duga crvenkastožuta dlaka je cvrčila u malim dašcima dima i postupno su se crvi prestali micati te su se oblikovali u male hrskave crne kobasice.

Claudia ispusti slab, potisnut jecaj i stisne Seanovu ruku kad ih je prepoznala. «To nisu.!» uzdahne.

«Nisam. Nisi me prisilio! Oh! Ne! Ne mogu vjerovati.!»

«Vrlo hranjivo«, uvjeravao ju je Sean i dok je Matatu vidio smjer njenog pogleda, uzeo je jednu gusjenicu iz ugljena i bacao je iz ruke u ruku da je ohladi te je velikodušno ponudi.

«Mislim da ću povraćati», reče Claudia mlitavo i okrene lice.

«Ne mogu vjerovati da sam stvarno pojela jednu takvu.»

U tom je trenutku oštro zapucketao radio te se vrlo slabo začuo glas koji je govorio grlenim jezikom koji Claudia nije razumjela. Ipak, Seanov nenadani interes za prijenos je odvratio njene osjećaje od mučnog gnušanja te upita: «Koji je ovo jezik?»

«Afrikaanerski», ukratko odgovori.

«Tiho! Slušaj!» Ali prijenos se brzo prekine.

«Afrikaanerski?», upita ona. «Južnoafrički Nizozemci?»

«Tako je», klimne Sean. «To valjda dolazi iz ekstremnog područja. To je sigurno južnoafrički vojni prijenos, vjerojatno granična ophodnja na Limpopou.» Sean je prvo nakratko govorio s li«

Alphonsom te reče Claudiji. «On se slaže. Južnoafrička granična ophodnja. Alphonso kaže da nekad pokupe prijenose poput ovog čak i sjevernije.» Sean pogleda na ručni sat. «Pa, izgleda da nas general Kina neće zabavljati ove večeri. Bolje nam je da se spakiramo i pripremimo za marš.»

Sean se napola digne kad je radio opet oživio. Ovaj put je glas bio jasan tako da su mogli čuti svaki udisaj generala Kine.

«Dobra večer, pukovniče Courtnev. Molim vas da mi oprostite na kasnom javljanju, ali imao sam za obaviti jedan hitni posao. Molim vas, javite se, pukovniče Courtney.»

U tišini koja je uslijedila Sean se nije primaknuo mikrofону, a general Kina se blago cerio preko etera.

«Još uvijek vam nedostaju riječi, pukovniče. Nema veze. Siguran sam da slušate pa ću vam čestitati na prijednom putu. Izvanredno, posebno u pogledu gospođice Monterro koja vas je kočila.»

«Arogantan gad», ogorčeno prošapće Claudia.

«Ori je sve od muškog šovinista pa do konja.»

«Iskreno, pukovniče Courtney, iznenadili ste me. Bili smo primorani pregrupirati naše zaustavne linije dalje na jug da vas dočekaju.»

Ponovno nastupi tišina i odjednom je glas generala Kine bio pun zlobe.

«Vidite, pukovniče, pronašli smo mjesto gdje ste pokopali Matabelea.» Claudia osjeti kako se Sean ukočio pokraj nje i tišina se razvukla dok Kina nije opet progovorio. «Iskopali smo tijelo i mogli smo odrediti koliko je dugo bio u zemlji po stupnju truleži.» Sean je počeo drhtati, a Kina ljubazno nastavi.

«Matabele može smrdjeti kao mrtva hijena i vaš prijatelj nije iznimka. Recite mi, pukovniče, jeste li vi stavili taj metak u njegovu glavu? Vrlo osjetljiva stvar. I tako ne bi uspio.»

«Svinja! Prokleta svinja!», otelo se Seanu.

«Da, i da napomenem da vaša psina nije djelovala. Vrlo amaterski pokušaj, moram priznati.» Kina se lagano nasmije.

«I ne brinite se za Matabelea. Olakšao sam hijenama. Postavio sam dvojicu svojih ljudi da ga obrade pangasima. Komadi veličine zalogaja, pukovniče, Matabele gulaš!»

Sean navali na mikrofon i prinese ga ustima.

«Ti prokleta pokvarena životinjo!», vikne u njega.

«Prljavi lešinaru! Moli se Bogu da te se nikad ne dočepam!» Sean prekine, teško dišući od snage svog izgreda.

«Hvala, pukovniče.» Čuo se osmijeh u Kininom glasu. «Već mi je dosadilo govoriti sam sa sobom. Drago mi je što smo opet u kontaktu. Nedostajali ste mi.»

Sean s velikim naporom odoli izazovu da odgovori i umjesto toga isključi uređaj.

«Spakirajte se.» Njegov je glas još uvijek drhtao od bijesa.

«Kina će nas imati dobro označene nakon ovog malog ispada. Sada se moramo požuriti.»

«Kao što smo i prije vukli pete?», upita Claudia s odstupanjem, ali poslušno ustane.

Ipak su napredovali sporije nego prošle noći. Prije ponoći ih je Matatu dva puta upozorio da čekaju, jer ga je njegovo životinjsko šesto čulo opomenulo na opasnost ispred njih. Išao je naprijed i uhodio za tragovima te pronašao zasjedu koja je bila postavljena za njih te su je svaki put bili prisiljeni sporo i neprimjetno zaobići kako bi je izbjegli.

«Ljudi generala Tippoo Tipa», promrmlja Alphonso.

«Sigurno pomaže generalu Kini. Ljudi nas čekaju na svakom puteljku.»

Ipak, nakon ponoći se njihova sreća okrenula na bolje. Matatu je naišao na dobro poznatu stazu koja je vodila gotovo direktno prema jugu i otkrio da je prije kratkog vremena veliki broj ljudi prošao tuda u istom smjeru u kojem su se oni uputili.

«Koristit ćemo njihove tragove da prekrijemo svoje.» Sean iskoristi priliku i postavi Matatua na čelo i Claudia ga je slijedila dok su on i Alphonso uzeli drljaču, namjerno gazeći preko malih značajnih tragova cipela vodećeg para, brišući ih tako da su se izgubili u velikim tragovima koje je ekipa Tippoo Tipovih ljudi ostavila iza njih.

Požurili su se uz stazu sve dok Matatuoovo oštro uho nije pokupilo slabi zvuk koji je proizvodila Renamova ophodnja dok se kretala u tišini noći. Tada su smanjili korak i pratili ih na diskretnoj

udaljenosti. Držeći kontakt s neprijateljem, održavanje razmaka bez da ih otkriju bio je delikatan i stravičan posao za koji su se morali potpuno osloniti na Matutovo slušanje i noćni vid, ali kretali su se čak dvostruko brže nego što su se mogli nadati bez te pomoći.

Nešto prije zore se ophodnja Renamoa zaustavila točno ispred njih i oni su se zgurali u tamu i slušali ih kako postavljaju zasjedu na obje strane staze. Kad se ekipa smjestila u zasjedi, Matatu ih povede na još jedan zaobilazak da se još jednom sretnu sa stazom i krenu južno.

«Prema mom proračunu prošli smo dvadeset i pet milja», promrmlja Sean s oštrim zadovoljstvom dok je prvo nježno svjetlo zore pokrilo istočne zvijezde. «Ne možemo riskirati

krećući se dalje po danjem svjetlu, zemlja vrvi renamovcima. Matatu, pronađi nam mjesto na kojem ćemo provesti dan.»

Tijekom tog noćnog marša ušli su u područje mokre zemlje na prilazima Rio Save i sad ih je Matatu namjerno odveo u visoku močvarnu travu. Do koljena su gacali kroz naplavljene ravnice koje su štatile rijeku, izabirući svoj put među plitkim otvorenim lagunama iz kojih su se komarči uzdizali u sivim oblacima. Voda je prekrila njihove tragove i Sean stvorio zaštitnicu, pomno polazući močvarnu travu i postavljajući je uvis iza sebe kako bi prikrio njihov prolaz.

Nekoliko stotina metara od staze Matatu je otkrio mali suhi otok samo nekoliko centimetara iznad razine naplavne vode i kad je stao na njega, dogodio se nasilni potres u trstici dok je teško tijelo protrčalo kroz nju.

Claudia je od šoka vrisnula, sigurna da su ušli u drugu smrtonosnu zasjedu Renamoa. Ipak, Matatu izvuče svoj nož i prodornim ratnim povikom uroni u travu; začulo se divlje komešanje dok se hrvao s previjajućim, ljuskavim tijelom dvostruko većim od njega. Sean mu je požurio u pomoć i zajedno su uboli stvorenje i odvukli ga iz trave na otok. Claudia se od užasa naježila shvativši da je to veliki sivi gušter, gotovo tri i pol metra dugačak, s pjegavim žutim trbuhom i dugačkim bičem od repa koji se još uvijek trzao i udarao s jedne na drugu stranu. S radosnim je skvičanjem Matatu odmah počeo guliti ljuskavu kožu.

I

«Što je to?»

«Matutova omiljena delikatesa, leguan.» Sean izbrusi oštricu na svom nožu za rezanje na dlan ruke te pomogne Matatuu masakrirati guštera.

Meso iz repa je bio bijelo poput fileta Doverova stražnjeg dijela, ali Claudia načini grimasu kad joj je Sean ponudio tanki komad.

«Ti i Matatu bi pojeli vlastite potomke», optuži ona.

«I to govori cura koja redovito jede pržene gusjenice!

«Sean, ne mogu, stvarno se ne mogu prisiliti. Ne sirovo.»

«Nemamo suho drvlje za vatru, a i jela si japanski sashimi, zar ne? Rekla si mi da ti se sviđjelo.»

«To je sirova riba, ne sirovi gušter!»

«Pa, to je slično, gledaj na to kao na vrstu afričkog sashimija», blago ju je mamio. Kad se na kraju predala i probala, shvatila je da je iznenađujuće ukusno te njena glad nadvlada njenu gadljivost.

Sada im nije nedostajalo vode, pa su napunili trbuhe slatkim bijelim mesom i naplavnom vodom i skvrčili se na pokrivačima. S visokom močvarnom travom koja se ljuljala iznad njihovih glava i štitala ih od sunca koje je pržilo te pogledom uperenim u nebo, Claudia se osjećala sigurnom te se prepusti umoru.

Jednom se sredinom dana probudila i legla u Seanov zagrljaj, te slušala zvuk Hinda u potrazi.

«Kina gradi riječne nasipe ispred nas», prošapće Sean.

Zvuk Hindovih turba se uzdigao i spustio dok se okretao na svakoj etapi potrage i Claudia osjeti kako joj se mišići trbuha grče i stežu dok se zvuk pojačavao, prolazeći na kratkoj udaljenosti južno od mjesta gdje su ležali, i tada je napokon nestao u tišini.

«Otišao je», zagrli ju Sean. «Probaj opet zaspati.»

Ponovno se probudila na osjet panike i kad se probala pomaknuti, netko ju je čvrsto držao dolje, a njegov joj je dlan bolno stisnuo usta. Okrenula je oči sa strane, a Seanovo je lice bilo uz njeno.

«Tiho!», šapne joj na uho.

«Neću čuti ni pisak.»

Kad je klimnula, pustio ju je i okrenuo se da pogleda kroz močvarnu travu. Ona učini isto te proviri kroz plitku vodu lagune.

U početku nije ništa vidjela, a tada je začula kako netko pjeva.

Bilo je to slatko djevojačko, visoko i nježno pijukanje shanganske ljubavne pjesme i uz to je dolazio i zvuk lakih koraka po plitkoj vodi lagune. Pjevanje je postajalo sve bliže, tako blizu da se Claudia instinktivno stisnula blizu Seana i zadržala dah.

Tada je odjednom djevojka koja je pjevala koraknula u liniju njenog vidokruga kroz otvore u travi pred Claudijinim očima. Bila je to vitka i dražesna djevojčica koja je tek prošla pubertet jer, iako je njezin lik bio sladak i djetinjasti, grudi su joj bile velike i okrugle poput tsama dinja. Nosila je samo runjavu tkaninu oko butina povučenu među dugačkim mišićavim nogama, a koža joj je sjala pod kasnim podnevnim svjetlom poput osunčanih melasa. Činila se divljom poput duše šume i Claudia je odmah bila očarana njome.

U desnoj je ruci nosila lagano koplje od trstike za ribarenje s višestrukim oštrim špicama. Dok je nježno gazila kroz bistru, toplu vodu, držala je koplje spremno za udarac.

Pjesma na njenim usnama naglo je zamrla i ona na trenutak zastane, a zatim napadne s gracioznošću plesača. Držak koplja je trznuo u njenim rukama i uz sretan povik ona podigne dugačkog vitkog soma iz vode. Koprcao se na kraju koplja, a njegova široka usta s brkovima gutala su i roktala. Djevojka udari njegovu spljoštenu glavu i baci ga u torbu na svom pojasu, ispletenu iz trstike.

Zatim je oprala riblju sluz s malih ružičastih dlanova, pokupila koplje i ponovno se vratila ribarenju, krećući se izravno prema mjestu gdje su ležali u skrovištu močvarne trave. Sean je posegnuo i stisnuo Claudijinu ruku, upozorivši je da se ne miče, ali crnkinja je bila tako blizu da bi nakon samo još nekoliko koraka posrnula preko njih.

Odjednom je podigla pogled i pogledala Claudiju direktno u oči. Samo su nakratko gledale jedna drugu i tada se djevojka okrene i odjuri. Istog se trena Sean podigne i počne je ganjati, a iz trave sa svake su strane Alphonso i Matatu jurnuli da se pridruže potjeri.

Djevojka je bila na pola lagune kad su ju sustigli; pokušala se skloniti i pobjeći, ali gdje god da se okrenula, jedan je čekao da je uhvati i napokon je stala, divljeg pogleda i teško dašćući od užasa, ali držeći koplje uporno ispred sebe. Njena hrabrost i duh su oslabili pred trojicom muškaraca ispred nje; poput mačke okružene ovčarima,

nije mogla pobjeći. Matatu joj je prišao s boka i ona je odmah usmjerila vrh koplja prema njemu, ali Sean joj je izbio to iz ruku i podigao ju pod rukom. Dok je ona udarala i grebla, nosio ju je natrag na otok i bacio na suhu zemlju. U borbi je izgubila obje slamnate torbe i tkaninu oko butina, gola je čučnula i drhtala dok je buljila u muškarce koji su je okruživali.

Sean joj je počeo govoriti nježnim, umirujućim tonom, ali prvo nije htjela odgovoriti. Tada ju je Alphonso ispitivao i kad je djevojka shvatila da je iz njenog plemena, malo se smirila i nakon nekoliko je umirujućih pitanja napravila neodlučnu reakciju bez daha.

«Što govori?», Claudia nije mogla zadržati svoju brigu za dijete.

«Živi ovdje u močvari kako bi se sakrila od vojnika», odgovori Sean. «Renamo joj je ubio majku, a Frelimo oteo oca i ostatak obitelji kako bi sjekli drva u šumi. Ona je pobjegla.»

Skoro su sat vremena ispitivali djevojku. Kamo teče rijeka? Ima li negdje prijelaza? Koliko vojnika ima na rijeci? Gdje frelimovci sijeku stabla? Odgovorila je na svako pitanje i djevojčin se užas smanjio. Izgleda da je osjetila Claudijinu simpatiju te je gledala prema njoj s osjećajnim djetinjastim povjerenjem.

«Malo govorim i engleski, gospođice», napokon prošapće i Claudia je bila iznenađena.

«Kako si naučila?»

«U misiji, prije nego što su došli vojnici i zapalili je i ubili opatice.»

«Tvoj engleski je dobar», nasmije joj se Claudia.

-«Kako se zoveš, dijete?»

«Miriam, gospođice.»

«Nemoj se previše sprijateljiti», Sean oštro upozori Claudiju.

«Tako je mala i slatka.»

Sean se spremao odgovoriti, ali umjesto toga je radije pogledao prema zalasku sunca. «Prokletstvo, propustili smo Kinino radio javljanje. Hajdemo se spremite. Vrijeme je da krenemo.»

Trebalo im je samo nekoliko minuta da se pripreme za marš i s teretom na leđima, Claudia upita: «A što ćemo s djevojkom?»

«Ostavit ćemo je ovdje», reče Sean, ali nešto u njegovu glasu

i u tome kako je odmaknuo pogled je zabrinjavalo Claudiju. Počela je pratiti Seana dok je s otoka koraknuo u vodu i tada je stala i pogledala iza. Crna je djevojka gola čučila, nesretno gledajući za Claudijom, ali iza nje je stajao Matatu i u desnoj ruci držao nož.

Prizor preplavi Claudiju poput golemog vala ledene srdžbe.

«Sean!» Njen je glas zadrhtao dok ga je pozvala.

«Što ćeš učiniti ovom djetetu?»

«Ne brini za nju», reče joj žestoko.

«Matatu!» Počela se tresti. «Što ćeš učiniti?» I on joj se naceri. «Hoćeš li ju?» Povuče prstom preko svog vrata i Matatu veselo klimne i pokaže joj nož.

«Ndio», složi se. «Kufa.» Znala je tu svahilsku riječ. Matatu ju je upotrebljavao svaki put kad bi njen otac pogodio životinju i Matatu bi joj prerezao vrat. Odjednom se tresla od bijesa.

Opkolila je Seana.

«Ubit ćeš je!» Njen glas je bio vrištav od bijesa i užasa.

«Čekaj, Claudia, slušaj. Ne možemo je ostaviti ovdje. Ako je ulove. Bilo bi to samoubojstvo.»

«Ti, gade!», viknula je na njega. «Pokvaren si kao i svaki Renamov ubojica, pokvaren kao i sam Kina!»

«Radi se o našim životima, zar ne shvaćaš? To je preživljavanje.»

«Ne mogu vjerovati u to što čujem!»

«To je teška, okrutna zemlja. Ako hoćemo preživjeti, moramo živjeti prema tim standardima. Ne možemo si priuštiti ludost sažaljenja.»

Htjela ga je fizički napasti, stisnula je šaku trudeći se kontrolirati, ali glas joj je još uvijek bio oštar.

«Samilost i savjest su jedino što nas razlikuje od životinja.» Duboko je udahnula. «Ako imalo cijeniš ono što postoji među nama, nećeš više ništa reći i nećeš pokušati racionalizirati ovo što si umalo napravio ovom djetetu.»

«Ti bi radije da te uhvati general Kina?» upita Sean.

«To dijete, kako je zoveš, neće oklijevati da im oda naše točno boravište.»

«Nemoj, Sean! Upozoravam te, sve što govoriš stvara štete našoj vezi koje se nikada neće moći popraviti.»

«U redu, onda.» Sean uhvati njenu ruku i odvede ju do djevojke. Što hoćeš da radimo s njom? Učinit ću što god hoćeš. Ako hoćeš da je pustim da nas oda prvoj ophodnji Renamoa, učinit ću to.»

Claudia je ukočeno stajala u krugu njegovih ruku i iako je nestala kreštavost u njenom glasu, bio je hladan i odlučan:

«Uzet ćemo je sa sobom.»

Sean spusti ruke. «Sa sobom?»

«Da, to sam rekla. Ako ju ne možemo ostaviti ovdje, to je jedino rješenje.»

Sean ju je buljio dok je ona odlučno nastavila: «Rekao si da ćeš napraviti što god kažem. Obećao si mi.»

Otvorio je usta i onda ih zatvorio i pogledao crnu djevojku.

Razumjela je nešto, dovoljno da shvati da joj život visi o koncu i da je Claudia njen vitez, njen spasitelj. Kad je Sean vidio izraz na dječjem licu, odjednom su ga preplavili sram i samogađenje. Bio je to stran osjećaj. Tijekom rata Izviđači nisu ostavili ni jednog svjedoka.

Ova njegova žena ga je smekšala, pomisli, te se nasmije i zatrese glavom - ili ga je jednostavno humanizirala. «U redu.» Još se uvijek smješкао.

«Djevojka ide s nama, ali pod uvjetom da mi oprostiš.» • Poljubac je bio kratak i hladan. Claudijine usne su bile čvrsto

zatvorene. Sean je shvaćao da će joj trebati neko vrijeme da se oporavi od bijesa. Okrenula se od Seana i podigla crnkinju na noge. Miriam se zahvalno priljubila uz nju.

«Donesi njenu tkaninu», reče Sean Matatuu. «I skloni taj nož. Djevojka ide s nama.» Matatu preokrene očima s neodobravanjem.

Ali, otišao je potražiti djevojčin jedini komad odjeće.

Dok je Miriam omotavala ostatak krpe oko svog struka, narednik Alphonso nagnuo se nad pušku i s interesom ju promatrao. Bilo je očito da on nije nesretan zbog odluke da se djevojka poštedi. Claudia nije odobravala procjenjivanje njene štíćenice pa je otvorila malu vlastitu torbu i izvadila jednu rezervnu majicu, kamuflažnu majicu Renamoia iz prostorija generala Kine.

Majica je visjela do pola Miriaminih bedara i zadovoljila Claudijin smisao za pristojnost.

Crnkinja je bila oduševljena, zaboravila je užas od prije nekoliko minuta dok je gladila svoj novi ukras.

«Hvala vam, Donna, mnogo vam hvala. Vi dobra žena.»

«U redu», umiješa se Sean. «Modna predstava je gotova, krenimo.» I Alphonso uzme Miriaminu ruku.

Tek je tada djevojka shvatila da je oteta te se povukla i buknila u strastveni protest.

«Prokletstvo!», eksplodira Sean. «Sad smo stvarno u nevolji!»

«Što je to?», upita Claudia.

«Nije sama. I drugi su s njom.»

«Mislila sam da je izgubila roditelje!»

«Tako je, ali brat i sestra joj se skrivaju u močvari. Dvoje djece tako male da se ne mogu brinuti za sebe. Prokletstvo! Pro-kletstvo!» Sean je ogorčeno ponavljao.

«Sada mi, k vragu, reci što ćemo učiniti?»

«Uzet ćemo djecu i njih povesti sa sobom», jednostavno izjavi Claudia.

«Dva derišta! Zar si poludjela? Ne vodimo sirotište.»

«Moramo li još jednom početi sve iz početka?» Claudia mu ozlojeđeno okrene leđa i uzme Miriaminu ruku. «Sve je u redu. Možeš mi vjerovati. Mi ćemo se pobrinuti za tebe.»

Crnkinja je utihnula i zurila u Claudiju s povjerenjem i obožavanjem poput psića.

«Gdje su djeca? Uzet ćemo i njih.»

«Dodi, Donna. Ja ti pokazati.»

Miriam ju je za ruku odvela u močvaru.

Već je bio gotovo mrak kad su došli do malog otoka gdje je Miriam sakrila djecu pod gomilom papirusove trske. Kad je maknula teške zelene stabljike, dva su para velikih tamnih očiju buljila u njih poput mladih sova iz gnijezda.

«Dječak.» Claudia ga podigne. Imao je pet ili šest godina, mršav i drhtao je od straha. «I djevojčica.» Ona je bila mlada, nije imala više od četiri godine i Claudia krikne kad ju je dotaknula.

«Ona gori, ovo je dijete jako bolesno!» Bila je preslaba da ustane i ležala je skvrčena poput umirućeg mačića, drščući i blago mijaučući.

s «Malaria», reče Sean i čučne pored djeteta. «Uznapredovali Stupanj.»

»Imamo klorofil u medicinskom pakiranju.» f Claudia ubrzano posegne za njim.

«Ovo je ludilo!», zareži Sean. «Ne možemo si natovariti toliku grupu. To je noćna mora!»

«Daj ušuti!», izdere se Claudia. «Koliko klorofila da joj dam? Upute kažu: Za djecu ispod šest godina konzultirajte doktora. Baš vam hvala, probat ćemo s dvije tablete.»

Dok su pomagali djetetu, Claudia upita Miriam: «Koja su njihova imena? Kako zoveš djecu?» Odgovor je bio tako dugačak i kompliciran da je čak i Claudia izgledala obeshrabreno, ali ubrzo se oporavila.

«Nikad to neću moći izgovoriti», reče na kraju.

«Zvat ćemo ih Mickev i Minnie.»

«Walt Disnev će nas tužiti», upozori je Sean, ali ona ga ignorira i umota Minnie u svoj pokrivač.

«Morat ćemo ju nositi», reče Seanu činjenično.

«Ako me mali lopov popisa, zakrenut ću joj vratom», protestirao je.

«I Alphonso može nositi Mickeya.»

Sean je vidio da su se potpuno probudili Claudijini majčinski instinkti i njegova neraspoloženost zbog toga dodatnog tereta koji im je bio nametnut bila je ublažena sredstvom za jačanje koje je njoj predstavljala ova nova odgovornost. Claudiju je prošla iscrpljenost i letargija i bila je žilavija i oštrija, a takva nije bila od Jobove smrti.

Sean je podigao lagano malo dijete na svoja leđa i opasao ga komadom pokrivača. Vrućina groznice je prožimala kroz pokrivač kao da je boca vrele vode. Ipak, djetetu je to bio poznati osjećaj jer je na taj način bilo nošeno od rođenja te je odmah utihnula i zadrijemala. «Još uvijek ne mogu vjerovati što mi se događa», promrmlja Sean. «Prokleta neplaćena guvernanta u mojim godinama.» Ali, još je jednom zagnjurio u močvaru.

Prije nego što je noć bila na pola svoje putanje, Miriam je dokazala vrijednost koja je daleko prevagnula dodatni teret koji su mu djeca doznačila. Poznavala je riječno područje i prijateljevala s

močvarnim bićima. Otišla je naprijed s Matatuom i vodila ga kroz labirinte otoka i laguna, pokazujući skrivene puteljke koji su im uštedili sate zamorne pretrage.

Nešto poslije ponoći, kad je Orion, veliki lovac stajao direktno iznad njih, Miriam ih je odvela na nasip Rio Save i pokazala plitki prijelaz preko kojeg se čovjek može probiti na daleki nasip.

Odmorili su se, a žene su njegovale djecu i hranile ih komadićima mesa leguana. Klorofil je počeo djelovati i djevojčica više nije bila tako vruća i razdražljiva. Nakon brzog su se obroka muškarci prikrili u trstici i zurili preko crne vode u kojoj su se reflektirale zvijezde poput utapljujućih krijesnica.

«Ovo je najopasnija točka», prošapće Sean.

«Kina je jučer cijeli dan patrolirao nad rijekom u Hindu i vratit će se s prvim svjetlom. Ne smijemo ovdje gubiti vrijeme. Moramo preći prijeko i nestati prije izlaska sunca.»

«Oni će nas čekati na drugoj strani», oklijevao je Alphonso.

«Očekivat će nas.»

«Tako je», složi se Sean. «Oni su ovdje, ali mi znamo da su ovdje. Ostavit ćemo žene na ovoj strani i otići prijeko da očistimo drugu stranu. Ne možemo koristiti oružje, morat će to biti noževi i žice. Večeras je mokra večer.» Upotrijebio je staru Izviđačku izreku za to. «Sebenza enamanzi. Na više će načina ova večer biti mokra.»

Seanova žica bila je dva metra čistog čelika, jedan struk koji je odrezao iz kabla dizalice u Herculesu prije nego što ga je napustio. Job je izrezbario gumbe i postavio ih sa svake strane žice kako bi formirao zahvate. Bila je smotana u navoj veličine srebrene kovanice i lako je kliznula u džepić za granate na njegovu remenju. Sada ju je Sean izvadio i odmotao. Testirao ju je, stavljajući drvene prstene među prste te snažno povlačeći i zadovoljno gundajući na poznatu tenziju u elastičnom vlaknu. Tada je opet smotao žicu i prebacio preko svog lijevog ručnog zgloba poput narukvice.

Sva trojica su se do kraja skinuli jer bi s mokre odjeće kapala voda te uzburkala neprijatelje ili bi im samo otežavala borbu prsa o prsa. Svaki od njih je nosio svoj nož na kratkom konopcu oko golog vrata.

Sean je otišao do mjesta u trstici gdje je Claudia čekala s djecom. Kad ju je poljubio, njene su usne bile mekane i tople i nakratko se uhvatila za njega. «Jesi li mi oprostila?», upita on. Kao odgovor, još gaje jednom poljubila. «Vrati se brzo», prošapće.

Trojica muškaraca su nečujno kliznula u vodu, držeći se zajedno te su četveronoške gacali od nasipa, puštajući da ih struja vodi dolje ispod prijelaza.

Stali su u sloju papirusa na južnom nasipu i kliznuli na obalu na svojim trbusima. Seanovo bijelo tijelo sjalo je pod svjetlom zvijezda. Valjao se u ljepljivom crnom močvarnom blatu dok mu se nije prekrio svaki dio tijela i tada je još i dlanovima premazao lice.

«Spremni?», upita tiho i uzme nož iz korica na svom vratu.

«Hajdemo!»

Maknuli su se od rijeke i kružili uzduž prema prijelazu.

Močvare su zatvarale sjeverni nasip dok je ova strana bila nešto suša i šume su se protezale gotovo do rubova rijeka.

Ostali su u sjenama ispod drveća da se sakriju. Kad su se približili prijelazu, prilazili su opreznije, raširivši se, Sean u sredini, a Alphonso i Matatu na boku.

Sean je namirisao renamovce prije nego što ih je vidio. Bio je to vonj dima staroga domaćeg duhana i osušenog znoja u neopranoj odjeći i on se smrzne te počne slušati i zuriti prema naprijed, potpuno se koncentrirajući na njih.

Malo ispred njega u mraku čovjek je blago zakašljao i pročistio grlo te Sean točno odredi njegov položaj. Spustio se dolje i dodirnuo zemlju, prstima praveći mjesta za svoj sljedeći korak tako da ga ne oda šuštanje suhog lista. Korak po korak primaknuo se naprijed dok nije ugledao silhuetu glave renamovca u odnosu na zvjezdano nebo. Sjedio je pokraj RPD strojnice na svom tronošcu, zureći preko rijeke.

Sean je čekao i minute su se produljile; pet, pa deset, svaka od njih se sve više odužila. Tada je netko drugi zijevnuo i rastegnulo se na lijevom boku i odmah ga je treći glas ljutitim šapatom upozorio na tišinu.

«Trojica.» Sean je zapamtio poziciju svakog od njih i tada se povukao nečujno i oprezno kao što je i došao. f!

Na rubu šume čekao ga je Alphonso, a nekoliko-š-ifinuta kasnije Matatu je dopuzio natrag i pridružio im se.

«Trojica», prošapće Alphonso.

«Da, trojica», složi se Sean.

«Četvorica», proturječi im Matatu obojici. «Još je jedan odmah ispod nasipa.» Matatu nije nikad ništa propuštao i Sean bez rezerve prihvati njegovu procjenu.

Samo četvorica renamovca u zasjedi, Sean osjeti olakšanje. Očekivao ih je više, ali Kina je rasporedio ljude prorijeđeno kako bi pokrio svaku stazu i svaki prijelaz preko rijeke.

«Bez buke», upozori ih Sean. «Jedan pucanj i cijela će nam vojska biti za petama. Matatu, ti uzmi onog kojeg pronađeš ispod nasipa. Alphonso, onaj u trstici koji je progovorio. Ja ću uzeti dva u sredini.» Skinuo je žičanu narukvicu i odmotao je, još je jednom rastežući i isprobavajući među rukama da je osjeti.

«Čekajte da moj čovjek izdahne prije nego što napadnete svog.» Posegnuo je i lagano dodirnuo njihova ramena, ritualni blagoslov i tada su se razdvojili i nestali u noći, suprotno od rijeke.

Topnik je bio točno gdje ga je Sean ostavio, ali kad mu se Sean primaknuo, nekoliko je raspršenih oblaka zasjenilo zvijezde te je Sean morao čekati da se razbistri. Svaka je sekunda zakašnjenja povećavala mogućnost otkrivanja i bio je u iskušenju da napravi to samo prema osjetu dodira, ali se suzdržao. Kad se razvedrilo, bilo mu je drago što je čekao. Stražar je skinuo kapu i češkao potiljak; ta bi podignuta ruka blokirala žicu i spriječila čisto ubojstvo. Bilo bi vike, pucnjeva i svaki bi Renamovac unutar milje došao do njih.

Čekao je dok je stražar olakšao svoj svrbež i namjestio kapu i kad je spustio ruke, Sean posegne naprijed i prebaci žičanu omču oko njegovog vrata u jednom brzom pokretu. U istom se pokretu povuče natrag punom snagom obje ruke i udari desnim koljenom među ramene lopatice. Žica je prerezala meso i dušnik kao da su od sira. Sean je osjetio trenutačnu zapreku dok je žicu zaustavio kralježak vrata, ali on je pilio objema rukama, cijelom se težinom naslanjajući na žicu i gurajući koljenom.

Žica je pronašla pukotinu između kralježaka i očigledno se provukla između. Čovjekova glava padne naprijed i strovali se u vlastito krilo te čovjek izdahne. Zrak iz pluća navali kroz otvoreni dušnik u nježnom izdisaju. Bio je to zvuk za koji je rekao Matatuu i Alphonsu da ga čekaju. Znao je da oni ovog trenutka uzimaju žrtve, ali nije bilo nikakvog zvuka dok se čovjek kojeg je Sean ubio nije srozao naprijed i njegova vratna žila kucavica otpustila na zemlju s pravilnim siktanjem poput mlijeka iz vimena u vjedro pod mljekaričinim istreniranim prstima.

Zvuk je uzbunio četvrtog renamovca, jedinog preživjelog, i on dozove zbunjenim tonom. «Što je to, Alves? Što to radiš?»

Pitanje je dovelo k njemu Seana, koji je izvadio nož iz korica, držeći ga okrenutog prema dolje tako da vrh pogodi šiljasti kut ispod čovjekovih rebara. Sean ga priklješti dolje svojom lijevom rukom, čvrsto mu držeći grlo kako ne bi vrisnuo, radeći s nožem u drugoj ruci, otvarajući ranu te svom snagom okrećući oštricom.

U trideset je sekunda sve bilo gotovo. Posljednji trzaj stresa tijelo pod njim i Sean ga pusti i ustane. Matatu je već bio kraj njega sa spremnim nožem. Nož i ruke su mu bile mokre. Svoj dio je napravio pa je došao pomoći Seanu, ali nije bilo potrebno.

Punu su minutu čekali, osluškujući bilo kakvu uzbunu ako je slučajno bio još koji stražar kojeg je čak i Matatu previdio, ali jedino što su čuli je bilo graktanje žaba u slojevima trstike i zujanje komaraca.

«Pretražite ih», naredi Sean.

«Uzmite sve što bi nam moglo koristiti.»

Jedna puška, sve streljivo, pola tuceta granata, rezervna odjeća, sva hrana. Brzo su sve to skupili.

«To je sve», reče Sean. «Ostalo bacite.» Odvukli su tijela do nasipa i pustili niz struju te bacili teške strojnice i ostalu odbačenu opremu u duboku vodu pored trstike.

Sean pogleda na sat.

«Ponestaje nam vremena, moramo ostale prevesti prijeko.»

Claudia, Miriam i djeca su još uvijek bili u sloju trstike na južnom nasipu gdje su ih ostavili. «Što se dogodilo? Mi nismo ništa čule.» Claudia s olakšanjem zagrlila Seanova gola mokra prsa.

«Niste imale što čuti», reče joj Sean i pokupi djecu koja su spavala, svako jednom rukom. Preko struje su formirali ljudski potporanj, držeći se za ruke, podupirući jedni druge protiv teškog povlačenja vode koja je dolazila Claudiji do brade. Bez te bi potpore struja odnijela žene. Čak je i s njom prijelaz bio težak i vukli su se na južni nasip do iscrpljenosti.

Sean im nije dopuštao da se odmaraju dulje od nekoliko minuta koliko im je trebalo da osuše Minnie i zamotaju je u jaknu koju su oteli jednom mrtvom renamovcu; tada ih je opet pokrenuo i usmjeravao naprijed u šumu.

«Moramo se maknuti od rijeke prije izlaska sunca. Kina će se vratiti odmah čim će se pojaviti svjetlo.»

General Kina spazio je grupu ljudi na riječnom nasipu na stotinu metara. Kad se helikopter nagnuo prema njima, strujanje zraka njegovih rotora prekrilo je površinu Rio Save tamnim mreškanjem.

Portugalski pilot je postavio stroj na rub šume na južnom nasipu i Kina iziđe iz kabine s naoružanjem te počne koračati prema rijeci. Iako mu je lice bilo bezizražajna maska, njegov

je bijes kuhao iza nje i isijavao iz očiju. Uzeo je tamne naočale iz džepa na prsima i sakrio oči iza leća.

Krug ljudi se uljudno otvori i Kina stane i pogleda dolje u ljudsku glavu koja je ležala na blatnom nasipu. Oprala se među trstikom, rak ju je u čistoj vodi grickao i voda je izbijelila izloženo meso i zamutila otvorene oči kao tamni mramor, ali čisti rez koji ju je odijelio od vrata je još uvijek bio jasan poput ručnog potpisa.

«To je čin bijelca», reče Kina blago.

«Njegovi Izviđači to zovu mokri rad, žica je bila njihov zaštitni znak. Kad se to dogodilo?»

«Prošle noći.» Tippoo Tip se uznemireno povuče za bradu. Nije bilo preživjelih iz ekipe u zasjedi, ni jedan koji bi poslužio kao primjer.

«Vi ste ih pustili», Kina hladno optuži.

«Obećali ste mi da neće prijeći rijeku.»

«Ti psi», zareži Tippoo Tip. «Te nesposobne svinje.»

«To su vaši ljudi», istakne Kina. «A ljudi oponašaju onoga koji im zapovijeda. Njihov neuspjeh je vaš neuspjeh, generale.»

To je rekao pred njegovim ljudima i Tippoo Tip progundā od poniženja. Obećao je, a nije uspio, te se od bijesa stresa. Buljio je u svoje ljude, tražeći žrtvu, ali oni su spustili poglede i njihova su lica bila blijeda i pokorna. Tu nije bilo olakšanja.

Odjednom je povukao nogu i zamahnuo opaki udarac u glavu. Čelična kapica na njegovoj čizmi zdrobi mesnati natopljeni nos.

«Pseto!», poviče i još jednom udari glavu, poslavši je da se otkotrlja niz nasip. Slijedio ju je bijesno vičući, divlje ciljajući u nju dok nije odskočila poput nogometne lopte i pala preko nasipa u rijeku.

Vratio se generalu Kini, teško dišući od gnjeva. «Vrlo dobro, generale», zaplješće mu Kina ironično.

» «Vrlo hrabro, koja šteta što to niste mogli napraviti bijelcu.»

«Zaštitio sam svaki prijelaz na rijeci», započne Tippoo Tip, te se prekine kad je primijetio grubi šav na rani na Kininom obrazu te se opako nasmije. «Vi ste ranjeni. Koja nesreća. To nije krivica bijelca, zar ne? Sigurno ne. Vi ste prelukavi da biste mu dopustili da vas rani, generale Kina, osim vašeg uha, naravno.»

Sada je bio red na Kini da se obuzda.

«Da sam bar imao vlastite ljude ovdje. Ti vaši glupi psi ne mogu obrisati vlastito dupe.»

«Jedan vaš čovjek je marioneta», zareže Tippoo Tip na njega.

«On bježi s bijelcem, moji ljudi barem nisu izdajice. Ja ih držim u svojim rukama», pokaže te velike šape i stresa ih u Kinino lice te general Kina za trenutak zatvori oči i duboko udahne. Shvatio je da su na rubu nepopravljivog prekida i ako razmijene još nekoliko ovakvih riječi, više neće dobiti potporu od toga golemoga bradatog majmuna. Jednog će ga dana ubiti, ali danas ga treba.

Danas je najvažnija stvar u Kininom svijetu bila dočepati se bijelca, ako je moguće živog, ali i mrtvog, ako drukčije ne može. Bez Tippoo Tipove pomoći nije imao šanse. Njegova ljutnja i odmazda moraju čekati drugo vrijeme i drugu priliku.

«Generale Tippoo Tip», njegov je ton bio pomirljiv, gotovo ponizan, «molim vas da mi oprostite. Dopustio sam da mi razočaranje

pomuti razum. Znam da ste napravili sve što je u vašoj moći. Mi smo obojica žrtve nesposobnosti naših vlastitih ljudi. Molim vas da ignorirate moje loše ponašanje.»

Tippoo Tip je bio iznenađen baš kao što je Kina i planirao i ljutite riječi zamru na njegovim usnama.

«Iako ih te budale nisu mogle zaustaviti, sada napokon točno znamo gdje su. Imamo njihove svježije tragove i cijeli dan za praćenje. Iskoristimo do kraja tu povoljnu priliku. Završimo već

jednom taj zamoran posao. Tada ćemo vam ja i moj helikopter biti potpuno na raspolaganju za važnije zadatke koji su pred nama.»

Vidio je da je odabrao prave riječi. Tippoo Tipov bijes se postupno pretvorio u lukavi i pohlepni izraz koji je Kina tako dobro poznao.

«Već sam pozvao svoje najbolje tragače», složi se. «Pedeset mojih ljudi će im za sat vremena biti na tragu, ljudi koji mogu trčati brže od antilopa. Bijelac će biti u vašim rukama prije nego što zađe sunce ove večeri. Ovog puta neće biti pogrešaka.»

«Gdje su ti tragači?», upita Kina.

«Javio sam im radij om.»

«Poslat ću helikopter da ih pokupi.»

«To će nam uštedjeti dragocjeno vrijeme.»

Gledali su kako se Hind diže i odlazi prema sjeveru, nisko preko tamnih voda Rio Save. Kad je nestao, oba su se okrenula i zurila prema jugu.

«Više ne kontrolirate područje južno od rijeke», istakne Kina.

«To su šume koje ste lukavo prepustili frelimovcima.»

Pokaže prema tamnim tvrdim stablima koja su se uzdizala visoko prema južnom nebu.

«Rijeka je moja frontalna linija«, usprotivivši se prizna Tippoo Tip. «Ali, najbliže snage Frelimoa su još uvijek mnogo milja dalje na jugu. Moje ophodnje pokrivaju ovo područje bez njihovog miješanja. Ljudi, koje šaljem za bijelcem, uhvatit će ga mnogo prije nego što dođe u teritorij Frelimoa.»

Tippoo Tip se prekine te pokaže prema nasipu rijeke.

«Ah, evo, dolaze.» Dugački dvostruki red teško naoružanih gerilaca trčao je puteljkom prema njima.

«Pedeset mojih najboljih ljudi. Danas ćete večerati bijelu piletinu. Ne brinite, prijatelju. Dobri su, kao da su vam već na pladnju.»

Dva su se voda Renamovaca zaustavila i rasporedila po nasipu, čekajući svoje tragače. Kina je dobro procjenjivao trupe. Hodao je uz njih i prepoznao u njima želju i entuzijazam ograničene disciplinom i profesionalizmom koji su svojstven znak prvoklasnih šumskih boraca. Još se jednom složio s Tippoo Tipom. Ovo su bili čvrsti ljudi na koje se mogu osloniti da će obaviti posao. Kina pozove k sebi sekcijske vođe.

«Znate koga lovite?», upita i oni klimnu. «Bijelac je opasan poput ranjenog leoparda, ali hoću ga živog. Razumijete?»

»Razumijemo, generale.«

«Imate radio. Hoću izvještaj vašeg napretka svakog sata na zapovjednoj frekvenciji.»

«Da, generale.»

«I kad ćete imati plijen na vidiku, zovite me. Doći ću s henshavom. Hoću vidjeti svršetak.»

Sekcijski vođe su pogledali preko rijeke, njihovi su izrazi bili uzburjani i nekoliko je trenutaka kasnije, čak i s oslabljenim sluhom, Kina pokupio zvižduk Hindovog turba koji se vraćao sa sjevera.

«Ako dobro obavite posao, bit ćete nagrađeni. Ali ako ne uspijete, požalit ćete. Duboko ćete požaliti«, obeća im general Kina.

Odmah čim je helikopter sletio, dva su se tragača spremno spustila iz stražnje kabine i Tippoo Tip im poviče i pokaže odlazni trag koji su im Sean i njegova ekipa ostavili.

Gledajući tragače koji su počeli obavljati svoj zadatak, Kina je bio još više siguran u ishod. Ova su dvojica bili dobri. Brzo su pogledali naprijed i tada se vratili u sredinu i čučnuli iznad traga, blago šapćući, dodirujući slabi trag sa savitljivom štapom divlje vrbe koji je svaki nosio, koncentrirano poput para pasa tragača koji uzimaju miris plijena.

Kad su opet ustali, promijenili su se. Bili su odlučni i poslovni. Okrenuli su se prema južnim šumama i krenuli trčeći.

Iza njih, dva su se voda kamufliranih renamovskih napadača rasporedila u formaciju za trk i uskladila svoj korak s tragačevim.

«Bjelkinja neće moći izdržati tu brzinu», razveseli se Tippoo Tip. «Dostići ćemo ih prije nego što dosegnu Frelimove linije, imat ćemo ih prije kraja dana. Ovog puta neće pobjeći.»

Okrene se prema Kini. «Zašto ih ne slijedimo u helikopteru?»

Kina je oklijevao. Nije htio objašnjavati Hindove nedostatke.

Bilo je bolje da Tippoo Tip i dalje vjeruje u njegovu sigurnost. Nije

htio s njim raspravljati o teškoći dostavljanja potrebnog goriva, niti

Hindovom ograničenom dosegu čak i s punim spremnikom, niti o činjenici da ga je

portugalski inženjer upozorio da su turba odavno trebala ići na servis i da je pilot već

izvijestio o lošem funkcioniranju

gubitku snage u motoru na desnom boku.

«Čekat ću ovdje», reče on. «Kad tvoji ljudi dostignu bijelca, pozvat će me na radio. Tada ću ih pratiti.»

Kina namjesti tamne naočale i došeta do Hinda. Pilot ga je čekao, s proračunanim se nemarom naslanjajući na kamuflirani trup ispod glavne kabine.

«Kako se motor ponaša?», upita Kina na portugalskom.

«Počinje popuštati. Treba popravak.»

«Gorivo?»

«Glavni spremnik je došao do četvrtine. Ipak, još uvijek imam pomoćni.»

«Konvoj nosača s gorivom će biti u našoj prednjoj bazi sutra ujutro. Inženjer može raditi na njemu navečer, ali mora biti u stanju pripravnosti do navečer. Trebat će mi kad dostignu bjegunce.»

Pilot slegne ramenima. «Upravljat ću njime ako preuzmete rizik zbog motora», složi se on.

«Drži osluškujući sat na radiju», odredi Kina.

«Uz malo sreće će sve biti gotovo za nekoliko sati.»

Sean je shvatio da Claudia neće još dugo moći održavati taj korak. Trčala je ispred njega tako da je mogao uočiti promjene na njoj koje su joj prouzročili oskudica i teški uvjeti života. Bila je tako tanka da joj je oskudna, otrcana majica lepršala oko bokova, a nogavice na hlačama su bile poderane trnjem i oštrim travama u odrpane rese koje su visjele na pola njenih bedara; ispod toga je dužina

njenih nogu bila izražena ekstremnom mršavošću, ali nekako su ipak zadržale elegantno oblikovane linije. Ali trnje i oštra trava su uništili izloženu kožu ruku i nogu. Izgledalo je kao da je išibana devetero-repim bičem, neke od ogrebotina su zacijelile, na drugima su se stvorile kraste, ali nekoliko ih je još krvarilo.

Njena je kosa izrasla u tanku, znojem zapletenu metlu koja je sa svakim korakom udarala među istaknutim lopaticama i njena su leđa bila tako mršava da je mogao izbrojiti izbočine njenih kralježaka ispod majice. Znoj je stvorio tamnu liniju niz kralježnicu i teška joj je vježba učvrstila stražnjicu u par gumenih lopta u suncem izbljedjelim hlačama; kroz malenu poderotinu s tri ruba mu je sa svakim korakom namigivalo nježno meso njene bijele pozadine. Noge su joj bile mlitave od iscrpljenosti te se bacale u stranu, a zglobovi labavi pa su se klimali pod njom.

Ubrzo će ju morati pustiti da se odmori, a opet, nije se žalila, čak ni jednom u dugim mučnim satima od kad su napustili rijeku i on se nježno nasmije kad se sjetio razmažene, arogantne kučke koja je kročila s Boeinga u Harareu prije toliko dana. Ovo je bila druga žena, čvrsta, odlučna i s dušom prilagodljivom poput čelične oštrice iz Damaska. Znao je da nikad neće odustati, da će nastaviti dok ju to ne ubije. Pružio je ruku i potapšao joj rame.

«Uspori, djevojko. Napraviti ćemo pauzu.»

Kad je stala, bila je nestabilna na tim dugačkim nogama te on stavi ruku oko njenih ramena da ju smiri.

«Ti si rumeno čudo, znaš li to?»

Pomogao joj je da sjedne s leđima naslonjenim na deblo drveta i odvrne čep na boci vode te joj doda.

«Daj mi Minnie. Vrijeme je za njen klorofil.» Claudijin glas je bio hrapav od umora. Sean skine djevojčicu s leđa i stavi ju u Claudijino krilo.

«Zapamti, deset minuta, ni minutu više.»

Alphonso je iskoristio stanku da sastavi radio, Mkey je čuio s jedne strane, a Miriam s druge. Očarano su promatrali dok je upalio uređaj i počeo tražiti vezu. Čulo se pucketanje i zujanje atmosferskih smetnja praćenih slabim nebitnim razgovorima Afrikanaca i tada je uzbuđen glas govorio na shanganeu, vrlo blizu i glasno.

«Vrlo blizu sada», reče i odgovor dođe odmah.

«Nastavite hodati. Tjerajte ih. Nemojte dopustiti da vam pobjegnu. Nazovite me čim ih uhvatite.» Ovaj je glas bio nepogrešiv i nisu trebali odobrenje da to potvrde.

«Vrlo dobro, generale Kina.»

Prijenos završi i Sean i Alphonso izmijene brze mrke poglede.

«Vrlo blizu», reče na shanganskom. «Ne možemo ih prestići.»

Alphonso je oklijevao i pogledao u stranu na Miriam.

Shangane djevojka uzvratila pogled sa širom otvorenim povjerljivim očima i Alphonso od srama zakašlje i počeo se.

«Ja ću ostati», promrmlja on, a Sean se ogorčeno nasmije i reče na engleskom: «Pridruži se klubu, družo. Ovoj maloj vještici nije trebalo dugo da te upeca. Te će rumene oči biti smrt za sve nas, zapamtite moje riječi.»

Alphonso se namrgodi, nije razumio, pa se Sean vrati na shanganski. «Spakiraj radio. Ako misliš stati uz nas, najbolje je da nađemo dobro mjesto za to. Tvoja renamovska braća koja jedu govna bit će uz nas vrlo brzo.»

Sean se okrene i pogleda Matatua i ovaj odmah skoči na noge.

«To je bio Kina na radiju», reče mu na svahiliju.

«On sikće poput kobre», klimne Matatu.

«Njegovi ljudi su nam na tragu, pohvalili su mu se da su vrlo blizu. Postoje li još koji trikovi koje možemo upotrijebiti, stari prijatelju?»

«Vatra?», predloži Matatu, ali bez uvjerenja i Sean zatrese glavom.

«Vjetar je protiv nas, ispekli bismo se da zapalimo šumu.»

Matatu spusti glavu. «Ako zadržimo žene i djecu sa sobom, nema više trikova», prizna.

«Spori smo i ostavljamo tragove koje bi i slijep čovjek slijedio po mjesecini.» Bijesno strese malom sijedom glavom. «Jedini trik koji nam je ostao je da im se suprotstavimo i nakon toga smo mrtvi, moj bwana.»

«Vrati se, Matatu. Saznaj koliko su nam zapravo blizu. Mi ćemo ići naprijed i pronaći dobro mjesto da im se suprotstavimo.»

Dodirne rame malog čovjeka i tada ga pusti. Sean ga je gledao kako nestaje među stablima i tada je namjerno promijenio izraz prije

nego što se okrenuo Claudiji, zauzimajući blažu i bezbrižniju pozu, te podigne ton:

«Kako je naša pacijentica? upita.

«Meni izgleda poprilično cvrkutavo.»

«Klorofil je napravio čudo.» Claudia podigne dijete na svom krilu te kao da je potvrdila svoje odobravanje, Minnie gurne palac u svoja usta i sramežljivo se nasmije Seanu. Osjetio je kako ga je taj osmijeh trgnuo potpuno neočekivanom gorčinom.

Claudia se nasmije. «Ni jedno žensko biće nije imuno na tvoj kobni šarm. Pridobio si još jednu obožavateljicu.»

«Tipična žena, sve što stvarno hoće je besplatna vožnja.»

Ali, pogladio je malu dječju, nježnu vunastu glavu.

«U redu, slatkice, tvoj konjić je spreman za polazak.»

Pouzdana Minnie ispruži obje ruke i on je zamahne na leđa i učvrsti ju ondje.

Claudia se odlučno podigne na noge i na trenutak se nasloni na njega. «Znaš što? Ti si mnogo bolja osoba nego što se predstavljaš da jesi.»

«Prevario sam te, zar ne?»

«Htjela bih te vidjeti s vlastitim djetetom», prošapće ona.

«Sada me stvarno plašiš. Hajdemo prije nego što ti padne na pamet još koja ovakva luda ideja.»

Ali, ideja ga se držala dok je trčao kroz šumu, njegov vlastiti sin s tom ženom.

Nikad prije nije ni pomislio na to, i tada, kao nadopuna ideji, osjetio je sićušnu ručicu koja je posegnula preko njegovih ramena i dodirnula mu bradu, potežući je nježno poput spuštajućeg leptira. Minnie je uzvraćala milovanje koje joj je podario prije nekoliko minuta i za trenutak mu se grlo tako stegnulo da je jedva disao. Uzeo je njenu sitnu ruku u svoju; bila je glatka i krhka poput krila kolibrića te ga je svladao osjećaj užasnog žaljenja. Žaljenja što nikad neće biti sina, napokon je to prihvatio, ni kćeri. Bilo je zamalo gotovo.

Potruga je bila vrlo blizu iza njih. Nisu im mogli pobjeći. Nije bilo izlaza, sve čemu su se mogli nadati bilo je dobro mjesto na kojem će pružiti posljednji otpor. Poslije toga nije bilo ničega, ni izlaza, ni budućnosti.

Bio je toliko zaokupljen svojom melankolijom da je dotrčao na otvoreno prije nego što je shvatio. Claudia je tako brzo stala pred njim da je zamalo natrčao na nju. Zaustavi se pored nje i stanu se ogledavati sa zbunjenošću neizvjesnošću.

Šuma je stajala pusta. Dokle im je pogled sezao tvrdo je drvo bilo porušeno kao uraganom.

Samo su panjevi ostali, sirovi i krvareći kaučuk, crveni poput krvi iz srca. Zemlja je bila uništena i izbrazdana tamo gdje su golema stabla pala. Lagane pahuljice piljevine su bile tamo gdje su ispilili grane i po duljini odrezali debla. Među odbačenim granjem i uvelim debelim granama bila je cesta za tegljenje kojom su odvukli vrijedna stabla.

Miriam je stala pored Seana.

«Ovdje su moji ljudi bili prisiljeni raditi», reče blago.

«Frelimovci su došli i odveli ih da režu stabla. Zajedno su ih okovali i prisili ih da rade sve dok im meso nije bilo razderano s kostiju na njihovim rukama. Tukli su ih poput volova i prisiljavali ih sve dok nisu pali te se više nisu mogli podići.»

«Koliko ljudi?», upita Sean. «Toliko je drveća uništeno.»

«Vjerojatno su muškarac ili žena umrli za svako drvo», prošapće Miriam. «Uzeli su sve, tisuće, desetke tisuća.»

Pokaže prema horizontu. «Sada rade dalje na jugu i ni jedno stablo ne ostavljaju stajati.»

Sean je osjetio kako mu bijes počinje rasti kroz čuđenje. Ovo je bilo razaranje na ljestvici koja se prkosila sa zakonima prirode i svetošću života samog. Ne samo daje tom drveću trebalo tristo godina da dosegne svoju punu veličanstvenost koja je bila uništena nakon nekoliko sati oštricama sjekire i pile. Bilo je to više, puno više od toga. Te su šume bile izvor i fontana mirijade oblika života, insekata, ptica, sisavaca i gmazova te samog čovjeka. Tim golemim pustošenjem sve će to nestati.

Nije stalo na tome. S vlastitom sudbom određenom, s rokom i brojem sati koji su mu preostali od njegova života, Seana je obuzela proročanska melankolija. Shvatio je da je razaranje ovih šuma bio simbol nevolje cjelokupnog kontinenta. U nekoliko nestalnih dekada Afrika je bila nadvladana vlastitim nerazdvojnim divljaštvom. Gubitci koji su joj bili nametnuti stoljećem kolonijalizma su sada bili

pre crtani. Iako su ti gubitci značili okove, kad su se jednom oslobodili od njih, afrički ljudi su s gotovo samoubilačkim nagonom strmoglavce jurili prema svom uništenju.

Sean osjeti kako se trese od nemoćnog bijesa na ludost svega toga i istodobno ožalošćen, gotovo smrtno oslabljen od užasne tragedije svega toga.

«Ako moram umrijeti», pomisli, «tada je bolje da se to dogodi prije nego što vidim da ono što volim, zemlja, životinje, ljudi, da se sve to uništi.»

S rukom oko Claudijinih mršavih ramena i crnom djevojčicom na svojim leđima, okrene se i pogleda prema putu kojim su došli, i u tom trenutku Matatu skoči iz šume iza njih.

U njegovom se načinu hodanja očitavala očajna hitnost i strah od smrti u njegovoj maloj, smežuranoj pojavi.

«Vrlo su blizu, moj bwana. Vode ih dva tragača. Vidio sam kako rade, nećemo im moći pobjeći. Dobri su.»

«Koliko je trupa s njima?» Sean se trudio odbaciti okrutan ogrtač potištenosti.

«Toliko koliko je trave na ravninama Serengetija», odgovori Matatu. «Trče kao grupa divljih psa u lovu i oni su čvrsti i divlji ljudi.

Čak ih ni nas trojica nećemo dugo zadržati.»

Sean se razbudi i pogleda oko sebe. Odrezana linija u kojoj su stajali je bilo prirodno zemljište za ubijanje, lišeno zaklona, osim do koljena visokih panjeva tvrdog drva. Otvoreno se područje protezalo na dvjesto metara do tamo gdje je mrtvo drvo bilo naslagano u neurednim gomilama, lišća dugačkog, osušenog i potamnijelog, formirajući prirodnu barikadu.

«Ovdje ćemo se smjestiti», brzo odluči Sean i signalizira naprijed Alphonsu.

Pretrčali su otvoreno zemljište držeći se zajedno, s dvije žene u sredini. Miriam je vukla svog malog brata za ruku. Alphonso je zaštitnički trčao pored njih.

Veliki je Shangane bio natovaren radijom te paketima streljiva i zaliha koje su pokupili u zasjedi Rio Save, međutim, nosio je i Mickeva kad bi dječak bio umoran, spuštajući ga dolje samo na kratke intervale. Troje je Shanganea, muškarac, žena i dječak, vrlo brzo formiralo vlastitu izrazitu jezgru unutar grupe, privučeni zajedno plemenskom odanošću i prirodnom fizičkom privlačnošću. Sean je znao da se može osloniti na Alphonsa da se brine o svojim i to mu je dozvoljavalo da se koncentrira na vlastiti poseban teret, Claudiju, Matatua, a sada i djevojčicu.

Alphonso nije trebao naredbe. Kao i Sean, imao je vojničke oči za teren i nepogrešivo je trčao prema području s neredom od odbačenih grana koje su formirale prirodnu utvrdu i koje je označavalo najbolje polje paljbe preko odrezane linije, gdje je prestajala šuma i gdje su ostali samo panjevi.

Brzo su se smjestili, vukući neke teže grane na mjesta kako bi pojačali pozicije, vadeći oružje i rezervno streljivo, vrlo se ograničeno pripremajući da zaustave prvu navalu napadača.

Claudia i Miriam su odvele djecu malo iza njih, do mjesta gdje su rupa u zemlji i dva posebna velika panja formirali neku vrstu skloništa. Kad je sve pripremio, Sean brzo dođe do Claudije i čučne pokraj nje.

«Čim počne pucnjava, hoću da uzmeš Miriam i djecu i da počnete bježati», reče joj. «Nastavi dalje na jug.»

Prekinuo je kad je shvatio da ona trese glavom i da je tvrdoglavo stisnula čeljust.

«Trčala sam dovoljno daleko», reče mu.

«Ostajem s tobom.» Položi dlan na njegovu ruku.

«Ne, nemoj mi proturječiti. Bilo bi to gubljenje vremena.»

«Claudia!»

«Molim te, nemoj», pretekla ga je. «Nije nam ostalo mnogo vremena, nemoj ga rasipati svađanjem.»

Bila je u pravu, naravno. Bilo bi uzaludno da pokuša sama pobjeći, ne s dvoje djece o kojima se treba brinuti i s timom od pedeset Renamovaca na njenom tragu. On klimne.

«U redu», složi se i uzme pištolj Tokarev iz svog pojasa, napne ga i oprezno uključi sigurnosni zapor. «Uzmi ovo.»

«Čemu to?» S gnušanjem je promatrala pištolj.

«Mislim da znaš čemu služi.»

«Na isti način kao i Job?»

On klimne. «Bit će lakše nego ići Kininim putem.»

Zatrese glavom. «Ne mogu», prošapće. «Ako neće biti drugog načina, na kraju, hoćeš li ti to napraviti za mene?»

«Pokušat ću», reče. «Ali, mislim da neću imati hrabrosti. Evo, uzmi ga za svaki slučaj.»

Protiveći se, ona uzme pištolj i zatakne ga za pojas.

«Sad me poljubi», reče ona.

Matatuov zvižduk prekine njihov zagrljaj.

«Volim te», promrmlja Sean u njeno uho.

«Voljet ću te.», odgovori ona, «zauvijek.»

Ostavio ju je i otpuzio u gomilu suhog granja.

Spustio se pored Matatua i kroz pukotinu između dviju grana virio prema rubu šume.

Neko vrijeme nije se događalo ništa, a onda ugleda nejasno lepršanje pokreta između debila visokih tvrdih drva i Sean položi svoju desnu ruku na dršku AKM puške i podigne je tako da mu je dodirivala obraz.

Tišina se odvušla u tromo osunčano poslijepodne dok su čekali. Ptice nisu pjevale, nijedno biće se nije micalo sve dok se nije začuo prigušeni ptičji zvižduk s ruba šume i ljudski oblik se odijeli i jurne na otvoreno, pokazujući se samo na sekundu i tada nestane iza jednog debelog debila. Čim je nestao, drugi ispliva iz linije drveća sto metara dalje na lijevo i jurne naprijed. I ovaj je nestao i gotovo odmah na desno iznikne i treći Renamovac.

«Samo tri», promrmlja Sean, nisu mislili izlagati više ljudi od ovih i to je bilo dobro. Kretali su naprijed u brzim jurišima, nikad dvoje zajedno, širom raspršeni i oprezni poput starog leoparda koji će ugristi.

«Koja šteta», pomisli Sean. «Skinut ćemo samo jednog iz ove gomile. Nadao sam se boljoj bitki koja će nas maknuti s nišana.»

Koncentrirao se na nadolazeće ljude, pokušavajući izabrati najopasnijeg od svojih neprijatelja.

«Vjerojatno ovaj u sredini», odluči i ubrzo dobije potvrdu svoje odluke kad je vidio trzanje čovjekove ruke iza panja koji ga je skrivao. Signalizirao je jednom da krene naprijed, koordinirajući juriš i to ga je označilo kao glavnog čovjeka, onog koji će prvi pasti.

«Pusti ga da se približi», reče Sean samome sebi. AKM nije

bila snajperska puška i nije vjerovao njejoj preciznosti na više od sto metara. Čekao je, mamio ga i gledao ga kroz ciljnik puške.

Renamovac je skakao i prilazio. Sean je vidio da je mlad, u srednjim dvadesetima, s redenicima streljiva preko oba ramena i rastafarijanskom frizurom te kamuflažnim vrpcama upletenim u kosu. Imao je nečeg arapskog u sebi i jantarsku boju kože. Zgodan mladić, osim što mu je lijevo oko bilo malo ukošeno, a što je njegovu licu davalo izraz podmuklosti.

Tako blizu da vidi boju njegovih očiju bilo je dovoljno blizu. Sean se postavi u red panja iza kojeg je nestao Renamovac i udahne, izdahne pola zraka i pusti da prvi članak njegovog kažiprsta lagano leži na okidaču.

Renamovac uskoči u njegov nišan i Sean zapuca nisko, namjerno odbijajući čisto ubojstvo.

Znao je kakvu će mu štetu 7.62 metak napraviti ako mu se zabije u trbuh s preko tri tisuće metara u sekundi i znao je iz svoga gorkog iskustva kako je obeshrabrujuće kad ti jedan od drugova leži na ničijoj zemlji s prostrijeljenom utrobom, tražeći vriskom vodu i milost.

Medu Izviđačima su ih zvali slavuji. Slavuj dobrog glasa mogao je zaustaviti napad gotovo tako efikasno kao i dobro postavljena RPD strojnica.

Sean je čuo kako je metak pogodio renamovca u trbuh, taj mesnati udarac poput lubenice koja je pala na kameniti pod, a ovaj nestane s vidika među drvenim otpadom i kršom.

Odmah se začulo teško ispaljivanje salve s ruba šume, ali prema grubom ciljanju bilo je jasno da nisu spazili Seana i pucanje zamre u tišini. Renamovci su štedjeli svoje streljivo, siguran znak njihove discipline i uvježbanosti.

Drugorazredni afrički vojnici počeli bi pucati na početku kontakta i nastavili pucati dok ne potršu zadnji metak.

«Ovi momci znaju što rade», potvrdi Sean Matatuovu procjenu. «Nećemo ih moći još dugo držati.» Dvojica gerilaca još su uvijek bili pripijeni u sredini linije i čulo se duboko prazno stenjanje dok je prvo probadanje u trbuhu pokosilo ranjenog čovjeka.

«Pjevaj nam, tatic, oh!», ohrabrivao ga je Sean.

«Pokaži svojim drugovima koliko te boli.»

Ali proučavao je rub šume, pokušavajući uhvatiti kakav mig sljedeće igre prije nego što se odvije.

«Sad će napraviti dvojni obuhvat kako bi nas opkolili«, pretpostavi. «Ali s kojeg boka, lijevog ili desnog?»

I kao da je u odgovoru vidio slabi nejasni pokret u šumi. Jedan od njih se kretao desno.

«Alphonso», tiho ga pozove Sean. t «Pokušat će na desnoj strani. Ostani ovdje. Čuvaj sredinu.»

Sean otpuzi natrag gdje ga sakrije visoki grm šikare. Tada se podigne na noge i potrči na desni bok.

Četiri stotine metara dalje padne na koljena i otpuzi naprijed te pronađe drugu poziciju okrenutu prema zidu šume. Uvuče se iza zaštitnog panja, ustali disanje, pogleda prema drveću, postavi AKM na automatsku paljbu i palac na sigurnosni zapor.

Skoro savršeno je predosjetio sljedeće kretanje, bočni pokret se pojavi iz šume samo sto metara dalje na desno. Odred od osmorice vojnika, došli su zajedno, pokušavajući doći do zaklona iza zbijenog grmlja i Sean im dopusti da dođu na pola puta od linije.

«Ovo je bolje. Trebao bih dobiti dvojicu iz ovog jata», reče samome sebi. Imao ih je u uzdužnoj vatri, njegova paljba bi im došla s boka i očistila liniju. Izabrao je sekcijskog vođu koji je trčao neznatno ispred linije. Sean gaje premašio za čovjekovu duljinu kako bi utrčao u struju pucanja, ciljajući ga kod koljena jer je AKM brutalno poskakivao na automatskoj paljbi i držao je okidač dolje.

Sekcijski vođa kapne kao da je pao preko poteznog upaljača i dva muškarca koja su ga slijedila utrčala su u isti rafal. Sean je vidio kako su ih metci pogodili. Jednog je pogodilo u rame i dašak prašine poleti iz kamuflažne vojničke bluze kako bi označio udarac.

Drugog je pogodilo u glavu, čisti udarac u sljepoočnicu i dok je padao, njegova bejzbolska kapa je odlepršala s njegove glave poput osakaćenog goluba.

«Tri.» Sean promijeni spremnik, zadovoljan rezultatom. Očekivao je da će skinuti jednog, a nadao se za dva.

Ostali su se okrenuli i počeli trčati prema šumi, napad je u potpunosti bio uništen. Sean je još jednom brzo ispalio prije nego što su došli do šume i učinilo mu se kao da se još jedan uhvatio za

rame i zateturio na udarac, ali nastavio je i nestao u šumi.

Ubrzo se začula još jedna provala pucnjave u sredini i Sean poskoči i otrči da pomogne Alphonso. Dok je trčao, netko je zapucao na njega iz šume. Metak je prošao blizu njegove glave s tim opakim zavijajućim zvukom od kojeg je njegov adrenalin žestoko šiknuo u krvni tok. Pognuo je glavu i nastavio trčati. Uživao je jašući zapjenjeni val strave i smrtne opasnosti.

U sredini je bjesnila oštra pucnjava. Renamovci su pokušali prijeći otvoreno zemljište i bili su zamalo prijeko kad se Sean polegnuo u grmlje blizu Alphonsa i dodao svoju težinu vatre obrani. Napad je posrnuo i propao, blizu niza suhog grmlja iza kojeg su ležali. Saginjući se i izmičući, renamovci su se vratili među panjeve s prašinom oko njih koju je uzrokovala paljba AKM-a.

«Dva!», vikne Alphonso Seanu. «Dva sam srušio.»

Ali, Matatu povuče Seanovu ruku i pokaže na lijevi bok. Sean je tek nakratko vidio bljesak druge grupe Renamovaca kako trči od linije i hvata zaklon na ovoj strani. Napadi na desnoj strani i u sredini su bili diverzija.

Sada je desetak ili više Renamovaca dolazilo iza njih i za minutu će biti potpuno opkoljeni i bespomoćno prikliješteni.

«Alphonso, ušli su u naš stražnji dio», poviče Sean prijeko.

«Nismo ih mogli nikako spriječiti», odgovori Alphonso.

«Njih je previše, a nas premalo.»

«Idem natrag da zadržim zaštitnicu, bit ću sa ženama.»

«Neće ponovno napasti», reče mu Alphonso odrješito.

«Sad kad su nas okružili, čekat će henshawa.»

Provala automatske pucnjave zaspe gomilu suhog grmlja i oni se instinktivno sagnu.

«Pucaju samo kako bi nas zadržali», povikne Alphonso.

«Ne žele riskirati da izgube još ljudi.»

«Kad će doći helikopter?» Sean je htio da mu potvrdi vlastitu procjenu.

«Ne više od sata», reče mu odlučno Alphonso.

«Tada će sve biti brzo gotovo.»

Alphonso je bio u pravu. Protiv Hinda nije bilo obrane, nikakvih trikova.

«Ostavljam te ovdje», ponovi Sean i otpuzi u rupu u kojoj su bile skrivene žene.

Claudia je držala Minnie na svom krilu, ali u iščekivanju pogleda gore i Sean se odskliže plitkom stranom rupe.

«Ušli su iza nas», kratko joj reče Sean. «Opkoljeni smo.»

Baci prazne spremnike ispred nje.

«Kutije s rezervnim streljivom su u Alphonsovom pakiranju. Znaš kako se moraju napuniti.»

To će ju zaposliti. Sljedećih sat vremena bit će teško preživjeti. Sean otpuzi do stražnjeg ruba rupe i proviri preko.

Vidio je kako se nešto miče u suhom, smeđem lišću, pedeset koraka ispred njega i on počne pucati prema grmlju. Vatra je bila uzvraćena s tri ili četiri pozicije u njihovoj zaštitnici. AK metci prasnu iznad i pored njega i Minnie počne kukati od straha. Minute su se razvukle, tišina se prekivala svakih nekoliko sekunda povremenim pucnjevima s pozicija renamovaca. Claudija otpuzi do Seana i ponovno mu stavi napunjen spremnik na desni pregib.

«Koliko je kutija ostalo?»

«Deset», reče mu i smjesti se bliže njemu.

Nije bilo važno što je ostalo samo dvjesto naboja u Alphonsovom pakiranju. Sean je pogledao prema nebu. Svakog će se časa čuti zvižduk Hindova turba.

Claudia mu pročita misli i potraži njegovu ruku. Ležeći na vrućem afričkom suncu, držali su se za ruke i čekali. Nije ostalo ništa za reći, više ništa nisu mogli učiniti. Bez obrane, koliko god slabe, nisu imali šanse. Sve što im je preostalo je da čekaju neminovno.

Matatu dodirne Seanovu nogu. Nije bilo potrebno nešto reći. Sean podigne glavu i začuje zvuk. Bio je viši i mirniji od šuštanja poslijepodnevnog povjetarca u vrhovima drveća.

Claudia snažno stisne njegovu ruku, gurajući nokte u njegove dlanove. I ona je začula isto.

«Poljubi me», prošapće.

«Posljednji put.» Položio je pušku dolje i okrenuo se na bok kako bi je uzeo u zagrljaj.

Stisnuli su se zajedno, držeći se svom snagom.

«Ako moram umrijeti», prošapće Claudia, «drago mi je što će tako završiti.» I Sean osjeti nabijenog Tokareva u svojoj ruci.

«Zbogom, dragi», reče.

Znao je da mora to učiniti, ali nije znao gdje će pronaći hrabrosti. Zvuk Hindova motora je rastao u prodoran vrisak.

Otkoči sigurnosni zapor i nježno podigne Tokarev. Claudijine oči su bile čvrsto zatvorene i glavu je napola okrenula. Znojni joj je pramen tamne kose visio nad uhom i mogao je vidjeti kako joj tuče arterija pod kremastom kožom sljepoočnice koju je kovrča štitila od sunca. To je bio najteži zadatak kojeg si je ikada postavio, ali podigne cijev Tokareva prema njenoj sljepoočnici.

Iznenada se začula glasna eksplozija čahura na rubu njihovog skloništa. Instinktivno Sean povuče Claudiju dolje da je zaštiti. Na trenutak je pomislio daje Hind otvorio paljbu, ali to je bilo nemoguće, jer je još uvijek bio izvan dometa i vidika.

Sljedeće serije eksplozija su se pretvorile u nagli slijed, i Sean spusti pištolj i pusti Claudiju. Otkotrljao se do ruba rupe i vidio da teška baražna vatra uništava renamovske pozicije. Vatra iz minobacača - Sean je prepoznao karakteristične udare troinčnih granata i jureći dim RPG raketa među drvećem šume. Zveketava buka pušaka i strojica nadjačala je čak i zvuk nadolazećeg Hinda. Cjelokupna se situacija promijenila.

Odjednom su bili u središtu bitke i Sean je vidio kako figure divlje trče među grmljem i panjevima, pucajući u trku.

«Frelimovci!», Matatu je trzao Seanovu ruku i vrištio od uzbuđenja. «Frelimovci!»

Tek ga je tada Sean razumio. Nepovezana izmjena vatre s renamovskim goničima morala je dozvati veću snagu trupa Frelimoa koje su se okupile u neposrednoj blizini, vjerojatno se pripremajući da napadnu uz liniju Rio Save.

Sada se pedeset renamovskih gerilaca odjednom našlo napadnuto znatno superiornijom frelimovskom snagom. Sudeći po intenzitetu vatre, Sean je procijenio da je nekoliko stotina Frelimovskih vojnika u šumi, regularni vojnici snage jednog bataljuna u bojišnoj liniji.

Vidio je malu ekipu renamovaca koja ih je bila opkolila kako napušta svoje pozicije među suhim granjem i divlje i zbrkano bježi dok projektili minobacača lete oko njih. Sean uhvati AKM i pomogne im u njihovom bijegu s dugačkom paljbom. Jedan od trčećih ljudi padne i otkotrlja se u grmlje poput nasukanog soma.

Tada je spazio liniju pješništva Frelimoa koja u trku dolazi s lijeva. Njihova kamuflažna vojna odijela su bila istočnonjemačke proizvodnje, zelene i smeđe mrlje izrazito različite od renamovskih tigrastih pruga.

I renamovci i frelimovci bili su jednako opasni za njih. Sean povuče Claudiju dolje pored sebe.

«Nemoj se micati. Frelimovci vjerojatno ne znaju da smo ovdje. Možda će samo otjerati renamovce i previdjeti nas. Još uvijek imamo šanse.»

Minnie je glasno vrištala, užasnuta bukom. Sean hitno odredi Miriam: «Pazi da bude tiho. Ušutkaj njenu dernjavu.»

Shangane djevojka povuče djevojčicu pored sebe i pokrije joj usta i nos rukom, iznenada prekidajući njen plač.

Sean podigne jedno oko iznad ruba rupe i ugleda liniju frelimovaca kako još uvijek navaljuje, vojnici čvrstog izgleda, pucajući s boka u trku. Za nekoliko će sekunda pretrčati rupu.

Podigao je AKM. Njihov spas je bio prolazan, jedina stvarna promjena je što će sada biti ubijeni od frelimovaca, a ne renamovaca.

Dok je podigao AKM i naciljao u trbuh najbližeg nadolazećeg frelimovca, meta je bila prekrivena visokim zastorom leteće prašine i s neba je gromovito doletio plotun iz teškog 12.7 topa. Frelimovska linija rasprsnula se pred Seanovim očima, raznesena Hindovom koncentriranom vatrom. Prašina se valjala preko rupe u kojoj su ležali, skrivajući ih iz zraka u tim presudnim sekundama dok je Hind lebdio nad njima.

Sada je sve bilo u kaosu, dvije sile nerazmrsivo pomiješane u dubokoj šumi, minobacačka i raketna vatra letjela je kroz šumu, dok je nad bojištem lebdio Hind, i raketama i rafalima topovske vatre pravio pometnju.

Sean udari Matatua po ramenu. «Idi po Alphonsa», reče i mali Ndorobo nestane u prašini i pucnjavi te se samo nakon minute pojavi s golemim Shanganeom za sobom.

«Alphonso, spremi se za još jedan bijeg», reče mu Sean kratko.

«Frelimovci i renamovci su u potpunosti navalili jedni na druge. Pokušat ćemo se iskrasti prije nego što nas spazi Hind.» Sean se prekine i pomiriše zrak te se brzo podigne na koljena i pogleda iza.

Zrak oko njih se pretvarao u prljavo sivi i iznad buke bitke i cviljenja turba, Sean je čuo prvo slabo pucketanje gorućeg grmlja.

«Vatra!», oštro izgovori. «I ide prema nama.»

Jedna od eksplodiranih raketa zapalila je red nagomilanog suhog grmlja i sada se gusti oblak dima valjao iznad rupe gdje su ležali, pekući ih za oči i gušeći ih tako da su morali kašljati.

«Sada nemamo izbora, ili ćemo bježati ili se ispeći.»

Pucketanje i zavijanje plamena je već nadglasalo buku bitke.

Nejasno su čuli vrištanje ranjenih ljudi koji su se našli u razbuktanjoj vatri.

«Hajdemo!» Sean stavi Minnie na svoja leđa i djevojčica obje ruke ovije oko njegova vrata i prilijepi se za njega poput male crne buhe. Sean povuče Claudiju na noge. Alphonso je

Mickeva stavio na svoja ramena, a noge su mu visjele nad širokim kovčegom za radio.

Miriam je bila s njegove strane oslanjajući se za ruku u kojoj je držao pušku. Dim se valjao nad njima, gust poput ulja i trčali su s vjetrom, okupljeni kako bi održali kontakt jedni s drugima.

Dim je ispunio njihova pluća i zamrljao nebo, skrivajući ih od boraca u šumi oko njih i od helikoptera koji je lebdio nad njima, a vatra je bjesnila, divlje ih tjerajući, ali i svake im se sekunde približavajući.

Sean osjeti kako mu se vrućina raspiruje za vratom i Minnie skvikne kad joj je leteća iskra dotaknula obraz. Uzdišući za zrakom, Claudia posrne i padne na koljena, ali Sean je podigne na noge i odvuče naprijed.

Sean se gušio, svaki dah ga je žario cijelim putem do pluća.

Nisu mogli nastaviti dalje. Vrućina im je palucala kožu i leteće iskre su ih zapljuskivale, i djevojčica na Seanovim leđima završiti u agoniji i bespomoćno izgrebe svoje mučeno tijelo kao daje napadnuto rojem osa. Otpustila se i pala bi daju Sean nije uhvatio s vrata i počeo nositi ispod ruke.

Odjednom, našli su se u još jednoj otvorenoj liniji sječe.

Okruživali su ih samo suhi panjevi koji su stajali poput spomenika u gustom oblaku dima, a pješčanu zemlju pod njima preorali su šumari.

«Dolje!» Sean povuče Claudiju ravno na zemlju i položi Minnie u njene ruke.

Dijete se divlje borilo. «Drži je mirnom!», poviče Sean i svuče svoju majicu.

«Lezi ravno, s licem prema dolje!», naredi i Claudia se poslušno prevrne na trbuh, držeći Minnie pod sobom. Sean omotao majicu oko njihovih glava kako bi pročistio dim, iskrice i čađu. Otrgne čep s boce s vodom i namoči majicu, poprska njihovu kosu i namoči im odjeću.

Minnie je još uvijek vrištala i otimala se, ali Claudia ju je čvrsto držala. Sean klekne pokraj njih i zgrne mekani pijesak po njima, zakapajući ih pod gomilom zemlje, poput one igre koju igraju djeca na plaži. Dim je bio rjeđi pri zemlji i još su uvijek mogle disati. Alphonso je vidio što ovaj radi i slijedio je njegov primjer te zakopao Miriam i njenog brata u obližnji pijesak.

Žive su iskrice lepršale kroz tamne oblake dima i dodirivale Seanovu голу kožu. Pekle su poput otrovnih ugriza safari mrava. Sean osjeti kako mu se brada počela dimiti, a očne jabučice su se osušile na vrućini.

Ispraznio je pakiranje na pod i potegnulo praznu torbu od šatorskog platna preko glave, izlio sadržaj druge boce s vodom na svoj torzo, bacio se na leđa i prekrio se pijeskom i mirno ležao.

S glavom nisko uz pod zrak je bio pogodan za disanje, dovoljno kisika u njemu da zadrži svijest, ali u njegovoj je glavi zujilo i vrtjelo mu se, a vrućina se u valovima obrušavala na njega. Nanjušio je kako se torba od šatorskog platna počela dimiti, a tanki sloj pijeska koji je prekrivao njegovo tijelo pekao ga je poput posude koja je upravo izišla iz peći. Čuo je kako se vatra pojačava, suhe su grančice pucketale poput pucnjeva iz puške u paklu. Vatra je bila u grmlju svugdje oko njih, ali vjetar, pojačan vlastitom vrućinom, vukao ju je brzo naprijed. Prošla je pokraj njih, buka se smanjila i na trenutak su se oblaci dima raspršili, te je do njih dopro prolazan dašak slatkog zraka, ali vrućina oko njih je još uvijek bila tako snažna da se Sean nije

usudio stresti zaštitni sloj pijeska koji mu je prekrivao tijelo. Postupno se vrućina rasplinula i prodori svježijeg, slađeg zraka bili su sve češći. Sean sjedne i skine torbu s glave. Njegova je koža bila spržena kao da je bila polivena kiselinom, a svježe crvene mrlje gdje su ga dodirivale iskrice ubrzo će postati opekline.

Otpuzio je do hrpe zemlje koja je prekrivala Claudiju i dijete i odgrnuo je s njihovih glava. Majica je održala čistima njihova usta i noseve i kad su sjeli i otresli pijesak, vidio je da su prošle mnogo bolje od njega i Alphonsa. Vatra je prošla pokraj njih, ali zrak oko njih je još uvijek bio pun dima pa je nebo bilo slabo vidljivo.

Sean ih podigne na noge.

«Moramo otići prije nego što nestane dima.» grakne hrapavim glasom. Osjećao se kao da je progutao šaku razbijenog stakla, a suze su mu lijevale čađavim oprženim obrazima.

Držeći se jedan uz drugoga, uputivši se kroz pocrnjeli, zadimljeni krajolik, poput ekipe uprljanih fantoma prekrivenih Čadom, šepali su kroz vrtlog dimne magle. Zemlja je bila vruća kao da je prekrivena vulkanskom lavom, sprživši potplate na njihovim čizmama, ali nosili su djecu i izbjegavali gomile sjajnog pepela.

Dva puta su čuli Hinda iznad sebe, ali iako su zurili u zrak s crvenim uplakanim očima, nisu uhvatili ni odsjaj kroz nagomilane plave oblake niti su vidjeli znakove potjere renamovaca kao ni frelimovaca. Suprotstavljene su snage bile razbacane i uništene vatrom.

«Mali lopov ima noge obložene azbestom», promrmlja Sean dok je promatrao kako Matatu pleše pred njima kroz rijetki dim. Na Seanovim je leđima Minnie razdražljivo cmizdrila od bolnih opekline i kad su prvi put stali da se odmire, Sean joj je dao pola aspirina i gutljaj iz posljednje boce vode.

Zalazak sunca te je večeri ispunio nebeski svod plamenim grimizom i tamnim purpustom. U mraku su legli stisnajući se zajedno, previše izmoreni i oslabljeni dimom da bi postavili stražu i njihov je san bio prekidan napadima bolnih iskašljaja koji su im parali pluća.

U zoru, vjetar je promijenio smjer prema jugu, ali dim je još uvijek nadvijao zemlju poput teške riječne sumaglice, reducirajući vidljivost na nekoliko stotina koraka.

Sean i Claudia su se prvo pobrinuli za djecu premazujući njihove opekline žutom jodnom pastom i dok je Mickev podnosio sve stoicizmom Shangane ratnika, djevojčica je plakala zbog žarenja joda i Sean ju je morao uzeti na krilo i puhati na rane kako bi ih rashladio.

Kad su djeca bila zbrinuta, žene su se pobrinule za svoje muškarce. Opekline na Seanovom poprsju i leđima su bile samo površne, ali Claudia ih je liječila nježnošću koja je odražavala njenu zahvalnost i potpunu ljubav.

Nijedno od njih nije spomenulo taj trenutak kad je on podigao Tokarev pištolj na njenu sljepoočnicu. Vjerojatno nikad i neće, ali oboje će biti zauvijek toga svjesni. To će uvijek biti među njima: za Seana najužasniji trenutak njegova života, gori čak i od Jobove smrti; za Claudiju, potvrda njegove predanosti njoj.

Znala je da bi pronašao hrabrost za to, ali znala je da bi ga to koštalo skuplje od žrtvovanja vlastitog života. Više nije trebala dokaza njegovoj ljubavi.

Djeca su očajno trebala vodu, dehidrirali su od vrućine vatre

dima. Sean im je dao polovicu preostale vode, a ostatak je nerazmjerno podijelio među odraslima, većinu ženama i tek gutljaj muškarcima.

«Matatu», reče hrapavim ozbiljnim šapatom, «ako nam ne pronađeš vodu prije mraka, bit ćemo mrtvi kao da nas je henschaw raznio u pepeo svojim topovima.»

Šepali su potamnjelom i zadimljenom šumom i u kasno poslijepodne ih Matatu dovede do plitke glinene udubine okružene panjevima izgorjelog drveća iz kojih se još dimilo. U sredini udubine, gusta od crnog pepela i pougljenjenih tijela malih kreatura, zmija, štakora i cibetka koji su pobjegli tamo da se sakriju od vatre, bila je lokva prljave vode.

Sean ju je procijedio kroz svoju majicu i pili su je kao da je nektar, uzdišući od zadovoljstva dok je klizila kroz njihova opržena i dimom uništena grla. Kad su se napili tako da su ih trbusi zaboljeli, polili su se vodom preko glave, dopuštajući da im voda namoči odjeću i nemoćno su se smijali od užitka.

Kilometar i pol od bare došli su do linije gdje je vjetar

promijenio smjer i zadržao vatru. Iza sebe su ostavili pustoš crnog pepela i zadimljene panjeve, te se utaborili te noći među zbrkom uvelih suhih grana gdje su šumarske ekipe izazvale gotovo takvu štetu kao i vatra.

Prvi je put nakon vatre Alphonso sastavio radioantenu i svi su se skupili oko uređaja i slušali rujanja i prijetnje generala Kine. Kad su prepoznali njegov glas, svi su se instinktivno ukočili, ali govorio je na shanganskom i čuli su zvuk motora helikoptera u pozadini. Njegov prijenos je bio kratak i zagonetan i uzvratni odgovori podređenih su bili jednako iznenadni i poslovni.

«Što misliš da smišlja?», upita Sean Alphonsa, a Shanganac zatrese glavom.

«Zvučilo je kao da pomiče trupe na nove pozicije.»

Ali nije bilo uvjerljivosti u njegovu tonu.

«Nije odustao», reče Sean. «Možda je izgubio naše tragove u vatri, ali mislim da nije odustao.»

«Ne», složi se Alphonso. «Dobro ga znam. Nije odustao. Pratit će nas cijelim putem. General Kina je čovjek koji zna mrziti. Neće nas pustiti.»

«Sad smo u teritoriju Frelimoa. Misliš li da će nas pratiti ovamo?»

Alphonso slegne ramenima.

«Ima henschaw, ne mora se previše brinuti za frelimovce. Mislim da će nas pratiti kamo god krenuli.»

General Kina se posljednji put javio i bilo je očito da se priprema za ponovno punjenje.

Promijenio je jezik na portugalski i izgledalo je da je odgovor inženjera na istom jeziku.

Alphonso je preveo.

«Nosači su stigli. Sada imamo rezerve od dvije tisuće litara.»

Kinin glas: «A što je s rezervnom pumpom?»

«Ovdje je, moj generale», ponovno će inženjer.

«Mogu je promijeniti večeras.»

«Moramo biti sposobni za letenje sutra s prvim svjetlom.»

«Bit će spremno do tada. Garantiram vam, generale.»

«Vrlo dobro, sletjet ću za nekoliko minuta. Spremi se da odmah započneš s radom», naredi Kina i tada se odjavi.

Slušali su sljedećih nekoliko minuta dok nije potpuno pao mrak, ali više nije bilo javljanja i Alphonso posegne da isključi radio. Sean ga impulsivo spriječi i umjesto toga promijeni frekvenciju. Odmah je pronašao južnoafrički vojni promet.

Sada je bio mnogo jači, bili su mnogo bliži granici na rijeci Limpopo i Seanu je zvuk Afrikanaca bio utjeha i obećanje. Nakon nekoliko minuta, Sean dahne i isključi uređaj.

«Alphonso, ti čuvaš prvu stražu. Idi!»

Kad se smanjila opasnost od zračnog nadzora, Sean odluči da ponovno počnu putovati po danu i sa svakim su kilometrom koji su prošli prema jugu tragovi šumarskih grupa bili svježiji i brojniji.

Treći dan nakon požara Matatu ih je odveo na široki zaobilazni put. Panjevi tvrdog drva su bili nedavno odcijepljeni i još su uvijek ispuštali biljni sok. Lišće na odbačenim granama nagomilanim u visokim hrpama nije se osušilo i još je uvijek bilo zeleno i savitljivo. Matatu ih je upozorio na tišinu i dok su se pro vukli među nagomilane redove smeća, u blizini su začuli lančanu pilu i žalosno pjevanje radničkih ekipa.

Šuma oko njih je bila puna ljudske aktivnosti i na mekom je tlu bilo tragova tisuća bosih nogu i tragova teških debla koja su bila odvučena prema teško prohodnim šuniarskim cestama. Ipak, Matatu ih je tako vješto vodio kroz uništenu i opljačkanu šumu da su tek četvrti dan svog putovanja prvi put ugledali drugo ljudsko biće.

Ostavljajući druge da se najedu i odmire dobro skriveni pod obraslom gomilom novoodreznih grana, Sean i Matatu su se iskrali prema rubu prirodno otvorenog proplanka. Sean je kroz dalekozor promatrao frelimovske šumske ekipe kako rade na krajnjoj strani proplanka. Stotine crnih muškaraca i žena, neki od njih još uvijek djeca, zajednički se mučilo, nadzirani od stražara u frelimovskim kamuflažnim odorama.

Svi su stražari nosili AK puške na svojim ramenima, ali upotrebljavali su dugačke bičeve od kože nilskog konja, primitivni afrički alat, kojim su udarali po golim leđima i nogama njihovih štićenika. Udarci biča i agonizirano cviljenje prenosilo se preko pet stotina metara otvorenog zemljišta gdje su ležali Sean i Matatu.

Radničke su ekipe slagale grubo odrezana debla na visoke hrpe u obliku piramida, pola njih se naprezalo i dizalo uvis teškom užadi, dok je druga polovica gurala goleme trupce s niže strane. Stražari su ih tjerovali do posljednje snage, izgovarajući stihove radnog recitativa na koje su ekipe uzvraćale pripjevima punim duboke melankolije i skladnim podizanjem teških užeta od manile.

Dok je Sean promatrao kroz dalekozor, jedno od golemih debla je tegobno podignuto prema vrhu hrpe, ali prije nego što je sigurno stavljeno na mjesto, jedno uže je puklo i deblo se preokrenulo postrance te je odskakivalo i grmjelo niz piramidu. Jadikujući od užasa, radnički je odred pobjegao pred njim, ali oni slabiji nisu bili dovoljno brzi te se deblo kotrljalo preko njih. Sean je čuo kako su se njihovi prodorni vriskovi utišali, i čuo je pucketanje njihovih kostiju kao da se suhe grančice guraju kroz stroj za glačanje rublja. To je bilo previše čak i za vojnikov otporan trbuh, te Sean dodirne Matatuvu rame i oni otpuze do mjesta gdje su ostavili ostale.

Tog su poslijepodneva prošli pored radničkih logora, goleme kolekcije primitivnih dogradenih koliba koje su zaudarale po dimu od drva, otvorenim zahodima i ljudskom jadu. «Najjeftinija afrička potrošna roba ovih dana je crno meso», strogo reče Sean Claudiji. «Ako to ispričaš ljudima kod kuće, jednostavno neće razumjeti o čemu govoriš. To se tako protivi našem vlastitom iskustvu», reče Claudia.

U to su doba dana logori bili gotovo napušteni. Oni snažni su radili u šumi i samo su bolesni i umirući ležali pod surovim otvorenim zaklonima. Sean pošalje Matatua da prošvrlja logorom. Našao je jednu od poljskih kuhinja i prevario kuhare. Vratio se s pola vreće sirovog kukuruza koja je visjela preko njegovih ramena.

Te su večeri jeli pregršt kukuruzne kaše, stisnuti oko radija i slušajući glas generala Kine na renamovskoj zapovjednoj frekvenciji.

Još je jednom, nakon što se general Kina posljednji put javio, Sean premjestio na južnoafričku vojnu frekvenciju i slušao gotovo pola sata, učeći glasove i pozivne znakove različitih timova unutar područja. Na kraju, bio je prilično siguran da je identificirao južnoafrički granični glavni štab. Koristili su pozivni znak Kudu, tu predivnu antilopu spiralnih rogova iz divljine.

Sean je strpljivo čekao zatišje u vojnom prometu i tada u mikrofon progovori na afričkom: «Kudu, ovdje Mossie. Ovo je olujna pošiljka. Čuješ li me Kudu, ovdje Mossie!»

Olujna pošiljka naziv je za najvažniju poruku. To je radio procedura koju su upotrebljavali za vrijeme Rodezijskog rata. Nadao se da vojno iskustvo zapovjednika Južne Afrike seže tako daleko. Mossie je na afričkom značilo vrabac i to je bio Seanov pozivni signal u tim dalekim danima.

Duga je tišina uslijedila nakon Seanova prijenosa u kojoj su odjekivale radio smetnje u praznom prostoru stratosfere i Sean pomisli da se njegov poziv izgubio. Podigne mikrofon da još jednom pozove i baš se u tom trenutku radio oglasi.

«Ovdje baza Kudu», reče glas, ispunjen sumnjom. «Ponovite još jednom svoj pozivni signal.»

«Kudu, ovdje Mossie. Ponavljam: Mossie; Mike - Oscar - Sierra - Sierra - India - Echo.

Zahtijevam prenošenje vijesti preko druge stanice generalu De La Rey, zamjeniku ministra zakona i prava.»

Lothar De La Rey je bio Seanova kontrolna pozadina u sedamdesetima. Od tada je bio promaknut do visokih političkih položaja. Kudu će sigurno znati tko je on i oklijevati u trenutnom odbijanju zahtjeva za prenošenjem vijesti preko druge stanice takvom izvoru. Bilo je jasno da i Kudu razmišlja o tome, ali mu treba dulje da donese odluku. Na kraju ponovno pozove:

«Mossie, pričekajte. Prenosimo vas De La Rey.»

Skoro sat vremena poslije, dugo nakon mraka Kudu ponovno pozove.

«Mossie, ovdje Kudu. De La Rey je nedostupan.»

«Kudu, ovo je pitanje života i smrti. Zvat ću na ovoj frekvenciji svakih šest sati dok ne uspijete dobiti De La Reya.»

«Dood reg, Mossie. Očekivat ćemo vaš poziv. Totsiens.»

Ostavili su svoje pokrivače bježeći pred vatrom, a te je noći bilo ledeno. Sean i Claudia su ležali zagrljeni i nježno šaptali.

«Nisam razumjela što si govorio na radiju. S kim si to razgovarao?» Claudia je upotrijebila amerikanizam s kim i Sean ju ispravi odgovarajući joj na pitanje.

«Razgovarao sam s južnoafričkom vojnom bazom, vjerojatno na granici prema kojoj idemo.»

«Hoće li nam pružiti pomoć?», upita ona puna nade.

«Ne znam. Možda, ako kontaktiram s nekim koga poznajem. Zamolio sam ih da pokušaju, ali nisu ga mogli dobiti.»

«Koga?»

«Za vrijeme rata u džungli, iako sam bio pod nadzorom rodezijskih izviđača, također sam izvještavao i južnoafričkoj vojnoj službi», objasni.

«Špijun?», upita.

«Ne», odgovori on prebrzo. «Južnoafrikanci i Rodezijci bili su saveznici, na istoj strani. Ja sam Južnoafrikanac, dakle nisam ni špijun ni izdajica.»

«Dvostruki agent, znači?», zadirivala ga je.

«Nazovi to kako hoćeš, ali De La Rey je bio moja južnoafrička kontrola. Nakon rata, nastavio sam mu s vremena na vrijeme slati izvještaje; kad sam god pokupio neke informacije o ANC-ovoj terorističkoj aktivnosti ili sankcijske pokrete neprijateljskih vlada, to sam mu prenio.»

«Duguje ti, zar ne?», upita ona.

«Mnogo mi duguje, a osim toga još smo i u rodu. On mi je bratić, prvi bratić po bakinoj strani.» Sean se prekine dok se sićušno tijelo proturilo među njih. «O, pogledaj tko je ovdje! Minnie Mouse glavom i bradom!»

Claudia se pomakne kako bi napravila mjesta za dijete i Minnie se veselo smjesti u toplu kolijevku koju su formirala njihova tijela i položi glavu na Seanovo rame.

Približio je dječje tijelo bliže k sebi.

«Tako je slatka.» Claudia pogladi dječju glavu.

«Mogla bih je pojesti.»

Oboje su tako dugo šutjeli da je Sean pomislio kako je zaspala, ali Claudia ponovno progovori, tiho i zamišljeno.

«Ako se izvučemo odovud, misliš li da bismo mogli posvojiti Minnie?»

Jednostavno je pitanje bilo krcato zamkama.

To je pretpostavljalo zajednički život nakon toga, sređeni život u domu, s djecom i odgovornostima, sve stvari koje je Sean izbjegavao tijekom svog života. To ga je trebalo preplašiti, ali umjesto toga je osjećao toplinu i ugodu.

Prenosivi Honda generator bučno je klepetao, a njegove su žarulje bile nanizane na stupovima oko prizemljenog helikoptera.

Motorna su poluvrata bila otvorena i odlomci prigušivača bili su uklonjeni iznad otvora turba. Portugalski inženjer u plavom kombinezonu je nadgledao i provjeravao svaki zadatak koji su obavljali njegovi ruski zatvorenici. Portugalac je vrlo brzo shvatio i upoznao generala Kinu i cijenio je svoj vlastiti ranjivi položaj.

U kratko vrijeme koje je proveo s renamovskom snagom, više je puta bio svjedok kaznama koje je general Kina dodijelio onima koji nisu uspjeli ili koji su ga povrijedili i sada je bio svjestan tih tamnih fanatičnih očiju nad sobom dok je radio.

Prošla je ponoć, ali general Kina još uvijek nije otišao na spavanje. Letio je cijeli prošli dan, od prvog svjetla do sumraka, sletjevši samo da ponovno napuni helikopter gorivom.

Normalan bi čovjek već bio izmoren, portugalski pilot sigurno je odavno otišao spavati, ali general Kina je bio neumoran. Vrebao je oko helikoptera, promatrajući svaki pokret, svaku aktivnost, postavljajući pitanja, zahtijevajući žurbu, nemiran kao da ga je preuzela neka tamna žudnja.

«Mora biti spreman za let u zoru», ponovi, činilo se kao stoti put te noći i tada ode natrag do otvorenog šatora s krovom od šatorskog platna koji je koristio kao prednji glavni štab i pohlepno počne čitati kartu velikog omjera, još jednom proučavajući raspored svojih trupa, mozgajući nad njima i mrmljajući sebi u bradu.

Na karti je označio oblike koje je primijetio iz zraka, lokacije frelimovskih šumarskih logora i teških cesta koje su urezane u šumu.

Vrlo je brzo shvatio djelokrug krčenja šume i broj zaposlenih u prisiljenim radničkim bataljunima. Brzo je shvatio i ispraznost traženja tako male ekipe među tolikim mnoštvom. Znao je da će svaki trag Seanova napretka biti poništen intenzivnom aktivnošću u tom području. Nije se usudio poslati tragače ili potjeru u šumarsko područje. Već je izgubio gotovo četrdeset ljudi u frelimovskom napadu i vatri koja je uslijedila.

«Ne, moram biti strpljiv», reče samome sebi.

Prijeđe rukom preko karte.

Frelimovska šumarska operacija još nije stigla do brežuljaka na jugu koji su štitili prilaz od sijeve Limpopoa; između brežuljaka i rijeke šuma se prorjeduje te tako ostavlja otvorene mopani pašnjake. Bio je to pojas širok pedeset kilometara, dobro područje za hvatanje bjegunaca, područje koje će biti prisiljeni proputovati kako bi stigli do Limpopoa i granice. General Kina odluči poslati konačnu zaustavljajuću liniju tamo. Cijelog je dana prevezio nove trupe koje mu je Tippoo Tip stavio na raspolaganje. U stražnjoj je kabini Hind mogao prevesti četrnaest ljudi s punom vojnom opremom, a napravili su jedanaest letova. Kružili su nad šumom, natovareni napadačkim trupama i iskricali ih uz liniju brežuljaka s naredbom da postave promatračke straže na svako sljeme brežuljka i da patroliraju prolazima među njima. Sad je postavio gotovo stotinu i pedeset ljudi na položaje da onemoguće Seanu Courtnevju prilaz Limpopou.

General Kina je zurio u kartu kao da je portret bijelca. Još je jednom osjetio gorko razočaranje i frustraciju. Već gaje zamalo imao u svom zahvatu, priklještenog tragačkim trupama bez ijedne mogućnosti bijega i tada je došla frelimovska intervencija; šuma ispod njega bila je

uništena zamućenim oblacima dima i vrištanjem njegovih ljudi na radiju, koji mole za pomoć dok ih je vatra proždirala.

Tippoo Tip ga je uzaludno pokušavao uvjeriti da je Sean Courtnev nestao s njima u vatri, ali general Kina je znao bolje. Izbacio je svoje tragače iz Hinda u potamnjeni pepeo čim se dovoljno ohladio kako bi njegovi ljudi mogli hodati po njemu. Pronašli su mrlje gdje je bijelac zakopao svoje ljude kako bi izbjegli vrelinu, tragove njihovih tijela koji su još uvijek bili utisnuti u meku zemlju te su pronašli tragove koji su vodili dalje prema jugu. Do kraja tog dana je Kina tražio iz nisko spuštenog Hinda, ali dim ga je smetao, ograničavajući njegov pogled na mali krug direktno ispod Hindova trbuha.

Ako išta, taj dodatni neuspjeh je pojačao njegovu odluku. Bijelac je lukav i njegova pretjerana sreća u izbjegavanju Kininih najboljih napora samo pogoršava njegovu mržnju i rasplamsava žudnju za osvetom. Tijekom tih dugačkih sati, kad su prevezli posljednju liniju napadačkih trupa na pozicije, Kina se suzdržao od maštanja o osveti, zamišljajući najbizarnije muke za Seana Courtneva i njegovu pratiteljicu, kad bude u njegovim rukama.

Tada neće biti žurbe. Izvući će sav užitek, produljujući njihovu patnju i bol ljubomorno poput škrtca s njegovim bogatstvom. Počet će sa ženom, naravno, a bijelac će sve promatrati. Nakon što će Tippoo Tip do kraja uživati u njoj, predat će ju dalje ljudima. Kina će osobno izabrati najodvratnije, one sa strašnim licima, deformiranim tijelima i slonovskim udom. Neki od njegovih ljudi su bili stvarno znameniti u svom fizičkom razvoju. Prepustit će im ženu nakon Tippoo Tipa i kada budu gotovi, dovest će bolesne i zaražene, muškarce s otvorenim veneričnim čirevima i virulentnim kožnim bolestima, prekrivene krastama i tropskim ranama. Tada će ju na kraju predati muškarcima s mršavom bolešću, najgorom od svih. Da, to će biti odlična zabava. Pitao se koliko je jaka Amerikanka, koliko može podnijeti. Hoće li joj um otkazati prije tijela? Bit će fascinantno otkriti to i naravno, bijelac će promatrati svaku sekundu toga.

Tek kada završi sa ženom, započet će s pukovnikom Seanom Courtnevjom. Još uvijek nije odlučio što će to biti, ima toliko mogućnosti. Ipak, muškarac je jak, može očekivati da će izdržati danima, možda čak i tjednima. Dok je to planirao i naslađivao se, na generalovim usnama pojavio se osmijeh i to je smirilo njegove frustracije dovoljno da se smjesti u šatorski stolac, povuče revere na kaputu i utone u san.

Probudio se sav smeten, u nemogućnosti da se orijentira. Netko ga je snažno tresao i on otrese ruke i napregne se iz stolca,

divlje sijevajući oko sebe. Bilo je jutro, drveće oko privremene baze bilo je poput sivih kostura nasuprot blijedom sivilu zore. Žarulje su još uvijek sjale na stupovima iznad helikoptera i radio na grubom stolu od ručno obrađenog debla pred njim je kriještao.

«Kontakt! Generale Kina, imamo živi kontakt!«

Bio je to zapovjednik linije ljudi koje je postavio na brežuljke na prilazu Limpopou. Pozivao je nekodiranim jezikom, dokaz njegove uznemirenosti.

Još napola uspavan, Kina posrne prema radiju i uhvati mikrofon. «Ovdje Drvo banane, točno izvijestite svoju poziciju i status«, reče oštro i na zvuk njegova glasa se udaljeni voda ophodnje umiri i ispravi svoju radio proceduru.

Bjegunci su utrčali u njegovu stop liniju, zamalo točno na mjesto koje je Kina predvidio.

Nastupila je kratka pucnjava i tada je ekipa bjegunaca odbjegli na vrh malog brdašca, gotovo u vidokrugu rijeke Limpopo.

«Pozvao sam ljude s minobacačima«, radovao se patrolni voda. «Raznijet ćemo ih s vrha tog brežuljka.«

«Negativno.« Kina je govorio vrlo jasno.

«Ponavljam, negativno. Ne otvarajte vatru na pozicijama s minobacačima. Ne napadajte. Želim da ih uhvatite žive. Opkolite brežuljak i čekajte moj dolazak.« Pogledao je prema helikopteru. Titanska motorna poluvrata su bila na svom mjestu i portugalski inženjer je

nadzirao posljednje punjenje gorivom. Linija nosača, svaki od njih s kantom od dvadeset i pet litara koji je balansirao na njihovim glavama, bila je poredana, čekajući svoj red da isprazne kantu u helikopterski glavni spremnik. Kina na portugalskom vikne inženjeru i on dođe preko šatora.

«Moramo odmah uzletjeti», naredi.

«Završit ću ponovno punjenje za pola sata.»

«To je predugo. Koliko goriva je sada ukrcano?»

«Pomoćni spremnici su puni, glavni spremnik tri četvrtine.»

«Bit će dovoljno, pozovi pilota. Reci da moramo odmah poletjeti.»

«Moram promijeniti odlomke prigušivača iznad otvora turba», protestirao je inženjer.

«Koliko će to trajati?»

«Ne više od pola sata.»

«Predugo!», vikne Kina uznemireno. Pilot posrne uz stazu iz svog šatora. Još pospan, navlačio je kožnu jaknu za letenje i uzica njegove kacige se labavo ljuljala oko njegovih uha.

«Požuri!», izdere se Kina na njega. «Pokreni ga!»

«A što s prigušivačima?», inzistirao je inženjer.

«Možemo letjeti bez njih, oni su samo mjera opreza.»

«Da, ali!»

«Ne!», odgurne ga Kina. «Ne mogu čekati! Zaboravi prigušivače! Letimo odmah! Pokrenite motore!»

Dok su mu krajevi kaputa lepršali među nogama, general Kina potrči prema helikopteru i popne se na svoje sjedalo u kabinu za naoružanje.

Sean Courtney je ležao na trbuhu između dviju stijena pod sljemenom brdašca i gledao preko vrha mopane šume. Prema jugu, tamni zeleni pojas drveća je bio jedva vidljiv pod nejasnim svjetlom. Označavao je područje rijeke Limpopo.

«Tako blizu», žalio je. «Bili smo tako blizu cilja.»

Nisu imali izgleda preživjeti tako dugo, gotovo tristo kilometara kroz ratom opustošenu zemlju i dvije ubojite suprotstavljene vojske, da bi bili zaustavljeni sada kad se cilj nazire pred njima.

Pucnjava iz AK-a je dolazila s obronka brežuljka i rikošet je otpjevao u zoru.

Matatu je ležao među obližnjim stijenama i još uvijek korio sam sebe. «Ja sam glupi starac, moj bwana. Moraš me otjerati i nabaviti si mladog i pametnog koji nije slijep i oronuo.»

Sean je pretpostavljao da ih je renamovska promatračka skupina spazila kad su prelazili jedan od otvorenih proplanaka među brežuljcima. Nije bilo upozorenja, očigledne potjere, postavljenih zasjeda. Bez upozorenja, linija figura s tigrastim prugama nasrnula je na njih iz mopana.

Svi su bili umorni nakon teškog putovanja cijele noći, možda je njihova koncentracija popustila, možda su trebali ostati među

drvećem umjesto prelaženja preko otvorenih vleija, ali bilo je uzaludno sad razmišljati o tomu što su trebali bolje učiniti.

Jedino je bilo dovoljno vremena da uhvate djecu i odvuku žene uz brdašce, dok se slabo ciljana renamovska vatra odbijala od stijena oko njih. Možda je renamovsko ciljanje namjerno bilo neobuzdano, razmišljao je Sean. Mogao je nagađati što je general Kina naredio svojim ljudima. «Uхватite ih žive!»

«Gdje je Kina sada?», pitao se. Jedna je stvar bila sigurna, nije bio daleko i dolazio je toliko brzo koliko Hind može letjeti. Ponovno je pogledao prema rijeci Limpopo i osjetio gadan okus neuspjeha i razočaranja na vrhu svog jezika.

«Alphonso», dozove. «Je li ti radio sklopljen? Bilo je to više da ga nešto preokupira nego što se stvarno nadao uspostavljanju veze.

Dva puta su tijekom noći pokušavali uspostaviti vezu prema utvrđenom rasporedu s Južnoafričkom vojskom. Jednom je čak slabo čuo kako ga Kudu poziva; ipak, baterije u njihovom radiju su napokon počele slabiti. Baterijska test igla je pala daleko u crveni kvadrant skale.

«Ako pokušam podignuti antenu, ti će mi pavijani otkinuti muda», progunda Alphonso među stijenama.

«Nadomak smo rijeke», reče mu Sean žestoko.

«Daj mi antenu.» Podigne se na jedno koljeno i baci svežanj odijeljene žice niz obronak koliko je god mogao dosegnuti i tada se sagne prema radiouredaju. Kad ga je uključio, kontrolna se ploča nemoćno zasnijetlila.

«Kudu, ovdje Mossie», poslao je beznadan poziv: «Kudu, čuješ li me? Kudu, ovdje Mossie!» Zalutali metak pogodi stijenu nad njegovom glavom, ali on ga ignorira.

«Kudu, ovdje Mossie!»

Dvije su žene, bijelkinja i crnkinja, držale djecu i nijemo ga promatrale.

«Kudu, ovdje Mossie.» Namjestio je pretraživački gumb i tada mu je glas odgovorio, tako slabo da je jedva razabrao riječi.

«Mossie, ovdje Oubaas. Čujem te jačinom tri.»

«Oubaas. O, Bože!», udahne. «Oubaas!»

«Oubaas, Djed, bila je šifra generala Lothara De La Reya.

«Oubaas. Mi smo u velikom sranju. Zahtijevam izravno

vruće izvlačenje.» Tražio je uklanjanje za vrijeme neprijateljske vatre. t «Nas je sedam, pet odraslih i dvoje djece. Naša je pozicija.»

S karte pročitava koordinate približne pozicije. «Zaposjeli smo malo brdašce približno dvadeset kilometara sjeverno od Limpopoa.»

Podigne glavu i brzo pogleda okolo. «Dva su veća brdašca oko dvije milje ravno istočno od naših pozicija. Čuješ li me, cOubaas?»

«Čujem te Mossie.» Glas je nestao te se ponovno vrati.

«Koje je bilo djevojačko prezime tvoje bake?»

«Oh, k vragu» Sean frustrirano zareži. Lothar je još jednom provjeravao njegov identitet u ovakvim okolnostima.

»Djevojačko prezime moje bake je bilo Centaine De Thiry i ona je također i tvoja baka, ti podli gade!»

«Ok, Mossie. Šaljem Pumu u vruće izvlačenje. Možete li izdržati još jedan sat?»

«Drži nam palčeve, Oubaas. Žuti su svugdje oko nas.»

«Wilco, Mossie.» Sean je morao približiti uho uređaju kako bi uhvatio posljednje riječi.

«Isporučite ih u pakao, Sean.» I tada je signal oslabio i posljednji trzaj baterije nestane.

«Dolaze!» Sean podigne pogled s radija i nasmiješi se Claudiji.

«Šalju Pumu da nas izbavi.» Tada mu smiješak nestane i sva su se lica polako okrenula prema sjeveru.

Začuli su novi zvuk u zori, još uvijek slab i udaljen, ali svi su ga prepoznali. Bio je to zvuk smrti.

Vidjeli su kako Hind dolazi sa sjevera, pružajući se nisko nad šumom, veliko grbavo čudovište, zamrljano kamuflažnom bojom, a prve zrake izlazećeg sunca su se reflektirale od kabine poput golemih sjajnih crvenih očiju.

Iz mopane šume u podnožju brdašca signalna raketa odletjela je u tromoj crvenoj paraboli, pozivajući Hinda, i on lagano promijeni kurs i uputi se direktno prema vrhu brežuljka na kojem su oni ležali.

Claudia je bila pored Seana i on položi ruku preko njenih ramena.

«To je tako okrutno», prošapće. «Kao da još jednom iznova umiremo.» Izvuče Tokarev pištolj iz svog remena i pokuša ga staviti u njegovu ruku.

«Ne!», odbije. «Ne mogu to napraviti! Ne mogu se opet prisiliti na to!» I odgurne pištolj. «I što sada?», upita ona i on joj pokaže fragmentacijsku granatu koju je držao u desnoj ruci. Pogledala je u duboki, kockasto išarani metalni krug. Izgledao je poput nekog opakog otrovnog voća i ona se zgrozi i odvrti pogled.

«Bit će isto tako brzo i sigurnije», ohrabrujući prošapće.

«I otići ćemo zajedno, u isto vrijeme.»

Znao je što mora napraviti. Držat će granatu među njima dok će ležati jedno uz drugo.

Još jednom pogleda prema nadolazećem Hindu. Bio je vrlo blizu. Još malo i bit će vrijeme. Neće ju upozoriti. Jednostavno će ju posljednji put poljubiti i tada.

Odjednom se Seanove oči suze. Nešto je bilo drukčije u Hindovoj silhueti.

Dolazio je užurbano, nadimajući se na jednu stranu pred njegovim očima i osjetio je novo uzbuđenje kad je shvatio što se promijenilo na helikopteru.

«Još uvijek postoji šansa», prošapće joj. «Mala šansa, ali iskoristit ćemo je. Dođi ovamo, Minnie. Dođi brzo!», pozove je na shanganskom i sićušna crna djevojčica dotetura do njih.

«Drži je», prošapće Sean i podigne leđni dio dječje kratke odrpane majice. Pod suknjom je nosila par plavih gaća.

Sean povuče elastični vrh gaća i nešto ubaci u njih, nešto okruglo i crno poput jedne polutke njene male stražnjice među kojom se to smjestilo.

«Čuvaj to za mene, malena», prošapće djetetu na shanganskom i namjesti porub na gornjem dijelu gaća.

«To je tajna. Nemoj uzimati van. Samo je drži tamo. Hoćeš li učiniti to za mene, moj mali cvjetiću?»

Minnie ga je buljila tamnim neodoljivim očima i važno klimnula te je Sean zagrlj.

Zvuk Hindovih turba prelazio je u nepodnošljivo kriještanje

i

dok im je prilazio s razine vrha drveća. Kad je bio udaljen dvjesto metara, Alphonso otvori vatru s AK puškom, izbacujući cijeli spremnik u prednju nadstrešnicu.

Svijetleći metci nisu ostavljali tragove na neprobojnom staklu i helikopter uspori i počne nepokretno lebdjeti na svojim sjajnim rotorima.

General Kina je sjedio na povišenom sjedalu u kabini za naoružanje, tako blizu da su mogli jasno vidjeti trijumfalni osmijeh na njegovu licu kad je prinio mikrofon ustima.

Njegov napadno pojačan glas je tutnjio iz zvučnikasky shout sustava koji je visio pod helikopterskim zdepastim krilima.

«Dobro jutro, pukovniče Courtnev. Slali ste me od mila do nedraga, ali potjera je gotova. Recite svojim ljudima da spuste oružje, molim vas.»

«Spusti to!», poviče na Alphonsa, ali on protestno zareži i pričvrsti novi spremnik na svoju pušku. «Rekao sam ti da spustiš to!», Seanov glas očvrsne. «Imam plan. Vjeruj mi.»

Alphonso je još uvijek oklijevao i odjednom Hindov Gatling top zagrmj, zaglušujući ih i bacajući pljusak krhotina stijena i prašine sa strane brdašca ispod mjesta na kojem su ležali.

«Ne iskušavajte moje strpljenje, pukovniče. Recite svojim ljudima da ustanu s rukama podignutim visoko iznad glava.»

«Spustite to!», ponovi Sean i prvo se Matatu, a nakon njega i Alphonso podignu na noge s visoko podignutim rukama.

«Reci im da se okrenu. Hoću se uvjeriti da nemaju nikakvo iznenađenje za mene.»

Zavrtjeli su se u krug i Kinin glas ponovno zatutnji.

«Svucite se, do kraj a.»

Polako su se skinuli i stajali goli pred njim.

«U redu, sada pođite niz brežuljak dolje na otvoreno.»

Još uvijek s podignutim rukama, došetali su na otvoreno zemljište pod svod stijena.

«Sada dvije žene.»

«Budi hrabra», prošapće Sean Claudiji.

«Još uvijek imamo šansu, dobru šansu.»

Claudia polako ustane.

«Gospođice Monterro», Kinin glas je odjekivao preko vrha drveća, «bi li bili tako dobri i maknuli odjeću?»

Krepko i drsko Claudia otkopči odrpanu majicu i povuče je preko raščupane kose.

Njene su grudi bile bijele pod ranim sunčevim svjetlom.

«Sada hlače», bodrio ju je Kina. Pustila ih je da joj padnu oko gležnjeva i tada ih odbaci.

«Vrlo dobro, a sada ostatak.»

Claudijine čipkaste gaćice su bile isprane i iznošene tako da su već bile prozirne poput paukove mreže, stidni trokut je bio tamna sjenka pod tankom tkaninom.

«Ne», zatrese glavom. «Neću to učiniti.» Prekriži ruke pred sobom. Njeno odbijanje je bilo nedvojbeno.

«Dobro. Za sada ćemo vam dopustiti vašu stidljivost. Moji će ljudi uživati u svemu kasnije.»

Kina se počne smijuljiti.

«Dodite na otvoreno, molim.»

Claudia prošeće brežuljkom, s podignutom bradom i malim elegantnim grudima i stane među Alphonsa i Matatua.

«Sada ti, ženo», reče Kina na shanganskom i Miriam ustane. Nije osjećala europski sram od nagosti te se brzo skine do kraja. Držeći malog brata za ruku, pridruži se ostalima.

«I sada, pukovnik Courtnev. Zadnja je najbolja od svih igara.»

Sean se podigne na noge i nemarno odbaci svoju odrpanu odjeću.

«Vrlo impresivno, pukovniče», rugao mu se Kina.

«Za bijelca, naravno.»

Sean je stao i ravnodušno ga promatrao, ali pokušavao je procijeniti udaljenost helikoptera. Šezdeset metara, prosudio je, predaleko.

«Molim vas da dođete dolje na otvoreno gdje mogu pratiti svaki vaš pokret, pukovniče. Ne želimo nikakve nesporazume, zar ne?»

Sean uhvati Minnie za ruku i odvede ju niz brežuljak. Gruda pod suknjicom djevojčice teturala je s jedne strane na drugu poput viktorijanskog lova.

Slobodnom je rukom povukla porub svojih gaća kako se pod tom težinom ne bi povukle do koljena.

Deset, petnaest, dvadeset koraka, brojio je Sean dok je prilazio lebdećem Hindu. Mogao je jasno vidjeti zjenice u generalovim očima, četrdeset metara, još uvijek predaleko. Zaustavio se pored Claudije i stajali su tako u redu, goli i ranjivi.

Kina naredi na shanganskom i iz podnožja brežuljka iz šume iskrсну ljudi i počnu se penjati uz strminu, trijumfalno vičući. Portugalski pilot pomakne bliže golemi stroj i tada još bliže, razmećući se svojom smjelošću s kontrolama.

Trideset metara, dvadeset i pet, Sean se koncentrirao na zračne otvore turbo motora. Bili su veličine kante za smeće bez poklopaca koji su nedostajali; mogao je samo razabrati duboko u kružnom otvoru baršunaste mrlje lopatica rotora koje su se vrtjele nevjerojatnom brzinom. Hind se smirio u zraku i lebdio pred njim. U kabini je general Kina okrenuo glavu kako bi pogledao dolje prema brežuljku liniju nadolazećih renamovskih gerilaca.

To mu je odvuklo pažnju i Sean iskoristi priliku.

Lagano se sagne i povuče zadnji dio Minnine suknjice. U istom pokretu gurne ruku ispod poruba gaća i uhvati granatu. Kad ju je izvadio, povuče iglu i pusti da držak slobodno odleti. Čuo je kad je igla pala na detonator. Nastupilo je čekanje od pet sekunda. Brojio je u sebi do tri i tada se podigne poput bejzbolskog bacača baš kad ga je Kina pogledao.

Koncentrirao se na desni bočni otvor motora i zaviltao granatu. Krenula je u ravnom luku i on se koncentrirao na njen let, pokušavajući je svom snagom uma usmjeriti u mali krug otvora.

Granata je udarila na dno obruča otvora i odskakivala na rubu poput zamaha vrijednog milijun dolara koji drhti na rubu. Tada ju je silno povlačenje zraka stvoreno lopaticama rotora povuklo unutra te je pala u grlo otvorenog ventila.

Granata je eksplodirala kad je udarila lopatice i golema energija turba bila je izbačena iz ravnoteže, sva ta silna moć se usmjerila protiv sebe, u orgiju samouništenja.

Kad je Sean uhvatio Claudiju i Minnie pod svaku ruku i bacio ih licem prema zemlji, Hindov motor se rastrgao u komadiće u jednome trenutku.

Hind snažno posrne, ometajući ciljanje generala Kine tako da su hitci koje je ispalio iz Gatling topa odletjeli gotovo ravno prema nebu i helikopter se preokrene na leđa.

Dim i komadi metala su se raspirili u vrišteći oblak iz osakaćenih motora.

Odbio se od brežuljka i odskočio visoko, ponovno pao, prevrtao se niz strminu, direktno na vrh penjuće linije renamovaca.

Zastali su i razjurili se, ali većina njih nije uspjela pobjeći i razmrskani trup Hinda prevalio se preko njih i pomeo ih niz strminu.

Na kraju se Hind odsklizao na svom trbuhu kao na divovskom toboganu do dna brdašca i navalio na liniju drveća. Avgas, bistar poput vode, izlio se iz razbijenog glavnog spremnika i raspršio nad trupom, blistajući pod sunčevom svjetlošću.

Sean i Claudia se nesigurno podignu na noge i sa strahopoštovanjem počnu gledati veličanstveno uništenje.

I tada se, nevjerojatno, otvori nadstrešnica oružane kabine kao pola školjke goleme ostrige i general Kina ispuzi ispod nje.

Hindovo gorivo je prskalo visoko prema jutarnjem svjetlu poput bezazlenog privida vrtne prskalice i padalo je po njemu poput nježne kiše.

Namočilo mu je odoru i curilo mu niz lice u tankim potočićima, ali Kina se odgurne od razmrskanog trupa i usmjeri niz brežuljak mlitavim trkom.

Nije prošao ni deset nesigurnih koraka kad je Hind eksplodirao u plamen i vatra je prodrla van i zapalila Kininu namočenu odoru. Pretvorilo ga je u ljudsku baklju i on je trčao niz strminu sa žutom vatrom koja je sijevala za njim.

Čuli su vrištanje čak s vrha brežuljka, bio je to visoki neljudski zvuk. Kina nije došao do drveća.

Pao je na rubu šume i njegovo goruće meso je zapalilo gustu smeđu travu u kojoj je ležao.

Obronak je postao njegova lomača, ali još su ga uvijek čuli kako vrišti u srcu vatre.

«Natrag!», poviče Sean i njegov glas ih probudi iz hipnotiziranog užasa. Podigne Claudiju na noge i pokupi Minnie u svoje ruke. U skupini su bježali u krug stijena koje su okrunile brdašce baš

dok je obnovljena renamovska pucnjava cvilila za njima. Legli su iza stijena, ne opterećujući se pokrivanjem golih tijela i promatrali kako Hind gori, a vatra se proširila preko trave na rubu šume.

Kad je vatra prošla, tamni karbonizirani humak ležao je na pocrnjeloj strmini.

Mogla je biti tek nakupina odbačene tkanine, ali kad se vjetar promijenio, donio je do njih na sljeme brežuljka zadah izgorjelog mesa.

Promjena vjetra im je donijela i novi zvuk i Sean se podigne te pogleda prema zelenoj rijeci Limpopo na horizontu.

Puma helikopter je još uvijek bio tamna točka, ali brzo je prilazila, a zvuk njegovih motora se dizao na vjetru.

«Navuci hlače, draga.» Sean još jače prigrli Claudiju.

«Izgleda da nam je svratilo društvo!»

Wilbur Smith rođen je 1933. u Brokeri Hillu, u Sjevernoj Rodeziji danas Zambija kao dijete engleskih doseljenika. Odrastao je i studirao u Južnoj Africi, diplomiravši ekonomiju na Sveučilištu Rhodes.

Posvetio se isključivo književnom radu od 1964. godine, nakon uspjeha svojih prvih knjiga, od tada je objavio tridesetak romana, zasnovanih na brižljivim bibliografskim pripremama i strastvenim istraživanjima najudaljenijih kutaka planeta. Naime, Smith od studenog do veljače obično putuje Australijom i Novim Zelandom, dok ljeti krstari Afrikom ne bi li upoznao njene najdivljije i najnepristupačnije krajeve. Ostali mjeseci u godini posvećeni su pisanju.

U svom spisateljskom radu Smith se do smrti supruge Danielle 1999. godine pridržavao točno određenog rituala: radio je od osam ujutro do tri popodne i sve što bi napisao tijekom dana davao je na čitanje Danielle kojoj su posvećena mnoga njegova djela. Nakon dvogodišnje stanke izazvane tom obiteljskom tragedijom nastavlja svoj književni rad objavivši novi dio svoje sage o drevnoj egipatskoj civilizaciji, roman Plavi horizont posljednje je njegovo djelo. Živi u gradiću Constatia, u blizini Cape Towna, u vili na rancu Leopard Hill, koji je zapravo rezervat egzotičnih životinja.